Bundel - Raadsvergadering van 10 maart 2022

1 Opening

2 Vragenuur

3 Spreekrecht burgers

4 Vaststelling agenda d.d. 10 maart 2022

- Agenda_Raadsvergadering_10_maart_2022 versie 2

5.a Vaststelling besluitenlijst d.d. 3 februari 2022

- Besluitenlijst raadsvergadering 3 februari 2022 versie 1.doc
- Bijlage 1 Tekst belofte raadscommissielid.docx
- Bijlage 2 Toezeggingen raadsvergadering 3 februari 2022.docx

5.b Ter kennisneming de adviezenlijsten van de commissies Samenleving d.d. 22 februari en Grondgebied d.d. 23 februari 2022

- Concept adviezenlijst commissie Samenleving 22 februari 2022
- Bijlage 1 toezeggingen commissie Samenleving 22 februari 2022
- Concept adviezenlijst commissie Grondgebied 23 februari 2022
- Bijlage 1 toezeggingen commissie Grondgebied 23 februari 2022

6 Controlelijst

- Moties.docx
- Toezeggingen (afgedaan 03022022 - 10032022).docx
- Toezeggingen (openstaand 10032022).docx

7 Lijst van ingekomen stukken

- Artikel_44_vragen (03022022 - 09032022).docx
- Raadsmemo's (03022022-09032022).docx
- Ingekomen_stukken (Chronologisch 270122 - 090322).docx
- Ingekomen_stukken (Per rubriek 270122 - 090322).docx

8 Mededelingen

9 Hamerstukken

9.1 Wijziging Algemene Subsidieverordening

- Raadsvoorstel wijziging Algemene Subsidieverordening_ondertekend
- Concept-raadsbesluit Algemene subsidieverordening Mook en Middelaar 2022
- Algemene subsidieverordening Mook en Middelaar 2022 - concept met bijgehouden wijzigingen_ondertekend

10 Bespreekstukken

10.1 Vaststelling gebiedsvisie Molenhoek Zuid

- Raadsvoorstel vaststelling gebiedsvisie Molenhoek Zuid_ondertekend
- Raadsbesluit vaststelling gebiedsvisie Molenhoek Zuid
- Bijlage 1 oplegnotitie Molenhoek Zuid_ondertekend
- Bijlage 2 zienswijzennota ontwerp gebiedsvisie Molenhoek Zuid
- Bijlage 3 Ontwerpgebiedsvisie Molenhoek Zuid
- Bijlage 4 ANM-Advies A21.01 'Molenhoek-Zuid'
- Bijlage 5 Notitie advies ANM Gebiedsvisie Molenhoek Zuid
- Bijlage 6, Participatieplan vervolgprocesMolenhoek Zuid.pdf
- Bijlage 7 raadsmemo intentieovereenkomst_ondertekend
- Bijlage 8 Molenhoek Zuid.intentieovereenkomst geanonimiseerd
- Aanvullend ANM-advies A21.01-extra Molenhoek-Zuid.PDF
- Notitie college advies ANM Gebiedsvisie Molenhoek Zuid d.d. 16 februari 2022.pdf

Memo Beantwoording vragen Molenhoek Zuid.docx

10.2 Evaluatie Werkbedrijf

Raadsvoorstel Evaluatie Werkbedrijf_ondertekend

Raadsbesluit Evaluatie WerkBedrijf

Bijlage 1 Aanbiedingsbrief evaluatierapport WerkBedrijf Rijk van Nijmegen 2021

Bijlage 2 Eindrapport evaluatie WerkBedrijf

Bijlage 3 Samenvatting evaluatie WerkBedrijf Rijk van Nijmegen 2021

Bijlage 4 ASD advies 220201_Evaluatie WerkBedrijf

Bijlage 5 Brief zienswijze Evaluatie WerkBedrijf

10.3 Investering speeltoestellen met Natuurlijk spelen en bewegen Mook

Raadsvoorstel Investering speeltoestellen met Natuurlijk Spelen en Bewegen Mook 15-2-2022_ondertekend

Raadsbesluit Investering speeltoestellen met Natuurlijk Spelen en Bewegen Mook

10.4 Transitievisie Warmte

Raadsvoorstel Vaststellen Transitievisie Warmte_ondertekend

Raadsbesluit Vaststellen Transitievisie Warmte

TVW Mook en Middelaar Bergen en Gennep

Inspraaknota TVW (geanonimiseerd)

Beantwoording vragen Transitievisie Warmte.docx

10.5 Vaststellingsovereenkomst lening en bijdrage onderhoud stichting de Maasvallei

Raadsvoorstel vaststellingsovereenkomst stichting de Maasvallei_ondertekend

Raadsbesluit vaststellingsovereenkomst stichting de Maasvallei

Bijlage vaststellingsovereenkomst stichting de Maasvallei

Bijlage offerte vervangen kunstgras CSC

Bijlage getekende kostenraming Onderhoud

Bijlage type kunstgras

Bijlage type infill

10.6 Instellen commissie onderzoek geloofsbrieven en rechtmatigheid verkiezingen

Raadsvoorstel instellen commissie geloofsbrieven en rechtmatigheid verkiezingen_ondertekend

Raadsbesluit instellen commissie geloofsbrieven en rechtmatigheid verkiezingen

10.7 Budget opvang vluchtelingen Oekraïne

Raadsbesluit budget opvang vluchtelingen Oekraïne v2.docx

Raadsvoorstel budget opvang vluchtelingen Oekraïne v2_ondertekend.pdf

11 Stand van zaken samenwerking

12 Sluiting

Gemeente Mook en Middelaar

Agenda Raadsvergadering

Datum	10-03-2022
Tijd	19:30 - 22:30
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	Burgemeester mr. drs. W. Gradisen

1	**Opening**
2	**Vragenuur**
3	**Spreekrecht burgers**
4	**Vaststelling agenda d.d. 10 maart 2022**
5.a	**Vaststelling besluitenlijst d.d. 3 februari 2022**
5.b	**Ter kennisneming de adviezenlijsten van de commissies Samenleving d.d. 22 februari en Grondgebied d.d. 23 februari 2022**
6	**Controlelijst**
7	**Lijst van ingekomen stukken**
8	**Mededelingen**
9	**Hamerstukken**
9.1	**Wijziging Algemene Subsidieverordening**
10	**Bespreekstukken**
10.1	**Vaststelling gebiedsvisie Molenhoek Zuid**
10.2	**Evaluatie Werkbedrijf**
10.3	**Investering speeltoestellen met Natuurlijk spelen en bewegen Mook**
10.4	**Transitievisie Warmte**
10.5	**Vaststellingsovereenkomst lening en bijdrage onderhoud stichting de Maasvallei**
10.6	**Instellen commissie onderzoek geloofsbrieven en rechtmatigheid verkiezingen**
10.7	**Budget opvang vluchtelingen Oekraïne**
11	**Stand van zaken samenwerking**
12	**Sluiting**

Besluitenlijst

Gemeente Mook en Middelaar

Gemeenteraadsvergadering 13 februari 2022

Presentielijst

Raadsleden:	mevrouw C.A.M. van den Bergh-Visser (VVD) de heer S.H. Brinkhoff (VVD) de heer A.J.W.M. Broekmans (PvdA) de heer A.F Herings (DGP) de heer G.A. van den Honert (DGP) de heer drs. F.M.M. Jongen (CDA) de heer dr. M.J.A. Kamp (GroenLinks) de heer L.G. van der Linden (DGP) mevrouw J.E.M. Mulders (DGP) de heer drs. F.R. van Santwijk (Natuurlijk Groen). de heer drs. E.P.M. Scheltinga (PvdA) mevrouw S.M.S. De Vito – van den Bouwhuijsen (VVD)
Voorzitter:	de heer mr. drs. W. Gradisen
Griffier:	mevrouw mr. M.A.M. van Arensbergen
Portefeuillehouders:	wethouder P.D. Baneke wethouder mw. drs. C.G.P.M. Peters wethouder G.J.M. Wienhoven
Gemeentesecretaris:	de heer drs. W. Mariman

Aanvangstijd: 19.30 uur Sluitingstijd: 20:36 uur

Geluidsopnamen

Geluidsfragmenten van de vergadering zijn per agendapunt terug te luisteren op www.mookenmiddelaar.nl

Besluitenlijst

1. **Opening**
   - De voorzitter opent de vergadering en heet allen van harte welkom ook de volgers via YouTube van GL8 en de luisteraars via de website.
   - Er is een bericht van verhindering ontvangen van de heer F.N. Dillerop (PvdA)
   - Nieuw in deze vergadering is de nieuwe gemeentesecretaris de heer W. Mariman; de heer Mariman stelt zichzelf voor.
   - Uitgenodigd in deze vergadering is ook de heer W. Rietveld in verband met zijn beëdiging als raadscommissielid bij agendapunt 10.1.
   - In een digitale vergadering verifieert de voorzitter de aanwezigheid van de raadsleden door de namen in alfabetische volgorde te noemen.

2. **Vragenuur**
   Aangemeld is de vraag van de heer Brinkhoff (VVD) inzake het verleggen van het fietspad; reactie wethouder Wienhoven.

3. **Spreekrecht burgers**
   Er hebben zich geen insprekers gemeld.

4 **Vaststelling agenda d.d. 3 februari 2022**
   - Startfractie is de fractie van NatuurlijkGroen.
   - De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

5.a **Vaststelling besluitenlijst raadsvergadering 16 december 2021**
   - Er zijn geen tekstuele opmerkingen en ook niet naar aanleiding van.
   - De besluitenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.

5.b **Ter kennisneming de adviezenlijsten van de commissies Samenleving van 25 januari en Grondgebied van 26 januari**
   De adviezenlijsten worden voor kennisgeving aangenomen.

6. **Controlelijst**
   De controlelijst betreft de Moties, Toezeggingen openstaand en Toezeggingen afgedaan.
   - Mevrouw Mulders (DGP) verzoekt de afgehandelde toezeggingen 104 en 124 open te laten staan op de controlelijst; Toezegging voorzitter dit te bespreken in de agendacommissie (bijlage 2)
   - Naar aanleiding van opmerking wethouder Baneke wordt toezegging 162 aangepast; betreft namelijk toezegging van voorzitter commissie Grondgebied en niet van portefeuillehouder (bijlage 2)
   - Wethouder Baneke geeft een mondelinge terugkoppeling in verband met toezegging 145 Ontwikkelingen @vocampus.
   - De controlelijst wordt voor het overige voor kennisgeving aangenomen.

7. **Lijst van ingekomen stukken**
   Lijst van ingekomen stukken betreft de Raadsmemo's, Art 44 vragen en Lijst van ingekomen stukken.

   - Mevrouw Van den Bergh (VVD) inzake raadsmemo (ID 202) Rapportage 'Verkeersanalyse Zuidflank Nijmegen': heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden?; reactie wethouder Wienhoven.
   - Mevrouw Van den Bergh (VVD) inzake ingekomen stukken mbt brief over parkeren op de stoep; reactie wethouder Wienhoven.
   - De heer Brinkhoff (VVD) nav beantwoording art 44 Vragen Kunst in de openbare ruimte inzake beeld van Oscar Goedhart Mortelplein; Toezegging wethouder Peters hier schriftelijk op terug te komen (bijlage 2).
   - De Lijst ingekomen stukken wordt ongewijzigd vastgesteld.

Voor behandeling in de commissie Grondgebied dd. 23 februari as. wordt geagendeerd:

- De raadsmemo (ID 202) Rapportage 'Verkeersanalyse Zuidflank Nijmegen' door NatuurlijkGroen

8. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

9. Hamerstukken

9.1 Kaders voor meerjarenbegroting 2023-2026 MGR

Voorstel om te besluiten:

1. Kennis te nemen van de kaders voor de meerjarenbegroting 2023-2026 MGR
2. Zienswijze op kaders 2023-2026 in te dienen conform bijgaande brief.

Besluitvorming:
Aantal stemmen voor: 12
Aantal stemmen tegen: 0
Resultaat: besluit is unaniem aangenomen

9.2 Verordening leerlingenvervoer

Voorstel om te besluiten:

- De Verordening leerlingenvervoer 2014 gemeente Mook en Middelaar in te trekken;
- De Verordening bekostiging leerlingenvervoer 2022 gemeente Mook en Middelaar vast te stellen

Besluitvorming vindt plaats met inbegrip van de erratalijst welke naar aanleiding van de commissie Samenleving van 25 januari is toegevoegd aan de raadsstukken in iBabs.

Besluitvorming:
Aantal stemmen voor: 12
Aantal stemmen tegen: 0
Resultaat: besluit is unaniem aangenomen

9.3 Zienswijze oprichting Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's

Voorstel om te besluiten:

1. Geen zienswijze in te dienen op het ontwerpbesluit tot oprichting van en deelname aan de Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's van de Veiligheidsregio Limburg-Noord.

Besluitvorming:
Aantal stemmen voor: 12
Aantal stemmen tegen: 0
Resultaat: besluit is unaniem aangenomen

9.4 Wijzigingsverordening hondenbelasting 2022 en forensenbelasting 2022

Voorstel om te besluiten:

1. De volgende verordeningen vast te stellen:
    a. eerste wijziging verordening forensenbelasting 2022;
    b. eerste wijziging verordening hondenbelasting 2022.
2. De volgende opbrengsten ten laste van het begrotingssaldo te verlagen:
    a. opbrengst forensenbelasting met € 7,8k;
    b. opbrengst hondenbelasting met € 5,0k;
3. De opbrengsten en de kosten van de reinigingsheffingen beiden te verhogen met € 12,7k

Besluitvorming:
Aantal stemmen voor: 12
Aantal stemmen tegen: 0

Resultaat: besluit is unaniem aangenomen

10 Bespreekstukken

10.1 Beëdiging commissielid Natuurlijk Groen
In de raad van 16 december 2021 heeft besluitvorming plaatsgevonden over de benoeming van de heer Rietveld (NatuurlijkGroen); daarin is hij unaniem benoemd. Nu vindt de beëdiging plaats; de heer Rietveld heeft aangegeven de belofte af te willen leggen (bijlage1).

10.2 Wijziging bestuurlijke agenda ivm Tijdelijke wet verkiezingen Covid-19
De Tijdelijke wet verkiezingen Covid-19 is per 2 december definitief met een half jaar verlengd tot 1 juli 2022. Dit heeft gevolgen voor de organisatie van het afscheid nemen van de zittende gemeenteraad en het installeren en van de gemeenteraad 2022 – 2026. De bestuurlijke agenda 2022 is hierop aangepast.

Besluitvorming:
Aantal stemmen voor: 12
Aantal stemmen tegen: 0
Resultaat: besluit is unaniem aangenomen

10.3 Verstedelijkingsstrategie Groene Metropoolregio deel 1
Voorstel om te besluiten:
1. Het Verstedelijkingsconcept (deel 1) vast te stellen als basis voor de verdere samenwerking met de partners (rijk, regio's en provincies) op het gebied van verstedelijking, economie, bereikbaarheid, groen en leefbaarheid;
2. De ontwerpprincipes van dit concept door te vertalen naar het eigen lokale omgevingsbeleid;
3. In te stemmen met de werkwijze en het principe van nadere gebiedsuitwerkingen (deel 2).

Besluitvorming:
Aantal stemmen voor: 12
Aantal stemmen tegen: 0
Resultaat: besluit is unaniem aangenomen

10.4 Visie op grootschalige duurzame energie opwek Mook en Middelaar
Voorstel om te besluiten:
1. De 'Visie op grootschalige duurzame energie opwek Mook en Middelaar' vast te stellen.

Besluitvorming:
Aantal stemmen voor: 9 (DGP, CDA, GroenLinks, NatuurlijkGroen, PvdA)
Aantal stemmen tegen: 3 (VVD)
Resultaat: besluit is aangenomen

11. Stand van zaken samenwerking
Er zijn geen nadere mededelingen.

12. Sluiting
De voorzitter sluit de vergadering om 20:36 uur.

Bijlagen:
1. Tekst belofte raadscommissielid
2. Toezeggingen raadsvergadering 3 februari 2022

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

De griffier,
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter,
mr. drs. W. Gradisen

Tekst belofte raadscommissielid (overeenkomstig artikel 14 Gemeentewet)

"Ik verklaar dat ik,

om tot lid van de raadscommissies Samenleving, Grondgebied en Begroting en Rekening benoemd te worden,

rechtstreeks noch middellijk,

onder welke naam of welk voorwendsel ook,

enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik,

om iets in dit ambt te doen of te laten,

rechtstreeks noch middellijk

enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik

getrouw zal zijn aan de Grondwet ,

dat ik de wetten zal nakomen

en dat ik mijn plichten als lid van de raadscommissies Samenleving, Grondgebied en Begroting & Rekening naar eer en geweten zal vervullen.”

Antwoord

“Dat verklaar en beloof ik!"

Gemeente Mook en Middelaar

ID	Titel	Agendapunt	Toezegging	Portefeuille houder	Deadline	Stand van zaken	Afgedaan
165	Beeld Mortelplein	Raadsvergadering 03-02-2022 7. Lijst van ingekomen stukken	De VVD vraagt, nav de beantwoording van de art 44 vragen over Kunst in de openbare ruimte, of de monumentencommissie ook naar de plaats van het beeld van Oscar Goedhart op het Mortelplein kan kijken en wat er met het beeld moet gebeuren. De wethouder zegt toe hier schriftelijk op terug te komen.	drs. K. Peters			Nee
164	Status toezeggingen 104 en 124 bespreken in agendacommissie	Raadsvergadering 03-02-2022 6. Controlelijst	De DGP verzoekt de toezeggingen 104 en 124 die door het college zijn afgehandeld en op afgehandeld staan, nog open te laten staan zodat deze in beeld blijven voor de raad. De voorzitter zegt toe deze werkwijze te bespreken in de agendacommissie.	mr. drs. W. Gradisen			Nee
162	Raadswerkgroep energie bespreken in agendacommissie	Commissie Grondgebied 26-01-2022 5. Visie op grootschalige duurzame energieopwek Mook en Middelaar	De voorzitter van de commissie Grondgebied zegt toe in de agendacommissie op verzoek van de VVD af te stemmen ivm het bijeen roepen van de de raadswerkgroep energie om nader invulling te geven aan het vraagstuk.				Nee

Gemeente Mook en Middelaar

Adviezenlijst

Commissie Samenleving 22 februari 2022

Presentielijst

Commissieleden:	de heer Jongen (CDA) de heer Leenders (CDA) de heer van den Honert (DGP) mevrouw Smits (DGP) mevrouw Roozendaal (GroenLinks) de heer Kamp (GroenLinks) de heer Rietveld (NatuurlijkGroen de heer van Santwijk (NatuurlijkGroen) de heer Scheltinga (PvdA) de heer Broekmans (PvdA) mevrouw de Vito (VVD)
Afwezig:	
Voorzitter:	mevrouw van den Bergh-Visser
Commissiegriffier:	mevrouw van Helden
Griffier:	mevrouw van Arensbergen
Portefeuillehouders:	de heer Gradisen (burgemeester) de heer Baneke (wethouder) mevrouw Peters (wethouder) de heer Wienhoven (wethouder)
Gemeentesecretaris:	de heer Mariman
Overige genodigden:	de heer Prinsen, de heer Heno, de heer Pouwels, de heer Donders en de heer Berens (ambtelijke ondersteuning)
Externe ondersteuning:	de heer Klomp (GL8)

Aanvangstijd: 19.30 uur Sluitingstijd: 21:55 uur

Geluidsopnamen

Geluidsfragmenten van de vergadering zijn per agendapunt terug te luisteren op
https://ris2.ibabs.eu/Calendar/Index/MookenMiddelaar

Adviezenlijst

1 Opening

- De voorzitter opent de digitale vergadering. Heet allen welkom, ook de kijkers via YouTube en televisie op GL8 en de luisteraars via de website.
- De voorzitter loopt de presentielijst na en legt de regels uit m.b.t. het digitaal vergaderen;
- Er zijn geen berichten van verhindering ontvangen.

2 Vaststellen agenda d.d. 22 februari 2022

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3 Adviezenlijst vergadering commissie Samenleving d.d. 25 januari 2022

De adviezenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.

4 Lijst ingekomen stukken

Mevrouw de Vito (VVD) n.a.v. ingekomen stuk 2325: Brief voor Raad 16-02-2022 - Handhavingsverzoek en klikbeleid. Dit stuk agenderen voor de volgende commissievergadering. *Opmerking commissiegriffier: om agendering van ingekomen stukken voor bespreking in de raadscommissie dient verzocht te worden in de raadsvergadering.*

Bespreekstukken

5 Transitievisie Warmte

Voorstel om te besluiten:
1. De Transitievisie Warmte van de gemeenten Mook en Middelaar, Gennep en Bergen vast te stellen.

Mevrouw de Vito n.a.v. planologische mogelijkheden windwokkels op daken.
Toezegging wethouder Baneke (zie bijlage 1).

Advies: Bespreekstuk voor de raad van 10 maart 2022.

6 Vaststellingsovereenkomst lening en bijdrage onderhoud stichting de Maasvallei

Er wordt door de (commissie)griffiers ingesproken namens:
a. dhr. Eltink van Eendracht ‘30

Voorstel om te besluiten:
1. De concept-vaststellingsovereenkomst ter kennisgeving aan te nemen.
2. Geen wensen of bedenkingen kenbaar te maken inzake het verstrekken van een renteloze lening van €300k.

Mevrouw de Vito (VVD) n.a.v. formulering raadsbesluit betreffende o.a. onderhoudskosten Toezegging wethouder Wienhoven (zie bijlage 1).

Advies: Bespreekstuk voor de raad van 10 maart 2022.

7 Investering speeltoestellen met Natuurlijk spelen en bewegen Mook

Voorstel om te besluiten:
1. Een krediet te voteren van € 100k voor de aanschaf van speeltoestellen;
2. De werkelijke uitgaven te beperken tot maximaal het bedrag van de bijdrage van derden.

Advies: Bespreekstuk voor de raad van 10 maart 2022.

8 Evaluatie Werkbedrijf

Voorstel om te besluiten:

1. Kennis te nemen van de Evaluatie WerkBedrijf ‘Samen aan het werk voor ondernemers en kandidaten’.
2. Zienswijze in te dienen conform bijgaande brief (bijlage 5).

Mevrouw Smits (DGP) n.a.v. de leesbaarheid van de stukken voor visueel beperkten.
Toezegging wethouder Peters (zie bijlage 1).

Advies: Bespreekstuk voor de raad van 10 maart 2022.

9 Wijziging Algemene Subsidieverordening

Voorstel om te besluiten:

1. De Algemene Subsidieverordening 2017 Mook en Middelaar in te trekken;
2. De Algemene Subsidieverordening 2022 Mook en Middelaar vast te stellen.

Advies: Hamerstuk voor de raad van 10 maart 2022.

10 Rondvraag

De heer van Santwijk (NatuurlijkGroen) n.a.v. aanvulling zienswijze Evaluatie WerkBedrijf.
Mevrouw Roozendaal (GroenLinks) n.a.v. artikel in de Groene Amsterdammer over de Plangroep. Toezegging wethouder Baneke (zie bijlage 1).
Mevrouw de Vito (VVD) n.a.v. informatie wijzigingen op website provincie met betrekking tot het project N271. Toezegging wethouder Wienhoven (zie bijlage 1).

11 Sluiting

De voorzitter dankt iedereen voor zijn of haar aanwezigheid en sluit de vergadering om 21:55 uur.

Bijlage 1: Toezeggingen commissie Samenleving d.d. 22 februari 2022.

Aldus ongewijzigd vastgesteld door de commissies Samenleving 7 juni op 2022.

Gemeente Mook en Middelaar

ID	Titel	Agendapunt	Toezegging	Portefeuillehouder
169	Wijzigingen project N271	Commissie Samenleving 22-02-2022 10. Rondvraag	Naar aanleiding van een vraag van de VVD in verband met informatie op de website van de provincie Limburg zegt de wethouder toe met betrekking tot het project N271 na te gaan welke wijzigingen in het project zijn doorgevoerd (50km/u traject en planning).	G.J.M. Wienhoven
170	Onderzoek naar Plangroep in Groene Amsterdammer	Commissie Samenleving 22-02-2022 10. Rondvraag	Naar aanleiding van een vraag van GroenLinks in verband met een onderzoek van de Groene Amsterdammer en Investico over de Plangroep zegt de wethouder toe de situatie bij onze eigen gemeente nog eens te bekijken en eventuele signalen die gemist zouden zijn. Op de bevindingen wordt teruggekomen met een raadsmemo.	P.D. Baneke
168	Leesbaarheid stukken website	Commissie Samenleving 22-02-2022 8. Evaluatie Werkbedrijf	Naar aanleiding van een vraag van de DGP zegt de wethouder toe om terug te komen op de leesbaarheid van stukken op de website met betrekking tot de digitale toegankelijkheid voor visueel beperkten. Deze vraag is	drs. K. Peters

Gemeente Mook en Middelaar

			specifiek gesteld met betrekking tot de afbeeldingen in het document Eindrapport Evaluatie WerkBedrijf.	
167	Formulering raadsbesluit mbt bevoegdheid en budgetrecht	Commissie Samenleving 22-02-2022 6. Vaststellingsovereenkomst lening en bijdrage onderhoud stichting de Maasvallei	De wethouder zegt toe terug te komen voor de raadsvergadering op de formulering in het raadsbesluit met betrekking tot de bevoegdheid en het budgetrecht van de raad.	G.J.M. Wienhoven
166	Windwokkels in bestemmingsplannen	Commissie Samenleving 22-02-2022 5. Transitievisie Warmte	Naar aanleiding van een vraag van de VVD zegt het college toe terug te komen op het plaatsen van windwokkels en te bekijken wat er aan integrale wijzigingen van bestemmingsplannen nodig is, zodat het planologisch geregeld kan worden voor de hele gemeente.	G.J.M. Wienhoven

Gemeente Mook en Middelaar

Adviezenlijst

Commissie Grondgebied 23 februari 2022

Presentielijst

Commissieleden:	de heer van den Berg (CDA) de heer Jongen (CDA) de heer van der Linden (DGP) mevrouw Mulders (DGP) de heer Kamp (GroenLinks) mevrouw Roozendaal (GroenLinks) de heer Rietveld (NatuurlijkGroen) de heer van Santwijk (NatuurlijkGroen) de heer Broekmans (PvdA) de heer Heisen (PvdA) de heer Salemink (VVD) mevrouw de Vito (VVD)
Afwezig:	de heer Salemink i.v.m. technische problemen
Voorzitter:	de heer Herings (DGP)
Commissiegriffier:	mevrouw van Helden
Griffier:	mevrouw van Arensbergen
Portefeuillehouders:	de heer Gradisen (burgemeester) de heer Baneke (wethouder) mevrouw Peters (wethouder) de heer Wienhoven (wethouder)
Gemeentesecretaris:	de heer Mariman
Overige genodigden:	de heer Verploegen (ambtelijke ondersteuning, agendapunt 5)

Aanvangstijd: 19.30 uur Sluitingstijd: 22.34 uur

Geluidsopnamen

Geluidsfragmenten van de vergadering zijn per agendapunt terug te luisteren op
https://ris2.ibabs.eu/Calendar/Index/MookenMiddelaar

Adviezenlijst

1 Opening

- De voorzitter opent de digitale vergadering. Heet allen welkom, ook de kijkers via YouTube en televisie op GL8 en de luisteraars via de website.
- De voorzitter loopt de presentielijst na en legt de regels uit m.b.t. het digitaal vergaderen.

2 Vaststellen agenda d.d. 23 februari 2022

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3 Adviezenlijst vergadering commissie Grondgebied d.d. 26 januari 2022

De heer Jongen (CDA) merkt op dat bij agendapunt 3 het woord *wordt* eenmaal teveel in de laatste zin staat. De commissiegriffier zal dit aanpassen.
De heer van Santwijk (NatuurlijkGroen) stelt een vraag over de uitvoering van toezegging 163. Voorstel voorzitter is om dit te bespreken tijdens de raadsvergadering.

De adviezenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld, met de aanpassing zoals beschreven door de heer Jongen (CDA).

4 Lijst ingekomen stukken

Geen opmerkingen

Bespreekstukken

5 Vaststelling Gebiedsvisie Molenhoek-Zuid

Er wordt door de (commissie)griffiers ingesproken namens:

1. Mw. Ratering Arntz
2. Dhr. Arendz
3. Dhr. en mw. Koopman
4. Dhr. Van Dongen en mw. Hofman
5. Dhr. en mw. Hulstijn
6. Mw. Konings namens WoonplatforMM
7. Dhr. Verbrugge en mw. van Dreumel
8. Dhr. Versteegen namens Energiecafé

Voorstel om te besluiten

1. Kennis te nemen van de oplegnotie en de daarin opgenomen reactie op de vragen en standpunten van de opiniërende commissievergadering van 26 januari 2022;
2. De zienswijzennota vast te stellen en daarmee de zienswijzen te beantwoorden zoals in de nota is opgenomen;
3. De gebiedsvisie Molenhoek Zuid gewijzigd vast te stellen, waarbij de wijzigingen worden doorgevoerd zoals beschreven in de nota zienswijzen.

Alle fracties stellen zowel in de eerste als het tweede termijn veel vragen over de gebiedsvisie. Wethouder Wienhoven beantwoordt deze vragen met ondersteuning van dhr. Verploegen. In verband met de hoeveelheid aan vragen, stellen enkele fracties en de voorzitter voor om hier schriftelijk op terug te komen. Fracties worden uitgenodigd om hun (openstaande) vragen uiterlijk vrijdag 25 februari 2022 om 12:00 bij de griffier aan te leveren.

Toezegging wethouder Wienhoven inzake beantwoording schriftelijke vragen Gebiedsvisie Molenhoek-Zuid (zie bijlage 1).

Advies: Bespreekstuk voor de raad van 10 februari 2022.

6 Rondvraag

De heer van Santwijk (NatuurlijkGroen) n.a.v. gebruik fondsen Limburgs Kwaliteitsmenu (LKM).

De heer Jongen (CDA) n.a.v. sluiten en herbestemming van kerken in de regio. Wethouder Wienhoven deelt mee dat de aanbesteding voor de Maaslijn voor juni 2022 en de realisatie voor 2024 staat gepland.

7 Sluiting

De voorzitter dankt iedereen voor zijn of haar aanwezigheid en sluit de vergadering om 22:34 uur.

Bijlage 1: Toezeggingen commissie Grondgebied d.d. 23 februari 2022.

Aldus [gewijzigd/ongewijzigd] vastgesteld door de commissie Grondgebied d.d. 8 juni 2022.

Gemeente Mook en Middelaar

ID	Titel	Agendapunt	Toezegging	Portefeuillehouder
171	Schriftelijke vragen gebiedsvisie Molenhoek Zuid	Commissie Grondgebied 23-02-2022 5. Vaststelling gebiedsvisie Molenhoek Zuid	De wethouder zegt toe de schriftelijke vragen die de fracties nog nasturen uiterlijk 2 dagen voor de raadsvergadering schriftelijk te beantwoorden. De voorzitter heeft aangegeven dat de vragen kunnen worden ingediend tot uiterlijk vrijdag 25 februari 2022 om 12:00 bij de griffier.	G.J.M. Wienhoven

Gemeente Mook en Middelaar

ID	Agendapunt	Titel	Portefeuillehouder	Status	Deadline	Afgedaan
20	Raadsvergadering 10-06-2021 12. Motie vreemd aan de orde van de dag	Motie Vreemd Raden in Verzet mede indienen motie Zonder geld geen gemeenten	G.J.M. Wienhoven	Aangenomen		Ja
19	Raadsvergadering 28-01-2021 12.2. Motie vreemd aan de orde van de dag - Behoud bakenbomen	Motie vreemd aan de orde van de dag - Behoud bakenbomen	G.J.M. Wienhoven	Aangenomen		Nee
18	Raadsvergadering 28-01-2021 12.1. Motie vreemd aan de orde van de dag - Gemeenten in Nood Fonds	Motie vreemd aan de orde van de dag - Gemeenten in Nood Fonds	G.J.M. Wienhoven	Aangenomen		Ja
17	Raadsvergadering 28-01-2021 10.0. Definitief bestemmingsplan 'Reconstructie N271 Mook - Milsbeek'	Motie Raadsvoorstel bestemmingsplan Reconstructie N271 Mook - Milsbeek	G.J.M. Wienhoven	Aangenomen		Ja
16	Raadsvergadering 18-11-2020 10.2. Startnotitie Ecozone Molenhoek	Motie ECOZONE 18-11-2020_DGP_PvdA	G.J.M. Wienhoven	Aangenomen		Nee
15	Raadsvergadering 16-09-2020 10.1. Zomerrapportage 2020	Motie raden in verzet	G.J.M. Wienhoven	Aangenomen		Ja
14	Raadsvergadering 09-07-2020 10.7. Kaderbrief 2021 inclusief raadsmemo financiële situatie mei 2020	Motie aanpak begroting op basis van Zero Based Budgeting	G.J.M. Wienhoven	Aangenomen		Ja
13	Raadsvergadering 11-06-2020 11.3. Motie vreemd aan de orde van de dag Ruimtelijke Visie Duurzame Energieopwekking	Motie vreemd aan de orde van de dag Ruimtelijke Visie Duurzame Energieopwekking		Aangenomen		Ja
12	Raadsvergadering 12-12-2019 10.6. Herziening belastingverordeningen 2020	Motie Forensenbelasting	G.J.M. Wienhoven	Aangenomen		Ja

Gemeente Mook en Middelaar

11	Raadsvergadering 12-12-2019 10.6. Herziening belastingverordeningen 2020	Motie overleg Plasmolen	G.J.M. Wienhoven	Aangenomen		Nee
10	Raadsvergadering 07-11-2019 9.1. Programmabegroting 2020	Motie programmabegroting 2020 irt OZB	G.J.M. Wienhoven	Aangenomen		Nee
9	Raadsvergadering 07-11-2019 9.1. Programmabegroting 2020	Motie Jeugdzorg	P.D. Baneke	Aangenomen		Ja
8	Raadsvergadering 12-09-2019 11.3. Motie betreffende vrachtwagenheffing rijks- en provinciale wegen	Motie betreffende vrachtwagenheffing rijks- en provinciale wegen	G.J.M. Wienhoven	Aangenomen		Ja
7	Raadsvergadering 04-07-2019 11.5. Motie Eikenprocessierups	Motie Eikenprocessierups	G.J.M. Wienhoven	Aangenomen		Ja
6	Raadsvergadering 11-04-2019 6. Controlelijst	Horecastrip Plasmolen	G.J.M. Wienhoven	Aangenomen		Nee
5	Raadsvergadering 11-04-2019 6. Controlelijst	Maaslijn	Geertjan Wienhoven	Aangenomen		Ja
4	Raadsvergadering 11-04-2019 6. Controlelijst	capaciteit politiekorps	Mr. Drs. W. Gradisen	Aangenomen		Ja
3	Raadsvergadering 11-04-2019 6. Controlelijst	stimuleringslening duurzaamheid	Geertjan Wienhoven	Aangenomen		Ja
2	Raadsvergadering 11-04-2019 6. Controlelijst	Duurzaamheid Hart van Mook	Geertjan Wienhoven	Aangenomen		Ja

Gemeente Mook en Middelaar

ID	Titel	Agendapunt	Toezegging	Portefeuillehouder	Deadline	Stand van zaken	Afgedaan	Datum afdoening
171	Schriftelijke vragen gebiedsvisie Molenhoek Zuid	Commissie Grondgebied 23-02-2022 5. Vaststelling gebiedsvisie Molenhoek Zuid	De wethouder zegt toe de schriftelijke vragen die de fracties nog nasturen uiterlijk 2 dagen voor de raadsvergadering schriftelijk te beantwoorden. De voorzitter heeft aangegeven dat de vragen kunnen worden ingediend tot uiterlijk vrijdag 25 februari 2022 om 12:00 bij de griffier.	G.J.M. Wienhoven		De vragen zijn beantwoord in de memo Beantwoording vragen Molenhoek Zuid (zie ook de bijlage bij raadsvoorstel Vaststelling Gebiedsvisie Molenhoek Zuid - gemeenteraad 10 maart 2022)	Ja	08-03-2022
167	Formulering raadsbesluit mbt bevoegdheid en budgetrecht	Commissie Samenleving 22-02-2022 6. Vaststellingsovereenkomst lening en bijdrage onderhoud stichting de Maasvallei	De wethouder zegt toe terug te komen voor de raadsvergadering op de formulering in het raadsbesluit met betrekking tot de bevoegdheid en het budgetrecht van de raad.	G.J.M. Wienhoven	10-03-2022	Bij het verstrekken van leningen ligt het accent op de informatieplicht van het college en op de vraag of de lening in het beleid van de raad past. Uitgangspunt is dat het college op basis van artikel 160 Gemeentewet bevoegd is tot het besluiten over privaatrechtelijke rechtshandelingen.	Ja	08-03-2022

Gemeente Mook en Middelaar

						Het college is daar niet geheel vrij in. Het vierde lid van artikel 169 van de Gemeentewet verplicht het college vooraf aan het aangaan van bepaalde verplichtingen de raad inlichtingen te verstrekken, indien de raad daar om verzoekt of indien de uitoefening van deze bevoegdheden van het college ingrijpende gevolgen heeft voor de gemeente. In artikel 7 van de Financiële Verordening is deze informatieplicht van het college aan de raad nader ingevuld. Het college gaat pas over tot het verstrekken van een lening boven € 100.000 nadat de raad is geïnformeerd over het voornemen en in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen. Als de raad		

						om welke redenen dan ook bedenkingen heeft, dan kan de raad deze uiten. Die bedenkingen kunnen betrekking hebben op financiële risico's. Toch maakt de raad dan geen gebruik van het budgetrecht in de zin van de Financiële Verordening. Blijkens artikel 5 van de Financiële Verordening is het budgetrecht van de raad van toepassing op de autorisatie van de baten en lasten in de (programma-)begroting en van de investeringskredieten. Het verstrekken van een lening betreft een balansmutatie en heeft geen gevolgen voor de lasten en baten en derhalve ook niet voor de programmabegroting in een jaar. Ook leidt het verstrekken van een lening niet tot een investeringskrediet, want er vindt geen		

Gemeente Mook en Middelaar

						aanschaf van zaken plaats. Op termijn wordt het bedrag van de lening terugontvangen.		
164	Status toezeggingen 104 en 124 bespreken in agendacommissie	Raadsvergadering 03-02-2022 6. Controlelijst	De DGP verzoekt de toezeggingen 104 en 124 die door het college zijn afgehandeld en op afgehandeld staan, nog open te laten staan zodat deze in beeld blijven voor de raad. De voorzitter zegt toe deze werkwijze te bespreken in de agendacommissie.	mr. drs. W. Gradisen		Besproken in agendacommissie 14 februari. De agendacommissie geeft aan dat naar aanleiding van een toezegging een nieuwe toezegging kan worden gevraagd met een bijv. een concreet tijdpad of dat andere alternatieven hiervoor zijn een motie, een initiatiefvoorstel of het als beleid in de begroting opnemen.	Ja	14-02-2022
163	Procesvoorstel vervolg gebiedsvisie Molenhoek-Zuid	Commissie Grondgebied 26-01-2022 7. Opiniërende behandeling gebiedsvisie Molenhoek-Zuid	De wethouder zegt toe met een procesvoorstel te komen ivm het vervolg van de gebiedsvisie oa hoe om te gaan met de input vanuit de opiniërende commissievergad	G.J.M. Wienhoven		De vragen zijn beantwoord in de oplegnotitie (bijlage 1 bij Raadsvoorstel Vaststelling Gebiedsvisie Molenhoek Zuid - gemeenteraad 10 maart 2022)	Ja	08-03-2022

Gemeente Mook en Middelaar

			ering dd 26 januari en de beantwoording van de schriftelijke vragen van de fracties (in te leveren door fracties uiterlijk 28 januari)					
162	Raadswerkgroep energie bespreken in agendacommissie	Commissie Grondgebied 26-01-2022 5. Visie op grootschalige duurzame energieopwek Mook en Middelaar	De voorzitter van de commissie Grondgebied zegt toe in de agendacommissie op verzoek van de VVD af te stemmen ivm het bijeen roepen van de de raadswerkgroep energie om nader invulling te geven aan het vraagstuk.			Besproken in agendacommissie 14 februari. De agendacommissie geeft aan het bijeenroepen van de werkgroep nu te parkeren en na de verkiezingen opnieuw te bezien als aandachtspunt bij afvaardigingen in werkgroepen wordt meegegeven dat soms het opheffen van een werkgroep onduidelijk is en dat dit bij de instelling ervan mee geregeld kan worden.	Ja	14-02-2022
158	Toelichting grondslagen belastingverordeningen	Raadsvergadering 16-12-2021 10.4.0. Belastingverordeningen 2022	De wethouder zegt toe naar aanleiding van de memo grondslagen	G.J.M. Wienhoven		In de agendacommissie dd 17 januari is besproken deze bijeenkomst voor de zomervakantie in te	Ja	08-03-2022

			belastingverordeningen een bijeenkomst te organiseren om uitleg te laten geven door BsGW over grondslagen, aantallen en aansluitingen van de belastingen op basis waarvan tarieven worden berekend. Binnen de agendacommissie wordt afgestemd of dit plaatsvindt voor of na de raadsverkiezingen. Afgesproken wordt wanneer deze uitleg voor de verkiezingen plaatsvindt dat dan de kandidaten op de lijsten ook uitgenodigd worden.			plannen. Bijeenkomst wordt opgenomen in inwerkprogramma.		
156	Presentatie over grond- en oppervlakte water door waterschap en waterleidingmaatschappij	Raadsvergadering 16-12-2021 10.2. Gemeentelijk Rioleringsprogramma Mook	Nav vragen van GroenLinks over de kwaliteit van grondwater en oppervlaktewater (reeds gesteld in	G.J.M. Wienhoven		Deze bijeenkomst wordt opgenomen in het introductieprogramma	Ja	08-03-2022

Gemeente Mook en Middelaar

		en Middelaar 2022-2026	de commissievergaderingen van 7 en 9 december) adviseert de wethouder de raad om waterschap en waterleidingmaatschappij (WML eventueel Vitens) uit te nodigen in de commissie om een toelichting te geven over wateradaptatie, onttrekkingen en verdroging etc en hoe daar in onze gemeente mee wordt omgegaan.			voor de nieuwe gemeenteraad.		

Gemeente Mook en Middelaar

ID	Titel	Agendapunt	Toezegging	Portefeuillehouder	Deadline	Stand van zaken	Afgedaan	Datum afdoening
134	Wetswijziging prenataal huisbezoek JGZ	Commissie Samenleving 21-09-2021 4. Lijst ingekomen stukken	Vraag van GroenLinks naar aanleiding ingekomen stuk met ID nummer 1939. Over wetswijziging (vanaf 1 jan 2022) prenataal huisbezoek van de JGZ. Wordt de gemeente daarvoor gecompenseerd voor het rijk en om hoeveel gezinnen zou dit in Mook en Middelaar gaan. Het college evalueert dit na een jaar, omdat het een wetswijziging is.	P.D. Baneke	01-01-2023		Nee	
159	Vragen bij tariefberekening rioolheffing	Raadsvergadering 16-12-2021 10.2. Gemeentelijk Rioleringsprogramma Mook en Middelaar 2022-2026	De wethouder zegt toe schriftelijk terug te komen op de vragen van de VVD over de tariefberekening van de rioolheffing en op de vraag van de DGP wanneer de voorziening riolering wordt aangewend	G.J.M. Wienhoven			Nee	
165	Beeld Mortelplein	Raadsvergadering 03-02-2022 7. Lijst van ingekomen stukken	De VVD vraagt, nav de beantwoording van de art 44 vragen over Kunst in de openbare ruimte, of de monumentencommissie ook naar de plaats van het beeld van Oscar Goedhart op het Mortelplein kan kijken en wat er met het beeld moet gebeuren. De wethouder zegt toe hier schriftelijk op terug te komen.	drs. K. Peters			Nee	

Gemeente Mook en Middelaar

166	Windwokkels in bestemmingsplannen	Commissie Samenleving 22-02-2022 5. Transitievisie Warmte	Naar aanleiding van een vraag van de VVD zegt het college toe terug te komen op het plaatsen van windwokkels en te bekijken wat er aan integrale wijzigingen van bestemmingsplannen nodig is, zodat het planologisch geregeld kan worden voor de hele gemeente.	G.J.M. Wienhoven			Nee	
168	Leesbaarheid stukken website	Commissie Samenleving 22-02-2022 8. Evaluatie Werkbedrijf	Naar aanleiding van een vraag van de DGP zegt de wethouder toe om terug te komen op de leesbaarheid van stukken op de website met betrekking tot de digitale toegankelijkheid voor visueel beperkten. Deze vraag is specifiek gesteld met betrekking tot de afbeeldingen in het document Eindrapport Evaluatie WerkBedrijf.	drs. K. Peters			Nee	
169	Wijzigingen project N271	Commissie Samenleving 22-02-2022 10. Rondvraag	Naar aanleiding van een vraag van de VVD in verband met informatie op de website van de provincie Limburg zegt de wethouder toe met betrekking tot het project N271 na te gaan welke wijzigingen in het project zijn doorgevoerd (50km/u traject en planning).	G.J.M. Wienhoven			Nee	
170	Onderzoek naar Plangroep in Groene Amsterdammer	Commissie Samenleving 22-02-2022 10. Rondvraag	Naar aanleiding van een vraag van GroenLinks in verband met een onderzoek van de Groene Amsterdammer en Investico over	P.D. Baneke			Nee	

			de Plangroep zegt de wethouder toe de situatie bij onze eigen gemeente nog eens te bekijken en eventuele signalen die gemist zouden zijn. Op de bevindingen wordt teruggekomen met een raadsmemo.					

Gemeente Mook en Middelaar

ID	Datum vraag	Onderwerp	Afgedaan	Deadline	Datum antwoord
37	28-02-2022	Art. 44 vragen GroenLinks over Gazpromcontract	Ja		08-03-2022

Gemeente Mook en Middelaar

ID	Datum	Onderwerp	Portefeuillehouder
210	09-03-2022	Raadsmemo Gebiedsuitwerking verstelijkingsstrategie	drs. K. Peters
209	07-03-2022	Raadsmemo Regeling Reductie Energiegebruik Woningen RREW	P.D. Baneke
208	03-03-2022	Raadsmemo Stand van zaken energieopwek en energiebesparing	P.D. Baneke
207	25-02-2022	Raadsmemo netwerkorganisatie K 80	mr. drs. W. Gradisen
206	23-02-2022	Voortgang intergemeentelijke samenwerking Regiovisie Bergen, Gennep en Mook en Middelaar (BGMM)	drs. K. Peters

Gemeente Mook en Middelaar

ID	Datum	Onderwerp	Afzender	Toelichting	Advies afdoening	Rubriek
2371	09-03-2022	Inspreektekst	inwoner	Inspreker is helaas verhinderd om in te komen spreken in overleg is afgesproken de tekst bij de ingekomen stukken te plaatsen.	V.K.A.	Inwoners
2370	09-03-2022	Ontwerpbegroting 2023 en ont-werp-meerjarenraming 2023-2027	BsGW		V.K.A.	Gemeenschappelijke regelingen
2369	09-03-2022	'Gemeenten stuur hulp we hebben niets meer'	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2368	09-03-2022	Oekraïne	VNG		V.K.A.	
2367	09-03-2022	Nieuwsbrief week 10 2022	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2366	09-03-2022	Doe mee aan het NK Raadsleden!	Sportservice Veenendaal		V.K.A.	Uitnodigingen
2365	09-03-2022	Besluitenlijst Collegevergadering 2022-03-01	College van B&W		V.K.A.	Besluitenlijst B&W
2364	08-03-2022	Nieuwsbrief	the Clingendael Institute		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2363	08-03-2022	Nieuwsbrief - week 09 2022	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2362	08-03-2022	Nieuwsbrief - Maak van jeugdzorg en Wmo een basisvoorziening	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2361	08-03-2022	Ondersteuning Oekraïne	VNG		V.K.A.	

Gemeente Mook en Middelaar

2360	08-03-2022	Informatiebijeenkomsten Beschermd Wonen voor nieuwe raads- en bestuursleden	Regiosecretaris beschermd wonen		V.K.A.	
2359	08-03-2022	Onrechtvaardige sociale huren in Nederland	Brief Meilink		V.K.A.	
2358	08-03-2022	De nationale week van de AfvalHelden	NVRD		V.K.A.	
2357	08-03-2022	Brief over Voor 14	Vakbond FNV		V.K.A.	
2356	08-03-2022	Raadsmotie koppeling AOW-uitkering aan minimumloon	gemeente Kerkrade		V.K.A.	
2355	08-03-2022	Opwaardering Maaslijn - PMP Kersten	Raad van State		V.K.A.	
2354	08-03-2022	Marktverordening januari 2022	Brief gemeente Bunschoten		V.K.A.	
2353	08-03-2022	Besluitenlijst Collegevergadering 2022-02-22	College van B&W		V.K.A.	Besluitenlijst B&W
2352	08-03-2022	Zet de fiets op 1	Tour de Force		V.K.A.	
2351	08-03-2022	Zorgeloos met Zorgvervoer	Aanbestedingsinstituut Mobiliteit		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2350	08-03-2022	Voortgangsnotitie Maart 2022	Raden in Verzet		V.K.A.	
2349	04-03-2022	Informatie over Oekraïne	Veiligheidsregio Limburg-Noord		V.K.A.	
2348	02-03-2022	Nieuwsbrief	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2347	02-03-2022	Russian invasion of Ukraine expert insights	the Clingendael Institute		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2346	02-03-2022	Presentatie Informatieve bijeenkomst Maaslijn-gemeenten 21-2-2022	Provincie Limburg		V.K.A.	
2345	02-03-2022	Nieuwsbrief Kleintjes verenigen zich in K80	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven

Gemeente Mook en Middelaar

2344	02-03-2022	Asiel VNG	VNG	Kenmerk registratie raad CM22.0587.	V.K.A.	
2343	02-03-2022	Model Verordening leges i.v.m. Omgevingswet	VNG	Kenmerk registratie raad CM22.0733.	V.K.A.	Nieuwsbrieven
2342	02-03-2022	Enquête voor gemeenteraden en algemeen bestuur Waterschap Limburg	BsGW		V.K.A.	
2341	02-03-2022	Raadsledennieuwsbrief - februari 2022	VNG		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2340	02-03-2022	Wonder van Staphorst	Inwoner Huizen	Kenmerk registratie raad CM22.0714.	V.K.A.	
2339	02-03-2022	Coronasteun 2e helft 2021, alg. uitkering cultuur	Brief Ministerie van O, C en W	Kenmerk registratie raad ZM22.00776/CM22.0716.	V.K.A.	
2338	02-03-2022	Besluitenlijst Collegevergadering 2022-02-15	College van B&W		V.K.A.	Besluitenlijst B&W
2337	02-03-2022	Nieuwsbrief februari 2022	The Economic Board	Kenmerk registratie raad CM22.0768.	V.K.A.	Nieuwsbrieven
2336	02-03-2022	Erfgoedpamflet	Federatie instandhouding monumenten	Kenmerk registratie raad CM22.0766.	V.K.A.	
2335	02-03-2022	Beeldspraak febr -2 2022	Gelders Genootschap		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2334	23-02-2022	Aanvullend advies ANM Gebiedsvisie Molenhoek Zuid incl notitie	College	Aanvullend advies van de ANM bij Gebiedsvisie met reactie van college in notitie eveneens toegevoegd aan de stukken voor de	V.K.A.	

Gemeente Mook en Middelaar

				raadsvergadering dd 10 maart 2022.		
2333	23-02-2022	Inspreektekst	inwoner	Betrokkene heeft zich te laat gemeld voor inspreekrecht in cie GB 23-2 afgesproken om inspreektekst bij ingekomen stukken te plaatsen.	V.K.A.	Inwoners
2332	23-02-2022	Nieuwsbrief week 08 2022	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2331	23-02-2022	Nieuwsbrief - Griffiers tegen minimale zittingsduur raad	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2330	23-02-2022	Nieuwsbrief Arbeidsmarkt Midden-Gelderland en Rijk van Nijmegen	UWV		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2329	23-02-2022	Gratis webinars Overtuigend speechen voor kandidaat-raadsleden	De Nederlandse debatclub		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2328	23-02-2022	Brief Peutz aan omwonenden	Peutz		V.K.A.	
2327	23-02-2022	Decentraal bestuur moet op de schop	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2326	22-02-2022	Motie Pleidooi voor expliciet strafbaarstelling psychisch geweld	Raad Schiedam		V.K.A.	
2325	22-02-2022	Brief voor Raad 16-02-2022 - Handhavingsverzoek en klikbeleid	Inwoners	Kenmerk registratie raad ZM22.00673.	V.K.A.	Inwoners
2324	22-02-2022	Brandbrief naar gemeenteraad over woningbouwproject Molenhoek-Zuid	Volkstuinvereniging Middelweerd	Kenmerk registratie raad CM22.0649.	V.K.A.	
2323	22-02-2022	Deelmobiliteit in uw gemeente	Crow	Kenmerk registratie raad CM22.0594.	V.K.A.	

Gemeente Mook en Middelaar

2322	22-02-2022	Gemeente Mook-Middelaar - bouwplannen Lierdal	Vereniging Nederlands Cultuurlandschap	Kenmerk registratie raad CM22.0652.	V.K.A.	
2321	16-02-2022	Nieuwsbrief - Lokale problemen boeien jongeren niet	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2320	16-02-2022	Nieuwsbrief AVEX - Yes 16 Maart verkiezingen	Avex		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2319	16-02-2022	Raadsinformatiebrief ontwikkelingen RUD LN	RUD Limburg Noord	Kenmerk registratie raad CM22.0625 / ZMM22.00682.	V.K.A.	Gemeenschappelijke regelingen
2318	16-02-2022	Jaarverslag en Jaarplan KAN	Kennisnetwerk Arnhem Nijmegen	Kenmerk registratie raad CM22.0585.	V.K.A.	
2317	16-02-2022	@Beeldspraak febr 2022.msg	Gelders Genootschap		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2316	16-02-2022	Vanaf 2023 1 ambulancedienst voor Limburg	Ambulancezorg	Kenmerk registratie raad CM22.0573.	V.K.A.	
2315	16-02-2022	Een Zon op Aarde	Inwoner Zwartebroek	Kenmerk registratie raad CM22.0619.	V.K.A.	
2314	16-02-2022	Besluitenlijst Collegevergadering 2022-02-08	College van B&W		V.K.A.	Besluitenlijst B&W
2313	16-02-2022	Onderzoek naar (online) haat en vrouwen in de lokale politiek	Atria Kennisinstituut voor Emancipatie en Vrouwengeschiedenis		V.K.A.	
2312	16-02-2022	Verkeersproblematiek Ringbaan en Heumensebaan in Molenhoek	Actiegroep DUW – Molenhoek	Kenmerk registratie raad CM22.0576	V.K.A.	Inwoners
2311	15-02-2022	Nieuwsbrief Gelderland Academie Februari 2022	Gelderland Academie		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2310	15-02-2022	Nieuwsbrief - Democracy or stabilitocracy in the Western Balkans	Clingendael Instiute		V.K.A.	Nieuwsbrieven

Gemeente Mook en Middelaar

2309	15-02-2022	Nieuwsbrief - Nieuwe gemeentelijke taak Prenatale Huisbezoeken JGZ	VNG	Kenmerk registratie raad CM22.0529/ZM22.00585.	V.K.A.	Nieuwsbrieven
2308	15-02-2022	Nieuwsbrief week 07 2022	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2307	15-02-2022	Nieuwsbrief - Uw nieuwe digitale magazine Binnenlands Bestuur staat klaar	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2306	15-02-2022	Lokale democratie moet ook in samenwerking functioneren	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2304	15-02-2022	Uitnodiging feestelijke online meeting 23 februari	Groene Metropoolregio		V.K.A.	Uitnodigingen
2303	15-02-2022	Transitievisie Warmte	Raadsgriffier Schiermonnikoog	Kenmerk registratie raad CM22.0515.	V.K.A.	
2302	15-02-2022	Cultuur in de college-akkoorden	Cultuur in de college-akkoorden en Kunsten'92	Kenmerk registratie raad CM22.0520.	V.K.A.	
2301	15-02-2022	Herziening van het voornemen tot sluiting van het UMCG kinderhartcentrum	Gemeente Oldambt	Kenmerk registratie raad CM22.0511.	V.K.A.	
2300	15-02-2022	Beleidsconcept Arbeidsmigranten	Burger		V.K.A.	
2299	09-02-2022	Uitnodiging online event succesvolle gemeenteraadsverkiezingen	Teeuwengroep		V.K.A.	Uitnodigingen
2298	09-02-2022	Toezichtbrief IBT Archief- en Informatiebeheer voor college en raad	Provincie Limburg	Kenmerk registratie raad CM22.0462.	V.K.A.	
2297	09-02-2022	Save the date, Dag van de Financiële Verhoudingen 2022	ROB		V.K.A.	

Gemeente Mook en Middelaar

2296	09-02-2022	Nieuwsbrief week 06	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2295	09-02-2022	Nieuwsbrief VNG - Gesprekken met het kabinet	VNG	Kenmerk registratie raad CM22.0464	V.K.A.	Nieuwsbrieven
2294	09-02-2022	Nieuwsbrief Binnenlands Bestuur	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2293	09-02-2022	Onduidelijk wat Utrecht bijdroeg aan prestaties economie	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2292	09-02-2022	Nieuwsbrief KPN Netwerk	KPN		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2291	09-02-2022	Training vergroten financiële kennis van raadsleden	Jeconsultancy		V.K.A.	
2290	09-02-2022	Opslag van nucleair afval	WISE	Kenmerk registratie raad CM22.0467.	V.K.A.	
2289	09-02-2022	Aangenomen motie - behoud kinderhartchirurgie UMCG aan Ministerie	Gemeenteraad Leeuwarden	Kenmerk registratie raad CM22.0444.	V.K.A.	
2288	09-02-2022	Stop gesloten jeugdzorg	Stichting Rechtsbescherming		V.K.A.	
2287	07-02-2022	Presentatie informatiesessie energie-infrastructuur en netcapaciteit	RES NML	Kenmerk registratie raad CM22.0441	V.K.A.	
2286	07-02-2022	Verkeersanalyse Zuidflank Nijmegen, 2021	BOOMM	Kenmerk registratie raad CM22.0458	V.K.A.	
2285	07-02-2022	IBT Wabo en Wro gemeente Mook en Middelaar 2020-2021	Provincie Limburg	Kenmerk registratie raad ZM22.00468	V.K.A.	
2284	07-02-2022	Nieuwsbrief - Europees nieuws voor de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2282	07-02-2022	Concept Besluitenlijst Regioagendacommissie 31 januari 2022	Regioagendacommissie	Kenmerk registratie raad CM22.0475	V.K.A.	

Gemeente Mook en Middelaar

2281	07-02-2022	Aangenomen motie borstonderzoek vrouwen	Gemeenteraad Putten	Kenmerk registratie raad CM22.0428	V.K.A.	
2280	07-02-2022	Besluitenlijst Collegevergadering 2022-01-25	College van B&W		V.K.A.	Besluitenlijst B&W
2279	07-02-2022	Aangenomen motie borstonderzoek vrouwen	Gemeente Hengelo	Kenmerk registratie raad CM22.0419	V.K.A.	
2278	07-02-2022	Consultatie EU Commissie over de rule of law	NAKAD LAW		V.K.A.	
2277	07-02-2022	Uitnodiging online event Kanonnenvoer	TeeuwenGroep		V.K.A.	Uitnodigingen
2276	02-02-2022	Pleidooi om eventuele plannen voor windenergie in uw gemeente te temporiseren	NLVOW		V.K.A.	
2275	02-02-2022	Nieuwsbrief week 05 2022	Vereniging voor raadsleden		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2274	02-02-2022	Nieuwsbrief 28 jan 2022	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2273	02-02-2022	Evaluatie ICT Rijk van Nijmegen	Rijk van Nijmegen	Kenmerk registratie raad MM22001203	V.K.A.	
2272	02-02-2022	Regiobijeenkomst Noord Limburg 19 mei 2021	Regio Noord Limburg		V.K.A.	
2271	02-02-2022	Digitaal magazine 28 jan 2022	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2270	02-02-2022	Rapportage Leerevaluatie Hoogwater Maas en Roer	Veiligheidsregio Limburg Noord		V.K.A.	
2269	02-02-2022	@Beeldspraak jan-2 2022	Gelders Genootschap		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2268	02-02-2022	Verslag aan van de constituerende bijeenkomst	Regiowerkgroep raden Noord-Limburg	Kenmerk registratie raad CM22.0424	V.K.A.	

Gemeente Mook en Middelaar

2267	02-02-2022	Oproep, hoe denkt de politiek over de agrarische sector?	LLTB		V.K.A.	
2266	02-02-2022	Informatie over de WOZ	BsGW	Kenmerk registratie raad CM22.0400	V.K.A.	
2265	02-02-2022	Salarisbrief cao 2021-2022	VNG		V.K.A.	
2264	02-02-2022	Raadsledennieuwsbrief januari 2022	VNG		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2263	01-02-2022	Antwoord op zienswijzen begrotingswijzigingen 2021 en 2022	Veiligheidsregio Limburg-Noord	Kenmerk registratie raad CM22.0374	V.K.A.	Gemeenschappelijke regelingen
2262	01-02-2022	Prestatieafspraken Destion 2022-2026	Destion		V.K.A.	
2261	01-02-2022	Het laatste nieuws van de Groene Metropoolregio 26012022	Groene Metropoolregio		V.K.A.	Nieuwsbrieven

Gemeente Mook en Middelaar

ID	Datum	Onderwerp	Afzender	Toelichting	Advies afdoening	Rubriek
2265	02-02-2022	Salarisbrief cao 2021-2022	VNG		V.K.A.	
2316	16-02-2022	Vanaf 2023 1 ambulancedienst voor Limburg	Ambulancezorg	Kenmerk registratie raad CM22.0573.	V.K.A.	
2273	02-02-2022	Evaluatie ICT Rijk van Nijmegen	Rijk van Nijmegen	Kenmerk registratie raad MM22001203	V.K.A.	
2328	23-02-2022	Brief Peutz aan omwonenden	Peutz		V.K.A.	
2290	09-02-2022	Opslag van nucleair afval	WISE	Kenmerk registratie raad CM22.0467.	V.K.A.	
2342	02-03-2022	Enquête voor gemeenteraden en algemeen bestuur Waterschap Limburg	BsGW		V.K.A.	
2267	02-02-2022	Oproep, hoe denkt de politiek over de agrarische sector?	LLTB		V.K.A.	
2357	08-03-2022	Brief over Voor 14	Vakbond FNV		V.K.A.	
2352	08-03-2022	Zet de fiets op 1	Tour de Force		V.K.A.	
2361	08-03-2022	Ondersteuning Oekraïne	VNG		V.K.A.	
2368	09-03-2022	Oekraïne	VNG		V.K.A.	
2339	02-03-2022	Coronasteun 2e helft 2021, alg. uitkering cultuur	Brief Ministerie van O, C en W	Kenmerk registratie raad ZM22.00776/CM22.0716.	V.K.A.	
2344	02-03-2022	Asiel VNG	VNG	Kenmerk registratie raad CM22.0587.	V.K.A.	
2313	16-02-2022	Onderzoek naar (online) haat en vrouwen in de lokale politiek	Atria Kennisinstituut voor Emancipatie en Vrouwengeschiedenis		V.K.A.	
2262	01-02-2022	Prestatieafspraken Destion 2022-2026	Destion		V.K.A.	

Gemeente Mook en Middelaar

2322	22-02-2022	Gemeente Mook-Middelaar - bouwplannen Lierdal	Vereniging Nederlands Cultuurlandschap	Kenmerk registratie raad CM22.0652.	V.K.A.	
2346	02-03-2022	Presentatie Informatieve bijeenkomst Maaslijn-gemeenten 21-2-2022	Provincie Limburg		V.K.A.	
2286	07-02-2022	Verkeersanalyse Zuidflank Nijmegen, 2021	BOOMM	Kenmerk registratie raad CM22.0458	V.K.A.	
2356	08-03-2022	Raadsmotie koppeling AOW-uitkering aan minimumloon	gemeente Kerkrade		V.K.A.	
2358	08-03-2022	De nationale week van de AfvalHelden	NVRD		V.K.A.	
2359	08-03-2022	Onrechtvaardige sociale huren in Nederland	Brief Meilink		V.K.A.	
2281	07-02-2022	Aangenomen motie borstonderzoek vrouwen	Gemeenteraad Putten	Kenmerk registratie raad CM22.0428	V.K.A.	
2276	02-02-2022	Pleidooi om eventuele plannen voor windenergie in uw gemeente te temporiseren	NLVOW		V.K.A.	
2349	04-03-2022	Informatie over Oekraïne	Veiligheidsregio Limburg-Noord		V.K.A.	
2278	07-02-2022	Consultatie EU Commissie over de rule of law	NAKAD LAW		V.K.A.	
2302	15-02-2022	Cultuur in de college-akkoorden	Cultuur in de college-akkoorden en Kunsten'92	Kenmerk registratie raad CM22.0520.	V.K.A.	
2288	09-02-2022	Stop gesloten jeugdzorg	Stichting Rechtsbescherming		V.K.A.	
2282	07-02-2022	Concept Besluitenlijst Regioagendacommissie 31 januari 2022	Regioagendacommissie	Kenmerk registratie raad CM22.0475	V.K.A.	

Gemeente Mook en Middelaar

2285	07-02-2022	IBT Wabo en Wro gemeente Mook en Middelaar 2020-2021	Provincie Limburg	Kenmerk registratie raad ZM22.00468	V.K.A.	
2301	15-02-2022	Herziening van het voornemen tot sluiting van het UMCG kinderhartcentrum	Gemeente Oldambt	Kenmerk registratie raad CM22.0511.	V.K.A.	
2291	09-02-2022	Training vergroten financiële kennis van raadsleden	Jeconsultancy		V.K.A.	
2355	08-03-2022	Opwaardering Maaslijn - PMP Kersten	Raad van State		V.K.A.	
2270	02-02-2022	Rapportage Leerevaluatie Hoogwater Maas en Roer	Veiligheidsregio Limburg Noord		V.K.A.	
2297	09-02-2022	Save the date, Dag van de Financiële Verhoudingen 2022	ROB		V.K.A.	
2324	22-02-2022	Brandbrief naar gemeenteraad over woningbouwproject Molenhoek-Zuid	Volkstuinvereniging Middelweerd	Kenmerk registratie raad CM22.0649.	V.K.A.	
2323	22-02-2022	Deelmobiliteit in uw gemeente	Crow	Kenmerk registratie raad CM22.0594.	V.K.A.	
2340	02-03-2022	Wonder van Staphorst	Inwoner Huizen	Kenmerk registratie raad CM22.0714.	V.K.A.	
2287	07-02-2022	Presentatie informatiesessie energie-infrastructuur en netcapaciteit	RES NML	Kenmerk registratie raad CM22.0441	V.K.A.	
2298	09-02-2022	Toezichtbrief IBT Archief- en Informatiebeheer voor college en raad	Provincie Limburg	Kenmerk registratie raad CM22.0462.	V.K.A.	
2354	08-03-2022	Marktverordening januari 2022	Brief gemeente Bunschoten		V.K.A.	
2268	02-02-2022	Verslag aan van de constituerende bijeenkomst	Regiowerkgroep raden Noord-Limburg	Kenmerk registratie raad CM22.0424	V.K.A.	
2300	15-02-2022	Beleidsconcept Arbeidsmigranten	Burger		V.K.A.	

Gemeente Mook en Middelaar

2326	22-02-2022	Motie Pleidooi voor expliciet strafbaarstelling psychisch geweld	Raad Schiedam		V.K.A.	
2289	09-02-2022	Aangenomen motie - behoud kinderhartchirurgie UMCG aan Ministerie	Gemeenteraad Leeuwarden	Kenmerk registratie raad CM22.0444.	V.K.A.	
2336	02-03-2022	Erfgoedpamflet	Federatie instandhouding monumenten	Kenmerk registratie raad CM22.0766.	V.K.A.	
2334	23-02-2022	Aanvullend advies ANM Gebiedsvisie Molenhoek Zuid incl notitie	College	Aanvullend advies van de ANM bij Gebiedsvisie met reactie van college in notitie eveneens toegevoegd aan de stukken voor de raadsvergadering dd 10 maart 2022.	V.K.A.	
2303	15-02-2022	Transitievisie Warmte	Raadsgriffier Schiermonnikoog	Kenmerk registratie raad CM22.0515.	V.K.A.	
2318	16-02-2022	Jaarverslag en Jaarplan KAN	Kennisnetwerk Arnhem Nijmegen	Kenmerk registratie raad CM22.0585.	V.K.A.	
2360	08-03-2022	Informatiebijeenkomsten Beschermd Wonen voor nieuwe raads- en bestuursleden	Regiosecretaris beschermd wonen		V.K.A.	
2272	02-02-2022	Regiobijeenkomst Noord Limburg 19 mei 2021	Regio Noord Limburg		V.K.A.	
2266	02-02-2022	Informatie over de WOZ	BsGW	Kenmerk registratie raad CM22.0400	V.K.A.	
2279	07-02-2022	Aangenomen motie borstonderzoek vrouwen	Gemeente Hengelo	Kenmerk registratie raad CM22.0419	V.K.A.	
2350	08-03-2022	Voortgangsnotitie Maart 2022	Raden in Verzet		V.K.A.	

Gemeente Mook en Middelaar

2315	16-02-2022	Een Zon op Aarde	Inwoner Zwartebroek	Kenmerk registratie raad CM22.0619.	V.K.A.	
2280	07-02-2022	Besluitenlijst Collegevergadering 2022-01-25	College van B&W		V.K.A.	Besluitenlijst B&W
2314	16-02-2022	Besluitenlijst Collegevergadering 2022-02-08	College van B&W		V.K.A.	Besluitenlijst B&W
2338	02-03-2022	Besluitenlijst Collegevergadering 2022-02-15	College van B&W		V.K.A.	Besluitenlijst B&W
2365	09-03-2022	Besluitenlijst Collegevergadering 2022-03-01	College van B&W		V.K.A.	Besluitenlijst B&W
2353	08-03-2022	Besluitenlijst Collegevergadering 2022-02-22	College van B&W		V.K.A.	Besluitenlijst B&W
2263	01-02-2022	Antwoord op zienswijzen begrotingswijzigingen 2021 en 2022	Veiligheidsregio Limburg-Noord	Kenmerk registratie raad CM22.0374	V.K.A.	Gemeenschappelijke regelingen
2319	16-02-2022	Raadsinformatiebrief ontwikkelingen RUD LN	RUD Limburg Noord	Kenmerk registratie raad CM22.0625 / ZMM22.00682.	V.K.A.	Gemeenschappelijke regelingen
2370	09-03-2022	Ontwerpbegroting 2023 en ont-werp-meerjarenraming 2023-2027	BsGW		V.K.A.	Gemeenschappelijke regelingen
2312	16-02-2022	Verkeersproblematiek Ringbaan en Heumensebaan in Molenhoek	Actiegroep DUW – Molenhoek	Kenmerk registratie raad CM22.0576	V.K.A.	Inwoners
2333	23-02-2022	Inspreektekst	inwoner	Betrokkene heeft zich te laat gemeld voor inspreekrecht in cie GB 23-2 afgesproken om inspreektekst bij ingekomen stukken te plaatsen.	V.K.A.	Inwoners
2325	22-02-2022	Brief voor Raad 16-02-2022 - Handhavingsverzoek en klikbeleid	Inwoners	Kenmerk registratie raad ZM22.00673.	V.K.A.	Inwoners

Gemeente Mook en Middelaar

2371	09-03-2022	Inspreektekst	inwoner	Inspreker is helaas verhinderd om in te komen spreken in overleg is afgesproken de tekst bij de ingekomen stukken te plaatsen.	V.K.A.	Inwoners
2274	02-02-2022	Nieuwsbrief 28 jan 2022	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2348	02-03-2022	Nieuwsbrief	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2341	02-03-2022	Raadsledennieuwsbrief - februari 2022	VNG		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2362	08-03-2022	Nieuwsbrief - Maak van jeugdzorg en Wmo een basisvoorziening	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2331	23-02-2022	Nieuwsbrief - Griffiers tegen minimale zittingsduur raad	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2335	02-03-2022	Beeldspraak febr -2 2022	Gelders Genootschap		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2311	15-02-2022	Nieuwsbrief Gelderland Academie Februari 2022	Gelderland Academie		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2261	01-02-2022	Het laatste nieuws van de Groene Metropoolregio 26012022	Groene Metropoolregio		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2292	09-02-2022	Nieuwsbrief KPN Netwerk	KPN		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2329	23-02-2022	Gratis webinars Overtuigend speechen voor kandidaat-raadsleden	De Nederlandse debatclub		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2271	02-02-2022	Digitaal magazine 28 jan 2022	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2337	02-03-2022	Nieuwsbrief februari 2022	The Economic Board	Kenmerk registratie raad CM22.0768.	V.K.A.	Nieuwsbrieven

Gemeente Mook en Middelaar

2363	08-03-2022	Nieuwsbrief - week 09 2022	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2321	16-02-2022	Nieuwsbrief - Lokale problemen boeien jongeren niet	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2275	02-02-2022	Nieuwsbrief week 05 2022	Vereniging voor raadsleden		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2310	15-02-2022	Nieuwsbrief - Democracy or stabilitocracy in the Western Balkans	Clingendael Instiute		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2332	23-02-2022	Nieuwsbrief week 08 2022	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2308	15-02-2022	Nieuwsbrief week 07 2022	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2264	02-02-2022	Raadsledennieuwsbrief januari 2022	VNG		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2345	02-03-2022	Nieuwsbrief Kleintjes verenigen zich in K80	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2295	09-02-2022	Nieuwsbrief VNG - Gesprekken met het kabinet	VNG	Kenmerk registratie raad CM22.0464	V.K.A.	Nieuwsbrieven
2284	07-02-2022	Nieuwsbrief - Europees nieuws voor de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2364	08-03-2022	Nieuwsbrief	the Clingendael Institute		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2293	09-02-2022	Onduidelijk wat Utrecht bijdroeg aan prestaties economie	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2343	02-03-2022	Model Verordening leges i.v.m. Omgevingswet	VNG	Kenmerk registratie raad CM22.0733.	V.K.A.	Nieuwsbrieven
2330	23-02-2022	Nieuwsbrief Arbeidsmarkt Midden-Gelderland en Rijk van Nijmegen	UWV		V.K.A.	Nieuwsbrieven

Gemeente Mook en Middelaar

2296	09-02-2022	Nieuwsbrief week 06	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2317	16-02-2022	@Beeldspraak febr 2022.msg	Gelders Genootschap		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2320	16-02-2022	Nieuwsbrief AVEX - Yes 16 Maart verkiezingen	Avex		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2351	08-03-2022	Zorgeloos met Zorgvervoer	Aanbestedingsinstituut Mobiliteit		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2309	15-02-2022	Nieuwsbrief - Nieuwe gemeentelijke taak Prenatale Huisbezoeken JGZ	VNG	Kenmerk registratie raad CM22.0529/ZM22.00585.	V.K.A.	Nieuwsbrieven
2369	09-03-2022	'Gemeenten stuur hulp we hebben niets meer'	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2306	15-02-2022	Lokale democratie moet ook in samenwerking functioneren	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2269	02-02-2022	@Beeldspraak jan-2 2022	Gelders Genootschap		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2347	02-03-2022	Russian invasion of Ukraine expert insights	the Clingendael Institute		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2367	09-03-2022	Nieuwsbrief week 10 2022	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2327	23-02-2022	Decentraal bestuur moet op de schop	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2307	15-02-2022	Nieuwsbrief - Uw nieuwe digitale magazine Binnenlands Bestuur staat klaar	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2294	09-02-2022	Nieuwsbrief Binnenlands Bestuur	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven

Gemeente Mook en Middelaar

2304	15-02-2022	Uitnodiging feestelijke online meeting 23 februari	Groene Metropoolregio		V.K.A.	Uitnodigingen
2277	07-02-2022	Uitnodiging online event Kanonnenvoer	TeeuwenGroep		V.K.A.	Uitnodigingen
2366	09-03-2022	Doe mee aan het NK Raadsleden!	Sportservice Veenendaal		V.K.A.	Uitnodigingen
2299	09-02-2022	Uitnodiging online event succesvolle gemeenteraadsverkiezingen	Teeuwengroep		V.K.A.	Uitnodigingen

Raadsvoorstel

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer	
Onderwerp	**Wijziging Algemene Subsidieverordening**
Datum raadsvergadering	**10 maart 2022**
Raadscommissie	Samenleving
Datum raadscommissie	22 februari 2022
Programma	Sociale en maatschappelijke Dienstverlening
Portefeuillehouder	P. Baneke

Wijziging Algemene Subsidieverordening

Inleiding

De Algemene Subsidieverordening van onze gemeente dateert van 2017. Door de VNG is inmiddels een update gepubliceerd van de model – Algemene Subsidieverordening (model-ASV). Aanleiding hiervoor zijn zowel nieuwe wetgeving en jurisprudentie. De Algemene Subsidieverordening van de gemeente Mook en Middelaar is hierop gebaseerd. Het verdient dus aanbeveling om deze ook te actualiseren.

Voorstel

Wij stellen u voor:

- de Algemene Subsidieverordening 2017 Mook en Middelaar in te trekken;
- de Algemene Subsidieverordening 2022 Mook en Middelaar vast te stellen.

Beoogd effect

Met dit besluit beschikt onze gemeente weer over een subsidieverordening die in de pas loopt met de actuele wetgeving en jurisprudentie.

Kon document Concept-raadsbesluit Algemene subsidieverordening Mook en Middelaar 2022 niet opnemen in de bundel

Argumenten

1.1. **De verordening dient geactualiseerd te worden op basis van nieuwe wetgeving en jurisprudentie**

- In de eerste plaats heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: ABRvS) in 2017 uitgesproken dat het niet toelaatbaar is het betalen van salarissen die de norm van de Wet normering topinkomens (hierna: WNT) te boven gaan als weigeringsgrond te hanteren. In de Algemene Subsidieverordening Mook en Middelaar 2017 was een dergelijke weigeringsgrond opgenomen in artikel 8, derde lid, onder f. Deze is nu geschrapt.
- Verder is op 1 juli 2018 de Wet terugvordering staatssteun in werking getreden, waardoor artikel 8, vierde lid van de Algemene Subsidieverordening Mook en Middelaar 2017 overbodig is geworden.

Tenslotte zijn nog enkele definities van begrippen die te maken hebben met het Europees steunkader geactualiseerd.

Kanttekeningen

Naast de Algemene Subsidieverordening kent onze gemeente ook nog deelsubsidieverordeningen. De wijzigingen van de Algemene Subsidieverordening noodzaken niet tot een aanpassing van die deelverordeningen.

Communicatie

De verordening wordt na vaststelling op de gebruikelijke wijze gepubliceerd en op onze eigen website geplaatst (link). Omdat de wijzigingen niet direct van invloed zijn op lopende subsidies is het niet noodzakelijk om specifieke organisaties hiervan expliciet op de hoogte te stellen.

Bijlage(n)

1. Concept-verordening met bijgehouden wijzigingen
2. Concept-raadsbesluit (verordening in het te publiceren format)

Mook, 15 februari 2022

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
Drs. W. Mariman

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Algemene Subsidieverordening Mook en Middelaar 201722

De raad van de gemeente Mook en Middelaar
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 maart 2017, inzake de Algemene subsidieverordening Mook en Middelaar
gelet op het advies van de commissie Samenleving van18 april 2017;
gelet op artikel 149 van de Gemeentewet en titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht;
gelet op het advies van de commissie Samenleving van
besluit

BESLUIT:
vast te stellen de Algemene subsidieverordening Mook en Middelaar 202217

Artikel 1. BegripsomschrijvingenDefinities

In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

a. De-minimissteun: steun die wordt verstrekt op basis van Verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag op de-minimissteun (PbEU L 352/1); Verordening (EU) nr. 2019/316 van de Commissie tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1408/2013 van de Commissie van 18 december 2013 inzake de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag op de-minimissteun in de landbouwproductiesector (PbEU L 51 I/1); Verordening (EU) nr. 717/2014 van de Commissie van 27 juni 2014 inzake de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag op de-minimissteun in de visserij- en aquacultuursector (PbEU L 190/45), of Verordening (EU) 2018/1923 van de Commissie van 7 december 2018 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun verleend aan diensten van algemeen economisch belang verrichtende ondernemingen (PbEU L 313/2);

a. raad: de gemeenteraad van de gemeente Mook en Middelaar;
b. college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Mook en Middelaar
c. algemene groepsvrijstellingsverordening: verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard (PbEU L 127) , dan wel later daarvoor in de plaats tredende Europese regelgeving;
d. de-minimisverordening: verordening (EU) nr. 1407/2013van de Commissie van 18 december 2013betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag op de-minimissteun (PbEU 352, verordening (EU) nr. 1408/2013van de Commissie van 18december 2013 inzake de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag op de-minimissteun in de landbouwproductiesector (PbEU L 352) en verordening (E) nr. 717/2014 van de Commissie van 27 juni 2014 inzake de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag op de-minimissteun in de visserij en aquacultuursector (PbEU L 190/45) , dan wel later daarvoor in de plaats tredende Europese regelgeving;

b. Europees steunkader: een mededeling, richtsnoer, kaderregeling, besluit of vrijstellingsverordening op het gebied van staatssteun die de Europese Commissie of de Raad van de Europese Unie, gelet op de artikelen 106, derde lid, 107, 108 of 109 van het Verdrag heeft vastgesteld,~~:~~ waaronder de Algemene groepsvrijstellingsverordening: Verordening (EU) nr. 2017/1084 van de Commissie tot wijziging van Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard (PbEU L 156/1); de Landbouw vrijstellingsverordening: Verordening (EU) nr. 702/2014 van de Commissie van 25 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden verklaard (PbEU L 193/1); en de Visserij vrijstellingsverordening: Verordening (EU) nr. 1388/2014 van de Commissie van 16 december 2014 waarbij bepaalde categorieën steun voor ondernemingen die actief zijn in de productie, de verwerking en de afzet van visserij- en aquacultuurproducten, op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden verklaard (PbEU L 369/37);

~~e.~~c. onderneming: iedere eenheid, ongeacht haar rechtsvorm of wijze van financiering, die een economische activiteit uitoefent;

~~f. economische activiteit: alle werkzaamheden van een fabrikant, handelaar of dienstverrichter, en onder andere de exploitatie van een lichamelijke of onlichamelijke zaak om er duurzaam opbrengsten uit te verkrijgen;~~

d. Verdrag: Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie~~:~~, (PbEU C 326/47);

e. Wet: Algemene wet bestuursrecht.

~~a.~~

~~b. boekjaar: een kalenderjaar, beginnend op 1 januari en eindigend op 31 december;~~

~~c. verboden staatssteun: zoals bedoeld in artikel 87, eerste lid, van het EG-Verdrag en de daarop gebaseerde de-minimisverordening.~~

Artikel 2. Reikwijdte

1. Deze verordening is van toepassing op de verstrekking van subsidies door het college op de volgende beleidsterreinen, met uitzondering van subsidies waarvoor bij afzonderlijke deelsubsidieverordening een uitputtende regeling is getroffen en subsidies als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, van de ~~Algemene~~ wet ~~bestuursrecht~~ (subsidies waarvoor geen wettelijke grondslag nodig is):
    a. algemeen bestuur;
    b. openbare orde en veiligheid;
    c. verkeer, vervoer en waterstaat;
    d. economische zaken;
    e. onderwijs;
    f. cultuur en recreatie;
    g. sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening;
    h. volksgezondheid;
    i. milieu;
    j. ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.

2. Ten aanzien van subsidies als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, van de wet (subsidies waarvoor geen wettelijke grondslag nodig is)~~waarvoor geen wettelijke grondslag nodig is~~, ~~kan het college~~kunnen burgemeester en wethouders bepalen dat de Algemene subsidieverordening geheel of gedeeltelijk van toepassing is.

~~3. Indien er voor een één of meer beleidsterreinen, een deelsubsidieverordening is vastgesteld en deze bepalingen bevat die afwijken van deze Algemene subsidieverordening voor zover die afwijkingen conform geldende wet- en regelging zijn en conform de vastgestelde gemeentelijke beleidskaders, dan is de deelsubsidieverordening leidend. Indien in de deelsubsidieverordening geen bepalingen zijn vastgesteld die afwijken van de algemene subsidieverordening 2017, is de algemene subsidieverordening 2017 leidend.~~

Artikel 3. Subsidieregelingen

Burgemeester en wethouders kunnen bij nadere regeling (subsidieregeling) vaststellen welke activiteiten in aanmerking kunnen komen voor subsidie. Voor zover van toepassing, wordt hierin tevens bepaald welke doelgroepen voor subsidie in aanmerking komen, hoe de subsidie wordt berekend en hoe de subsidiebedragen worden uitbetaald.

Artikel 4. ~~Europees steunka~~Staatssteunregels~~der~~

1. Voor zover dat ten behoeve van het voldoen aan een Europees steunkader noodzakelijk is, kan het college bij subsidieregeling afwijken van de Algemene subsidieverordening 2017 en deze aanvullen.
2. Bij subsidieregelingen waarbij is bepaald dat toepassing kan worden gegeven aan een Europees steunkader, verwijst de subsidieregeling naar het desbetreffende steunkader.
3. Bij subsidies waarop een Europees steunkader op van toepassing is, verwijst de beschikking tot verlening naar de toepasselijke bepalingen van het Europees steunkader.
4. Bij subsidies waarop een Europees steunkader van toepassing is, komen alleen de activiteiten, doelstellingen, resultaten en kosten voor vergoeding in aanmerking die voldoen aan de eisen van het desbetreffende steunkader.
5. Bij subsidies waarop een Europees steunkader van toepassing is, komen ondernemingen alleen in aanmerking voor zover de subsidieverstrekking voldoet aan de voorwaarden van het desbetreffende steunkader

Artikel 45. Subsidieplafond en begrotingsvoorbehoud

1. De raad kan subsidieplafonds vaststellen.
2. ~~Bij de vaststelling van~~In dat geval bepalen burgemeester en wethouders bij subsidieregeling ~~een subsidieplafond wordt aangegeven op welke~~ de wijze van verdeling van de betrokken subsidie~~het beschikbare bedrag wordt verdeeld~~..
3. De raad kan een subsidieplafond verlagen als:
    a. het ~~subsidie~~plafond wordt vastgesteld voordat de begroting voor het betrokken jaar is vastgesteld of goedgekeurd; en
    b. de subsidieaanvragen waarop het subsidieplafond betrekking heeft, moeten worden ingediend voordat de begroting voor het betrokken jaar is vastgesteld of goedgekeurd.
4. Bij de bekendmaking van een subsidieplafond dat kan worden verlaagd overeenkomstig het vorige lid, wordt gewezen op de mogelijkheid van verlaging en de gevolgen daarvan voor reeds ingediende aanvragen.

5. Een subsidie ten laste van een begroting die nog niet is vastgesteld of goedgekeurd, wordt verleend onder de ~~opschortende~~ voorwaarde dat voldoende middelen op de begroting beschikbaar zullen worden gesteld. Bij de verleningsbeschikking ~~tot verlening~~ wordt ~~de opschortende voorwaarde opgenomen~~daarop gewezen..

Artikel ~~5~~ 6. Aanvraag

1. Een aanvraag om subsidie wordt schriftelijk ingediend bij ~~het college~~burgemeester en wethouders. ~~Het college kan~~Burgemeester en wethouders kunnen verlangen dat daarvoor gebruik wordt gemaakt van een aanvraagformulier.
2. Bij de aanvraag legt de aanvrager in ieder geval de volgende gegevens over:
    a. een beschrijving van de activiteiten waarvoor de subsidie wordt aangevraagd;
    b. de doelen en resultaten welke met die activiteiten worden nagestreefd, en hoe de activiteiten daaraan bijdragen;
3. ~~Het college kan~~Burgemeester en wethouders kunnen in aanvulling op het bepaalde in artikel ~~5~~6, tweede lid, sub a en b, de aanvrager verzoeken de volgende gegevens te overleggen:
    a. Een begroting van en een dekkingsplan voor de kosten van deze activiteiten. Het dekkingsplan bevat een opgave van bij anderen aangevraagde subsidies of vergoedingen ten behoeve van dezelfde activiteiten, onder vermelding van de stand van zaken daarvan;
    b. het jaarverslag, de jaarrekening of de balans van het voorgaande jaar;
    ~~a.~~c. als de aanvrager een onderneming is:
        i. Een opgave van subsidies, vergoedingen, of tegemoetkomingen in welke vorm ~~dn~~ ook met staatsmiddelen bekostigd, die al zijn of zullen worden ontvangen voor de activiteiten waarvoor subsidie wordt aangevraagd.
        ii. een verklaring als bedoeld in de ~~de minimis~~verordening met betrekking tot de-minimissteun (de-minimisverklaring);
        ~~iii. een verklaring waarin de aanvrager zelf verklaart dat de subsidie voor de gemeente niet leidt tot verboden staatssteun;~~
    ~~b.~~d. als het een subsidie betreft die per boekjaar aan een rechtspersoon wordt verstrekt, de stand van de egalisatiereserve op dat moment van de aanvraag.~~;~~
        ~~i. een begroting van en een dekkingsplan voor de kosten van deze activiteiten. Het dekkingsplan bevat een opgave van bij anderen aangevraagde subsidies of vergoedingen ten behoeve van dezelfde activiteiten, onder vermelding van de stand van zaken daarvan.~~
    ~~c. indien de gevraagde subsidie méér dan € 30.000 bedraagt: een verklaring dat met een functionaris geen bezoldiging is overeengekomen als bedoeld onder artikel 8, lid 3 onder f.~~
4. Een rechtspersoon die voor de eerste ~~maal~~ keer subsidie aanvraagt, ~~voegt~~ legt teven over: een exemplaar van de oprichtingsakte~~,~~ of de statuten.~~, alsmede van het jaarverslag, de jaarrekening en de balans van het voorgaande jaar toe aan de aanvraag.~~
~~Het college kan concrete criteria vaststellen en op grond daarvan beoordelen dat overleggen van bepaalde documenten geheel of gedeeltelijk achterwege kan blijven, indien een subsidie eenmalig wordt aangevraagd en = de hoogte van de gevraagde subsidie onder de € 5.000 blijft. .~~

Artikel ~~6~~7. Aanvraagtermijn

1. Een aanvraag om een subsidie die per ~~boekjaar~~ kalenderjaar wordt verstrekt, wordt ingediend uiterlijk op 1 juni voorafgaand aan het jaar of de jaren ~~waarin de activiteiten plaatsvinden~~ waarop de aanvraag betrekking heeft.
2. Een aanvraag om een subsidie voor eenmalige activiteiten wordt~~,~~ uiterlijk dertien weken~~,~~ voorafgaande aan de activiteit ingediend.
~~2.~~3. Bij subsidieregeling kunnen andere termijnen worden gesteld.
~~3. Indien een aanvraag later is ingediend dan de in artikel 7, vierde lid, genoemde termijn kan het college de beslistermijn verdagen, de aanvraag niet in behandeling nemen op grond van artikel 7, zevende lid, of weigeren op grond van artikel 8, tweede lid, onder d.~~

Artikel ~~7~~8. Beslistermijn

1. ~~Het college~~Burgemeester en wethouders beslissen ~~beslist~~ op een volledige aanvraag om een subsidie als bedoeld in artikel ~~6~~7, eerste lid, ~~binnen vier weken na vaststelling door de raad van de begroting voor het jaar waarvoor de subsidie is aangevraagd, doch~~ uiterlijk op 31 december van het jaar waarin de aanvraag is ingediend.
~~2.~~1. ~~Bij aanvragen om een subsidie die overeenkomstig artikel 108, derde lid, van het Verdrag worden aangemeld bij de Europese Commissie wordt de termijn verdaagd totdat de Europese Commissie een eindbeslissing heeft genomen.~~
~~3.~~2. ~~Het college beslist~~Burgemeester en wethouders beslissen op een volledige aanvraag om een subsidie als bedoeld in artikel ~~6~~7, tweede lid, binnen acht weken na de datum van ontvangst van de volledige ~~(ontvankelijke)~~ aanvraag.
~~4.~~3. Indien een aanvraag later is ingediend dan in de in artikel ~~6~~7 genoemde termijnen dan leidt dit zonder voorafgaande mededeling tot verdaging van de beslistermijn met het aantal weken dat gelijk is aan de termijn van de overschrijding, met een minimum van zes weken.
~~5.~~4. Het ~~vierde~~ derde lid is van overeenkomstige toepassing op onvolledig ingediende aanvragen, vanaf het moment dat een door het college daarvoor gestelde hersteltermijn verstreken is.
~~6.~~5. Een week wordt gerekend vanaf de eerste dag van elke week die overschreden wordt.
6. Een aanvraag wordt niet meer in behandeling genomen indien het tijdvak waarop de aanvraag betrekking heeft een aanvang heeft genomen.
7. Bij subsidieregeling kunnen andere termijnen worden gesteld.
8. Bij aanvragen om een subsidie die overeenkomstig artikel 108, derde lid, van het Verdrag worden aangemeld bij de Europese Commissie wordt de termijn verdaagd totdat de Europese Commissie een eindbeslissing heeft genomen.

Artikel ~~8.~~9 Weigerings-, intrekkings- en terugvorderingsgronden

1. Onverminderd de artikelen 4:25, tweede lid, en 4:35 van de ~~Algemene~~ wet ~~bestuursrecht weigert het college~~weigeren burgemeester en wethouders de subsidie in ieder geval:
    a. als de Europese Commissie overeenkomstig artikel 108, derde lid, van het Verdrag heeft vastgesteld dat de subsidie onverenigbaar is met de interne markt; of
    b. als het betreft een aanvrager tegen wie een bevel tot terugvordering uitstaat ingevolge een eerdere beschikking van de Europese Commissie waarin de steun van Nederland onrechtmatig en onverenigbaar met de interne markt is verklaard.
2. Onverminderd het vorige lid weiger~~t het college~~en burgemeester en wethouders de subsidie in ieder geval als de subsidieverstrekking in strijd zou zijn met een Europees steunkader omdat :

a. sSubsidie verstrekt zou worden aan een aanvrager die een onderneming drijft die in moeilijkheden verkeert als bedoeld in het desbetreffende steunkader, of
b. dDe subsidie geen stimulerend effect heeft als bedoeld in het desbetreffende steunkader.

3. Onverminderd de vorige leden ~~kan het c~~kunnen burgemeester en wethouders ~~ollege~~ de subsidie verder in ieder geval weigeren:
   a. als de te subsidiëren activiteiten niet of niet in overwegende mate gericht zijn op de gemeente of haar ingezetenen of als ze onvoldoende ten goede komen aan de gemeente of haar ingezetenen;
   b. als niet is aangetoond dat de subsidie noodzakelijk is voor het verrichten van de activiteiten waarvoor deze wordt gevraagd;
   c. als de aanvraag niet voldoet aan regels die zijn gesteld om voor subsidie in aanmerking te komen;
   d. als de subsidieverstrekking in strijd zou zijn met een wettelijk voorschrift; ~~of geldende wet- en regelgeving;~~
   e. als de subsidieverstrekking niet is toegestaan totdat de Europese Commissie met toepassing van artikel 108, derde lid, van het Verdrag heeft vastgesteld dat de subsidie verenigbaar is met de interne markt;
   ~~f. als de aanvrager voor het jaar of de jaren waarop de aanvraag betrekking heeft met een functionaris een bezoldiging als bedoeld in artikel 1.1 onder e. van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector overeenkomt of is overeengekomen die hoger is dan het bedrag in artikel 2.3. eerste lid van die wet;~~
   ~~g.~~f. ~~Als er geen budget beschikbaar is omdat dit van tevoren niet voorzien was.~~in de bij de betrokken subsidieregeling bepaalde gevallen.

~~4. Het college vordert een subsidie met rente terug als dit nodig is ter uitvoering van een terugvorderingsbesluit van de Europese Commissie of een onherroepelijke rechterlijke uitspraak.~~

~~5. Onverminderd het vorige lid kan het college de subsidie met rente verder in ieder geval terugvorderen als de subsidieontvanger niet heeft voldaan aan zijn verplichtingen als bedoeld in artikel 11, eerste en tweede lid, van deze verordening.~~

Artikel ~~9~~10. Betaling en bevoorschotting

1. Indien de subsidie € 5.000 of minder bedraagt, wordt deze binnen vier weken nadat het besluit tot verlening of vaststelling is genomen in één bedrag betaald.
2. Indien de subsidie méér dan € 5.000 bedraagt, dan wordt deze in twaalf gelijke maandelijkse termijnen betaald, voor het eerst in de maand nadat het besluit tot verlening of vaststelling van de subsidie is genomen;
3. Het college kan bij het besluit tot verlening en vaststelling van de subsidie een andere wijze van bevoorschotting dan genoemd in het eerste en tweede lid bepalen.

Artikel 1~~0~~1. Verantwoording

Voor zover dit niet is bepaald bij subsidieverordening, vermeldt de ~~beschikking tot~~ verleningsbeschikking ~~verlening van de subsidie~~ op welke wijze de subsidieontvanger de besteding van de subsidie dient te verantwoorden.

Artikel 1~~1~~2. Algemene verplichtingen van subsidieontvanger

1. Als aannemelijk is dat één of meer van de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend niet, niet tijdig of niet geheel zullen worden verricht of dat niet, niet tijdig of niet geheel aan de aan de

subsidie verbonden verplichtingen zal worden voldaan, meldt de subsidieontvanger dat onverwijld schriftelijk aan ~~het college~~burgemeester en wethouders.

2. Een subsidieontvanger informeert het college onverwijld schriftelijk over:
    a. beslissingen of procedures die zijn gericht op de beëindiging van de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, of tot ontbinding van de gesubsidieerde rechtspersoon;
    b. relevante wijzigingen in de financiële en organisatorische verhouding met derden;
    c. ontwikkelingen die ertoe kunnen leiden dat de subsidieontvanger de aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen niet, niet tijdig of niet geheel zal kunnen worden nakomen;
    ~~c.~~d. wijziging van de statuten voor zover het betreft de vorm van de gesubsidieerde rechtspersoon, de persoon van de bestuurder of bestuurders en het doel van de rechtspersoon.

Artikel 1~~2~~3. Aan een subsidie te verbinden bijzondere verplichtingen

1. Bij subsidies hoger dan € 50.000, verleend voor activiteiten die meer dan een jaar in beslag nemen, kan de verplichting worden opgelegd tot het tussentijds afleggen van rekening en verantwoording over de tot dan verrichte activiteiten en de daaraan verbonden uitgaven en inkomsten. De verantwoording wordt niet vaker dan één keer per jaar verlangd.
2. Bij subsidieregeling of verleningsbeschikking kunnen aan de subsidie~~-~~ontvanger ook andere verplichtingen dan genoemd in artikel 4:37, eerste lid, van de ~~Algemene~~ wet ~~bestuursrecht~~ worden opgelegd, voor zover deze strekken tot verwezenlijking van het doel van de subsidie. In de toelichtingbij de subsidieregeling wordt uiteengezet waarom daartoe wordt overgegaan.
3. Bij subsidieregeling kunnen verplichtingen die niet strekken tot verwezenlijking van het doel van de subsidie aan de subsidie worden verbonden, voor zover deze verplichtingen betrekking hebben op de wijze waarop of de middelen waarmee de gesubsidieerde activiteit wordt verricht. In de toelichtingbij de subsidieregeling wordt uiteengezet waarom daartoe wordt overgegaan.
4. Bij subsidieregeling of verleningsbeschikking kan worden bepaald dat de subsidie~~-~~ontvanger, voor zover het verstrekken van de subsidie heeft geleid tot vermogensvorming, daarvoor aan burgemeester en wethouders een vergoeding verschuldigd is als zich een gebeurtenis voordoet als bedoeld in artikel 4:41, tweede lid, van de ~~Algemene~~ wet ~~bestuursrecht voordoet~~. Daarbij wordt tevens aangegeven hoe de hoogte van de vergoeding wordt bepaald.

Artikel 1~~3~~2a. Egalisatiereserve

1. Bij verleningsbeschikking kan worden bepaald dat de subsidie~~-~~ontvanger van een per kalender- of boekjaar verstrekte subsidie die meer dan € 30.000 bedraagt een egalisatiereserve als bedoeld in artikel 4:72, eerste lid, van de ~~Algemene~~ wet ~~bestuursrecht~~ vormt.
2. De ontvanger van een andere subsidie dan bedoeld in het eerste lid kan burgemeester en wethouders verzoeken een egalisatiereserve te mogen vormen. In dat geval is artikel 4:72 van de ~~Algemene~~ wet ~~bestuursrecht~~ van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1~~4~~3. Wijze van verstrekken en eindverantwoording subsidies tot en met € 5.000 per jaar

1. Subsidies tot en met € 5.000 per jaar worden door burgemeester en wethouders direct vastgesteld.

2. Burgemeester en wethouders kunnen een subsidie van € 5000 per jaar voor een aaneengesloten tijdvak van 4 jaar direct vaststellen, tenzij toepassing wordt gegeven aan het derde lid.

3. Indien een subsidie tot en met € 5.000 wordt aangevraagd voor een eenmalige subsidie of een tijdvak korter dan vier jaar wordt deze direct vastgesteld voor het gehele tijdvak.

~~1.~~4. Burgemeester kunnen na afloop van elk kalenderjaar vragen om aan te tonen dat de activiteiten waarvoor de subsidie is verstrekt, zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen.

~~2. Op de vaststelling als bedoeld in het eerste en tweede lid is artikel 4, vijfde lid, van overeenkomstige toepassing.~~

~~3. De subsidie dient te worden terugbetaald wanneer de vaststelling voor vier jaar niet in overeenstemming is met andere regelgeving.~~

~~4. Indien het college een subsidie tot en met € 5.000 verleent, kan de aanvrager worden verplicht om op de daarbij aangegeven wijze aan te tonen dat de activiteiten waarvoor de subsidie wordt verstrekt, zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen. Het college bepaalt bij het verlenen van de subsidie de termijn waarbinnen hieraan voldaan dient te worden. Deze termijn bedraagt minimaal acht weken ingaande op de dag nadat de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, zijn verricht.~~

~~5. Indien niet binnen de door het college gestelde termijn wordt voldaan aan de verplichting bedoeld in het vijfde lid, kan zij aan de subsidieontvanger schriftelijk een nieuwe termijn stellen.~~

~~6. Het college stelt de subsidie als bedoeld in het vijfde lid ambtshalve vast binnen acht weken nadat de in het vijfde lid dan wel in het zesde lid genoemde termijn is verstreken.~~

~~7. Een voor meerdere jaren verleende of vastgestelde subsidie geeft geen recht op voortzetting van de subsidie na afloop van het tijdvak.~~

Artikel 1~~4~~5. Eindverantwoording subsidies tussen € 5.000 en € 30.000 per jaar

1. Bij subsidies van meer dan € 5.000 per jaar doch ten hoogste € 30.000 per jaar dient de subsidieontvanger uiterlijk vóór 1 mei volgend op het jaar, waarin de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht, een aanvraag tot vaststelling in.
2. De aanvraag tot vaststelling bevat een inhoudelijk verslag of een ander door het ~~college~~ burgemeester en wethouders geaccepteerd bewijsmiddel waaruit blijkt dat de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht en aan de verplichtingen is voldaan.
3. Onverminderd het vorige lid kan het college verlangen dat de aanvraag tot vaststelling een overzicht van de gesubsidieerde activiteiten en de hieraan verbonden uitgaven en inkomsten (financieel verslag of jaarrekening) bevat.

Artikel 1~~5~~6. Eindverantwoording subsidies van meer dan € 30.000 per jaar

1. Bij subsidies van meer dan € 30.000 per jaar dient de subsidieontvanger een aanvraag tot vaststelling in uiterlijk vóór 1 mei volgend op het jaar, waarin de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht.
2. De aanvraag tot vaststelling bevat:
    a. een inhoudelijk verslag waaruit blijkt in hoeverre de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht en aan de verplichtingen is voldaan;

b. een overzicht van de gesubsidieerde activiteiten en de hieraan verbonden uitgaven en inkomsten (financieel verslag of jaarrekening);

~~b.~~c. een balans van het afgelopen subsidietijdvak met een toelichting daarop; en

~~c.~~d. een controleverklaring, opgesteld door een onafhankelijk accountant.

3. ~~Onverminderd het vorige lid kan het college verlangen dat de aanvraag tot vaststelling bevat: een balans van het afgelopen subsidietijdvak met een toelichting daarop.~~Bij subsidieregeling kunnen andere termijnen worden vastgesteld of andere gegevens worden verlangd.

Artikel 1~~6~~7. Subsidievaststelling subsidies van meer dan € 5.000 per jaar

1. ~~Het college stelt~~Burgemeester en wethouders stellen een subsidie van meer dan € 5.000 per jaar vast vóór 1 augustus volgend op het jaar waarin de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht, tenzij bij ~~deelsubsidieverordening~~ subsidieregeling anders is bepaald.
2. Indien de subsidie een eenmalige activiteit betreft, ~~stelt het college~~stellen burgemeester en wethouders de subsidie vast binnen dertien weken nadat de aanvraag tot vaststelling is ontvangen, doch uiterlijk op de in het eerste lid genoemde datum.
3. Deze termijn kan eenmaal voor ten hoogste acht weken worden verdaagd.
4. Bij deelsubsidieverordening kunnen categorieën subsidieontvangers worden aangewezen waarvoor de subsidie direct wordt vastgesteld zonder dat een aanvraag tot subsidievaststelling hoeft te worden ingediend.
5. Als een aanvraag tot subsidievaststelling niet of niet volledig voor het tijdstip, bedoeld in de artikelen 14, eerste lid en 15, eerste lid, is ingediend ~~kan het college~~kunnen burgemeester en wethouders aan de subsidieontvanger schriftelijk een nieuwe termijn stellen. ~~Wordt~~ Als de aanvraag niet binnen deze termijn wordt ingediend respectievelijk aangevuld dan kan zij overgaan tot ambtshalve vaststelling.

Artikel 1~~7~~8. Hardheidsclausule

1. Als een bij of krachtens deze verordening gestelde termijn voor een subsidieaanvrager of –ontvanger gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zouden zijn tot de daarmee te dienen belangen, ~~kan het c~~kunnen burgemeester en wethouders ~~ollege~~ een andere termijn vaststellen.
2. In een subsidieregeling kan worden bepaald dat door ~~het college~~burgemeester en wethouders van een of meer bepaalde artikelen of artikelleden van die regeling kan worden afgeweken als daaraan vasthouden voor een subsidieaanvrager of –ontvanger gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zouden zijn tot de daarmee te dienen belangen
3. Toepassing van de vorige leden wordt gemotiveerd in het besluit en hiervan wordt periodiek verslag gedaan aan de raad.

Artikel 1~~8~~9. Slotbepalingen

1. De Algemene subsidieverordening Mook en Middelaar 201~~6~~7 wordt ~~hierbij~~ ingetrokken.
2. Deze verordening treedt in werking op 1 juni 20~~17~~22. Aanvragen die vóór die datum zijn ingediend, doch betrekking hebben op een tijdvak vanaf 1 juni 20~~17~~22 vallen onder de werking van deze verordening, tenzij dit ten nadele is van de aanvrager.
3. Deze verordening wordt aangehaald als: Algemene subsidieverordening Mook en Middelaar 20~~17~~22.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van ~~11 mei 2017~~.

De raad voornoemd,

De griffier, ~~mr. L.W.A.M. Berben~~ mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter, mr. drs. W. Gradisen

Bijlage Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. ~~Begripsomschrijvingen~~Definities

In dit artikel is een aantal definities opgenomen. Deze definities gelden niet alleen voor deze verordening, maar ook voor de hierop te baseren regelingen. Deze definities zullen dus niet nogmaals in de verschillende subsidieregelingen opgenomen hoeven te worden. Ook kan hier niet van worden afgeweken.

~~Onder het begrip 'Europees steunkader' vallen in ieder geval zowel de in dit artikel benoemde algemene groepsvrijstellingsverordeningen als de in dit artikel benoemde de-minimisverordeningen.~~

Er is geen definitie opgenomen van subsidie. Wat onder een subsidie moet worden verstaan, is omschreven in artikel 4:21 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Kenmerken van een subsidie zijn dat er aanspraak is op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten.

Overigens: ook garanties en leningen kunnen onder het subsidiebegrip vallen. Zie CBb 06-10 ~~oktober~~ 2016, ~~(~~ECLI:NL:CBB:2016:317~~)~~ en CBb 01-05 ~~mei~~ 2018, ~~(~~ ECLI:NL:CBB:2018:237.

Het begrip Europees steunkader is wel gedefinieerd. Mocht het zo zijn dat een Europees steunkader wordt gewijzigd, aangepast of verlengd dan is het van belang dat de steun in overeenstemming is met de nieuwe bepalingen die daarin zijn opgenomen. Waarschijnlijk zal dat dan moeten leiden tot aanpassen van de desbetreffende subsidieregeling (zie toelichting bij artikel 3).

Bij het vervallen van een Europees steunkader[, kan er niet langer rechtmatig staatssteun worden verstrekt. Het is daarom raadzaam de looptijden van de Europese steunkaders in acht te nemen.

Artikel 2. Reikwijdte

Eerste lid

Met het eerste lid ~~krijgt het college~~krijgen burgemeester en wethouders de bevoegdheid toegewezen om te besluiten over het verstrekken van subsidies waarop de Algemene subsidieverordening (hierna: ASV) van toepassing is.

Dit betreft in beginsel alle subsidies op de genoemde beleidsterreinen, met uitzondering van subsidies waarvoor bij afzonderlijke verordening een uitputtende regeling is getroffen en subsidies waarvoor overeenkomstig artikel 4:23, derde lid, van de Awb geen wettelijke grondslag nodig is.

Tweede lid

Ten aanzien van subsidies waarvoor overeenkomstig artikel 4:23, derde lid, van de Awb geen wettelijke grondslag nodig is (zoals bijvoorbeeld incidentele subsidies) is de ASV in beginsel niet van toepassing. Dit lid geeft het college de bevoegdheid om de ASV (deels) van toepassing te verklaren als daartoe aanleiding bestaat.

~~Derde lid~~

~~Dit lid maakt het mogelijk dat het college voor bepaalde beleidsterreinen respectievelijk activiteiten in een deelsubsidieverordening afwijkende bepalingen opneemt. Het doel is vooral om maatwerk te leveren waar dat uit praktisch oogmerk gewenst is.~~

Artikel 3. Subsidieregelingen

Met dit artikel krijgt het college de bevoegdheid om in nadere regels, hier en verder subsidieregeling genoemd, de te subsidiëren activiteiten te bepalen. Voor zover het college iets wenst te regelen met betrekking tot de doelgroepen die voor subsidie in aanmerking komen, de berekening van de subsidie en de wijze van uitbetalen, dient dit eveneens in de subsidieregeling te gebeuren.

In andere artikelen van de ASV worden andere bevoegdheden gedelegeerd die betrekking hebben op de inhoud van de subsidieregeling: het afwijken van termijnen, het verbinden van bepaalde verplichtingen aan de subsidie en~~,~~ de wijze van verdelen van het subsidieplafond.
Voor zover het college geen gebruik maakt van de~~ze~~ bevoegdheid om nadere regels vast te stellen is het slechts in beperkte mate mogelijk om subsidies te verstrekken. De hoofdregel van de Awb is namelijk dat subsidieverstrekking gebaseerd moet zijn op een wettelijk voorschrift, zoals een subsidieregeling, waarin de te subsidiëren activiteiten staan vermeld. Op grond van artikel 4:23, derde lid, van de Awb~~,~~ bestaan hierop maar vier uitzonderingen:
a. de spoedeisende subsidieverstrekking (tijdelijk, vooruitlopend op de vaststelling van een wettelijk voorschrift);
b. de subsidieverstrekking op grond van een begrotingspost (de begroting dient de ~~subsidie-ontvanger~~subsidieontvanger en het bedrag dat ten hoogste kan worden vastgesteld te vermelden);
c. de incidentele subsidieverstrekking (voor uitzonderlijke gevallen, en als er in beginsel slechts eenmalig subsidie zal worden toegekend);
d. de Europese subsidies (is voor gemeenten nauwelijks van belang).

Artikel ~~3~~4. ~~Europees steunkader~~Staatssteunregels

Om subsidies onder een Europees steunkader te brengen moet de subsidie op het toepasselijke steunkader worden toegesneden. Daarbij kan het nodig zijn dat er in de subsidieregeling afgeweken wordt van de ASV, of dat deze aangevuld wordt. Het eerste lid maakt ~~het college~~burgemeester en wethouders daartoe bevoegd.

Het tweede en derde lid zijn een uitvloeisel van de eis van de Europese Commissie dat in subsidieregelingen en –beschikkingen die gebruik maken van het Europees steunkader, het toepasselijke kader expliciet wordt vermeld.

Als sprake is van steun die valt onder een Europees steunkader, kunnen uiteraard alleen de activiteiten, doelstellingen, resultaten en kosten voor subsidie in aanmerking komen voor zover die voldoen aan de eisen en voorwaarden van het betreffende steunkader (vierde lid 4). Net zo goed als dat bij subsidies waarop een Europees steunkader van toepassing is, kunnen ondernemingen alleen in aanmerking komen als de subsidieverstrekking voldoet aan de voorwaarden van het desbetreffende steunkader (vijfde lid 5).

Zie ook de toelichting bij artikel 3 van de mModel- sSubsidieregeling (bijlage bij de Model Algemene subsidieverordening 2013 (hierna: model-ASV 2013)).

Artikel 45. Subsidieplafond en begrotingsvoorbehoud

De raad stelt de subsidieplafonds vast (eerste lid 1) en vermeldt bij de bekendmaking de wijze van verdelen (eerste lid in combinatie met artikel 4:26, tweede lid, van de Awb). De wijze van verdelen kan ook worden bekendgemaakt door verwijzing naar de – door het college vastgestelde – subsidieregeling waarin de wijze van verdeling is vastgelegd (tweede lid in combinatie met artikel 4:26, tweede lid, van de Awb). Als dat geen bestaande subsidieregeling is zal – in samenspraak tussen de raad en het collegeburgemeester en wethouders – geregeld (moeten) zijn dat óf de subsidieregeling en het subsidieplafond gelijktijdig in werking treden óf dat de subsidieregeling weliswaar voor het vaststellen van het subsidieplafond in werking treedt maar dat aanvragen pas ná het vaststellen van het subsidieplafond kunnen worden ingediend. Als dit niet (juist) geregeld is kan het subsidieplafond niet worden tegengeworpen aan aanvragers die hun aanvraag hebben ingediend voor bekendmaking (artikel 4:27, tweede lid, van de Awb). Bij de bekendmaking van de subsidieplafonds door de raad wordt er, indien van toepassing, gewezen op de mogelijkheid het subsidieplafond te verlagen (derde en vierde lid, zie verder hieronder).

Het collegeBurgemeester en wethouders, die at via artikel 2 de bevoegdheid gedelegeerd heeft hebben gekregen om te besluiten over het verstrekken van subsidies, iszijn verder verplicht – in lijn met de mogelijkheid van artikel 4:34, eerste lid, van de Awb – (in bepaalde gevallen) om bij het gebruik maken van deze gedelegeerde bevoegdheid een begrotingsvoorbehoud te maken (vijfde lid).

Verlaging subsidieplafond.

De verlaging van een subsidieplafond heeft in beginsel geen gevolgen voor aanvragen die vóór bekendmaking van de verlaging zijn ingediend (artikel 4:27, tweede lid, van de Awb). Dat is anders als aan de drie voorwaarden genoemd in artikel 4:28 van de Awb is voldaan:

1) aanvragen voor de desbetreffende subsidie moeten worden ingediend voordat de begroting is vastgesteld of goedgekeurd,

2) de verlaging vloeit voort uit vaststelling van de begroting, en

3) de mogelijkheid van verlaging is aangekondigd bij de vaststelling van het oorspronkelijke subsidieplafond.

Om te waarborgen dat [de raad OF het college] alleen overgaat tot verlaging van subsidieplafonds als die verlaging ook daadwerkelijk kan worden gebruikt zijn het [tweede en derde OF derde en vierde] lid opgenomen. Het komt er op neer dat een subsidieplafond alleen kan worden verlaagd als het oorspronkelijke subsidieplafond is vastgesteld voordat de begroting voor het betrokken jaar is vastgesteld

én de aanvragen voor de vaststelling van de begroting moesten zijn ingediend én er bovendien op de mogelijke verlaging wordt gewezen bij de bekendmaking van het plafond.

Artikel ~~5~~6. Aanvraag

In het eerste lid is bepaald dat een aanvraag voor subsidie schriftelijk dient te worden gedaan; en dat als hiervoor een aanvraagformulier is vastgesteld, de aanvraag dan met gebruikmaking van dat formulier gedaan moet worden. Met 'schriftelijk' is mee bedoeld dan 'op papier geschreven'. Zo kan een aanvraag ook digitaal worden gedaan, mits de digitale weg open is gesteld. In de volgende leden is bepaald welke stukken en gegevens bij de aanvraag in elk geval overgelegd dienen te worden. Uiteraard mogen van de aanvrager alleen die gegevens verlangd worden die noodzakelijk zijn voor het beoordelen van de aanvraag. Dit volgt uit de Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG).

Artikel ~~6~~7. Aanvraagtermijn

De aanvraagtermijnen zijn afhankelijk van het soort subsidie. Er wordt onderscheid gemaakt tussen subsidies die per kalenderjaar of ~~per boekjaar~~incidenteel worden verstrekt, en andersoortige subsidies. ~~Het college~~Bij subsidieregeling kan het college besluiten af te wijken ~~kan in een specifieke subsidieregeling (deelsubsidieverordening) afwijken~~ van de aanvraagtermijnen die vastgesteld zijn in het eerste en tweede lid.

Artikel ~~7~~8. Beslistermijn

Hier worden de termijnen gegeven waarbinnen het college gehouden is te beslissen op een aanvraag voor subsidie. In de Awb staan geen strikte beslistermijnen op een aanvraag om subsidie. Ook hierbij is onderscheid gemaakt tussen subsidies per kalenderjaar of ~~boekjaar~~incidentele subsidies. ~~, en andere~~. ~~Het~~Bij subsidieregeling kan het ~~-~~college besluiten ~~kan in een specifieke subsidieregeling (deelsubsidieverordening) afwijken~~ af te wijken van de beslistermijnen die vastgesteld zijn in het eerste tot en met vierde ~~en derde~~ lid.

De beslistermijn bij aanvragen om een subsidie die bij de Europese Commissie aangemeld worden, wordt verdaagd totdat de Europese Commissie een eindebeslissing heeft genomen (~~tweede~~ achtste lid). Dit om te voorkomen dat subsidie wordt verleend die niet in overeenstemming is met de artikelen 107 en 108 van het ~~Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie~~VWEU en vervolgens teruggevorderd dient te worden.

Artikel ~~8~~9. Weigerings-, intrekkings- en terugvorderingsgronden

In het eerste lid worden de algemeen geldende weigeringsgronden van de artikelen 4:25, tweede lid, en 4:35 van de Awb, met nadere verplichte gronden aangevuld.

Ondanks dat er sprake is van staatssteun is het soms mogelijk om steun te verstrekken op basis van een vrijstellingsverordening, waardoor het college kan volstaan met een lichte kennisgevingsprocedure. Als dat niet mogelijk is, kan goedkeuring van de Europese Commissie gevraagd worden via een formele aanmelding. Als de Europese Commissie de steun echter niet goedkeurt, dan moet het college overgaan tot weigering (vandaar de verplichte weigeringsgrond in het eerste lid, onder a).

~~Wat betreft de verplichte weigeringsgrond opgenomen onder b dient het volgende opgemerkt te worden.~~ Bepaalde Europese steunkaders verbieden – als er een bevel tot terugvordering uitstaat – alleen het verlenen van staatsteun onder de betreffende verordening; niet het verlenen van subsidies in het algemeen. Door de in het eerste lid, onder b, gekozen formulering van de weigeringsgrond in combinatie met het verplichtende karakter komt het in de ASV echter neer op een – op zichzelf verdedigbare –

verbreding van de weigeringsgrond tot het verlenen van subsidies in het algemeen (als er een bevel tot terugvordering uitstaat).

In het tweede lid is een absolute weigeringsgrond opgenomen voor die gevallen dat overgaan tot subsidieverstrekking strijdigheid op zou leveren met een Europees steunkader omdat er dan subsidie verstrekt zou worden aan een aanvrager die een onderneming drijft die in moeilijkheden verkeert als bedoeld in het toepasselijke steunkader of omdat de betreffende subsidie geen stimulerend effect heeft als bedoeld in het toepasselijke steunkader. Een onderneming wordt naar oordeel van de Europese Commissie beschouwd als een onderneming in moeilijkheden wanneer zij, zonder overheidsingrijpen, op korte of middellange termijn vrijwel zeker gedoemd is te verdwijnen. Meer informatie over dit begrip is te vinden in paragraaf 2.2 van de Richtsnoeren [van de Europese Commissie] voor reddings- en herstructureringssteun aan niet-financiële ondernemingen in moeilijkheden (2014/C 249/01). Dat er sprake moet zijn van een stimulerend effect houdt in beginsel in dat de begunstigde aanvrager door de steun in staat wordt gesteld activiteiten of projecten uit te voeren die zij anders - zonder de steun - niet had uitgevoerd. Ook houdt het in beginsel in dat de steun niet mag worden verleend voordat de activiteit wordt gestart.

In het derde lid zijn nog enkele facultatieve weigeringsgronden opgenomen. Het college kan in deze gevallen weigeren, maar is daartoe niet verplicht. Deze gelden in aanvulling op artikel 6 van de Wet bevordering integriteitbeoordelingen door het openbaar bestuur (hierna: Wet Bibob).

Onderdelen a en c spreken voor zichzelf. Onderdeel b geeft de mogelijkheid de subsidie te weigeren als de aanvrager over voldoende eigen middelen beschikt.

Onder e is een weigeringsgrond opgenomen waarmee het college een aanvraag kan weigeren als subsidieverstrekking niet is toegestaan dan nadat deze overeenkomstig artikel 108, derde lid, van het VWEU (de meldingsprocedure) is goedgekeurd door de Europese Commissie. Het gaat hier om subsidieverstrekking die in beginsel niet ongeoorloofd is vanwege strijdigheid met de toepasselijke cumulatieregels of overschrijding van het toegestane bedrag aan de-minimissteun. In deze gevallen kan het college óf weigeren de subsidie te verstrekken óf de subsidie melden bij de Europese Commissie om langs deze weg goedkeuring te verkrijgen. Als het college besluit over te gaan tot melding, dan wordt in verband met de standstill-verplichting de beslistermijn verdaagd totdat de Europese Commissie een eindbeslissing heeft genomen (zie artikel 8, vierde lid). Als de Europese Commissie besluit de voorgenomen subsidieverstrekking niet goed te keuren, dan zal het college de aanvraag alsnog weigeren (zie het eerste lid, onder a). Een subsidie die is of kan worden goedgekeurd kan uiteraard ook op een andere grond worden geweigerd.

~~Om toe te kunnen zien op de doelmatige besteding van subsidiegeld regelt onderdeel f dat het college de subsidie kan weigeren in het geval de te subsidiëren instelling bezoldigingen overeenkomt of is overeengekomen die hoger zijn dan het bedrag bedoeld in artikel 2.3, eerste lid, van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (hierna: Wnt). Het algemene bezoldigingsmaximum voor de publieke en semipublieke sector is per 1 januari 2016 vastgesteld op € 179.000; het wordt jaarlijks bij ministeriële regeling geïndexeerd (zie artikel 2.3, tweede, derde en vierde lid, van de Wnt). De gedachte achter deze weigeringsgrond is dat bij subsidieaanvragers die hogere bezoldigingen dan dat bedrag overeenkomen gegronde redenen bestaan om aan te nemen dat een deel van de subsidie aan dergelijke bezoldigingen wordt besteed. Vanuit het oogpunt van doelmatige besteding van subsidiegeld wordt dit onwenselijk geacht.~~

~~Als de doelmatige besteding van subsidiegeld niet in het geding is – bijvoorbeeld omdat het een zeer geringe subsidie betreft of duidelijk is dat de gelden niet besteed zullen worden aan de salariskosten – kunnen burgemeester en wethouders afzien van weigering ondanks dat er bij de aanvrager sprake is van~~

~~bezoldigingen die het maximum overtreffen. Als de subsidiegelden niet besteed zullen worden aan salariskosten, dan zal het aan de aanvrager zijn om dit (uit eigen beweging) te onderbouwen.~~

~~De weigeringsgrond heeft betrekking op alle subsidieaanvragers, niet alleen op instellingen die al onder de Wnt vallen. Bovendien wordt gekeken naar alle bezoldigingen die door de aanvrager met functionarissen (met of zonder dienstbetrekking) zijn overeengekomen en dus niet alleen naar die bezoldigingen die zijn overeengekomen met een topfunctionaris als bedoeld in de Wnt.~~

Onderdeel g ten slotte geeft het college de bevoegdheid in een subsidieregeling nog andere weigeringsgronden op te nemen, bijvoorbeeld weigeringsgronden die specifiek met de te subsidiëren activiteiten samenhangen.

Als de Europese Commissie tot het oordeel is gekomen dat een subsidie niet in overeenstemming is met de artikelen 107 en 108 van het ~~Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie~~VWEU, dan moet de verleende subsidie ingetrokken en teruggevorderd worden (inclusief rente). ~~Het vierde lid geeft het college de bevoegdheid om hier uitvoering aan te geven.~~Dit op grond van artikel 3 van de Wet terugvordering staatsteun. Een bepaling daarover in de ASV is daarvoor niet nodig, omdat deze verplichting rechtstreeks uit de Wet terugvordering staatssteun voortvloeit.

Een subsidie kan ook (geweigerd en) ingetrokken worden in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet Bibob. Dit volgt rechtstreeks uit artikel 6 van die wet.

Artikel 10~~9~~. Betaling en bevoorschotting

Dit artikel geeft een algemene regeling voor het betaalbaar stellen van de subsidie. Het college hoeft daar dus niet telkens afzonderlijk over te beslissen. Het college houdt wel de vrijheid om een ander bevoorschottingsritme af te spreken als de omstandigheden daarom vragen.

Artikel 1~~1~~0. Verantwoording

In veel gevallen regelt de Algemene subsidieverordening of een deelsubsidieverordening de wijze waarop de subsidie verantwoord dient te worden. Daar waar dat niet het geval is, zal het college dat in de beschikking moeten aangeven.

Artikel ~~11~~12. Algemene verplichtingen van subsidie-ontvanger

Dit artikel bevat een meldingsplicht (eerste lid) en informatieplicht (tweede lid) die voor alle ~~subsidie-ontvangers~~subsidieontvangers geldt. Met ‘schriftelijk’ in het eerste lid is meer bedoeld dan ‘op papier geschreven’. De melding kan ook digitaal worden gedaan als het college de digitale weg open heeft gesteld.

Artikel 1~~2~~3. Aan een subsidie te verbinden bijzondere verplichtingen

Dit artikel bevat een bevoegdheidsgrondslag voor het college om aan de subsidie bepaalde ’bijzondere‘ verplichtingen te verbinden, in aanvulling op wat reeds mogelijk is op grond van de Awb (zie artikel 4:37 van de Awb).

Wat betreft het tweede en derde lid wordt het creëren van deze mogelijkheid onder bepaalde voorwaarden geboden door de artikelen 4:38 (voor zover het betreft verplichtingen die strekken tot verwezenlijking van het doel van de subsidie) en 4:39 (voor zover het betreft verplichtingen die niet strekken tot verwezenlijking van het doel van de subsidie) van de AWB. In beginsel dient de ~~verordening~~ ASV hiervoor

een uitdrukkelijke grondslag te bieden, of – in het geval van verplichtingen die strekken tot verwezenlijking van het doel van de subsidie – de verleningsbeschikking.

Het tweede lid ziet op de verplichtingen die verband houden met de verwezenlijking van het doel van de subsidie. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan eisen inzake de deskundigheid van de personen die de te subsidiëren activiteit uit zullen voeren.

Het derde lid maakt het mogelijk om verplichtingen op te leggen die niet strekken tot verwezenlijking van het eigenlijke doel van de gesubsidieerde activiteit. Het betreft echter geen vrijbrief, deze verplichtingen moeten wel enig verband houden met de gesubsidieerde activiteit. Het kan bijvoorbeeld gaan om het opleggen van de verplichting om een extra inspanning te leveren om een bepaalde doelgroep te betrekken bij de gesubsidieerde activiteiten of om de activiteiten op de meest milieuvriendelijke manier uit te oefenen. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat met het opleggen van oneigenlijke subsidieverplichtingen terughoudendheid dient te worden betracht (Kamerstukken II 1993/94, 23 700, nr. 3, p. 66). Als het college van deze aanvullende mogelijkheid gebruik maakt moet dat duidelijk gemotiveerd worden.

In artikel 4:41 van de Awb is bepaald dat in bepaalde gevallen de ~~subsidie-ontvanger~~subsidieontvanger, voor zover het verstrekken van de subsidie heeft geleid tot vermogensvorming, daarvoor een vergoeding verschuldigd is aan het bestuursorgaan. Het gaat daarbij om de volgende gevallen:

a. als de ~~subsidie-ontvanger~~subsidieontvanger voor de gesubsidieerde activiteiten gebruikte of bestemde goederen vervreemdt of bezwaart of de bestemming daarvan wijzigt;
b. als de ~~subsidie-ontvanger~~subsidieontvanger een schadevergoeding ontvangt voor verlies of beschadiging van voor de gesubsidieerde activiteiten gebruikte of bestemde goederen;
c. als de gesubsidieerde activiteiten geheel of gedeeltelijk worden beëindigd;
d. als de subsidieverlening of de subsidievaststelling wordt ingetrokken of de subsidie wordt beëindigd, of
e. de rechtspersoon die de subsidie ontving wordt ontbonden.

Deze vergoedingsplicht echter geldt alleen als hierin is voorzien in de verordening of subsidieregeling, of – als deze ontbreken – in de subsidiebeschikking. Daarbij moet zijn bepaald hoe de hoogte van de vergoeding wordt berekend (dit hoeft geen volledige compensatie te betreffen). Met het vierde lid krijgt het college de bevoegdheid om hier uitvoering en invulling aan te geven. In de praktijk zal dit alleen aan de orde zijn bij rechtspersonen die jaarlijks subsidie ontvangen, maar het is ook mogelijk in andere gevallen.

Artikel 1~~2~~3a. Egalisatiereserve

De figuur van de egalisatiereserve is gebaseerd op artikel 4:72 van de Awb. Een egalisatiereserve is een reserve van de ~~subsidie-ontvanger~~subsidieontvanger waaraan als bestemming het dekken van exploitatierisico's is verbonden. De reserve wordt gevormd om tot een gelijkmatige verdeling van lasten te komen. Op grond van artikel 4:58 van de Awb is artikel 4:72 van de AWB alleen van toepassing op per kalender- of boekjaar verstrekte subsidie aan een rechtspersoon en bovendien enkel als dat in de ASV, een subsidieregeling of bij de subsidieverlening is bepaald. De verplichting een egalisatiereserve te vormen als bedoeld in het eerste lid kan dus enkel aan rechtspersonen worden opgelegd, voor per kalender- of boekjaar verstrekte subsidies.

Het college kan bij een verleningsbeschikking voor een subsidie die per kalender- of boekjaar wordt verstrekt en die meer dan € 30.000 bedraagt bepalen dat de ~~subsidie-ontvanger~~subsidieontvanger een egalisatiereserve dient te vormen (eerste lid). In dat geval komt het verschil tussen het vastgestelde

subsidiebedrag en de kosten van de activiteiten waarvoor subsidie werd verleend ten gunste of ten laste van de egalisatiereserve. De reserve wordt dus gevormd uit exploitatieoverschotten om eventuele toekomstige tekorten op te vangen. Voor de hoogte van het bedrag is gekozen voor de subsidiecategorie in artikel 15.

Naast een door het college opgelegde verplichting kan op grond van het tweede lid elke ~~subsidie-ontvanger~~subsidieontvanger het college verzoeken een egalisatiereserve te mogen vormen.

Omdat de egalisatiereserve dient om tekorten in het ene jaar te compenseren met overschotten in het andere jaar, heeft de toepassing van het eerste of tweede lid alleen zin bij subsidies die in een reeks van jaren achter elkaar worden verstrekt.

Artikel 1~~4~~3. Wijze van verstrekken en eindverantwoording subsidies tot en met € 5.000

~~Kenmerkend voor s~~Subsidies tot en met € 5.000 ~~is dat deze~~ kunnen op basis van vertrouwen worden ~~verleend~~verstrekt; er wordt dan niet meer standaard om verantwoording gevraagd. In plaats daarvan geldt een actieve meldingsplicht voor de ~~subsidie-ontvanger~~subsidieontvanger bij niet nakoming van de voorwaarden (zie artikel 11). Achteraf kan een risicogeoriënteerde controle plaatsvinden bij de ~~subsidie-ontvanger~~subsidieontvanger.

Als de subsidieontvanger al (positief) bekend is zal de subsidie bij een dergelijk klein bedrag meestal direct vastgesteld en uitbetaald kunnen worden ~~(eerste lid)~~. Dat gebeurt dan gelijk voor een periode van vier jaar.

In andere gevallen, waarin toch enige actieve verantwoording van de subsidieontvanger gewenst is ~~(vijfde lid)~~ wordt er eerst verleend, gevolgd door een ambtshalve vaststelling (zevende lid). In de regel zal het hierbij gaan om een lichte verantwoordingsplicht.

Artikel 1~~4~~5. Eindverantwoording subsidies tussen € 5.000 en € 30.000

In dit artikel is bepaald op welke wijze ~~subsidie-ontvangers~~subsidieontvangers subsidie tussen € 5.000 en € 30.000 aan het college dienen te verantwoorden; er dient een aanvraag tot vaststelling ingediend te worden (eerste lid), deze bevat een inhoudelijk verslag waaruit blijkt in hoeverre de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht en aan de verplichtingen is voldaan (tweede lid). Het college kan in plaats van een inhoudelijk verslag ook een ander bewijsmiddel accepteren waaruit dit blijkt.

Dat kunnen bijvoorbeeld bestuurs- en activiteitenverslagen zijn, een managementverklaring, een deskundigenverklaring of andere bewijsstukken (bijvoorbeeld een publicatie), enz. Het verslag kan ook bestaan uit een algemeen jaarverslag van een rechtspersoon. Het gaat er om dat duidelijk is dat de verkregen subsidie is aangewend voor het doel waarvoor de subsidie werd verstrekt.

Het derde lid bepaalt dat het college ook een financiële verantwoording kan vragen. Dat is facultatief en zal daarom uitdrukkelijk in de beschikking tot subsidieverlening vermeld moeten worden.

Uiteraard mogen van de aanvrager alleen die gegevens verlangd worden die noodzakelijk zijn voor het beoordelen van de verantwoording. Dit volgt uit de AVG.

Artikel 1~~6~~5. Eindverantwoording subsidies van meer dan € 30.000

Bij subsidies vanaf € 50.000 wordt uitgegaan van de traditionele afrekening van subsidies; op basis van gerealiseerde kosten en baten. De vaststelling van de subsidie vindt plaats op basis van uitgevoerde activiteiten en gerealiseerde kosten.

Het overleggen van een financiële balans van het betreffende subsidietijdvak is in lid 3 als een facultatieve mogelijkheid opgenomen. Het college zal in de beschikking tot subsidieverlening daarom uitdrukkelijk moeten vermelden of het deze wenst te ontvangen.

Uiteraard mogen van de aanvrager alleen die gegevens verlangd worden die noodzakelijk zijn voor het beoordelen van de verantwoording. Dit volgt uit de AVG.

Artikel 16~~7~~7. Subsidievaststelling subsidies van meer dan € 5.000

Het eerste en tweede lid bevatten – overeenkomstig artikel 4:13 van de Awb – de termijn waarbinnen de beschikking gegeven dient te worden; wel bestaat de mogelijkheid tot verdagen (derde lid). Het merendeel van de aanvragen zal binnen deze beslistermijn kunnen worden afgehandeld. Meer ingewikkelde aanvragen vergen soms meer tijd. De verdaging van de beslistermijn – voor de duur van ten hoogste de in het derde lid nader bepaalde termijn – biedt dan uitkomst. Een besluit tot verdaging op grond van het derde lid is appellabel, dit in tegenstelling tot een mededeling op grond van artikel 4:14 van de Awb dat de – eventueel verdaagde – termijn niet gehaald wordt.

Uiteraard mogen van de aanvrager alleen die gegevens verlangd worden die noodzakelijk zijn voor het beoordelen van de verantwoording. Dit volgt uit de AVG.

Artikel 17~~7~~8. Hardheidsclausule

Deze hardheidsclausule is opgenomen omdat in uitzonderlijke gevallen vasthouden aan een termijn in de ASV of de toepasselijke subsidieregeling wegens bijzondere omstandigheden onevenredig kan zijn tot de daarmee te dienen belangen. Op grond van het eerste lid ~~kunnen burgemeester en wethouders~~kan het college dan een andere termijn vaststellen.

Op grond van het tweede lid ~~kunnen burgemeester en wet~~kan het college houders bovendien in een subsidieregeling een hardheidsclausule opnemen die ziet op nader in die subsidieregeling aangegeven bepalingen. Een te treffen voorziening, die niet in de verordening of subsidieregeling is voorzien, dient altijd binnen de doelstellingen van de subsidie te passen.

Raadsvoorstel

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer	**ZM20.03692**
Onderwerp	**Vaststelling gebiedsvisie Molenhoek Zuid**
Datum raadsvergadering	**10 maart 2022**
Raadscommissie	Grondgebied
Datum raadscommissie	23 februari 2022
Programma	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
Portefeuillehouder	G. Wienhoven

Vaststelling gebiedsvisie Molenhoek Zuid

Inleiding

In de regio Arnhem Nijmegen is er een aanzienlijk tekort aan woningen. Dit geldt ook voor Mook en Middelaar. Het huidige woningbouwprogramma van Mook en Middelaar is onvoldoende om aan de toekomstige vraag te kunnen voldoen. Mook en Middelaar is daarom op zoek naar locaties waar een substantieel aantal woningen gebouwd kunnen worden. Een mogelijk geschikte locatie is het gebied Molenhoek Zuid, tussen de Rijksweg, de Maas, de Bredeweg en het bedrijventerrein 't Halder.
Eind 2020 is met drie ontwikkelaars, die grondposities hebben in het gebied een intentieovereenkomst gesloten om de mogelijkheid van de gebiedsontwikkeling te onderzoeken. Buiten de ontwikkelaars heeft ook de gemeente een grondpositie in het gebied. De intentieovereenkomst heeft tot doel om de mogelijkheden en de haalbaarheid van de gebiedsontwikkeling Molenhoek Zuid te verkennen. De gebiedsvisie dient ter vervanging van de nu geldende structuurvisie "Het Lierdal 2010-2020" voor het beoogde plangebied, aangezien deze visie op deze locatie wel woningen toelaat, maar geen woningbouwontwikkeling van deze omvang.

Met de uitgangspunten uit de overeenkomst als onderlegger is een eerste verkenning gemaakt. Deze is op een digitale bijeenkomst met direct belanghebbenden en stakeholders besproken. Met deze input is dit verwerkt tot 3 scenario's. Deze scenario's zijn nogmaals in individuele gesprekken met de betrokkenen besproken. De bevindingen vanuit het locatie onderzoek en staand beleid samen met de reacties van betrokkenen en stakeholders en zijn verwerkt tot een voorkeursscenario die als onderlegger dient voor de gebiedsvisie.

De ontwerpgebiedsvisie heeft van 20 december voor een periode van vier weken ter visie gelegen. Tijdens deze periode zijn 17 zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn samengevat en beantwoord in de nota zienswijzen. Naar aanleiding van de zienswijzen worden nog enkele aanpassingen in de visie voorgesteld. Ook worden er enkele ambtshalve zienswijzen voorgesteld. Deze voorgestelde wijzigingen zijn opgenomen in de nota zienswijzen.

Voorstel

1. Kennis te nemen van de oplegnotie en de daarin opgenomen reactie op de vragen en standpunten van de opiniërende commissievergadering van 26 januari 2022;
2. De zienswijzennota vast te stellen en daarmee de zienswijzen te beantwoorden zoals in de nota is opgenomen;

Raadsvoorstel

3. De gebiedsvisie Molenhoek Zuid gewijzigd vast te stellen, waarbij de wijzigingen worden doorgevoerd zoals beschreven in de nota zienswijzen.
Beoogd effect De ontwikkeling van een woonwijk van circa 250 woningen in Molenhoek Zuid mogelijk te maken.

Argumenten

1.1 In de oplegnotitie is het proces rondom de visie opgenomen.
In de commissievergadering zijn diverse vragen gesteld en zijn de belangrijkste bevindingen meegegeven. In de oplegnotie is de aanleiding en het proces van de gebiedsvisie uiteengezet, om daarmee de algemene vragen te beantwoorden. Tevens zijn de ingediende vragen beantwoord.

2.1 De zienswijzen zijn samengevat en van een reactie voorzien.
Tijdens de inzagetermijn van de ontwerp gebiedsvisie zijn er 17 zienswijzen ingediend. Het grootste deel van de zienswijzen zijn ingediend door de belanghebbenden en partijen die eerder al bij het proces zijn betrokken.

2.2 Er worden naar aanleiding van de zienswijzen enkele aanpassingen voorgesteld.
In de nota zienswijzen is een overzicht opgenomen van de voorgestelde aanpassingen naar aanleiding van de zienswijzen en van enkele ambtshalve aanpassingen.

3.1 De woningbehoefte in de regio is groot.
In onze regio is sprake van een zeer groot woningtekort. Door vaststelling van de visie komt de realisatie van de woonwijk dichterbij.

3.2 De visie gaat uit van de realisatie van een gedifferentieerde woonwijk.
In de visie wordt uitgegaan van de realisatie van een woonwijk die aansluit op de geconstateerde woonbehoefte. Daarbij gaat het zowel om een gevarieerd aanbod met betrekking tot prijzen als om differentiatie in woonvormen. De uitgangspunten van de woondeal, waarbij tenminste 50% betaalbare woningen worden gerealiseerd, waarvan tenminste 20 % sociale huurwoningen gelden ook voor Molenhoek Zuid. Het gaat daarbij om een mix van huur en koop, met deels grondgebonden woningen maar ook appartementen.

3.3 Er wordt uitgegaan van een duurzame wijk.
In de visie is een ambitie op het gebied van duurzaamheid opgesteld die hoger is dan de wettelijk voorgeschreven eisen. Er zijn diverse onderdelen benoemd, waarvoor prioriteiten zijn gesteld. Buiten de minimale ambitie zijn er ook kansen benoemd die in het vervolgtraject uitgezocht kunnen worden. Zo is de mogelijkheid voor toepassing van warmtewisseling met de Maas worden onderzocht en zo mogelijk als collectieve oplossing worden uitgewerkt. Uiteraard hangt dit af van beschikbare technieken en praktische en financiële mogelijkheden. Onder andere naar aanleiding van de discussie die hierover is gevoerd tijdens de commissievergadering van 26 januari 2022 is met de ontwikkelaars afgesproken dat het uitgangspunt voor de woonwijk Molenhoek Zuid energieneutraal wordt.

3.4 De visie dient als onderlegger voor de planologische vervolgprocedure.
In de visie worden de kaders vastgelegd voor de ontwikkeling van de woonwijk Molenhoek Zuid. De visie vormt het uitgangspunt voor de verdere concretisering van de plannen en het opstellen van het bestemmingsplan waarin de bouwmogelijkheden worden vastgelegd. Op basis van de visie kan met de ontwikkelaars een overeenkomst worden opgesteld waarin verdere afspraken en verplichtingen naar elkaar worden uitgewerkt.

Kanttekeningen

2.1 Het gebied wordt met 250 woningen sterk verdicht.

Raadsvoorstel

Gezien de omvang van het plangebied (ruim 7 hectare) levert 250 woningen een plangebied op waar ongeveer 36 woningen per hectare worden gerealiseerd. Dit is een redelijk hoge bebouwingsdichtheid. Er is echter wel een differentiatie binnen het gebeid. Vanwege het aandeel appartementen ten opzichte van het totale aantal woningen is de bebouwingsdichtheid van deze zone redelijk hoog. De bebouwingsdichtheid neemt af naar de randen van het gebied, om daarmee een natuurlijke overgang met het omliggend gebied te realiseren. Het aantal van 250 woningen is nodig om het plan ook financieel haalbaar te maken. Door minder woningen te bouwen wordt het geconstateerde tekort groter.

2.2 De inspraakprocedure wordt als beperkt ervaren.
In een aantal zienswijzen wordt aangegeven dat de inspraakprocedure beperkt is en dat de eigen opmerkingen en kanttekening niet voldoende in het plan geland zijn. In het voortraject is echter in het gebied zelf in twee ronden actief input opgehaald. Er is bewust gekozen om dat met name in het gebied zelf te doen en niet gemeentebreed, vanuit de overtuiging dat de gevolgen voor deze groep mensen het grootst is. Met alle input, de financiële en beleidsmatige mogelijkheden en de opmerkingen van de ontwikkelaars in het achterhoofd heeft CB5 een schetsplan en visie opgesteld waarbij zoveel mogelijk recht is gedaan aan alle belangen. Bij de bestemmingsplanprocedure worden de plannen verder uitgewerkt en zal waar mogelijk een optimalisatie van de plannen komen. In het bestemmingsplan is wederom plaats voor participatie en inspraak.

2.3 Het advies van de ANM is maar gedeeltelijk overgenomen.
Bij de inventarisatiefase van de gebiedsvisie is de ANM om advies gevraagd. De ANM heeft een uitgebreid advies uitgebracht. Dit is kort samengevat in de ontwerp)gebiedsvisie en als input gebruikt bij het stuk. Daarbij is een aantal onderdelen niet overgenomen. Als bijlage is een korte notitie toegevoegd van de 10 adviespunten en wat daarmee gedaan is in het proces van de gebiedsvisie.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is een integraal onderdeel van de visie. Daarbij gaat het zowel om duurzaamheid van gebouwen. Voor woningen geldt dat deze in ieder geval moeten voldoen aan de BENG norm (verplichting vanuit het bouwbesluit). Bureau overmorgen is bij de totstandkoming van de visie betrokken juist voor het onderdeel duurzaamheid. In de visie worden dan ook aanvullende ambities uitgesproken. Bij de verdere uitwerking van het bouwplan wordt het uitgangspunt het realiseren van een energieneutrale woonwijk. Maar ook is er aandacht voor duurzaamheid in de omgeving. Denk daarbij aan een robuust watersysteem, onderzoeken van mogelijkheden voor collectieve voorzieningen een betrekken van de Maas en de invloeden van water (verkoeling en/of warmtewisseling) voor de woonwijk. Bij de uitwerking van de plannen wordt bezien waar de mogelijkheden liggen.

Participatie

Bij de totstandkoming van de ontwerpvisie is aandacht geweest voor participatie. Daarbij is een duidelijke keuze gemaakt waar bij de totstandkoming van de visie de grootste belangen liggen. Er is voor gekozen om inwoners en direct omwonenden van het plangebied zo vroeg mogelijk bij het proces te betrekken. Ook met de ontwikkelaars, die uiteindelijk de plannen moeten realiseren, is intensief gesproken. Maar ook andere belanghebbenden, zoals de volkstuinenvereniging zijn daarbij meegenomen. De inbreng van belanghebbenden en geïnteresseerden is meegenomen bij het opstellen van de scenario’s en vervolgens bij de totstandkoming van het schetsplan. Ondanks dat niet iedereen direct belanghebbend is, is er wel naar verdere inbreng geluisterd en zijn waardevolle suggesties voor zover mogelijk meegenomen. Daarbij is het altijd een afweging van wensen, belangen, mogelijkheden en de haalbaarheid van de plannen.

De ontwerpgebiedsvisie heeft 4 weken voor iedereen ter inzage. In die periode kon iedereen een zienswijze indienen. In deze periode zijn er 17 zienswijzen ingediend. Het merendeel van de zienswijzen betreft bewoners en partijen die ook al bij het voortraject betrokken zijn. De zienswijzen zijn samengevat en beoordeeld en waar nodig zijn er aanpassingen voorgesteld voor de vaststelling van de visie.
Tegen de vastgestelde visie kan geen bezwaar of beroep worden ingediend. De gebiedsvisie heeft geen rechtstreekse rechtsgevolgen, maar vormt een leidraad en toetsingskader voor het bestemmingsplan die dat wel heeft en waartegen wel beroep kan worden ingediend. Ook bij het bestemmingsplan zal er ruimte zijn voor participatie.

Financiën

De drie ontwikkelaars hebben het grootste deel van de gronden aangekocht. Daaronder ook het bedrijfsterrein de Halder. De gemeente brengt de gronden in waarop nu de volkstuinvereniging gevestigd is. Ook zijn de wegen en aanliggende bermen in het gebied gemeentelijk eigendom.
Ten behoeve van de haalbaarheid van de plannen is, met de gehanteerde uitgangspunten uit de intentieovereenkomst en de randvoorwaarden zoals die in de (concept) visie zijn openomen, een doorrekening gemaakt. Op basis van deze GREX (Grondexploitatie) levert het plan een berekend tekort op van ongeveer € 500.000. Provincie Limburg biedt ondersteuning voor plannen op basis van het Kader Kwaliteit Limburgse Centra. Op basis van eerste verkennende gesprekken liggen er voor de plannen bij Molenhoek Zuid kansen voor subsidie. Tevens worden de mogelijkheden vanuit de woondeal en de Woningbouwimpuls bekeken.

Communicatie

Na vaststelling van de visie zal uw besluit op de voorgeschreven wijze kenbaar worden gemaakt.

Uitvoering

Na vaststelling van de visie worden de plannen verder uitgewerkt en kan er een start worden gemaakt met de bestemmingsplanprocedure. Met de ontwikkelaars zullen verdere afspraken en verplichtingen worden uitgewerkt in een anterieure overeenkomst.

Bijlage(n)

1. Oplegnotitie
2. Nota zienswijzen
3. Ontwerp gebiedsvisie Molenhoek Zuid
4. Advies ANM
5. Notitie advies ANM
6. Participatie vervolgproces
7. Raadsmemo intentieovereenkomst
8. Molenhoek Zuid intentieovereenkomst

Mook, 8 februari 2022

Raadsvoorstel

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
drs. W. Mariman

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Raadsbesluit

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer **ZM20.03672**
Onderwerp **Vaststelling gebiedsvisie Molenhoek Zuid**

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 8 februari 2022

Gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 23 februari 2022

Besluit:

1. Kennis te nemen van de oplegnotie en de daarin opgenomen reactie op de vragen en standpunten van de opiniërende commissievergadering van 26 januari 2022;
2. De zienswijzennota vast te stellen en daarmee de zienswijzen te beantwoorden zoals in de nota is opgenomen;
3. De gebiedsvisie Molenhoek Zuid gewijzigd vast te stellen, waarbij de wijzigingen worden doorgevoerd zoals beschreven in de nota zienswijzen.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 10 maart 2022

De raad voornoemd,

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter
mr. drs. W. Gradisen

Raadsmemo

Gemeente Mook en Middelaar

Postadres: Postbus 200, 6585 ZK MOOK
Bezoekadres: Raadhuisplein 6 Mook
Telefoon: (024) 696 91 11
Fax: (024) 696 19 39
E-mail: gemeente@mookenmiddelaar.nl
Internet: www.mookenmiddelaar.nl

Aan: De gemeenteraad van Mook en Middelaar
Van: Ivo Verploegen
Afdeling: Samenleving
Doc. Nr.:
Datum: 8 februari 2022
Onderwerp: Oplegnotitie Molenhoek Zuid, beantwoording vragen en input uit de opiniërende behandeling in de commissie grondgebied van 26 januari 2022

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze oplegnotitie willen wij u informeren over de stand van zaken rondom de plannen voor Molenhoek Zuid en het tot nu toe doorlopen proces van de gebiedsvisie. In deze notitie schetsen wij eerst kort de historie. Vervolgens zullen wij ingaan op een aantal vragen die voorafgaand aan de raadscommissie zijn ingeleverd en de input die geleverd is met de opiniërende discussie en de schriftelijke weergave daarvan die door de fracties is aangeleverd.

Aanleiding en intentieovereenkomst
Er is een grote behoefte aan woningen in de gemeente, maar ook in de regio. Kan de gemeente een bijdrage leveren om voor onze inwoners op afzienbare termijn betaalbare woningen te realiseren en is er een geschikte locatie. Met de wensen die er bestaan vanuit het gebied lag het antwoord voor de hand en zag het college de mogelijkheid voor een herontwikkellocatie in het gebied. De locatie biedt kansen om tegelijk een aantal beleidsdoelstellingen te realiseren. Kwaliteitsverbetering van het gebied, sanering van bedrijfsgebouwen die met leegstand worden bedreigd en voorzien in deze groeiende woonbehoefte.

Het woningbouwprogramma in gemeente Mook en Middelaar is, zonder toevoeging van nieuwe woningbouwlocaties onvoldoende groot om in de verwachte woningbouwbehoefte te voorzien. In de zoektocht naar nieuwe woningbouwlocaties is Molenhoek Zuid in beeld gekomen als een geschikte locatie. De ligging, goed ontsloten voor zowel auto, fiets als in de nabijheid van het treinstation speelt daarbij een grote rol, maar ook de mogelijkheid om bedrijfsterrein de Halder te saneren is een meerwaarde.
De wens om het bedrijfsterrein te saneren is overigens al veel langer in beeld. De eigenaren van de bedrijfsgebouwen zochten in verband met dreigende leegstand al in 2014 naar een andere bestemming. Een discounter op die plek was niet wenselijk waarop de eigenaren de mogelijkheid onderzochten voor woningbouw. Een herbestemming van de bedrijfsgebouwen naar wonen, zou niet mogelijk zijn, zonder de inbreng van de gemeentelijke gronden waarop de volkstuinen zijn gelegen. In de structuurvisie Lierdal was al sprake van een woningbouw-zoek-locatie op die plek. Andere ontwikkelaars waren inmiddels ook actief met grondverwerving in relatie tot de mogelijkheden van de structuurvisie.

De percelen in het plangebied zijn in de tussentijd door een drietal ontwikkelaars verworven, waaronder ook de gronden van het bedrijfsterrein. Het volkstuinencomplex is in handen van de gemeente en wordt ingebracht om zodoende op een goede wijze te kunnen sturen op de invulling van onder andere het bouwprogramma. Met de ontwikkelcombinatie is een intentieovereenkomst gesloten. Met deze intentieovereenkomst hebben de partijen de wens uitgesproken om te komen tot een gebiedsontwikkeling met een (gevarieerd) woningprogramma van circa 250 woningen. Het doel van de intentieovereenkomst is om gezamenlijk de ontwikkelingsmogelijkheden te onderzoeken. In het raadsmemo van 21 december 2020 (als ingekomen stuk op de raadsvergadering van 28 januari 2021) is aangegeven dat het onderzoek zal moeten leiden tot een gebiedsvisie inclusief een onderzoek naar de financiële haalbaarheid, en dat de gebiedsvisie uiteindelijk aan de gemeenteraad wordt voorgelegd ter vaststelling. In de intentieovereenkomst zijn de uitgangspunten voor de gebiedsontwikkeling benoemd, zoals inbreng van gronden en het woningbouwprogramma. Per memo van 8 april 2021 is uw raad nogmaals geïnformeerd en is tevens de (geanonimiseerde) intentieovereenkomst aan u verzonden.

Opstellen van de visie

Het doel van de intentieovereenkomst is het doen van een onderzoek/verkenning naar de ontwikkelingsmogelijkheden van het gebied Molenhoek Zuid tot een nieuwe woonwijk van circa 250 woningen. Belangrijk onderdeel van dit onderzoek is het gezamenlijk opstellen van een gebiedsvisie voor het gebied inclusief het onderzoeken van de financiële haalbaarheid. In de structuurvisie Lierdal is het gebied al aangewezen als woningbouw-zoek-locatie, maar wel voor een kleinschaligere ontwikkeling. Vandaar de noodzaak om voor het plangebied de visie te herzien.

In de intentieovereenkomst is een aantal uitgangspunten opgenomen voor het onderzoek en het opstellen van de gebiedsvisie. Hieronder de belangrijkste uitgangspunten:

- het gemeentelijk woonbeleid is leidend voor het woningbouwprogramma. Er zal een vooraf vast te stellen aantal sociale woningen in verschillende huur-categorieën moeten worden gerealiseerd en in stand gehouden.
- In de gebiedsvisie zal onder andere het woningbouwprogramma nader worden gedefinieerd. Het woningbouwprogramma is mede bepalend voor het bepalen van de grondprijs voor de percelen binnen het plangebied. Om de realisatie van betaalbare sociale huurwoningen mogelijk te maken, zal een daarop aangepaste (sociale) grondprijs worden vastgesteld.
- Een deel van het woningbouwprogramma moet sociale woningen zijn en blijven. De sociale woningen/ appartementen zullen in eigendom en beheer dienen te komen van een daarvoor toegelaten instelling (TI), bij voorkeur Destion. Het aantal sociale huurwoningen bedraagt in ieder geval 20% van het totaal aantal woningen/ appartementen.
- Het opstellen van de gebiedsvisie zal middels een participatieproces tot stand komen.
- De gebiedsvisie zal uiteindelijk aan de gemeenteraad worden voorgelegd ter vaststelling.
- De gemeente zal pas instemmen met de gebiedsvisie nadat zij heeft getoetst aan een goede ruimtelijke ordening. Het gaat dan om onder andere programmatische, stedenbouwkundige, financiële en juridische haalbaarheid.
- De gebiedsvisie is de basis voor het verder uitwerken van het stedenbouwkundig plan met als uiteindelijk doel een overeenkomst tussen partijen ten behoeve van de ontwikkeling van het plangebied.

Met deze uitgangspunten is het stedenbouwkundig bureau CB5 aan de slag gegaan. Daarbij is gestart met een inventarisatie fase, waarbij historisch gebiedsonderzoek is gedaan en is gekeken naar gebiedskenmerken, kaders die zijn meegegeven vanuit gemeentelijk, maar ook bovengemeentelijk beleid. Tevens is er een startoverleg geweest met in- en omwonenden van het gebied en diverse andere belanghebbenden en deskundigen. Dit heeft geleid tot de scenario's. De scenario's zijn niet opgesteld als keuze of als eindbeeld, maar als verkenning van een aantal mogelijkheden en specifieke inrichtingsgedachten. Deze zijn aan de raad gepresenteerd (op 23 september 2021) en in individuele gesprekken doorgenomen met de groep waar ook het startoverleg mee is gevoerd. In deze gesprekken is benadrukt dat er gekeken wordt naar de sterke punten en de kanttekeningen op de aangeleverde scenario's en dat daaruit de sterke onderdelen zo veel mogelijk gecombineerd worden tot een ontwerp gebiedsvisie en een stedenbouwkundig schetsplan, wat vervolgens voor iedereen ter inzage wordt gelegd. Ook is er, begeleid door bureau Overmorgen, met betrokken partijen gekeken naar de prioriteiten en het ambitieniveau op het gebied van duurzaamheid. Dit heeft een plek gekregen in de (ontwerp)gebiedsvisie.
Onderdeel van het onderzoek is ook de financiële haalbaarheid. Met het voorgestelde bouwprogramma is een eerste grondexploitatie opgesteld. Met het realiseren van 250 woningen komt er een negatief resultaat uit.

De ontwerpgebiedsvisie is inmiddels gereed en heeft vanaf 20 december 2021 voor een periode van 4 weken ter visie gelegen. Tijdens die periode zijn er 17 zienswijzen ingediend. Dit zijn voornamelijk reacties van de bewoners en overige belanghebbenden die ook in de eerdere sessies betrokken zijn geweest.
Buiten de zienswijzen op de visie is er al regelmatig de vraag gekomen waar en wanneer men zich in kan schrijven om in aanmerking te kunnen komen voor een woning. Het betreft daarbij zowel inwoners van de gemeente Mook en Middelaar als mensen die nog niet in onze gemeente wonen.

Vervolg
Na vaststelling van de gebiedsvisie wordt zo spoedig mogelijk een start gemaakt met de planologische procedure. Tevens zullen er met de ontwikkelende partijen afspraken worden vastgelegd in een overeenkomst.

Urgentie
In de communicatie is steeds benadrukt dat het van belang is om de visie zo spoedig mogelijk vast te stellen. Daarvoor zijn verschillende redenen te benoemen:

1. De **woningnood** is hoog. De regio rondom Nijmegen heeft te kampen met een groot woningtekort. Het is een van de gebieden in Nederland waar de druk het hoogst is. Dit zorgt voor problemen voor nieuwvestigers in het gebied, maar zorgt ook voor een probleem voor inwoners in de regio en dus ook de inwoners van onze gemeente die willen startten op de woningmarkt of die een vervolgstap willen maken naar een grotere of geschikte (senioren) woning. Het plan biedt ruimte aan zowel starters als senioren, maar zorgt ook voor doorstroming vanuit de bestaande woningen.
2. **Subsidiemogelijkheden**. Provincie Limburg kent een subsidieregeling voor woningbouwplannen, kader Kwaliteit Limburgse Centra (KLC). Op basis van verkennende gesprekken is het plan kansrijk om hier gebruik van te maken en daarmee, ondanks een berekent tekort, de woonwijk mogelijk te maken. Daaraan zijn wel voorwaarden verbonden, die te maken hebben met inhoudelijke zaken, zoals het woningbouwprogramma en het saneren van een bedrijfslocatie. Maar ook het zicht op een snelle realisatie is belangrijk. Als

voorwaarde daarbij is gesteld dat er op 1 januari 2023 een concreet, onomkeerbaar besluit moet liggen, zoals bijvoorbeeld een vastgesteld bestemmingsplan.

3. De invoering van de **Omgevingswet**. Omdat er op dit moment nog veel onduidelijk is over de Omgevingswet, waaronder de daadwerkelijke invoeringsdatum, levert wachten onduidelijkheid en (mogelijk) veel vertraging op. Het omgevingsplan is een totaal nieuw en dus nog onbekend instrument is waarvan we niet weten hoeveel tijd we nodig hebben om dit op te stellen. Een bestemmingsplan daarentegen is bekend, waardoor we weten welke tijd we nodig hebben voor de procedure. Daarbij komt uiteraard zorgvuldigheid en kwaliteit boven snelheid te staan.
   Het participatief proces is niet afhankelijk van de Omgevingswet, maar van de keuzes die we als gemeente maken. Het is de gemeente(raad) die bepaald op welke wijze er bij processen en projecten geparticipeerd wordt. De participatie is conform onze notitie burgerparticipatie verlopen.

Kaders

Tijdens de opiniërende discussie in de commissievergadering van 26 januari 2022 is een aantal keer genoemd dat uw raad graag aan de voorzijde kaders wil meegeven voordat de gebiedsvisie opgesteld zou worden. Het is echter gebruikelijk dat het college de visie voorbereid, waarna uw raad het visiedocument te vaststelling krijgt aangeboden. De gebiedsvisie is in zichzelf een kader stellend document wat sturing geeft aan de ontwikkelmogelijkheden binnen Molenhoek Zuid. Uiteraard heeft de raad de mogelijkheid om met amendering nadere kaders mee te geven. Daarbij willen wij u wel meegeven dat aanvullende kaders inhoudelijke en/of financiële consequenties kunnen hebben.
In de intentieovereenkomst is al een aantal uitgangspunten genoemd die centraal staan bij het onderzoeken van de haalbaarheid van de locatie. Bij dit onderzoek is gekeken naar de bestaande kaders die op gemeentelijk, provinciaal en rijks niveau zijn vastgesteld in eerder beleid. Ook eerdere ambities op het gebied van duurzaamheid zijn in beeld gebracht. Daarbij is ook de boodschap meegegeven dat de ontwikkeling haalbaar moet zijn en een welkome aanvulling moet vormen op het woningbestand in onze gemeente. Onder andere naar aanleiding van de discussie die op 26 januari gevoerd is, hebben de ontwikkelaars aangegeven op gebied van duurzaamheid aan te willen sluiten bij gemeentelijk beleid en dus Molenhoek Zuid energieneutraal te willen ontwikkelen.

Participatie

Doorgaans wordt een visiedocument opgesteld voor een groter gebied, met een groot abstractieniveau. Daarmee raakt een dergelijk proces vaak veel mensen binnen een groot gebied. De voorliggende visie is echter opgesteld met betrekking tot een veel concretere invulling van een beperkt gebied. Het gemeentelijk belang is daarbij grotendeels terug te vinden in de geconstateerde woningbouwbehoefte uit ons woonbeleid. De directe invloed is het meest voelbaar op de locatie zelf. Vandaar de keuze om bij de participatie voor de visie een onderscheid te maken in het actief betrekken van de direct belanghebbenden en pas in tweede instantie (met de ter visie legging van de ontwerpvisie) de inwoners gemeentebreed mee te nemen in de plannen. Gezien de zienswijzen die we hebben ontvangen is deze keuze logisch geweest. Buiten de directe in- en omwonenden en de al eerder betrokken belangengroepen zijn er nauwelijks reacties ontvangen.
Wel is er naar aanleiding van de bekendmaking door woningzoekenden geïnformeerd naar de mogelijkheid om in te kunnen schrijven voor een woning.

Ondanks dat de plannen gedeeld en besproken zijn met de meest direct belanghebbenden, zijn daar wel opmerkingen gemaakt over de participatie en dan met name het feit dat men zich niet gehoord voelt of de opmerkingen niet terug vindt in de plannen. Dit gevoel betreuren wij uiteraard, maar wij zijn van mening dat we de participatie op goede wijze vorm hebben geven. Het blijft echter altijd een afweging van diverse belangen, wensen en (on)mogelijkheden. Participatie wil dan ook niet zeggen dat alle wensen kunnen worden ingevuld en dat er een plan ligt waar iedereen volledig achter staat. Uiteindelijk zal er een plan moeten liggen wat haalbaar en uitvoerbaar is, met de juiste woningen voor de juiste doelgroepen. De standpunten, wensen en kritiekpunten zijn in beeld. Een hernieuwde sessie met deze partijen levert naar ons inzicht voor de gebiedsvisie dan ook geen nieuwe inzichten op. Overigens is de visie, ondanks dat deze redelijk concreet is, niet in beton gegoten. Er is in de vervolgprocedure zeker ruimte om keuzes te nuanceren of, waar mogelijk, nog aanpassingen te doen. Buiten de juridisch voorgeschreven inspraakmogelijkheden bij een bestemmingsplan wordt er samen met de ontwikkelaars ook een participatief proces opgesteld voor de verdere uitwerking van de plannen. De opzet hiervan is als bijlage toegevoegd.

Vragen en input vanuit de opiniërende commissievergadering.

Na de commissievergadering zijn de standpunten en wensen van de partijen op schrift aan het college kenbaar gemaakt. In de notitie zijn veel onderwerpen benoemd. In dit deel van de notitie worden per indiener de concrete vragen beantwoord.

VVD
A. Vragen die reeds ingeleverd zijn

1. Wat is het belang om de gebiedsvisie nu goed te keuren?
Dit is in bovenstaande notitie onder urgentie beantwoord.

2. Wat is het gevolg als we dat niet doen?
Zolang de visie niet is vastgesteld, is het niet mogelijk om te starten met de planologische (vervolg) procedure. Dat houdt in dat de realisatie van woningen langer op zich laat wachten.

3. Als we de visie nu goedkeuren, kunnen inwoners dan nog inspraak hebben of op een andere manier meegenomen worden?
Bij de planologische vervolgprocedure is ruimte voor inspraak juridisch vastgelegd.

4. Komt er nog een inspraak/overleg avond in de Wieken? Dan heeft de VVD de voorkeur om dit te doen voor alle inwoners van Molenhoek.
De procedure rondom inspraak zal nog geconcretiseerd moeten worden bij het opstellen van het bestemmingsplan. Bij een nieuw bestemmingsplan geldt de gebruikelijke, wettelijk voorgeschreven, voorbereidingsprocedure. Aanvullend wordt er in samenspraak met de ontwikkelaars een participatief proces ingericht, gericht op de gehele gemeente en geïnteresseerden, niet alleen voor de inwoners van Molenhoek. Een informatieavond in bijvoorbeeld de Wieken heeft zeker onze voorkeur boven een digitale bijeenkomst, maar moet uiteraard mogelijk zijn.

B

1. Op basis van welke kaders heeft het college deze gebiedsvisie opgesteld? En wanneer en waarin zijn deze kaders door de raad vastgesteld?
Op basis van de uitgangspunten van de ook met de raad gedeelde intentieovereenkomst. Ook bestaand beleid vormt een (eerder vastgesteld) kader. Daarmee bereidt het college, zoals gebruikelijk de visie voor. Het is vervolgens aan de raad om de gebiedsvisie vast te stellen.
Met de vaststelling van de gebiedsvisie worden door de raad kaders gesteld waarbinnen de ontwikkeling van Molenhoek Zuid mogelijk is. Met deze kaderstellende visie kan met de ontwikkelaars een overeenkomst worden gesloten en kan voor de uitvoering de planologische procedure worden opgestart.

2. Lift dit plan mee met de woningimpuls, die vanuit het Rijk aangeboden wordt?
De mogelijkheid wordt bekeken. Wel zal eerst de visie vastgesteld moeten worden om het plan en de financiële paragraaf verder uit te kunnen werken. Op basis daarvan zou een aanvraag ingediend kunnen worden indien aan de voorwaarden wordt voldaan.

3. In 2019/2020 waren er al geruchten over woningbouw. Waarom is toen niet de structuurvisie uit 2010 ter hand genomen om deze samen met raad en inwoners aan te passen? Deze was na 4 jaar praten en overleggen met 2 gemeenteraden, twee gemeentebesturen, inwoners, verenigingen e.d. tot stand gekomen. College en projectontwikkelaars hadden dan de kaders VOORAF geweten en was er met vaart daarna ontwikkeld kunnen worden.
Welke motivering was er om dit niet te doen?
In de structuurvisie was de locatie al benoemd als zoeklocatie woningbouw, waarmee al werd voorzien in woningbouw. De substantiële uitbreiding van het aantal woningen is de reden dat de visie op dit punt aangepast moet worden. Daarbij is de wens om het bedrijfsterrein te saneren een belangrijke reden om de locatie te willen herontwikkelen. Een verdere herziening van de bestaande visie voor het Lierdal is niet aan de orde. De belangrijkste vraag is of de gemeente, tegen de achtergrond van de bestaande woningnood, hier een woningbouwlocatie wil ontwikkelen. Als dat zo is, dan is de aanpassing van de visie voor deze locatie noodzakelijk, zo niet, dan hoeft er verder niets te gebeuren en voldoet de bestaande visie. De gemeente is autonoom in de besluitvorming over ontwikkelingen binnen de eigen gemeentegrenzen. Gemeente Heumen is in het proces op correcte wijze meegenomen.

4. Heeft u ook vooraf overleg gehad met de gemeente Heumen over de wijzigingen van de in gezamenlijkheid opgestelde structuurvisie 2010? En wanneer heeft dit overleg plaatsgevonden?
De gemeente is autonoom in de besluitvorming over ontwikkelingen binnen de eigen gemeentegrenzen. De gemeente Heumen ziet geen bezwaar in de ontwikkeling van deze wijk.

5. Met wie, welke belanghebbenden en welke groepen, is gesproken en wat is daaruit gekomen? Waarom is er vooraf geen gelegenheid geweest voor alle inwoners, met name uit Molenhoek, om input te leveren voor met name het eerste geschreven deel, Deel 1 en Deel 2?
Dit is in deze notitie onder participatie beantwoord.

6. Hoe garanderen we de doorstroomkansen voor onze eigen inwoners? Krijgen die als eerste een kans om in te schrijven? Misschien op de wijze zoals dit eerder gedaan is bij Maasstaete, maar dit keer zonder het vervolg beding?

Door toevoegen van woningen in de gemeente wordt doorstroming bevorderd. Dit biedt ook onze eigen inwoners betere kansen en vooruitzichten op een woning. De bestaande Huisvestingswet laat het op dit moment niet toe om eigen inwoners of mensen met een lokale binding zonder meer voorrang te geven.

7. Hoe is er tot 250 huizen gekomen? Is dat wat we als raad voor ogen hebben in dit gebied? Kunnen het er ook 200 zijn? Had een deel misschien ook in de Cuijksesteeg gebouwd kunnen worden?
Bij de intentieovereenkomst is het aantal van circa 250 woningen genoemd. Daarbij is gekeken naar de ruimte die het gebied heeft en is een grove berekening gemaakt van het aantal woningen wat, met het uitgangspunt 20 % sociaal, 50 % 'betaalbaar' en het saneren van de bedrijfsgebouwen ongeveer nodig zou zijn om de ontwikkeling haalbaar en realistisch te maken.

8. Op welke punten heeft u rekening gehouden met de wensen en bedenkingen van het Energiecafe, de Woongroep en andere inbrengers van zienswijzen?
De gebiedsvisie is een afweging van alle mogelijkheden, wensen en ambities die zijn opgehaald bij alle partijen. In de gebiedsvisie is een nauwkeurige afweging gemaakt van alle belangen. Zie hiervoor verder de zienswijzennota.

9. Op welke punten is rekening gehouden met de bewoners van de huizen die nu al in dit gebied staan, specifiek met de bewoners van de voormalige schapenkooi aan de Spijkerweg?
Zie de reactie onder 8.

10. Op pagina 29 zijn gele memo's toegevoegd die niet te lezen zijn. Wij zijn benieuwd wat de opmerkingen waren. Kunt u ons deze doen toekomen.
Op pagina 28 in de visie is een weergave van deze reacties opgesteld.

11. Op welke wijze wordt er rekening gehouden met de oude Romeinse weg bij een eventuele bebouwing in dit gebied?
Het is niet duidelijk wat hier precies wordt bedoeld. Bij het opstellen van het bestemmingsplan wordt in ieder geval gekeken naar (cultuur)historie en archeologie.

12. Het Lierdal Molenhoek Limburg en Molenhoek Gelderland is eigenlijk één gebied Lierdal. Is het bij invulling van dit hele gebied dan ook niet noodzakelijk om hierover een gezamenlijke gedachte te hebben? Bijvoorbeeld over de gewenste verstening, bouwstijlen, energiegebruik e.d. in dit gebied?
Dat is niet noodzakelijk. Elke gemeente heeft autonomie over de visievorming binnen haar eigen gemeentegrenzen. Voor het Lierdal is echter in het verleden al wel gezamenlijk gekeken naar het gebied. Dat heeft geleid tot de visie uit 2010. Het is te verwachten dat deze visie in beide gemeenten als onderligger gebruikt zullen worden voor het opstellen van de nieuwe omgevingsvisie (verplichting binnen de Omgevingswet). Het is daarbij logisch om afstemming met elkaar te zoeken, maar elke gemeente kan zelfstandig over haar eigen grondgebied besluiten.

C.
13. Wat wordt op pagina 55 bedoeld met: Minimaal 10% van de woningen wordt remontabel gebouwd. Hiervoor geldt een losmaakheidsindex van 0,6. Zijn dit soms Tiny Houses?

Remontabel houdt in dat een gebouw zo is ontworpen dat het gedeeltelijk kan worden gedemonteerd (en dus elders weer gebruikt zou kunnen worden). Het gaat hier niet om Tiny Houses maar om circulair bouwen.

14. Op p68 van het plan staat dat er nog geen volledige oplossing is t.a.v. de waterafvoer.. Hoe gaat die laatste 46% opgelost worden? Wij nemen aan dat er pas gebouwd kan worden wanneer daarvoor een oplossing is. Klopt dit?
Dat klopt.

15. Op p52 staat dat onverharde wegen voor fietsers in stand worden gehouden. Hoe zit dat met kuilen als het heeft geregend?
Dit betreft regulier onderhoud van wegen.

16. Dat de rotonde op deze plek is gesitueerd begrijpen we als alleen Molenhoek-Zuid gebouwd wordt. Maar is er ook al over de toekomst nagedacht als ook Heumen aangrenzend aan Molenhoek-Zuid een woonwijk gaat bouwen? Hoe gaat deze dan ontsloten worden? Wellicht is het beter om deze aan de andere zijde neer te leggen (aan de kant van de kwekerij van Lent)? Kan ook de chicane er uit gehaald worden?
Ja, daar is over nagedacht. Heumen heeft geen plannen om aangrenzend aan Molenhoek Zuid een woonwijk te gaan realiseren.

17. Bij paragraaf 2.2.6 zijn zichtlijnen getekend richting Heumen. Er wordt de indruk gewekt dat je hier vrij zicht hebt en houdt. Is het wel juist dat dit zo gepresenteerd wordt?
Er is daar sprake van een relatief onbebouwd deel en daarmee vrij zicht.

18. In de woonvisie staat dat nieuwbouw energieneutraal gebouwd moet worden, NUL OP De METER waarom wordt daar in dit plan geen rekening mee gehouden?
Er zijn diverse duurzaamheidambities opgesteld. De effecten op bijvoorbeeld prijsstelling van woningen en daarmee de bereikbaarheid voor inwoners weegt daarbij ook mee. Uiteraard is het doel om de woningen energieneutraal te realiseren en opties voor de toekomt (wellicht ook voor betere technieken) open te houden. De ontwikkelaars hebben uitgesproken om aan te willen sluiten bij het gemeentelijk beleid. Het uitgangspunt is energieneutraal.

19. Wie gaat de huurwoningen beheren? N.a.v. gisteravond bij de presentatie van Destion is opgemerkt dat dit wel de bedoeling is van Destion, maar door de ontwikkelaars nog als onzeker is aangegeven. Klopt dit?
Destion is voor ons de aangewezen partner voor sociale huurwoningen. Dit is ook in de intentieovereenkomst benoemd.

20. Waarom ontbreken er vrijstaande huizen in het plan?
Het woningbouwprogramma is afgestemd op de geconstateerde woonbehoefte en de bestaande woningvoorraad.

21. Op p60: Hoe is gekomen tot het scenario of de indeling van p60? Kunnen wij nog een voorkeur aangeven? In Scenario het groene hart lijkt voor ons het meeste groen te zitten, maar dat vinden wij in het scenario van p60 niet terug.

Nee, er is geen sprake meer van een keuze tussen de scenario's. De scenario's zijn een opmaat geweest naar het schetsontwerp. Daarbij is, zo goed mogelijk rekening houdend met alle wensen en belangen, een mix gemaakt van elementen uit de drie scenario's.

22. In welke verhouding tussen verstening en groen wordt er straks eventueel gebouwd? Is dit een percentage van 50-50?
Op pagina 58 zijn de verschillende percentages aangegeven.

CDA
Opm. 1. Het lijkt ons van belang vooraf over plicht tot compenseren van ruimte in het buitengebied duidelijkheid te krijgen.
Bij de verdere planvorming zal de inpassing worden uitgewerkt. Zie verder de reactie bij opmerking 15.

Opm.2. In hoeverre is het gegarandeerd dat in de uitwerking van de gebiedsvisie de te bouwen woningen daadwerkelijk ter beschikking kunnen komen voor jongeren en starters van de gemeente Mook en Middelaar?
Door toevoegen van woningen in de gemeente wordt doorstroming bevorderd. Dit biedt ook onze eigen inwoners betere kansen en vooruitzichten op een woning. De bestaande Huisvestingswet laat het op dit moment niet toe om eigen inwoners of mensen met een lokale binding zonder meer voorrang te geven.

Opm.3. In hoeverre wordt a.d.h.v. deze gebiedsvisie gewaarborgd, dat deze ongewenste vormen van speculatie of belegging niet optreedt t.a.v. de sociale huurwoningen en het goedkopere segment van woningen.?
In de gebiedsvisie wordt dit niet gewaarborgd. Daartoe leent een visiedocument zich ook niet. Dit zal contractueel met de ontwikkelaars worden vastgelegd. Daarin kan een antispeculatiebeding en een zelfbewoningsplicht worden opgenomen.

Opm.4. In hoeverre kan in de gebiedsvisie opgenomen worden, dat er ook enkele percelen beschikbaar gesteld moeten worden voor lokale initiatieven.
Er is een woningbouwprogramma opgesteld met ruimte voor de diverse doelgroepen, waaronder ouderen. In het plan is dat in de vorm van patiowoningen en appartementen. Er is in het plan nu geen ruimte opgenomen voor lokale initiatieven, zoals het genoemde Knarrenhof. Dit wil niet zeggen dat dit in de verdere uitwerking per definitie niet mogelijk is. Het staat de initiatiefnemers vrij om met de ontwikkelaars hierover te overleggen. De gebiedsvisie is hiervoor geen blokkade.
Mogelijk is elders in de gemeente ruimte om een dergelijk plan te ontwikkelen. Indien de initiatiefnemer een geschikte locatie en een passend plan hebben staan wij hier zeker voor open.

Opm. 5. Zijn er extra voorwaarden te stellen voor de te bouwen huizen en appartementen uit de ligging van het gebied en de omliggende voortkomend geluidsbronnen of vervuilingsbronnen (zoals van het bedrijventerrein aan de overzijde van de Maas?
Bij de bouw van woningen moet worden gekeken naar de bestaande omgevingsfactoren en moet worden voldaan aan de wettelijke normen.

Opm. 6. In hoeverre is bij de uitwerking en uitvoering van de bebouwing wijziging nog mogelijk, zodat daadwerkelijk optimaal of zo mogelijk maximaal gebruik gemaakt kan worden van ligging t.o.v. de zon en de vormgeving van de daken voor zonnepanelen?
Bij de verdere uitwerking van de plannen is er nog ruimte om dit te optimaliseren.

Opm. 7. In hoeverre is voorzien, dat bij de aanleg van deze wijk alle parkeerplaatsen zowel openbaar als particulier bij parkeren op eigen terrein voorzien kunnen zijn van aansluiting op het elektriciteitsnet.?
Bij de visie is uitgegaan van aanleg van laadpalen bij 1 op de 20 parkeerplaatsen en loze leidingen voor tenminste 1 op de 5 parkeerplaatsen. Voor het eigen terrein is het afhankelijk van het hebben van een eigen parkeerplaats en zal dit voor rekening van de eigenaar/bewoner zijn.

Opm. 8. In de beleidsvisie wordt geen verdere aandacht geschonken aan de huidige mogelijkheid op zgn. buurtbatterijen of woonblokbatterijen.
Als de technische mogelijkheden bestaan, kan dit worden meegenomen bij de ontwikkeling. Op dit moment lopen er wel proeven, maar is dit nog niet direct mogelijk.

Opm.9. In hoeverre is in de uitwerking van de gebiedsvisie als voorwaarde opgenomen, dat deze warmtewisselaars samen (op volle capaciteit werkzaam) minder geluid produceren dan wettelijk is toegestaan?
Dat is niet in de visie opgenomen. Hier bestaat geen wettelijke grondslag voor.

Opm. 10. Onduidelijk nog in de gebiedsvisie is hoe in dit gebied bij bebouwing geanticipeerd wordt op een toekomstige situatie na 2050 en eventuele nog hogere normen t.a.v. neerslag en hoogwaterstanden in de Maas.
De eisen van waterschap en Rijkswaterstaat voor waterberging en waterkeringen gaan uit van een toekomstscenario met doorrekening van klimaatverandering. Daarbij worden normen gehanteerd die redelijkerwijs voor de toekomst te verwachten zijn. Of dit ook voor de zeer verre toekomst voldoende is, is nu niet in te schatten.

Opm. 11. Waar is in deze gebiedsvisie opgenomen, dat er ook daadwerkelijk geanticipeerd wordt op dit principe van dubbel-duurzaam, zodat de kwalificatie "duurzame wijk" terecht kan worden gegeven?
Op pagina 50 en verder (paragraaf 4.2) zijn de ambities en kansen op het gebeid van duurzaamheid benoemd.

Opm. 12. Welke bushalte wordt in voorgaande suggestie bedoeld en hoe verhoudt zich dat tot de aantallen passagiers die nu gebruik maken van de eventueel te verplaatsen halte?
Het gaat om de nabijgelegen bushalte bij aan de Rijksweg (halte Rijksweg / Veldweg). Hoeveel passagiers daar nu gebruik van maken is onbekend.

Opm. 13. Welke voorbeelden zijn er waar dit in de praktijk wordt gebracht, zodat ervaringen gecheckt kunnen worden.
Er worden praktijkvoorbeelden opgevraagd.

Opm. 14. Welke reden is er om een dergelijke financiële paragraaf achterwege te laten?

Er is als onderdeel van de gebiedsvisie ook een financiële doorrekening van de plannen gemaakt. Op basis van de gehanteerde uitgangspunten en het woningbouwprogramma in de visie is er sprake van een negatief resultaat. Het betreft op dit moment nog een globale berekening, omdat er nog een aantal aannames inzitten. In het vervolgproces kan deze verder worden gespecificeerd.

Opm. 15. Is de veranderende houding tegenover het LKM een terechte aanname?
Het LKM is in 2012 overgedragen aan de gemeenten en maakt vanaf dat moment geen onderdeel meer uit van het provinciaal beleid. De gemeenten hebben destijds de voor hen relevante onderdelen uit het LKM opgenomen in hun structuurvisies.
Compensatie op basis van de provinciale omgevingsverordening is alleen nog aan de orde als het gaat om ontwikkelingen in de groenblauwe mantel (goud- of zilvergroene natuurzone en in sommige gevallen bronsgroene landschapszone). Het gaat dan om natuurcompensatie.

Opm. 16. Is er voorzien, dat er ook ruimte en zo ja welke beschikbaar is voor buurtontmoetingen en of zgn. woonkamervoorzieningen in appartementencomplexen?
Dit is in de plannen niet voorzien. In de inrichting van het openbaar groen liggen wellicht kansen. Een woonkamervoorziening is niet voorzien. Daarbij is de vraag hoe dit gerealiseerd, gefinancierd en beheerd moet worden. Het is geen gemeentelijke beleid om nieuw maatschappelijk vastgoed toe te voegen. Het meenemen als onderdeel van een appartementen complex houdt in dat er met een VVE afspraken gemaakt moeten worden over kosten, beheer en openbaarheid. Het is de vraag of dat wenselijk en haalbaar is.

NatuurlijkGroen
De meeste wensen die zijn benoemd komen terug in het eerste deel van deze notitie. Als aanvulling een reactie op punt 10, waarin wordt verzocht voorafgaand een uitgebreid flora en faunaonderzoek uit te voeren. Dit is een onderdeel van de bestemmingsplanprocedure en zal als één van de haalbaarheidsonderzoeken daarbij worden uitgevoerd.

1. Stikstof: hoeveel extra stikstof veroorzaakt de bouw?
Dit is nog niet berekend. Bij het bestemmingsplan zal een Aerius berekening uitgevoerd moeten worden om de stikstof depositie en de invloed op Natura 2000 gebieden te berekenen. Dit is nu nog niet bekend.
2. Stikstof: hoe wordt deze extra stikstof gecompenseerd?
Zie reactie bij 1.
3. Zijn de mogelijkheden van aquathermie (Maas) en bodemwarmte al onderzocht en zo ja, hoe zijn deze onderzocht en wat zijn de voorlopige uitkomsten?
Deze zijn nog niet berekend, maar benoemd als kans. Zeker de mogelijkheden van aquathermie lijken in dit geval interessant.
4. Wat is het standpunt van gemeente Heumen naar aanleiding van het overleg wat heeft plaatsgevonden?
Zie hiervoor de notitie. Er heeft twee maal (bestuurlijk) overleg plaatsgevonden met gemeente Heumen. Heumen heeft geen bezwaar tegen de bouwplannen. Ze hebben geen zienswijze ingediend naar aanleiding van de ontwerpgebiedsvisie.

PvdA

1. Te hoge bebouwingsdichtheid.

De woningnood is in onze regio groot, het aantal van 250 woningen past binnen de geconstateerde behoefte van onze gemeente. Het aantal is noodzakelijk om de ontwikkeling, met het voorgestelde woningbouwprogramma en het saneren van de bedrijfsbebouwing van bedrijfsterrein 'De Halder', financieel haalbaar te maken. Indien het aantal woningen naar beneden bijgesteld moet worden, lopen de tekorten verder op. Een aanpassing van het programma, waarbij het aandeel betaalbare woningen en sociale woningbouw naar beneden wordt bijgesteld levert financieel weliswaar meer ruimte, maar is volkshuisvestelijk niet wenselijk.

2. Ruimte voor CPO

Zie antwoord bij opmerking 4 van het CDA.

3. Duurzaamheid.

Zie antwoord bij opmerking 6, 7 en 8 van het CDA.

4. Sociale woningbouw.

Destion is inderdaad de partner voor sociale woningbouw in onze gemeente en beoogd partner voor de invulling van de sociale woningbouw in het plangebied.

5. Voorrang inwoners.

Zie antwoord bij opmerking 2 van het CDA

6. Participatie.

Zie hiervoor de passage over participatie in de memo.

7. Informatiebijeenkomst.

Zie antwoord bij A 4 van de VVD.

DGP

De opmerkingen van DGP zijn in het voorgaande al aan bod geweest. Het gaat om de volgende punten:

- Het is belangrijk dat er betaalbare woningen komen voor starters en ouderen, eventueel toevoegen van een bouwlaag bij de appartementen kan eventueel extra mogelijkheden bieden voor mensen met een kleine beurs;
- Voor betaalbaarheid woningen is samenwerking met Destion essentieel;
- Er moet duurzaam worden gebouwd volgens de geldende normen;
- Voor een zelfbewoningsplicht;
- Geef voorrang aan onze eigen inwoners;
- Goede ontsluiting is belangrijk, de rotonde is voor autoverkeer prima, maar denk ook aan langzaam verkeer;

GroenLinks

De opmerkingen van GroenLinks zijn in het voorgaande al aan bod geweest. Het gaat om de volgende punten:

- Voor duurzaamheid de ambitie hoger leggen. Alleen zo kunnen we het doel om als gemeente energieneutraal te zijn in 2030 halen;
- Voor samenleving en leefbaarheid missen we woonvormen zoals hofjes, waarbij ontmoeting en gezamenlijkheid mogelijk is;
- Destion moet de sociale woningbouw realiseren;
- Het percentage groen is beperkt, minder woningen zou meer groen mogelijk maken en heb ook voor natuurinclusief bouwen en behoud van bestaand groen en groene corridors langs en door de wijk;

- Hoe gaat flora en fauna onderzoek plaatsvinden en stikstofproblematiek ontbreekt;
- Heb oog voor actieve burgers die willen meedenken over een toekomstbestendige, mooie en fijne woonwijk.

Hoogachtend

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De secretaris,
drs. W. Mariman

De burgemeester,
mr. drs. W. Gradisen

Zienswijzennota – Ontwerpgebiedsvisie Molenhoek Zuid

Gemeente Mook en Middelaar

8 februari 2022

Inhoudsopgave

1. Inleiding 2
2. Beantwoording zienswijzen 2
3. Wijzigingen 18
Bijlage 1: Overzicht van indieners 19

1. Inleiding

In de regio Arnhem Nijmegen is er een aanzienlijk tekort aan woningen. Dit geldt ook voor Mook en Middelaar. Het huidige woningbouwprogramma van Mook en Middelaar is onvoldoende om aan de toekomstige vraag te kunnen voldoen. Mook en Middelaar is daarom op zoek naar locaties waar een substantieel aantal woningen gebouwd kunnen worden. Een mogelijk geschikte locatie is het gebied Molenhoek Zuid, tussen de Rijksweg, de Maas, de Bredeweg en het bedrijventerrein 't Halder.
Eind 2020 is met drie ontwikkelaars, die grondposities hebben in het gebied een intentieovereenkomst gesloten om de mogelijkheid van de gebiedsontwikkeling te onderzoeken. Buiten de ontwikkelaars heeft ook de gemeente een grondpositie in het gebied. De intentieovereenkomst heeft tot doel om de mogelijkheden en de haalbaarheid van de gebiedsontwikkeling Molenhoek Zuid te verkennen. De gebiedsvisie dient ter vervanging van de nu geldende structuurvisie "Het Lierdal 2010-2020" voor het beoogde plangebied, aangezien deze visie op deze locatie wel woningen toelaat, maar geen woningbouwontwikkeling van deze omvang.

Met de uitgangspunten uit de overeenkomst als onderlegger is een eerste verkenning gemaakt. Deze is op een digitale bijeenkomst met direct belanghebbenden en stakeholders besproken. Met deze input is dit verwerkt tot 3 scenario's. Deze scenario's zijn nogmaals in individuele gesprekken met de betrokkenen besproken. De bevindingen vanuit het locatie onderzoek en staand beleid samen met de reacties van betrokkenen en stakeholders en zijn verwerkt tot een voorkeursscenario die als onderlegger dient voor de gebiedsvisie.

De ontwerpgebiedsvisie heeft van 20 december 2021 voor een periode van vier weken ter visie gelegen. Tijdens deze periode zijn 17 zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn samengevat en beantwoord in de nota zienswijzen. Naar aanleiding van de zienswijzen worden nog enkele aanpassingen in de visie voorgesteld. Ook worden er enkele ambtshalve zienswijzen voorgeteld. Deze voorgestelde wijzigingen zijn opgenomen in de nota zienswijzen.

2. Beantwoording zienswijzen

Onderstaand zijn de ingebrachte aandachtspunten vanuit de zienswijzen opgenomen.

In totaal gaat het om 17 verschillende indieners. De reacties zijn voorzien van een nummer en per indiener samengevat en van een reactie voorzien. Het feit dat de zienswijzen zijn samengevat houdt niet in dat deze niet in het geheel zijn betrokken bij de besluitvorming. Op deze wijze wordt inzichtelijker gemaakt welke thema's in welke mate aan de orde zijn gekomen. Wanneer (delen van) de ingediende zienswijzen vergelijkbaar zijn, is deze slechts een maal van reactie voorzien, en wordt bij de reactie naar dit eerdere antwoord verwezen om te veel herhaling te voorkomen.

Nummer	Zienswijze	Reactie
A	De gebiedsvisie is getoetst aan de provinciale belangen. De provincie is positief over de beoogde mix van doelgroepen en woningsegmenten en de integrale benadering van deze gebieds(her)ontwikkeling, waarbij oog is voor klimaatadaptatie, biodiversiteit en duurzaamheid. De visie geeft aanleiding tot de volgende opmerkingen: • De provincie hanteert geen 'rode contouren' meer in ruimtelijk beleid; • Gelet op de omvang van het woonprogramma dient deze ontwikkeling regionaal afgestemd te worden; • In verband met de korte afstand tussen de beoogde rotonde en de kruising N271/Lindelaan en N271/Spijkerweg wordt verzocht om tijdig in overleg te treden.	Het woonprogramma voor de locatie zal in het regionaal overleg worden afgestemd. Met het oog op de ontsluiting van het gebied middels de rotonde zal op korte termijn overleg ingepland worden.
B-1	De Bredeweg vormt nu voor enkele adressen de ontsluitingsweg. In de visie wordt genoemd dat de Oosterkanaaldijk en de Bredeweg autovrij worden en dat de Spijkerweg wordt opgewaardeerd tot belangrijke langzaamverkeerroute. Let op de veiligheid op de Bredeweg in verband met zwaar verkeer en landbouwverkeer voor de aanliggende bedrijvigheid. De directe aansluiting tussen Molenhoek Zuid en de Bredeweg is daarom niet wenselijk.	De functie van de Bredeweg blijft hetzelfde. Dat houdt in dat het bestaande verkeer, waaronder (agrarisch) verkeer van het aanliggende bedrijf als gegeven wordt beschouwd. Vanwege de geplande knip voor doorgaand verkeer wordt sluipverkeer naar de dijk en een toename van autoverkeer op de Bredeweg voorkomen. Wel is het aannemelijk dat er meer langzaam verkeer op de Bredeweg zal ontstaan. Bij de verdere uitwerking van de plannen zal daar aandacht aan besteed moeten worden.
B-2	De lijst met adressen bij de omgevingsdialoog is niet compleet.	De lijst wordt aangevuld.
B-3	In het plan staan waterpartijen ingetekend. Als dit wadi's zijn is dit prima, permanente waterpartijen trekken ongedierte aan en kunnen gevaarlijke zijn.	Ten behoeve van de waterberging zijn in het schetsontwerp waterpartijen ingetekend. Het gaat daarbij wadi's voor tijdelijke berging van water bij intensieve neerslag. Het is niet de bedoeling dat dit permanent open water wordt.
B-4	Houdt rekening met bestaande bedrijfsvoering aan de Bredeweg 2, waarbij bijvoorbeeld dode dieren voor destructie moeten worden aangeleverd aan de Bredeweg.	De situatie aan de Bredeweg zelf zal niet wijzigen. Er zal daarbij rekening worden gehouden met bestaand gebruik en bestaande bedrijvigheid.
C	De reactie sluit aan bij de zienswijze van het energiecafé (onder E), maar voegt toe dat de passage 'woningen worden zonder open haard uitgevoerd' inhoudt dat er nog steeds gesloten houtkachels en/of palletkachels kunnen worden geplaatst. Vanwege mogelijke luchtvervuiling wordt gesuggereerd dat een verbod voor houtstook in deze wijk wenselijk zou zijn.	Zoals in de ontwerpgebiedsvisie is opgenomen worden de woningen zonder open haard uitgevoerd. Dat houdt in dat er bij het ontwerp niet wordt voorzien in mogelijkheden voor houtstook. Voor verdere regels rondom stoken wordt aangesloten bij bestaand gemeentelijk beleid.
D	De invulling van het plan met vier grote appartementenblokken aan de Maas van 6 verdiepingen hoog zijn bepalend en doen geen recht	Bij het opstellen van de gebiedsvisie zijn meerdere scenario's opgesteld. Het doel is om een woonwijk te realiseren waarbij

	aan het landschap. Het doortrekken van relatief kleine vrijstaande woningen met veel groen en water zou beter passen op deze locatie, waarbij appartementenblokken verder in het plangebied beter passend zou zijn, zoals in het scenario 'Groene Hart'.	voldoende ruimte is voor een gevarieerd woonprogramma met ruimte voor de verschillende doelgroepen die op alle fronten haalbaar is. Aan gelijkvloerse bebouwing in de vorm van appartementen bestaat behoefte. In de scenario's zijn deze op enkele plaatsen in het gebied weergegeven. De plaatsing van een appartementsblok aan de rijksweg en 4 appartementenblokken aan de dijk worden als de meest passende invulling in het gebied gezien, waarbij een goede balans tussen kwaliteit van de woningen en benodigde aantallen in verband met de haalbaarheid is gezicht. Dit heeft geresulteerd in voorliggend schetsontwerp. Dit schetsontwerp is voldoende flexibel om bij de verdere uitwerking nog aan te passen. Appartementen aan de dijk worden daarbij zeker als passend gezien en zullen onderdeel van het plan uit blijven maken. De hoogte van de appartementenblokken staat nog niet vast en kan variëren van 4 tot 6 bouwlagen.
E-1	Het Energiecafé is slechts gematigd positief over de duurzaamheidsgraad in ontwerp gebiedsvisie. Weliswaar wordt op veel onderdelen een ambitie verwoord die iets hoger ligt dan wettelijk verplicht is. Bij nadere bestudering blijkt dat er nauwelijks substantieel strengere eisen worden gesteld. Dit strookt niet met de duurzaamheidsambitie om in 2030 energieneutraal te zijn. Om dat doel te halen moeten nieuwe woonwijken energiepositief gebouwd worden. De hogere ambitie op het gebied van isolatie, ventilatie, luchtdichtheid en verwarmingssysteem zou je bij het ontwerp mee moeten nemen om hoge verbouwkosten in de toekomst met het doel energieneutraal te blijven te kunnen voorkomen.	Voor duurzaamheid is in de visie een ambitieweb opgenomen. Daarin is per onderdeel het ambitieniveau bepaald. Voor de meeste onderdelen is een ambitie bepaald die iets meer beoogd te doen dan het wettelijk noodzakelijke. Op een aantal andere punten is een ambitieniveau hoger bepaald, waarmee wordt aangegeven dat het onderdeel prioriteit heeft. De ambitie betreft de eisen, meer is altijd mogelijk. Daarbij zal wel aandacht moeten zijn voor de haalbaarheid van het plan. Wij onderschrijven de stelling dat een zo hoog mogelijke duurzaamheidsgrens wenselijk is, maar de daadwerkelijke realisatie is ook essentieel, zeker vanuit het oogpunt dat de nieuwbouw per definitie een hoger duurzaamheidsniveau kent dan de bestaande bouw. Energieneutraal bouwen wordt wel als uitgangspunt opgenomen.
E-2	Ten onrechte is de aanname dat energieneutraal bouwen veel duurder is. Dit is maar deels waar en betreft korte termijn denken. De stichtingskosten zijn weliswaar hoger, maar dit wordt gecompenseerd door lagere energiekosten. Voor zowel koper als huurder zijn financieringsmogelijkheden om dit te compenseren.	Het is inderdaad zo dat energieneutraal bouwen aan de voorzijde meer kost, maar dat het een positief effect heeft op de energiekosten. Het is dan ook wenselijk deze ambities zo hoog mogelijk te stellen, mits daarbij de woningen wel bereikbaar blijven voor de beoogde doelgroepen.
E-3	Houdt bij plannen van de elektriciteitsopwekking rekening met de toename van elektrische auto's, zeker gezien het feit dat er vanaf 2030 waarschijnlijk alleen nog maar elektrische auto's verkocht mogen worden. Collectieve systemen met een opbrengst hoger dan de energievraag van de woningen is wenselijk.	Het is aannemelijk dat het aandeel elektrische auto's toe zal nemen. De mogelijkheden om alvast voor te sorteren op dergelijke toekomstige ontwikkelingen moeten in het vervolgtraject nader worden bekeken.

E-4	Energiecafé heeft 5 concrete eisen geformuleerd die naar idee van Energiecafe wezenlijk zijn om de gewenste duurzaamheid te realiseren. 1. De isolatiewaarde moet zodanig zijn dat energieverlies zo gering mogelijk is. Later verbeteren van isolatie is nagenoeg onmogelijk. De BENG 1 norm is daartoe onvoldoende. Er zijn op 5 onderdelen hogere isolatie eisen in de reactie opgenomen. 2. Er zou alleen vraag gestuurde ventilatie met warmte terugwinning toegepast moeten worden. 3. Pas warmte pompen toe met een minimale efficiëntie van 5. Een goede manier is om daarvoor gebruik te maken van bodemwarmte, PVT panelen of van aquathermie (Maas), bij voorkeur collectief. Deze kennen een hoger rendement dan lucht-warmtepompen. 4. Houdt met de oriëntatie van de woningen rekening met optimale lichtinval en warmte in de winter en buitenhouden van hitte in de zomer. 5. Het is voor maximale energieopwekking nodig om alle daken volledig met zonnepanelen te bedekken. Met oprichten van een energiemaatschappij wordt het aantrekkelijker voor bewoners om energie aan elkaar en anderen te leveren.	In de gebiedsvisie zijn ambities en normen beschreven, maar zijn ook diverse kansen benoemd. In de verdere uitwerking kunnen deze onderdelen onderzocht worden en waar wenselijk en mogelijk kan dit in de planvorming worden opgenomen. De voorschriften en eisen veranderen ook nog door de jaren heen. Er is daarom vooral gekozen om als uitgangspunt ambities en aanvullend kansen te benoemen. Nieuwe technologische ontwikkelingen bieden wellicht kansen, maar er zijn ook beperkende factoren die in de afweging van de haalbaarheid kunnen meespelen, zoals bijvoorbeeld de capaciteit van het stroomnet, en de mogelijkheid om energie op te kunnen slaan. Wij waarderen uw inbreng en blijven in het vervolgtraject dan ook graag met u in gesprek hierover.
E-5	De nieuwe omgevingswet maakt het voor gemeenten mogelijk om strengere duurzaamheidseisen te stellen dan de wettelijke eisen. Door de huidige versnelde besluitvorming wordt het risico gelopen dat slechts de wettelijke en niet de hogere eisen die het Energiecafé stelt worden aangehouden.	In de ontwerpgebiedsvisie zijn al strengere duurzaamheidsambities geformuleerd dan er op dit moment wettelijk vereist zijn. Het ambitieniveau wat in de visie wordt vastgelegd wordt onderlegger voor de uitgangspunten die met de ontwikkelaars zullen worden vastgelegd. Wachten op de omgevingswet levert in dat opzicht geen andere kansen op. Ook onder de omgevingswet zal de ambitie die de gemeente vast wil leggen maatgevend zijn.
F-1	Mook heeft gekozen voor een eigen archeologisch beleid, waarbij ook de amateurarcheoloog een rol krijgt. Een van de functies daarbij is hun kennis daarbij in te zetten voor het kritisch volgen en voeden van alle activiteiten op het gebied van ruimtelijke ordening. Aangrenzend aan het gebied is een beperkt onderzocht gebied, wat vol zit met archeologica. Ook zin er in het plangebied artefacten aangetroffen. Er kan niet zondermeer vanuit worden gegaan dat het gebied archeologisch sporen bevat. Het terrein zou dan ook niet zonder voldoende onderzoek volgebouwd mogen worden. Is er in het	In de visie is aangegeven welke archeologische verwachtingswaarden gelden voor het plangebied. Bij de te volgen planologische procedure zal afhankelijk van de verwachtingswaarde archeologisch onderzoek uitgevoerd moeten worden. Aan de hand van de conclusies van het verkennend onderzoek kan indien nodig aanvullend onderzoek worden uitgevoerd. Het is prematuur en niet gebruikelijk om deze onderzoeken al bij de gebiedsvisie uit te voeren.

	plan voldoende aandacht voor archeologie? Er wordt alleen verwezen naar de lage archeologische verwachtingswaarde in het gebied (red. de verwachtingswaarde uit het huidige bestemmingsplan), terwijl voor een plangebied geldt dat als er een hogere waarde geldt voor tenminste 10% van het plangebied deze waarde aangehouden dient te worden.	
F-2	Heeft er op dit moment al een verkennend onderzoek plaatsgevonden en zo ja, wat zijn de conclusie en aanbevelingen en op welke wijze kan er (bij vervolgonderzoek) een rol worden opgenomen voor amateur archeologie?	Er heeft nog geen onderzoek plaatsgevonden. Dat zal plaatsvinden bij de vervolgprocedure (bestemmingplan).
F-3	Voor een bestemmingsplan dient al het vooronderzoek, dus tot en moet de karterende en waarderende fase d.m.v. proefsleuven in het gehele plangebied afgerond te zijn. Het eindrapport moet samen met het concept bestemmingsplan te inzage worden gelegd. Er kan niet worden volstaan met overnemen van verwachtingen volgens de archeologische verwachtingskaart.	Deze constatering is niet juist. Er mag niet gebouwd worden voordat duidelijk is of het gebied vrijgegeven kan worden, maar een geheel afgerond onderzoek voorafgaand aan de ontwerpfase van een bestemmingsplan is niet vereist. Het is wel wenselijk om voor vaststelling van een bestemmingsplan voldoende zicht te hebben op de in het gebied aanwezige waarden met het oog op uitvoerbaarheid van de plannen en eventuele maatregelen die getroffen moeten worden.
G-1	In het plan worden diverse woningtypologiën omschreven. Het concept hofjeswonen, wat een combinatie betreft van al dan niet grondgebonden levensloopbestendige woningen voor ouderen en jongeren met een gemeenschappelijke voorziening, ontbreekt.	Uitgangspunt voor de plannen is een gedifferentieerd woningbouwprogramma dat aansluit op de woningbehoefte in de gemeente. Hiervoor zijn bijvoorbeeld de woonagenda en de woningmarktmonitor belangrijke input. Ook zijn er in het kader van de woondeal Arnhem Nijmegen afspraken gemaakt over het aandeel betaalbare en sociale huurwoningen. In de plannen is zeker aandacht voor woonvormen voor ouderen en starters. Dit hoeft echter niet per definitie in de vorm van een hofje te worden gerealiseerd. De visie staat echter de realisatie van een hofje niet in de weg, indien dit in de bouwplannen passend zou zijn. Indien er een goed initiatief bestaat voor een hofje op een andere locatie zou dit ook een mogelijke aanvulling kunnen vormen op de bouwplannen voor Molenhoek Zuid.
G-2	Benutten van al aanwezige infrastructuur voor een gemeenschappelijke voorziening. In aansluiting op onderdeel 1 wordt aandacht gevraagd voor gemeenschappelijke voorzieningen binnen en buiten. Een deel van de bestaande volkstuinen zou bijvoorbeeld kunnen dienen als gemeenschappelijke tuin met ontmoetingsruimte. Ook zou dit mogelijk bij een woonhofje kunnen.	In G-1 is al ingaan op de mogelijkheid van een hofje. In het plangebied is ruimte voor openbaar groen voorzien. Hoe deze ingericht gaan worden en of daar ruimte is voor een gemeenschappelijke tuin is op dit moment nog niet gedetailleerd uitgewerkt. Behouden van (een deel van) de volkstuinen is niet realistisch, deze zullen als geheel worden verplaatst. Voor de volkstuinen is de Cuijkse Steeg in beeld als alternatieve locatie.

G-3	Voor het realiseren van echte sociale huurwoningen wordt een partnerschap met woningcorporatie Destion voorgesteld. Andere partijen hanteren onder de noemer sociaal toch andere prijzen, waarmee de bereikbaarheid van sociale woningen niet voor alle doelgroepen goed is.	Het uitgangspunt is 20% sociale huurwoningen in het plangebied. Uitgaande van 250 woningen worden er in dit plan 50 sociale huurwoningen toegevoegd. Daarbij gaat het om door de woningcorporatie Destion te realiseren sociale huurwoningen. Dit is ook met Destion besproken.
H-1	In de visie wordt aangegeven dat met belanghebbende partijen is gesproken in het kader van participatie. Een groot deel van de gemaakte opmerkingen zijn verwerkt in de planvorming. In deze stelling herkenning indieners zich niet en voelen zich niet gehoord.	Wij betreuren het dat de indieners zich hier niet in herkennen en zich niet gehoord voelen. Bij de totstandkoming van de visie is gekozen voor een startoverleg, waarbij het proces is besproken en de uitgangspunten die voor het gebied gelden uiteen zijn gezet. Daarbij is informatie opgehaald om dit om te zetten in scenario's. Deze scenario's zijn vervolgens september – oktober) met de direct betrokkenen en belanghebbenden besproken, waarbij sterke punten kanttekeningen zijn opgehaald. Dit is verder verwerkt tot de ontwerpgebiedsvisie die eind 2021 voor het brede publiek ter visie is gelegd. Daarbij is zo goed mogelijk recht gedaan aan de uitgangspunten voor de ontwikkeling en de opgehaalde inbreng. Daarbij dient aangemerkt te worden dat het altijd een afweging van belangen is, wat inhoud dat ingebrachte punten niet altijd als zodanig verwerkt kunnen worden.
H-2	De gebiedsvisie is te druk. 255 woningen met zelfs een optie voor nog eens 20 appartementen is te veel.	Het uitgangspunt van de gebiedsvisie is om de haalbaarheid van een woonwijk van ongeveer 250 woningen te onderzoeken. Daarbij is aandacht voor de kwaliteit van het gebied, met bijvoorbeeld voldoende ruimte voor groen en een gedifferentieerd woonprogramma. Maar ook voor de wens om op korte termijn een bijdrage te kunnen leveren aan het woningtekort in de regio, met een wijk die haalbaar en realistisch is. Daarbij is het ook noodzakelijk om een financieel sluitend plan te maken. Vanuit deze achtergrond is het aantal van 250 woningen als passend maar ook noodzakelijk voor de locatie bevonden.
H-3	In de concepten was voor de Spijkerweg gekozen voor een laanstructuur met enkele vrijstaande woningen, waarbij intensieve bebouwing en parkeerkoffers gecamoufleerd worden. In deze visie is dat beeld verdwenen. Ook wordt er gesproken van een auto te gast straat. Welke gevolgen heeft dit voor vuilnisophaal en hoe wordt er omgegaan met parkeren aan de Spijkerweg (negatieve parkeerbalans 'wonen in de entreezone'.	Zie voor de totstandkoming van voorliggend schetsontwerp de beantwoording onder H-1. De definitieve inrichting van het gebied moet in de vervolgprocedure verder worden uitgewerkt. Daarbij zal ook gekeken worden naar een goede inpassing van parkeren en groen. Hoe bijvoorbeeld in het ophalen van huisvuil wordt voorzien kan op dit moment ook nog niet concreet worden benoemd. Gezien de breedte van de Spijkerweg, die als hoofddoel belangrijke langzaamverkeerverbinding krijgt wordt er aan de Spijkerweg geen langsparkeren gerealiseerd. Dit is niet

		noodzakelijk en niet wenselijk. Voor de omliggende bebouwing is een aantal parkeerterreinen voorzien nabij de Spijkerweg. In het plangebied is voldoende ruimte voor parkeren voorzien. Ondanks dat er per zone verschil zit in het aandeel parkeren, zal overal in de nabijheid in voldoende parkeerruimte worden voorzien.
H-4	In de huidige berekening wordt 45% van de waterberging opgelost. Welke gevolgen heeft dit voor de bestaande woningen?	In de huidige berekening is 45% van de waterberging aan de oppervlakte opgelost, dus met wadi's. De rest zal op een andere wijze moeten worden geborgen, bijvoorbeeld door infiltratiekratten. Dit zal in de verdere procedure uitgewerkt worden.
H-5	Er is veel aandacht voor het uitzicht van de nieuw te bouwen woningen. Hoe zit dit met de bestaande woningen? De afstand tot de woningen is beperkt en parkeerkoffers worden schijnbaar niet of nauwelijks door groen omsloten.	Er is getracht een wijk te schetsen met diverse woonmilieus. Daar waar mogelijk, zeker aan de randen van het gebied en aan de Maas, is sprake van een relatief vrij uitzicht. Midden in een woonwijk is dit moeilijker te realiseren. Er is zo goed mogelijk rekening gehouden met de bestaande woningen, door waar mogelijk een groenstrook toe te voegen of grondgebonden of patiowoningen in de nabijheid te plannen. Dit is niet overal mogelijk en de realisatie van een woonwijk in een gebied waar nu deels sprake is van weilanden heeft zonder meer consequenties voor het uitzicht van bestaande woningen. Bij de verder uitwerking van het plan en bij het opstellen van het bestemmingsplan wordt bezien of er aanpassingen mogelijk zijn om de bestaande woningen goed in te passen.
H-6	Het eigen woonperceel kent nu nog een bedrijfsbestemming. Wordt deze, zoals eerder aangegeven meegenomen als woonbestemming in het bestemmingsplan, ook in verband met de geldende richtafstanden.	Bij de totstandkoming van de visie is naar het gehele gebied gekeken, inclusief de bestaande woningen en de aangrenzende uiterwaarden van de Maas. Het schetsontwerp richt zich nadrukkelijk op de nieuw te realiseren woonwijk. De bestaande woningen en aangrenzende percelen zijn daarbij niet ingekleurd. Dit houdt niet in dat deze percelen niet worden opgenomen in het bestemmingsplan. Daarbij zal ook gekeken worden of er aanpassing nodig is van bestaande bestemmingen. De betreffende woning wordt in dat opzicht in het bestemmingsplan meegenomen.
I-1	Onzorgvuldig proces. Het huidige beleidskader 'Structuurvisie Lierdal' is in een zorgvuldig proces met inspraak van vele bewoners tot stand gekomen. Het wordt betreurt dat er nu voor een deel van het Lierdal wordt voorgesteld om een nieuwe, ingrijpende visie vast te stellen waarbij maar zeer beperkt consultatie heeft plaatsgevonden. Vaststelling moet gehaast plaatsvinden voordat de omgevingswet van kracht wordt, die sterk inzet op consultatie van burgers.	Zie hiervoor ook de reactie onder H-1. Ondanks dat de beleving van indieners anders is, is nadrukkelijk gekozen voor een zorgvuldig proces, waarbij richting het ontwerp met de direct betrokken de plannen zijn toegelicht en besproken. Er is juist gekozen om eerst met de direct betrokken te praten, voordat het plan breder gecommuniceerd is middels de ontwerpvisie. De stelling dat er slechts beperkte consultatie heeft plaatsvinden wordt door ons niet onderschreven.

		De wens om de visie snel vast te stellen is ingegeven door de wens om op korte termijn woningbouw te realiseren met het oog op de druk op de woningmarkt in onze regio. Daarbij is het wenselijk als voor de planologische procedure nog gebruik gemaakt kan worden van een bestemmingsplan. Dit is een bekende procedure, waarbij we in kunnen schatten welk tijdsbestek er nodig is om een bestemmingsplan te behandelen. Daarvoor moet er voor invoering van de omgevingswet een ontwerp bestemmingsplan in procedure zijn genomen. Met de instrumenten onder de omgevingswet, het omgevingsplan, hebben wij nog geen ervaring. De inschatting is dat er aanzienlijke tijd overheen kan gaan voordat er dan een plan is vastgesteld. Daarmee zou de realisatie van de woonwijk sterk vertraging oplopen, wat vanuit de krapte op de woningmarkt onwenselijk is. Overigens is het niet zo dat de participatie onder de omgevingswet per definitie anders plaats zou moeten vinden. Er is in dit traject zeker aandacht voor en sprake van burgerparticipatie, terwijl ook bij de bestemmingsplanprocedure nog ruimte is voor inspraak.
I-2	In staand beleid wordt bij bouwen verbetering van landschaps- en natuurwaarden geïmpliceerd. Op dit moment is de structuurvisie Lierdal nog van kracht. Het uitgangspunt daarbij is dat uitbreiding van de woonfunctie in het Lierdal ongewenst is. Deze uitbreiding vindt primair plaats in de Rijkswegzone en in beperkte mate in de kanaalzone Lierdal. Op grondgebied van Mook en Middelaar zijn geen woningbouwontwikkelingen voorzien buiten de rode contour, waarop het Limburgs kwaliteitsmenu van toepassing is. Aan de basis van de nieuwe gebiedsvisie ligt de Woondeal Regio Arnhem-Nijmegen, waaraan gemeente Mook en Middelaar zich heeft verbonden, waarbij natuurinclusiviteit onderdeel is van de ontwerpopgave. In de visie is dit onvoldoende uitgewerkt. Er wordt verzocht het staande beleid mee te nemen bij de besluitvorming.	De structuurvisie Lierdal is in 2010 vastgesteld. In deze visie is de locatie Molenhoek Zuid grotendeels benoemd als (toekomstige) woonlocatie, echter niet zo intensief als nu wordt beoogd. Een visie is altijd een moment opname. Het is dan ook niet vreemd dat na ruim 10 jaar inzichten wijzigen. Gezien de ontwikkelingen op de woningmarkt, waarbij in onze regio sprake is van een groot woningtekort, is de noodzaak van woningbouw sterk toegenomen. Gemeente Mook en Middelaar kent niet heel veel locaties waar een dergelijk wijk gerealiseerd kan worden, aansluitend op bestaand bebouwd gebied met de mogelijkheid om een bedrijfslocatie te saneren. Daartoe is het wel noodzakelijk om de visie op het plangebied te herzien. Staand beleid is zeker mee afgewogen bij de totstandkoming van de gebiedsvisie Molenhoek Zuid. Dat wil echter niet zeggen dat er ten opzichte van ouder beleid geen ontwikkelingen of wijzigingen wenselijk zijn.
I-3	In de structuurvisie wordt voorzien in een fonds wat bestemd is voor verbetering van natuur- en/of landschappelijke waarden van het Lierdal. Het fonds wordt gevuld door een financiële bijdrage vanuit nieuw te bouwen woningen. Dit zou in de anterieure overeenkomst met ontwikkelaars opgenomen moeten worden.	Dit fonds is gekoppeld aan het LKM (Limburgs Kwaliteits Menu). En het betreft met name een compensatie voor het oprichten van grote woningen (villa's) op zeer ruime percelen. Een dergelijk compensatie is niet realistisch voor de realisatie van een woonwijk met een gedifferentieerd programma waarbij betaalbaarheid van woningen een uitgangspunt is. Dit vormt ook één van de redenen om voor dit

		deel een nieuwe visie op te stellen. Overigens kom het LKM niet meer als zodanig terug in de nieuwe provinciale omgevingsverordening. Dat wil niet zeggen dat er niet wordt gekeken naar een robuuste groenstructuur binnen en om het plangebied.
I-4	Door de geplande woningbouw vermindert de landschappelijke en natuurkwaliteit van het gebied. Bij uitwerking van natuurinclusiviteit horen beschermingsmaatregelen, zeker voor bijvoorbeeld leefgebieden van soorten op de rode lijst. Er wordt verzocht om actief compenserende maatregelen te treffen door in het Lierdal nieuwe (kleinschalige) landschapselementen te realiseren, zoals bijvoorbeeld houtwallen en hagen bijvoorbeeld aan weerszijden van de Bredeweg.	Bij de vervolgprocedure zal een flora en fauna onderzoek worden uitgevoerd. Daar waar mogelijk en nodig zullen maatregelen worden getroffen om de landsschappelijke en natuurkwaliteit van en rond het gebied zo goed mogelijk vorm te geven. Op welke wijze dit mogelijk is zal bij de vervolgprocedure verder uitgewerkt moeten worden.
I-5	Uitzichten en corridors. De Oosterkanaaldijk heeft een recreatief belangrijke functie. Uitzicht op de stuwwal en de Maas en het Maas-Waalkanaal zijn daarbij belangrijk. Zo ook de open groene corridors tussen stuwal en lagere gronden. Deze ‘groene vingers’ zijn voor leefbaarheid en identiteit van de kernen belangrijk. De Bredeweg zou een ‘groene vinger’ kunnen worden.	Zie de reactie onder I-3 en I-4.
I-6	Waarom 250 woningen. De woondeal staat aan de basis van de ontwikkeling. Volgens de woningmarktmonitor Mook en Middelaar is er tot en met 2024 een woningbehoefte van 270 woningen (waarvan 155 gerealiseerd of in harde plannen). Daarmee resteren 115 woningen. Uitgangspunt van de woondeal is een plancapaciteit van 130% van de woonbehoefte. Dat zou voor Mook en Middelaar 351 woningen zijn. Zijn deze aantallen conform de woonbehoefte?	De toevoeging van 250 woningen is conform de gemeentelijke woonbehoefte. In de woondeal is de locatie als versnellingslocatie opgenomen, maar de woondeal staat niet aan de basis van de ontwikkeling. Ook zonder de woondeal was het de wens om Molenhoek Zuid te ontwikkelen. Op pagina 15 van de woonagenda subregio Nijmegen e.o. 2020-2030 (19 oktober 2020) is de woningbehoefte van gemeente Mook en Middelaar weergegeven. Het gaat dan om 507 woningen (in de periode van 2020 tot 2030) waarbij het zwaartepunt in de nabije toekomst ligt.
J	De volkstuinvereniging spreekt haar zorg uit over een alternatieve locatie voor de verplaatsing van de volkstuinen. Er zijn met de gemeente gesprekken, maar er is nog geen concrete locatie en er zijn nog geen verdere (financiële) afspraken gemaakt. De hoop is samen met de gemeente binnen afzienbare tijd tot overeenstemming te kunnen komen over een nieuwe locatie en een financiële tegemoetkoming.	De gemeente heeft de intentie uitgesproken om een geschikte alternatieve locatie voor verplaatsing van de volkstuinen te vinden. Er is een potentiële locatie aan de Cuijksesteeg in beeld. De hoop om binnen afzienbare tijd toe overeenstemming te komen wordt met de volkstuinvereniging gedeeld. Als de visie is vastgesteld wordt hiervoor een afspraak ingepland.
K-1	In algemene zin is de mening dat woningbouw voor starters en bejaarden met name gericht op inwoners van de eigen gemeente moet worden gestimuleerd, mits passend in de natuurlijke omgeving, waarbij aantasting van natuur en landschap moet worden geminimaliseerd en gecompenseerd. In de visie ontbreekt de visie op	De gemeente onderschrijft deze mening niet. Zie hiervoor de reactie bij I-3, I-4 en I-6.

	het landschap en worden geen kaders en argumenten gegeven voor het aantal woningen.	
K-2	De burgerparticipatie is minimaal en wordt door de buurt ervaren als een moetje. De communicatie verloopt moeizaam en weinig transparant. Het omzeilen van de omgevingswet, met als een van de speerpunten meer burgerparticipatie mag geen doel op zich zijn.	Wij betreuren het dat de doorlopen participatie als zodanig wordt ervaren. Het doorlopen traject is op verschillende wijze ontvangen. Ook delen uw opmerking over het doorlopen traject niet. Het omzeilen van de omgevingswet om deze reden is zeker geen doel. Zie ook de reactie onder I-1.
K-3	De dichtheid is te hoog. Het aantal van 255 woningen wordt niet onderbouwd. De woningbehoefte (onder andere woonagenda subregio Nijmegen) is veel lager. Er zouden minder woningen gerealiseerd kunnen worden. Het is ook wenselijk een deel van de woningen in de andere kernen te realiseren. Ook worden in de woondeal onderwerpen als betaalbaarheid, groen, circulair, leefbaarheid aangehaald. Deze waarden komen in gedrang door een te hoog aantal woningen in het gebied.	Zie de reactie onder I-6. Dat de genoemde waarden in het gedrang komen door het beoogde aantal woningen wordt niet door ons onderschreven. Zoals daar ook al aangegeven is haalbaarheid en de druk op de woningmarkt een belangrijke motivatie om circa 250 woningen te realiseren. Versnippering van plannen maakt de haalbaarheid en betaalbaarheid moeilijker, terwijl dit ook inhoudt dat er op veel meer plaatsen verstening plaatsvindt.
K-4	Landschappelijke en natuurwaarden worden niet versterkt noch geborgd. De structuurvisie Lierdal wordt doorbroken en het advies van de ANM (adviesraad natuur en milieu) wordt niet gevolgd. Er wordt voor gepleit voor een natuurlijke overgang van het Lierdal naar bebouwing op het voormalig bedrijventerrein.	Zie de reactie onder I-2. De suggestie van een natuurlijke overgang door bebouwing van het voormalige bedrijventerrein levert geen haalbaar plan op. De aankoop en sanering van en dergelijk terrein brengen aanzienlijke kosten met zich mee.
K-5	Impact op bestaande functies. De volkstuinen en schooltuinen worden ontmanteld en de recreatie in het plangebied gaat verloren. Ook ontbreekt toetsing op regionale verkeersstromen. Tevens wordt gebruik van de Oosterkanaaldijk als sluiproute niet genoemd. Overleg met gemeente, Provincie Gelderland en Rijkswaterstaat wordt daarbij niet vermeld.	Een wijziging van de functie van een gebied heeft altijd consequenties. Het is echter niet haalbaar om alles te behouden zoals het is. De locatie leent zich voor de ontwikkeling van een kwalitatief hoogwaardige woonwijk, met daarin andere kwaliteiten. Bij het bestemmingsplan zal onder meer aandacht zijn voor verkeer en verkeersafwikkeling. De Oosterkanaaldijk is wel degelijk in beeld als mogelijke sluiproute. Er is bewust gekozen om vanuit het plangebied alleen in een langzaamverkeerverbinding naar de Oosterkanaaldijk en de Bredeweg te voorzien.
K-6	Er wordt verzocht de visie niet goed te keuren en een alternatieve visie vast te stellen die: geen breuk vormt met de woondeal, geen breuk vormt met de structuurvisie Lierdal uit 2010, geen breuk vormt met het advies ANM, geen breuk vormt met het karakter van het bestaande Molenhoek (dus beperkte woningdichtheid van 20 wo/ha), deze mede tot stand te laten komen door burgerparticipatie van de in- en aanwonenden van het gebied.	Zie de reacties onder I-2 en I-6. De reactie van ANM is betrokken bij de totstandkoming van de ontwerpgebiedsvisie. Op een aantal onderdelen komt de visie van de gemeente niet overeen met het advies van ANM. Het beperken van de woningdichtheid is niet mogelijk en maakt het realiseren van een woonwijk met een gedifferentieerd woningbouwprogramma, waarmee de beoogde doelgroepen worden bediend, niet mogelijk.
L-1	In het krantenartikel van 8 december 2021 staat te lezen dat B&W van Mook en Middelaar de procedure zo snel mogelijk af willen	Zie voor beantwoording over de omgevingswet de reactie onder I-1.

	handelen en daarmee de nieuwe omgevingswet willen omzeilen. Dit lijkt een strategie om participatie vanuit bewoners uit te schakelen. Met de projectleider is een gesprek gevoerd naar aanleiding van de scenario's. Na dat gesprek is een samenvatting aangeleverd, waarop geen terugkoppeling is ontvangen. Gemeente en CB5 hebben toegezegd dat er nadien nog een gezamenlijk overleg plaats zou vinden om terugkoppeling te geven op de verzamelde punten alvorens de ontwerpvisie te publiceren.	De stelling dat er vanuit de gemeente een toezegging gedaan is dat voorafgaand aan de ter visie legging van de ontwerpvisie een terugkoppeling van de verzamelde punten zou komen wordt door ons niet herkend. Tijdens de gesprekken is de planning toegelicht, waarbij is aangegeven dat de opgehaalde informatie input vormt voor de (ontwerp) gebiedsvisie die voor een breed publiek ter visie wordt gelegd. Van een extra tussenstap was geen sprake en de planning voorziet daar ook niet in. Er is gevraagd of de gemeente open zou staan voor een gezamenlijk gesprek met de buurt (over de scenario's). Daarbij is aangegeven dat dat mogelijk is indien dit vanuit de buurt gewenst is. Er is geen concrete afspraak gemaakt om een gesprek in te plannen. In de samenvatting van het gesprek is deze vraag uiteindelijk wel benoemd maar door de projectleider niet gezien. Vanuit de buurt is na uitblijven van deze uitnodiging helaas ook geen actie ondernomen voor een uitnodiging voor een gesprek.
L-2	De bebouwingsdichtheid is te groot. Winstoogmerk voor de ontwikkelaars is leidend binnen het plan. In het plan ontbreekt een zogenaamde locatie studie. Er is ook geen onderbouwing van de aantallen in de woonagenda. Het aantal lijkt met name te zijn gestoeld op financiële doelstellingen van de commerciële partijen waarbij de aangekochte en ingebrachte gronden maximaal worden ingevuld alsof we te maken hebben met een stedelijk gebied. Het verzoek aan de raad is om niet akkoord te gaan met de ontwerpgebiedsvisie, omdat de locatie studie ontbreekt (en een locatie studie uit te voeren naar andere (mogelijk meer geschikte locaties) en niet akkoord te gaan met circa 250 woningen in het plangebied, omdat dit aantal significant hoger is dan de resterende plancapaciteit.	Zie de reactie onder H-2 en I-6. Met nadruk wordt afstand genomen van de opmerking dat winstoogmerk voor de ontwikkelaas leidend is binnen het plan. De gebiedsvisie vormt de locatie studie voor de ontwikkeling van woningbouw in Molenhoek Zuid. Wat beoogd wordt met de ontbrekende locatie studie is ons niet duidelijk.
L-3	Het huidige wonen in het buitengebied wordt wonen aan de rand van een stadswijk. Dit sluit niet aan op het geldende beleid voor het gebied. Er wordt verzocht het geldende beleid mee te nemen bij de beoordeling van de gebiedsvisie Molenhoek Zuid, in aantasting van het landschap te voorkomen en een bijdrage te leveren aan de verdere ontwikkeling van natuur en landschapswaarden in het Lierdal en het gedeelte Buitengebied en Landelijk gebied (provinciaal beleid) niet te bebouwen, een overgang landschap naar bebouwing te realiseren op het voormalige bedrijfsterrein, de bestaande flora en	Zie de reactie onder I-2. Indien de plannen leiden tot waardevermindering van de woning, bestaat er nadat het bestemmingsplan is vastgesteld de mogelijkheid om een claim in te dienen voor tegemoetkoming in planschade. De gebiedsvisie vormt geen grond voor planschade. Vrij uitzicht en een garantie dat een woonomgeving niet wijzigt kan nooit worden gegeven. Er kan altijd sprake zijn van stedelijke ontwikkeling of toevoeging van woningen, ook buiten het bestaand stedelijk gebied.

	fauna te beschermen en zorg te dragen voor voldoende (financiële) compensatie voor de aanwonenden.	
L-4	De adviezen van de adviesraad Natuur en Milieu, die hebben aangegeven dat de plannen in tegenspraak zijn met de structuurvisie 'Het Lierdal 2010-2020' zoals vastgesteld door gemeente Heumen en door gemeente Mook en Middelaar zijn niet gevolgd. Ook is de vraag wat de impact is van de stikstof uitstoot tijdens en na de bouw op het aanliggend gebied en natura 2000 gebieden zoals Sint Jansberg en de Maasduinen. Het verzoek is om de CPO2 uitstoot mee te nemen, de zichtlijnen door het gebied te behouden, een brede groenstrook langs de Bredeweg en Spijkerweg te realiseren.	Zie de reactie onder K-6. Bij de bestemmingsplanprocedure dienen diverse haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd te worden, waaronder een stikstof berekening. De concrete inrichting van het (openbaar) groen wordt in het vervolgtraject nader ingevuld.
L-5	Impact op de bestaande wegen. Er is geen toetsing op regionale verkeersstromen. Ook dient voorkomen te worden dat de Oosterkanaaldijk een sluiproute vanuit de wijk wordt.	Zie de reactie onder K-6
M-1	De wijk kent geen echt dorps karakter, er zou meer groen en ruimte moeten zijn voor bijvoorbeeld volkstuinen of schooltuinen.	Zie de reactie onder H-2.
M-2	Er wordt gesproken over 50% betaalbaar, maar gezien de beoogde prijzen zijn deze woningen voor lang niet iedereen betaalbaar.	Vanuit de woondeal is de afspraak gemaakt om tenminste 50% 'betaalbare' woningen te realiseren. Hiervoor wordt de NHG-grens aangehouden. Daarbinnen is in de plannen een differentiatie aangehouden, waarbij een deel tegen de NHG grens zit en een deel van de woningen goedkoper is. Van deze 50% dient tenminste 20% sociale huur te zijn. In het plan is dat ook zo opgenomen.
M-3	Is er voldoende aandacht voor duurzaamheid. Denk hierbij aan strengere normen, gezamenlijke parkeerplaatsen voorzien van zonnepanelen en leg alvast loze leidingen aan voor oplaadpunten, voorzie in een gezamenlijk energienetwerk uit aardwarmte of aquawarmte en verbied in verband met uitstoot houtkachels en allesbranders.	Zie de reactie onder E-1 t/m E-5.
M-4	Waarom moet de procedure nog voor de verkiezingen worden beslist. Een paar maanden meer biedt tijd om natuuronderzoek en andere zaken verder uit te zoeken.	De wens om de visie snel vast te stellen is ingegeven door de wens om als planologische procedure nog gebruik te kunnen maken van een bestemmingsplan. Dit is een bekende procedure, waarbij we in kunnen schatten welk tijdsbestek er nodig is om een bestemmingsplan te behandelen. Daarvoor moet er voor invoering van de omgevingswet, op 1 juli 2022 een ontwerp bestemmingsplan in procedure zijn genomen. Met de instrumenten onder de omgevingswet, het omgevingsplan, hebben wij nog geen ervaring. De inschatting is dat er aanzienlijke tijd overheen kan gaan voordat er dan een plan is vastgesteld. Daarmee zou de realisatie van de

		woonwijk sterk vertraging oplopen, wat vanuit de krapte op de woningmarkt onwenselijk is. Het natuuronderzoek zal bij de bestemmingsplanprocedure worden uitgevoerd, het is niet gebruikelijk om dit al bij het opstellen van een visiedocument uit te voeren.
N-1	Nieuwbouw van betaalbare woningen in Mook en Middelaar is een goede zaak, maar in het plan mist aandacht voor een aantal zaken die eerst onderzocht moeten worden. In de reactie wordt meegenomen dat er slechts 2 locaties in de gemeente voorhanden zijn waar grootschalige woningbouw plaats kan vinden, namelijk Molenhoek Zuid en Cuijksesteeg. Het aantal van 250 woningen is ongepast, het gaat ten koste van het groene karakter van Molenhoek.	Zie de reactie onder H-2.
N-2	Er missen op dit moment diverse onderzoeken. Er is nog geen onderzoek gedaan naar onder andere stikstof, er is nog geen flora en fauna onderzoek uitgevoerd.	Deze onderzoeken worden bij de bestemmingsplanprocedure uitgevoerd, het is niet gebruikelijk om deze onderzoeken al bij het opstellen van een visiedocument uit te voeren..
N-3	Het volkstuinencomplex verdwijnt waar veel mensen, ook recreanten, van genieten. Er is een petitie geweest waarbij 669 mensen aan hebben gegeven dat de volkstuinen op deze locatie behouden moeten worden. Het is onbegrijpelijk dat er een woonwijk gepland wordt zonder een nieuwe locatie voor de volkstuinenvereniging aan te wijzen.	Zie de reactie onder J. Gezien de te voeren procedures is het niet vreemd dat de gebiedsvisie al is opgestart voordat er een nieuwe locatie voor de volkstuinvereniging beschikbaar is. Van belang is dat er tijdig een locatie is, zodat de verhuizing afgerond kan worden voordat er met voorbereidende werkzaamheden voor de bouw wordt gestart.
N-4	Er dient, naar de letter en geest van de omgevingswet, een participatietraject opgezet te worden.	Er is een participatietraject opgezet. Dit zal ook voor de vervolgprocedure worden gedaan.
N-5	De structuurvisie Mook-Middelaar 2025 staat dat er aan de Cuijksesteeg ruimte is voor de bouw van 190 woningen. Zowel in de visie van de gemeente als van de provincie komen eerst inbreidingslocaties aan bod daarna uitbreidingslocaties. Daarvan is nu sprake. Binnen de locatie Molenhoek Zuid is op de plaats van vertrekkende bedrijven (5,3 ha) voldoende plek om 190 woningen te realiseren. De rest zou dan aan de Cuijksesteeg gebouwd kunnen worden, of omgekeerd.	De visie Molenhoek Zuid richt zich op de ontwikkelingsmogelijkheden van dat gebied. Een nadere verdeling met de Cuijkse steeg, waarmee twee locaties (deels) ontwikkeld moeten worden heeft op dit moment geen voorkeur. Het saneren van het bedrijfsterrein is een grote meerwaarde bij de herontwikkeling van het gebied. Dit is echter niet haalbaar zonder toevoeging van de overige delen van het plangebied.
O-1	De locatie Spijkerweg 7-7a is uit het plangebied gehouden. Naar aanleiding van de gesprekken in oktober is aangegeven deze markante locatie mee te willen ontwikkelen. Onterecht worden nu alleen de eigendommen van ontwikkelaars en gemeente meegenomen met het plangebied. Met de toekomstige dijkverhoging in het achterhoofd is het zicht vanuit de woningen op de Maas in de toekomst niet meer aanwezig. Er zijn 3 scenario’s aangedragen	Doel van de gebiedsvisie Molenhoek Zuid is specifiek de ontwikkeling van en woonwijk op de in de visie benoemde gronden. Dat slechts deze gronden zijn meegenomen als te ontwikkelen gebied is in een intentieovereenkomst vastgelegd. Wij delen uw visie dat dit onterecht is niet. De bestaande woningen vallen wel degelijk binnen het gebied, maar het schetsplan betreft alleen de nieuwbouwwijk. De mogelijke ontwikkeling van het genoemde

	waarop de locatie mee kan worden ontwikkeld. De ontwikkeling van de plannen zou wel losgekoppeld kunnen worden.	perceel is geen onderdeel van de gebiedsvisie. De toekomstige dijkverhoging is daarbij geen nieuw gegeven. Indien er concrete plannen zijn om op het perceel woningbouw te ontwikkelen, dan kan hiervoor een separaat principeverzoek worden ingediend. Indien het college bereid is medewerking aan het verzoek te verlenen kan een eventuele procedure worden bepaald. Of het mogelijk is de procedure te koppelen aan de bestemmingsplanprocedure voor Molenhoek Zuid hangt af van de planning van deze procedure.
O-2	De gevolgde procedure is niet bevredigend verlopen. Er is niet gereageerd op het verzoek om mee te kunnen ontwikkelen. Daarnaast bevreemd het dat anderhalve maand na presentatie van de scenario's al een uitgebreid schetsontwerp gepresenteerd wordt, nog voordat een keuze in de scenario's bekend is gemaakt. In het gesprek van 12 januari 2022 is afgesproken dat het verzoek om het perceel mee te ontwikkelen formeel beantwoord zal worden en schriftelijk gereageerd zal worden op de rest van de reactie.	Zie voor de procedure de reactie onder O-1. De planning is tijdens het eerdere gesprek aangegeven. De besproken scenario's en de opmerkingen vormen de input voor het ontwerpplan wat in december ter visie is gelegd. Daarbij is uitdrukkelijk aangegeven dat het niet de bedoeling is te kiezen voor één scenario. maar dat de sterke punten van de scenario's zo veel mogelijk gecombineerd zouden worden tot (het voorliggende) schetsontwerp. We betreuren het dat dit blijkbaar anders is geïnterpreteerd. Tijdens het overleg van 12 januari is aangegeven dat de openstaande vragen beantwoord zouden worden (wat inmiddels is gedaan) en dat voor het verzoek om het perceel te ontwikkelen een principeverzoek zal worden ingediend wat separaat aan het college zal worden voorgelegd. Er is in het overleg niet toegezegd dat voorafgaand aan de behandeling van een principeverzoek hierop formeel beantwoord wordt.
O-3	De te bereiken aantallen zijn leidend geworden met als gevolg massale appartementengebouwen aan de Maas die niet in het gebied passen. Behoudens in de kern Mook staat er aan de hele maasoever alleen laagbouw.	Zie voor de aantallen de reactie onder H-2.
O-4	Geplande 4 rijwoningen aan de Halderweg en de erfscheiding met het perceel Spijkerweg zijn niet passend. Dit bouwvlak komt veel hoger te liggen. In de eerder getoonde scenario's was dit openbaar groen. Het blok ligt zeer dicht op de dijk, op een onlogische positie voor en zeer dicht tegen de bestaande woningen. De kadastrale grens wijkt af van het bestaande hekwerk rondom de volkstuinen. Er is een strook van 5 meter, die zou worden ingeplant, maar dat is nooit gedaan. Deze strook is altijd door indiener onderhouden. In de plannen lijkt deze kadastrale grens wel te	De 4 rijwoningen lijken inderdaad niet goed passend op deze locatie. De ruimte om voldoende afstand van het fietspad te houden en van het talud aan de achterzijde, zeker met de toekomstige dijkverhoging in het achterhoofd lijkt niet aanwezig te zijn. Tevens is het onwenselijk om, zo kort grenzend aan naast- en achtergelegen woning nog zeker een meter hoger te moeten bouwen. Gezien de benodigde ruimte voor het talud met een verdere verhouding van het perceel wordt de beschikbare ruimte nog kleiner. De enige mogelijkheid deze punt tussen de Spijkerweg en de Halderweg te ontwikkelen lijkt te zijn als het een complete ontwikkeling betreft van

	worden aangehouden. Dit is niet wenselijk en dient te worden aangepast naar de situatie in de praktijk.	al deze percelen. Bij een gedeeltelijke ontwikkeling zijn de gevolgen voor de bestaande woning(en) zeer onwenselijk. Daarmee is een reactie op de kadastrale grens op dit moment niet aan de orde.
O-5	De bestaande bomen zouden en groenstructuren zouden zo veel mogelijk behouden moeten worden. In de plannen zijn de bestaande bomen niet voldoende in beeld gebracht en op kaart te worden benoemd. Tijdens de bouw zullen deze ook afdoende beschermd moeten worden. De geplande uitritten aan de Spijkerweg moeten zo worden gesitueerd dat de bomen behouden kunnen worden.	Waar mogelijk zullen bestaande groenstructuren zoveel mogelijk behouden worden en tijdens de bouw worden beschermd. Bij de verdere uitwerking van de plannen zal duidelijk worden of het mogelijk is de bomen aan de Spijkerweg te handhaven.
O-6	Verkeersstructuren; de ontsluiting van Spijkerweg 7/7A op de Oosterkanaaldijk dient behouden te worden en niet via de nieuwe rotonde te lopen. Tegenover de Spijkerweg 7 / 7A wordt de parallelweg van de Bredeweg aangesloten op de Spijkerweg, waardoor een sluiproute ontstaat. Gezien de krapte van het punt gaat dit overlast geven. Als oplossing zou deze route doodlopend kunnen worden en geen aansluiting moeten krijgen op de Spijkerweg. Op de plankaart is niet duidelijk of de 2-1 kapwoningen tegenover het perceel ontsluiten op de parallelweg of direct op de Spijkerweg. Direct op de Spijkerweg is niet wenselijk in verband met de bestaande bomen en extra verkeer op de Spijkerweg die bedoeld is voor langzaam verkeer. Let in verband met de aansluiting op de overgang gemeentegrond en het perceel grenzend aan de Spijkerweg zodat het gazon niet kapot wordt gereden. De wens is om het open gazon, zonder hek te behouden.	Om sluipverkeer naar de Oosterkanaaldijk te voorkomen wordt de weg voor doorgaand verkeer afgesloten. Afhankelijk van de aansluiting van de ontsluitingsroute voor de woningen georiënteerd aan de (parallelweg aan) de Bredeweg wordt gekeken waar deze knip moet worden gelegd. Indien mogelijk zal daarbij de ontsluiting voor het perceel Spijkerweg 7 / 7A in stand worden gehouden. Eventueel zou een andere ontsluiting van uw perceel mogelijkheden kunnen bieden. De aansluitingen die in het schetsplan zijn opgenomen, zijn in principe allen voldoende ruim. Bij de verdere uitwerking zal hier nog goed naar gekeken worden, evenals naar uw aansluitend perceel. De Spijkerweg is daarbij in beeld als langzaamverkeer verbinding. De erfontsluiting van enkele woningen is daarbij geen belemmering.
O-7	Er moet een plan gemaakt worden hoe het bouwverkeer gaat lopen in verband met overlast voor omwonenden.	Een plan betreffende bouwverkeer is een uitvoeringskwestie. Het is nu nog niet aan de orde om dit op te stellen, maar uiteraard zal bij het opstellen daarvan worden gezocht naar beperking van overlast voor omwonenden.
P-1	Op pagina 54 geeft u aan verder te willen gaan dan wettelijk eisen. Er worden echter geen concrete normen aan verbonden wat wij te vrijblijvend vinden. Ook worden er een aantal aanvullende suggesties gedaan. Geadviseerd wordt om geen concrete isolatiemaatregelen en installatie-eisen te benoemen. Ontwikkelaars weten dat er aan wettelijke eisen voldaan dient te worden en deze eisen kunnen door de tijd anders worden dan nu beschreven.	Er wordt een aantal ambities en eisen benoemd en een aantal kansen. De normen ontwikkelen zich ook door de jaren heen. Wij zijn het eens met uw stelling dat concrete maatregelen en installatie eisen beter niet opgenomen kunnen worden. Vandaar dat er in de visie over ambities en kansen wordt gesproken.

P-2	Er wordt gepleit voor een energie neutrale wijk, inclusief het opladen van in de wijk aanwezige auto's. De hoeveelheid opgewekte duurzame energie voor de wijk dient dus gelijk aan het totale energieverbruik. Dit vraagt weliswaar een extra investering in de woningen, maar vanwege het langdurig financieel voordeel voor de bewoners kan dit worden terugverdiend. Kijk ook naar de mogelijkheden die de Maas biedt als warmtebron.	Zie de reactie onder E 1 t/m 5.
Q-1	De ontwikkeling gaat en koste van het landschappelijk en natuurlijk karakter van het gebied. De directe omgeving van het perceel wordt deel van 'wonen in de entreezone', met hoge bebouwingsconcentratie en laag aandeel groen.	Het karakter en de beleving van de omgeving verandert wanneer dit wijzigt naar een woonwijk. Deze conclusie wordt onderschreven. Wij zijn echter wel van mening dat op deze wijze een aantrekkelijke en kwalitatief hoogwaardige wijk ontwikkeld kan worden. Dat het echter ingrijpende consequenties heeft voor uw directe woonomgeving valt niet te ontkennen. Er is in het plan geprobeerd diversiteit te brengen in bouw- en woonvormen en verschillende woningdichtheden.
Q-2	De woning wordt omringd door nieuwbouw. Dit gaat ten koste van het woongenot en de rust van het gebied, terwijl bij aankoop in 2014 bewust gekozen is voor wonen in het Lierdal vanwege de rust. De geplande woningen zorgen voor een inbreuk van de privacy, zeker gezien de intensiviteit van bebouwing rondom de woning en past niet binnen de structuurvisie Lierdal. De bouwactiviteiten zorgen meerdere jaren voor veel overlast. Door de grens van het eigen perceel op te schuiven kunnen er groene maatregelen als buffer en tegen licht- en geluidsoverlast worden getroffen. Aan dit verzoek is tot nu toe geen gehoor gegeven.	Zie hiervoor de reactie onder O-4 en Q-1. Er kunnen op dit moment geen toezeggingen gedaan worden of en op welke wijze er ruimte gegeven kan worden in het verzoek. Graag gaan wij, samen met de ontwikkelaars met u om tafel of er wellicht mogelijkheden zijn. Aan de oostzijde van het perceel is een groene buffer gelegen tussen de bestaande woning en de nieuwe woonwijk, in de vorm van een wadi. Op deze manier is geprobeerd de bestaande woning in te passen in de nieuwe woonwijk. De nieuwe ontsluiting ligt hiermee niet tegen de perceelsgrens aan, maar op enige afstand.
Q-3	Er is meerlaagse bebouwing gepland dicht bij het perceel. Daarbij is ook achter het perceel bebouwing gesitueerd, op gronden die (dijkniveau) 4 meter hoger liggen dan het eigen perceel. Het verzoek om rond de bestaande bouw uitsluitend laagbouw te projecteren is niet gehonoreerd. Ook komt de hoofdontsluiting dicht langs het perceel te liggen. Hiervoor zijn alternatieven (zoals scenario 'dorps wonen'.	Zie voor de bebouwing achter het perceel de reactie onder O-4. Rondom de woning zijn verder voornamelijk grondgebonden woningen gesitueerd. Deze zijn doorgaans maximaal 2 bouwlagen met kap. Het is niet mogelijk om, gezien het beoogde bouwprogramma rondom alle bestaande woningen lagere woningen te programmeren. Bij de verdere uitwerking van de plannen zullen de mogelijkheden met betrekking tot de ontsluiting nogmaals worden bekeken.
Q-4	Hoe zit het met wateroverlast ten opzichte van de bestaande percelen. Het eigen perceel is het laagste punt in het gebied. Het lijkt noodzakelijk dat geplande wadi's in de buurt komen van het laagste punt.	Er dient voldoende waterberging (aan de oppervlakte danwel met technische oplossingen) in het plangebied te worden gerealiseerd. Het zou niet tot overlast op uw perceel mogen leiden. Aan de oostzijde van de perceelsgrens is een wadi mogelijk.
Q-5	De plannen leveren een forse waardevermindering op voor de woning. Als de plannen in deze vorm doorgang vinden volgt er een claim voor planschade.	Zie de reactie onder L-3.

Q-6	Deze zienswijze is in aanvulling op de zienswijze van de buurtbewoners (onder K). Tot grote teleurstelling zijn eerdere bezwaren geheel niet of onvoldoende meegenomen. De raad wordt verzocht om de huidige ontwerpvisie af te keuren vanwege de genoemde punten in deze beide zienswijzen en vanwege het feit dat de ontwerpgebiedsvisie in totale tegenstelling is met de geldende structuurvisie voor het Lierdal, de onduidelijke procesgang en minimale participatie van burgers en direct betrokkenen en vanwege het feit dat de indieners als huidige bewoners van de gemeente tot nu toe niet serieus zijn genomen en geen enkele tegemoetkoming in zien in de voorgelegde plannen.	Zie hiervoor de reactie onder K.

3. Wijzigingen

Wijzigingen naar aanleiding van de zienswijzen

- De adressenlijst voor de omgevingsdialoog wordt aangevuld;
- De 4 rijwoningen aan de dijk worden uit het plan gehaald.

Ambtshalve wijzigingen

- In de ontwerpgebiedsvisie zijn ambities opgenomen voor duurzaamheid. Daarbij is als suggestie het wettelijk kader (BENG) aangegeven. Naar aanleiding van de reacties tijdens de raadscommissievergadering van 26 januari 2022 is, na overleg met de ontwikkelaars, afgesproken dat energieneutraliteit het uitgangspunt is. Dit wordt in de gebiedsvisie aangepast.

Bijlage 1: Overzicht van indieners

Letter	Indiener
A	Gedeputeerde Staten van Limburg
B	Natuurlijk persoon
C	Natuurlijk persoon
D	Tweewielerclub ‘Rond de 1000’
E	Energiecafé Mook en Middelaar
F	Natuurlijk persoon
G	Woonplatform MM
H	Natuurlijk persoon
I	Vereniging Bos en Kuil
J	Volkstuinvereniging Middelwaert
K	Buurtbewoners Molenhoek Zuid (of moet dit natuurlijk persoon zijn)
L	Natuurlijk persoon
M	Natuurlijk persoon
N	Natuur- en milieugroep Animo
O	Natuurlijk persoon
P	Stichting Duurzaam Mook en Middelaar
Q	Natuurlijk persoon

ONTWERPGEBIEDSVISIE

MOLENHOEK ZUID

CB5

DECEMBER 2021

COLOFON

MOLENHOEK ZUID

Ontwerpgebiedsvisie
Oosterhout, 09 december 2021
IND-0469479-06B

Vestiging Oosterhout
Beneluxweg 125
Postbus 40
4900 AA Oosterhout
0162 487 500

info@cb5.nl

Vestiging Maastricht
Wim Duisenbergplantsoen 21
Postbus 959
6200 AZ Maastricht
043 325 32 23

www.cb5.nl

Vestiging Amersfoort
Kleine Koppel 26
3812 PH Amersfoort

033 303 6800

info@overmorgen.nl

Gemeente Mook en Middelaar
Raadhuisplein 6- 6585 AP Mook

Postbus 200, 6585 ZK Mook
024 696 91 11

gemeente@mookenmiddelaar.nl

Opsteller(s):
Tim Bachmayer, Remond Baselmans, Dave Alberts

Projectleider:
Eduard Van Tilborg

Datum vrijgave:
09-12-2021

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING **5**

1.1 AANLEIDING EN DOEL 7

1.2 STUDIE- EN PLANGEBIED 9

1.3 LIGGING IN OMGEVING 9

1.4 LEESWIJZER 9

2. ANALYSE **11**

2.1 HISTORIE 13

2.2 LANDSCHAP 17

2.3 BELEID 22

2.4 LOCATIE EN BEREIKBAARHEID 26

2.5 OMGEVINGSDIALOOG 28

2.6. RANDVOORWAARDEN 32

3. ONTWIKKELSCENARIO'S **35**

3.1 SCENARIO 'DORPS WONEN' 36

3.2 SCENARIO 'MAASBLOKKEN' 38

3.3 SCENARIO 'GROENE HART' 40

3.4 OMGEVINGSDIALOOG 42

4. GEBIEDSVISIE **45**

4.1 ONTWERPUITGANGSPUNTEN 47

4.2 DUURZAAMHEID 50

4.3 SCHETSONTWERP MOLENHOEK ZUID 57

4.4 WOONSFEREN 58

4.5 WOONPROGRAMMA 60

4.6 VERKEERSSTRUCTUUR 62

4.7 PARKEREN 64

4.8 SPEELPLEKKEN EN GROEN 66

4.9 PROFIELEN 70

4.10 HAALBAARHEID 73

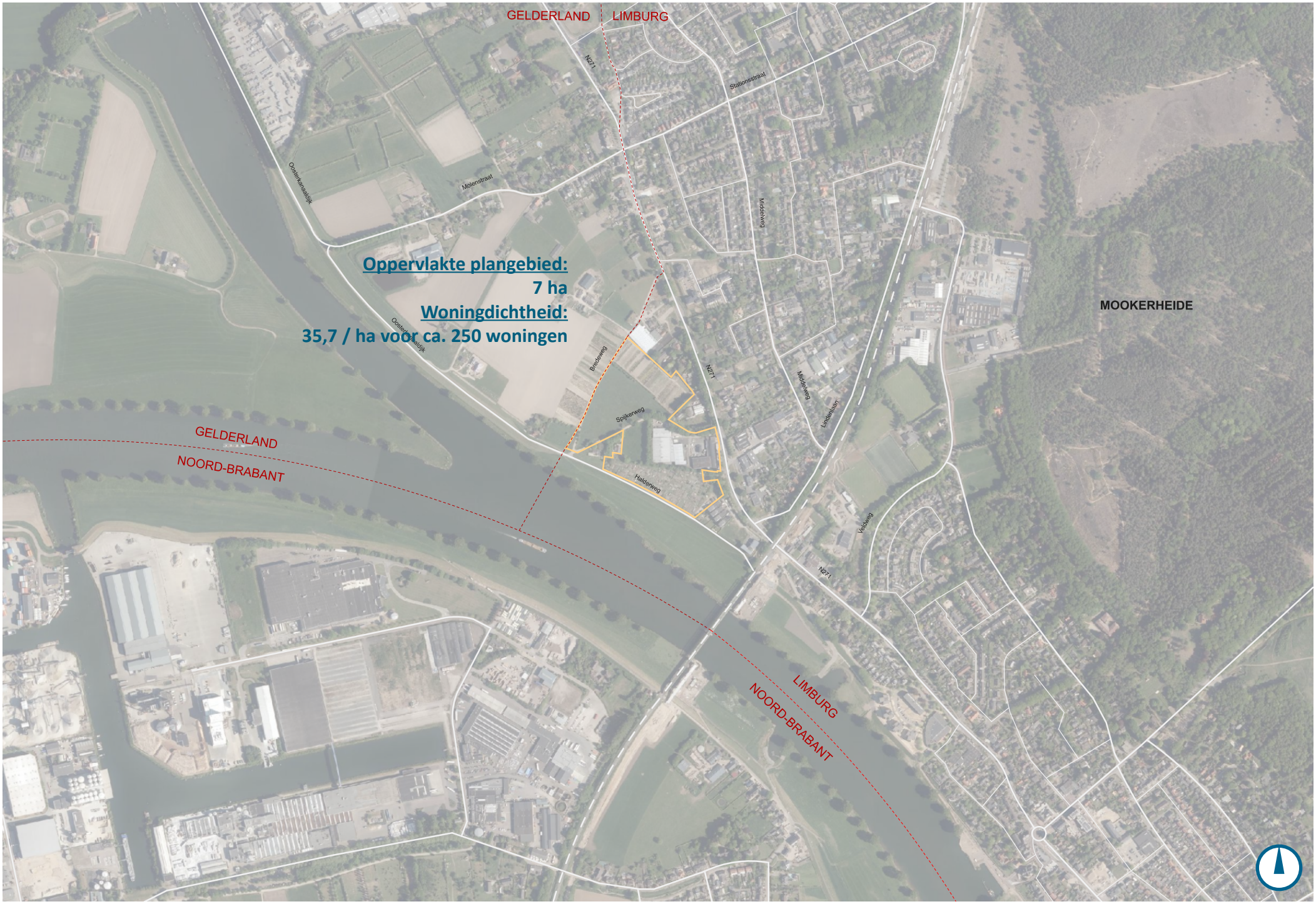
1

1. INLEIDING

De opgave en het plangebied

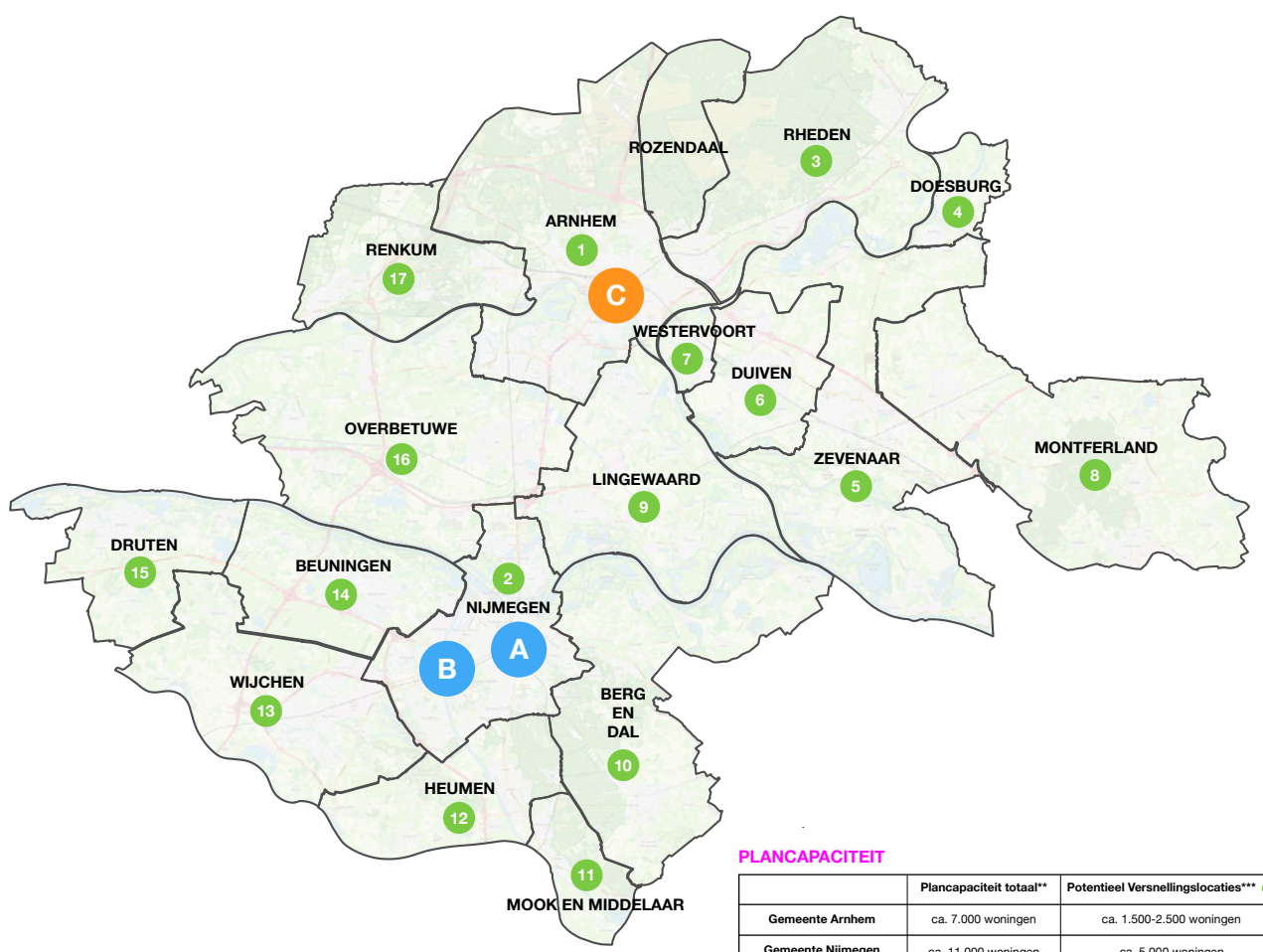
Plangebied Molenhoek Zuid

1.1 AANLEIDING EN DOEL

Gemeente Mook en Middelaar heeft de ambitie om te groeien. Deze ambitie komt voort uit de stijgende trend die is voorzien voor de woningvraag binnen de regio. Om die reden heeft de gemeente Mook en Middelaar op 21 december 2020 een intentieovereenkomst afgesloten met Klokgroep, Jansen bouwontwikkeling en bouw- en aannemersbedrijf Adrie Spanjaards om het gebied Molenhoek Zuid te ontwikkelen.

Het doel hiervan is het verder onderzoeken van de ontwikkelingsmogelijkheden van het gebied Molenhoek Zuid tot een nieuwe woonwijk van circa 250 woningen. Het is de wens van de gemeente om te bouwen voor diverse doelgroepen en de nieuwe wijk te voorzien van verschillende woningtypologieën. Daarbij wordt aangesloten bij de afspraken die met het Rijk, provincie Gelderland en de regio Arnhem Nijmegen zijn gemaakt in de 'woondeal'. In de woondeal is Molenhoek aangewezen als versnellingslocatie. Dit betekent dat in ieder geval 50% van de woningen betaalbaar moeten zijn, waarvan minimaal 20% sociale woningbouw.

Mook en Middelaar participeert in twee woonregio's: Noord-Limburg en De Groene Metropoolregio. Het provinciaal Limburgs woonbeleid is leidend voor Mook en Middelaar. Vanwege de ligging bij de provinciegrens met Gelderland en de invloed van Nijmegen is de woningmarkt wel op regio Nijmegen georiënteerd. Daarom participeert de gemeente wel in de woondeal. Met beide woonregio's worden de plannen afgestemd.

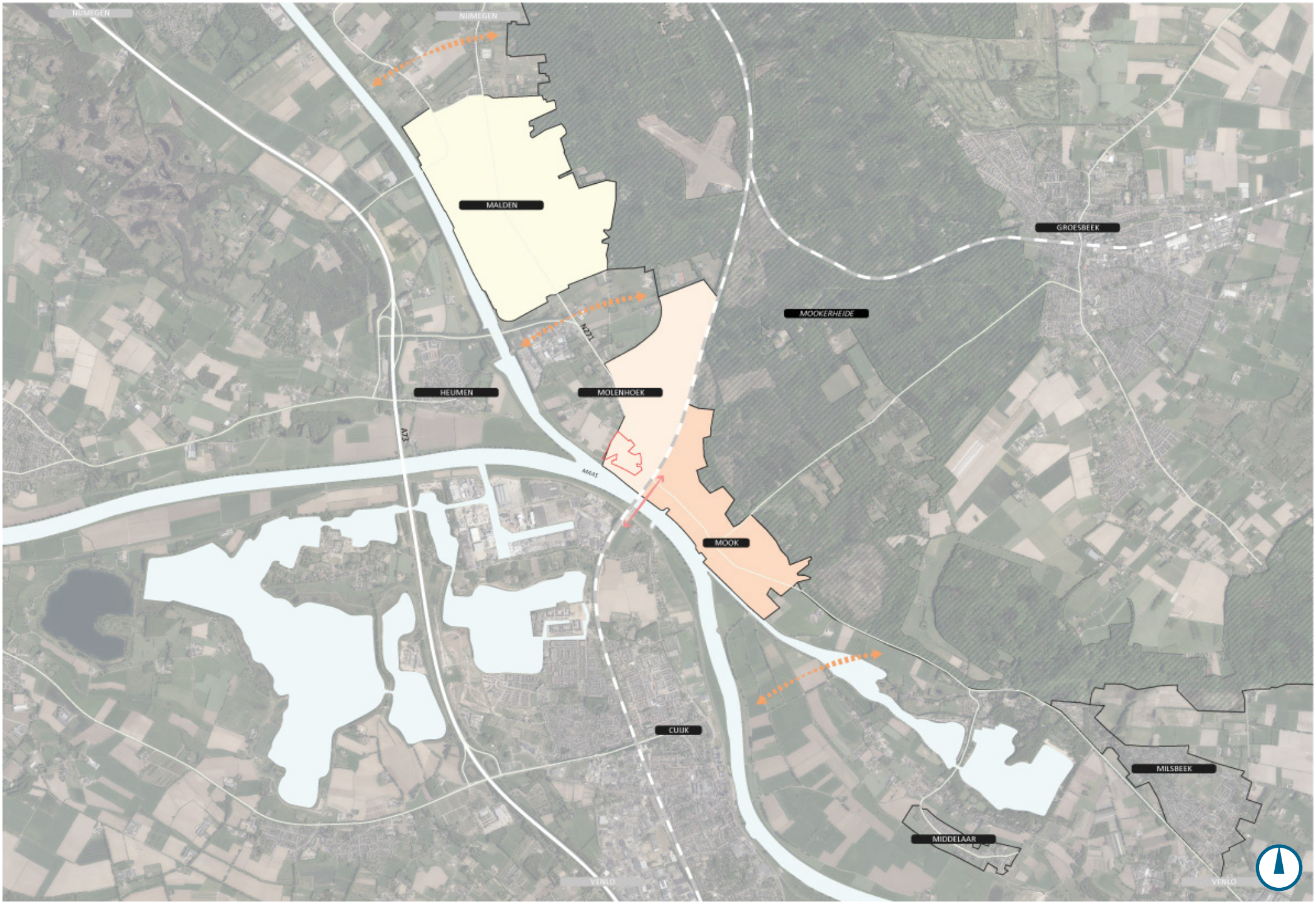
PLANCAPACITEIT

	Plancapaciteit totaal**	Potentieel Versnellingslocaties***
Gemeente Arnhem	ca. 7.000 woningen	ca. 1.500-2.500 woningen
Gemeente Nijmegen	ca. 11.000 woningen	ca. 5.000 woningen
Overige gemeenten Regio	ca. 11.000 woningen	ca. 5.500 woningen
TOTAAL	Ruim. 28.000 woningen	ca. 12.000-13.000 woningen

* Voor bovenstaande locaties zijn de volgende criteria gehanteerd:
- Projectomvang: het project omvat meer dan 100 woningen in de steden Arnhem en Nijmegen en meer dan 75 woningen in de overige gemeenten.
- Ligging: Nabijheid van (H)OV.

** Harde en zachte plannen
*** Ingeschatte capaciteit van de aangegeven versnellingslocaties (tijdsperiode tot 2025)

Woondeal Regio Arnhem-Nijmegen (bron: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kaarten/2020/03/04/kaart-locaties-en-plancapaciteit)

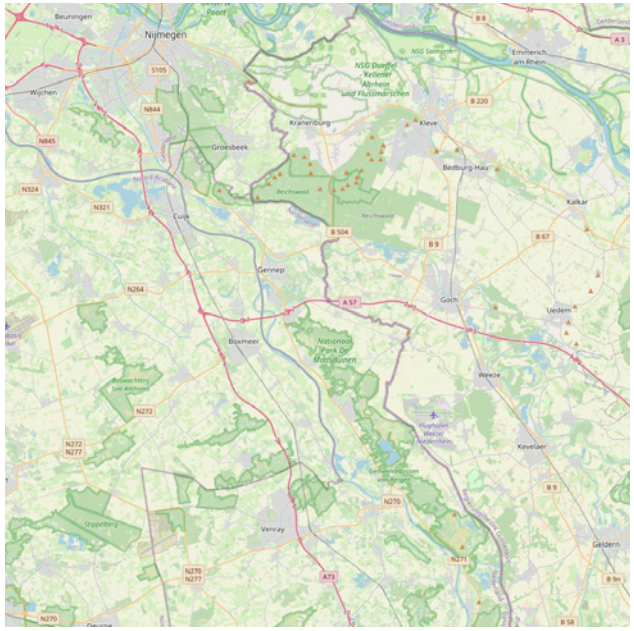

Regionaal schaalniveau

1.2 STUDIE- EN PLANGEBIED

Bij het opstellen van de gebiedsvisie wordt er onderscheid gemaakt in het studie- en plangebied. De gebiedsvisie wordt opgesteld voor het totale studiegebied, onderdeel hiervan is het plangebied. Het plangebied bestaat uit de grondeigendommen van de ontwikkelaars en gemeente Mook en Middelaar.

Het studiegebied wordt aan de noordoostzijde begrensd door de N271. De westzijde bestaat uit de provinciale grens. Aan de zuidzijde is de Maas gelegen en aan de zuidoostzijde de spoorlijn Nijmegen-Venlo. Het plangebied heeft een oppervlakte van ca. 7 hectare.

Topografische kaart hoger schaalniveau Maasduinen (bron: OSM)

1.3 LIGGING IN OMGEVING

Het plangebied bevindt zich op een bijzondere locatie. Tegen de grens van Gelderland aan beschikt het gebied over lange zichtlijnen over de omliggende agrarische percelen. Aan de noordzijde sluit het gebied aan op de N271 met een meer dorpse sfeer en statige villa's. Het meest typerende deel binnen het plangebied is de locatie van de volkstuinen, dat een prachtig uitzicht heeft over de Maas.

De stuwwal is de belangrijkste groenstructuur in de gemeente. De beboste delen, het Zevendal en de heidevlaktes maken onderdeel uit van Natuurnetwerk Nederland. De Sint Jansberg is daarnaast aangewezen als Natura 2000. Grote delen van het rivierdal van de Maas, rondom Middelaar maken deel uit van de goudgroene natuurzone en bronsgroene landschapszone en zijn mede om die reden waardevol. Op hoger schaalniveau zijn er twee belangrijke structuren die het gebied tussen Nijmegen en Venlo vorm geven. Allereerst de Maas die door het Limburgse landschap kronkelt en al vroeg een optimale plaats schiep voor nederzettingen. Ten tweede zijn er de hoger gelegen natuurgebieden, waaronder de 'Mookerheide' en de 'Maasduinen'.

Tussen deze landschappelijke structuren ontstonden dorpen en steden, die als een lappendeken de tussenliggende ruimte opvullen.

1.4 LEESWIJZER

De Analyse Molenhoek Zuid vormt de basis voor de toekomstige woningbouwopgave voor het aangewezen plangebied binnen Molenhoek Zuid.

In Hoofdstuk 1 wordt allereerst het doel en de aanleiding voor de ontwikkeling geformuleerd. Hierin wordt de opgave in een grotere context geschetst.

In Hoofdstuk 2 worden de verschillende thematische lagen geanalyseerd om een helder beeld te krijgen van de onderliggende structuren, sferen, beleidsstukken en opgaven. Vervolgens worden de conclusies uit dit hoofdstuk samengevat in een tweetal randvoorwaardenkaarten die de basis vormen voor de ontwerpprincipes en het uiteindelijke ontwerp.

Hoofdstuk 3 bestaat uit een weergave van de ontwikkelscenario's. In totaal zijn er drie verschillende scenario's opgesteld voor het plangebied, die vervolgens besproken zijn met de omgeving.

Het afsluitende en 4e hoofdstuk bestaat uit de uitwerking van het voorkeursscenario naar een schetsontwerp. Het ontwerp wordt vervolgens op verschillende ontwerpthema's onderbouwd.

2

2. ANALYSE

Het plangebied uitgelicht

Topografische kaart omstreeks 1900 (topotijdreis)

Topografische kaart omstreeks 1940 (topotijdreis)

Topografische kaart omstreeks 1980 (topotijdreis)

Morfologische kaart omstreeks 1900

Morfologische kaart omstreeks 1940

Morfologische kaart omstreeks 1980

De Heumsche molen 1737, waarvan de naam Molenhoek is afgeleid. (bron: deMolenhoekvantoen)

Rijksweg richting Heumen vanuit Molenhoek, jaren '30 (bron: deMolenhoekvantoen)

2.1 HISTORIE

De historische analyse maakt de eerder genoemde sferen en het ontstaan van deze sferen inzichtelijk.

Molenhoek heeft zijn naam te danken aan de Heumsche molen, die in 1737 in het gebied werd gebouwd. De molen was het vertrekpunt voor verdere ontwikkelingen die zouden leiden tot het Molenhoek van nu.

Het spoor zorgt voor een scheiding tussen het open agrarisch land en de hoger gelegen stuwwal.

Rond 1900 bestond een groot deel van het gebied van het huidige Molenhoek uit heide en grasland.

Molenhoek is in de jaren 1900 t/m 1930 nog volledig georiënteerd op de Rijksweg die Molenhoek met Nijmegen en Heumen verbindt. De groei van Molenhoek vindt dus oorspronkelijk alleen langs de belangrijke infrastructuur plaats, zoals de Rijksweg en het spoor.

In 1930 vond er een belangrijke ontwikkeling plaats, namelijk de aanleg van het Maas-Waal kanaal. Deze structuur bracht een fysieke scheiding aan tussen Heumen en Molenhoek. Voorheen waren deze dorpen met elkaar verbonden via zowel de provinciale weg als de dijkweg.

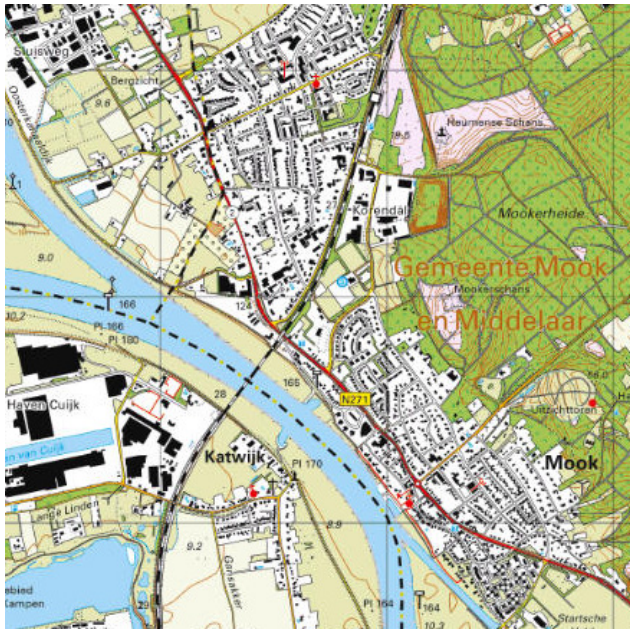
De groei na de oorlog zorgt er voor dat Molenhoek en Mook elkaar steeds meer gaan opzoeken. Wederom is de Rijksweg hierbij de verbindende factor.

Langs de Provinciale weg vindt de eerste afronding van Molenhoek plaats, hieropvolgend wordt uitgebreid richting het noordoosten en zuidwesten.

Rond 2000 vormen de hiervoor genoemde gebieden een samenhangende structuur. Het noordelijk deel is rond 2010 afgerond.

Topografische kaart omstreeks 2010 (topotijdreis)

Topografische kaart omstreeks 2020 (topotijdreis)

Topografische kaart omstreeks 2010

Morfologische kaart omstreeks 2020

Stationstraat jaren '50 (bron: deMolenhoekvantoen)

Zicht op de Molenhoek jaren '60 (bron deMolenhoekvantoen)

Het plangebied

Omstreeks 1900 is er nog geen sprake van bebouwing binnen het plangebied. De locatie kenmerkt zich door agrarische percelen en het open karakter.

Tot de jaren '80 is er binnen het plangebied nog weinig bebouwing aanwezig. Op enkele woonhuizen en een bedrijfspand langs de provinciale weg na, bestaat het plangebied voornamelijk uit agrarische percelen.

Vanaf 2000 kwamen er in en rondom het gebied verschillende ontwikkelingen op gang. Binnen het plangebied werden bedrijfspanden gerealiseerd en/of uitgebreid. Diezelfde ontwikkeling vond plaats aan de overzijde van de provinciale weg.

Het gebied is door de verschillende typen gebruik door de jaren heen, erg gemêleerd geraakt. Zo vindt men binnen het plangebied fragmenten uit elke periode en kent het plangebied verschillende oriëntaties.

Spijkerweg

Bredeweg

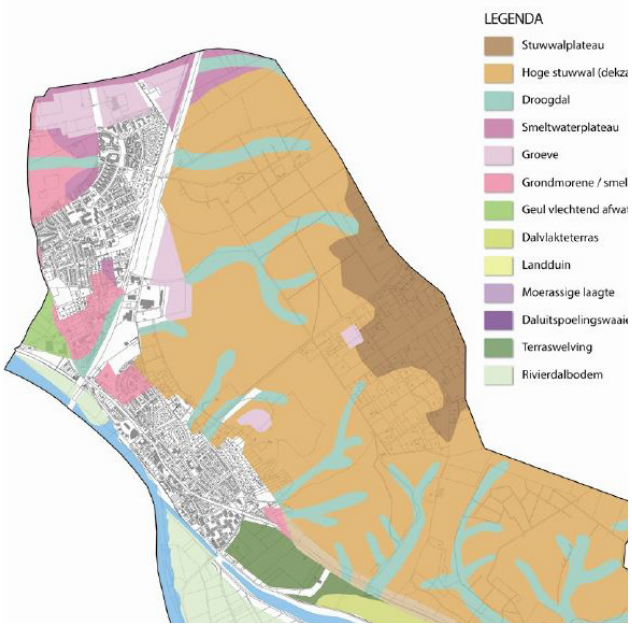
Oosterkanaaldijk

Wonen langs de Maas

Poel als landschappelijk element (bron: LOP Mook en Middelaar)

Geomorfologie (bron: Ruimtelijke analyse Mook en Middelaar)

2.2 LANDSCHAP

2.2.1 HET LANDSCHAP

Molenhoek Zuid is rijk aan landschappelijke elementen. Zo zijn er oude dijk- en veldwegen met verschillende beplantingstypen, maar ook grotere volumes groen, die groene randen vormen binnen het gebied. Het zijn deze groene randen en de grote open agrarische percelen die zorgen voor de typerende structuur van dit landschap langs de Maas. Het landschap herbergt van oudsher agrarische percelen gelegen op de rivierkleigronden. Op deze gronden langs de Maas zijn door de tijd heen verschillende dorpen en steden ontstaan.

2.2.2 LANDSCHAPSTYPEN

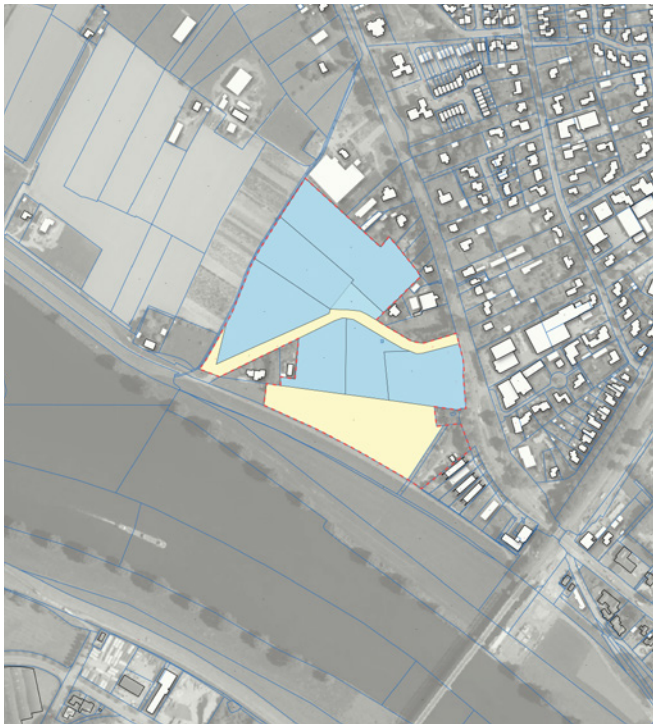
Het landschap waarin Molenhoek zich bevindt is een divers landschap met opvallende hoogteverschillen. De clustering van een stuwwal, rivierduinen en beek- en rivierdalen maken het grondgebied een zeer unieke plek binnen Nederland. Het landschap is het resultaat van een eeuwenlang proces van erosie, water en wind. Het van tijd tot tijd wijzigende verloop van de Maas heeft in het dal gezorgd voor kleinere hoogteverschillen in de vorm van terrasvlaktes en stroomruggen.

De ondergrond heeft gezorgd voor een gevarieerd landschap en dit zie je terug in de ruimtelijke kenmerken van de bovengrond. Zo vindt men op de hoger gelegen stuwwallen bijvoorbeeld heide, terwijl in de lager gelegen delen onder andere Slootranden met begroeiing, erfen met beukenhagen, houtwallen, knotbomen, waterpoelen en bloemrijke akkerranden voorkomen. Omdat het gebied binnendijks ligt zijn er tegenwoordig geen invloeden meer van de rivier.

2.2.3 MORFOLOGIE

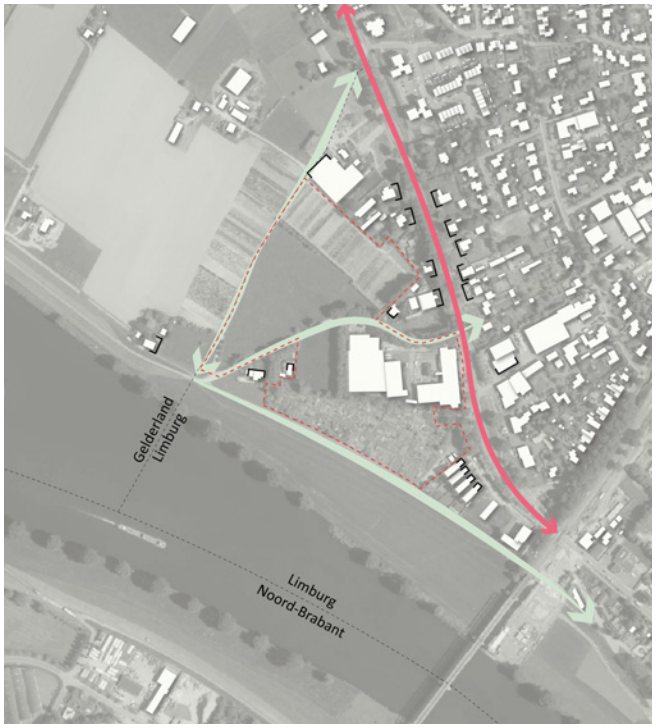
Naast de landschappelijke kenmerken, kenmerkt de locatie zich door de korrelgrootte van de omliggende bebouwing. Langs de Rijksweg zijn grotere vrijstaande woningen te vinden met diepe kavels. Noordelijk hiervan is een meer dorps karakter en bebouwing die vanaf de jaren ‘60 tot stand kwam, wat te zien was in de historische analyse. Op sommige lange kavels wordt het achterste deel ontwikkeld voor woningbouw.

Een mogelijke inpassing in het plangebied dient dus zowel de landschappelijke kenmerken als het dorpse karakter met elkaar te verbinden. Vanwege de grootte van het gebied en de verstedelijkingsdruk is het gebied in de loop der tijd verrommeld geraakt. De overgang van Maas, via het rivierdal naar de stuwwal is visueel niet beleefbaar, het gebied kent een gefragmenteerde inrichting.

Eigendom

- Plangebied
- Eigendom ontwikkelaren
- Eigendom gemeente

Ruimtelijke inbedding

- Plangebied
- Orientatie bebouwing
- Verbindingen in het gebied
- Provinciale weg

Groenstructuren

- Plangebied
- Zichtlijnen- landschap
- Open landschap- agrarisch
- Besloten landschap- kamers
- Open landschap- Maas
- Belangrijke bomen
- Laanstructuur

2.2.4 EIGENDOM

Kwaliteiten

+ Gronden binnen het plangebied in bezit van gemeente en ontwikkelaars.
+ Aangrenzende kavels met rug naar plangebied.
+ Bestaande bedrijvigheid wordt geamoveerd binnen het plangebied.

Aandachtspunten

- Kassencomplex met richtafstand ten noorden van het plangebied.
- Direct grenzend aan het plangebied is bestaande bebouwing gelegen.

2.2.5 RUIMTELIJKE INBEDDING & MORFOLOGIE

Kwaliteiten

+ Bebouwing aan N-weg staat met de rug naar het plangebied.
+ Het plangebied zoekt aansluiting bij zowel het landschap als de dorpstructuur.

Aandachtspunten

- Wegen in het plangebied zijn in huidige staat niet geschikt als ontsluiting.
- Bedrijventerrein ten oosten van het plangebied sluit slecht aan bij structuur.

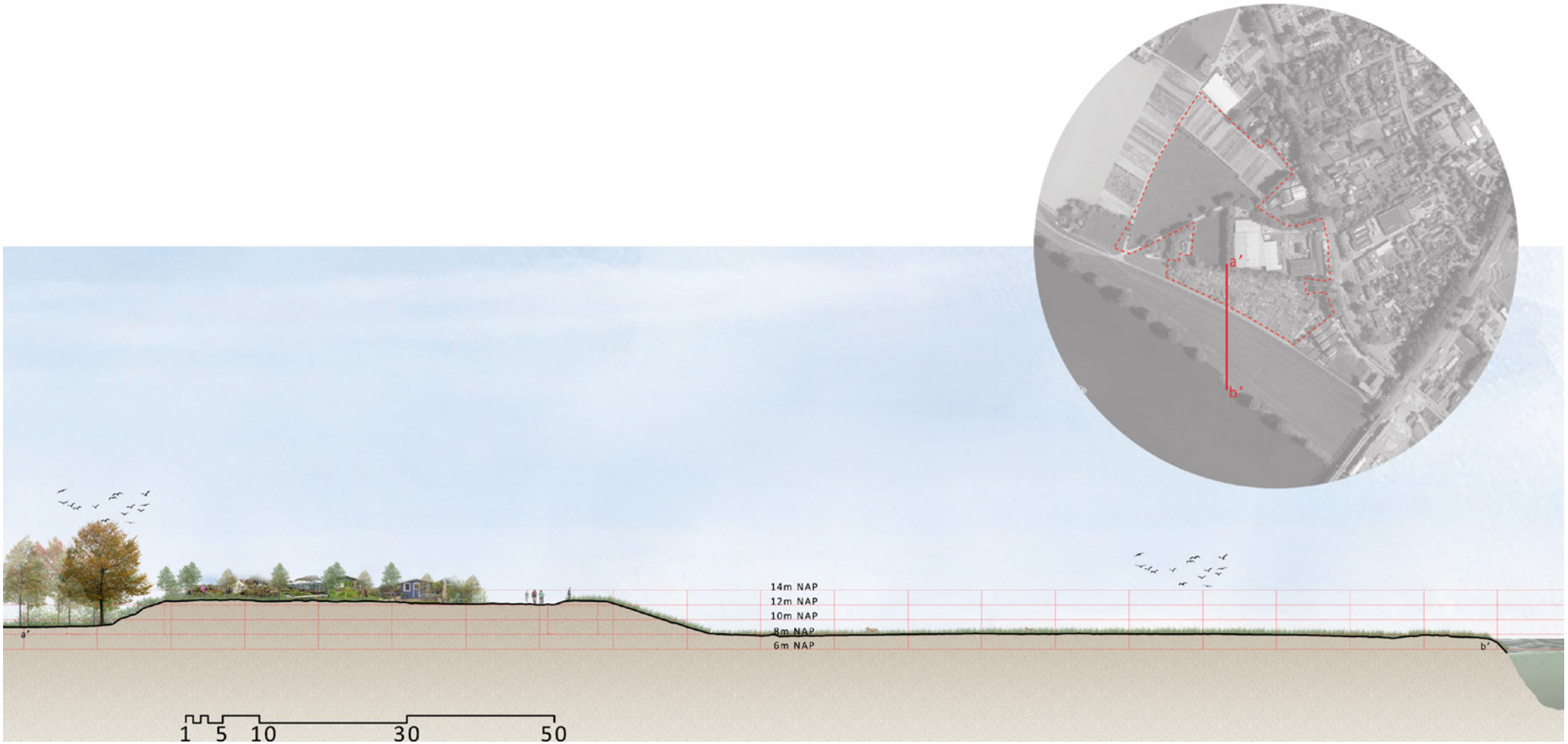
2.2.6 GROENSTRUCTUREN

Kwaliteiten

+ Noordelijk deel profiteert van open karakter agrarisch landschap.
+ Middendeel vindt beschutting door bestaande beplanting binnen het plangebied.
+ Zuidelijk deel profiteert van ligging ten opzichte van de Maas.
+ De laanstructuur van de provinciale weg.

Aandachtspunten

- Afronding van bomenlaan langs N-weg dient doorgezet te worden.

Profiel van Maas tot in het plangebied

2.2.7 PROFIEL VAN HET PLANGEBIED

In bovenstaande afbeelding is een profiel weergegeven tussen de volkstuinen en de Maas. Bij het ontwikkelen van het plangebied dient het hoogteverschil in acht te worden genomen. De waterkering brengt namelijk een hoogteverschil van 4 meter in het plangebied.

Bouwen langs de waterkering

Bij de ontwikkeling van het plangebied biedt zich in dit geval de mogelijkheid aan om tegen de waterkering aan te bouwen. Bebouwing op dit deel kan bijdragen aan een goed ontworpen overgang tussen het Maaslandschap en de achterliggende woonwijk. Ook zorgt bebouwing op deze locatie voor een directe ontsluiting (voor langzaam verkeer) op de dijk.

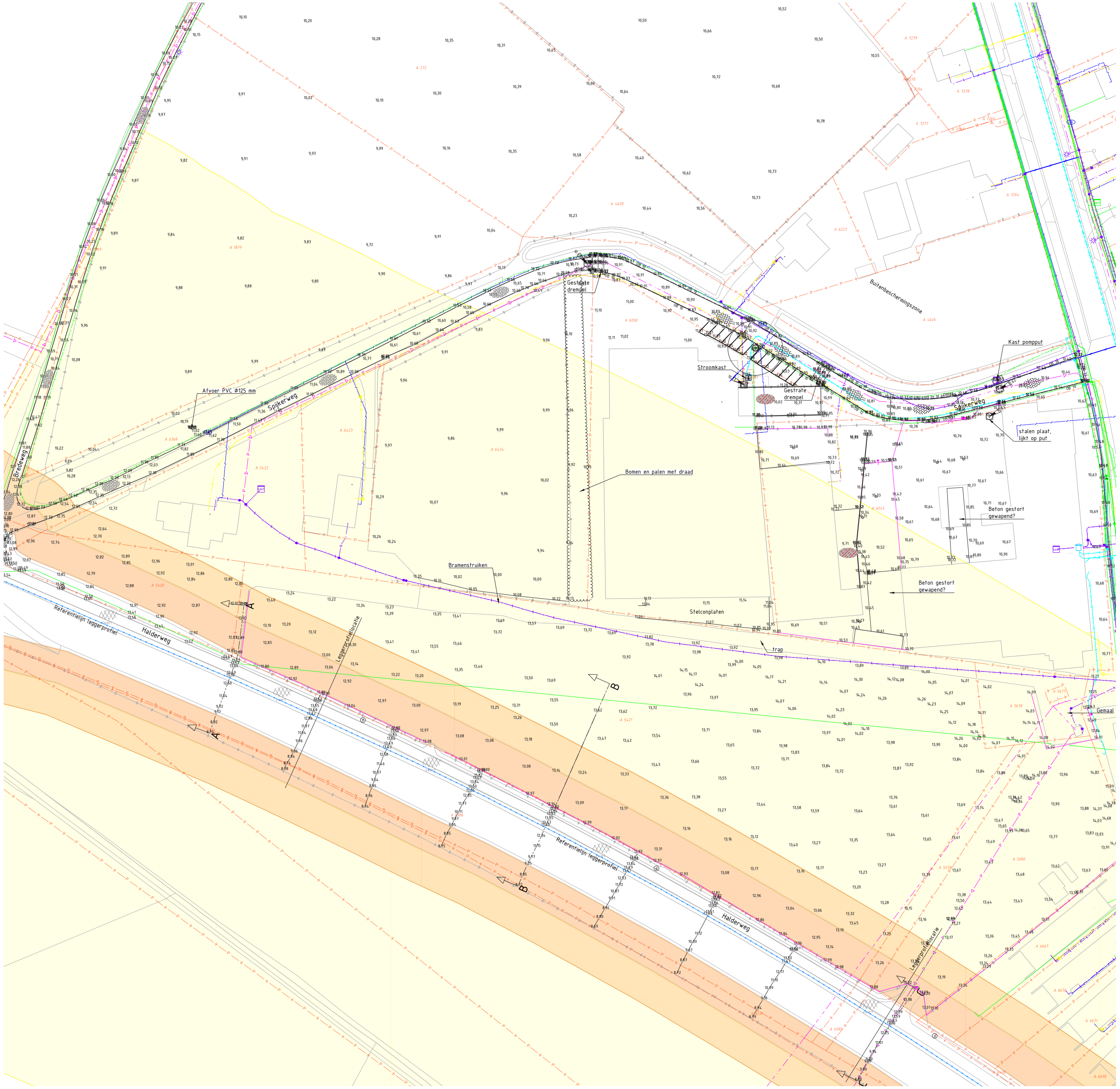
Er heeft afstemming plaatsgevonden met het waterschap over de ontwikkeling. Daarin heeft het waterschap aangegeven voor te willen sorteren op een mogelijke dijkversterking tot een hoogte van +14,20 meter NAP. Bebouwing mag direct aan de waterkering geplaatst worden. Wel dient een vloerpeil van +14,45 meter NAP aangehouden te worden.

Legenda

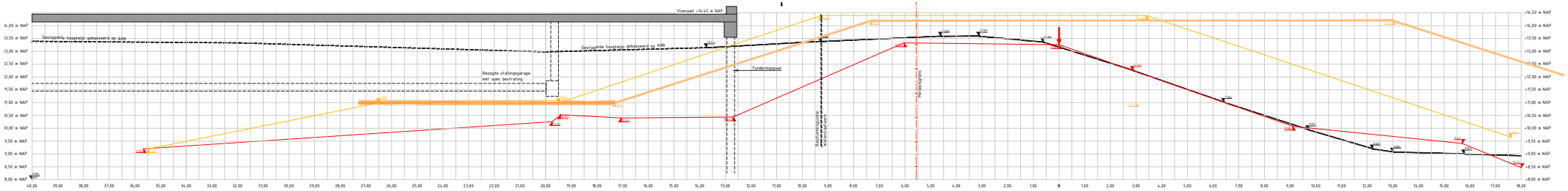
- Onderlegger - BGT (23-11-2021)
- Onderlegger - Kadastrale kaart (23-11-2021)
- Beschermingszone A
- Profiel van vrije ruimte
- Beschermingszone B
- 13,36 — Hoogtemeting in m t.o.v. NAP 02-07-2020 en 23-11-2021
- OB_10 — Opsluitband afm. 100x200 mm
- OB_12 — Opsluitband afm. 120x250 mm
- Symbool - verharding beton
- Symbool - verharding grind/halfverharding
- Symbool - verharding asfalt
- Symbool - betonstraatstenen, keiformaat, kleur grijs
- Schakelkast
- Inspectieput met putdekselhoogte
- Dijkpaal
- Afzetpaal
- Terreinafscheiding
- Poort

Legenda K&L

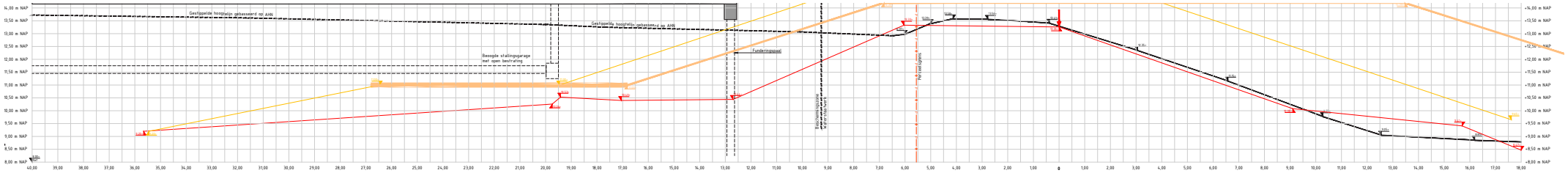
- Datatransport
- Duct, Kabelbed en mantelbuis data
- Resp. kast mof en overig
- Laagspanning
- Laagspanning vervallen
- Duct, kabelbed en mantelbuis LS
- Kabelbed vervallen
- Resp. aarding, kaste en mof
- Resp. overig, technisch gebouw en lichtmast
- Middenspanning
- Middenspanning vervallen
- Duct, kabelbed en mantelbuis MS
- Kabelbed vervallen
- Resp. mof en technisch gebouw
- Gas lage druk
- Mantelbuis gas lage druk
- Resp. afsluiter, overig, T-stuk en verloop
- Overig Rijkswaterstaat
- Kabelbed en mantelbuis overig Rijkswaterstaat
- Water (WLM Limburg)
- Water vervallen
- Mantelbuis water
- Resp. brandkraan/-put, afsluiter en overig
- Eis Voorzorgsmaatregel
- Drukriolering
- Riolering vrijverval
- Resp. kolk, overig, rioolput

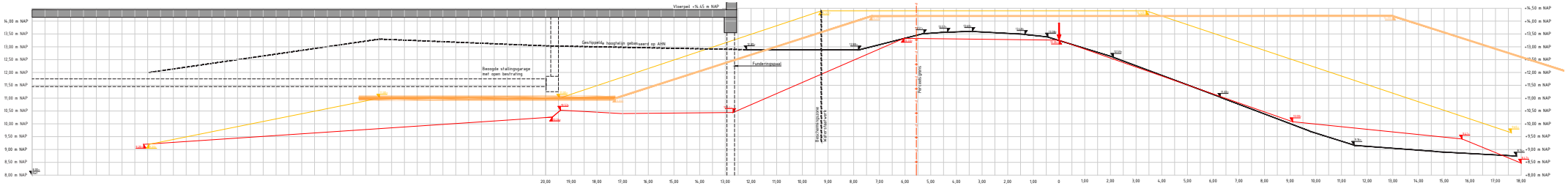
Inmeting terrein (bron: RE-infra)

Doorsnede dijk C-C (bron: RE-infra)

Doorsnede dijk B-B (bron: RE-infra)

Doorsnede dijk A-A (bron: RE-infra)

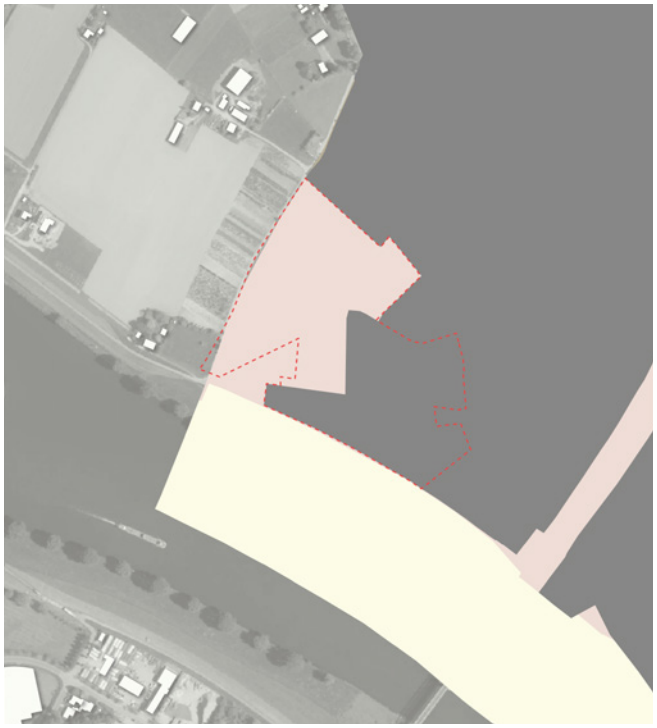
2.3 BELEID

Deze paragraaf gaat nader in op het relevante provinciaal en gemeentelijk beleid. Daarbij worden de kwaliteiten en aandachtspunten in beeld gebracht.

Provinciaal beleid - Natuurzones

- Plangebied
- Goudgroene natuurzone
- Bronsgroene landschapszone

Provinciaal beleid - bebouwd gebied

- Plangebied
- Bebouwd gebied
- Buitengebied
- Landelijk gebied

2.3.1 PROVINCIAAL BELEID - NATUURZONES

Kwaliteiten

\+ Aangrenzend aan het plangebied bevindt zich de Bronsgroene landschapszone (Groenblauwe mantel).

\+ Aangrenzend aan het plangebied bevindt zich de Goudgroene natuurzone (Natuurnetwerk Nederland).

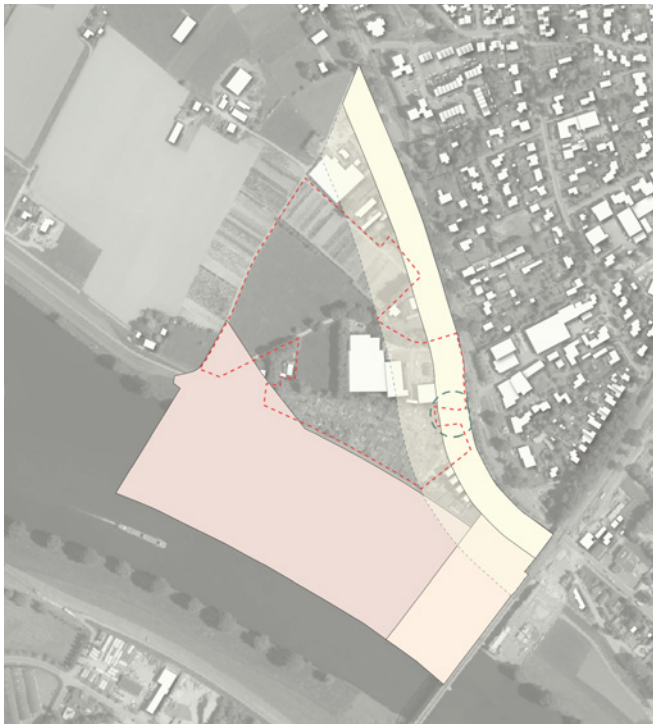
Aandachtspunten

\- Bij ontwikkelingen binnen het plangebied dient rekening gehouden worden met het behoud en de versterking van deze zones.

2.3.2 PROVINCIAAL BELEID - BEBOUWD GEBIED

Aandachtspunten

\- Een deel van het plangebied is conform provinciaal beleid gelegen in het buitengebied.

Geluidscontouren

- Plangebied
- Geurcontour- rioolgemaal
- Geluidzone- weg (indicatief)
- Geluidzone- spoor
- Geluidzone- industrie

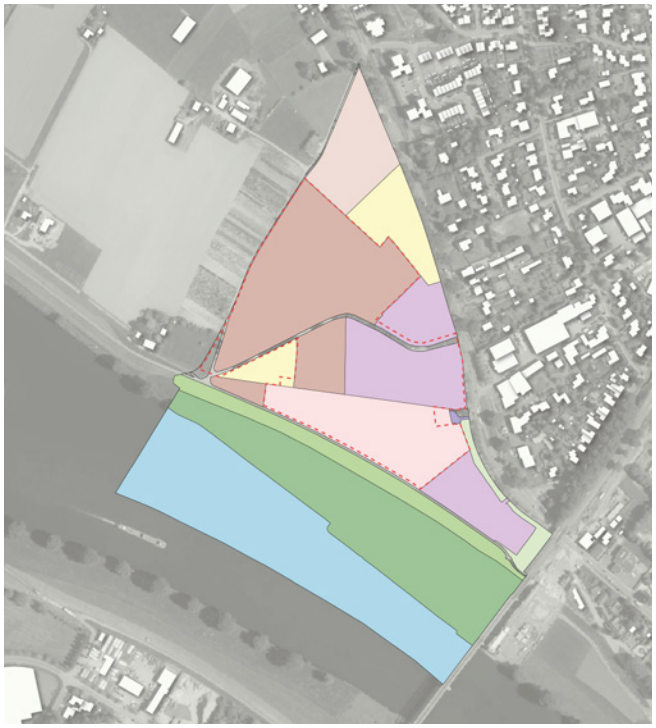
2.3.3 GELUIDSCONTOUREN

Kwaliteiten

+ Een groot deel van het plangebied is niet gelegen binnen bestaande geluidscontouren.
+ De geluidscontour van het spoor valt buiten het plangebied.

Aandachtspunten

- De geluidscontour van de industrie aan de overzijde van de Maas en de N271 is beperkend.
- De geluidscontour van de provinciale weg dient onderzocht te worden.

Bestemmingsplan - enkelbestemming

- Plangebied
- Agrarisch
- Agrarisch bedrijf
- Agrarisch met waarden
- Wonen
- Recreatie- volkstuinen
- Bedrijf
- Bedrijf- Nutsvoorziening
- Groen
- Water

2.3.4 BESTEMMINGSPLAN - ENKELBESTEMMING

Aandachtspunten

- Aan de rand van het plangebied zijn een aantal bedrijfsbestemmingen gelegen, waaronder een kassencomplex, nutsvoorziening, bouwbedrijf en woon-werkkavels. Bij de ontwikkeling van het plangebied dient rekening gehouden te worden met de geldende richtafstanden.

Bestemmingsplan - dubbelbestemming

- Plangebied
- Leiding- riool
- Waterkering invloedgebied
- Waterkering
- Stroomvoerend rivierbed
- Waarde- Archeologie

2.3.5 BESTEMMINGSPLAN - DUBBELBESTEMMING

Aandachtspunten

- Bij de ontwikkeling van het plangebied dient rekening gehouden te worden met de (lage)archeologische verwachtingswaarde (Waarde 4,5,6).
- De waterkering heeft een aantal beschermingszones waar rekening mee gehouden dient te worden.
- Binnen het plangebied bevindt zich een rioolleiding en gemaal.

2.3.6 STRUCTUURVISIE LIERDAL 2010-2020

De structuurvisie Lierdal, vastgesteld op 25 februari 2010, is opgesteld om sturing te geven aan de ontwikkeling van het Lierdal. De structuurvisie is opgesteld door de gemeente Heumen en Mook en Middelaar. Voor het plangebied zijn de volgende aspecten van toepassing:

Zichtlijnen naar de Maas

Het visiedocument oppert dat de zoekgebieden voor woningbouw aan de Maas zouden moeten profiteren van de zichtlijnen op de rivier. De Maas wordt gezien als een kwaliteit die beleefd dient te worden vanuit Molenhoek Zuid.

Aanbrengen laanbeplanting

Ter versterking van de groene waarden en het dorpse karakter kan laanbeplanting worden aangebracht langs de Rijksweg.

Zoekgebied bouw statige villa's

De N271 kenmerkt zich enerzijds als grote verbindende factor tussen de dorpen en steden langs de Maas, maar ook door de statige villa's die langs deze weg in de loop der tijd zijn ontstaan. De structuurvisie stelt dan ook dat in Molenhoek Zuid gezocht dient te worden naar een mogelijkheid om deze bouwvorm ruimte te geven langs de N-weg.

Zoekgebied woningbouw

Het overgrote deel van het plangebied is aangewezen als zoekgebied voor kleinschalige woningbouw.
De gewenste ontwikkelingen in het plangebied passen niet volledig binnen de kaders van de structuurvisie Lierdal, er zijn wel een aantal aanknopingspunten die meegenomen worden bij de verdere ontwikkeling van het plangebied, zoals het zoekgebied voor statige villa's, aanbrengen van laanbeplanting langs de Rijksweg en de zichtlijnen naar de Maas. De nog op te stellen gebiedsvisie krijgt de status van een structuurvisie en gaat hiermee de basis vormen voor de gebiedsontwikkeling.

Structuurvisie Lierdal

2.3.7 RUIMTELIJKE ANALYSE MOOK EN MIDDELAAR

De ‘Ruimtelijke analyse Mook en Middelaar’ is in het leven geroepen als beleidsdocument op basis waarvan nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen getoetst kunnen worden. Het document is opgebouwd uit drie lagen, de occupatielaag, netwerklaag en ondergrond.

De Ondergrond
M1 zone Maas - Waal Kanaal.
De bodem bestaat uit een combinatie van klei met zand en veen. Omdat het gebied binnendijks ligt zijn er tegenwoordig geen invloeden meer van de rivier. Vanwege de grootte van het gebied en de verstedelijkingsdruk is het gebied in de loop der tijd verrommeld geraakt.

Het plangebied beschikt niet over noemenswaardige waarden, op de volgende gebieden: geomorfologie, bodem, aardkunde, ensemble, landschappelijke verschijningsvorm en zeldzaamheid.
Waarde 0/2 (geen)

De Netwerklaag
G9 het Maasdal
De Maaskade is onderdeel van de water(verdedigings) structuur. Deze bestaat uit een dijk en een muur langs een groot deel van Mook. De muur wordt op diverse plekken onderbroken door bijvoorbeeld omhoog lopende stegen rondom de kerk en door doodlopende straten. Vanaf het appartementencomplex Maasstaete loopt de muur over in een rivierdijk (Maasdijk).

In zuidoostelijke richting loopt de muur door tot het eerste deel van de Kanaalweg. Ter hoogte van de spoorbrug (Maasdijk- Halderweg) is sprake van een dijk met, tussen de dijk en de Maas, een aantal agrarische landen die tevens dienen als uiterwaarden.

Het plangebied heeft enige waarde, op basis van de volgende criteria: stedenbouw, ensemble, cultuurhistorie en zeldzaamheid.
Waarde 1/2 (enige waarde)

De Occupatielaag
BG2 - Zone naast Maas - Waalkanaal
Richting de Maas en het Maas- Waal Kanaal heeft het landschap de kenmerken van een broekontginningslandschap. Dit gebied is in de loop der tijd versnipperd door kleinschalige tuinbouwgebieden zoals volkstuinen en kwekerijen. Ook liggen er grote bedrijfsloodsen in het gebied. In het gebied direct langs de Maas komen van oudsher Maasheggen voor als kavelscheiding. Deze beplanting is hier deels verdwenen. De bebouwing bestaat uit oude boerenerven en bedrijfsloodsen en heeft een overwegend matige beeldkwaliteit.
Waarde 0/2 (geen)

BK1 - Bebouwing N271
De eerste bebouwing van betekenis is ontstaan langs de oude routes in het gebied. De Rijksweg is een van de oudste en is de belangrijkste route door de gemeente. De bebouwing langs de Rijksweg ligt verspreid in de dorpen Molenhoek, Mook en Plasmolen. De bebouwing is erg divers met name qua bouwperiode, architectuur, situering tot de weg, massa en qua gebruik.

Van de oorspronkelijke boerderijbebouwing langs de Rijksweg is in het Mookse deel van de weg weinig overgebleven.
Waarde 2/2 (Waardevol)

BK12 - Korendal Bedrijfsterrein
Het Korendal is een diffuus ingericht bedrijventerrein en sportpark tussen de Stuwwal, Mook, en Molenhoek/ de spoorlijn. De beeldkwaliteit is laag. Grote opslaggebieden worden afgewisseld door grote loodsen en fabriekshallen. Voor bedrijventerrein Het Korendal wordt gewerkt aan een herstructureringsplan.
Waarde 0/2 (geen)

2.4 LOCATIE EN BEREIKBAARHEID

Het plangebied en zijn omgeving kenmerkt zich door een aaneenschakeling van dorpen en kleine steden. De bereikbaarheid van deze dorpen en kleine steden werd van oudsher gefaciliteerd door de Provinciale weg die de gebieden aaneen rijgt. Tevens beschikte Molenhoek al vroeg over een eigen station.

Met de komst van de A73 steeg de bereikbaarheid van de gebieden en groeiden de dorpskernen uit tot wat ze nu zijn.

De dorpen en kleine steden hebben veelal zelf voldoende voorzieningen, maar zijn daarnaast ook goed verbonden met de grote steden als Nijmegen en Venlo.

LV-verbindingen

2.4.1 ROUTING LV-VERBINDINGEN

Kwaliteiten

+ Een goede verbinding met de overzijde van de Maas door de fiets- en voetgangersbrug.
+ Recreatieve routes over de waterkering.
+ De route richting Heumen en Nijmegen maakt deel uit van het fietsroutenetwerk “Via Romana”.
+ De nationale fietsroutes LF3 Maasroute en LF 12.

Aandachtspunten

- De LV-verbinding richting het centrum

Auto-verbindingen

2.4.2 ROUTING AUTO-VERBINDINGEN

Kwaliteiten

+ Het station is goed bereikbaar vanuit het plangebied.
+ Directe ontsluiting mogelijk op de Provinciale weg.
+ Oprit naar A73, maar enkele minuten verwijderd van plangebied.

Aandachtspunten

- Geen directe verbinding met de overzijde van de Maas.

Lokale voorzieningen

Regionale bereikbaarheid

2.4.3 LOKALE VOORZIENINGEN

Kwaliteiten

+ Sportverenigingen op loopafstand van het plangebied.
+ Basisscholen op loopafstand van het plangebied.
+ Winkelcentrum op loopafstand van het plangebied.

Aandachtspunten

- Grotere winkelvoorzieningen niet op loopafstand

2.4.4 REGIONALE VOORZIENINGEN

Kwaliteiten

+ Een centrale regionale ligging.
+ Nijmegen binnen een half uur te bereiken per fiets en binnen 15 minuten met de auto.
+ Aantrekkelijke locatie voor forenzen.
+ Bushalte op loopafstand van het plangebied.

2.5 OMGEVINGSDIALOOG

28 april 2021 heeft een digitale participatiebijeenkomst plaatsgevonden voor de omwonenden en belanghebbenden. Tijdens deze bijeenkomst is de achtergrond, proces en de planning nader toegelicht. Verder is iedereen in de gelegenheid gesteld om de grootste zorgen en de grootste kansen voor de ontwikkeling aan te geven. Deze zijn verzameld op een digitale kaart met 'post-its'. Deze input wordt verder meegenomen in het proces.

29 en 30 april 2021 heeft er een viertal persoonlijke gesprekken plaatsgevonden bij de direct in- en aanwonenden van het gebied. Het gaat om de adressen: Spijkerweg 2,5,7 en Rijksweg 2. De insteek van de gesprekken was hetzelfde als de digitale participatiebijeenkomst, het verwoorden van de grootste zorgen en de grootste kansen voor het gebied. De gesprekken hebben waardevolle input opgeleverd voor het verdere proces.

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de belangrijkste input die is opgehaald bij de bewoners en belanghebbenden. De input van bewoners en belanghebbenden is daarbij samengevat tot de essentie.

WAT IS UW GROOTSTE ZORG VOOR HET GEBIED?

- De ontsluiting van het plangebied, de Bredeweg en Spijkerweg zijn hiervoor in de huidige staat niet geschikt
- De toename van verkeersbewegingen en daarmee de drukte
- Het open zicht op de akkers en Maas komt door de ontwikkeling in het gedrang
- Hoogbouw in het plangebied en daarmee de afname van de privacy
- Hinder tijdens de bouwfase
- Lichtvervuiling
- Waardevermindering van de bestaande woningen
- Afstand tot bestaande woningen: landschappelijke inpassing
- Het landelijk karakter van het plangebied verdwijnt door de ontwikkeling
- Aandacht voor flora en fauna bij de ontwikkeling
- Veel last van kwelwater van de Maas, aandachtspunt bij de ontwikkeling.
- Hoogteverschil met volkstuinen is circa 3 meter, dit is een aandachtspunt voor de ontwikkeling. Onder andere vanwege privacy.
- Te veel woningen op een kleine oppervlakte, waardoor er te weinig ruimte is voor groen en landschap.

WAT IS DE GROOTSTE KANS VOOR HET GEBIED?

- Maak er een groene wijk van: Molenhoek verbinden met de Maas
- Energieneutraal
- Klimaatadaptief ontwerpen
- Lage MKI-score (milieukostenindicator)
- Lokale leveranciers en aannemers inzetten
- Het plangebied recreatief versterken
- Maak er een groene woonwijk van met zo min mogelijk hoogbouw
- Aandacht voor architectuur en vormgeving
- Vanwege de ligging nabij de Maas: water als kans
- Bredeweg benutten als recreatieve route
- Verbinding maken met Mook en Molenhoek, het gebied moet geen losse entiteit worden

Digitale kaarten - participatie omgeving - 28 april 2021

Adviesraad Natuur en Milieu
In het kader van de gebiedsvisie Molenhoek Zuid is door de Adviesraad Natuur en Milieu (hierna: ANM) gevraagd om mee te denken en input te leveren voor de ontwikkelscenario's en de uiteindelijke gebiedsvisie. Op 28 april 2021 heeft hiervoor een gesprek plaatsgevonden met de ANM, waarna een schriftelijk advies is uitgebracht. Deze paragraaf is een weergave van de hoofdlijnen van het advies.

Algemeen
Volg de hoofdopgaven van de verstedelijkingsstrategie van de Groene Metropool en maak integrale keuzes bij de scenario-ontwikkeling van deze woningbouwlocatie, prioriteer de belangen in balans tussen de waarden en belangen van 'planet, people en profit' en werk samen door de schalen heen van beleid, bestuur en gebied.

Schaalniveau regio
Advies 1: Kijk ruim in relatie tot woningbouwopgaven van de nauw verbonden noordelijke en zuidelijke regio als het gaat om verantwoordelijkheid voor nieuwe woningbouw en de specifieke taakstelling borging leefomgevingskwaliteit die Mook en Middelaar heeft in die regionale context.

Advies 2: Volg de nieuwe groene regiostrategie: "Het groene raamwerk van de regio wordt versterkt door ontwerpprincipes te hanteren voor het watersysteem, de landschappelijke kwaliteit, de biodiversiteit en groenvoorzieningen".

Advies 3: Kijk bij de uitwerking van de drie scenario's voor de gebiedsvisie ook naar de inhoud, naar geest en letter, van de Structuurvisie Lierdal. Houd de groene open buffers tussen de kernen van Malden en Molenhoek intact en versterk waar nodig, door als compensatie van de woningbouwopgave Molenhoek Zuid, de open corridor van heuvelrug naar Maas te vrijwaren van verdere bebouwing.

Zorg ervoor dat op de overgangen tussen de stuwwallen en de lagere gronden geen ondoordringbaar lint van bebouwing ontstaat dat deze twee natuurlijke systemen isoleert en dat de 'groene vingers' blijven, die ook juist voor de leefbaarheid en identiteit van onze kernen belangrijk zijn. Voorkom de irreversibele sluiting van het bebouwingslint langs de oever van Maas en Maas-Waalkanaal.

Advies 4: Pak tezamen met de gemeente Heumen deze regionale opdracht op om de huidige landschaps- en natuurwaarden te borgen en te versterken waar mogelijk binnen de Groene Metropool-opgave en leg deze vast voor zeer lange termijn.

Advies 5: Hanteer de provinciale 'Rode Contour', die het plangebied gedeeltelijk doorsnijdt, en het daarmee verbonden Limburgs Kwaliteitsmenu (LKM) onverkort bij de uitwerking van de scenario's.

Schaalniveau plangebied
Advies 6: Maak juist in het dorpse karakter van Mook en Middelaar, een ruimtelijk plan en ook een investeringsplan voor het stedenbouwkundig concept met een versteningsgraad en kavelgrootte gebaseerd op een 50%-50% verhouding in plaats van maximalisatie van woonoppervlak binnen de 7 ha waarin winstoogmerk leidend is in plaats van leefomgevingskwaliteit.

2.6. RANDVOORWAARDEN

Landschap
Binnen het plangebied komen een drietal landschapsstructuren voor. Het noordelijk en zuidelijk deel zijn open qua karakter, terwijl het middendeel (door de hoge zichtbeperkende beplanting) een besloten karakter heeft.

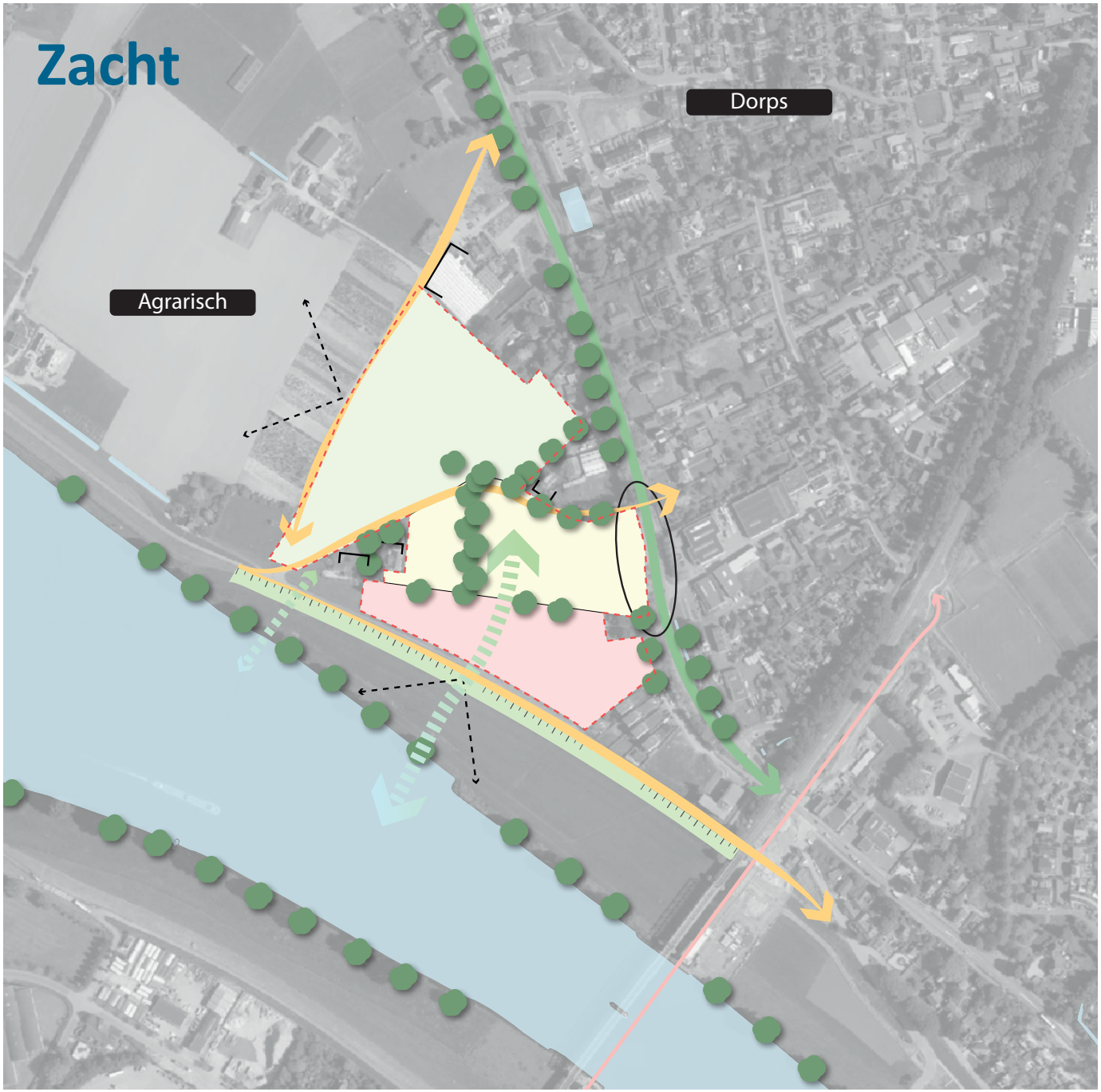
Hoogteverschillen
Het hoogteverschil tussen het volkstuinencomplex en het achterliggende gebied is circa 3 meter. Deze overgang is al lange tijd aanwezig in het gebied en geeft aanleiding om op speelse wijze onderdeel te worden van de nieuwe woonwijk.

Connectie met Maas
Het plangebied beschikt over een unieke overgang van groen naar blauw. Deze overgang schept naast een kwalitatieve verbinding ook een verkoelend effect voor de toekomstige wijk.

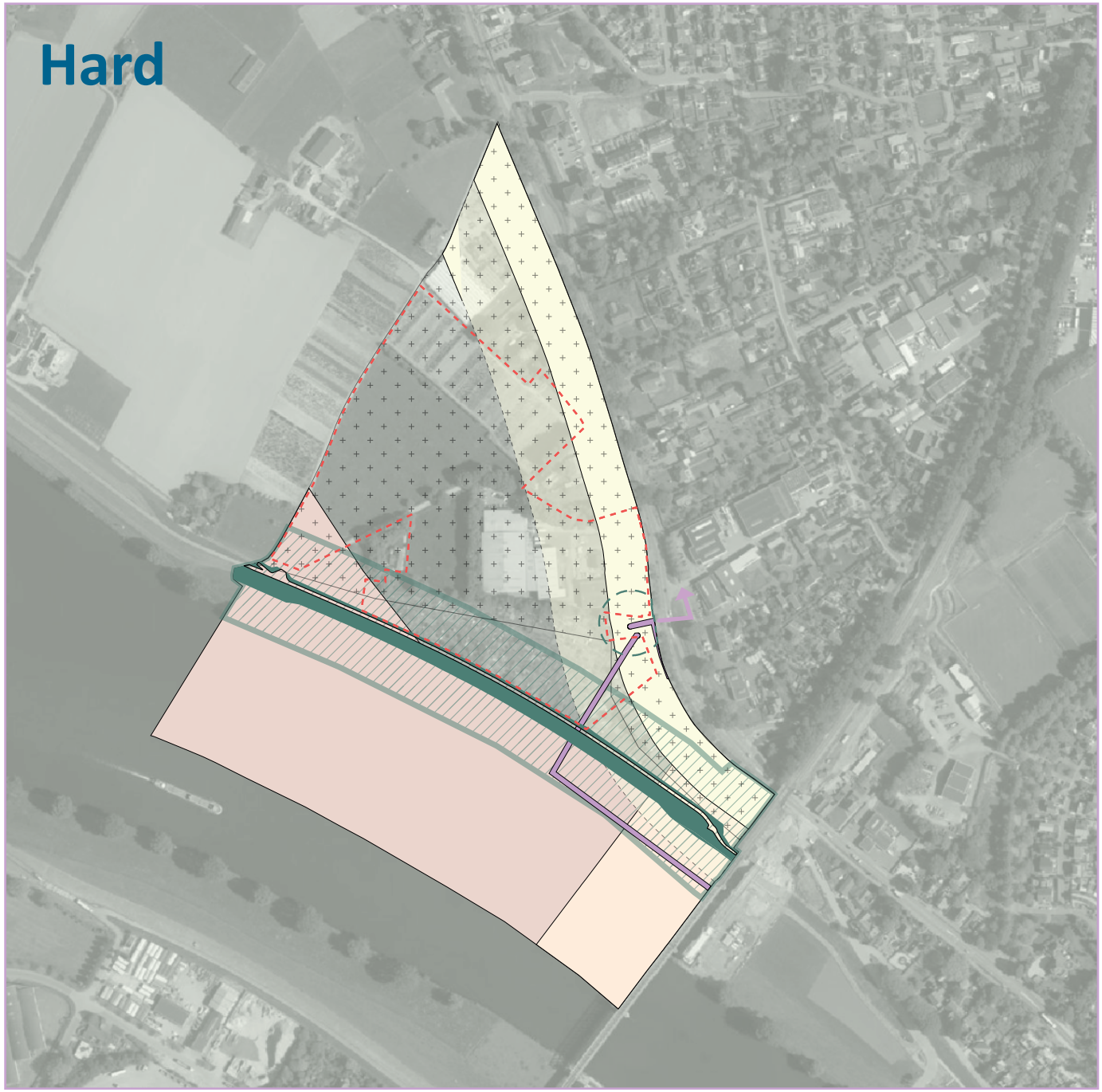
Bestaande infrastructuur
De Bredeweg en Spijkerweg geven het gebied een uniek karakter, bij de ontwikkeling van het gebied is het behouden en versterken van deze wegen het uitgangspunt.

Bestaande bebouwing
Bij de ontwikkeling van het gebied wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met bestaande bebouwing. Daarbij kan gedacht worden aan de inpassing in het landschap.

- PLANGEBIED
- Zichtlijnen-landschap
- Open landschap
- Besloten landschap
- Open landschap - Maas
- Maas
- Belangrijke bomen
- Laanstructuur
- Afronding laanstructuur
- Orientatie bebouwing
- Fietsverbinding over Maas
- Verbinding met de Maas leggen (indicatief)

Randvoorwaarden zacht

Randvoorwaarden hard

Geluidscontouren

De geluidcontouren binnen het plangebied zijn elementen om rekening mee te houden, zo dient er voldoende ruimte gehouden te worden tussen de provinciale weg en mogelijke bebouwing.

Geurcontouren en rioolleiding

Het rioolgemaal valt buiten het plangebied, waarvan de geurcontour tot in het plangebied reikt. Verder is er een rioolleiding in het plangebied gelegen. De rioolleiding maakt ter plaatse van het gemaal de oversteek naar het bedrijventerrein aan de overzijde van de Rijksweg. Bij de verdere uitwerking dient hier rekening mee gehouden te worden.

Waterkering en invloedgebied

Voor de waterkering en het desbetreffende invloedgebied zijn aparte regels opgesteld die nageleefd dienen te worden. Het invloedgebied verbiedt echter geen bebouwing.

Bestaande infrastructuur en ontsluiting

De wegen in het plangebied zijn in de huidige situatie ongeschikt om als ontsluiting van het plangebied te dienen. Verder is de ontsluiting op de Rijksweg een belangrijk aandachtspunt in de verdere ontwikkeling.

4

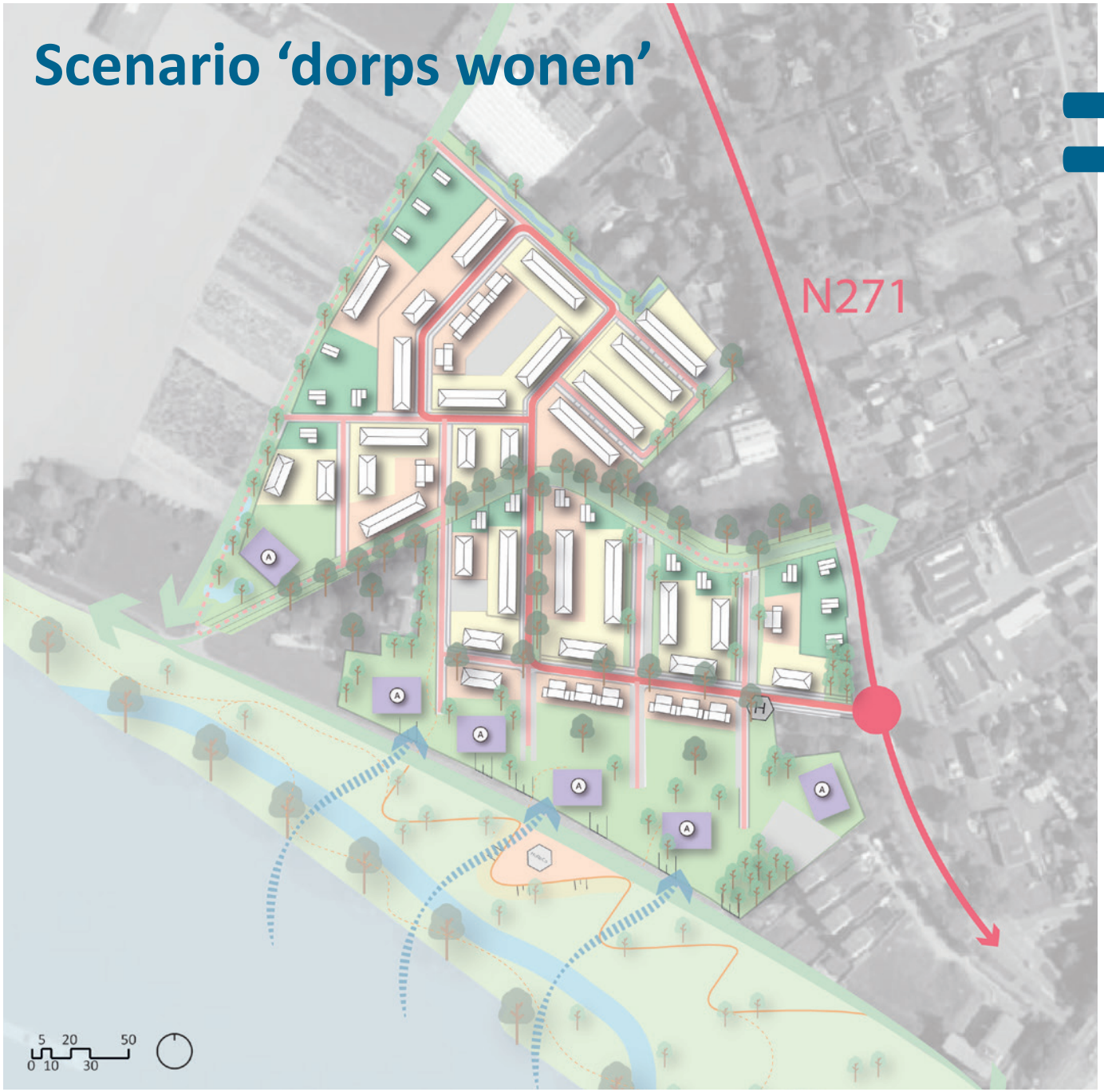

3. ONTWIKKELSCENARIO'S

Ruimtelijke verkenning van mogelijkheden

Scenario ‘dorps wonen’

Scenario ‘Dorps wonen’ - Conceptkaart

3.1 SCENARIO ‘DORPS WONEN’

Het scenario ‘Dorps wonen’ biedt een rationeel verkavelingspatroon en sluit aan bij het dorpse karakter van Molenhoek. Het programma bestaat overwegend uit grondgebonden typologieën. Binnen het plan komen een drietal oriëntaties voor, namelijk; de Maas, het open landschap en de provinciale weg N271.

Scenario ‘Dorps wonen’ - conceptkaart - Landschap & openbare ruimte

Scenario ‘Dorps wonen’ - conceptkaart - Ontsluiting

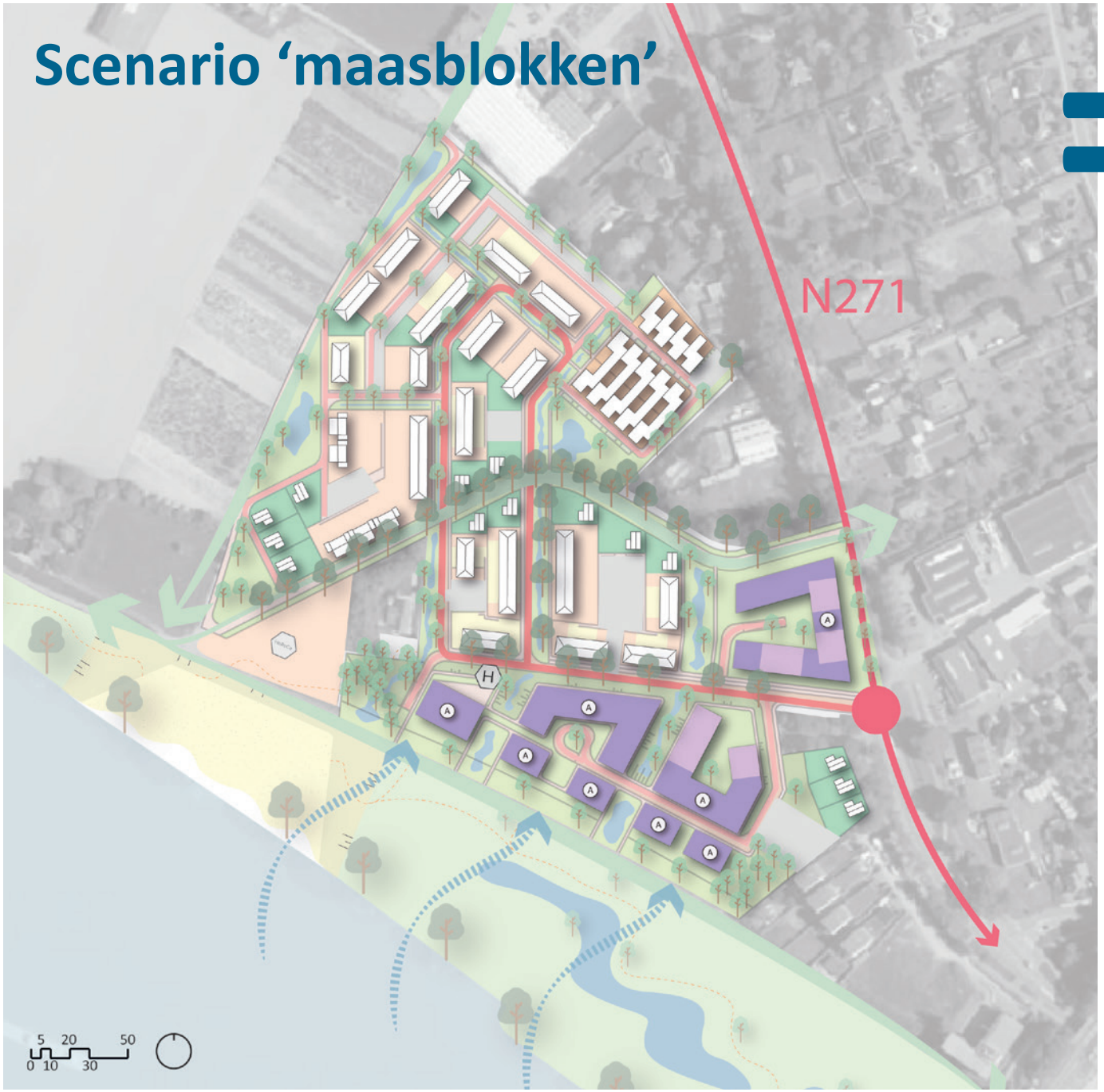
Programma
Het programma van scenario ‘Dorps wonen’ biedt een gebalanceerde mix. De verhouding m^2 tussen grondgebonden en appartementen bedraagt 75/25.

Landschap & openbare ruimte
Binnen het plangebied zijn een aantal groenstructuren aanwezig. Het open landschap aan de overzijde van de Bredeweg, de Spijkerweg die als groene ader door het gebied loopt en tot slot het gebied rondom de waterkering.

Voor het scenario ‘Dorps wonen’ is er gekozen om een kwalitatief hoogwaardige invulling te geven aan de uiterwaarden. Binnen dit scenario loopt er een speelse nevengeul parallel aan de Maas, die de biodiversiteit, maar ook recreatie kan dienen. Tevens is er ruimte voor horeca langs de waterkering.

Infrastructuur
Het binnenwijkse ontsluitingssysteem is hiërarchisch opgebouwd en werkt met verschillende profielbreedtes, afhankelijk van de verkeersintensiteit.

Scenario ‘maasblokken’

Scenario ‘Maasblokken’ - Conceptkaart

3.2 SCENARIO ‘MAASBLOKKEN’

Het scenario ‘Maasblokken’ biedt een rationeel verkavelingspatroon zonder in te leveren op kwalitatieve openbare ruimte. Het concept benut het hoogteverschil van 3 meter vanaf de waterkering om een aflopende groenstructuur te creëren die het plangebied dooraderd. De appartementen staan gericht op de Maas en vormen een transitiegebied naar het Maaslandschap.

Scenario 'Maasblokken' - conceptkaart - Landschap & openbare ruimte

Scenario 'Maasblokken' - conceptkaart - infrastructuur

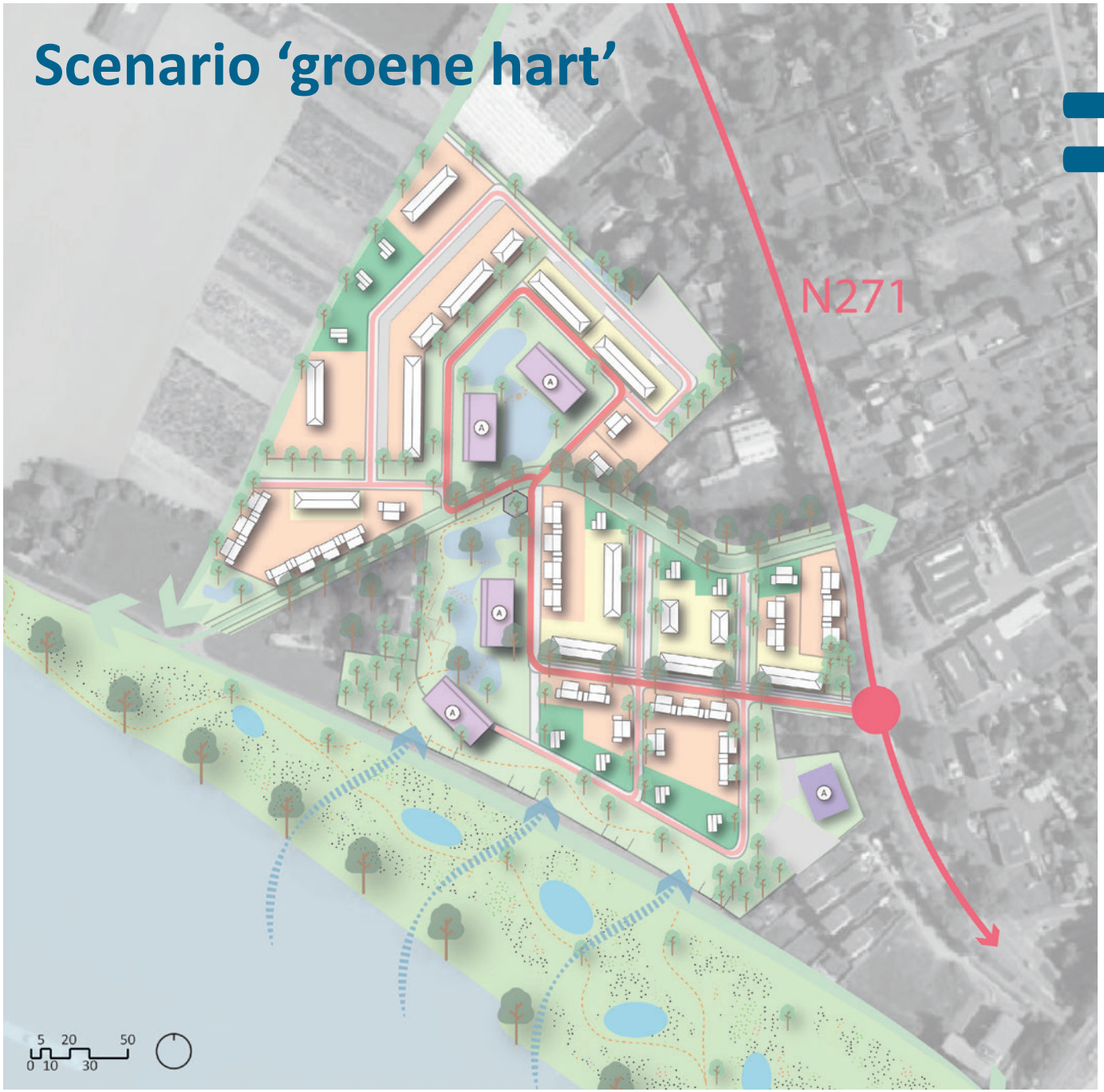
Programma
Het programma van scenario 'Maasblokken' bestaat uit een mix van verschillende typologieën. De verhouding m^2 tussen grondgebonden en appartementen bedraagt 50/50.

Landschap & openbare ruimte
Binnen het plangebied zijn een aantal significante groenstructuren aan te wijzen. Het open landschap aan de overzijde van de Bredeweg, de Spijkerweg die als groene ader door het gebied loopt en tot slot het gebied rondom de waterkering.

Tevens zorgen de groene vingers voor groenstructuren die het plangebied dooraderen. Voor het scenario 'Maasblokken' is er gekozen om de horeca bij de waterkering te plaatsen. Er kan onderzocht worden of dit in combinatie zou kunnen met een recreatief strand aan de Maas.

Infrastructuur
Het binnenwijkse ontsluitingssysteem is hiërarchisch opgebouwd en werkt met verschillende profielbreedtes, afhankelijk van de verkeersintensiteit.

Scenario ‘groene hart’

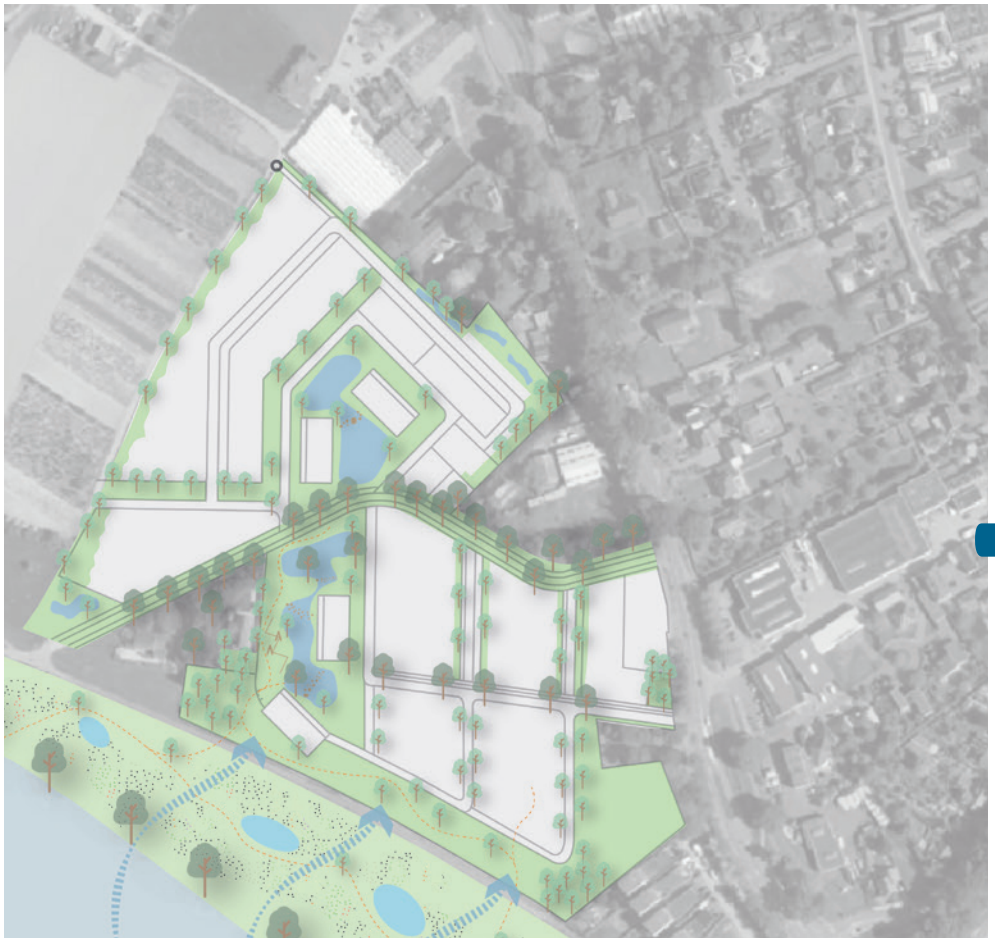
Scenario ‘groene hart’ - Conceptkaart

3.3 SCENARIO ‘GROENE HART’

Het scenario ‘groene hart’ volgt de landschappelijke elementen binnen het plangebied. Het concept schept ruimte binnen het plan d.m.v appartementen en vormt randen door vrijstaande typologieën. De appartementen staan als solitairen in het parklandschap en maken ruimte voor een groene verbindingzone richting de Maas.

Scenario ‘groene hart’ - conceptkaart - Landschap & openbare ruimte

Scenario ‘groene hart’ - conceptkaart - infrastructuur

Programma

Het programma van scenario ‘groene hart’ bestaat uit een mix van verschillende typologieën. De verhouding tussen grondgebonden en appartementen bedraagt 70/30.

Landschap & Openbare ruimte

Het scenario ‘groene hart’ is wonen in het groen, waarbij bouwmassa’s in een parklandschap worden geplaatst. Voor het scenario ‘groene hart’ is er gekozen om de uiterwaarden uit te voeren in bloemrijk grasland, struiken, bomen en poelen. Het landschappelijk wonen wordt op deze wijze nogmaals onderstreept.

Ontsluiting scenario

Het binnenwijkse ontsluitingssysteem is hiërarchisch opgebouwd en werkt met verschillende profielbreedtes, afhankelijk van de verkeersintensiteit.

3.4 OMGEVINGSDIALOOG

De ontwikkelscenario's zijn in persoonlijk gesprek toelicht bij de directe omgeving op 13, 18 en 21 oktober 2021. Er zijn gesprekken gevoerd met de bewoners van Bredeweg 6, Oosterkanaaldijk 11, Rijksweg 270, Spijkerweg 2,5 en 7 en Rijksweg 6, 6a, 16,16a, 16b en 16c. Het doel van deze gesprekken was om te achterhalen wat de positieve punten en verbeter- en aandachtspunten zijn per scenario.
De verzamelde input is vervolgens gebruikt om het voorkeursscenario op te stellen. In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de belangrijkste input die is opgehaald bij de directe omgeving. De input van bewoners en belanghebbenden is daarbij samengevat tot de essentie.

Positieve punten

- Goede locatie voor de hoofdontsluiting met rotonde bij de Rijksweg.
- Laagbouw aan Bredeweg, bouw verder langzaam op laten lopen.
- Saneren van de bestaande industrie.
- Behouden van de groene structuur van de Spijkerweg.
- Doorkijken via de groene vingers het gebied in zijn een fraai element.
- Appartementen aan de Maas zijn mooi, zorg er wel voor dat het niet één dichtgebouwde wand wordt, maar behoud voldoende doorzichten.
- Appartementen als buffer aan de Rijksweg zijn een mooie invulling.
- De locatie van de patio's zijn goed gekozen in de scenario's.

Verbeter- en aandachtspunten

- Probeer te voorkomen dat achtertuinen direct grenzen aan bestaande achtertuinen. Bij voorkeur groenzone of weg en voortuin als buffer.
- Appartementen in het middendeel zijn niet wenselijk i.v.m. privacy.
- Liever geen appartementen direct aan de Bredeweg, maar liever aan de Rijksweg en eventueel verder aan de dijk.
- Horecapunt is onwenselijk, genereert veel extra verkeer en de dijk is al druk. Iets verder in Mook zijn al voldoende voorzieningen.
- Groenstrook voorzien rondom woningen aan de Bredeweg.
- Appartementenblok hoek Bredeweg en dijk nabij bestaande woningen is onwenselijk.
- Groen aan de randen is weliswaar mooi, maar er mist voldoende groen en ruimte voor spelen in het gebied zelf.
- Houd voldoende afstand tussen met name de appartementenblokken en bestaande woningen in het gebied.
- Houd rekening met privacy bestaande woningen
- Houd bij hoogbouw rekening met de bestaande zichtlijnen vanuit woningen; hoogbouw zo veel mogelijk aan Rijksweg waar nu bedrijven gevestigd zijn.
- Zorg voor een goede landschappelijke inpassing, met name rondom de bestaande woningen.
- Behoud zo veel mogelijk het landelijke karakter.
- Voorkom directe aansluiting op de Bredeweg. Dit is ook de ontsluiting voor bedrijfsverkeer / tractoren. Voorkom dat er verkeer ontstaat dat de weg blokkeert.
- Dijk niet geschikt voor ontsluiting / risico sluipverkeer. Suggestie: sluit bij Spijkerweg / Bredeweg richting dijk de weg af voor gemotoriseerd verkeer.
- Weer gemotoriseerd verkeer van de dijk (langzaam verkeer verbinding van maken richting Heumen).
- Er is veel kwel in het gebied, met name in het noordelijk deel (laagst gelegen deel).
- Uiterwaarden betrekken bij het plan / natuur en recreatie ontwikkeling in de uiterwaarden is positief.
- Duurzaamheidsoplossingen meenemen in de plannen.
- Oversteek bij Bredeweg / Sterreschans is de logische (langzaam verkeerroute) naar school en centrum Molenhoek. Zeer wenselijk om op deze locatie een veilige oversteek te maken.
- Bestaande fietspad langs de provinciale weg is onveilig / smal.

5

4. GEBIEDSVISIE

Schetsontwerp en onderbouwing van ontwerpthema's

Ontwerpuitgangspunten - concept

Landschappelijk casco

+

Wonen aan de Maas

+

Woonvelden en randen

+

Infrastructuur en mobiliteit

=

Concept

4.1 ONTWERPUITGANGSPUNTEN

De ontwerpuitgangspunten hebben gediend als basis voor het opstellen van het schetsontwerp en kunnen gezien worden als het raamwerk waarbinnen de overige functies van het plan een plek hebben gekregen. Het raamwerk bestaat uit een viertal facetten die samen het concept vormen voor de locatie.

Dit raamwerk is opgesteld vanuit beleidsstukken, visies, (duurzaamheid)ambities en randvoorwaarden die naar voren zijn gekomen in de analyse.

Landschappelijk casco

- Bestaande bomen en houtwallen binnen het plangebied dienen zoveel mogelijk behouden te blijven.
- Tussen de Maas en het binnendijkse landschap dient voldoende ruimte gelaten te worden om de Maas beleefbaar te maken, maar ook om een verbinding te leggen met het achterliggende landschap.
- Landschappelijke zones dienen aan elkaar gekoppeld te worden. Grotere groenstructuren bieden de kans om water te bergen.
- Kwalitatieve groenplekken maken in het binnengebied.

Wonen aan de Maas

- De Maas brengt de potentie voor een hoogwaardig woonprogramma met zich mee. Aandachtspunt daarbij is de massa van het woonprogramma.
- De bebouwing aan de Maas dient geen barrière te vormen tussen de Maas en het achterliggende landschap. Het is belangrijk om openingen tussen de massa's te creëren.
- De bebouwing dient een hoogwaardige overgang te faciliteren tussen het binnen- en buitendijksgebied. Het is een verbindende zone waar men zowel kan verblijven als recreëren.

Woonvelden en randen

- Duurzaamheid als vanzelfsprekendheid in het plan op basis van de uitkomsten van de workshop.
- Onderscheid in buurten met een eigen karakter en bebouwingstypologie.
- Compositie van compacte appartementengebouwen aan de Maas met doorzichten en variatie in hoogte. Het hoogteverschil benutten voor gebouwd parkeren onder de appartementen.
- De N271 kenmerkt zich door zijn laanstructuur en de hieraan gelegen woningen. De delen van het plangebied die zich op deze weg oriënteren kunnen dit bestaande stramien afronden. Een appartementenblok op deze locatie kan ook fungeren als geluidsbuffer richting de N271 en als accent aan de entree.
- Aan de noordoostzijde van het plangebied doet zich de kans voor om bebouwing te creëren met zicht op het open agrarisch landschap.
- Lagere (patio)woningen rondom bestaande bebouwing.

Infrastructuur en mobiliteit

- De Halderweg, Spijkerweg en Bredeweg zijn belangrijke recreatieve langzaamverkeersroutes en dienen dit ook in de toekomst te blijven. Ontsluiting van de nieuwe woonwijk vindt niet plaats via deze wegen.
- Bij de aansluiting van de Bredeweg op de N271 wordt een veilige oversteek gemaakt voor langzaamverkeer, dit vormt daarmee de verbinding met Molenhoek.
- Het plangebied wordt voorzien van één hoofdontsluiting op de N271 ter hoogte van het bedrijventerrein door middel van een rotonde.
- Eén ontsluitende verkeerslus vanaf de rotonde door het hele gebied, de overige straten ondergeschikt en uitvoeren als woonpaden.
- Een calamiteitendoorgang via de Bredeweg en/of Spijkerweg is mogelijk.
- SmartHUB inpassen nabij de entree van de nieuwe wijk en ruimte bieden voor nieuwe mobiliteitsconcepten als deelauto's.
- Parkeren zoveel mogelijk uit het zicht in groene parkeerkoffers of achterstraten.

4.2 DUURZAAMHEID

Om een gebied duurzaam te ontwikkelen, is het belangrijk met betrokken partijen vroegtijdig het ambitieniveau vast te leggen. Zo ook voor Molenhoek Zuid. Dit is samen met de gemeente Mook en Middelaar, betrokken ontwikkelaars en met input van duurzaamheidsexperts vormgegeven.

In het proces van de gebiedsvisie hebben gemeente en de ontwikkelaars prioriteiten bepaald tussen en binnen de duurzaamheidsthema's: klimaatadaptatie & biodiversiteit, duurzame energie, duurzame mobiliteit en circulariteit. Dit past bij het beleid van de gemeente op het gebied van duurzaamheid en de ruimtelijke context van het plan. Op deze manier is er een passend duurzaamheidsbeeld en ambitie ontstaan.

Het duurzaamheidsbeeld biedt ruimte voor nadere keuzes in de exacte uitvoering. Op stedenbouwkundig niveau zijn deze nader verkend door verschillende duurzaamheidsoplossingen te kiezen in de scenario's. Deze zijn besproken en hebben geleid tot het uiteindelijke voorkeursmodel.

Deze geeft daarmee op het vlak van duurzaamheid verdere richting. De uitwerking zal met name betrekking hebben op de precieze maatregelen in de openbare ruimte, private kavels en de te bouwen woningen. De gebiedsvisie benoemt hiervoor per thema normen en kansen.

KLIMAATADAPTATIE & BIODIVERSITEIT

Molenhoek Zuid is een groene en waterrijke buurt die gericht is op het vergroten van de biodiversiteit, het bieden van ruimte voor waterberging en natuurlijke koeling. Hier dragen woningen, tuinen en de openbare ruimte aan bij. Samen vormt dit een integraal systeem.

DUURZAME MOBILITEIT

De wijk Molenhoek Zuid is ingericht op het verblijven en verplaatsen, te voet of met de fiets. De auto is welkom in de wijk, maar minder dominant aanwezig. Daarbij bevordert een uitgebreide laadinfrastructuur in de wijk het elektrisch rijden. Daarnaast blijven logistiek en openbaar vervoer aan de rand van de wijk.

Molenhoek Zuid is een toekomst-bestendige en aantrekkelijke woonwijk met volop groen en water. De wijk is een verbindende schakel tussen dorp en rivier. Het is een verblijfgebied waar het prettig wandelen en fietsen is en waar de woningen energiezuinig en deels circulair gebouwd worden.

DUURZAME ENERGIE

De energieprestatie van de woningen in Molenhoek Zuid gaat een stap verder dan nu wettelijk nodig is. Er wordt daarvoor sterk ingezet op de reductie van het energiegebruik en de inzet van veelal duurzame energiebronnen. Voor appartementen zou dit eventueel collectief kunnen worden gedaan.

CIRCULARITEIT

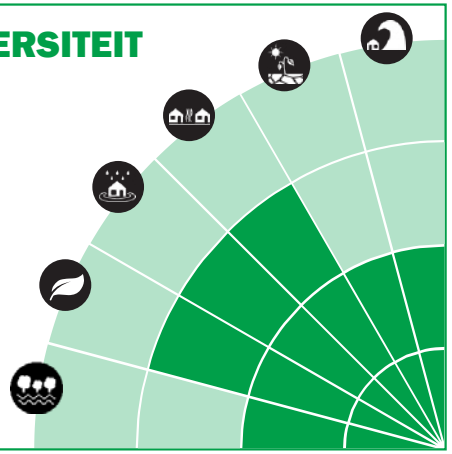
In Molenhoek Zuid worden de eerste stappen gezet op het gebied van circulariteit. In de bouw van de woningen wordt het grondstofgebruik beperkt en wordt een deel van de woningen gebouwd met hernieuwbare materialen. Ook wordt op een aantal plekken remontabel gebouwd, waarmee woningen kunnen worden verplaatst, verandert of hergebruikt.

AMBITIEWEB

KLIMAATADAPTATIE & BIODIVERSITEIT

Niveau 3: Heeft prioriteit

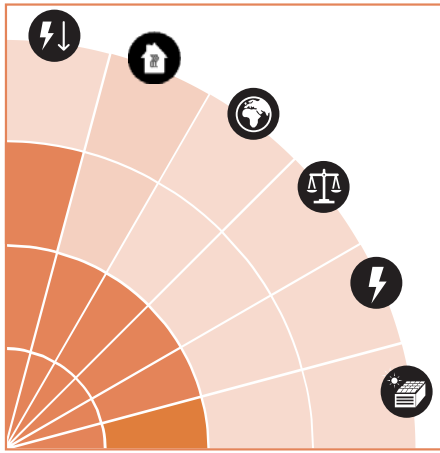
- Overstromings-bestendig
- Droogte-bestendig
- Hitte-proof
- Waterrobuust
- Rijk aan soorten
- Groenblauwe netwerken

DUURZAME ENERGIE

Niveau 3: Heeft prioriteit

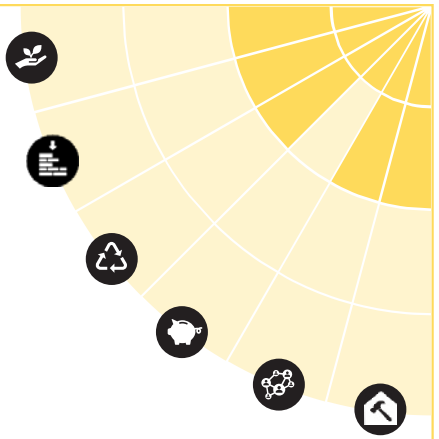
- Vraagbeperking
- Efficiëntie van opwekinstallaties
- Beperken omgevingseffecten
- Balancering vraag en aanbod
- Vermogensvraag elektriciteit
- Lokale opwek van duurzame elektriciteit

CIRCULAIRE ONTWIKKELING

Niveau 2: Basis

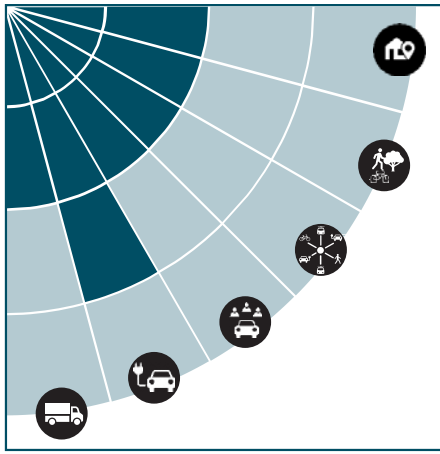
- Hernieuwbare materialen
- Grondstoffen-besparing
- Grondstoffenbesparing door recycling
- Nieuwe verdienmodellen
- Direct hergebruik door urban mining
- Remontabelheid

DUURZAME MOBILITEIT

Niveau 2: Basis

- Thuis – werk en voorzieningen
- Actieve mobiliteit
- MaaS - OV
- MaaS – deelmobiliteit
- Emissieloze mobiliteit
- Slimme en schone logistiek

Ambitieniveau:

4. Onderscheidend

Dit thema krijgt een heel hoog ambitieniveau. We gaan iets doen dat in Nederland nog amper vertoond is.

3. Heeft prioriteit

Dit thema heeft prioriteit en gaat een ambitieuze invulling krijgen. We gaan nieuwe dingen proberen

2. Basis

Voor dit thema gaan we net iets meer doen dan het (wettelijk) minimum. We zetten het volgende stapje.

1. Minimum

Voor dit thema volstaat wat minimaal (wettelijk) noodzakelijk is.

OVER MORGEN

Ambitieweb Molenhoek Zuid

KLIMAATADAPTATIE & BIODIVERSITEIT

Molenhoek Zuid is een groene en waterrijke buurt die gericht is op het vergroten van de biodiversiteit, het bieden van ruimte voor waterberging en natuurlijke koeling. Hier dragen woningen, tuinen en de openbare ruimte aan bij. Samen vormt dit een integraal systeem.

Parkeren op waterdoorlatende verharding

Nestkasten op de gevel

Vastliggend in stedenbouwkundig plan:

- Bestaand groen vormt de basis voor een robuuste groenstructuur.
- Groene inprikkers die van de dijk de wijk inlopen zorgen voor een verkoelend effect vanuit de Maas.
- Bomenlanen zorgen voor schaduw, vergroening en biodiversiteit.
- Integraal systeem voor het bergen van hemelwater, bestaande uit grotere wadi's die tevens als speelplek gebruikt kunnen worden.
- Eén van de wadi's aan de randen van de wijk wordt ingericht als ecologische hotspot en is daarmee in mindere mate toegankelijk voor bewoners.

Kansen binnen stedenbouwkundig plan:

- Groene daken op platte daken.
- Woningen voorzien van natuurlijke of lichte materialen, dan wel passieve bouwelementen zoals overstekken en zonweringen t.b.v. verkoeling.
- Hergebruik regenwater in woningen en tuinen.
- Waterdoorlatende verharding toepassen in parkeervelden.
- Infiltratiekratten onder parkeerkoffers.
- Verhoogde vloerpeilen van woningen.
- Onverharde wegen voor fietsers in stand houden.
- Openbare ruimte wordt op een natuurlijke wijze ingericht en beheerd met behoud van bestaande soorten en uitbreiding met andere inheemse soorten.
- Uiterwaarden in vorm van een biotoop, ecologisch verbinden met de groenstructuur van de wijk.
- Woningen voorzien van verblijfruimte of nestelstenen in de gevels en daken voor gebouwafhankelijke soorten zoals de huismus, gierzwaluw en diverse vleermuizen.

Suggestie voor normen:

- Voor de woningen geldt een maximale waarde voor warmte uitgedrukt in TOjuli volgens het wettelijk minimum (max 1,2 per 1 januari 2021).
- Voor de buitenruimte geldt dat er binnen 300 meter van iedere woning een aantrekkelijke, koele verblijfsplek is met een aangename gevoelstemperatuur.
- De belangrijke looproutes van en naar de wijk (de Spijkerweg en Bredeweg) moeten op het heetste moment van de dag minimaal 40% schaduw creëren.
- Maximaal verhardingspercentage tuinen is 50%.
- Een groot deel van de neerslag (60 mm) van een korte hevige bui (1/100 jaar, 70 mm in 1 uur) wordt op privaat terrein opgevangen en vertraagd afgevoerd. De berging is niet eerder dan in 24 uur leeg en is in maximaal 48 uur weer beschikbaar, of wordt gestuurd.

DUURZAME MOBILITEIT

De wijk Molenhoek Zuid is ingericht op het verblijven en verplaatsen, te voet of met de fiets. De auto is welkom in de wijk, maar minder dominant aanwezig. Daarbij bevordert een uitgebreide laadinfrastructuur in de wijk het elektrisch rijden. Daarnaast blijven logistiek en openbaar vervoer aan de rand van de wijk.

Pakketkluis

Laadpalen

Vastliggend in stedenbouwkundig plan:

- Hoofdaders door wijk gericht op langzaam verkeer, zijnde de Spijkerweg en Bredeweg, zijnde directe verbindingen naar voornaamste bestemmingen (centrum, station, Nijmegen en Cuijk).
- Eén centrale hoofdontsluiting voor autoverkeer enkel voor bestemmingsverkeer.
- Vanuit hoofdontsluiting is inrichting steeds meer gericht op verblijven (éénrichtingsverkeer en verblijfsstraten).
- Parkeren geclusterd in grotere velden in plaats van parkeerstroken voor de deur.
- Parkeerruimte met laad- en los plek direct bij de entree van de wijk die kan worden benut als mobiliteitshub.

Kansen binnen stedenbouwkundig plan:

- Woningen voorzien van werkplek.
- Aanleg glasvezelvoorzieningen.
- Grote bergingen bij woningen zorgen voor extra ruimte voor veilige fietsenstalling.
- Bushalte aan Rijksweg verplaatsen naar toegang wijk.
- Plaatsen van een centrale pakketwand als onderdeel mobiliteitshub.
- Plaatsen van deelauto's,-(bak)fietsen en scooters als onderdeel mobiliteitshub.
- Parkeervelden voorzien van laadpalen en leidingen om deze te kunnen uitbreiden.

Suggestie voor normen:

- 1 deelauto op 50 woningen.
- Reductie parkeernorm bespreekbaar wanneer deelmobiliteit wordt ingevoerd.
- 1 op de 20 parkeerplaatsen voorzien van laadpunt, loze leidingen voor de aanleg van laadpunten bij minstens 1 op de 5 parkeerplaatsen.

Deelfietsen bij mobiliteitshub

DUURZAME ENERGIE

De energieprestatie van de woningen in Molenhoek Zuid gaat een stap verder dan nu wettelijk nodig is. Er wordt daarvoor sterk ingezet op de reductie van het energiegebruik en de inzet van veelal duurzame energiebronnen. Voor appartementen zou dit eventueel collectief kunnen worden gedaan.

Zonnepanelen

Toepassen lichte gevelstenen

Vastliggend in stedenbouwkundig plan:

- Woningen krijgen kappen met capaciteit voor zonnepanelen.
- Geclusterde parkeervoorzieningen bieden capaciteit voor zonnecarports.
- Inrichting openbare ruimte zorgt voor natuurlijke koeling.
- Compacte bouw zorgt voor beperking warmtevraag.

Kansen binnen stedenbouwkundig plan:

- Zonnepanelen worden dusdanig aangelegd dat vrijwillige plaatsing van extra panelen eenvoudig en efficiënt uit te voeren is.
- Appartementencomplexen bieden mogelijkheden voor collectieve warmteoplossingen.
- Passieve bouwkundige maatregelen kunnen behoefte aan koude en warmte verlagen, waarbij te denken valt aan overstekken op daken en zonweringen.
- Woningen worden zonder open haard uitgevoerd.
- Keuze voor laadpalen die vehicle-to-grid-oplossingen (uitwisseling van energie) mogelijk maken en daarmee bijdragen aan het balanceren van vraag en aanbod duurzame elektriciteit (slimme laadpleinen).

Suggestie voor normen:

- Woningen moeten t.a.v. vraagbeperking voldoen aan wettelijk kader (BENG1), daar wordt bewust niet ingezet op een hogere eis om ruimte te bieden voor duurzaam materiaal gebruiken en architectuur.
- Woningen moeten t.a.v. efficiëntie van (warmte) installaties voldoen aan wettelijk kader (BENG2).
- Er wordt ingezet op een BENG3 met een minimum aandeel van 75% duurzame opwek in lijn met de route naar energieneutraliteit.

Duurzame warmtesystemen

CIRCULARITEIT

In Molenhoek Zuid worden de eerste stappen gezet op het gebied van circulariteit. In de bouw van de woningen wordt het grondstofgebruik beperkt en wordt een deel van de woningen gebouwd met hernieuwbare materialen. Ook wordt op een aantal plekken remontabel gebouwd, waarmee woningen kunnen worden verplaatst, verandert of hergebruikt.

Biobased bouwen

Hergebruik materialen

Vastliggend in stedenbouwkundig plan:

- De efficiënte ontsluitingsstructuur voorkomt materiaal gebruik in de vorm van verhardingen.
- De Bredeweg blijft onverhard.
- Compacte bouw voorkomt materiaalgebruik.
- Hemelwater wordt oppervlakkig opgelost (wadi's), waardoor enkel vuilwaterriolering nodig is.
- Dubbel ruimtegebruik van wadi's (water, groen en spelen) en parkeren (parkeren en energie).

Kansen binnen stedenbouwkundig plan:

- Gesloten grondbalans.
- Deelmobiliteitsconcepten zorgen voor vermindering autobezit (m.n. tweede en derde auto's).
- In een deel van plangebied worden woningen van hernieuwbare materialen gemaakt.
- In een deel van het plangebied worden remontabele woningen gebouwd (gebouw is zo ontworpen dat het (gedeeltelijk) kan worden gedemonteerd).
- Gebruik hernieuwbare materialen in openbare ruimte.

Suggestie voor normen:

- Materiaalpaspoort voor alle woningen.
- Minimaal 10% van de woningen wordt remontabel gebouwd. Hiervoor geldt een losmaakbaarheidsindex van 0,6.
- Minimaal 10% van de woningen wordt gebouwd van hernieuwbare materialen. Hiervan is minimaal 60% van het aandeel van materialen (in kg) biobased.
- Minimaal 20% van de woningen voor 2025 MPG: <0,60 €/ m2 BVO/ jaar (prognose in 2025 is 0,70 €/m2 BVO/ jaar wettelijke norm).
- Minimaal 20% van de woningen voor 2030 MPG: <0,40 €/ m2 BVO/ jaar (prognose in 2030 is 0,50 €/ m2 BVO/ jaar wettelijke norm).
- Overige woningen volgen wettelijke norm.
- Minimaal 70% van het straatmeubilair (in kg) heeft een non-virgin herkomst (hergebruik of recycling) of bio-based herkomst.
- Het beton in de openbare ruimte bestaat voor minimaal 30% uit gerecycled beton.

Schetsontwerp Molenhoek Zuid

Luchtfoto plangebied met woonsferen

4.3 SCHETSONTWERP MOLENHOEK ZUID

Schetsontwerp

De ontwerpuitgangspunten en de aspecten rondom duurzaamheid zijn doorvertaald in een schetsontwerp. Hierin is alles maatvast uitgetekend zodat inzichtelijk is of het programma van de bouwvelden (aantallen, typologieën) en openbare ruimte (infrastructuur, parkeren, wateropgave) past op de locatie met als doel de haalbaarheid te toetsen.

De exacte vorm van de bebouwing en de inrichting van de openbare ruimte moeten nog verder uitgewerkt worden in de vervolg ontwerpfase. In het schetsontwerp is rekening gehouden met technische aspecten zoals afmetingen kavels en woningen, afmetingen in de openbare ruimte, de parkeerbalans, de benodigde omvang van de wadi's en de bestaande situatie (te behouden elementen, aansluiting op bestaande kavels). Deze zaken kunnen nog wijzigen in de volgende ontwerpfasen, binnen de gestelde kaders.

Identiteit

Daarnaast is er naar gestreefd om een aantrekkelijke, plezierige en veilige woonomgeving te maken voor de toekomstige bewoners op basis van de ontwerpuitgangspunten. De aanwezige kwaliteiten van de Maas (vrije uitzicht, dijkzone, buitendijks gebied), de bestaande groenstructuren en de bestaande woningen met erven en opgaand groen worden in het schetsontwerp versterkt en gaan de identiteit voor de woonwijk bepalen. Aansluitend op deze kwaliteiten worden nieuwe kwaliteiten toegevoegd in de vorm van een parkstructuur en langzaamverkeerroutes.

Woonsferen in Molenhoek Zuid

4.4 WOONSFEREN

Uitgangspunten

De woonwijk bestaat uit drie van elkaar te onderscheiden woonsferen:

- Wonen aan de Maas;
- Wonen in de entreezone;
- Dorps wonen.

De woonsferen benadrukken de verschillende kwaliteiten per gebied en zorgen voor herkenbare eenheden. De entreeweg vanaf de rotonde en de Spijkerweg zijn hierbij de scheidslijnen tussen de woonsferen. Beide lijnen zijn duidelijke herkenbare groene structuren. De entreeweg is de hoofdontsluiting voor de nieuwe bewoners van de woonwijk. De Spijkerweg wordt opgewaardeerd tot een belangrijke langzaamverkeersroute door de wijk die het dorp met de Maasdijk verbindt.

Plandata

- Aantal woningen 255
- Uitgiftepercentage: 42,6%
- Verhardingspercentage: 27,7%
- Groenpercentage: 29,6%
- Dichtheid: 36 wo/ha
- Groen per woning: 83 m^2/wo

Het plan heeft een hoge dichtheid per hectare, dit hangt nauw samen met het percentage appartementen (43,5%) in het plan. Het gevolg hiervan is dat het plan een laag uitgiftepercentage heeft en een hoog percentage groen. Per woning levert het plan relatief veel groen. Het wordt daarmee een woonbuurt met een ‘‘groen’’ karakter.

Wonen aan de Maas

Kenmerken wonen aan de Maas:

- De buurt is landschappelijk gericht op het thema van de Maas:
  - het uitzicht van de appartementen;
  - de doorkijken tussen de bouwblokken;
  - de langzaamverkeersroutes naar de dijk;
  - het hoogteverschil van het dijklichaam.
- De bebouwing bestaat hoofdzakelijk uit appartementen met enkele rijwoningen:
  - ensemble van vier appartementenblokken (25x30 meter) op de dijk:
    - ritmiek en oriëntatie naar het Maaslandschap;
    - variatie van luxe appartementen (koop)gecombineerd met betaalbare appartementen (huur/koop);
    - parkeren onder de gebouwen;
  - rijwoningen (goedkopere typologieën) in verband met lage parkeernorm en privacy.
- Data voor de woonsfeer:
  - aantal woningen: 100
  - uitgiftepercentage: 37,9 %
  - verhardingspercentage: 28,6 %
  - groenpercentage: 33,5 %
  - dichtheid: 53 wo/ha
  - groen per woning: 63 m^2 per woning.

Wonen in de entreezone

Kenmerken wonen in de entreezone:

- Het betaalbare programma:
  - overwegend appartementen en rijwoningen;
  - hoog percentage sociale huur, middenhuur en bereikbare koop;
  - de vrije sector zijn rijwoningen.
- Wonen langs de hoofdentrees van de wijk:
  - appartementen gericht op de N271;
  - benadrukken auto-entree met kop naar rotonde;
  - benadrukken langzaamverkeersentree (spijkerweg) met een kort blok van appartementen;
  - eerste deel ontsluitingslus begeleiden met korte rijtjes van ruime rijwoningen;
  - Spijkerweg begeleiden met koppen.
- Wonen rondom hoven:
  - de voorkanten gericht op de groenstructuur;
  - parkeren in parkeerhoven aan achterzijde.
- Data voor de woonsfeer:
  - aantal woningen: 89
  - uitgiftepercentage: 42,3 %
  - verhardingspercentage: 36,7 %
  - groenpercentage: 21,0 %
  - dichtheid: 47 wo/ha
  - groen per woning: 44 m^2/wo

Dorps wonen

Kenmerken dorps wonen:

- Het gevariëerd en ruim programma:
  - dorpse mix van grondgebonden typologieën: rijwoningen, patiowoningen en twee-onder-een kapwoningen;
  - ruime kavels;
  - veel parkeren op eigen terrein.
- Wonen rondom groene ruimten:
  - oriëntatie op groene ruimten;
  - groen rondom Spijkerweg als kwaliteit benutten;
  - kindvriendelijke buurt door vele speelplekken;
  - autoluwe karakter door vele woonpaden (shared space);
  - belangrijk gebied voor de wateropgave.
- Data voor de woonsfeer:
  - aantal woningen: 66
  - uitgiftepercentage: 45,3 %
  - verhardingspercentage: 21,8 %
  - groenpercentage: 32,9 %
  - dichtheid: 20 wo/ha
  - groen per woning: 169 m^2/wo

Woonprogramma in Molenhoek Zuid

4.5 WOONPROGRAMMA

Uitgangspunten ontwikkeling

Voor de gebiedsvisie wordt uitgegaan van circa 250 woningen. In het schetsontwerp zijn iets meer woningen ingetekend, deze keuze is gemaakt vanuit:

- Ruimtelijke kwaliteit (blokken afronden);
- efficient ruimtegebruik;
- flexibiliteit in de toekomst (wijzigende programma, kavelmaten);
- bepaling van het maximale programma binnen het plangebied en de ontwerpuitgangspunten.

De gewenste programmaverdeling is als volgt:

- 20% sociale huur.
- 30% bereikbare koop/huur.
- 50% vrije sector (> €325.000).

Uitgangspunt per typologie

- Indien geen parkeren vermeld wordt dan vindt er geen parkeren op eigen terrein plaats.
- Voor de appartementenblokken aan de Maas geldt 1 parkeerplaats in parkeerkelder.
- Rijwoning (sociale huur):
  - gemiddelde kavelgrootte: ca. 95 m^2
- Appartementen (sociale huur):
  - omvang GBO: ca. 60-65 m^2
- Rijwoningen (middenhuur):
  - gemiddelde kavelgrootte: ca. 95 m^2
- Appartementen (middenhuur):
  - omvang GBO: ca. 70 m^2
- Rijwoningen (bereikbare koop):
  - gemiddelde kavelgrootte: ca. 105 m^2

- Appartementen (bereikbare koop):
  - omvang GBO: ca. 80 m^2
- Rijwoning (middeldure koop):
  - gemiddelde kavelgrootte: ca. 170 m^2
- Patiowoning (middeldure koop):
  - gemiddelde kavelgrootte: ca. 220 m^2
  - parkeren eigen terrein: enkele oprit, geen garage
- Appartementen (middeldure koop):
  - omvang GBO: ca. 90-100 m^2
- Rijwoningen (dure koop):
  - gemiddelde kavelgrootte: ca. 210 m^2
  - parkeren eigen terrein: lange oprit zonder garage of korte oprit met garage
- Appartementen (dure koop):
  - omvang GBO: ca. 120-140 m^2
- Kleine twee-onder-een kapwoning (dure koop):
  - gemiddelde kavelgrootte: ca. 260 m^2
  - parkeren eigen terrein: lange oprit met garage of brede oprit met garage
- Grote twee-onder-een kapwoning (dure koop):
  - gemiddelde kavelgrootte: ca. 370 m^2
  - parkeren eigen terrein: lange oprit met garage of brede oprit met garage

Verdeling woonprogramma

De verdeling van het woonprogramma voor de categorie sociale huur en bereikbare koop is als volgt:

• 15	rijwoning (sociale huur)	6 %
• 35	appartementen (sociale huur)	14 %
• 15	rijwoningen (middenhuur)	6 %
• 10	appartementen (middenhuur)	4 %
• 36	rijwoningen (bereikbare koop)	14 %
• 17	appartementen (bereikbare koop)	6 %
------+		--------+
128 woningen		50,0%

De verdeling van het woonprogramma voor de categorie vrije sector is als volgt:

• 25	rijwoning (middeldure koop)	10 %
• 14	patiowoning (middeldure koop)	5,5 %
• 26	appartementen (middeldure koop)	10 %
• 12	rijwoningen (dure koop)	5 %
• 23	appartementen (dure koop)	9 %
• 14	kleine twee-onder-een kapwoning (dure koop)	5,5 %
• 13	grote twee-onder-een kapwoning (dure koop)	5 %
------+		--------+
127 woningen		50,0%

Het percentage levenloopsbestendige woningen (patiowoningen en appartementen) is 49%. Daarvan is 43,5% in de categorie appartementen (verschillende prijsklassen.

Appartementen aan de Maas

De appartementen aan de Maas bestaan uit vier nader in te vullen bouwblokken van 30x25 meter.
Uitgangspunten:

- In voorliggend plan wordt uitgegaan van 76 appartementen.
- Elk appartement heeft een berging en parkeerplaats in de kelder.
- Dure appartementen: gemiddeld 4-5 per laag;
- Middeldure appartementen: gemiddeld 6 per laag;
- Middenhuur en bereikbare appartementen: gemiddeld 8 per laag.

Binnen het complex met appartementenblokken is een uitbreidingsoptie aanwezig:

- De ruimte tussen de appartementen benutten voor parkeerkelder en parkeerkoffer. De extra capaciteit in de parkeerbalans biedt ruimte om de blokken op te toppen met ca. 20 appartementen (afhankelijk prijsklasse).
- De ca. 20 appartementen leveren ca. 3-4 extra woonlagen op (afhankelijk van prijsklasse).
- Als maximale bouwhoogte voor de appartementen wordt uitgegaan van 4 tot 6 woonlagen.

Verkeersstructuur in Molenhoek Zuid

4.6 VERKEERSSTRUCTUUR

In de verkeersstructuur wordt een duidelijke hierarchie naar functie en vervoermiddel gemaakt. De belangrijkste doelstelling is een veilige en heldere verkeersstructuur die aansluit op de omgeving.

De verkeersstructuur bevat de volgende elementen:

- De rotonde:
  De rotonde vormt de hoofdentree van de woonwijk. Als basis is de rotonde in Mook gebruikt met een diameter van 32 meter voor het auto- en fietsgedeelte. De rotonde, met name de aansluiting op het bedrijventerrein aan de overzijde, dient nog nader uitgewerkt te worden. De positie wordt bepaald door een rioolverbinding onder de N271 (riool ligt ten zuiden van rotonde) en de aansluiting.
- De ontsluitingsweg:
  Vanaf de rotonde gaat de ontsluitingsweg (5,0 meter) het gebied in. De weg splitst zich in een éénrichtingslus (3,50 meter) door het noordelijke plandeel. De splitsing is gemarkeerd met een plateau. Om de vier dijkwoningen bereikbaar te maken gaat het deel in twee rijrichtingen door tot het einde. Het is een geleed profiel (hoge band) met minimaal enkelzijdig een voetpad.

- De woonpaden:
  De overige routes zijn woonpaden. Deze worden ingericht als een shared space. De auto krijgt een ondergeschikte positie, er wordt uitgegaan van een snelheid van 15 km/uur. Dit betekent onder andere dat er geen trottoirs langs wegen komen, alleen indien nodig is als uitstapstrook of voor de bereikbaarheid van de voordeur. Per woonbuurt zijn er kleine verschillen die voortkomen uit de woonsfeer:
  - Wonen aan de Maas: Het gebied ligt hoger, een van de aandachtpunten is dat de voetpaden een helling van maximaal 1:20 krijgen in verband met de bereikbaarheid voor mindervaliden. Omdat de parkeerstraat achter de appartementen relatief druk is door het aantal woningen en de appartementen een entreezone nodig hebben, is hier gekozen voor een haag met trottoir (zie profielen).
  - Wonen in de entreezone: De parkeerterreinen zijn gelegen tussen de bouwblokken.
    De woningen zijn gericht op de groene ruimten of hoofdwegen. Voor de woningen liggen trottoirs.
  - Dorps wonen: In deze woonbuurt bevinden zich de woonpaden van 3,50 meter breed in twee rijrichtingen. Het uitgangspunt is dat het kleine lusjes zijn met een beperkt aantal woningen (en dus verkeersbewegingen). In de straten zijn voldoende passeermogelijkheden (opritten, brede bochten) als er tegenliggers zijn.
- Spijkerweg:
  De Spijkerweg wordt een langzaamverkeers-verbinding. De breedte van de verharding, met name het oostelijke deel, wordt versmald tot 4,0 meter breed. Op delen is de auto te gast om de aangrenzende percelen te ontsluiten. Aan de oostzijde is de Spijkerweg toegankelijk vanaf de N271 voor de ontsluiting van de bestaande woning. Aan de westzijde vormt de Spijkerweg een route door de dorpse woonbuurt en onsluit de bestaande percelen. Het middendeel is afgesloten voor auto's.
- Bredeweg en paden op en naar de dijk:
  De Bredeweg en dijk zijn autovrij. Om deze knip duidelijk te leggen worden op de toeritten naar deze paden neerklapbare paaltjes (wel toegankelijk voor brandweer en beheer) neergezet. De hellingen naar de dijk hebben voldoende lengte om de maximale helling van 1:20 voor mindervaliden te kunnen waarborgen.

Vuilnisophaaldiensten en brandweer

Alle bochten zijn gedimensioneerd op de vuilnisauto, Deze draaicirkel is namelijk groter dan van de brandweerauto. De verzamelplekken voor afval (rolcontainers of ondergrondse containers) zijn nog niet ingetekend.

Alle woningen zijn goed bereikbaar voor de brandweer. Daarbij is uitgegaan dat de Spijkerweg en het pad op de dijk toegankelijk zijn voor de brandweer (neerklapbare paaltjes). Speciale aandacht is er voor de appartementen aan de Maas, deze zijn van beide zijden bereikbaar. Mogelijkerwijs moet er een keervoorziening of doorsteek komen bij het meest westelijke appartementenblok, dit is inpasbaar.

Parkeren in Molenhoek Zuid

4.7 PARKEREN

Normering

Voor de parkeernormen wordt uitgegaan van de CROW publicatie 317 (2012). De kern is weinig stedelijk en de wijk bevindt zich in de ‘‘rest van de bebouwde kom’’. In de CROW wordt een bandbreedte aangeduid, in het schetsontwerp is uitgegaan van het gemiddelde van deze bandbreedte. Voor de opritten wordt de systematiek zoals in de CROW gebruikt.

De volgende parkeernormen zijn aangehouden per woning (in parkeerplaatsen per woning):

- Rijwoning (sociale huur): 1,6
- Appartementen (sociale huur): 1,4
- Rijwoningen (middenhuur): 1,6
- Appartementen (middenhuur): 1,4
- Rijwoningen (bereikbare koop): 2,0
- Appartementen (bereikbare koop): 1,9
- Rijwoning (middeldure koop): 2,0
- Patiowoning (middeldure koop): 2,2
- Appartementen (middeldure koop): 2,1
- Rijwoningen (dure koop): 2,0
- Appartementen (dure koop): 2,1
- Twee-onder-een kapwoning (dure koop): 2,2
- Vrijstaande woning (dure koop): 2,3

Voor de opstelplaatsen op eigen terrein worden de volgende normeringen gebruikt (in aantal parkeerplaatsen):

- enkele oprit zonder garage: 0,8
- lange oprit (min. 10 m) zonder garage: 1,0
- enkele oprit (min. 6 m) met garage: 1,0
- brede oprit (min. 5 m breed en 6 meter lang) zonder garage: 1,7
- brede oprit (min. 5 m breed en 6 meter lang) met garage: 1,8
- parkeerplaats in parkeerkelder (niet vermeld in CROW) 1,0
- Enkele opritten zijn minimaal 3,0 meter breed en 5,0 meter lang per opstelplaats;
- Brede opritten (twee opstelplaatsen naast elkaar) zijn minimaal 5,0 meter breed en 5,0 meter diep.

Parkeerbalans

Op de kaart zijn de openbare parkeerplaatsen aangeduid en plaatsen waar een opstelplaats op eigen terrein (niet gespecificeerd naar type) aanwezig zijn. De woning aantallen, type opstelplaatsen op eigen terrein en de openbare parkeerplaatsen zijn per (sub) buurt berekend.

Voor de woonbuurten (in aantal parkeerplaatsen) geldt de volgende parkeerbalans:

- Wonen aan de Maas: +1,4
- Wonen in de entreezone: -0,2
- Dorpswonen: +4,2

De parkeerverdeling tussen de buurten en subbuurten is voldoende. Eventuele tekorten worden direct in aangrenzende (sub)buurten opgelost. Daarnaast is er nog flexibiliteit, omdat er op diverse plekken nog uitbreidingsmogelijkheden voor parkeerplaatsen zijn.

Mobiliteitshub

De hub voor postpakketten bij de entree van de wijk is voorzien van twee parkeerplaatsen (alleen kort parkeren) die niet in de parkeerbalans zijn meegenomen.

Fietsparkeren

Alle woningen krijgen een berging voor fietsparkeren. Nabij de entrees van de appartementen worden kleine clusters voor fietsparkeren (bezoek) gemaakt.

Speelplekken en groen in Molenhoek Zuid

4.8 SPEELPLEKKEN EN GROEN

Groenstructuur

In de groenstructuur worden bestaande kwaliteiten zoveel mogelijk behouden en versterkt. Het betreft:

- Behoud bomen langs Spijkerweg als begeleiding langs de langzaamverkeersroute. Waar ruimte is worden nieuwe bomen toegevoegd zodat de route een stevige laan wordt.
- Behoud houtsingels:
  - Een belangrijk aspect is het nader inventariseren van de boomkwaliteit om te bepalen welke bomen behouden kunnen worden.
  - De struiken in de houtsingels worden uitgedund zodat er zichten onder de houtsingels ontstaan en er een open karakter ontstaat.
  - Houtsingels in talud langs entreeweg: Het hoogteverschil wordt 2 meter verlaagd, daardoor gaan de bestaande bomen in het talud verloren. Uitgangspunt is dat er wel nieuwe (laan)bomen voor in de plaats komen op het kleine talud.
  - Noord-zuid houtsingel: Bestaande bomen gaan deze ruimte langs de hoofdroute bepalen.
- Groen op bestaande percelen: Het groen wordt zichtbaar vanaf de hoofdstucturen en bepaalt het beeld van de wijk.
- Laanbomen langs N271: De laanstructuur wordt gecontinueerd voor het nieuwe appartementenblok.

Voor de nieuwe structuren gelden de volgende uitgangspunten:

- Geschakelde groenruimtes zorgen voor een doorgaande groenstructuur. De voordelen zijn:
  - Bijna elke woning staat aan een groene ruimte;
  - Langzaamverkeersroutes gaan door groenzones;
  - Klimaatadaptieve voordelen zoals veel groen (koeling en verdamping);
  - Koelende effect van de Maas het gebied in halen door groene structuren het gebied in.
- Hoofdentree (van rotonde tot lus): Een stevige laanstructuur bestaande uit de bestaande bomen nabij entree en de nieuwe bomen op het talud aan de zuidzijde. Aan de noordzijde is er beperkte ruimte voor bomen in de parkeerstrook, hier zijn het meer de uitkragende bomen van de haaks op de weg staande structuren.
- Verkeerslus noordelijk deel: De ruimtes waardoor de route gaat zijn heel verschillend. Per ruimte kiezen voor een ander groenprincipe dat past bij de ruimte.
- Werken met verspreide bomen en boomgroepen in straten, woonpaden en parkeerhoven zodat een gevariëerd beeld ontstaat.
- Bomen gebruiken voor schaduw op verhardingen en waarborgen privacy (naar buurpercelen en rondom appartementen).

Waterberging

De wadi's liggen verspreid door de buurt en vormen een onderling te koppelen systeem. De meeste wadicapaciteit ligt in het deelgebied 'dorps wonen', dit gebied ligt lager en door de openheid ontstaat de gewenste woonsfeer.

Voor de wadi's is uitgegaan van:

- bodemdiepte van 60 cm;
- waterschijf op de bodem van 40 cm;
- maximale helling talud 1:3;
- bij speelplekken een helling van 1:10, zodat de wadi ook gebruikt kan worden voor spelen.

Voor de berekening van de wadi's is uitgegaan van:

- piekbui van 100 mm;
- verhardingen: 100% verhardingspercentage (ook de open verhardingen voor parkeren);
- kavels: verhardingspercentage tussen de 50% en 80%, afhankelijk van de typologie.

Met deze uitgangspunten en de ingetekende wadi's wordt circa 54% van de benodigde waterberging opgelost. Voor het resterende deel dient nog een oplossing gevonden te worden. Dit kan zijn:

- Diepere en grotere wadi's;
- Technische oplossingen onder bijvoorbeeld parkeerplaatsen en parkeerhoven;
- Verharding in openbaar gebied verminderen;
- Stimuleren van minder verharding op eigen terrein (bv toepassen grasdaken).

Speelplekken
Verspreid door het gebied zijn er voldoende groenplekken te benutten voor spelen. Daarbij wordt uitgegaan van meerdere speelplekken voor de jongere kinderen (tot 12 jaar) verspreid over de woonbuurten. Voor de oudere kinderen worden de speelplekken verspreid over de wijk. Naast speeltoestellen gaat het ook om speelaanleidingen.

De wadi's kennen een dubbelgebruik. Naast waterberging zijn deze ook te benutten om te spelen:

- Als ze droog staan: Door flauwe taluds verbinden met de speelplekken zodat er uitloop is vanuit de speelplekken.
- Als ze onderwater staan: Toepassen van speelaanleidingen zoals steppingstones en bruggen
- Een andere optie is om speelplekken op plateaus aan te leggen. Bij een kleine bui wordt dan alleen een kleine hoek nat, bij een extreme piekbui de hele speeltuin.

Uiterwaarden
De uiterwaarden horen niet bij het plangebied, maar hebben wel de potentie om woonkwaliteit toe te voegen aan de woonwijk. In het schetsontwerp is de zone landschappelijk heringericht met bloemrijk grasland, passende beplanting, struinpaden en verblijfsplekken.
De inrichting is indicatief ingetekend en dient nader afgestemd te worden met het waterschap.

4.9 PROFIELEN

Dijklichaam - hoofdontsluiting entreezone

Rondom de dijk liggen er eisen met betrekking tot bouwen. De rooilijn van de appartementen ligt buiten de lijn waarbinnen gebouwd mag worden. Het plateau achter de (technische) dijk waar de volkstuinen nu op liggen wordt ca. 2 meter verlaagd. De voordelen hiervan zijn:

- De benodigde hellingbanen (de mindervalide voetganger is bepalend) voor de routes naar het hogere deel zijn goed aan te leggen.
- De woningen aan de hoofdentree komen meer ‘‘op niveau van’’ de hoofdentree: het hoogteverschil is zichtbaar, maar bepaalt niet (negatief) het beeld.
- Het parkeren komt verdiept te liggen ten opzichte van de dijk en is vanaf de dijk beperkt zichtbaar;
- De parkeerkelder is nog 1 meter verder verdiept zodat deze niet zichtbaar is vanuit de dijkzone en het binnengebied.
- De eerste laag van de appartementen bevindt zich op dijkniveau, dus geen blinde plint van gebouwde parkeervoorziening en bergingen.
- Het hoogteverschil wordt met het gebouw en een talud tussen de gebouwen op een natuurlijke wijze aangelegd.

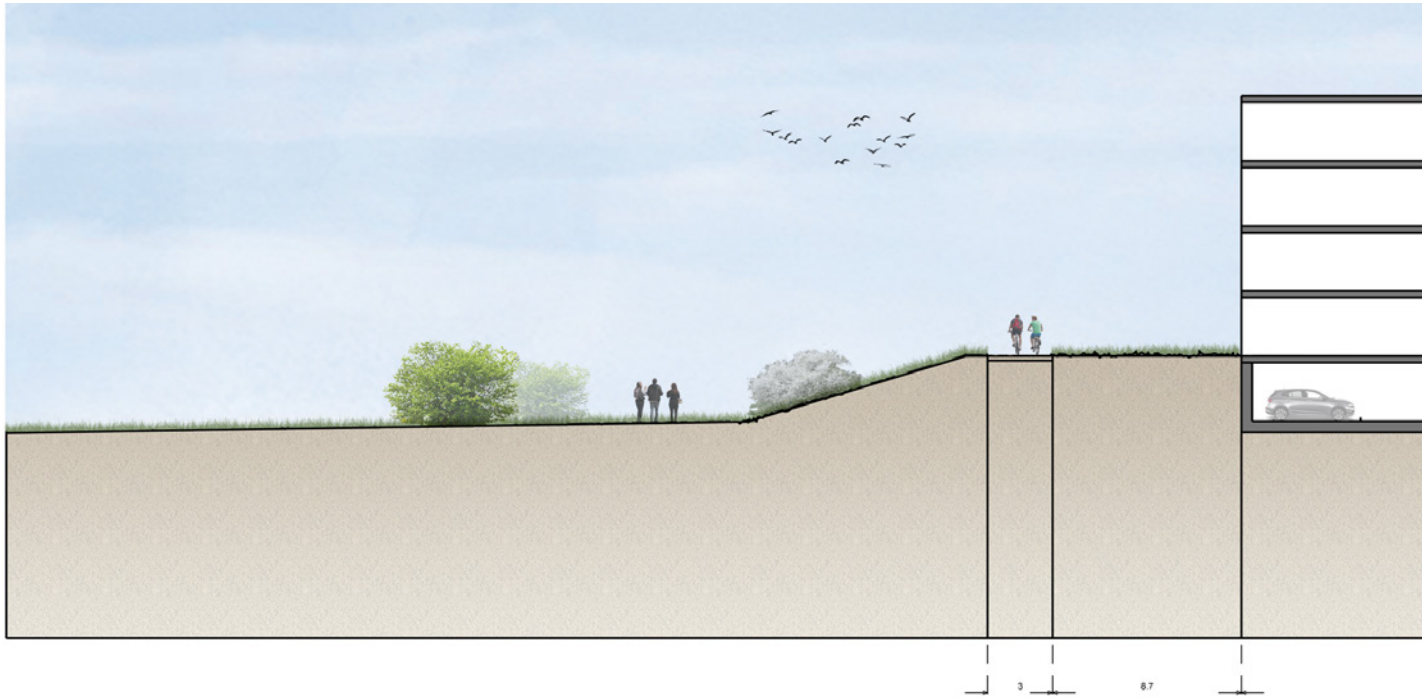
Optie: de volkstuinen verlagen op niveau van entree parkeergarage (stippellijn in profiel):

- Voordelen: Bergingen eenvoudig te bereiken en meer privacy voor de buitenruimten aan de dijk.
- Nadelen: Meer blinde plint aan de parkeerzijde.

De hoofdontsluitingsweg voor dit fragment heeft de volgende uitgangspunten:

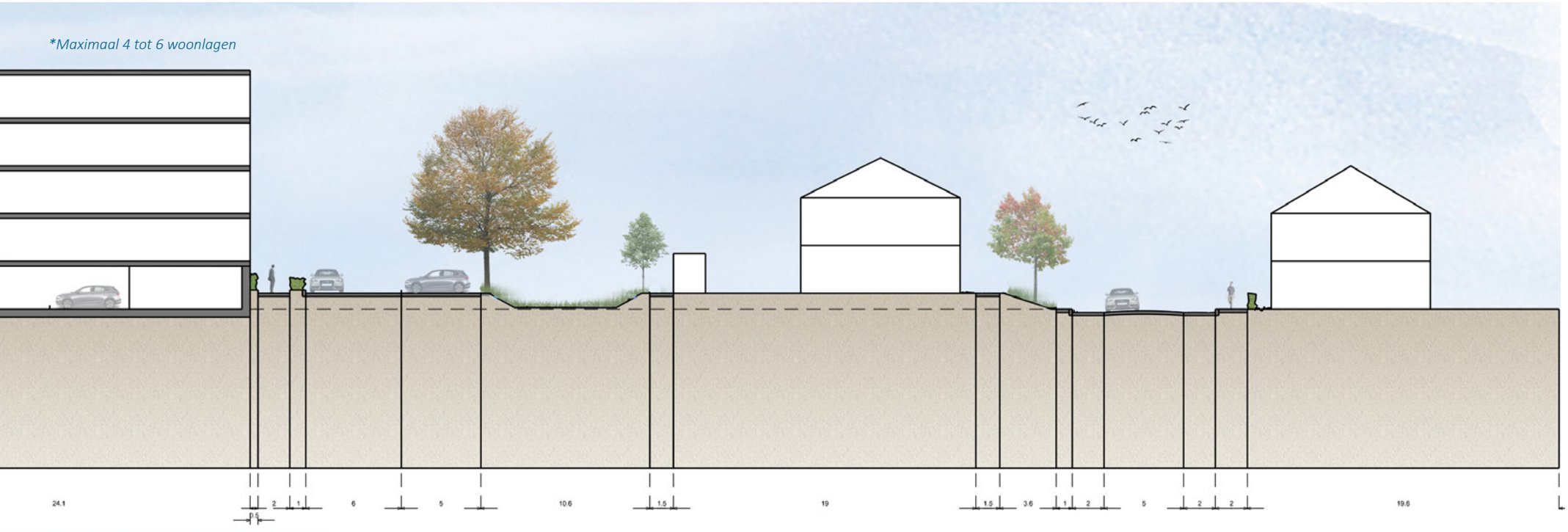
- twee rijrichtingen rijweg van 5,0 meter breed;
- aan weerszijden parkeren (2,0 meter), aan de zuidzijde met een uitstapstrook;
- stoepbanden om de auto te scheiden van voetganger;
- op belangrijke punten een plateau (splitsing weg) of drempel (oversteek);
- trottoirs voor de rijwoningen (2,0 meter);
- kabels en leidingen onder de trottoirs;
- groen talud van ca. 1:3 met ruimte voor bomen, aan de andere zijden incidenteel een plantvak met boom.

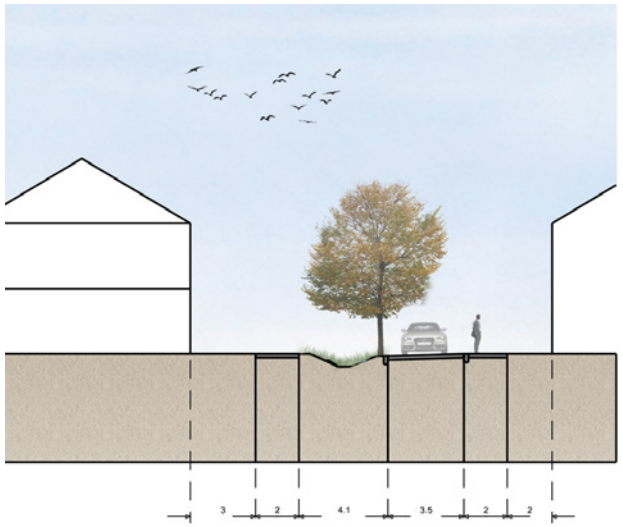

Profiel dijklichaam - hoofdentree Molenhoek Zuid (profiel is indicatief en wordt in de volgende ontwerpfase nader uitgewerkt)

*Maximaal 4 tot 6 woonlagen

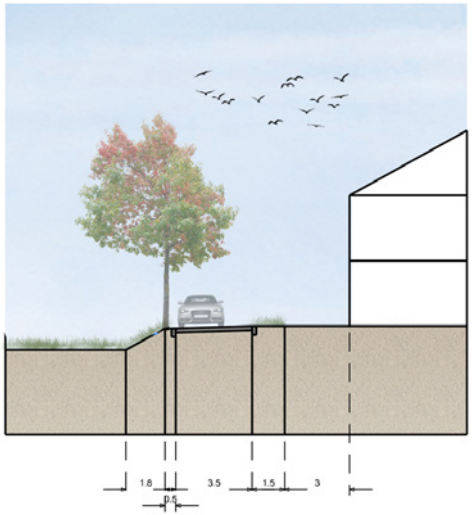

Lus hoofdroute

De uitgangspunten voor de lus van de hoofdroute zijn:

- éénrichtingsweg van 3,5 meter breed;
- op enkele plekken enkelzijdig een parkeerstrook (2,0 meter breed);
- stoepbanden om de auto te scheiden van voetganger;
- Spijkerweg: nu getekend met weg als hoofdroute (voorrang), kan ook worden omgedraaid waarbij de Spijkerweg (fietsroute) de voorrang krijgt.
- trottoirs voor de rijwoningen (2,0 meter);
- kabels en leidingen onder de trottoirs;
- groene ruimten aangrenzend aan rijweg, in het voorbeeld een groenstrook met wadi.

Woonpad

De uitgangspunten voor het woonpad zijn:

- tweerichtingenweg van 3,5 meter breed, opritten en bochten om te passeren;
- geen parkeerstrook voor woningen, wel aan zijpercelen, parkeerstrook inclusief uistappen is 2,5 meter breed;
- trottoirs voor rijwoningen (2,0 meter), geen stoepbanden (alles op één niveau);
- kabels en leidingen onder de strook (trottoir, parkeerstrook, groenstrook) tegen de woningen
- groenstrook voor woningen van 1,5 meter breed (voorkomen parkeren);
- groene ruimten aangrenzend aan rijweg, in het voorbeeld een brede wadi.

Profielen lus hoofdroute en woonpad in Molenhoek Zuid

4.10 HAALBAARHEID

Ruimtelijke haalbaarheid
Het voorliggende plan is in verschillende stappen tot stand gekomen. In dat proces is er door diverse gemeentelijke displines meegekeken en input geleverd. Deze input is verwerkt in de voorliggende gebiedsvisie. De gebiedsvisie is uitgewerkt tot op het niveau van een maatvast schetsontwerp.

Parallel hebben diverse milieutechnische en planologische quickscans plaatsgevonden om randvoorwaarden en uitgangspunten te formuleren. Voor het bestemmingsplan zijn verdere (verkennende) onderzoeken noodzakelijk.

Maatschappelijke haalbaarheid
Met de herontwikkeling van de locatie wordt woningvoorraad toegevoegd in Mook en Middelaar, 50% daarvan als woningen voor de middeninkomens. Daarmee wordt voldaan aan een belangrijke behoefte: betaalbare woningen.

Een andere opgave in Mook en Middelaar is het realiseren van levensloopbestendige woningen. In totaal is 49% van de 255 woningen levensloopbestendig.

Met diverse belanghebbende partijen (omwonenden en gebruikers) is gesproken in het kader van participatie. Een groot deel van de gemaakte opmerkingen zijn verwerkt in de planvorming, zoals bijvoorbeeld het behouden van de Spijkerweg en Bredeweg als langzaamverkeerroutes, voldoende groene plekken terugbrengen in de wijk, bij de realisatie van appartementen zoveel mogelijk rekening houden met privacy en voldoende afstand aanhouden tot bestaande woningen.

Een aantal wenspunten kunnen niet worden meegenomen in de planontwikkeling o.a. het niet opnemen van appartementencomplexen in het programma en het hanteren van een lager woningaantal.

Voor een aantal punten hebben bewoners hun zorgen geuit (kwelwater in het noordelijk deel van het plangebied en het creëren van een veilige oversteek bij de Bredeweg-Rijksweg richting Molenhoek). Daarmee wordt serieus omgegaan en vindt nader onderzoek plaats voor een passende oplossing. Voor deze punten geldt dat deze worden meegenomen met de verdere uitwerking.

Ook in de toekomst worden de omwonenden betrokken bij de planontwikkeling.

Programmatische haalbaarheid
Het realiseren van circa 250 woningen met de gewenste programmatische verdeling en het afgeleide programma (parkeren en wateropgave) is haalbaar op de locatie.

Dergelijke aantallen woningen kunnen alleen gerealiseerd worden met een relatief hoog percentage aan appartementen.

De locatie leent zich hier ook voor. Met de appartementen aan de Maas onstaat een specifiek woonmilieu voor de regio.

De verschillende woonsferen hebben alledrie een eigen specifiek programma met herkenbare verschijningsvorm. De differentiatie verrijkt het gebied.

Onderdeel van het programma is ook om voldoende parkeren en waterberging te realiseren. Voor het gebied geldt:
- Er is een positieve parkeerbalans.
- De wadi's bieden slechts een gedeeltelijke oplossing, om aan de piekbui te voldoen moet nog extra capaciteit gezocht worden.

Voor alternatieve vormen van mobiliteit en duurzame vormen van energie heeft al een eerste verkenning plaatsgevonden.

Financieel-economische haalbaarheid
Ontwikkelaars en gemeente hebben samen de kaders bepaald voor het opstellen van de GREX. Het opstellen van de GREX is momenteel nog in uitvoering.

Conclusie
In het kader van de gebiedsvisie zijn diverse aspecten onderzocht. De eerste contouren zijn voldoende in beeld gebracht om te concluderen dat Molenhoek Zuid voor deze stap een haalbaar plan is.

Vestiging Oosterhout

Beneluxweg 125

Postbus 40

4900 AA Oosterhout

+31 (0) 162 487 500

info@cb5.nl

Vestiging Maastricht

Wim Duisenbergplantsoen 21

Postbus 959

6200 AZ Maastricht

+31 (0) 43 325 32 23

www.cb5.nl

Adviesraad Natuur en Milieu in Mook en Middelaar

Advies A21.01 van de Adviesraad Natuur en Milieu in de gemeente Mook en Middelaar over de gebiedsvisie 'Molenhoek-Zuid'

Landschap is de onderlegger van de nieuwe wijk Molenhoek-Zuid.

Op 28 april 2021 is op ambtelijk niveau in een mondeling overleg aan de ANM gevraagd een advies uit te brengen over de woningbouwplannen in Molenhoek-Zuid vóór 11 mei 2021, ten dienste van de scenario-ontwikkeling voor de gemeente Mook en Middelaar door stedenbouwkundig adviesbureau CB5. In december 2020 is een intentieverklaring getekend door de gemeente met drie projectontwikkelaars, die een jaar geldig blijft, waartoe een nieuwe gebiedsvisie wordt opgesteld, waarbinnen de woningbouwopgave van 250 woningen zal worden uitgewerkt. Het gaat om een nieuwe wijk met 50% zogeheten 'betaalbare' koop- en huurwoningen. De op te stellen gebiedsvisie dient ter vervanging van het vigerende beleid (Structuurvisie Lierdal 2010-2020 van de gemeenten Mook en Middelaar en Heumen), met dien verstande dat deze gebiedsvisie alleen voor het grondgebied van Mook geldt. Grondposities door particulieren en projectontwikkelaars zijn reeds ingenomen. De gemeente heeft de huidige huurder van haar grondeigendom, volkstuin-complex locatie Middelwaert langs de Halderweg, de huur opgezegd per 1 januari 2023.

De woningbouw gaat om een plangebied van 7 ha, omringd door 12 ha 'studiegebied' en begrensd door het zomerbed van de Maas, de spoorlijn Nijmegen-Roermond, de Rijksweg N271 en de Bredeweg, binnen de gemeentegrens van de gemeente Mook en Middelaar. De woningbouwopgave zal door bureau CB5 worden uitgewerkt middels 3 scenario's waarvan één het label 'landschappelijk' krijgt.

Vraagstelling aan ANM

Advisering over criteria en randvoorwaarden aangaande landschapsecologische kwaliteiten en milieu-mogelijkheden van het studiegebied en het plangebied.

Er is afgesproken dat op de zeer korte termijn waarop dit advies gevraagd wordt, met een minimum aan informatie, een advies wordt gegeven dat antwoord zal geven op de concrete vraag om CB5 van inzichten te voorzien voor het opstellen van een gebiedsvisie. Door de ANM is aangegeven dat er ook in een ruimer kader 'ongevraagd' advies zal worden gegeven binnen de jurisdictie van de ANM.

Proloog : Vullen is veel gemakkelijker dan leeghouden…

Dit advies reikt de ANM aan de gemeente Mook en Middelaar aan om in de uitvoering van haar taak, om haar afgesproken deel van de huidige grote woningbouwopgave te realiseren, ook haar verantwoordelijkheid te nemen om een werkelijk duurzame ontwikkeling[1] te realiseren, waarbij de component van omgeving, landschap en milieu als gelijkwaardig aspect wordt meegenomen in de planvorming en realisatie en niet als sluitstuk.

[1] Duurzame ontwikkeling voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder de behoeften van toekomstige generaties in gevaar te brengen (Brundtland 1987) met een werkelijke balans tussen waarden en belangen van mens (people), milieu (planet) en economie (profit).

Op grond van de huidige landschapsecologische kwaliteiten in de zorg voor natuur en landschap en omgevingswaarden in de gemeente ligt de zorg en taak voor natuur, landschap en milieu overwegend bij terreinbeherende organisaties en burgers (energietransitie) en blinkt de gemeente Mook en Middelaar niet uit in haar zorg voor natuur, landschap en milieu, die minimalistisch wordt ingevuld, met N en L waarden als sluitpost. De reeds gerealiseerde woningbouwprojecten in de gemeente hebben een winstgericht (projectontwikkelaargericht) model laten zien, met een hoge verdichtingsgraad en een geminimaliseerde kavelgrootte als uitgangspunten voor woningbouw. Leefomgevingskwaliteit, nieuwe inzichten rond groene dooradering, klimaatneutraal bouwen, biodiversiteit en openheid hadden daarin geen of beperkt een plaats.

Deze woningbouwopgave Molenhoek-Zuid, met een nieuwe wijk van de gemeente, biedt anno 2021, met alle kennis en kunde van nu, de uitgelezen kans om een echt gebalanceerde duurzame ontwikkeling vorm te geven, waarin niet het economisch winstmodel het dominante hoofduitgangspunt is, maar leefomgevingskwaliteit en de borging van contextuele landschaps- en esthetische waarden en klimaatneutraliteit gecombineerd met woongenot, die geïntegreerd en in balans zullen worden uitgevoerd.
Het eerste en al-omvattende advies van de ANM is:

Advies 0: Volg de hoofdopgaven van de verstedelijkingsstrategie van de Groene Metropool en maak integrale keuzes bij de scenario-ontwikkeling van deze woningbouwlocatie, prioriteer de belangen in balans tussen de waarden en belangen van 'planet, people en profit' en werk samen door de schalen heen van beleid, bestuur en gebied.

Onderstaand worden stap voor stap een onderbouwing en deeladviezen gegeven door de ANM.

Belangrijkste aanbevelingen voor een betere woningbouw en een beter landschap

Schaalniveau Regio-gebiedsvisie

De woningbouwambitie van Mook en Middelaar dient gezien te worden in de ambities van de ruimere stedelijke regio in relatie tot haar ommelanden. Binnen de afspraken van de woningdeal met Nijmegen, de Visie Woningbouw Noord Limburg en de nieuwe verstedelijkingsstrategie van de Groene Metropool-regio (conceptnota Meer landschap meer stad : Groene Metropool Arnhem Nijmegen Foodvalley 2040), vormt Mook en Middelaar het zuidelijk sluitstuk in de Groene Metropool en het noordelijk sluitstuk in de Woonvisie Limburg-Noord.

Het gaat in Molenhoek-Zuid om toekomstgericht bouwen dus zijn uitgangspunten voor leefomgevingskwaliteit zeer relevant, zoals verwoord in de verstedelijkingsstrategie van de nota 'Groene Metropool 2040' (april 2021). Het gaat in de context van dit advies met name om landschap en natuurlijk systeem, die om versterking vragen in de verstedelijkingsdrift. In de koers voor Noord-Limburg uit de regionale Woonvisie Noord-Limburg staat aangegeven dat Mook en Middelaar vooral verbinding zal zoeken in de richting van de regio Nijmegen-

Arnhem. De acht Noord-Limburgse gemeenten sturen op het toevoegen op kleine schaal van woningbouw, vooral gericht op het bevorderen van de doorstroming. Vanuit de gehanteerde referentieprognose Progneff wordt een kantelpunt in de huishoudensontwikkeling voor Mook ergens in 2032 aangegeven en er staat ook dat woningbouw nooit alleen de oplossing kan zijn voor leefbaarheidsvraagstukken.

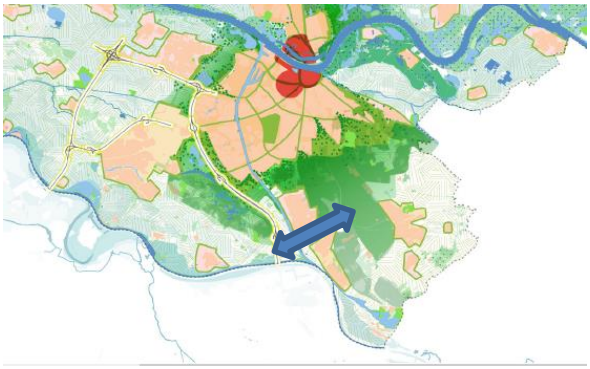
Advies 1: Kijk ruim in relatie tot woningbouwopgaven van de nauw verbonden noordelijke en zuidelijke regio als het gaat om verantwoordelijkheid voor nieuwe woningbouw en de specifieke taakstelling borging leefomgevingskwaliteit die Mook en Middelaar heeft in die regionale context.

Advies 2: Volg de nieuwe groene regiostrategie: "Het groene raamwerk van de regio wordt versterkt door ontwerpprincipes te hanteren voor het watersysteem, de landschappelijke kwaliteit, de biodiversiteit en groenvoorzieningen".

Het studiegebied is een deel van het gebied Lierdal, dat eigenlijk in vigerend beleid en in een belofte vanuit een zeer lange termijnperspectief bedoeld is als open gebied, van heuvelrug tot Maas, als ecologische en belevingstechnische open en sporadisch bebouwde zone, vastgelegd in grensoverschrijdende afspraken.

Het Lierdal vormt de grens tussen verstedelijkt Arnhem-Nijmegen gebied (zie conceptvisie Groene Metropool) naar de overgang landelijk gebied met dorpskernen. De verstedelijkingsas doortrekken langs het hele Maas- en Maas-Waalkanaal-front met de woningbouwambities van zowel Mook en Middelaar als van Heumen (precedentwerking) leidt tot een verdichting van de zone langs de Maas en het Maas-Waalkanaal die daar geen recht aan doet. Het geruisloos verkrijgen van grondposities wijst daarop.

Daarmee komt de ANM op een wezenlijk punt van zorg, namelijk dat de plannen in tegenspraak zijn met een tweetal beleidsstukken: de Structuurvisie 'Het Lierdal 2010-2020' vastgesteld door de gemeente Heumen samen met Mook en Middelaar en de Structuurvisie 'Heumen 2025'. In beide documenten wordt de ruimtelijke open kwaliteit van het Lierdal erkend en wordt aangegeven dat deze beschermd en uitgebreid dient te worden. Sporadische woningbouw en nieuwe landgoederen was het adagium. Het Lierdal is één van de laatste landschappelijke, ecologische en recreatieve schakels tussen het Maas-Waalkanaal, de Maas en het stuwwallengebied ten dienste van plant, dier en mens met een fraai kleinschalig cultuurlandschap, dat intensief beleefd wordt door de lokale bewoners en recreanten middels vele ommetjes. Door de verregaande woningbouw, transversaal op die open as, wordt die verbinding verbroken. De volop in ontwikkeling zijnde natuurwaarden met beschermde natuur en soorten in het Lierdal komt door areaalverkleining verder onder druk te staan, zoals het leefgebied van das, zandhagedis en steenuil. In verschillende delen van het Lierdal zullen herontwikkeling van natuur- en landschapswaarden door vooral particulier initiatief, zo goed als zeker hun potentie niet halen als de plannen doorgaan voor verkleining van leefgebied van soorten en verstorende effecten van geluid en licht.

Advies 3: Kijk bij de uitwerking van de drie scenario's voor de gebiedsvisie ook naar de inhoud, naar geest en letter, van de Structuurvisie Lierdal. Houd de groene open buffers tussen de kernen van Malden en Molenhoek intact en versterk waar nodig, door als ***compensatie*** *van de woningbouwopgave Molenhoek-Zuid,* ***de open corridor*** *van heuvelrug naar Maas te vrijwaren van verdere bebouwing. Zorg ervoor dat op de overgangen tussen de stuwwallen en de lagere gronden geen ondoordringbaar lint van bebouwing ontstaat dat deze twee natuurlijke systemen isoleert en dat de 'groene vingers' blijven, die ook juist voor de leefbaarheid en identiteit van onze kernen belangrijk zijn. Voorkom de irreversibele sluiting van het bebouwingslint langs de oever van Maas en Maas-Waalkanaal.*

Advies 4: Pak tezamen met de gemeente Heumen deze regionale opdracht op om de huidige landschaps- en natuurwaarden te borgen en te versterken waar mogelijk binnen de Groene Metropool-opgave en leg deze vast voor zeer lange termijn.

Advies 5: Hanteer de provinciale 'Rode Contour', die het plangebied gedeeltelijk doorsnijdt, en het daarmee verbonden Limburgs Kwaliteitsmenu (LKM) onverkort bij de uitwerking van de scenario's.

Schaalniveau plangebied 7 ha: bouwquotum, inrichting en ambities

De uitdaging is om in de overgangszone van stad naar dorp en ommeland met de afhechting van Molenhoek-Zuid met bebouwing een plan te maken dat integraal recht doet aan een aantal zaken:

- woningbouw voor woningzoekende doelgroepen als vernieuwende kleinschalige woningbouw voor ouderen en betaalbare woningen voor jongeren
- inbedden in de kwaliteit van het landschap op overgang stuwwal-Maasoever
- natuurinclusief bouwen met duurzaam toevoegen van natuurwaarden en belevingswaarden die geen 'schaamgroenoplossingen' zijn
- antwoorden op beloftes van de energietransitie van een energieneutrale wijk klaar voor een toekomst van 2050

Bouwquotum

Het maximalistische model van projectontwikkeling om elke m² te optimaliseren in steen, asfalt, beton en woonoppervlak kan juist in deze zone vervangen worden door een ambitie waarin zich een werkelijke balans ontplooit tussen woonopgave, aansluiting en inbedding in de essentiële waarden van het landschap en optimalisatie van natuurlijkheidsvergroening als cruciale factor in leefomgevingskwaliteit, alsmede te antwoorden op de energietransitie-opgaven waar de gemeente Mook en Middelaar voor staat. Er zijn vele goede voorbeelden te vinden waar dit lukt. Denk aan binnentuinen i.p.v. afgebakende en van schuttingen voorziene compartimentering, denk aan groene wegen i.p.v. postzegeltjes voortuin en trottoir, denk aan zichtlijnen naar de omgeving i.p.v. een gesloten front, denk aan grotere multifunctionele eenheden van groen/waterbuffering/speelruimten waar werkelijk habitatvorming kan plaatsvinden etc.
Een gemengd woningbouwconcept van sociale huur- en koopwoningen, middenklasse- en duurdere private bouw, laat een stedenbouwkundig concept toe waarin gestuurd wordt op minder verstening in zowel private als publieke bouw, niet in percentages van 33% infra-publieke functies en groen en 66% bebouwingsgraad, maar in percentages van 50%-50% . Het sturen op (grotere) gealloceerde ruimten in het publieke domein voor vergroening is ook gunstiger voor de ratio verstening-groen; in private handen blijkt de versteningsgraad in dichtbebouwde woonwijken, rond de private huizen zelfs groter te zijn dan die van opgelegd publiek groen, een klacht die bij Waterschappen in ontsteningsbeleid goed bekend is. Er zijn voorbeelden genoeg waar lef getoond wordt om weerstand te bieden aan het optimalisatiemodel markt- en grondprijzen en winst voor de gemeente.

Advies 6: Maak juist in het dorpse karakter van Mook en Middelaar, een ruimtelijk plan en ook een investeringsplan voor het stedenbouwkundig concept met een versteningsgraad en kavelgrootte gebaseerd op een 50%-50% verhouding in plaats van maximalisatie van woonoppervlak binnen de 7 ha waarin winstoogmerk leidend is in plaats van leefomgevingskwaliteit. Maak een plan dat geldt als referentie van echt duurzame ontwikkeling anno 2021 waar Mook trots op kan zijn, en begeleid structurerend de toekomstige bewoners daarbij.

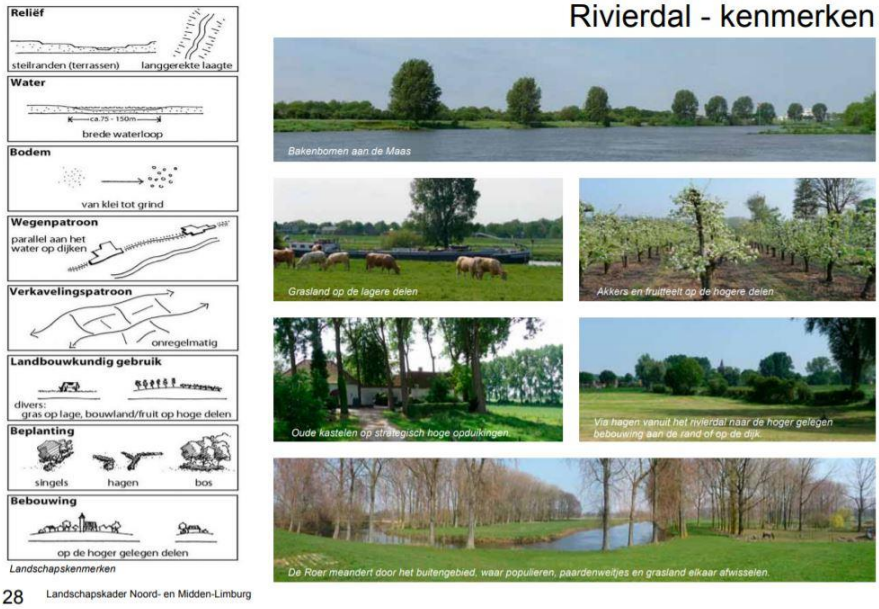
Landschappelijk ingebed

In het vigerende landschapsbeleid van de gemeente Mook en Middelaar (Landschapsontwikkelingsplan 2009) is het een rivierdallandschap in overgang naar een heuvelrug. Van het studiegebied is de buitendijkse zone aangemerkt als goudgroene natuur en een deel daarvan met aardkundige waarden. Het binnendijkse deel, waar de potentiële woningbouwlocatie ligt, is agrarisch cultuurlandschap en bebouwd gebied, waar vele grondbewegingen/ophogingen hebben plaatsgevonden voor bouw etc. De historie is dat rond 1900 dit een

Maasheggenlandschap was, maar in de eerdere jaartellingen maken kaarten niet zo goed duidelijk wat de historie van landgebruik van dit gebiedsdeel is , maar Maasduinrug afgewisseld met broekland is een realistische veronderstelling. Het advies vanuit landschapsbeleid is versterking van de landschappelijke waarden voor een rivierdal middels het ontwikkelen van groen en erfbeplanting. Uitgangspunten worden in onderstaande figuren uit het landschapskwaliteitsplan meegegeven. Voor vlakken geldt: bloemrijk grasland-hooiland, hoogstamboomgaard, graanakker, bossages; voor lijnvormige elementen geldt: houtwal en singel, bomenrij en bomenlaan, kruidenrijke stroken en akkerranden, knotbomenrij, hagen en heggen en struweel; en voor punt-elementen geldt: solitaire bomen en poelen (meekoppeling hemelwaterbuffers, etc.).
De aansluiting op de landschapscontext van openheid en band tussen heuvelrug en Maaslint betekent voor het woningbouwplan een beleefbare aansluiting op de grote ruimte met zichtlijnen naar de stuwwal voor landschapsverbinding, contact blijven houden met de Maas en haar oevers en niet alleen voor dure private bouw ter hoogte van het huidige Middelwaert. Tevens is esthetiek ten aanzien van de huidige oudere en nieuwe solitaire bebouwing in het gebied van belang als architectonische opgave.
Een mooi voorbeeld van zo'n wijk zijn de westelijke buitenwijken van Culemborg, met achteromgangen die tevens sloot zijn met wilgen, in de wijk boomgaarden en centraal een moestuincomplex, waarin de buitenrand een 50%-50% inrichting heeft.

Natuur-inclusief

De openheid en lijnvormige elementen van de as stuwwal-Maas, typisch voor soorten als steenuil, das en andere marterachtigen geven voldoende aanleiding om op aan te sluiten vanuit bebouwde omgeving middels doorkijken, aansluiting groene vlak- en lijnvormige elementen binnen bebouwing met habitats en structuren van de omgeving. Het gaat expliciet niet om 'schaamgroenoplossingen' met hier en daar een haagje in plaats van een schutting of ingezaaide randjes van een meter met bloemrijk mengsel, die elk jaar onderhouden moeten worden, maar om werkelijk aansluiten op open habitats en ecotopen van het Maasdal (binnen- en buitendijks), door de abiotische randvoorwaarden daarvoor in één keer goed aan te leggen. Meekoppeling met de visie van het Waterschap Limburg hierop is aan te bevelen.

Tabel 3. Wenselijkheid van landschapselementen per landschapstype.

Advies 7: Bouw natuurinclusief, op een fundamentele en planmatige wijze door landschapsecologische principes te volgen, niet door hier en daar een verzachtende maatregel te treffen.

Infrastructuur

Investeren in duurzame mobiliteit: schoon en nabij zodat de verstedelijking leidt tot een kwalitatief stedelijk mobiliteitsnetwerk, vraagt in deze om een zorgvuldige toetsing aan de regionale verkeersstromen met focus op fietsen en lopen die aansluiten op transferiumfuncties met trein en bus, etc. De ambitie is transitie naar een emissieloos mobiliteitssysteem.
Welke druk, overdruk, ontstaat er op de provinciale weg en hoe hangt dat samen met een ruimer beleid ten opzichte van vrachtwagen-verkeersdruk op deze weg. Het is schier onmogelijk in de huidige situatie om veilig de Rijksweg op te komen of over te steken tussen Mook en J. J. Ludenlaan. De kruisingen in Molenhoek zonder verkeerslichten zijn onveilig. Binnen jurisdictie van de ANM: hoe hangt dit samen met de toename in milieudruk van fijnstof en geluid voor aanwoners van de Rijksweg.

Advies 8: Bezie bij uitbreiding van woonfuncties in Molenhoek-Zuid de milieudruk van infrastructuur en logistieke ontwikkeling in een ruimer kader.

Duurzaam bouwen of een hogere ambitie van klimaatneutraal

In het convenant over woningbouw afgesloten tussen de gemeente en het toenmalige Knooppunt Arnhem-Nijmegen (KAN), nu de Gemeenschappelijke Regeling Arnhem-Nijmegen (GMR), blijkt dat bij de realisatie van Molenhoek-Zuid moet worden ingezet op een hoge mate van duurzame ontwikkeling. In de hoofdopgave verstedelijkingsstrategie van de nieuwe Groene Metropool staat dat juist de woningbouw ingezet moet worden om het karakter en de kwaliteit van de Groene Metropool (natuur, klimaat en gezondheid) te vergroten en die daarmee onderscheidend zal zijn ten opzichte van de andere metropoolregio's. Het gaat erom de bouwopgave aan te grijpen om de nieuwe en vernieuwde leefomgevingen (werken en wonen) energieneutraal en circulair te maken en te behouden en het versterken van de kwaliteit van de leefomgeving door o.a. te investeren in het landschap en in te spelen op klimaatadaptatie. In de regionale woondeal is afgesproken dat in de nieuwe woningbouwplannen de partijen zich inspannen om minimaal 25% circulair te laten ontwikkelen. Vanaf 2030 wil de regio minimaal 50% circulair bouwen.

De huidige DUBO-norm en daarmee verbonden EPC-normering halen bij lange na niet de gewenste klimaatadaptatie en klimaatneutraliteit.

Advies 9: Geef als gemeente de optimale randvoorwaarden voor duurzame verstedelijking mee aan de plannenmakers, met zoveel mogelijk autonome energieopwekking, klimaatneutraal, als harde randvoorwaarde bij de bouwopgave anno 2021. Over 7½ jaar zou de ambitie immers 50% zijn. Maak tevens gebruik van kennis en kunde in de nabije omgeving die maatwerk kan leveren voor de Molenhoekse lokaliteit.

Procesgang en participatie

Een nabrander die wellicht uitstijgt boven de jurisdictie van de ANM, is een opmerking over de procesgang. De procesgang rond de gebiedsvisie en de woningbouwwensen impliceert een integrale benadering, waarbij communicatie en transparantie en vooral vertrouwen in een faciliterende overheid borg moeten staan voor een verantwoordelijke overheid die zachte waarden als natuur en landschap, klimaat en milieu werkelijk wil meenemen in haar beleid, besluitvorming en uitvoeringspraktijk. De adviesvraag aan de ANM, ruim een week voor de deadline van de plannenmaker, verdient geen schoonheidsprijs. Ondanks het bestaan van de Notitie Burgerparticipatie van februari 2016 is door de gemeente weinig tot geen ruchtbaarheid aan het project Molenhoek-Zuid gegeven, hetgeen kan leiden tot weerstand tegen het plan vanuit de bevolking en haar vertegenwoordiging in de gemeenteraad. Transparantie en open communicatie is wenselijk over de intenties van zowel de gemeente als van de projectontwikkelaars en hun grondposities als het gaat over een voor de gemeente en met name voor Molenhoek ingrijpende planvorming. Onrust rond halve feiten en geruchten is een afbreukrisico richting een betrouwbare overheid, zeker in relatie tot mogelijk noodzakelijk schuiven met landgebruiksfuncties van bestaande industrie en volkstuingebruikers.

Molenhoek, Mook en Middelaar, 10 mei 2021

Gemeente Mook en Middelaar

Notitie advies ANM Gebiedsvisie Molenhoek Zuid

Hieronder is per adviespunt kort weergegeven op welke wijze dit in de gebiedsvisie is opgenomen.

Advies 0: Volg de hoofdopgaven van de verstedelijkingsstrategie van de Groene Metropool en maak integrale keuzes bij de scenario-ontwikkeling van deze woningbouwlocatie, prioriteer de belangen in balans tussen de waarden en belangen van 'planet, people en profit' en werk samen door de schalen heen van beleid, bestuur en gebied.

De Verstedelijkingsstrategie van de Groene Metropool beschrijft het gehele gebied, waarbij de diverse kwaliteiten zijn benoemd. Daarbij is Molenhoek Zuid als een woningbouwlocatie aangemerkt. Bij de uitwerking is gezocht naar een goede balans.

Advies 1: Kijk ruim in relatie tot woningbouwopgaven van de nauw verbonden noordelijke en zuidelijke regio als het gaat om verantwoordelijkheid voor nieuwe woningbouw en de specifieke taakstelling borging leefomgevingskwaliteit die Mook en Middelaar heeft in die regionale context.

Gezien de druk op de woningmarkt in regio Nijmegen ligt er een gezamenlijke verantwoordelijkheid om voldoende woningbouw te realiseren. De realisatie van de wijk past in de woningbehoefte in Mook en Middelaar (woonagenda subregio Nijmegen). Tevens is de locatie Molenhoek-Zuid als versnellingslocatie benoemd in de woondeal.

Advies 2: Volg de nieuwe groene regiostrategie: "Het groene raamwerk van de regio wordt versterkt door ontwerpprincipes te hanteren voor het watersysteem, de landschappelijke kwaliteit, de biodiversiteit en groenvoorzieningen".

Voor kennisgeving aangenomen. Deze uitgangspunten worden zo goed mogelijk in de gebiedsvisie geborgd.

Advies 3: Kijk bij de uitwerking van de drie scenario's voor de gebiedsvisie ook naar de inhoud, naar geest en letter, van de Structuurvisie Lierdal. Houd de groene open buffers tussen de kernen van Malden en Molenhoek intact en versterk waar nodig, door als compensatie van de woningbouwopgave Molenhoek-Zuid, de open corridor van heuvelrug naar Maas te vrijwaren van verdere bebouwing. Zorg ervoor dat op de overgangen tussen de stuwwallen en de lagere gronden geen ondoordringbaar lint van bebouwing ontstaat dat deze twee natuurlijke systemen isoleert en dat de 'groene vingers' blijven, die ook juist voor de leefbaarheid en identiteit van onze kernen belangrijk zijn. Voorkom de irreversibele sluiting van het bebouwingslint langs de oever van Maas en Maas-Waalkanaal.

Voor het grootste deel van het gebied zijn de uitgangspunten nog steeds passend, waardoor een algehele herziening op dit moment niet aan de orde is. Ondanks dat de locatie wel (deels) in beeld is voor woningbouw, het gebied is immers benoemd als zoekzone woningbouw, past de ontwikkeling van een wijk van ca. 250 woningen niet in de structuurvisie Lierdal van 2010. Vandaar dat gekozen is om voor specifiek deze locatie een nieuwe gebiedsvisie op te stellen.
Het plangebied is voor een belangrijk deel een herstructureringslocatie (bedrijfsterrein) of agrarisch in gebruik (kweek). Het geheel is ingesloten door bebouwing aan de Rijksweg. Ook het gebied bij de Molenstraat (gemeente Heumen) is in dat opzicht benoemd als kansrijke locatie voor het toevoegen van woningen. De open verbinding tussen kuil en Maas bevindt zich ten noorden van dit gebied, waarbij ook met name de Kuil als kerngebied wordt benoemd.

Advies 4: Pak tezamen met de gemeente Heumen deze regionale opdracht op om de huidige landschaps- en natuurwaarden te borgen en te versterken waar mogelijk binnen de Groene Metropool-opgave en leg deze vast voor zeer lange termijn.

Met de invoering van de Omgevingswet een omgevingsvisie wordt een nieuwe omgevingsvisie opgesteld voor Mook en Middelaar. Daarbij zullen de bestaande (deel)visies als uitgangspunt dienen, maar zullen deze ook waar nodig moeten worden herzien gezien nieuwe ontwikkelingen en beleid.

Regionale afspraken zullen daarbij uiteraard worden meegewogen. De uitwerking van de verstedelijkingsstrategie is een regionaal proces, waar zowel Heumen als Mook en Middelaar deel van uitmaken. Molenhoek Zuid is in deze regionale strategie benoemd als woningbouwlocatie.

Advies 5: Hanteer de provinciale 'Rode Contour', die het plangebied gedeeltelijk doorsnijdt, en het daarmee verbonden Limburgs Kwaliteitsmenu (LKM) onverkort bij de uitwerking van de scenario's.

Het is de bedoeling om een wijk te realiseren van maximaal 250 woningen met een gevarieerd woningbouwprogramma. De rode contouren wordt door de provincie niet meer gehanteerd. Het LKM is al in 2012 overgedragen aan de gemeenten en maakt vanaf dat moment geen onderdeel meer uit van het provinciaal beleid. De gemeenten hebben destijds de voor hen relevante onderdelen uit het LKM opgenomen in hun structuurvisies.
Compensatie op basis van de provinciale omgevingsverordening is alleen nog aan de orde als het gaat om ontwikkelingen in de groenblauwe mantel (goud- of zilvergroene natuurzone en in sommige gevallen bronsgroene landschapszone). Het gaat dan om natuurcompensatie.

Advies 6: Maak juist in het dorpse karakter van Mook en Middelaar, een ruimtelijk plan en ook een investeringsplan voor het stedenbouwkundig concept met een versteningsgraad en kavelgrootte gebaseerd op een 50%-50% verhouding in plaats van maximalisatie van woonoppervlak binnen de 7 ha waarin winstoogmerk leidend is in plaats van leefomgevingskwaliteit. Maak een plan dat geldt als referentie van echt duurzame ontwikkeling anno 2021 waar Mook trots op kan zijn, en begeleid structurerend de toekomstige bewoners daarbij.

Er wordt gezocht naar de invulling van een kwalitatief hoogwaardige wijk, met een goede balans tussen groen en verharding en een woningbouwprogramma wat aansluit op de woningbehoefte. Duurzaamheid is een thema wat daarbij zeker aandacht heeft. De opmerking dat winstoogmerk leidend is onderschrijven wij zeker niet. Het is echter niet realistisch om hier een wijk te realiseren met een aanzienlijk aandeel goedkope en betaalbare woningbouw waarbij slechts 50% wordt voor stedelijke functies. Er is wel gezocht naar een zo groot mogelijk aandeel groen en de ruimte voor een robuust watersysteem.

Advies 7: Bouw natuurinclusief, op een fundamentele en planmatige wijze door landschapsecologische principes te volgen, niet door hier en daar een verzachtende maatregel te treffen.

Zie de reactie bij advies 6.

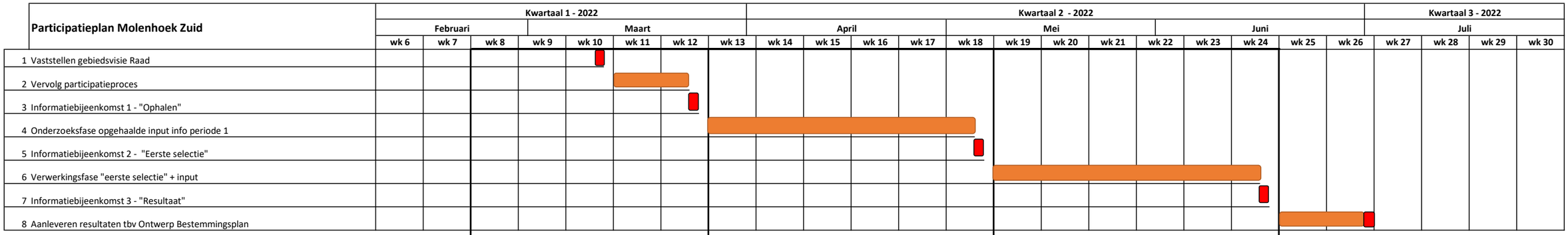
Advies 8: Bezie bij uitbreiding van woonfuncties in Molenhoek-Zuid de milieudruk van infrastructuur en logistieke ontwikkeling in een ruimer kader.

Dit zal bij de vervolgprocedure nader aandacht krijgen.

Advies 9: Geef als gemeente de optimale randvoorwaarden voor duurzame verstedelijking mee aan de plannen- makers, met zoveel mogelijk autonome energieopwekking, klimaatneutraal, als harde randvoorwaarde bij de bouwopgave anno 2021. Over 7½ jaar zou de ambitie immers 50% zijn. Maak tevens gebruik van kennis en kunde in de nabije omgeving die maatwerk kan leveren voor de Molenhoekse lokaliteit.

Bij de uitgangspunten van de gebiedsvisie Molenhoek-Zuid is benoemd dat duurzaamheid als vanzelfsprekend wordt meegenomen. In de visie is daarvoor een ambitie benoemd, die hoger is dan de wettelijke vereiste uitgangspunten. Ook een robuust en toekomstbestendig watersysteem en kwalitatief groen zijn daarbij benoemd. Waar mogelijk worden bestaande kwalitatieve groenstructuren behouden. Buiten de minimale ambities is ook een aantal kansen benoemd. Deze, zoals bijvoorbeeld benutten van de Maas als collectieve warmtevoorziening worden in het vervolgproces verder uitgezocht. Daar waar kansen liggen, zonder daarmee de betaalbaarheid van woningen en haalbaarheid van de wijk onder druk te zetten, zullen deze zeker worden aangegrepen.

Participatieplan Molenhoek Zuid

Periode "Ophalen"

Thema: Ophalen van informatie

Doel tijdens deze periode:
Tijdens deze periode willen we zo veel mogelijk informatie ophalen vanuit iedereen die zich betrokken voelt bij de ontwikkeling van de nieuwe wijk Molenhoek Zuid. Alle ideeen, suggesties en wensen op gebied van de thema's Duurzaamheid en woonvormen worden in deze periode "opgehaald". Vormen van een klankbordgroep.

Middelen
1. Onderzoeken ten behoeve van de RO procedure zoals bodem, archeologie, flora en fauna.

2. Algemene bijeenkomst in gemeenschapszaal De Wieken

Bijeenkomst voor wie?
Iedereen die op welke manier dan ook betrokken is bij de ontwikkeling van Molenhoek Zuid. Denk aan omwonenden, gemeente, mensen die nu een volkstuin hebben, scholen, toekomstige bewoners en overige mensen uit de gemeenschap, maar ook regio.

Periode "Selecteren"

Thema: Selecteren van binnen gekomen informatie

Doel tijdens deze periode:
Tijdens deze periode zullen we de opgehaalde informatie van de eerste periode onderzoeken en koppelen aan de resultaten uit de onderzoeken die zijn uitgezet ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure. Tijdens de bijeenkomst zullen de uitkomsten van deze onderzoeken worden gepresenteerd en zal er een selectie ontstaan van zaken die in het plan geïmplementeerd worden en zaken die niet worden geïmplenteerd in het plan. Tijdens de bijeenkomst zal hier toelichting op worden gegeven hoe de selectie heeft plaatsgevonden en is er ruimte voor overleg. De klankbordgroep die is gevormd tijdens de eerste bijeenkomst zal in deze fungeren als contactpunt voor de ontwikkelcombinatie om sommige zaken af te stemmen en tussentijds te informeren.

Middelen
1. Algemene bijeenkomst in gemeenschapszaal De Wieken

2 Klankbordgroep

Bijeenkomst voor wie?
Iedereen die op welke manier dan ook betrokken is bij de ontwikkeling van Molenhoek Zuid. Denk aan omwonenden, gemeente, mensen die nu een volkstuin hebben, scholen, toekomstige bewoners en overige mensen uit de gemeenschap, maar ook regio.

Periode "Verwerken"

Thema: Verwerken van geselecteerde informatie

Doel tijdens deze periode:
Tijdens deze periode zullen we de resultaten uit de vorige 2 periodes verwerken tot het plan dat zal worden ingediend als ontwerp bestemmingsplan welke de bestemmingsplan procedure in zal gaan.
Resultaten volgen uit de 2 eerdere bijeenkomsten.

Middelen
1. Algemene bijeenkomst in gemeenschapszaal De Wieken

2 Klankbordgroep

Bijeenkomst voor wie?
Iedereen die op welke manier dan ook betrokken is bij de ontwikkeling van Molenhoek Zuid. Denk aan omwonenden, gemeente, mensen die nu een volkstuin hebben, scholen, toekomstige bewoners en overige mensen uit de gemeenschap, maar ook regio.

Periode "ophalen"

Thema: Ophalen van informatie

Doel tijdens deze periode:
Tijdens deze periode willen we zo veel mogelijk informatie ophalen vanuit iedereen die zich betrokken voelt bij de ontwikkeling van de nieuwe wijk Molenhoek Zuid. Alle ideeen, suggesties en wensen op gebied van de thema's Duurzaamheid en woonvormen worden in deze periode "opgehaald". Vormen van een klankbordgroep.

Middelen

1. Onderzoeken ten behoeve van de RO procedure zoals bodem, archeologie, flora en fauna.

2. Algemene bijeenkomst in gemeenschapszaal De Wieken

Bijeenkomst voor wie?
Iedereen die op welke manier dan ook betrokken is bij de ontwikkeling van Molenhoek Zuid. Denk aan omwonenden, gemeente, mensen die nu een volkstuin hebben, scholen, toekomstige bewoners en overige mensen uit de gemeenschap, maar ook regio.

Periode "Selecteren"

Thema: Selecteren van binnen gekomen informatie

Doel tijdens deze periode:
Tijdens deze periode zullen we de opgehaalde informatie van de eerste periode onderzoeken en koppelen aan de resultaten uit de onderzoeken die zijn uitgezet ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure. Tijdens de bijeenkomst zullen de uitkomsten van deze onderzoeken worden gepresenteerd en zal er een selectie ontstaan van zaken die in het plan geïmplementeerd worden en zaken die niet worden geïmplenteerd in het plan. Tijdens de bijeenkomst zal hier toelichting op worden gegeven hoe de selectie heeft plaatsgevonden en is er ruimte voor overleg. De klankbordgroep die is gevormd tijdens de eerste bijeenkomst zal in deze fungeren als contactpunt voor de ontwikkelcombinatie om sommige zaken af te stemmen en tussentijds te informeren.

Middelen
1. Algemene bijeenkomst in gemeenschapszaal De Wieken

2 Klankbordgroep

Bijeenkomst voor wie?
Iedereen die op welke manier dan ook betrokken is bij de ontwikkeling van Molenhoek Zuid. Denk aan omwonenden, gemeente, mensen die nu een volkstuin hebben, scholen, toekomstige bewoners en overige mensen uit de gemeenschap, maar ook regio.

Periode "Verwerken"

Thema: Verwerken van geselecteerde informatie

Doel tijdens deze periode:
Tijdens deze periode zullen we de resultaten uit de vorige 2 periodes verwerken tot het plan dat zal worden ingediend als ontwerp bestemmingsplan welke de bestemmingsplan procedure in zal gaan.
Resultaten volgen uit de 2 eerdere bijeenkomsten.

Middelen
1. Algemene bijeenkomst in gemeenschapszaal De Wieken

2 Klankbordgroep

Bijeenkomst voor wie?
Iedereen die op welke manier dan ook betrokken is bij de ontwikkeling van Molenhoek Zuid. Denk aan omwonenden, gemeente, mensen die nu een volkstuin hebben, scholen, toekomstige bewoners en overige mensen uit de gemeenschap, maar ook regio.

Raadsmemo

Gemeente Mook en Middelaar

Postadres: Postbus 200, 6585 ZK MOOK
Bezoekadres: Raadhuisplein 6 Mook
Telefoon: (024) 696 91 11
Fax: (024) 696 19 39
E-mail: gemeente@mookenmiddelaar.nl
Internet: www.mookenmiddelaar.nl

Aan: Gemeenteraad van Mook en Middelaar
Van: College van B&W
Afdeling: Samenleving
Doc. Nr.:
Datum: 21 december 2020
Onderwerp: Intentieovereenkomst Molenhoek Zuid.

Geachte leden van de gemeenteraad,

Middels deze raadsmemo willen we u informeren over een intentieovereenkomst die het college heeft gesloten met een drietal ontwikkelaars over een woningbouwontwikkeling voor Molenhoek Zuid. Met de intentieovereenkomst spreken de partijen de wens uit te komen tot een gebiedsontwikkeling met een woningbouwprogramma van circa 250 woningen. De intentieovereenkomst heeft een looptijd van een jaar. Dit betekent dat de partijen elkaar een jaar de tijd geven om te onderzoeken of de plannen voor een nieuwe woonwijk haalbaar zijn. Binnen de overeenkomst bestaat de mogelijkheid om de duur van de overeenkomst te verlengen wanneer partijen dit wensen.

Het doel van de intentieovereenkomst tussen de gemeente en de groep ontwikkelaars is om samen de ontwikkelingsmogelijkheden van Molenhoek Zuid tot een nieuwe woonwijk te onderzoeken. Dit onderzoek zal moeten leiden tot een gebiedsvisie inclusief een onderzoek naar de financiële haalbaarheid. De gebiedsvisie zal uiteindelijk aan de gemeenteraad worden voorgelegd ter vaststelling. In de intentieovereenkomst staan verder uitgangspunten en rechten en verplichtingen ten aanzien van een mogelijke gebiedsontwikkeling. Het gaat bijvoorbeeld om afspraken over de inbreng van gronden, de te doorlopen processtappen en procedures en het woningbouwprogramma.

De reden om de gebiedsontwikkeling voor Molenhoek Zuid te onderzoeken is de groeiende vraag naar woningen, zowel in de gemeente als in de regio. Volgens de huidige prognoses heeft het bestaande woningbouwprogramma van Mook en Middelaar onvoldoende capaciteit om in de verwachte woningbehoefte te voorzien. Het is daarom wenselijk dat er nieuwe woningbouwlocaties komen om aan de groeiende vraag te kunnen voldoen. Het gebied Molenhoek Zuid is gezien de ligging een geschikte locatie. Afhankelijk van de precieze omvang van het plangebied kan er een wijk van circa 250 woningen gerealiseerd worden.

Volkstuinencomplex
De percelen in het plangebied zijn veelal in handen van particulieren. De ontwikkelcombinatie heeft voor een deel afspraken gemaakt met deze eigenaren voor verwerving. Met andere grondeigenaren zijn de ontwikkelaars nog in gesprek.

Het is de bedoeling dat het volkstuinencomplex aan de Halderweg 2 onderdeel gaat zijn van de gebiedsontwikkeling Molenhoek Zuid. De gemeente is eigenaar van deze percelen en verhuurt de gronden aan volkstuinvereniging ‘Middelweart’. De opzegtermijn voor de huur is 3 jaar. Op dit moment is niet te zeggen hoe lang het gaat duren voordat er wordt begonnen met de gebiedsontwikkeling. In theorie bestaat de mogelijkheid dat er over drie jaar daadwerkelijk de schop in de grond gaat. Om het eventuele risico te voorkomen dat de volkstuinvereniging over drie jaar nog huurder is, wordt de huurovereenkomst per direct opgezegd. Mocht de gebiedsontwikkeling niet van de grond komen dan kan alsnog de opzegging worden teruggedraaid. Wij hebben het bestuur van de Volkstuinenvereniging in een persoonlijk gesprek van deze ontwikkelingen op de hoogte gebracht.

In de huurovereenkomst tussen de gemeente en de volkstuinvereniging van 2017 is opgenomen dat de gemeente een inspanningsverplichting heeft om een mogelijke alternatieve locatie te zoeken. In de huurovereenkomst staat het volgende: ‘de gemeente zal zich inspannen om de mogelijkheden te onderzoeken voor een alternatieve locatie voor een (nieuw) volkstuinencomplex. De gemeente zal hierbij, met in acht name van alle regels en bevoegdheden, zo veel mogelijk een faciliterende rol aannemen’.

Hoogachtend

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De secretaris,
J.M.G. Smits - de Kinkelder

De burgemeester,
mr. drs. W. Gradisen

INTENTIEOVEREENKOMST GEBIEDSONTWIKKELING MOLENHOEK ZUID

PARTIJEN:

I. De publiekrechtelijke rechtspersoon **de gemeente Mook en Middelaar**, gevestigd en kantoorhoudende te (6585 AP) Mook aan het Raadhuisplein 6, te dezer zake rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar burgemeester de heer mr. drs. W. Gradisen, die met gebruikmaking van artikel 171 lid 2 Gemeentewet deze vertegenwoordiging heeft opgedragen aan wethouder G.J.M. Wienhoven, handelend ter uitvoering van het besluit van het College van burgemeester en wethouders d.d. 10-10-2020 met kenmerk ZM20.02780;

hierna te noemen: "**De gemeente**".

en

II. ., gevestigd te , aan d , te dezer zake rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar directeur de heer , hierna te noemen: "**Partij II**";

III. ., gevestigd te aan de , ter dezer zake rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar directeur de hee , hierna te noemen: **"Partij III"**;

IV. , gevestigd te aan de , te dezer zake rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar directeur de hee , hierna te noemen: **"Partij IV"**;

De partijen onder I, II, III en IV, zijn gezamenlijk te noemen: "**Partijen**"

Partijen nemen in aanmerking dat (Considerans):

A. Er een grote woningbouwopgave ligt voor de regio Arnhem-Nijmegen, waar Mook en Middelaar deel van uit maakt.

B. Molenhoek een grote aantrekkingskracht op de regio heeft vanwege zijn gunstige ligging en verbindingen met de regiogemeenten in Noord-Limburg en Rijk van Nijmegen.

C. Er in de gemeente Mook en Middelaar slechts beperkt ruimte is om aan de vraag naar woningen te voldoen.

D. Het zuidwestelijk deel van Molenhoek een potentiële locatie is om een substantieel aantal woningen toe te voegen.

E. In de structuurvisie Lierdal dit gebied is aangewezen als woningbouw-zoek-locatie.

F. Partijen goede mogelijkheden zien om het gebied Molenhoek Zuid (zie bijlage 1) te ontwikkelen tot een nieuwe woonwijk van circa 250 woningen.

G. Partijen een grondpositie en/of afzonderlijk afspraken hebben met grondeigenaren in het betreffende plangebied.

H. Partijen in gezamenlijkheid de mogelijkheden van herontwikkeling tot een nieuwe woonwijk van circa 250 woningen willen verkennen.

I. Dat de gemeente in samenwerking met de Partijen II, III en IV een gebiedsvisie wenst op te stellen die een onderlegger gaat vormen voor het stedenbouwkundig plan voor herontwikkeling van het gebied.

J. Partijen II, III en IV de intentie hebben om de gebiedsontwikkeling samen op te pakken en samen als één juridische entiteit te gaan handelen in de vorm van een VOF.

K. Partijen op dit moment een aantal uitgangspunten op schrift willen vastleggen en een aantal afspraken willen maken in relatie tot de toekomstige ontwikkeling van Molenhoek Zuid. Op basis van deze uitgangspunten en afspraken kan gewerkt worden aan de verdere uitwerking van de plannen voor de ontwikkeling van Molenhoek Zuid.

L. De gebiedsvisie dient inzicht te geven in de commerciële en financiële haalbaarheid van de beoogde ontwikkeling.

M. Partijen overeenstemming hebben bereikt omtrent de afspraken met betrekking tot hun samenwerking.

N. Deze overeenkomst en daarop voortbouwende overeenkomsten met bijbehorende bindende afspraken eerst tot stand komen indien door de bevoegde organen van partijen tot het aangaan daarvan wordt besloten en de overeenkomsten door Partijen zijn ondertekend.

O. De gemeente een huurovereenkomst heeft met volkstuinvereniging 'Middelwaert' over de verhuur van de gemeentepercelen aan de Halderweg. In de huurovereenkomst zit een opzegtermijn van tenminste drie jaar. Gelet op deze huurovereenkomst zal de gemeente zich inspannen om de mogelijkheid te onderzoeken voor een alternatieve locatie voor een (nieuw) volkstuinencomplex.

P. Het verplaatsen van de volkstuinen op de percelen van de gemeente maken onderdeel uit van het totale plan.

Q. Voor een ruimtelijke ontwikkeling in Molenhoek Zuid is het wenselijk dat op of aan de dijk wordt gebouwd. Hiervoor is de Keur van het waterschap van toepassing. Medewerking van het waterschap is dan ook een voorwaarde voor een financieel haalbare ruimtelijke ontwikkeling.

R. De nieuwe woonwijk zal op een adequate manier ontsloten moeten worden via de N271.

S. De gemeente zal conform wetgeving tot een kostenverhaal overgaan.

Partijen komen overeen als volgt:

Artikel 1: Algemene bepalingen

1a. De Considerans en de Bijlagen bij deze overeenkomst maken deel uit van deze overeenkomst.

1b. Waar in deze overeenkomst wordt verwezen naar een Bijlage of een artikel, is bedoeld een verwijzing naar een Bijlage of een artikel van deze overeenkomst.

1c. In geval van strijdigheden tussen het bepaalde in deze overeenkomst en het bepaalde in de daarbij behorende Bijlagen, prevaleert het bepaalde in de onderhavige overeenkomst.

Artikel 2: Duur

2a. Partijen gaan ervan uit dat het opstellen van een gebiedsvisie en het beoordelen van de financiële haalbaarheid een periode van maximaal één jaar vergt. Deze intentieovereenkomst is aangegaan voor de duur van één jaar . De intentieovereenkomst vangt aan na ondertekening van deze overeenkomst en zal derhalve eindigen één jaar na ondertekening;

2b. Verlenging van deze overeenkomst is mogelijk indien Partijen dat wensen. Hiertoe stellen zij een schriftelijke verlenging op voor een nader te bepalen periode.

2c. Deze overeenkomst eindigt wanneer de gebiedsvisie is opgeleverd en de procedure voor vaststelling door de gemeenteraad is opgestart.

2d. Wanneer de gebiedsvisie niet wordt vastgesteld door de gemeenteraad gaan de Partijen in gesprek om te bezien of een aangepaste gebiedsvisie haalbaar is.

Artikel 3: Doelstellingen

3a. Het doel van deze overeenkomst is dat Partijen vastleggen dat zij gezamenlijk een onderzoek/verkenning gaan doen naar de ontwikkelingsmogelijkheden van het gebied Molenhoek Zuid tot een nieuwe woonwijk van circa 250 woningen. Belangrijk onderdeel van dit onderzoek is het gezamenlijk opstellen van een gebiedsvisie voor het gebied inclusief het onderzoeken van de financiële haalbaarheid.

3b. Partijen zullen zich, rekening houdend met ieders verantwoordelijkheid en met inzet van ieders deskundigheid, inspannen om het hierboven gestelde doel te bereiken.

3c. Bij gebleken haalbaarheid zullen Partijen een (anterieure) overeenkomst sluiten die verdere realisatie van het gebied moet waarborgen.

Artikel 4: Kosten

4a. Ten behoeve van de gebiedsontwikkeling is het nodig dat er een gebiedsvisie wordt opgesteld waarin de kaders staan voor de gebiedsontwikkeling. De kosten voor het opstellen van deze gebiedsvisie worden gedeeld door Partijen middels de volgende verdeelsleutel, 1/3 van de kosten is voor rekening van de gemeente, 2/3 van de kosten is voor rekening van de partijen II, III en IV waarbij ieder van hen 1/3 van deze kosten voor zijn rekening neemt. De kosten voor het opstellen van de gebiedsontwikkeling met daarbij de benodigde onderzoeken wordt geraamd op een bedrag van € 50.000. Het gaat hier om externe kosten. De eigen interne kosten draagt iedere partij zelf.

4b. Voor het opstellen van de gebiedsvisie zal een extern bureau gevraagd worden. De gemeente is de opdrachtgever. Het gemeentelijk inkoopbeleid is hierop van toepassing. De uitvraag voor het opstellen van de gebiedsvisie en de aan te schrijven bureaus zal in overleg tussen Partijen worden opgesteld.

Artikel 5: Uitgangspunten, rechten en verplichtingen

5a. Partijen zullen in gezamenlijkheid een gebiedsvisie laten opstellen voor het plangebied, met de daarbij behorende onderzoeken. In deze gebiedsvisie worden de diverse uitgangspunten bepaald ten aanzien van de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied.

5b. het gemeentelijk woonbeleid van de gemeente, waaronder begrepen de woondeal Arnhem-Nijmegen, is leidend voor het woningbouwprogramma. Er zal een vooraf vast te stellen aantal sociale woningen in verschillende huur-categorieën moeten worden gerealiseerd en in stand gehouden.

5c. In de gebiedsvisie zal onder andere het woningbouwprogramma nader worden gedefinieerd. Het woningbouwprogramma is mede bepalend voor het bepalen van de grondprijs voor de percelen binnen het plangebied. Om de realisatie van betaalbare sociale huurwoningen mogelijk te maken zal een daarop aangepaste (sociale) grondprijs worden vastgesteld.

5d. Een deel van het woningbouwprogramma moet sociale woningen zijn en blijven. De sociale woningen/ appartementen zullen in eigendom en beheer dienen te komen van een daarvoor toegelaten instelling (TI), bij voorkeur Destion. Het aantal sociale huurwoningen bedraagt in ieder geval 20% van het totaal aantal woningen/appartementen. Wanneer dit percentage in de toekomst tot problemen (lees financieel onhaalbaar plan) zou leiden, treden Partijen in overleg en zal in gezamenlijkheid hiervoor een oplossing worden gezocht.

5e. Het opstellen van de gebiedsvisie zal middels een participatieproces tot stand komen. Over de precieze vorm van deze participatie zal nader overleg worden gevoerd.

5f. De gebiedsvisie zal uiteindelijk aan de gemeenteraad worden voorgelegd ter vaststelling. De gemeenteraad is het bevoegd gezag en heeft derhalve het laatste woord.

5g. De gemeente zal pas instemmen met de gebiedsvisie nadat zij heeft getoetst aan een goede ruimtelijke ordening. Het gaat dan om onder andere programmatische, stedenbouwkundige, financiële en juridische haalbaarheid.

5h. De gebiedsvisie is de basis voor het verder uit werken van het stedenbouwkundig plan met als uiteindelijk doel een overeenkomst tussen Partijen ten behoeve van de ontwikkeling van het plangebied.

5i. Onderdeel van de gebiedsvisie is het verplaatsen van de volkstuinen die zijn gelegen op de gronden van de gemeente.

5j. De gemeente spant zich in om ten behoeve van de ruimtelijke ontwikkeling ondersteuning te krijgen van de provincie Limburg, regio Arnhem Nijmegen en de provincie Gelderland.

Artikel 6: verwerving en inbreng van grond

6a. De gemeente is bereid haar percelen in het zetten ten behoeve van de ontwikkeling van het plangebied. Het gaat om de percelen met kadastraalnummer A5421, A5078 en A5080. De percelen zijn nu in gebruik als volkstuinencomplex. Ook het perceel A6368 (Spijkerweg) zal ingezet worden.

6b. Partijen II, III en IV hebben de intentie om de percelen binnen het plangebied te verwerven. Eventuele grondverwerving gebeurt in onderling overleg en op eigen risico. De aan een verkoper te betalen prijs dient de haalbaarheid van het plan niet negatief te beïnvloeden. Hierbij dient rekening gehouden te worden dat er nog een gebiedsvisie moet worden opgesteld en er geen zekerheid bestaat voor de doorgang van het plan.

6c. De percelen van de gemeente worden op dit moment verhuurd aan de volkstuinvereniging Middelwaert. De volkstuinen zullen verplaatst moeten worden. De verplaatsing van de volkstuinen is een voorwaarde voor de ontwikkeling waarvoor Partijen zich zullen inspannen. Na ondertekenen van deze overeenkomst zal de gemeente zo snel mogelijk overgaan tot opzegging van de huurovereenkomst.

Artikel 7: overdraagbaarheid, openbaarheid en vertrouwelijkheid

7a. Het is een partij niet toegestaan aan één of meer derden rechten of verplichtingen uit hoofde van deze overeenkomst geheel of gedeeltelijk over te dragen, zonder voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de overige partijen (hierna: de wederpartijen).

7b. Een wederpartij is gerechtigd aan een overdracht van rechten en verplichtingen nader te bepalen voorwaarden te verbinden ter waarborging van haar belangen.

7c. Partij II, III en IV erkennen dat de gemeente als publiek orgaan gehouden is aan de wetgeving inzake de openbaarheid van bestuur (o.a. Wet openbaarheid van bestuur). De gemeente is jegens de partijen II, III en IV in dit kader niet tot enige schadevergoeding – hoe ook genaamd – gehouden vanwege haar handelen op grond van deze wetgeving.

Artikel 8: Slotbepalingen

8a. Deze overeenkomst kan uitsluitend worden aangevuld of gewijzigd door schriftelijke overeenstemming tussen Partijen.

8b. Het bepaalde in deze overeenkomst laat onverlet de publiekrechtelijke verantwoordelijkheid van de gemeente. De gemeente is niet aansprakelijk voor tekortschieten onder de overeenkomst, indien dit tekortschieten voortvloeit uit een handelen of nalaten van de gemeente, waartoe zij op grond van het publiekrecht gehouden is.

8c. Op de overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

8d. Er is sprake van een geschil indien een partij daarvan schriftelijk en gemotiveerd melding maakt aan de andere partijen. Partijen zullen na een zodanige melding terstond met elkaar in overleg treden om te bezien of in der minne een oplossing voor het geschil kan worden gevonden. Daartoe komen Partijen overeen dat, gelet op de beoogde duur van deze overeenkomst gedurende een periode van 3 maanden nadat een geschil door een partij is gemeld, op alsdan nader overeen te komen gezette tijden zal worden overlegd, teneinde een regeling in der minne te beproeven. Indien na het verstrijken van de genoemde termijn geen minnelijke regeling is bereikt, is deze overeenkomst van rechtswege ontbonden.

8e. Alle met inachtneming van het bepaalde in dit artikel niet beslechte geschillen die uit de overeenkomst of (een) eventueel daarop voortbouwend(e) overeenkomst(en) mochten ontstaan, zullen worden beslecht door de daartoe bevoegde Nederlandse rechter te Roermond.

8f. Bij de overeenkomst behoren de navolgende Bijlagen:

- Kaart van het voorgenomen exploitatiegebied;
- Globale planning

Aldus overeengekomen en in viervoud opgemaakt.

Plaats: Mook Datum: 21-12-2020

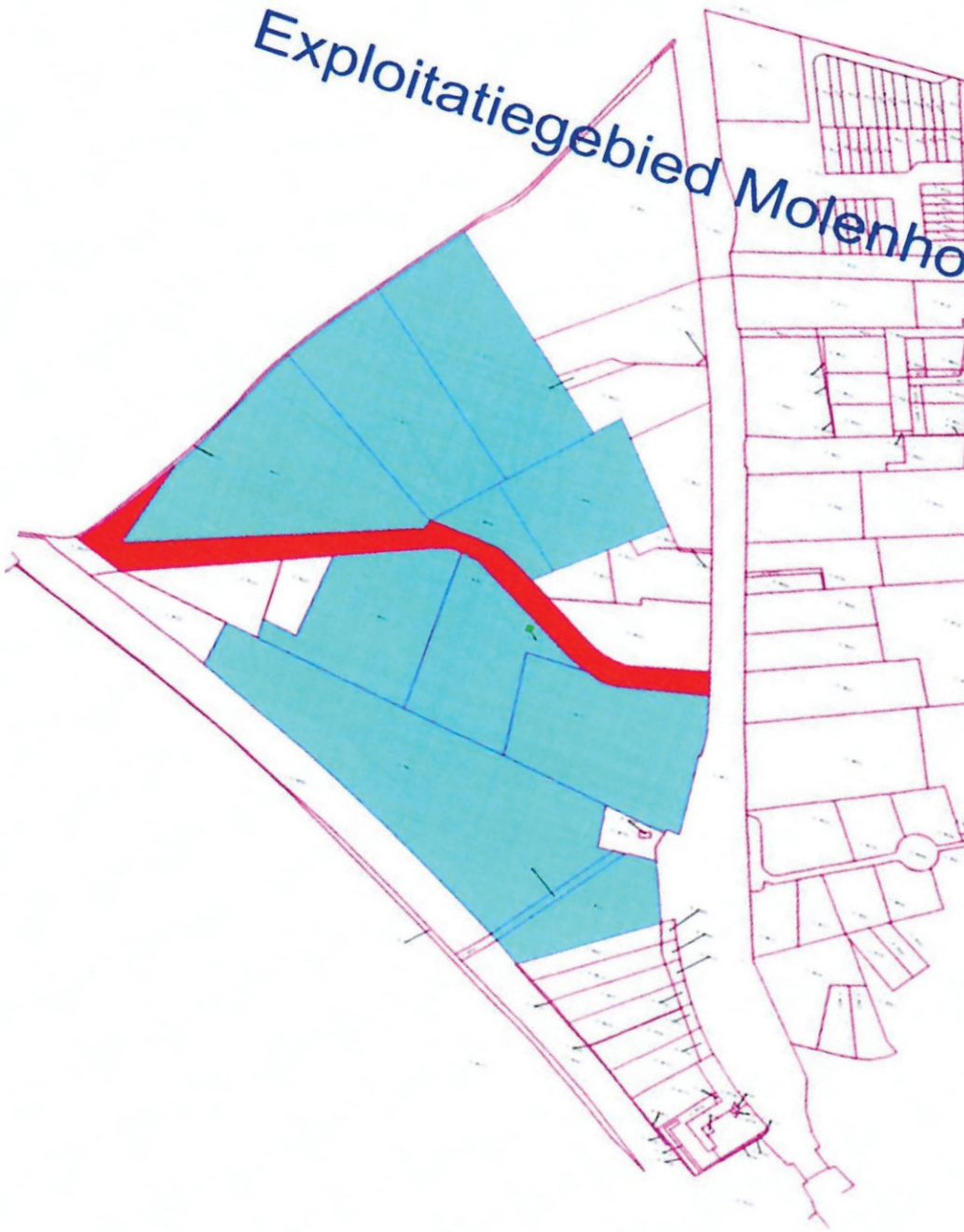
Gemeente Mook en Middelaar: .:

G.J.M. Wienhoven , directeur

.:

, directeur , directeur

Bijlage 1: Kaart van het voorgenomen exploitatiegebied

Paraaf gemeente Mook en Middelaar

Bijlage 2: Globale planning

GLOBALE PLANNING GEBIEDSONTWIKKELING MOLENHOEK ZUID

Wat	Wanneer	Wie
Besluit intentieovereenkomst	4e kwartaal 2020	College B&W en ontwikkelpartijen
Besluit start gebiedsvisie Molenhoek Zuid	4e kwartaal 2020 / 1e Kwartaal 2021	College van B&W
Gebiedsvisie Molenhoek Zuid	1e en 2e kwartaal 2021	College van B&W
Vaststelling Gebiedsvisie Molenhoek Zuid	2e kwartaal 2021	Gemeenteraad
Uitwerking stedenbouwkundig plan naar Definitief Ontwerp (DO)	3e kwartaal 2021	College van B&W en ontwikkelaar
Vaststelling DO	3e kwartaal 2021	College B&W
Ondertekening anterieur contract / Samenwerkingsovereenkomst	3e kwartaal 2021	College van B&W en ontwikkelaar
Start procedure ontwerp bestemmingsplan	4e kwartaal 2021	College van B&W
Vaststelling bestemmingsplan	1e kwartaal 2022	Gemeenteraad

Adviesraad Natuur en Milieu in de gemeente Mook en Middelaar

Advies A21.01-extra van de Adviesraad Natuur en Milieu in de gemeente Mook en Middelaar
Aanvulling op advies A21.01 over de gebiedsvisie 'Molenhoek-Zuid'

Aanleiding

Op 27 januari 2022 heeft een gesprek plaatsgevonden over het advies Molenhoek-Zuid van de ANM van 10 mei 2021 en over de reactie daarop van de projectambtenaar I. Verploegen van 24 januari 2022. In dit gesprek is aangegeven dat advisering heeft plaatsgevonden op basis van een minimum aan informatie. Er was geen planvorming beschikbaar en scenariobeelden zijn op 4 november 2022 als print aangereikt zonder toelichting. Het bureau CB5 heeft daarna een ontwerpgebiedsvisie Molenhoek-Zuid uitgebracht en in het gesprek over het oorspronkelijke ANM-advies met wethouder G. Wienhoven en ambtenaar I. Verploegen op 27 januari 2022 is besloten om op basis van de ontwerpgebiedsvisie een aanvullend advies uit te brengen, omdat voor een groot deel van de eerdere adviezen van ANM is aangegeven dat deze "voor kennisgeving worden aangenomen", maar vooral ook omdat de ANM haar reeks van adviezen niet herkent in de conceptgebiedsvisie Molenhoek-Zuid.

Tevens is er aanvullende informatie gekomen:

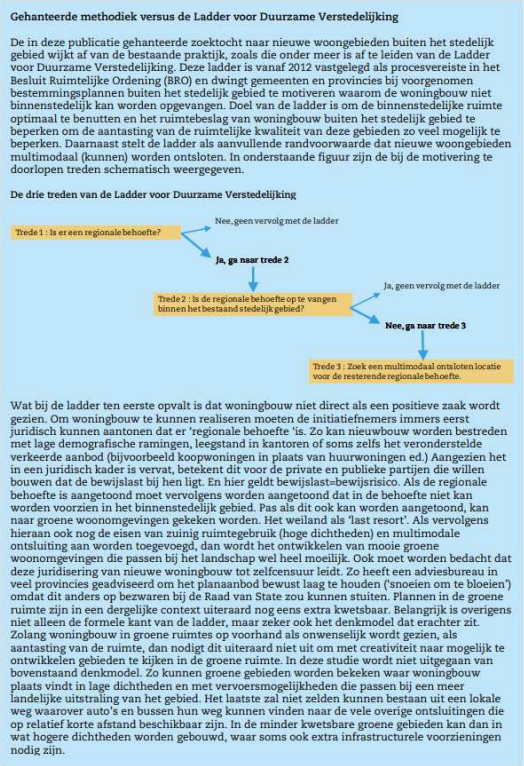
- dat de woningbouwplannen pas gerealiseerd kunnen worden als ook bodemsanering plaatsvindt van percelen in het bedrijventerrein.
- dat er robuuste activiteit is waargenomen van een gevestigde dassenburcht midden in de zoeklocatie aan de noordflank van het moestuinencomplex Middelwaert.

De meerwaarde van deze gebiedsvisie levert sanering op van een sterk verrommeld bedrijventerreintje, waar transformatie gewenst is. Er is perspectief op betaalbare woningbouw voor jong en oud waar veel vraag naar is. De andere zijde is dat de conceptgebiedsvisie ruimte biedt aan de 'salamitactiek' waarbij de open ruimte van het Lierdal beetje bij beetje opgevuld wordt en een voorbeeldwerking heeft naar de gemeente Heumen om dit gebied met woningbouw toch verder aaneen te breien in plaats van gedempte invulling van de open ruimte en voorkomen van afsnijding van de stuwwal van de Maas (Maasdalvisie Mooi Maasdal).

Het eerste en belangrijkste ANM-advies beschouwt de ANM als essentieel. In het antwoord van de gemeente is dat aangeduid met "wordt voor kennisgeving aangenomen". Vanwege de essentie van juist dit advies acht de ANM het verstandig dit te herhalen in het aanvullend advies om te benadrukken dat een evenwichtige afweging in regionale context alleen kan met inachtneming van alle belangen en gebiedskwaliteiten.

Advies 0: Volg de hoofdopgaven van de verstedelijkingsstrategie van de Groene Metropool en maak integrale keuzes bij de scenario-ontwikkeling van deze woningbouwlocatie, prioriteer de belangen in balans tussen de waarden en belangen 'planet, people en profit' (kern van duurzame ontwikkeling) en werk samen door de schalen heen van beleid, bestuur en gebied.

Keuze van deze woningbouwlocatie

Gehanteerde methodiek versus de Ladder voor Duurzame Verstedelijking

De in deze publicatie gehanteerde zoektocht naar nieuwe woongebieden buiten het stedelijk gebied wijkt af van de bestaande praktijk, zoals die onder meer is af te leiden van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking. Deze ladder is vanaf 2012 vastgelegd als procesvereiste in het Besluit Ruimtelijke Ordening (BRO) en dwingt gemeenten en provincies bij voorgenomen bestemmingsplannen buiten het stedelijk gebied te motiveren waarom de woningbouw niet binnenstedelijk kan worden opgevangen. Doel van de ladder is om de binnenstedelijke ruimte optimaal te benutten en het ruimtebeslag van woningbouw buiten het stedelijk gebied te beperken om de aantasting van de ruimtelijke kwaliteit van deze gebieden zo veel mogelijk te beperken. Daarnaast stelt de ladder als aanvullende randvoorwaarde dat nieuwe woongebieden multimodaal (kunnen) worden ontsloten. In onderstaande figuur zijn de bij de motivering te doorlopen treden schematisch weergegeven.

De drie treden van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking

Wat bij de ladder ten eerste opvalt is dat woningbouw niet direct als een positieve zaak wordt gezien. Om woningbouw te kunnen realiseren moeten de initiatiefnemers immers eerst juridisch kunnen aantonen dat er 'regionale behoefte 'is. Zo kan nieuwbouw worden bestreden met lage demografische ramingen, leegstand in kantoren of soms zelfs het veronderstelde verkeerde aanbod (bijvoorbeeld koopwoningen in plaats van huurwoningen ed.) Aangezien het in een juridisch kader is vervat, betekent dit voor de private en publieke partijen die willen bouwen dat de bewijslast bij hen ligt. En hier geldt bewijslast=bewijsrisico. Als de regionale behoefte is aangetoond moet vervolgens worden aangetoond dat in de behoefte niet kan worden voorzien in het binnenstedelijk gebied. Pas als dit ook kan worden aangetoond, kan naar groene woonomgevingen gekeken worden. Het weiland als 'last resort'. Als vervolgens hieraan ook nog de eisen van zuinig ruimtegebruik (hoge dichtheden) en multimodale ontsluiting aan worden toegevoegd, dan wordt het ontwikkelen van mooie groene woonomgevingen die passen bij het landschap wel heel moeilijk. Ook moet worden bedacht dat deze juridisering van nieuwe woningbouw tot zelfcensuur leidt. Zo heeft een adviesbureau in veel provincies geadviseerd om het planaanbod bewust laag te houden ('snoeien om te bloeien') omdat dit anders op bezwaren bij de Raad van State zou kunnen stuiten. Plannen in de groene ruimte zijn in een dergelijke context uiteraard nog eens extra kwetsbaar. Belangrijk is overigens niet alleen de formele kant van de ladder, maar zeker ook het denkmodel dat erachter zit. Zolang woningbouw in groene ruimtes op voorhand als onwenselijk wordt gezien, als aantasting van de ruimte, dan nodigt dit uiteraard niet uit om met creativiteit naar mogelijk te ontwikkelen gebieden te kijken in de groene ruimte. In deze studie wordt niet uitgegaan van bovenstaand denkmodel. Zo kunnen groene gebieden worden bekeken waar woningbouw plaats vindt in lage dichtheden en met vervoersmogelijkheden die passen bij een meer landelijke uitstraling van het gebied. Het laatste zal niet zelden kunnen bestaan uit een lokale weg waarover auto's en bussen hun weg kunnen vinden naar de vele overige ontsluitingen die op relatief korte afstand beschikbaar zijn. In de minder kwetsbare groene gebieden kan dan in wat hogere dichtheden worden gebouwd, waar soms ook extra infrastructurele voorzieningen nodig zijn.

Het uitgangspunt van 255 woningen voor deze relatief kwetsbare locatie, met een hoge dichtheidsgraad (36,4 woningen per hectare) is als een gegevenheid meegegeven in de adviesaanvraag binnen de verstedelijkingsfilosofie van de Groene Metropool (Woondeal). Dit uitgangspunt is discutabel voor een locatie in een landelijke situatie. Vanuit de landelijke woningbouwopgave van 1 miljoen woningen in Nederland geldt de aanpak volgens de zogenaamde 'ladder voor duurzame verstedelijking', die wettelijk is vastgelegd (Ruimtelijke ordening en bouwlocaties: De potentie van woningbouw in de groene omgeving; Stichting Economisch Instituut voor de Bouw, juni 2021). Deze ladder is vanaf 2012 vastgelegd als procesvereiste in het Besluit Ruimtelijke Ordening (BRO) en dwingt gemeenten en provincies bij voorgenomen bestemmingsplannen buiten het stedelijk gebied te motiveren waarom de woningbouw niet binnenstedelijk kan worden opgevangen.
De filosofie van de ladder is ten eerste dat er bezorgdheid moet zijn dat er niet te veel wordt gebouwd -de noodzaak voor woningbouw moet juridisch overtuigend worden aangetoond- en vervolgens moet worden nagegaan of de woningbouw niet in andere leegstaande objecten kan worden gerealiseerd, waarna bij uitbreiding er binnenstedelijk moet worden gebouwd en pas als dat niet kan mag in meer groene gebieden worden gekeken naar woningbouw. Hierbij geldt dan bovendien dat hier 'zuinig ruimtegebruik' moet plaatsvinden (hoge dichtheden) en dat deze locaties multimodaal moeten worden ontsloten. Deze eisen maken het in ieder geval heel moeilijk om groene woongebieden te ontwikkelen en maken het vrijwel onmogelijk om kleinschalig in lage dichtheden te bouwen. De provincies Limburg, Friesland, Groningen, Drenthe en Zeeland nemen samen slechts 10% van de totale nieuwbouwopgave voor hun rekening. Met een belofte van 255 woningen in de Woondeal van de provincie Gelderland wordt tegemoetgekomen aan een vraag die buiten de landelijke afspraken valt en gaat men voorbij aan het ontzien van groene gebieden, in dit geval van Mook en Middelaar. Er wordt in landelijk gebied bovendien grootstedelijk gebouwd met een dichtheid van 36,4 woningen per hectare.
Onder de criteria voor geschikte woningbouwlocaties in de groene omgeving geldt onder meer dat groene locaties met een agrarische functie mogelijk zijn, waarbij gebieden in het Natuur Netwerk Nederland en gebieden rondom Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten. Echter de inrichting dient aan te sluiten bij de ruimtelijke kwaliteit van het gebied en dient rekening te houden met bijzondere landschappelijke kwaliteiten van de gebieden bij woningbouw. Dit geldt ook voor een landschappelijk waardevol gebied dat geen bijzondere status heeft. Deze gebieden worden niet als zoekgebied uitgesloten. Wel is voor deze gebieden gekozen voor een invulling die zo goed mogelijk aansluit bij de ruimtelijke kwaliteiten van het gebied. Dit vereist doorgaans het bebouwen van een zeer beperkt deel van het bestaande areaal, zodat er veel ruimte blijft voor landbouw, natuur en recreatie en bij kwetsbare gebieden ook nog het bouwen in lage dichtheden zodat een landelijke uitstraling van het wonen kan worden gerealiseerd.

Advies 10: Bezie of deze woningbouw in landelijk gebied, met de huidige dichtheid van woningen zoals aangegeven in de conceptgebiedsvisie, past in deze landelijke richtlijn, gegeven de ruimtelijke kwaliteiten en waarden die toegekend zijn aan dit gebied (zoals beschreven in het langjarig perspectief van de Structuurvisie Het Lierdal 2010-2020).

Omgevingswet

De presentatie van het woningbouwplan in de gebiedsvisie Molenhoek-Zuid is gemaakt op basis van een grondige gebiedsanalyse: de interpretatie van landschap, ruimtelijke context en landschapsecologie is echter in hoofdzaak beredeneerd vanuit een utilitair perspectief van de toekomstige bewoner, van binnen naar buiten (marketing van het plan) en niet beredeneerd vanuit een neutraler standpunt van bestaande (kwetsbare) kwaliteiten/waarden die zullen veranderen gezien van buiten naar binnen vanuit het totale gebied. In de gebiedsvisie is toegeschreven naar woningbouw, onderschreven door de gegevenheid dat de gronden voor een groot deel reeds aangekocht zijn door projectontwikkelaars en een LOI is afgesloten. De Omgevingswet, ook als die nog niet is ingevoerd, is in essentie bedoeld om een integrale en genuanceerde afweging van alle belangen te kunnen maken. Het past een overheid anno 2022 om in de geest van dit nieuwe beleid voor duurzame ontwikkeling te handelen als het gaat om een project wonen, dat er de komende 50-100 jaar zal staan.

Advies 11: Bezie in afweging van woningbouw op deze locatie het geheel vanuit een integraal en breed maatschappelijk belang, waarin zowel sociale als ook ruimtelijke kwaliteiten meegenomen worden in een verantwoordelijke afweging van duurzame ontwikkeling, passend in de filosofie van de Omgevingswet.

Klimaatadaptatie, duurzame energie en circulariteit.

Vanuit de omgevingsdialoog (een inspraakavond en persoonlijke gesprekken) is naar voren gekomen dat klimaat neutraal/klimaat adaptief ontwerpen met een lage MKI-score behoort tot het essentieel wensenpakket. Deze komen in de gebiedsvisie zeer beperkt terug in het pakket van eisen voor het ontwerp. Met name is genoemd het voldoen aan de geldende wettelijke DUBO-eisen met mogelijk een stapje verder in de reductie van het energieverbruik en de inzet van duurzame bronnen. Het ambitiediagram geeft een mediane inspanning weer.
De MPG als belangrijke maatstaf voor het duurzaam materiaalgebruik per woning, die per 1 juli 2021 is aangescherpt, wordt slechts met een laag ambitieniveau (basis) gehanteerd voor 10-20% van de woningen.

Voor energieneutraliteit en circulariteit in de voorbereidende werkzaamheden voor de bouw en in materialisatie in nieuwe woningbouw zijn momenteel heel veel goede voorbeelden beschikbaar in Nederland en verder. Deze zijn als leidraad voor de bouw van deze wijk niet herkenbaar in de visie behalve in de vorm van gemeenplaatsen, met minimale inzet in plaats van maximalisatie van een duurzame ontwikkeling als vanzelfsprekendheid.
De wateroverlastbestendigheid wordt voor “54% opgelost”, er zal gestreefd worden naar reductie van energiegebruik en inzet van duurzame bronnen en circulariteit geldt slechts voor een deel van de woningen. De sanering van aanwezige vervuilde grond is een goede zaak, maar deze wordt in de gebiedsvisie niet genoemd en gegevens hierover zijn niet bekend. Deze bodemsanering kan worden beschouwd als kosten-opdrijvende factor.

Advies 12: Stuur op een hogere ambitie klimaatadaptatie, duurzame energie en circulariteit van Molenhoek-Zuid, zodat de entree van de provincie Limburg en het visitekaartje van de gemeente Mook en Middelaar een voorbeeldwijk is anno 2022-2025, en niet een ‘huis-, tuin- en keukenwijk’ met een uitstraling en duurzaamheidsstatus anno zeventiger jaren.

Stikstof en fijnstof

Vanuit milieuperspectief is de toename van de mobiliteit in de wijk en langs de provinciale weg N271 aanleiding voor een toename van geluid en fijnstof. In de planvorming is daar geen mitigatie voor opgenomen. De stikstofbelasting van de bouw (bouwfase, mobiliteit en duurzaam materialengebruik) kent in deze visie geen melding die past in regionale of nationale wettelijke ambities. Het compensatieprincipe van handel in stikstofrechten staat momenteel onder druk als een legitiem instrument. Compenseren met hoogwaardige natuurkwaliteit ter plekke zou een goed alternatief vormen, vanwege de diepgaandere eigenlijke reden van de stikstofproblematiek.

Advies 13: Milieuproblematiek van stikstof, geluid en fijnstof aanpassen en/of mitigeren-compenseren op een hoog ambitieniveau.

Biodiversiteit en landschap

In de huidige inrichting is het landschap is nog open met vrij zicht op de Maasdijk. Het landschap is dat van een Maasuiterwaarde. Historisch gezien hoort hier geen dichte bebouwing of houtsingels. De verkaveling is rechthoekig. Het oorspronkelijke landschap was waarschijnlijk broekbos, ontgonnen als weides op de nattere delen, fruitteelt op de zavelige gronden en akkerbouw op de zandige delen. De Maasgebieden bij Middelaar en Milsbeek kunnen als referentie dienen. De conceptvisie geeft aan te willen aansluiten op bestaand groen. Er is een zeer uitgebreide morfologische analyse (hoofdstuk 2 gebiedsvisie), waarbij echter de kwalificatie van 'groen' middels een ecologische analyse volledig ontbreekt (denk aan o.a. beschermde soorten als das, steenuil en vleermuizen). In de visie wordt melding gemaakt van vergroting van de biodiversiteit met teksten als "een toekomstbestendige en aantrekkelijke woonwijk met volop groen en water" en "het behoud en versterken van de goudgroene natuurzone en bronsgroene landschapszone".

Bij nadere beschouwing van de conceptvisie wordt echter geen recht gedaan aan de eerdere uitgebreide landschaps-morfologische analyse, noch wordt er ingegaan op de intrinsieke landschaps-ecologische kwaliteiten van het gebied, waaronder juist ook openheid. De uitspraak als "bestaand groen dient als basis voor een groenstructuur met groene inprikkers die van de dijk de wijk inlopen en bomenlanen" is een stedenbouwkundige aanduiding, die niet terug refereert aan fraaie analyses uit hoofdstuk 2 of de belofte van een goudgroene natuurzone en bronsgroene landschapszone. De plandata geven aan voor 255 woningen een verhardingspercentage van 27,7%, een groenpercentage van 29,6% en een woningdichtheid van 36 woningen per hectare. Groene tuinen, groen speelterrein, groen parkeerterreinen, groene waterberging etc. worden op een hoop gegooid onder het label 'groen'. Ecologische kwaliteit is geen punt van orde.
Bij verstedelijking is er verlies van areaal aan habitat en aan open ruimte, in dit geval cruciaal voor deze zone van heuvelrug naar Maas. Dit wordt niet meegenomen in de visie, noch is er sprake van compensatie of een discours over veiligstelling van de overige ruimte van het Lierdal (zie salamitactiek).

Advies 14: Pas de insteek van een puur stedenbouwkundige benadering aan met een veel betere landschaps-ecologische benadering met goed begrip van gebiedseigen ecologische kwaliteiten. Laat de compensatie van het bebouwd oppervlak, waarbij de 'openheid' en areaalvermindering van de huidige habitat zijn verminderd, beter terugkomen in een totaalplan in intergemeentelijke aanpak. Overweeg daarbij goede en zeer langjarige compensatie samen met gemeente Heumen.

Een aantal richtlijnen voor een creatievere inrichtingsschets die meer rekening houdt met het huidige landschap, de ecologische kwaliteiten en de plek in de overgang van de hogere stuwwal naar het bed van de Maas:

- De huidige, correcte karakteristieke elementen zijn lintbebouwing, met verdichting in de dorpen, Maasheggen, kleine groepjes knotessen, enkele geriefhoutbosjes en een enkele kleine boomgaard. Bomenlanen zijn een latere toevoeging (na de herverkaveling). Houtsingels horen hierin niet thuis, en ook geen kleine onregelmatig gevormde gazonnetjes.

- De geschetste inrichting biedt geen leefruimte voor de karakteristieke soorten van dit landschap: steenuil, das, gele kwikstaart en groene specht. Al deze soorten hebben rustige plekken nodig, zonder verstoringen door recreanten.

- Het is wenselijk de steilrand (de terrassen) zichtbaar in het ontwerp op te nemen. Een mogelijkheid is om tuinen aan het groen te laten aansluiten, met aansluiting van habitat in plaats van versnippering (want ook later gaan bewoners omheinen en isoleren met ondoorlaatbare schuttingen). Wijken met een goede inpassing van landschapselementen zijn bijvoorbeeld in Amersfoort en Culemborg gerealiseerd.

- Het aanleggen van vaste paden in de uiterwaarden is ongewenst, als onderdeel van het nationaal plan robuuste riviernatuur. Wel zal het plan een goed uitlaat- of losloopgebied voor honden moeten hebben om overlast en stikstofbelasting te vermijden.

- Maak een zonering in het gebied met hierin de passende landschaps- en natuurelementen. Langs de Rijksweg linden of beukenlanen met houtsingels; het gebied ten noorden van de Halderweg en ten zuiden van

de Spijkerweg semi openhouden (knotsessen, boomgaard, dierweides) en alles ten zuiden van de Halderweg geheel open houden.

- Tevens aan de westkant een goede brede ecologische corridor maken met gebiedseigen elementen in open karakter, zoals een water-as, heggen en een enkele bomenlaan. Eventueel is reconstructie van de grenswal mogelijk met mogelijk een nieuwe locatie voor de dassenburcht.

- Voer overleg met de gemeente Heumen over het vaststellen van een ecologische corridor/landschappelijke open as, deels ook aan de Gelderse kant van de Bredeweg. Deze as moet verankerd worden in een overeenkomst die in de toekomst niet meer gewijzigd kan worden.

- Het huidige inrichtingsplan is veel te dicht qua opgaande groenstructuren. Het maken van doorkijkjes is onvoldoende om dezelfde openheid van dit landschap te kunnen garanderen. De inrichtingsschets geeft niet goed aan waar geparkeerd en/of gespeeld kan worden. Deze ruimten zouden bewust beter ingericht kunnen worden met hoogkwalitatieve groene elementen.

Ontwerp

De landschappelijke inrichtingsschets is conservatief, met gebiedsvreemde elementen. De vier torens hoogbouw met appartementen vormen in de landschapslijn van de Maasoever een nieuw element dat in de landelijke uitstraling van deze oostelijke Maasoever wellicht niet passend is en dat gezien kan worden als een landschappelijke gotspe in de overwegend rurale sfeer van deze zijde van de Maas. Dit vraagt om een vorm van compensatie (vgl. de procedure van het Gabriëlcollege/de Binnenvaartschool met compensatie van de horizonaantasting door behoud van de façade van de school).
Anno 2022 zou deze wijk een visitekaartje kunnen worden met een ruime opzet van woningen en ruimte voor kwalitatief groen in een verhouding van 50%-50% van het oppervlak. Dit zeker ook omdat het in een gebied ligt in met een landschappelijk open structuur. Vastgroeien aan (toekomstige) bebouwing in Heumen ligt op de loer.
De gemeente Mook en Middelaar kan dit gebied bij woningbouw maar éénmaal goed inrichten. Na het ontwikkelen is veel in handen van een groot aantal particulieren, waarna verandering/transformatie moeilijk is door te voeren. Het gebied is de poort tot onze gemeente. Met een anoniem conservatief ingerichte woonwijk groeit de gemeente Mook en Middelaar onherkenbaar en naamloos aan de metropool Nijmegen vast.
In de visie wordt aangegeven dat de wijk deel wordt van de dorpsstructuur maar juist de aansluiting aan de dorpsstructuur als argument is discutabel. Momenteel is het een geïsoleerde industriële omgeving met geen enkele dorpsfunctie, geïsoleerd door heel harde barrières van Maasdijk, provinciale weg en spoorlijn. In de visie wordt het een zelfstandige woonwijk. Er zijn geen goede aansluitingen met normale dorpsfuncties als school, winkel en sociale voorzieningen.

Advies 15: Laat een landschappelijke toetsing uitvoeren op het gehele plan door een provinciaal of nationaal orgaan, met focus (1) op de logica van een woonwijk op deze plaats als afhechting van de dorpsstructuur; (2) op het verlaten van de oorspronkelijke rode contour waarmee aan de openheid van het Lierdal tekort wordt gedaan en (3) op de hoogbouw aan de oostelijke Maasoever in het landelijk gebied van Mook en Middelaar.

Molenhoek, Mook en Middelaar, 11 februari 2022

Gemeente Mook en Middelaar

Notitie advies ANM Gebiedsvisie Molenhoek Zuid

Hieronder is per adviespunt kort weergegeven op welke wijze dit in de gebiedsvisie is opgenomen.

Advies 0: Volg de hoofdopgaven van de verstedelijkingsstrategie van de Groene Metropool en maak integrale keuzes bij de scenario-ontwikkeling van deze woningbouwlocatie, prioriteer de belangen in balans tussen de waarden en belangen van 'planet, people en profit' en werk samen door de schalen heen van beleid, bestuur en gebied.

De Verstedelijkingsstrategie van de Groene Metropool beschrijft het gehele gebied, waarbij de diverse kwaliteiten zijn benoemd. Daarbij is Molenhoek Zuid als een woningbouwlocatie aangemerkt. Bij de uitwerking is gezocht naar een goede balans.

Advies 1: Kijk ruim in relatie tot woningbouwopgaven van de nauw verbonden noordelijke en zuidelijke regio als het gaat om verantwoordelijkheid voor nieuwe woningbouw en de specifieke taakstelling borging leefomgevingskwaliteit die Mook en Middelaar heeft in die regionale context.

Gezien de druk op de woningmarkt in regio Nijmegen ligt er een gezamenlijke verantwoordelijkheid om voldoende woningbouw te realiseren. De realisatie van de wijk past in de woningbehoefte in Mook en Middelaar (woonagenda subregio Nijmegen). Tevens is de locatie Molenhoek Zuid als versnellingslocatie benoemd in de woondeal.

Advies 2: Volg de nieuwe groene regiostrategie: "Het groene raamwerk van de regio wordt versterkt door ontwerpprincipes te hanteren voor het watersysteem, de landschappelijke kwaliteit, de biodiversiteit en groenvoorzieningen".

Voor kennisgeving aangenomen. Deze uitgangspunten worden zo goed mogelijk in de gebiedsvisie geborgd.

Advies 3: Kijk bij de uitwerking van de drie scenario's voor de gebiedsvisie ook naar de inhoud, naar geest en letter, van de Structuurvisie Lierdal. Houd de groene open buffers tussen de kernen van Malden en Molenhoek intact en versterk waar nodig, door als compensatie van de woningbouwopgave Molenhoek-Zuid, de open corridor van heuvelrug naar Maas te vrijwaren van verdere bebouwing. Zorg ervoor dat op de overgangen tussen de stuwwallen en de lagere gronden geen ondoordringbaar lint van bebouwing ontstaat dat deze twee natuurlijke systemen isoleert en dat de 'groene vingers' blijven, die ook juist voor de leefbaarheid en identiteit van onze kernen belangrijk zijn. Voorkom de irreversibele sluiting van het bebouwingslint langs de oever van Maas en Maas-Waalkanaal.

Voor het grootste deel van het gebied zijn de uitgangspunten nog steeds passend, waardoor een algehele herziening op dit moment niet aan de orde is. Ondanks dat de locatie wel (deels) in beeld is voor woningbouw, het gebied is immers benoemd als zoekzone woningbouw, past de ontwikkeling van een wijk van ca. 250 woningen niet in de structuurvisie Lierdal van 2010. Vandaar dat gekozen is om voor specifiek deze locatie een nieuwe gebiedsvisie op te stellen.
Het plangebied is voor een belangrijk deel een herstructureringslocatie (bedrijfsterrein) of agrarisch in gebruik (kweek). Het geheel is ingesloten door bebouwing aan de Rijksweg. Ook het gebied bij de Molenstraat (gemeente Heumen) is in dat opzicht benoemd als kansrijke locatie voor het toevoegen van woningen. De open verbinding tussen kuil en Maas bevindt zich ten noorden van dit gebied, waarbij ook met name de Kuil als kerngebied wordt benoemd.

Advies 4: Pak tezamen met de gemeente Heumen deze regionale opdracht op om de huidige landschaps- en natuurwaarden te borgen en te versterken waar mogelijk binnen de Groene Metropool-opgave en leg deze vast voor zeer lange termijn.

Met de invoering van de Omgevingswet wordt een nieuwe omgevingsvisie opgesteld voor Mook en Middelaar. Daarbij zullen de bestaande (deel)visies als uitgangspunt dienen, maar zullen deze ook waar nodig moeten worden herzien gezien nieuwe ontwikkelingen en beleid. Regionale afspraken

zullen daarbij uiteraard worden meegewogen. De uitwerking van de verstedelijkingsstrategie is een regionaal proces, waar zowel Heumen als Mook en Middelaar deel van uitmaken. Molenhoek Zuid is in deze regionale strategie benoemd als woningbouwlocatie.

Advies 5: Hanteer de provinciale 'Rode Contour', die het plangebied gedeeltelijk doorsnijdt, en het daarmee verbonden Limburgs Kwaliteitsmenu (LKM) onverkort bij de uitwerking van de scenario's.

Het is de bedoeling om een wijk te realiseren van maximaal 250 woningen met een gevarieerd woningbouwprogramma. De rode contouren worden door de provincie niet meer gehanteerd. Het LKM is al in 2012 overgedragen aan de gemeenten en maakt vanaf dat moment geen onderdeel meer uit van het provinciaal beleid. De gemeenten hebben destijds de voor hen relevante onderdelen uit het LKM opgenomen in hun structuurvisies.
Compensatie op basis van de provinciale omgevingsverordening is alleen nog aan de orde als het gaat om ontwikkelingen in de groenblauwe mantel (goud- of zilvergroene natuurzone en in sommige gevallen bronsgroene landschapszone). Het gaat dan om natuurcompensatie.

Advies 6: Maak juist in het dorpse karakter van Mook en Middelaar, een ruimtelijk plan en ook een investeringsplan voor het stedenbouwkundig concept met een versteningsgraad en kavelgrootte gebaseerd op een 50%-50% verhouding in plaats van maximalisatie van woonoppervlak binnen de 7 ha waarin winstoogmerk leidend is in plaats van leefomgevingskwaliteit. Maak een plan dat geldt als referentie van echt duurzame ontwikkeling anno 2021 waar Mook trots op kan zijn, en begeleid structurerend de toekomstige bewoners daarbij.

Er wordt gezocht naar de invulling van een kwalitatief hoogwaardige wijk, met een goede balans tussen groen en verharding en een woningbouwprogramma wat aansluit op de woningbehoefte. Duurzaamheid is een thema wat daarbij zeker aandacht heeft. De opmerking dat winstoogmerk leidend is onderschrijven wij zeker niet. Het is echter niet realistisch om hier een wijk te realiseren met een aanzienlijk aandeel goedkope en betaalbare woningbouw waarbij slechts 50% wordt voor stedelijke functies. Er is wel gezocht naar een zo groot mogelijk aandeel groen en de ruimte voor een robuust watersysteem.

Advies 7: Bouw natuurinclusief, op een fundamentele en planmatige wijze door landschapsecologische principes te volgen, niet door hier en daar een verzachtende maatregel te treffen.

Zie de reactie bij advies 6.

Advies 8: Bezie bij uitbreiding van woonfuncties in Molenhoek-Zuid de milieudruk van infrastructuur en logistieke ontwikkeling in een ruimer kader.

Dit zal bij de vervolgprocedure nader aandacht krijgen.

Advies 9: Geef als gemeente de optimale randvoorwaarden voor duurzame verstedelijking mee aan de plannen- makers, met zoveel mogelijk autonome energieopwekking, klimaatneutraal, als harde randvoorwaarde bij de bouwopgave anno 2021. Over 7½ jaar zou de ambitie immers 50% zijn. Maak tevens gebruik van kennis en kunde in de nabije omgeving die maatwerk kan leveren voor de Molenhoekse lokaliteit.

Bij de uitgangspunten van de gebiedsvisie Molenhoek-Zuid is benoemd dat duurzaamheid als vanzelfsprekend wordt meegenomen. In de visie is daarvoor een ambitie benoemd, die hoger is dan de wettelijke vereiste uitgangspunten. Ook een robuust en toekomstbestendig watersysteem en kwalitatief groen zijn daarbij benoemd. Waar mogelijk worden bestaande kwalitatieve groenstructuren behouden. Buiten de minimale ambities is ook een aantal kansen benoemd. Deze, zoals bijvoorbeeld benutten van de Maas als collectieve warmtevoorziening worden in het vervolgproces verder uitgezocht. Daar waar kansen liggen, zonder daarmee de betaalbaarheid van woningen en haalbaarheid van de wijk onder druk te zetten, zullen deze zeker worden aangegrepen.

Aanvullend advies ANM van 11februari 2022

Advies 0: Volg de hoofdopgaven van de verstedelijkingsstrategie van de Groene Metropool en maak integrale keuzes bij de scenario-ontwikkeling van deze woningbouwlocatie, prioriteer de belangen in balans tussen de waarden en belangen 'planet, people en profit' (kern van duurzame ontwikkeling) en werk samen door de schalen heen van beleid, bestuur en gebied.

Dit betreft een herhaling, zie de eerdere reactie op advies 0.

Advies 10: Bezie of deze woningbouw in landelijk gebied, met de huidige dichtheid van woningen zoals aangegeven in de conceptgebiedsvisie, past in deze landelijke richtlijn, gegeven de ruimtelijke kwaliteiten en waarden die toegekend zijn aan dit gebied (zoals beschreven in het langjarig perspectief van de Structuurvisie Het Lierdal 2010-2020).

De suggestie wordt gewekt dat dit niet is beoordeeld. In de gebiedsvisie is een gedegen afweging gemaakt.

Advies 11: Bezie in afweging van woningbouw op deze locatie het geheel vanuit een integraal en breed maatschappelijk belang, waarin zowel sociale als ook ruimtelijke kwaliteiten meegenomen worden in een verantwoordelijke afweging van duurzame ontwikkeling, passend in de filosofie van de Omgevingswet.

Zie de reactie onder advies 10. Een procesmatige advisering en invulling van de strekking van de Omgevingswet strekt niet tot de rol en expertise van de ANM. Overigens is de constatering dat er geen integrale en genuanceerde afweging wordt gemaakt ook niet juist.

Advies 12: Stuur op een hogere ambitie klimaatadaptatie, duurzame energie en circulariteit van Molenhoek-Zuid, zodat de entree van de provincie Limburg en het visitekaartje van de gemeente Mook en Middelaar een voorbeeldwijk is anno 2022-2025, en niet een 'huis-, tuin- en keukenwijk' met een uitstraling en duurzaamheidsstatus anno zeventiger jaren.

Dit was ook al in het eerdere advies benoemd (onderdeel van advies 6, 7 en 9). Als uitgangspunt geldt het gemeentelijk beleid. Dit houdt in dat het uitgangpunt is dat er energieneutraal wordt ontwikkeld. De gebiedsvisie gaat al uit van een bovenwettelijke ambitie. De verwijzing 'huis-tuin en keukenwijk' vinden wij in dit opzicht niet gepast.

Advies 13: Milieuproblematiek van stikstof, geluid en fijnstof aanpassen en/of mitigeren-compenseren op een hoog ambitieniveau.

Dit wordt in de vervolgprocedure onderzocht. In hoeverre er met de ontwikkeling van de wijk sprake is van milieuproblematiek en in hoeverre er compensatie nodig en wenselijk is zal daarbij in beeld worden gebracht.

Advies 14: Pas de insteek van een puur stedenbouwkundige benadering aan met een veel betere landschaps-ecologische benadering met goed begrip van gebiedseigen ecologische kwaliteiten. Laat de compensatie van het bebouwd oppervlak, waarbij de 'openheid' en areaalvermindering van de huidige habitat zijn verminderd, beter terugkomen in een totaalplan in intergemeentelijke aanpak. Overweeg daarbij goede en zeer langjarige compensatie samen met gemeente Heumen.

Een aantal richtlijnen voor een creatievere inrichtingsschets die meer rekening houdt met het huidige landschap, de ecologische kwaliteiten en de plek in de overgang van de hogere stuwwal naar het bed van de Maas:
- De huidige, correcte karakteristieke elementen zijn lintbebouwing, met verdichting in de dorpen, Maasheggen, kleine groepjes knotessen, enkele geriefhoutbosjes en een enkele kleine boomgaard. Bomenlanen zijn een latere toevoeging (na de herverkaveling). Houtsingels horen hierin niet thuis, en ook geen kleine onregelmatig gevormde gazonnetjes.

- De geschetste inrichting biedt geen leefruimte voor de karakteristieke soorten van dit landschap: steenuil, das, gele kwikstaart en groene specht. Al deze soorten hebben rustige plekken nodig, zonder verstoringen door recreanten.
- Het is wenselijk de steilrand (de terrassen) zichtbaar in het ontwerp op te nemen. Een mogelijkheid is om tuinen aan het groen te laten aansluiten, met aansluiting van habitat in plaats van versnippering (want ook later gaan bewoners omheinen en isoleren met ondoorlaatbare schuttingen). Wijken met een goede inpassing van landschapselementen zijn bijvoorbeeld in Amersfoort en Culemborg gerealiseerd.
- Het aanleggen van vaste paden in de uiterwaarden is ongewenst, als onderdeel van het nationaal plan robuuste riviernatuur. Wel zal het plan een goed uitlaat- of losloopgebied voor honden moeten hebben om overlast en stikstofbelasting te vermijden.
- Maak een zonering in het gebied met hierin de passende landschaps- en natuurelementen. Langs de Rijksweg linden of beukenlanen met houtsingels; het gebied ten noorden van de Halderweg en ten zuiden van de Spijkerweg semi openhouden (knotsessen, boomgaard, dierweides) en alles ten zuiden van de Halderweg geheel open houden.
- Tevens aan de westkant een goede brede ecologische corridor maken met gebiedseigen elementen in open karakter, zoals een water-as, heggen en een enkele bomenlaan. Eventueel is reconstructie van de grenswal mogelijk met mogelijk een nieuwe locatie voor de dassenburcht.
- Voer overleg met de gemeente Heumen over het vaststellen van een ecologische corridor/landschappelijke open as, deels ook aan de Gelderse kant van de Bredeweg. Deze as moet verankerd worden in een overeenkomst die in de toekomst niet meer gewijzigd kan worden.
- Het huidige inrichtingsplan is veel te dicht qua opgaande groenstructuren. Het maken van doorkijkjes is onvoldoende om dezelfde openheid van dit landschap te kunnen garanderen. De inrichtingsschets geeft niet goed aan waar geparkeerd en/of gespeeld kan worden. Deze ruimten zouden bewust beter ingericht kunnen worden met hoogkwalitatieve groene elementen.

Het is niet de rol en expertise van de ANM om een stedenbouwkundig advies te leveren dan wel te adviseren over de keuze om voor een intergemeentelijke aanpak te kiezen. Dat is niet aan de orde en heeft geen deel uitgemaakt van de adviesvraag.

Advies 15: Laat een landschappelijke toetsing uitvoeren op het gehele plan door een provinciaal of nationaal orgaan, met focus (1) op de logica van een woonwijk op deze plaats als afhechting van de dorpsstructuur; (2) op het verlaten van de oorspronkelijke rode contour waarmee aan de openheid van het Lierdal tekort wordt gedaan en (3) op de hoogbouw aan de oostelijke Maasoever in het landelijk gebied van Mook en Middelaar.

Deze afweging is niet aan de ANM. De mening van de ANM dat een woonwijk hier niet op zijn plaats is en dat hoogbouw aan de Maas niet passend zou zijn is in dit verband niet onderbouwd en valt ook niet binnen de opdracht of expertise van de ANM.

Memo

Gemeente Mook en Middelaar

Postadres: Postbus 200, 6585 ZK MOOK
Bezoekadres: Raadhuisplein 6 Mook
Telefoon: (024) 696 91 11
Fax: (024) 696 19 39
E-mail: gemeente@mookenmiddelaar.nl
Internet: www.mookenmiddelaar.nl

Aan: College van B&W
Van: Ivo Verploegen
Afdeling:
Doc. Nr.:
Datum: 8 maart 2022
Onderwerp: Beantwoording vragen Molenhoek Zuid

Vragen DGP:

1. Bijlage 3 33/74 Er wordt rekening gehouden met geluid van de rijksweg maar wordt er ook rekening gehouden met het geluid scheepvaart?
   Scheepvaartgeluid is niet in de Wet geluidhinder (Wgh) opgenomen als geluidsbron waaraan getoetst moet worden. Wel moet er, als er nieuwe geluidsgevoelige objecten (zoals woningen) worden gerealiseerd, worden gekeken of er sprake is van en aanvaardbare akoestische kwaliteit . Daarbij moet ook worden gekeken naar de optelsom andere (niet Wgh) geluidsbronnen, waaronder scheepvaart. Dus ja, er moet ook rekening worden gehouden met het geluid van scheepvaart.

2. Bijlage 3 50 en 54/74: Meer Duurzamer bouwen, boven wettelijk zoals BENG2, hoe kunnen onze jongeren en mensen met een kleiner inkomen dit betalen? Hoe gaat de project ontwikkelaar om met de minder daad krachten om zodat zij hier een toekomst kunnen op bouwen? En waar kunnen we dit zien?
   Bij de woningbouwplannen is rekening gehouden met een verdeling van 50% vrije sector, 30% betaalbare koop en middendure huur en 20% sociale woningbouw.
   De sociale woningbouw is gebonden aan maximale huurprijzen. Voor de koopwoningen geldt dat deze binnen de grens 'betaalbaar' vallen als deze woningen onder de NHG grens verkocht worden. Om zorg te dragen voor bereikbaarheid van deze woningen is gedifferentieerd in de prijsstelling, waarbij een deel betaalbare koop en een deel betaalbare huurwoningen zijn voorzien.
   Er bestaan mogelijkheden om boven de maximale hypotheekruimte extra hypotheek te kunnen krijgen voor duurzaamheidsmaatregelen. Er zal wel een afweging gemaakt moeten worden tussen mogelijke maatregelen en bereikbaarheid voor mensen met een kleiner inkomen. Extra duurzaamheidsmaatregelen werken weliswaar kostenverhogend, maar de totale woonlasten zijn vergelijkbaar of mogelijk lager. In de verdere concretisering van de plannen moet hier samen met de ontwikkelaar naar gekeken worden.

3. 60/74 Woonprogramma. Waar komen de Destion woningen?
   In het op pagina 60 opgenomen woningbouwprogramma gaat het om het geel gekleurde appartementenblok aan de Rijksweg en de lichtgroene tussenwoningen. Of dit ook de

uiteindelijke invulling wordt zal samen met de ontwikkelaars en Destion worden uitgewerkt. In eerste reactie is Destion zeker over het appartementenblok erg enthousiast.

4. 65/74 Parkeren. Komen er ook parkeerplaatsen onder de koopappartementen?
   Op bladzijde 61 staat bij Appartementen aan de Maas (Rechts-bullit 2) dat er wel parkeerplaatsen in de kelder komen, dit is verwarrend. Wat wordt het?
   Ja, er komen parkeerplaatsen onder de appartementen.

5. Hoe wordt de aansluiting op het OV geregeld?
   Er zijn zorgen dat de (bestaande) bushaltes te ver weg zijn voor de minder mobiele inwoners 2e termijn; Een doelgroep is ouderen maar minder validen hebben een inclusieve woonwijk nodig.
   OV is belangrijk voor hun.
   Wij onderschrijven uw zorgen. Dit moet worden uitgewerkt samen met vervoerder en wegbeheerder.

Vragen Natuurlijk Groen:

1. Graag een korte schets hoe het besluitvormingsproces wat heeft geleid tot voorliggend voorstel inclusief beslismomenten (data) is vormgegeven?;
   Het doorlopen proces is beschreven in de oplegnotitie.

2. Waarom is de gemeenteraad gepasseerd en niet kaderstellend bevraagd voorafgaand aan en in aanloop naar het opstellen van een gebiedsvisie?
   De gemeenteraad is niet gepasseerd.
   Alle Structuurvisies in de afgelopen 15 jaar kenden géén door de raad vooraf vastgesteld kader. Structuurvisies zijn altijd voorbereid door het college en middels een participatieproces tot stand gekomen. De mate van participatie hing nauw samen met de aard van de visie. Het stramien was: overleg met groepen belanghebbenden en individuen die het direct raakt. Zo zijn de structuurvisies De Bisselt, Het Lierdal en de structuurvisie Mookerplas e.o. tot stand gekomen. Het Lierdal was bijzonder omdat daar een Raadsprogramma uit 2006 aan ten grondslag lag.
   Voor deze gebiedsvisie ligt het kader vastgelegd in het collegeprogramma dat voortkomt uit het coalitieakkoord:
   "Leegstand op bedrijfslocaties willen we voorkomen. Daar waar mogelijk en wenselijk laten wij werklocaties herontwikkeling naar woningbouwlocaties voor zover passend binnen onze woonvisie."
   De structuurvisie Lierdal anticipeerde al op een mogelijke omzetting naar een woningbouwlocatie. Er was in dat verband al rekening gehouden met de mogelijke verplaatsing van de Volkstuinen. Het college heeft geacteerd op basis van staand beleid zoals dat ook met Middelweg 100 is gebeurd. De gebiedsvisie is op zichzelf een richtinggevend door de raad vastgesteld kader voor het opmaken van een bestemmingsplan.

3. Dezelfde vraag voor betrokken en deskundige groepen inwoners: Adviesraad Natuur en Milieu (ANM), WoonplatforMM en Energiecafé?;
   Zie de reactie op de voorgaande vraag. Daarbij aangevuld dat de input van deze groepen in de inventarisatie is opgehaald en mee is gewogen bij de totstandkoming van de visie.

4. Waarom wordt een voor onze gemeente zo grootschalige ontwikkeling niet gemeentelijk geregisseerd c.q. op basis van vooraf door de gemeenteraad en gehoord alle deskundigen gestelde (sociale, duurzame en natuurinclusieve) kaders in de markt gezet of aanbesteed?;
   Deze vraag is tijdens de raadsinformatieavond al aan bod geweest.

De gemeente is opdrachtgever voor het opstellen van de gebiedsvisie en heeft daarbij de regie. Daarvoor is een deskundig bureau in de hand genomen, met een brede kennis en expertise.

5. Waarom ligt de lat wat betreft duurzaamheid niet op een veel hoger ambitieniveau conform onze eigen gemeentelijke energievisie?;
   Het uitgangspunt is de gemeentelijke energievisie. Zoals al aangegeven is het uitgangpunt ten opzichte van de ontwerpgebiedsvisie bijgesteld naar een energieneutrale woonwijk. Daarbij zijn diverse onderwerpen als kans benoemd. Bereikbaarheid van de woningen voor bijvoorbeeld starters en kleinere inkomens is zeer belangrijk en speelt mee in de uiteindelijke invulling van de ambitie.

6. Wat betreft subsidiekansen:
   a. Wat bedraagt op het moment van schrijven het verwachtte tekort?
   b. Wie draagt in het geval van uitvoering op voor dit tekort?;
   c. Wat zijn concreet de verschillende landelijke en provinciale subsidiekansen en regelingen?;
   d. Voor welke (beoogde) bedragen?;
   e. Wie is per regeling de eventuele aanvrager en begunstigde?;
   f. Wat zijn per regeling de deadlines en hoe zijn deze gedefinieerd?;
   g. Hoe kansrijk (in %) schat het college per regeling het succes van een mogelijke aanvraag in?

   Op basis van het (concept) woningbouwprogramma bedraagt het voorlopig tekort ongeveer € 500.000. Er zijn diverse subsidiemogelijkheden. Met de provincie is gesproken over de mogelijkheden binnen het 'Kader Kwaliteit Limburgse Centra (KLC). Het plan wordt in dat verband als kansrijk gezien. Daarbij wordt maximaal de helft van het tekort, op basis van co-financiering van de gemeente, gesubsidieerd. Daarvoor gelden wel enkele voorwaarden. Zo moet er sprake zijn van een aanzienlijk aandeel betaalbare en sociale woningen en moet er sprake zijn van een vastgesteld (bestemmings)plan voor 1-1-2023.
   Ook liggen er mogelijk kansen voor ondersteuning op basis van de woningbouwimpuls regeling. Dit moet nog worden uitgezocht. De 3e tranche is afgelopen. In 2022 komt er een 4e ronde van de woningbouwimpuls.
   In beide gevallen is de gemeente de aanvrager. De aanvraag voor de KLC is kansrijk. Over de woningbouwimpuls kan nog geen uitspraak worden gedaan, het is op dit moment nog niet mogelijk om een aanvraag in te dienen. De KLC loopt tot 1-1-2023, waarbij op dit moment geen vervolg van deze regeling is voorzien.

Vragen GroenLinks:

Omgevingswet

Vraag 1: Waarom is het erg als het hele proces vertraging oploopt? Wat als we een jaartje later starten maar dan wel uitzicht hebben op een wijk die aan de meeste wensen van de raad voldoet? Welke consequenties heeft dat?

De belangrijkste reden om geen vertraging op te lopen is het woningtekort. Dit tekort is groot, zeker in deze regio. Het zwaartepunt van het tekort ligt ook op de korte termijn. Een jaar later starten zorgt er voor dat mensen langer zonder woning blijven.

Een jaar later starten (met de ruimtelijke procedure) heeft als bijkomend probleem dat de vertraging mogelijk veel groter wordt dan een jaar. Dit heeft te maken met de invoering van de omgevingswet, met nieuwe procedures en werkwijzen. Daar waar we de proceduretijd van een bestemmingsplan in beeld hebben is dat met een omgevingsplan nog niet aan te geven.

Participatie

Het is duidelijk dat te veel mensen niet tevreden zijn over de wijze van participatie tot nog toe. Het *participatieplan vervolgproces Molenhoek* lijkt een antwoord daarop. Maar dat plan roept veel vragen op. Er worden drie middelen aangegeven: een klankbordgroep, drie bijeenkomsten en onderzoeken tbv RO-procedure. Alleen bij de eerste twee middelen is er een rol voor burgers van de gemeente die betrokken (willen) zijn bij de ontwikkeling van MZ.
Uit eerder ervaringen met participatietrajecten over gecompliceerde onderwerpen bleek het essentieel om van meet af aan de betrokken burgers mee te nemen. Als dat niet gebeurt, kan er in een later stadium toch een proteststorm ontstaan. Dus de vraag is hoe gewaarborgd wordt dat met name de eerste bijeenkomst en daarmee dus ook de klankbordgroep de betrokken burgers vertegenwoordigen cq bevatten. Ook aan het verwachtingenmanagement (participatieladder) worden hoge eisen gesteld.

Vraag 2. Kunt u het participatieplan uitwerken op de punten: borgen van voldoende draagvlak van eerste bijeenkomst en klankbordgroep
In het plan is aangegeven op welke wijze er terugkoppeling wordt gegeven over keuzes en afweging van de inbreng. Bij de uitnodiging voor de informatieavond(en) zal duidelijk een doel van de avond moeten worden gegeven en aan verwachting management moeten worden gedaan.

En aan de informatievoorziening. De resultaten van de onderzoeken tbv van de RO-procedure maken deel uit van de informatie waarover de deelnemers aan het participatieproces moeten kunnen beschikken. De in het participatieplan genoemde informatie lijkt niet compleet. Juist voor leken is het niet mogelijk zelf een overzicht te verwerven wat er komen gaat en te doen staat.

Vraag 3: Daarom vragen we een overzicht van alle komende processtappen in de ontwikkeling van MZ. Ongeveer zoals in de intentieovereenkomst zat, maar dan gedetailleerder, namelijk met de rollen van de inwoners, gemeente, raad, ontwikkelaars, subsidiegevers en alle eventuele anderen, plus welke informatie de betrokkenen nodig hebben. Bij dat laatste volstaat een opsomming van de titels van officiële documenten en de website waar ze te vinden zijn.
Dit is een vraag die wat meer tijd vraagt om uit te werken in een overzicht, hieronder kort de belangrijkste stappen.
In het participatieplan is beschreven welke stappen er worden genomen richting ontwerp bestemmingsplan. Het ontwerp bestemmingsplan ligt vervolgens 6 weken voor iedereen ter visie (waarbij iedereen een zienswijze in kan dienen). De raad stelt het bestemmingsplan vast.
Met de ontwikkelaars wordt een exploitatieovereenkomst gesloten, waarin nadere afspraken en verplichtingen worden beschreven.
Voor de subsidiemogelijkheden wordt u verwezen naar het antwoord op vraag 6 Natuurlijk Groen

Duurzaamheid

Op het punt van duurzaamheid spreekt het raadsvoorstel nu van een energieneutrale wijk. Dat gaat de goede richting op. Wij hebben overigens steeds aangegeven dat we een energiepositieve wijk willen. Dus we gaan ervan uit dat energieneutraal het minimumniveau is. Naar ons idee betekent dat ook veel van de ideeën die onder Kansen staan op bladzijden 52 t/m 55 van de visie gerealiseerd worden, ja moeten worden.

Vraag 4: Over de plaatsing van ideeën onder “vastliggend” dan wel “kansen” willen we graag in het vervolgtraject mogen meedenken.
In de loop van het proces wordt u daarin op de gebruikelijke wijze geïnformeerd en betrokken.

We hebben goed begrepen dat dit “vastliggend” niet betekent dat alles vast ligt. De keuze kan mede gestuurd worden door de kans op subsidie. Een aantal suggesties voor normen op die bladzijden kunnen al naar de prullenbak omdat ze niet matchen met het ambitieniveau. Wij gaan er natuurlijk ervan uit dat die mooie plannen straks in het bestemmingsplan terug te vinden zijn. En dat dat dus tot consequentie kan hebben dat de mate van energiepositiviteit stijgt.

Vraag 5: De wijk wordt dicht bebouwd. Is het mogelijk om voldoende ruimte over te houden voor een voorziening voor gezamenlijke opwek van duurzame energie?
De mogelijkheden voor collectieve energieoplossingen worden nog verder bekeken, maar op de vraag of er voldoende ruimte over gehouden kan worden is moeilijk eenduidig antwoord te geven. Dat hangt namelijk af van de wijze waarop op collectieve wijze energie kan worden opgewerkt en wat daar aan ruimte voor nodig is.

Samenleving en leefbaarheid
Op dit het punt maken we ons zorgen over een aantal aspecten die te maken hebben met de vraag of de wijk echt wel past bij de behoeften van de inwoners van de gemeente. We hebben dus eigenlijk nog geen antwoord op de volgende vraag.
Vraag 6: Waarop is de aanname gebaseerd dat de verdeling in 20-30-50 past bij de woonbehoefte in onze gemeente? Waarom is gekozen voor een verdeling van 50% woningen van 350k of hoger. Dat zijn geen starterswoningen meer.
50% van de woningen moeten betaalbaar zijn: 20% sociaal (50 sociale huurwoningen) en 30% is middeldure huur en betaalbare koop (dus onder de NHG grens). De overige 50% vallen dan niet meer onder sociale huur of koop. Dit is noodzakelijk om tot een betaalbaar project te komen.

We hopen we natuurlijk dat het mogelijk is om deze drie te realiseren: antispeculatie beding, woonplicht en voorrang voor eigen inwoners.

Vraag 7: Wilt u ons toezeggen dat elke ontwikkeling (wet- en regelgeving) die op dat vlak gebeurt zo snel mogelijk met de Raad wordt gedeeld?
Het is nu al mogelijk om een antispeculatie beding en een zelfbewoningsplicht op te leggen. Dit kan contractueel worden afgesproken met de ontwikkelaars en worden vastgelegd in de koopovereenkomst.
Als er relevante ontwikkeling komen op het gebied van voorrang voor eigen inwoners zal dit ter informatie met u worden gedeeld.

Destion gaf in hun eerdere presentatie aan dat de prijzen die de projectontwikkelaars vragen voor de sociale huurwoningen hoog zijn en mogelijk een belemmering voor hen zijn om mee te kunnen doen.
Vraag 8: Als dit een te groot obstakel wordt, wat kan de gemeente dan voor Destion doen?
In de intentieovereenkomst is (in artikel 5c) het volgende opgenomen: ’Om de realisatie van betaalbare sociale huurwoningen mogelijk te maken zal een daarop aangepaste (sociale) grondprijs worden vastgesteld’.

De ontwikkeling is nu in handen van de ontwikkelaars. Over eigen initiatief vanuit burgers staat in de oplegnotitie: “Het staat de initiatiefnemers vrij om met de ontwikkelaars hierover te overleggen.” En als dat nou eens niet soepel loopt? Waarom kan niet vanuit de gemeente aan de ontwikkelaars opgelegd, geadviseerd, gesuggereerd worden om een aantal woningen in die vorm te bouwen, met een gemeenschappelijke ruimte die verhuurbaar is. Over die gemeenschappelijke ruimte worden door

de wethouder steeds moeilijke vragen gesteld. Waarom beantwoordt hij die niet zelf. Kijk naar de constructie die in andere kernen zijn: hoe zit dat bij Koppel, LOP, Moks café, of hoe doen andere gemeenten dat? Doe een voorstel, college.

Vraag 9: Ziet het college zo'n rol voor zichzelf om initiatieven van burgers te ondersteunen?
Tijdens de commissievergadering is hier al een reactie op gegeven.

Over groen en natuur maken we ons zorgen omdat het advies van de ANM maar deels is gevolgd. Het eerste advies is onder enorme tijdsdruk gemaakt en is daarom nogal algemeen van toonzetting. We hebben de aanvulling gelezen. We delen een aantal van haar adviezen, met name als het gaat om natuurinclusief bouwen en het behouden van een groen corridor te noorden van onze gemeente. We vinden verder dat verstening van tuinen met regelgeving moet worden voorkomen, dat er plekken met wilde planten (natuurlijk beheerd) moeten komen, met een daarbij passend maaibeheer.

Vraag 10: Wilt u bij het ontwerp van de bestemmingsplan streven naar een substantieel deel natuurlijk beheerd openbaar groen?
In het bestemmingsplan worden functie toegekend aan gronden (zoals groen). Het onderhoud en beheer wordt daar niet geregeld.

Vragen PvdA:

Waar beslissen we eigenlijk over middels deze gebiedsvisie? Wat ligt vast en wat niet? Wat kunnen we later nog bepalen ? Leggen we nu kaders vast, of zitten we vast aan de invulling die nu voorligt?

De visie is een kaderstellend document en geeft richting aan de mogelijke invulling van het gebied. Er wordt geen concreet bouwplan vastgesteld. De (maximale) bouwmogelijkheden en inrichting van het gebied worden vastgelegd in het bestemmingsplan.

De financiële paragraaf. Wat kunnen we dat betreft verwachten? Er wordt al een negatief resultaat van een half miljoen aangegeven. Zijn er afspraken over wie dat "gat" gaat dichten en hoe dat zal gebeuren?

Zie hiervoor de reactie op vraag 6 van Natuurlijk Groen.

Wat is de juridische status t.a.v. het inbrengen van de gemeentegrond binnen Molenhoek-Zuid? Gemeenten zijn nl. niet zonder meer vrij om grond te verkopen aan een partij naar eigen keuze. ("Didam-arrest" Hoge Raad van 26 november 2021).

Dit moet nog nader worden onderzocht. Vanwege de samenhangende ontwikkeling heeft het wel de voorkeur om de gronden te verkopen aan de samenwerkende ontwikkelaars die de rest van het plangebied in eigendom hebben.

In hoeverre ligt vast dat Destion de sociale woningbouw in eigendom en verhuur krijgt.

In artikel 5c en 5d in de intentieovereenkomst is dit beschreven. De 20% sociale huur betreft corporatiewoningen en geen particuliere invulling. Destion is de sociale huisvester die in onze gemeente actief is en daarmee de enige realistische partner.

Is er eigenlijk een schriftelijke overeenkomst met het bestuur van de volkstuinvereniging waarin afspraken omtrent verplaatsing en de condities/voorwaarden duidelijk zijn vastgelegd?

Nee, die is er nog niet. Er is constructief overleg geweest met de volkstuinvereniging, waarbij is aangegeven wat voor een goede verplaatsing van belang is. Zonder een vastgestelde visie is concrete verhuizing nog niet aan de orde. Conform de afspraken die gemaakt zijn zal na vaststelling van de visie zo spoedig mogelijk vervolgoverleg plaatsvinden om de afspraken uit te werken en in een overeenkomst vast te leggen.

We willen graag op voorhand weten middels een plan van aanpak hoe de verhuizing van de bewoners van de het terrein aanwezige dassenburcht in z'n werk zal gaan.

Er moet in het kader van de bestemmingsplanprocedure flora & fauna onderzoek worden uitgevoerd. Op basis van de resultaten van dat onderzoek kan voor de dassenburcht, maar ook eventuele andere soorten in beeld worden gebracht of en zo ja, welke maatregelen nodig zijn.

Hoe staat het binnen de gemeentelijke organisatie met de implementatie van de Omgevingswet? Is het mogelijk dat de raad op korte termijn inzicht krijgt in de stand van zaken in deze.

We werken toe nar de implementatie van de wet. De raad zal voor de zomer worden geïnformeerd over de stand van zaken en de stappen die nog genomen moeten worden en de besluitvormingsmomenten en keuzes die nog aan u worden voorgelegd.

Wat is de definitie van dertig procent groen? Wat wordt er in deze onder groen verstaan. Zijn dat alle onbebouwde gronden dus in- of exclusief wegen en paden?

Op pagina 58 zijn de verschillende percentages benoemd. Buiten groen is ook uitgeefbaar gebied (woningen en bijbehorende gronden) en verhardginspercentage (wegen et cetera) benoemd. Het betreft dus inderdaad de onbebouwde gronden.

Wie draait er financieel op voor de waterbeheersing in de nieuwe woonwijk want in de laaggelegen gedeeltes staat nu bij hoogwater van de Maas regelmatig flink wat kwelwater.

Dit is een onderdeel van de totale plankosten en zijn bij de huidige berekening al meegenomen.

Wanneer komt het Gelders Genootschap in beeld? Bij vaststelling Gebiedsvisie of bij het Bestemmingsplan?

Het Gelders Genootschap komt in beeld bij het bestemmingsplan. Daar worden de plannen uitgewerkt en komt de beeldkwaliteit aan bod. Het Gelders Genootschap zal aan de start van deze procedure betrokken worden.

Wie draait er op voor de kosten van de aan te leggen rotonde op Rijksweg 271? De gemeente of de ontwikkelaars of gezamenlijk?

Dit is een onderdeel van de totale plankosten en hiervoor is bij de huidige berekening al een inschatting gemaakt.

Verplaatsen van de bushalte bij de Veldweg gaat ten koste van de bereikbaarheid van openbaar vervoer van Maasstaete, de Hove en de wijk Maasveld e.o. Op de ene plaats goed openbaar vervoer toevoegen ten koste van reeds bestaande bushalte die zijn bestaan elke dag bewijst. Hoe denkt het college hierover?

Dit moet worden uitgewerkt samen met vervoerder en wegbeheerder. Het mag duidelijk zijn dat het onwenselijk is dat een eventuele verplaatsing van een bushalte bereikbaarheid van bijvoorbeeld Maasstaete negatief beïnvloedt.

Dan een afsluitende opmerking en verzoek over de naam van de nieuwe wijk. Wij hopen en gaan er eigenlijk ook van uit dat de benaming Molenhoek Zuid een werknaam is en dat er mooie passende klinkende naam gekozen zal worden bij voorkeur vanuit een open vraag aan de inwoners.

Vragen VVD

Wat zijn de meerkosten wanneer wordt uitgegaan van energieneutraal bouwen in plaats van bouwen volgens BENG normen?
Op dit moment zijn de meerkosten per woning nog niet goed in beeld te brengen. De meerkosten hangen af van veel factoren. De ligging van woningen en de oriëntatie van het dakvlak zijn van belang, de keuze voor verschillende systemen, zijn collectieve voorzieningen mogelijk of moeten er individuele maatregelen worden getroffen.

Raadsvoorstel

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer	
Onderwerp	Evaluatie WerkBedrijf
Datum raadsvergadering	10 maart 2022
Raadscommissie	Samenleving
Datum raadscommissie	22 februari 2022
Programma	Sociale en Maatschappelijke Dienstverlening
Portefeuillehouder	drs. K. Peters

Evaluatie WerkBedrijf

Inleiding

Wij ontvingen van het Dagelijks Bestuur van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen een aanbiedingsbrief met het Eindrapport evaluatie WerkBedrijf ‘Samen aan het werk voor ondernemers en kandidaten’. Het Dagelijks Bestuur vraag om een reactie voor 15 maart 2022. Wij leggen dit aan uw raad voor om u in de gelegenheid te stellen een zienswijze in te dienen.

Voorstel

1. Kennis te nemen van de Evaluatie WerkBedrijf ‘Samen aan het werk voor ondernemers en kandidaten’.
2. Zienswijze in te dienen conform bijgaande brief (bijlage 5).

Beoogd effect

Door middel van een zienswijze bij de Evaluatie WerkBedrijf maken wij gezamenlijk gebruik van de mogelijkheid om een standpunt naar voren te brengen.

Argumenten

Het onderzoeksbureau De Beleidsonderzoekers voerde eind 2021 in opdracht van het Dagelijks bestuur (DB) van de Modulaire Gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen (MGR) een evaluatieonderzoek uit bij de module WerkBedrijf van de MGR. Met een aanbiedingsbrief (bijlage1) zond het DB het Eindrapport evaluatie Werkbedrijf (bijlage 2) en een samenvatting (bijlage 3). Het DB van de MGR verzoekt ons om een reactie voor 15 maart 2022. Wij willen u hier echter graag goed bij betrekken. Daarom menen wij er goed aan te doen u in de gelegenheid te stellen om, gezamenlijk met ons college, een zienswijze in te dienen bij deze evaluatie.

Proces

Het DB zond het rapport op 21 december 2021.
Bespreking in regionaal portefeuillehoudersoverleg op 13 januari 2022.
Regionale informatieavond voor raads- en commissieleden op 17 januari 2022.
Behandeling in onze collegevergadering op 8 februari 2022
Behandeling in uw Commissie Samenleving op 22 februari 2022
Behandeling in uw raad van 10 maart 2022

Algemene tevredenheid

Wij zijn over het algemeen tevreden over het werk en de prestaties van WerkBedrijf. Wij zouden WerkBedrijf willen complimenteren met de behaalde resultaten in de afgelopen jaren en wij zien voortzetting van de samenwerking in de MGR en met WerkBedrijf met vertrouwen tegemoet. Mooi om te lezen dat WerkBedrijf een betrekkelijk unieke organisatie is. Van de 35 arbeidsmarkregio's zijn er naast het Rijk van Nijmegen maar 3 regio's met een vergelijkbare uitvoeringsstructuur. WerkBedrijf geldt ook vaak als voorbeeld voor andere regio's.
Wij stellen voor dit in de zienswijze kenbaar te maken.

Conclusies

1. WerkBedrijf is een wendbare uitvoeringsorganisatie met een herkenbare visie
Wij herkennen deze conclusie en spreken onze waardering uit voor de professionaliteit en deskundigheid van de medewerkers van WerkBedrijf. Het is wel zaak om die te behouden dat vraagt om een investering in de mensen van WerkBedrijf.
Goed om te lezen dat de onderzoeker ziet dat we vinden dat 'iedereen van waarde is' en het accent ligt op wat kandidaten wel kunnen. Uitstekende uitgangspunten die we moeten handhaven.
WerkBedrijf moet de grote uitdagingen die zijn voortgekomen uit de zelf uitgevoerde evaluaties nog wel oppakken.
Wij stellen voor dit in de zienswijze op te nemen.

2. Ondernemers en gemeenten hebben over het algemeen waardering voor de organisatie en dienstverlening; deel kandidaten wil andere focus
Goed om te constateren dat WerkBedrijf een groot netwerk van ondernemers heeft opgebouwd. Wij vinden het belangrijk om dit te behouden en waar mogelijk uit te bouwen.
De gebrekkige samenwerking met onze consulenten inkomen herkennen wij niet. Wij menen dat de samenwerking goed verloopt, dat deze doeltreffend is en als prettig wordt ervaren. Men kan elkaar goed vinden en de lijntjes zijn kort.
Werken aan de mismatch tussen verwachting van werkgevers en het aanbod van WerkBedrijf is een aandachtspunt. Daar moet WerkBedrijf bij ieder contact met een ondernemer extra aandacht aan geven.
Kandidaten hebben en steeds grotere afstand tot de arbeidsmarkt en steeds vaker is er sprake van meervoudige problematiek. Daarnaast sluit de dienstverlening niet goed aan bij de behoeften van

hoogopgeleiden. Wij menen dat de dienstverlening van WerkBedrijf daar meer/ beter op aan moet gaan sluiten en we ontwikkelen graag samen met de andere gemeenten in het Rijk van Nijmegen daarvoor een toekomstvisie.
Wij stellen voor dit in de zienswijze op te nemen.

3. De prestaties van WerkBedrijf vertonen een stijgende lijn, maar niet alle doelen worden behaald
Wij zijn tevreden over de prestaties van WerkBedrijf en we begrijpen dat 2020 en ander beeld laat zien als gevolg van de corona-crisis. De SW raakt ons niet omdat wij dit hebben belegd bij INTOS. Neemt niet weg dat wij het hoge ziekteverzuim zorgelijk vinden.
De verklaring van de onderzoekers voor het niet geheel behalen van doelen vinden wij aannemelijk. Het is in ieder geval juist dat onze cliënten een steeds langere gemiddelde uitkeringsduur hebben en dat de gemiddelde leeftijd van SW-medewerker steeds hoger wordt.
Wij zien geen aanleiding over deze conclusie iets in de zienswijze op te nemen.

4. WerkBedrijf is een unieke organisatie die in hoofdlijnen hetzelfde presteert als andere werkbedrijven
Wij zijn tevreden over de keuze die we in het Rijk van Nijmegen hebben gemaakt om intensief samen te gaan werken en WerkBedrijf te vormen. Wij zijn ervan overtuigd dat dat ten goede komt aan kandidaten, ondernemers en gemeenten.
Goed om te zien dat de prestaties van WerkBedrijf vergelijkbaar zijn met soortgelijke organisaties in het land. Wij menen dat WerkBedrijf er goed aan zou doen contacten met deze organisaties te leggen of aan te halen, niet alleen voor benchmarking, maar vooral om van elkaar te leren en effectieve methoden/ werkwijze uit te wisselen.
Wij stellen voor dit in de zienswijze te vermelden.

5. De verantwoording door WerkBedrijf is voor verbetering vatbaar
Wij herkennen deze conclusie maar ten dele. Wij menen dat de informatie die nu conform het informatieprotocol aan gemeenten wordt verstrekt, toereikend is voor de gemeenteraden. Deze informatie is wat ons betreft voldoende gedetailleerd en per gemeente uitgesplitst. Dit volstaat naar onze mening voor uw raad om de controlerende en toezichthoudende taak uit te voeren. Een enkele uitbreiding lijkt ons wel zinvol, namelijk de duurzaamheid van de uitstroom. Dit vraagt echter wel extra inspanning en dat moet opwegen tegen het resultaat. Wellicht dat een steekproefsgewijze meting kan volstaan. Wij zien mogelijkheden om op uitvoerend niveau meer of andere informatie uit te wisselen. Het project Doe je mee? kan goed benut worden om daarmee aan de slag te gaan.
Wij stellen voor dit in de zienswijze op te nemen.

6. Lokale sturing op uitstroom kan het draagvlak voor regionale samenwerking ondergraven
Wij onderschrijven deze conclusie. Wij hebben als kleine gemeente juist een belang bij regionale samenwerking en een regionaal opererende organisatie zoals WerkBedrijf. Wij menen dat we dit standpunt zowel bestuurlijk als ambtelijk uitdragen en dat ook tonen door onze inbreng in bestuurlijke en ambtelijke gremia. Ook wij zien uiteraard graag goede resultaten voor onze eigen gemeente. Maar wij vinden het belang van regionale prestaties zeer groot want daar profiteren wij als kleine gemeente van.
Wij hebben geen toenemende wens tot meer lokale uitvoering of projecten omdat dit gezien ons geringe bestand niet effectief is. Wij zijn voorstander van een beperkt aanbod van (3-4) projecten waar alle kandidaten in de regio aan deel kunnen nemen. Verder vinden wij het belangrijk dat WerkBedrijf kan experimenten om zo nieuwe methoden te ontwikkelen, of de huidige werkwijze te verbeteren. Wat ons betreft dus geen uitbreiding van lokale uitvoering of projecten. Enkele goede regionale projecten bv voor een bepaalde branche of doelgroep volstaan wat ons betreft.
Wij stellen voor dit in de zienswijze op te nemen.

Raadsvoorstel

Wij herkennen de spanning tussen de wens tot uitstroom aan de ene kant en meer aandacht voor onze kandidaten aan de andere kant. Onze cliënten hebben echter bijna allemaal en grote afstand[1] tot de arbeidsmarkt. Als wij daar geen extra aandacht aan besteden, dan zijn deze mensen tot aan hun pensioen aangewezen op een uitkering met weinig kans op participatie of werk en dat vinden wij ongewenst. Omdat het arbeidsverleden ook invloed heeft op het leven na pensionering kan dit ook dan nog negatief doorwerken, wij willen dat voorkomen. Meer aandacht voor deze kandidaten vinden wij daarom noodzakelijk en we zijn bereid te accepteren dat dit meer tijd per kandidaat zal kosten. We hopen dat het project Doe je mee? zal helpen om een beter beeld te krijgen van de noodzakelijk inspanning die dit gaat vergen. Wij stellen voor dit in de zienswijze op te nemen.

Aanbevelingen

1. Waak voor de uitholling van WerkBedrijf en voorkom a) terugkerende discussies over lokale prestaties en return on investment, b) toenemende inzet van maatwerk en c) eventuele overheveling van taken naar gemeenten.
Wij onderschrijven deze aanbeveling en wij hebben in de contacten met andere gemeenten het belang van regionale samenwerking steeds uitgedragen en we zullen dat ook blijven doen. We zijn van mening dat uitholling volledig haaks staat op de gedachte van regionale samenwerking. Wij zien het nut van meer lokale uitvoering of projecten voor onze gemeente niet en we zullen propageren om WerkBedrijf 3 of 4 projecten uit te laten voeren voor de hele regio en daarnaast de gelegenheid te bieden om methodiek te ontwikkelen of te verbeteren. Wij zijn geen voorstander van overheveling van taken van WerkBedrijf naar onze gemeente. We zien eerder mogelijkheden om participatietaken over te hevelen naar WerkBedrijf.
Eerder stelden we al voor om dit in de zienswijze op te nemen.

2. Geef WerkBedrijf een meerjarige opdracht en meerjarige middelen om de taken adequaat uit te kunnen blijven voeren.
Bij het wegvallen van een veelheid aan lokale vormen van dienstverlening is het sluiten van een dienstverleningsovereenkomst (DVO) niet meer ieder jaar nodig. Wij zijn er voorstander van om een DVO voor minimaal 2 jaar met WerkBedrijf af te sluiten.
Wij stellen voor dit in de zienswijze op te nemen.

WerkBedrijf valt onder de werking van de Wgr[2] en dat brengt een verplichte Planning & Control cyclus met zich mee. In de begroting wordt altijd een meerjarig perspectief geschetst en wij hebben tot nu toe steeds met deze meerjarenbegroting ingestemd en daarmee dus meerjarig middelen beschikbaar gesteld. Wij zien geen aanleiding hierover iets in de zienswijze op te nemen.

3. Maak een heldere politieke keuze voor de beleidsvisie op WerkBedrijf: als een bemiddelingsbedrijf gericht op uitstroom of (vooral) als een mensontwikkelbedrijf gericht op participatie en ontwikkeling van mensen.
4. Overweeg een beleidsvisie waarin participatie en ontwikkeling van mensen meer centraal komen te staan, maar vergeet daarbij niet dat ondernemers nodig zijn om werk te vinden.
Wij menen dat het noodzakelijk is dat WerkBedrijf meer gaat doen aan mensontwikkeling. We accepteren daarbij dat de uitstroom naar werk mogelijk zal dalen en dat er minder kandidaten in portefeuille zullen zijn. Daarbij heeft plaatsing bij een reguliere werkgever wel de absolute voorkeur, dus WerkBedrijf moet het netwerk van ondernemers aanhouden en waar mogelijk uitbreiden.
Wij stellen voor dit in de zienswijze op te nemen.

---

[1] Deelname aan de arbeidsmarkt is redelijkerwijs niet mogelijk binnen twee jaar.

[2] Wet gemeenschappelijke regelingen

5. Leg meer nadruk op persoonlijke aandacht voor de wensen en beleving van kandidaten.
Voor zover wij na kunnen gaan geeft WerkBedrijf al persoonlijk aandacht aan kandidaten en houdt WerkBedrijf rekening met hun wensen en beleving. Wij menen dat WerkBedrijf voldoende deskundigheid in huis heeft om te bepalen hoe dit te verbeteren. Ook hierbij denken we dat het project Doe je mee? input kan geven om aan deze aanbeveling te werken.
Wij zien geen aanleiding hierover iets in de zienswijze op te nemen.

6. Positioneer WerkBedrijf nadrukkelijker als strategische arbeidsmarktspeler binnen de 'triple helix' van overheid, ondernemers en onderwijs.
Wij ondersteunen deze aanbeveling en wij zullen deze in de diverse bestuurlijke en ambtelijk gremia uitdragen. Wij stellen voor dit in de zienswijze op te nemen.

7. Formuleer als gemeenten gezamenlijke indicatoren die goed weergeven wat gemeenten van WerkBedrijf verwachten.
Ook deze aanbeveling ondersteunen wij. Indicatoren zoals de duur van de dienstverlening, de duurzaamheid van uitstroom of her-instroom worden niet (systematisch) geregistreerd of zijn niet gemakkelijk aan te leveren. Extra informatie genereren vraagt echter extra inspanning en dat moet opwegen tegen het resultaat. Er zijn duidelijke verschillen tussen de verwachtingen van de deelnemende gemeenten en het zou goed zijn om dit beter op elkaar af te stemmen om zo te komen tot eenduidige indicatoren. Wij stellen voor dit in de zienswijze op te nemen.

Kanttekeningen

Bij het aanbieden van de Kaders voor de meerjarenbegroting 2023-2026 MGR konden wij de Evaluatie van WerkBedrijf nog niet betrekken. Wij zegden toe daarop terug te komen en dat doen wij door middel van dit raadsvoorstel. Het indienen van een zienswijze geeft geen garantie dat die worden overgenomen door WerkBedrijf maar als de MGR die niet overneemt, dan moet de MGR dat wel goed motiveren.

Duurzaamheid

Dit voorstel raakt niet aan aspecten van duurzaamheid.

Participatie

Bij de evaluatie zijn veel personen/organisaties gesproken. Ook de kandidatenraad is herhaaldelijk bij de evaluatie betrokken. Alle colleges en raden van de deelnemende gemeenten zullen hun zienswijze kenbaar maken.
Wij vroegen de Adviesraad Sociaal Domein om advies. De ASD deelt de conclusie om voor de komende peridode indicatoren te bepalen om anders / beter te kunnen monitoren. Verder vraagt de ASD speciaal aandacht voor de begeleiding van de kandidaten. De ASD vindt dat zeker in de fase na een succesvolle match en start, er oog moet zijn voor de geplaatste kandidaat. In feite zou de kandidaat zelf, aldus de ASD, de belangrijkste stem moeten hebben in het afsluiten van het traject waarin coaching, begeleiding, matching en nazorg verweven zijn. Daarbij vindt de ASD de communicatie met de kandidaat erg belangrijk en moet WerkBedrijf veel aandacht hebben voor het begripsniveau van de kandidaat. De ASD onderstreept tot slot het volgende:

- Geef in de verantwoording aandacht aan 'de zachte kant' naast de cijfers.
- Er dient meer focus gelegd te worden op het (blijvende) effect van de begeleiding en match.

U treft het volledige advies van de ASD hierbij aan (bijlage 4).

Financiën

Het uitbrengen van een zienswijze heeft geen financiële gevolgen.

Uitvoering

Wij verzenden de zienswijze direct na uw besluit. Het AB van de MGR is uiteindelijk verantwoordelijk voor het verwerken van de uitkomsten van de evaluatie in beleid en in de uitvoering. Dat maakt het AB op de gebruikelijke wijze kenbaar met de P&C stukken.

Bijlage(n)

1. Aanbiedingsbrief evaluatierapport WerkBedrijf
2. Eindrapport Evaluatie WerkBedrijf
3. Samenvatting evaluatie WerkBedrijf
4. Advies ASD
5. Brief zienswijze evaluatie WerkBedrijf
6. Raadsbesluit

Mook, 8 februari 2022

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
drs. W. Mariman

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Raadsbesluit

Documentnummer
Onderwerp **Evaluatie WerkBedrijf**

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 8 februari 2022

Gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 22 februari 2022

Besluit:

1. Kennis te nemen van de Evaluatie WerkBedrijf ‘Samen aan het werk voor ondernemers en kandidaten’.
2. Zienswijze in te dienen conform bijgaande brief (bijlage 5).

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 10 maart 2022

De raad voornoemd,

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter
mr. drs. W. Gradisen

REGIO
RIJK VAN
NIJMEGEN

Aan de colleges in de regio Rijk van Nijmegen

Datum
21 december 2021

Contactpersoon
Ina Hol

Onderwerp
Aanbieding rapport *Samen aan het werk voor ondernemers en kandidaten. Evaluatie WerkBedrijf Rijk van Nijmegen*

Direct telefoonnummer
06 54234003

Geachte leden van het college,

In de afgelopen maanden heeft De Beleidsonderzoekers de module WerkBedrijf in opdracht van ons geëvalueerd. Het eindrapport *Samen aan het werk voor ondernemers en kandidaten* hebben we 13 december 2021 vastgesteld en bieden we u bij deze aan. We vragen u ons uw reactie te geven op het eindrapport. Deze reactie ontvangen we graag voor 15 maart 2022. Verderop in de brief lichten we het vervolg toe. Eerst staan we stil bij de centrale onderzoeksvraag en enkele conclusies en aanbevelingen uit het rapport.

De centrale vraag die De Beleidsonderzoekers heeft onderzocht is in hoeverre de doelen in de afgelopen vijf jaar zijn gerealiseerd vanuit het perspectief van ondernemers, kandidaten en gemeenten. De evaluatie richt zich op de primaire taken van WerkBedrijf op het gebied van arbeidsbemiddeling, arbeidsmatige dagbesteding en sociale werkvoorziening. Het evaluatieonderzoek is gebaseerd op een bronnenstudie, een analyse van cijfermatige ontwikkelingen bij WerkBedrijf en vergelijkbare organisaties en (groeps)interviews met 61 stakeholders en medewerkers van WerkBedrijf.

Bij de oprichting van de module WerkBedrijf heeft u als gemeenten uw doelen, ambities en uitgangspunten verwoord in *Sterke werkwoorden* (november 2013). De conclusie is dat WerkBedrijf er in is geslaagd deze te verwezenlijken. Dit verheugt ons en stemt ons trots op wat in relatief korte tijd is gerealiseerd door onze uitvoeringsorganisatie.

WerkBedrijf is een **wendbare uitvoeringsorganisatie met een herkenbare visie**. In de afgelopen periode is de dienstverlening aan ondernemers en kandidaten ingericht, is eenheid in missie, cultuur en structuur gecreëerd, sluit de dienstverlening aan bij de visie om mensgericht te werken, focus te hebben op de vraag van ondernemers en aan te sluiten bij de mogelijkheden van kandidaten. De uitvoeringsorganisatie is ook wendbaar gebleken; knelpunten binnen de sociale werkvoorziening zijn aangepast, arbeidsmatige dagbesteding is opgezet en de arbeidsbemiddeling wordt op basis van inzichten verbeterd.

Gemeenten, ondernemers en kandidaten hebben over **het algemeen waardering voor de organisatie en dienstverlening**. Gemeenten waarderen WerkBedrijf als een herkenbare, solide en deskundige organisatie met een groot netwerk van ondernemers. Gemeenten zien verbeterpunten in de samenwerking rond individuele kandidaten. Ondernemers waarderen de consulenten van WerkBedrijf en de voorzieningen die geboden worden. Zij geven ook aan dat niet altijd voldaan kan worden aan hun verwachtingen ten aanzien van personeel. Ook de rol van Werkbedrijf na een plaatsing van kandidaten kan steviger. Kandidaten ten slotte zijn over het algemeen tevreden over de dienstverlening van consulenten. Zij geven aan dat de dienstverlening minder goed aansluit op kandidaten met een zwaardere problematiek. Meer persoonlijke aandacht, nazorg en focus op wensen wordt wel eens gemist.

De Beleidsonderzoekers constateert dat WerkBedrijf een **unieke organisatie** is die in hoofdlijnen hetzelfde presteert als andere werkbedrijven. WerkBedrijf is uniek, omdat de wijze waarop wij de arbeidsinschakeling, sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding hebben georganiseerd niet voorkomt in Nederland. Enigszins vergelijkbare regio's zijn Gorinchem, Rivierenland en Helmond-De Peel. Ook in de regio's neemt de uitstroom naar werk in 2019 en 2020 af, neemt het aantal werkenden in de doelgroep Banenafspraak toe en is sprake van een toenemend verzuim in de sociale werkvoorziening.

De **prestaties** van WerkBedrijf vertonen een stijgende lijn, maar niet alle doelen worden gehaald. De Beleidsonderzoekers stelt vast dat WerkBedrijf in de periode 2015 tot en met 2020 op de meeste indicatoren steeds betere realisaties laat zien, behalve in het coronajaar 2020. Daarnaast is het ziekteverzuim in de sociale werkvoorziening net als bij de start van WerkBedrijf nog steeds hoger dan het landelijk gemiddelde.

De **verantwoording** door WerkBedrijf is voor verbetering vatbaar. Aangegeven wordt dat er bij de geïnterviewden behoefte is aan meer verantwoording op kwantitatief en kwalitatief niveau: bijvoorbeeld hoe duurzaam is de uitstroom, welke tussenstapjes zetten kandidaten op weg naar werk en informatie over daadwerkelijke ervaringen van mensen.

Een laatste conclusie van De Beleidsonderzoekers is dat lokale sturing op uitstroom het **draagvlak voor regionale samenwerking** kan ondergraven. Het bureau geeft hierbij aan dat (in situaties) het lokaal perspectief prevaleert. Dit is begrijpelijk, maar kan het draagvlak en efficiëntie verminderen.

Het eindrapport bevat ook aanbevelingen. Eén hiervan is het waken voor **uitholling** van WerkBedrijf door onder andere terugkerende discussies over lokale prestaties, over toenemende inzet van lokale accenten en over eventuele overheveling van taken naar gemeenten. Met het oog op continuïteit van de dienstverlening en de regionale samenwerking is het belangrijk als gemeenten zich blijvend verbinden aan de regionale samenwerking binnen WerkBedrijf. Een andere aanbeveling is het maken van **heldere keuzes voor de beleidsvisie** op WerkBedrijf. Hierbij maakt De Beleidsonderzoekers een onderscheid in een keuze voor uitstroom naar betaald werk of voor participatie en ontwikkeling van mensen. In het rapport wordt gesproken over een keuze voor een arbeidsbemiddelingsbedrijf of een mensontwikkelbedrijf. Integrale dienstverlening staat bij die laatste centraal. De begeleiding heeft dan (ook) betrekking op problemen zoals schulden, verslaving of een onstabiele thuissituatie en in de dienstverlening gaat het om de ontwikkeling van werknemersvaardigheden en het opdoen van werkervaring. Bemiddeling naar regulier werk en (volledige) uitstroom uit de uitkering zijn geen hoofddoel van de dienstverlening, maar kunnen op de langere termijn wel tot de mogelijkheden behoren. Ten aanzien van de beleidsvisie geeft De beleidsonderzoekers ook de aanbeveling mee **WerkBedrijf als strategische arbeidsmarktspeler** binnen het veld van overheid, ondernemers en onderwijs nadrukkelijker te positioneren. Een ambitieuzere invulling van het regionale arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid houdt in dat beleid en uitvoering op het vlak van economie, arbeidsmarkt en arbeidsbemiddeling meer met elkaar verbonden worden. Tot slot worden in het rapport aanbevelingen over de **sturing en verantwoording** gedaan. Het gaat hier onder andere over de

wijziging van indicatoren die weergeven wat gemeenten van WerkBedrijf verwachten en participeren in benchmarks.

In het eindrapport staat een samenvatting en in hoofdstuk 6 staan alle conclusies en aanbevelingen.

Vervolg

We horen graag uw reactie op het eindrapport *Samen aan het werk voor ondernemers en kandidaten*. We zijn vooral benieuwd of u de conclusies en aanbevelingen onderschrijft en welke richting van de aanbevelingen u uitgewerkt wilt zien in de dienstverlening aan ondernemers en kandidaten in onze regio Rijk van Nijmegen door WerkBedrijf. We ontvangen uw reactie **graag voor 15 maart 2022**. Deze termijn biedt u als college de mogelijkheid uw reactie met uw raad af te stemmen. We realiseren ons dat de gemeenteraadsverkiezing óók nadert. We hechten er echter aan dat de conclusies en aanbevelingen uit het eindrapport niet blijven liggen en worden opgepakt. Door uw reacties te richten aan ons bestuur is dit en bovendien het regionale karakter en de inbreng van onze uitvoeringsorganisatie geborgd.

Nadat wij van iedere deelnemende gemeente de reactie hebben ontvangen zullen we deze bezien en voorzien van een implementatietraject en voorleggen aan ons algemeen bestuur. Vanzelfsprekend houden wij hier voor ogen welk bestuursorgaan de bevoegdheid heeft om de (visie op de) dienstverlening aan ondernemers en kandidaten vast te stellen. Uw raad heeft de bevoegdheid de strategische visie vast te stellen, u de dienstverleningsovereenkomsten (eventueel na afstemming cq vaststelling in uw raad) en ons bestuur de verordening, beleidsregels en uitvoeringsbeleid.

Tot besluit

Het eindrapport *Samen aan het werk voor ondernemers en kandidaten* is openbaar. De directie van WerkBedrijf heeft het eindrapport met de medewerkers van WerkBedrijf gedeeld en andere stakeholders. Tevens is het rapport op websites te raadplegen (onder andere regiorvn.nl en werkbedrijfrvn.nl uiterlijk vanaf 23 december). Ons algemeen bestuur dat gevormd wordt door leden van uw college informeren we 13 januari 2022 over het eindrapport, de conclusies en aanbevelingen.

We hebben bewust gekozen de aanbieding van het eindrapport aan u als college te richten. Deze route geeft u de ruimte om uw eigen proces en reactie in te richten, eventueel in samenspraak met uw raad. We veronderstellen dat ieder college ervoor kiest het eindrapport ook met de raad te bespreken. Om dit gesprek te faciliteren zijn we in overleg met uw griffiers om een regionale informatiebijeenkomst voor raadsleden op 17 januari a.s. te organiseren waarin De Beleidsonderzoekers het evaluatierapport, de conclusies en aanbevelingen toelichten.

Hoogachtend,
Dagelijks Bestuur modulaire gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen,

De Voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

De Secretaris,

J. Hol

debeleidsonderzoekers

Samen aan het werk voor ondernemers en kandidaten

Evaluatie WerkBedrijf Rijk van Nijmegen

7 DECEMBER 2021

Projectnummer P0216

Onderzoek in opdracht van Modulair Gemeenschappelijk Regeling Rijk van Nijmegen

Auteurs: Lennart de Ruig, Marjolein Sax en Noortje Hippert

© 07 December 2021 | De Beleidsonderzoekers | www.beleidsonderzoekers.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt via druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming.

Inhoud

		Samenvatting	**4**
1.		**Inleiding**	**13**
	1.1	Achtergrond en aanleiding	13
	1.2	Centrale vraagstelling van de evaluatie	14
	1.3	Scope, evaluatiekader en deelvragen	14
	1.4	Onderzoeksverantwoording	17
	1.5	Leeswijzer	19
2.		**Beleidskaders en context van WerkBedrijf**	**21**
	2.1	Oprichting WerkBedrijf Rijk van Nijmegen	21
	2.2	Beleidskaders	24
	2.3	Taken en middelen	26
	2.4	Ontwikkelingen in de context	32
	2.5	Opvattingen over beleidskaders, taken en middelen	36
	2.6	Deelconclusie	40
3.		**Uitvoering taken**	**43**
	3.1	Werkwijze in de praktijk	43
	3.2	Ontwikkelingen in de dienstverlening	50
	3.3	Ervaringen met en opvattingen over dienstverlening	59
	3.4	Deelconclusie	64
4.		**Prestaties van WerkBedrijf**	**67**
	4.1	Prestatie-indicatoren en verantwoording door WerkBedrijf	67
	4.2	Resultaten per taakgebied	71
	4.3	Doelmatigheid	85
	4.4	Opvattingen over de prestaties	86
	4.5	Deelconclusie	87
5.		**Vergelijking met andere arbeidsmarktregio's**	**89**
	5.1	Taken van het regionale werkbedrijf	89
	5.2	Sturing en verantwoording	91
	5.3	Ontwikkelingen in de doelgroep	93
	5.4	Prestaties	94
	5.5	Deelconclusie	98
6.		**Conclusies en aanbevelingen**	**101**
	6.1	Conclusies	101
	6.2	Aanbevelingen	104

Samenvatting

Dit rapport bevat de resultaten van de evaluatie van de module WerkBedrijf van de modulair gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen. Het rapport geeft inzicht in de mate waarin de doelen in de afgelopen vijf jaar zijn gerealiseerd en bevat aanbevelingen voor de toekomst.

Inleiding

De zeven gemeenten uit de arbeidsmarktregio Rijk van Nijmegen - Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen hebben een modulaire gemeenschappelijke regeling (MGR) voor arbeidsbemiddeling en ICT. De module 'WerkBedrijf Rijk van Nijmegen' bestaat formeel sinds 1 januari 2015. Vanaf hier spreken we vanwege de leesbaarheid over 'WerkBedrijf'. WerkBedrijf voert de arbeidsbemiddeling in het kader van de Participatiewet uit, evenals de regie over de arbeidsmatige dagbesteding. Sinds 1 januari 2016 voert WerkBedrijf ook de Wet sociale werkvoorziening uit.

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen heeft op 16 juni 2020 een motie aangenomen waarin het college wordt opgeroepen "een onafhankelijk onderzoek uit te laten voeren naar de wijze waarop WerkBedrijf uitvoering heeft gegeven aan zijn taken". De overige deelnemende gemeenten verenigd in het algemeen bestuur van de MGR hebben deze oproep overgenomen.

Gemeenten hebben bij de start van WerkBedrijf per 1 januari 2015 een aantal doelen beoogd, zoals omschreven in het visiedocument 'Sterke werkwoorden'. De centrale vraagstelling voor het evaluatieonderzoek zoals geformuleerd door het dagelijks bestuur van de MGR is:

- In hoeverre zijn deze doelen in de afgelopen vijf jaar gerealiseerd vanuit het perspectief van ondernemers, kandidaten en gemeenten?
- Welke conclusies kunnen getrokken worden uit de door WerkBedrijf behaalde resultaten ten opzichte van vergelijkbare organisaties in andere arbeidsmarktregio's?
- Welke aanbevelingen naar de toekomst kunnen worden geformuleerd op grond van de resultaten en ervaringen in de afgelopen vijf jaar?

In de evaluatie richten wij ons op de primaire taken van WerkBedrijf op het gebied van arbeidsbemiddeling, arbeidsmatige dagbesteding en sociale werkvoorziening in de periode 2016 tot en met 2020. Het evaluatieonderzoek is gebaseerd op een documentenstudie, een analyse van cijfermatige ontwikkelingen bij WerkBedrijf en vergelijkbare organisaties en (groeps)interviews met in totaal circa 61 stakeholders en medewerkers van WerkBedrijf.

Uitvoering taken en ervaringen van stakeholders

WerkBedrijf is een wendbare uitvoeringsorganisatie met een herkenbare visie

WerkBedrijf heeft na de start dienstverlening ingericht voor arbeidsbemiddeling en arbeidsmatige dagbesteding. WerkBedrijf kon in de eerste jaren voortbouwen op de sociale werkvoorziening die al aanwezig was bij voorloper Breed. In de eerste jaren na oprichting heeft WerkBedrijf – een fusie van acht organisaties – geïnvesteerd in het creëren van eenheid door het formuleren van een gedeelde missie, het werken aan een gedeelde organisatiecultuur en het inrichten van een duidelijke organisatiestructuur. Hierdoor staat er inmiddels een adequaat functionerende organisatie met een regionale aanpak voor kandidaten, werkgevers, sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding. WerkBedrijf is er in het bijzonder in geslaagd een groot netwerk van ondernemers op te zetten waar zij kandidaten kan plaatsen. Dat brengt zodoende meer kansen voor kandidaten met zich mee. Er is veel professionaliteit en deskundigheid opgebouwd binnen de organisatie en daar hebben gemeenten naar eigen zeggen profijt van.

De aangeboden dienstverlening en werkwijze van WerkBedrijf sluiten goed aan bij de visie die is neergelegd in het document Sterke Werkwoorden in 2013. WerkBedrijf voert arbeidsbemiddeling uit met als doel zoveel mogelijk uitstroom van kandidaten naar regulier werk. WerkBedrijf heeft in de praktijk oog voor zowel de vraag van de ondernemer als de mogelijkheden van de kandidaat. In de ervaringen en opvattingen van stakeholders horen wij impliciet de kernwaarde terug dat 'iedereen van waarde is'. Ook ligt het accent in de dienstverlening op wat mensen *wel* kunnen, conform de kernwaarde uit Sterke Werkwoorden.

WerkBedrijf is op veel punten ook een wendbare organisatie gebleken. We zien dat met name in de SW, waar bij de start van WerkBedrijf de al aanwezige knelpunten rond ziekteverzuim, arbeidsomstandigheden, werkaanbod, begeleiding en cultuur zijn aangepakt. Ook de samenwerking met BlueView laat zien dat WerkBedrijf adequaat blijft inspelen op kansen en

bedreigingen in de SW. De arbeidsmatige dagbesteding heeft in de loop der jaren steeds meer vorm gekregen, waarbij de nu resterende uitdaging is hoe deze voorziening zo soepel mogelijk kan aansluiten op de arbeidsbemiddeling.

Ook op het gebied van arbeidsbemiddeling zien we dat WerkBedrijf veranderingen heeft doorgevoerd, al zijn die beperkter dan bij de andere taken. WerkBedrijf heeft onderzoek verricht naar de arbeidsbemiddeling en de uitkomsten aangegrepen om knelpunten op te lossen of dienstverlening te verbeteren. Ook heeft WerkBedrijf feedback van kandidaten aangegrepen om de bejegening en communicatie te verbeteren. We merken op dat de door WerkBedrijf zelf uitgevoerde evaluaties nog enkele grote uitdagingen bevatten die voor zover wij weten, nog niet zijn opgepakt.

Meer lezen over de uitvoering? Ga naar hoofdstuk 3

Ondernemers en gemeenten hebben over het algemeen waardering voor de organisatie en dienstverlening; deel kandidaten wil andere focus

Gemeenten vinden dat er een herkenbare, solide en deskundige organisatie staat. WerkBedrijf is niet gericht op regels en is in de uitvoering betrekkelijk vrij van politieke druk, zodat de focus op de kandidaat en de ondernemer kan liggen. WerkBedrijf is er volgens gemeenten vooral in geslaagd een groot netwerk van ondernemers op te zetten en te onderhouden waar zij kandidaten kan plaatsen. Dat brengt meer kansen voor kandidaten met zich mee. Een duidelijk knelpunt is volgens gemeenten de soms gebrekkige samenwerking tussen gemeenten en WerkBedrijf rond individuele kandidaten. We concluderen dat gemeenten waardering hebben voor de wijze waarop WerkBedrijf zijn taken uitvoert, maar een stuk kritischer zijn over de samenwerking met WerkBedrijf op kandidaatsniveau.

Ondernemers zijn over het algemeen tevreden met de dienstverlening en de consulenten van WerkBedrijf. WerkBedrijf heeft ook veel en bruikbare voorzieningen voor ondernemers. Een knelpunt is de mismatch die soms optreedt tussen de verwachtingen van ondernemers en het aanbod van kandidaten. Sommige ondernemers verwachten dat WerkBedrijf gemakkelijk inzetbare mensen kan leveren en ook na de match een structurele rol bij de begeleiding van kandidaten met motivatieproblemen kan blijven spelen. We stellen vast dat WerkBedrijf de verwachtingen van ondernemers over het algemeen waarmaakt, maar ondernemers nog beter kan voorbereiden op de komst van kandidaten met complexe problematiek en de rol van WerkBedrijf daarbij.

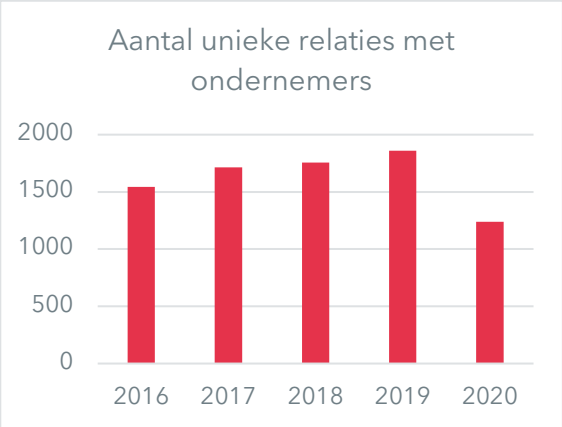
Kandidaten ten slotte zijn over het algemeen redelijk tevreden over de dienstverlening van WerkBedrijf. Ze vinden de consulenten van WerkBedrijf vriendelijk, hebben het gevoel dat ze serieus genomen worden en ervaren de begeleiding door WerkBedrijf als prettig. De dienstverlening biedt veel mogelijkheden en de mens staat centraal. De dienstverlening sluit minder goed aan bij de groeiende groep kandidaten met zwaardere problematiek en op de behoeften van hoger opgeleide kandidaten. Een deel van de kandidaten heeft behoefte aan meer persoonlijke aandacht en nazorg, focus op de wat de kandidaat wil in plaats van kan, en begeleiding op andere leefgebieden dan werk.

Meer lezen over de ervaringen van stakeholders? Ga naar hoofdstuk 3

Prestaties, sturing en verantwoording

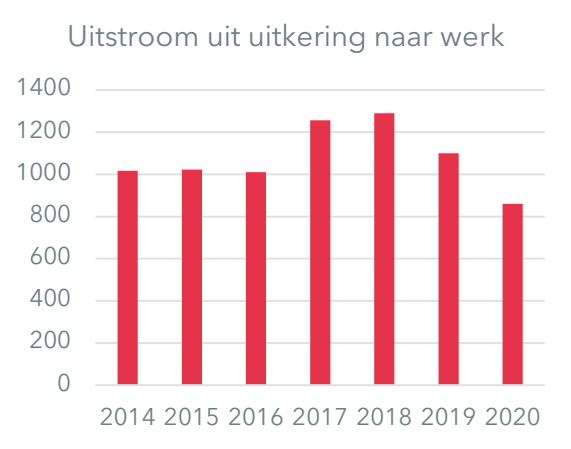
De prestaties van WerkBedrijf vertonen een stijgende lijn, maar niet alle doelen worden behaald

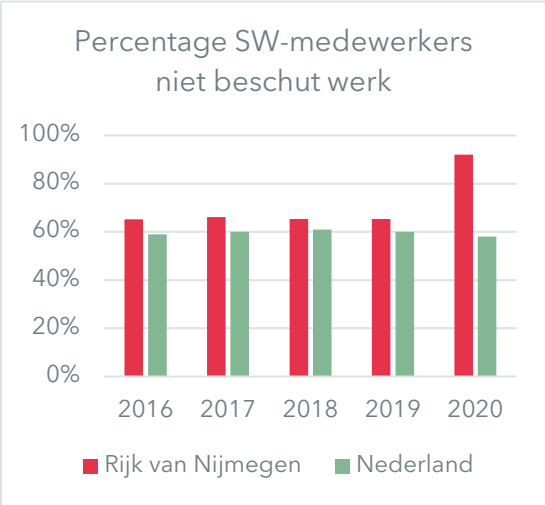
De prestaties en het doelbereik van WerkBedrijf laten een gemêleerd beeld zien. We stellen vast dat WerkBedrijf in de periode van 2015 tot en met 2020 op de meeste indicatoren steeds betere realisaties laat zien, behalve in coronajaar 2020. WerkBedrijf heeft tot 2020 steeds meer unieke relaties met ondernemers; plaatste meer mensen op (parttime) werk, vooral jongeren tot 27 jaar en statushouders; verstrekte meer loonkostensubsidies; registreerde tot 2019 een stijging van de uitstroom uit de bijstand naar werk; realiseerde een aanzienlijke toename van de toegevoegde waarde per fte SW; liet meer SW'ers buiten de muren van WerkBedrijf werken en zag een forse groei in het aantal kandidaten dat actief was binnen Op Weg Naar Werk. Op sommige indicatoren is het beeld minder positief. Het aantal kandidaten dat werkt met behoud van uitkering nam fors af en het ziekteverzuim in de SW is net als bij de start van WerkBedrijf nog steeds hoger dan het landelijk gemiddelde.

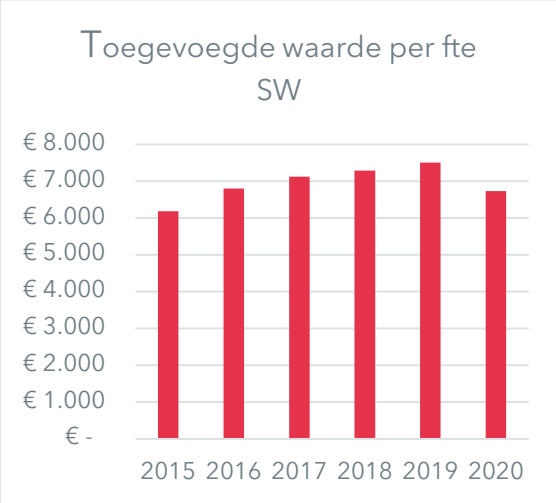

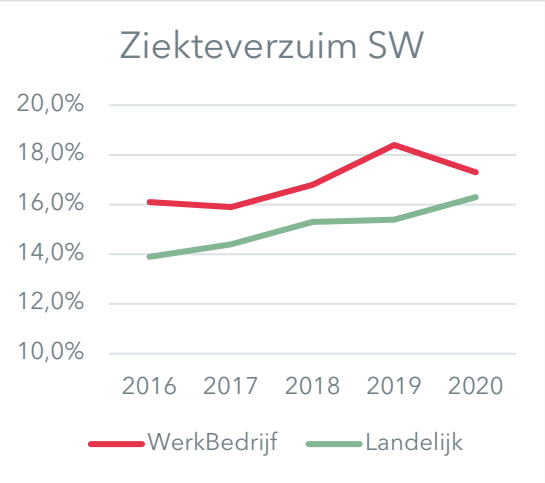

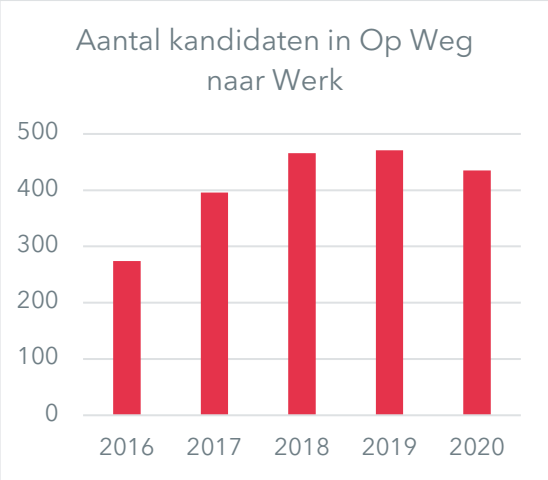

We constateren tevens dat WerkBedrijf niet alle doelen behaald. De doelrealisatie bij de sociale werkvoorziening blijft achter. Wat betreft arbeidsbemiddeling zijn de doelen in de jaren 2017 tot en met 2019 behaald, terwijl de jaren 2016 en 2020 achterblijven qua doelrealisatie. Het niet behalen van doelen heeft mogelijk te maken met de toename van het aandeel kandidaten met een hoge uitkeringsduur en oudere SW-medewerkers. Dat zien we ook in andere arbeidsmarktregio's.

Tabel S1 *Doelbereik kritieke prestatie-indicatoren 2016 t/m 2020*

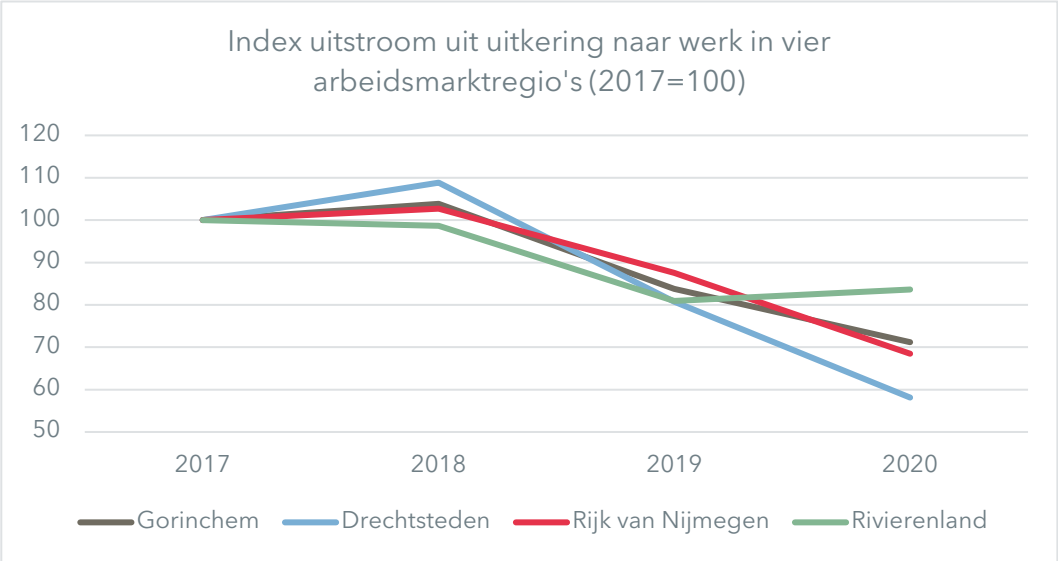
	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal plaatsingen op fulltime/parttime werk	.	✓	✓	✓	✗
Uitstroom uit bijstand naar werk	✗	✓	✓	✓	✗
Toegevoegde waarde SW per fte	✗	✓	✗	✗	✗
Verzuimpercentage SW	✗	✗	✗	✗	✗
Aantal kandidaten Op Weg Naar Werk	✗	✗	✓	✓	✗

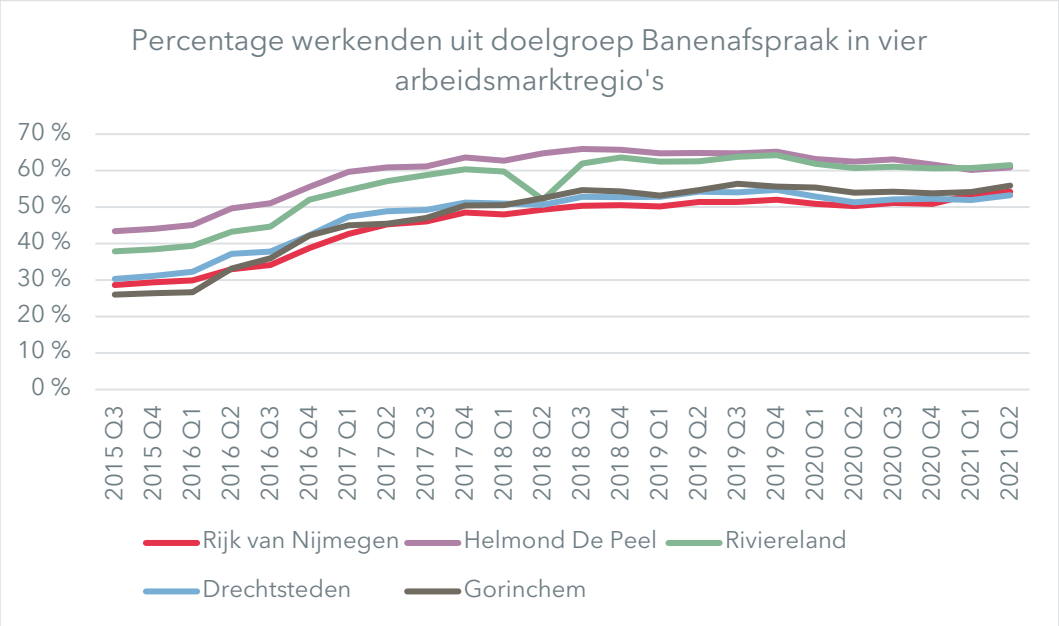
Meer lezen over de prestaties? Ga naar hoofdstuk 4

WerkBedrijf is een unieke organisatie die in hoofdlijnen hetzelfde presteert als andere werkbedrijven

Waar in veel arbeidsmarktregio's gekozen is voor een lichte organisatie voor het werkbedrijf in de vorm van een bestuurlijk platform of samenwerkingsverband, is in het Rijk van Nijmegen een uitvoerende organisatie neergezet met een breed regionaal takenpakket. WerkBedrijf Rijk van Nijmegen is niet alleen een samenwerking tussen de zeven gemeenten op het gebied van arbeidsbemiddeling en arbeidsmatige dagbesteding, maar ook een integratie met het voormalige SW-bedrijf Breed. De regio heeft als geheel één re-integratieverordening en één set prestatie-indicatoren. We stellen vast dat WerkBedrijf daarmee een betrekkelijk unieke organisatie in Nederland is. Van de 35 arbeidsmarktregio's zijn er naast Rijk van Nijmegen drie arbeidsmarktregio's met een redelijk vergelijkbare, sterk geïntegreerde regionale uitvoeringsstructuur: Helmond-De Peel, Rivierenland en Gorinchem.

Niet alleen in de arbeidsmarktregio Rijk van Nijmegen, maar ook landelijk en in andere regio's wordt gesignaleerd dat kandidaten in de loop der jaren moeilijker bemiddelbaar zijn geworden. En net als in Rijk van Nijmegen is ook landelijk het aandeel jongeren in de uitstroom relatief hoog. De ontwikkelingen op een aantal prestatie-indicatoren komen in de regio Rijk van Nijmegen redelijk overeen met die in vergelijkbare arbeidsmarktregio's en met landelijke trends. We zien dat de uitstroom uit de uitkering naar werk in zowel Rijk van Nijmegen als Helmond-De Peel, Rivierenland en Gorinchem afneemt na 2018, waarbij het coronajaar 2020 in alle regio's een dieptepunt vormt. Het percentage werkenden uit de doelgroep Banenafspraak neemt van 2015 tot en met 2020 juist in alle regio's toe. De relatieve stijging is in Nijmegen nog wat sterker dan in de andere regio's. We concluderen hiermee dat de prestaties van Rijk van Nijmegen over het algemeen vergelijkbaar zijn met het landelijke beeld en met de prestaties van andere arbeidsmarktregio's.

Meer lezen over andere arbeidsmarktregio's? Ga naar hoofdstuk 5

De verantwoording door Werkbedrijf is voor verbetering vatbaar

WerkBedrijf rapporteert jaarlijks in de jaarstukken over de prestaties op het vlak van arbeidsbemiddeling, sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding. De vertegenwoordigers van gemeenten die wij hebben gesproken, vinden de verantwoording van WerkBedrijf over het algemeen adequaat, maar zouden willen dat de verantwoording zowel kwantitatief als kwalitatief diepgravender wordt en antwoord geeft op vragen als: Hoe duurzaam is de uitstroom? Welke verhalen hoor je van kandidaten? Welke tussenstapjes zetten kandidaten op weg naar werk? Daarbij maken sommige gemeenten de kanttekening dat extra verantwoording wel doelmatig moet zijn en niet gepaard moet gaan met een forse stijging van de administratieve lasten voor WerkBedrijf en/of gemeenten. Vanuit de Kandidatenraad is opgemerkt dat WerkBedrijf (te) veel stuurt op 'harde' kwantitatieve indicatoren die te weinig zeggen over de daadwerkelijke ervaringen van mensen. Gezien de aard van de SW – mensen ontwikkelen – zou de verantwoording ook meer daarop gericht moeten zijn.

Wij signaleren dat de cijfers die WerkBedrijf heeft over prestaties – en die zijn aangeleverd ten behoeve van deze evaluatie – beperkingen hebben. Hierdoor zijn ze niet toereikend om een compleet inzicht te verkrijgen in de kwaliteit en effectiviteit van de dienstverlening, in langetermijntrends en in de prestaties van de arbeidsmarktregio Rijk van Nijmegen in vergelijkend perspectief. WerkBedrijf is daarin niet uniek. Geen van de vier organisaties in andere arbeidsmarktregio's waarmee we WerkBedrijf hebben vergeleken, heeft targets geformuleerd op het niveau van *outcome*, zoals kwaliteit van leven van kandidaten of duurzaamheid van werk. De prestatie-indicatoren betreffen in hoofdzaak gegevens die gemakkelijk te registreren zijn en die gemakkelijk uit bestaande registratiesystemen te halen zijn. De prestatie-indicatoren van arbeidsmarktregio's hebben vooral betrekking op *output* zoals uitstroom uit de uitkering en *throughput*, zoals het aantal kandidaten dat wordt begeleid. We zijn onder de drie arbeidsmarktregio's waarmee we vergelijken geen *best practice*

tegengekomen die inzicht biedt in de effectiviteit van de dienstverlening of de kwaliteit van de uitstroom.

Meer lezen over de verantwoording? Ga naar hoofdstuk 4

Lokale sturing op uitstroom kan het draagvlak voor regionale samenwerking ondergraven

Bij de oprichting van WerkBedrijf was er bij lokale bestuurders een groot draagvlak voor regionale samenwerking. Wij constateren dat gemeenten nog steeds voordelen zien in de aanwezigheid van een regionaal opererend werkbedrijf, maar dat het lokale perspectief de afgelopen jaren meer is gaan prevaleren. Dat is te zien aan de toenemende behoefte van gemeenten aan lokaal maatwerk, aan de neiging van gemeenten om de opbrengsten van WerkBedrijf af te meten aan de lokale uitstroom uit de uitkering, en aan de sterker wordende roep in enkele gemeenten om de re-integratie misschien maar weer zelf te gaan doen.

Deze tendens lijkt niet zozeer ingegeven door de prestaties van WerkBedrijf – die immers niet verslechterd zijn op coronajaar 2020 na – maar door de 'natuurlijke' neiging van gemeenten om financiële afwegingen en lokale belangen mee te wegen. De gemeenten in de regio verschillen aanzienlijk qua wensen, politieke kleur, visie en afwegingskader. Gemeenten dragen hun participatiebudget over aan WerkBedrijf en verwachten daar primair op lokaal niveau de resultaten van te zien. Dit geldt zeker voor die gemeenten die te maken hebben met een krappe begroting. Ook speelt mee dat gemeenten verantwoordelijk blijven voor de dienstverlening aan hun eigen burgers en wethouders daarover lokaal verantwoording moeten afleggen.

Het regionale niveau waarop WerkBedrijf acteert vraagt echter om een regionaal perspectief, met een goede afweging van de verschillende belangen. De toenemende wens tot lokaal maatwerk maakt het soms lastig om tot een duidelijke regionale lijn te komen en taken efficiënt uit te voeren. Bovendien signaleren wij een spanning tussen de wijze waarop gemeenten sturen op de prestaties van WerkBedrijf in termen van uitstroom aan de ene kant en aan de andere kant de vraag van gemeenten om meer aandacht voor moeilijke bemiddelbare kandidaten die minder kans hebben op uitstroom naar betaald werk.

Meer lezen over de lokale sturing? Ga naar hoofdstuk 2

Aanbevelingen

Op basis van onze conclusies en de suggesties van stakeholders formuleren we de volgende aanbevelingen:

- Waak voor de uitholling van WerkBedrijf en voorkom a) terugkerende discussies over lokale prestaties en *return on investment*, b) toenemende inzet van maatwerk en c) eventuele overheveling van taken naar gemeenten.
- Geef WerkBedrijf een meerjarige opdracht en meerjarige middelen om de taken adequaat uit te kunnen blijven voeren.

- Maak een heldere politieke keuze voor de beleidsvisie op WerkBedrijf: als een bemiddelingsbedrijf gericht op uitstroom of (vooral) als een mensontwikkelbedrijf gericht op participatie en ontwikkeling van mensen.
- Overweeg een beleidsvisie waarin participatie en ontwikkeling van mensen meer centraal komen te staan, maar vergeet daarbij niet dat ondernemers nodig zijn om werk te vinden.
- Leg meer nadruk op persoonlijke aandacht voor de wensen en beleving van kandidaten.
- Positioneer WerkBedrijf nadrukkelijker als strategische arbeidsmarktspeler binnen de 'triple helix' van overheid, ondernemers en onderwijs.
- Formuleer als gemeenten gezamenlijke indicatoren die goed weergeven wat gemeenten van WerkBedrijf verwachten.
- Zoek naar indicatoren en vormen van verantwoording die – aansluitend bij de visie op WerkBedrijf – meer inzicht geven in de ontwikkeling van kandidaten en de kwaliteit van de uitstroom.
- Participeer in benchmarks zodat een zuivere regionale vergelijking mogelijk is.

Meer lezen over de aanbevelingen? Ga naar hoofdstuk 6

Inleiding

Dit rapport presenteert de resultaten van de evaluatie van de module WerkBedrijf van de modulair gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen. Het rapport geeft inzicht in de mate waarin de doelen in de afgelopen vijf jaar zijn gerealiseerd en bevat aanbevelingen voor de toekomst. Dit eerste hoofdstuk gaat dieper in op de achtergrond, vraagstelling en opzet van de evaluatie.

1.1 Achtergrond en aanleiding

De zeven gemeenten uit de arbeidsmarktregio Rijk van Nijmegen - Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen - hebben een modulaire gemeenschappelijke regeling (MGR) voor arbeidsbemiddeling en ICT. De module 'WerkBedrijf Rijk van Nijmegen' bestaat formeel sinds 1 januari 2015. Vanaf hier spreken we vanwege de leesbaarheid over 'WerkBedrijf'. WerkBedrijf voert de arbeidsbemiddeling in het kader van de Participatiewet uit, evenals de regie over de arbeidsmatige dagbesteding. Sinds 1 januari 2016 voert WerkBedrijf ook de Wet sociale werkvoorziening uit.[1]

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen heeft op 16 juni 2020 een motie aangenomen waarin het college wordt opgeroepen "een onafhankelijk onderzoek uit te laten voeren naar de

[1] Niet voor Mook en Middelaar, wel voor de gemeente West Maas en Waal.

wijze waarop WerkBedrijf uitvoering heeft gegeven aan zijn taken". De overige deelnemende gemeenten verenigd in het algemeen bestuur van de MGR hebben deze oproep overgenomen.

1.2 Centrale vraagstelling van de evaluatie

Gemeenten hebben bij de start van WerkBedrijf per 1 januari 2015 een aantal doelen beoogd, zoals omschreven in het document '**Sterke werkwoorden'**.[2] De centrale vraagstelling voor het evaluatieonderzoek zoals geformuleerd door het dagelijks bestuur van de MGR is:

- In hoeverre zijn deze doelen in de afgelopen vijf jaar gerealiseerd vanuit het perspectief van ondernemers, kandidaten en gemeenten?
- Welke conclusies kunnen getrokken worden uit de door WerkBedrijf behaalde resultaten ten opzichte van vergelijkbare organisaties in andere arbeidsmarktregio's?
- Welke aanbevelingen naar de toekomst kunnen worden geformuleerd op grond van de resultaten en ervaringen in de afgelopen vijf jaar?

1.3 Scope, evaluatiekader en deelvragen

1.3.1 Scope van de evaluatie

In de evaluatie richten wij ons op de **primaire taken** van WerkBedrijf op het gebied van arbeidsbemiddeling, arbeidsmatige dagbesteding en sociale werkvoorziening. We beoordelen in de evaluatie de uitvoering van de primaire processen en de resultaten van de dienstverlening over de periode 2016 tot en met 2020. Die beoordeling vindt plaats vanuit drie 'lenzen'.

De eerste lens is die van de **doelen** voor WerkBedrijf en de feitelijke realisaties. We gaan na welke doelen zijn geformuleerd en welke concrete prestaties en effecten zijn gerealiseerd in de afgelopen jaren. De tweede lens zijn de **drie hoofdtaken** van WerkBedrijf. Voor een complete evaluatie is een analyse nodig van de activiteiten, prestaties en effecten op het terrein van arbeidsbemiddeling, sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding. De derde lens kijkt naar de perspectieven en percepties van de **belangrijkste stakeholders** bij WerkBedrijf. Dat zijn:

- **Ondernemers**. Vanuit het perspectief van ondernemers zijn bijvoorbeeld van belang: de kwaliteit van ondersteuning en advisering, de geschiktheid van aangedragen kandidaten, de deskundigheid van medewerkers van WerkBedrijf, de mate van ontzorgen en de transparantie van diensten en instrumenten.
- **Kandidaten**. Vanuit het perspectief van kandidaten gaat het bijvoorbeeld om maatwerk en persoonlijke dienstverlening, gebruik maken van de talenten van kandidaten, juistheid van screening en diagnose, adequate begeleiding en nazorg.

[2] Sterke werkwoorden. Werkboek. een definitief besluit over regionale samenwerking op het domein Werk in de regio Rijk van Nijmegen. November 2013.

- **Gemeenten**. Belangrijke aspecten daarbij zijn onder andere het behalen van de beleidsdoelen en de ruimte die de dienstverleningsovereenkomsten bieden voor lokaal maatwerk.

De beleidsdoelen, beleidsmiddelen en governance van WerkBedrijf zijn geen onderwerp van de evaluatie en worden als een gegeven beschouwd. Met andere woorden: de evaluatie kijkt niet naar de relevantie of haalbaarheid van de gestelde doelen, de financiële keuzes en de toereikendheid van de middelen, en de structuur voor bestuur en toezicht.

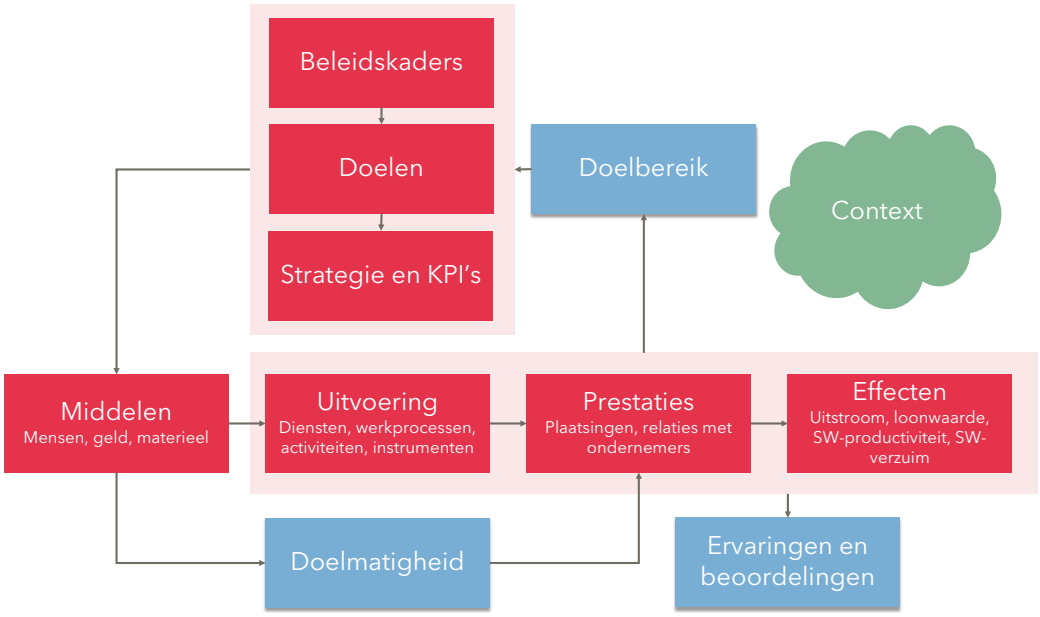
Achter de primaire processen van WerkBedrijf gaan de zogeheten secundaire processen schuil. Die hebben betrekking op intern-organisatorische zaken die ten dienste staan aan de primaire processen, zoals personeel en faciliteiten, innovatie, communicatie. Deze secundaire processen zijn ook geen onderwerp van de evaluatie. Een uitzondering hierop vormt de rol van **de professional**. Uit het document Sterke werkwoorden en latere strategienota's blijkt dat WerkBedrijf een expliciete visie heeft op het belang van de professional en een passende bedrijfscultuur bij de uitvoering van de taken.

1.3.2 Evaluatiekader

Als vertrekpunt voor de evaluatie van WerkBedrijf hebben wij een evaluatiekader opgesteld. Het evaluatiekader preciseert de concepten en begrippen voor de evaluatie. Op basis van het evaluatiekader hebben we ook de centrale vraagstelling uitgewerkt in een aantal onderzoeksvragen.

De onderstaande figuur toont het raamwerk voor de evaluatie.

Figuur 1.1 Evaluatiekader

De evaluatie van WerkBedrijf richt zich op de eerste plaats op het **beschrijven** van WerkBedrijf aan de hand van de volgende aspecten, concepten en begrippen:

- **Doelen en strategie**. Het gaat hierbij om de beleidskaders waarbinnen WerkBedrijf opereert en de doorvertaling daarvan in doelen, strategie en kritieke prestatie-indicatoren. We beschouwen dit als een gegeven. Het is van belang de doelen en strategie goed te beschrijven, omdat het de achtergrond vormt waartegen we de andere aspecten beoordelen.
- **Middelen**. WerkBedrijf zet middelen in (mensen, materieel, geld) om de doelen te behalen. Ook hierbij gaat het om een beschrijving.
- **Prestaties**. De dienstverlening van WerkBedrijf resulteert in concreet meetbare prestaties die zijn toe te schrijven aan de inzet van WerkBedrijf. Een plaatsing op werk is hiervan een voorbeeld. We beschrijven deze prestaties op basis van de door WerkBedrijf bijgehouden gegevens.
- **Effecten**. De dienstverlening van WerkBedrijf leidt tot (verder weg gelegen) effecten die niet alleen door WerkBedrijf, maar ook door externe factoren worden beïnvloed. Uitstroom uit de uitkering is hiervan een voorbeeld. We beschrijven deze effecten op basis van de door WerkBedrijf bijgehouden gegevens.
- **Context**. WerkBedrijf opereert in een specifieke context. Ontwikkelingen daarin, zoals nieuwe wetgeving en de groter wordende mismatch tussen de vraag van ondernemers en het aanbod van kandidaten, zijn enerzijds verklaringen voor de behaalde prestaties en effecten, en kunnen anderzijds invloed hebben op de toekomst en op de aanbevelingen uit de evaluatie.

De evaluatie van WerkBedrijf richt zich op de tweede plaats op het **beoordelen** van de volgende aspecten:

- **Uitvoering**. WerkBedrijf voert diensten uit voor ondernemers en kandidaten conform de dienstverleningsovereenkomsten met gemeenten. Daarbij werkt WerkBedrijf volgens een bepaalde visie op ondernemers- en kandidaatsdienstverlening en de rol van de professional daarbij. In de evaluatie beoordelen we hoe en in hoeverre WerkBedrijf de voorgenomen diensten en activiteiten heeft uitgevoerd en in hoeverre de uitvoeringspraktijk aansluit bij de visie op ondernemers- en kandidaatsdienstverlening zoals neergelegd in de strategie. Ook kijken we naar eventuele knelpunten en inefficiënties in het proces, zoals bij de terugmelding van kandidaten.
- **Doelbereik**. Doelbereik gaat over de mate waarin de voorgenomen doelen worden behaald. De doelen heeft WerkBedrijf omgezet in kritieke prestatie-indicatoren (KPI's) en kritieke succesfactoren (KSF's). Deze hebben betrekking op zowel uitvoering, resultaten als effecten. We beoordelen het doelbereik door de feitelijke gegevens over uitvoering, prestaties en effecten te vergelijken met de streefwaarden zoals neergelegd in indicatoren.
- **Prestaties en effecten**. De prestaties en effecten van WerkBedrijf beoordelen we ook door ze waar mogelijk te vergelijken met landelijke cijfers en die van organisaties in vergelijkbare arbeidsmarktregio's. We kijken daarbij niet naar de absolute cijfers, maar naar de richting van de ontwikkelingen. Zien we bijvoorbeeld trendbreuken in 2020 als gevolg van de coronacrisis?
- **Doelmatigheid**. Bij doelmatigheid draait het om de verhouding van prestaties en middelen. WerkBedrijf opereert doelmatig als de prestaties met de inzet van minder

middelen redelijkerwijs niet even goed gerealiseerd hadden kunnen zijn, en als het niet meer of betere programmaopbrengsten had kunnen realiseren met dezelfde inzet van middelen
- **Ervaringen en beoordelingen**. Van belang zijn ook de ervaringen en beoordelingen van belanghebbenden op alle bovengenoemde aspecten.

Niet in de figuur opgenomen zijn de aanbevelingen. Aanbevelingen vloeien voort uit de suggesties van gesprekspartners en uit de beoordeling van de bovenstaande aspecten, tegen de achtergrond van een veranderende context.

1.3.3 Deelvragen

Op basis van het raamwerk en de verschillende aspecten daarvan, hebben we negen onderzoeksvragen geformuleerd.

1. Wat zijn de beleidskaders voor WerkBedrijf en hoe zijn deze vertaald in organisatiedoelen en een strategie (missie, visie, diensten)?
2. Welke middelen heeft WerkBedrijf tot zijn beschikking?
3. Hoe en in hoeverre heeft WerkBedrijf zijn diensten voor ondernemers, kandidaten en gemeenten uitgevoerd en in hoeverre sluit de uitvoeringspraktijk aan bij de visie die WerkBedrijf heeft op ondernemers- en kandidaatsdienstverlening en de rol van de professional?
4. Welke resultaten en effecten heeft WerkBedrijf gerealiseerd?
5. Welke conclusies kunnen getrokken worden uit de door WerkBedrijf behaalde resultaten en effecten ten opzichte van vergelijkbare organisaties in andere arbeidsmarktregio's?
6. In hoeverre zijn de doelen in de afgelopen vijf jaar gerealiseerd vanuit het perspectief van ondernemers, kandidaten en gemeenten?
7. Hoe verhouden de behaalde resultaten zich tot de ingezette middelen?
8. Hoe worden de dienstverlening, prestaties en effecten van WerkBedrijf door ondernemers, kandidaten en gemeenten ervaren en beoordeeld?
9. Welke aanbevelingen naar de toekomst kunnen worden geformuleerd op grond van de resultaten en ervaringen in de afgelopen vijf jaar?

1.4 Onderzoeksverantwoording

1.4.1 Klankbordgroep

De evaluatie is begeleid door een commissie bestaande uit Lucile Braam (WerkBedrijf), Nick Derks (wethouder gemeente Wijchen), André van Ginkel (gemeente Nijmegen), Ina Hol (WerkBedrijf), Petra Molenaar (wethouder gemeente Nijmegen) en Huub van Nijnatten (werkorganisatie Druten Wijchen). De commissie is drie keer (online) bijeengekomen om het onderzoeksvoorstel, het evaluatiekader en het conceptrapport te bespreken en becommentariëren.

1.4.2 Documentstudie

Bij de uitvoering van de evaluatie zijn de diverse documenten bestudeerd die zijn aangeleverd door WerkBedrijf. Het gaat om beleidskaders, begrotingen en jaarrekeningen, verslagen van bestuursvergaderingen, voortgangsrapportages, overeenkomsten, jaarverslagen over klachten(afhandeling) en onderzoeksrapporten. Deze documenten hebben een feitelijk inzicht gegeven in de doelen, werkwijze, prestaties en effecten van WerkBedrijf.

1.4.3 Analyse cijfermatige informatie

Voor de evaluatie is een analyse uitgevoerd van kwantitatieve informatie over de uitvoering van taken door WerkBedrijf, de tevredenheid met de dienstverlening, de ontwikkeling van het bijstandsbestand en de prestatie-indicatoren van WerkBedrijf. Deze informatie is afkomstig van WerkBedrijf, CBS (banen en bijstandsdichtheid arbeidsmarktregio), VNG (waarstaatjegemeente.nl), Divosa (Benchmark Werk & Inkomen), Cedris (verdeling SW'ers over werkvormen), jaarverslagen van andere werkbedrijven en SBCM (ziekteverzuim SW).

Ook heeft een vergelijking plaatsgevonden van de prestaties van WerkBedrijf met de prestaties van vergelijkbare organisaties in andere arbeidsmarktregio's. Het gaat hierbij om een kwalitatieve vergelijking en geen benchmark. Vanwege verschillen in werkwijze, doelgroepen, operationalisering, definities en registratiesystemen is informatie van andere werkbedrijven in andere arbeidsmarktregio's meestal niet te vergelijken met die van WerkBedrijf.[3] Bovendien neemt de regio Rijk van Nijmegen niet deel aan de landelijke benchmarks die er zijn, zoals de Divosa Benchmark Werk en Inkomen. Ook komen de gegevens die CBS publiceert over de inzet van re-integratievoorzieningen niet overeen met de bij WerkBedrijf beschikbare gegevens. Zo lijkt het op basis van CBS-gegevens alsof het instrument loonkostensubsidie in de regio Rijk van Nijmegen nauwelijks wordt ingezet, terwijl uit de cijfers van WerkBedrijf een heel ander beeld ontstaat. Het is daardoor niet mogelijk een objectieve vergelijking te maken van de inzet van re-integratievoorziening in Rijk van Nijmegen en andere arbeidsmarktregio's.

1.4.4 Interviews

Bij stakeholders hebben we semigestructureerde (groeps)interviews afgenomen. Geïnterviewd zijn vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten, vertegenwoordigers van kandidaten, medewerkers van WerkBedrijf, samenwerkingspartners en ondernemers. In totaal hebben 61 personen deelgenomen aan een (groeps)interview.

In de onderstaande tabel staan de uitgevoerde interviews.

[3] Een voorbeeld: werkbedrijf Senzer publiceert net als WerkBedrijf in het jaarverslag informatie over de toegevoegde waarde per fte SW. Bij Senzer maken kandidaten uit de Participatiewet al meerdere jaren en in relatief grote aantallen gebruik maken van de voorziening nieuw beschut werk, terwijl deze mogelijkheid bij WerkBedrijf zeer beperkt wordt gebruikt. Hierdoor is de toegevoegde waarde per fte SW tussen deze twee organisatie niet te vergelijken.

Tabel 1.1 Geïnterviewde stakeholders

Stakeholder	Interviews
Gemeenten	7 interviews met wethouders 1 groepsgesprek met beleidsmedewerkers 1 groepsgesprek met uitvoerende medewerkers (o.a. inkomensconsulenten en participatiecoaches) 1 groepsgesprek met teamleiders
Kandidaten	3 groepsgesprekken met de kandidatenraad
Ondernemers	2 groepsgesprekken met ondernemers
MGR/WerkBedrijf	1 interview met de voorzitter van de MGR 2 interviews met directeuren 2 groepsgesprekken met managers 1 groepsgesprek met projectleiders 2 groepsgesprekken met consulenten
Samenwerkingspartners	5 interviews met samenwerkingspartners

De onderzoekers hebben vooraf aangegeven met welke typen gesprekspartners een interview wordt afgenomen. WerkBedrijf heeft vervolgens de contactgegevens van potentiële gesprekspartners doorgegeven. Bij de groep ondernemers zijn ondernemers geworven die hebben deelgenomen aan het klantonderzoek dat WerkBedrijf laat uitvoeren. In de vragenlijst is de vraag opgenomen of ondernemers bereid waren deel te neem aan een groepsgesprek ten behoeve van de evaluatie van WerkBedrijf. 21 ondernemers hebben daarop 'ja' gezegd. Deze zijn benaderd voor het groepsgesprek.

De interviews hebben met name informatie opgeleverd over de ervaringen met de dienstverlening, samenwerking, prestaties en verantwoording door WerkBedrijf. Ook hebben de gesprekspartners ideeën met ons gedeeld over verbetermogelijkheden.

1.4.5 Analyse

Op het verzamelde materiaal hebben we een overkoepelende analyse uitgevoerd. Daarbij hebben we de data thematisch ingedeeld met behulp van het evaluatiekader. Voor het trekken van conclusies hebben we datatriangulatie toegepast. Dat wil zeggen dat we onze uitspraken baseren op meerdere bronnen.

1.5 Leeswijzer

Dit rapport bestaat naast dit inleidende hoofdstuk uit vier hoofdstukken:

Hoofdstuk 2 beschrijft de oprichting, beleidskaders en context van WerkBedrijf. Ook bevat dit hoofdstuk de opvattingen van belanghebbenden over de organisatie die WerkBedrijf is en de strategische keuzes die zijn gemaakt. In dit hoofdstuk beantwoorden we deelvragen 1 en 2.

Hoofdstuk 3 gaat in op de uitvoering van de taken op het vlak van arbeidsbemiddeling, sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding. We beschrijven ook de veranderingen die zijn opgetreden in de dienstverlening en de ervaringen en opvattingen van belanghebbenden met de dienstverlening van WerkBedrijf. In dit hoofdstuk beantwoorden we deelvragen 3 en 8.

Hoofdstuk 4 bevat een analyse van de prestaties van WerkBedrijf en van het doelbereik en de doelmatigheid. Ook gaan we in op de verantwoording door WerkBedrijf en de opvattingen van belanghebbenden daarover. In dit hoofdstuk beantwoorden we deelvragen 4, 7 en 8.

Hoofdstuk 5 plaatst WerkBedrijf in een breder perspectief. We vergelijken de structuur, sturing en verantwoording en prestaties van WerkBedrijf met andere regionale uitvoeringsorganisaties en met landelijke cijfers. Hiermee beantwoorden we deelvraag 5.

Hoofdstuk 6 bevat de overkoepelende conclusies en aanbevelingen. We beantwoorden hierin ook de meer overkoepelende deelvragen 6, 8 en 9.

Beleidskaders en context van WerkBedrijf

Zeven gemeenten in het Rijk van Nijmegen hebben gezamenlijk besloten tot de oprichting van WerkBedrijf Rijk van Nijmegen. In dit hoofdstuk beschrijven we de achtergrond van deze samenwerking (2.1) en de beleidskaders van de ontstane organisatie (2.2). Ook beschrijven we de taken en middelen van WerkBedrijf (2.3). We gaan in paragraaf 2.4 in op ontwikkelingen in de context. Vervolgens beschrijven we de zienswijze van betrokkenen op de taken en middelen van WerkBedrijf, en de vraagstukken die daarbij spelen (2.5). We sluiten het hoofdstuk af met een tussenconclusie (2.6).

2.1 Oprichting WerkBedrijf Rijk van Nijmegen

2.1.1 Achtergrond en aanleiding

Samenwerking tussen gemeenten in het Rijk van Nijmegen is niet nieuw. Al lange tijd werken gemeenten in de regio op diverse terreinen samen. In 2011 is de basis gelegd voor een forse intensivering van de samenwerking tussen gemeenten in de regio om uitvoering te geven aan arbeidsmarktbeleid en de arbeidsbemiddeling van diverse doelgroepen. In 2013 hebben de, toen nog negen, gemeenten hun ambitie om meer samen te werken nader geconcretiseerd. Hun voornemen was om één regionaal Werkbedrijf te bouwen.[4] Per 1 januari 2015 is het

[4] Werk is de uitkomst!, p.3, Sterke Werkwoorden, p.6-7.

regionale WerkBedrijf Rijk van Nijmegen een feit. In dit regionale WerkBedrijf hebben zeven gemeenten hun krachten gebundeld: Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar Nijmegen en Wijchen.

De directe aanleiding voor het onderzoeken van verregaande samenwerking in de regio was de aankondiging van de Wet Werken naar Vermogen in 2011. Deze wet werd voor de invoering ervan controversieel verklaard. Met het aantreden van een nieuw kabinet werd als alternatief de Participatiewet geïntroduceerd. Zodoende kwam het in 2015 met de invoering van de Participatiewet alsnog tot één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt: de WSW, Wajong en Wwb. Gemeenten geven sindsdien uitvoering aan de Participatiewet.[5] In datzelfde jaar trad de Wet Banenafspraak in werking, waarin is vastgelegd dat werkgevers extra banen (125.000) voor mensen met een arbeidsbeperking creëren. Aan UWV en gemeenten was de opdracht om werkgevers te ondersteunen bij het realiseren van de extra banen. De indeling in 35 arbeidsmarktregio's bood daarvoor de structuur.[6] Met de Participatiewet ging ook een forse bezuinigingsopdracht gepaard. Het regionale participatiebudget nam af van bijna 19 miljoen euro in 2013 tot 15 miljoen euro in 2018. Bovendien is de groep uitkeringsgerechtigden in de Participatiewet toegenomen, omdat er een groep mensen is die geen toegang meer heeft tot de Wajong en de sociale werkvoorziening.[7] Dit vraagt om een efficiënte benutting van de beschikbare middelen.

Box: Arbeidsbemiddeling was complex en omslachtig

Voorafgaand aan de invoering van de Participatiewet en de oprichting van WerkBedrijf hadden ondernemers met een vraag naar personeel te maken met tal van regelingen en organisaties. Gemeenten, UWV, AWBZ-instellingen en SW-bedrijf Breed hadden allemaal aanbod en concurreerden met elkaar voor dezelfde beschikbare arbeidsplaatsen. Dit betekende ook dat ondernemers door verschillende organisaties benaderd werden, met elk hun eigen regelingen en instrumenten. Arbeidsbemiddeling was zodoende complex en omslachtig. [8]

Naast een wettelijke opdracht waren er andere redenen voor de gemeenten om meer samenwerking te zoeken. Ten eerste vroegen werkgevers om betere facilitering en ontzorging bij het aannemen van werkzoekenden met een verminderd arbeidsvermogen. Deze vraag is niet los te zien van de Banenafspraak en de extra door werkgevers te realiseren banen. Ten tweede vermindert de samenwerking de organisatorische kwetsbaarheid van de individuele gemeenten.[9] Ten derde biedt WerkBedrijf kansen om professionaliteit rondom arbeidsbemiddeling in één organisatie te bundelen.[10] Ten slotte is gesignaleerd dat diverse ontwikkelingen, waaronder demografische ontwikkelingen, samenwerking op diverse thema's wenselijk maken. Zo verschilt de leeftijdsopbouw van de beroepsbevolking tussen de

[5] Werk is de uitkomst!, p.3, Sterke Werkwoorden, p.6-7.

[6] Kennisdocument Wet Banenafspraak en quotum arbeidsbeperkten (2020); De Beleidsonderzoekers (2021) Perspectief op bestaanszekerheid en arbeidsparticipatie, p.192-194.

[7] Zo werkt het, p.9.

[8] Zo werkt het, p.4.

[9] Sterke Werkwoorden, p.7.

[10] Zo werkt het, p.3.

gemeenten en dat geldt ook voor het profiel van werkzoekenden en het beschikbare arbeidsaanbod. Door samen te werken kunnen gemeenten deze verschillen ondervangen.[11]

2.1.2 Structuur en inrichting

De zeven gemeenten hebben besloten tot de oprichting van een Modulair Gemeenschappelijke Regeling (MGR). Deze MGR bestaat uit twee uitvoeringsmodules, namelijk de module WerkBedrijf Rijk van Nijmegen en de module ICT Rijk van Nijmegen (iRvN). Het achterliggende idee hiervan is dat gemeenten in de regio een keuze kunnen maken voor de uitvoeringsmodules waar zij op aan willen sluiten en op welke niet. De module WerkBedrijf wordt inhoudelijk aangestuurd door de Bestuurscommissie Werk. Deze Bestuurscommissie Werk bestaat uit de Portefeuillehouders Werk van de zeven gemeenten, de regiomanager van UWV en de directeur van het WerkBedrijf. Formele besluiten worden genomen door het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur van de MGR. De Bestuurscommissie Werk bereidt de besluitvorming voor en adviseert aan het Algemeen en Dagelijks Bestuur.[12]

In 2015 zijn de afdelingen Werk van de zeven gemeenten opgegaan in WerkBedrijf Rijk van Nijmegen. In 2016 werd ook SW-bedrijf Breed onderdeel van het WerkBedrijf. Zij vormen gezamenlijk de uitvoeringsorganisatie WerkBedrijf Rijk van Nijmegen. Er is één re-integratieverordening Participatiewet voor de zeven samenwerkende gemeenten in het Rijk van Nijmegen vastgesteld. Dat betekent dat het instrumentarium ten aanzien van de arbeidsinschakeling op grond van de Participatiewet voor alle zeven gemeenten gelijk is. De deelnemende gemeenten hebben de taak van het opstellen van deze re-integratieverordening uitbesteed aan het Algemeen Bestuur van de MGR. In de re-integratieverordening zijn de voorzieningen opgenomen die WerkBedrijf kan inzetten voor kandidaten. Het is aan WerkBedrijf om te bepalen wat in een concreet geval een geschikte voorziening is. Daarmee ligt de uitvoeringsverantwoordelijkheid bij WerkBedrijf.[13] Gemeenten zijn wel verantwoordelijk voor het beleid: de gemeenteraden bepalen de strategische kaders en stellen de financiële middelen beschikbaar aan WerkBedrijf om deze kaders uit te voeren.[14]

Naast WerkBedrijf, die als uitvoeringsorganisatie fungeert, bestaat de Regionale Tafel Arbeidsmarkt (RTA). In 2017 is besloten tot oprichting hiervan, omdat werkzoekenden onvoldoende aansluiting vinden bij de vraag van werkgevers, en omdat als gevolg van ontwikkelingen nieuwe functies ontstaan waarvoor werkzoekenden onvoldoende passende kwalificaties hebben. Het doel van de RTA is de mismatch op de regionale arbeidsmarkt aan te pakken en te verkleinen. De RTA is een tactische werktafel die voorziet in samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs. In de RTA zijn vertegenwoordigd de wethouders Werk & Inkomen en Economische Zaken uit de arbeidsmarktregio Rijk van Nijmegen, ondernemers,

[11] Lokale belangen in een sterke regio, p.3.

[12] Daadwerkelijk, p.11-13; Lokale belangen in een sterke regio, p.5.

[13] Re-integratieverordening Participatiewet Rijk van Nijmegen, via: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR609294/1.

[14] Werk is de uitkomst, p.33.

vakbonden, onderwijsinstellingen, UWV en WerkBedrijf Rijk van Nijmegen.[15] De RTA valt buiten de scope van de evaluatie, maar is in diverse opzichten wel verbonden aan WerkBedrijf.

2.1.3 SW-bedrijf Breed

In 2012 is een start gemaakt met de transitie van SW-bedrijf Breed. Breed moest een omslag maken van productiebedrijf naar een arbeidsbemiddelingsbedrijf. De bedoeling was dat meer mensen buiten de muren van het SW-bedrijf aan de slag zouden gaan. Na afronding van dit transitieproces, in 2016, is Breed opgegaan in WerkBedrijf. Er is om een aantal redenen voor de integratie van Breed in WerkBedrijf gekozen. Ten eerste hebben zowel Breed als WerkBedrijf arbeidsbemiddeling als kernfunctie. Het lag voor de hand om die functies te verbinden. Ten tweede is binnen Breed veel kennis en expertise beschikbaar over mensen met een arbeidsbeperking, iets waar WerkBedrijf met de komst van nieuwe doelgroepen goed gebruik van zou kunnen maken. Ten derde betekent een bundeling van kennis en ervaring kansen voor de verdere professionalisering van het vak arbeidsbemiddeling. Ten slotte zou het "laten uitsterven" van Breed leiden tot kapitaalvernietiging.[16]

2.2 Beleidskaders

WerkBedrijf Rijk van Nijmegen is een arbeidsbemiddelingsbedrijf. WerkBedrijf heeft als belangrijkste taak om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt bij elkaar te brengen, voor de doelgroepen van gemeenten: namelijk mensen die onder de Participatiewet vallen en onder de Wet maatschappelijke ondersteuning.

2.2.1 Missie en visie

De opvatting van WerkBedrijf bij de start in 2015 was dat werk de uitkomst moet zijn.[17] Het streven is zoveel mogelijk mensen te bemiddelen naar zo regulier mogelijk werk binnen bedrijven. De ambitie van WerkBedrijf is zodoende om tot een inclusieve arbeidsmarkt te komen, waaraan iedereen, ook mensen met een arbeidsbeperking, duurzaam kunnen deelnemen.[18] Als missie hanteert WerkBedrijf dat het *steeds meer organisaties wil verrijken met verrassende mensen*. Dat komt concreet tot uiting in de visie dat alle organisaties in de regio Rijk van Nijmegen met meer dan 25 werknemers in dienst, minimaal één kandidaat afkomstig van WerkBedrijf in dienst hebben.[19] In 2017 werd dit aangescherpt tot het streven dat *WerkBedrijf in 2019 is uitgegroeid tot het meest toonaangevende bedrijf van ons land op het gebied van arbeidsbemiddeling. […] We staan erom bekend dat we een partner zijn, die maatschappelijk verantwoord ondernemen mogelijk en makkelijk maakt*. Centraal in de visie staan een scherpere

[15] Netwerkovereenkomst Regionale Tafel Arbeidsmarkt.

[16] Sterke Werkwoorden, p.8; Zo werkt het!, p.5.

[17] Sterke Werkwoorden, p.10.

[18] Werk is uitkomst, p.9.

[19] Daadwerkelijk in bedrijf, p.9.

focus op de bedrijfsdienstverlening aan ondernemers en een positiever mensbeeld van kandidaten.[20]

WerkBedrijf heeft drie kernwaarden geformuleerd voor de organisatie:

- Iedereen is van waarde: iedereen doet mee
- We gaan uit van wat mensen wel kunnen. Vanuit dit perspectief zijn er voor iedereen kansen op de arbeidsmarkt.
- Goede relaties zijn de sleutel tot succes: (blijvend) investeren in een relatie gericht op vertrouwen en wederkerigheid.[21]

2.2.2 Doelen en uitgangspunten

Om te realiseren dat zoveel mogelijk kandidaten werk krijgen en behouden bij reguliere bedrijven, intensiveert WerkBedrijf de contacten met werkgevers, professionaliseert het de dienstverlening en zet instrumenten in om werkgevers en kandidaten te ondersteunen.[22] In de kern bestaat de dienstverlening van WerkBedrijf uit drie aspecten, namelijk bedrijfsdienstverlening, kandidaatsbenadering en de verbindingsfunctie tussen werkgevers en kandidaten (matching). Op elk van deze taken zijn doelen geformuleerd. Daar gaan we hier nader op in.

De ambitie voor de **bedrijfsdienstverlening** is dat WerkBedrijf een betrouwbare en waardevolle partner wil zijn voor werkgevers die zoeken naar arbeidscapaciteit, voor een passende prijs en die maatschappelijk verantwoord is. Doel is om werkgevers te faciliteren en te ondersteunen bij het invullen van de garantiebanen. Samen met werkgevers creëert WerkBedrijf mogelijkheden om mensen naar betaald werk te laten groeien. De vraag van werkgevers staat centraal bij het ontwikkelen van kandidaten. WerkBedrijf is gericht op de buitenwereld en ziet de ondernemer als klant. De bedrijfsdienstverlening is zodoende leidend voor WerkBedrijf.[23]

De ambitie voor de **kandidaatsbenadering** is zoveel mogelijk kandidaten perspectief te bieden op werk en hen mogelijkheden te bieden om zelf hun kansen te vergroten en te benutten. WerkBedrijf werkt mensgericht en integraal, in plaats van dat de verschillende regelingen en verschillend beleid het uitgangspunt van de dienstverlening vormen. Daarbij gaat WerkBedrijf uit van de kansen die iemand heeft op het vinden van een baan. Om de ambitie te kunnen realiseren, is het uitgangspunt dat re-integratie op de werkvloer plaatsvindt. Dat betekent dat kandidaten snel in contact worden gebracht met bedrijven.[24]

Specifiek voor jonge mensen zet WerkBedrijf in op het bestrijden van de jeugdwerkloosheid en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Daartoe trekt WerkBedrijf samen op met onderwijs

---

[20] Daadwerkelijk in bedrijf, p.2.

[21] Meer dan werk, p.19.

[22] Werk is de uitkomst, p.9-10.

[23] Werk is de uitkomst, p.10; Sterke Werkwoorden, p.11; Daadwerkelijk in bedrijf, p.8.

[24] Sterke Werkwoorden, p.16-19; Werk is de uitkomst, p.10.

en bedrijfsleven, om passende stage- en leerwerkplekken beschikbaar te stellen en ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk jongeren met een startkwalificatie de arbeidsmarkt opgaan.[25]

De essentie is dat WerkBedrijf werkgevers (bedrijven) en kandidaten (werkzoekenden) met elkaar in **verbinding** brengt. Daartoe werkt WerkBedrijf oplossingsgericht, en sluit WerkBedrijf aan bij de vraag van de werkgever en bij de vaardigheden van de kandidaat.[26] WerkBedrijf brengt bedrijven en kandidaten rechtstreeks met elkaar in contact om partijen een goed beeld te geven van capaciteiten en mogelijkheden over en weer.[27]

2.2.3 Dienstverleningsovereenkomst

Jaarlijks sluit elke gemeente een dienstverleningsovereenkomst af met de MGR WerkBedrijf. In deze dienstverleningsovereenkomst is vastgelegd welke diensten WerkBedrijf uitvoert namens de gemeenten. Alle gemeenten maken gebruik van de basisdienstverlening van WerkBedrijf. Daartoe hevelen gemeenten het participatiebudget over naar WerkBedrijf. Daarnaast maken gemeenten afspraken over maatwerk en eventueel meerwerk, wat betrekking heeft op extra opdrachten en projecten. Maatwerk wordt betaald uit het participatiebudget en meerwerk vanuit andere middelen die zij in willen zetten voor de arbeidsbemiddeling.[28]

2.3 Taken en middelen

WerkBedrijf is verantwoordelijk voor de arbeidsbemiddeling van mensen met een arbeidsbeperking. WerkBedrijf onderscheidt een aantal groepen kandidaten:

- Mensen die onder de Participatiewet vallen (met en zonder verminderde loonwaarde);
- Mensen met een WSW-indicatie;
- Mensen met een indicatie arbeidsmatige dagbesteding.

Het doel van WerkBedrijf is dat zoveel mogelijk kandidaten uitstromen naar zo regulier mogelijke arbeid. WerkBedrijf kan voorzieningen inzetten om plaatsingen bij werkgevers te realiseren. De keuze voor de inzet van voorzieningen is afhankelijk van de kandidaat en van de werkgever. Het uitgangspunt is om de meest lichte, maar adequate voorziening in te zetten.[29]

Box: in te zetten voorzieningen

- *Werkgeversbonus*
- *Proefplaatsing*
- *(Tijdelijke) loonkostensubsidie*
- *Jobcoaching*

[25] Werk is de uitkomst, p.10.

[26] Sterke Werkwoorden, p.20.

[27] Daadwerkelijk in bedrijf, p.8.

[28] Werk is de uitkomst, p.27.

[29] Re-integratieverordening Participatiewet Rijk van Nijmegen.

- *Leerwerkplek*
- *Ontwikkeltraject*
- *Taalstages en oriëntatietrajecten voor anderstaligen*
- *Beschut werken*
- *Scholing*
- *Diagnose*
- *Premie voor het werken op een participatieplaats*
- *Overige vergoedingen*

2.3.1 Bedrijfsdienstverlening

Om uitstroom van kandidaten naar passend werk te kunnen realiseren, zijn werkgevers nodig die behoefte hebben aan arbeidskrachten. Bedrijven creëren de werkgelegenheid die nodig is om kandidaten aan het werk te helpen. Daarom stelt WerkBedrijf de bedrijfsdienstverlening centraal: ondernemers zijn de klanten van WerkBedrijf. In de kern draait de bedrijfsdienstverlening om het ontzorgen van de werkgever.[30] WerkBedrijf wil zich in de dienstverlening opstellen als partner van werkgevers. Werkgevers worden sterker aangesproken op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid, onder andere door middel van de Banenafspraak, en WerkBedrijf adviseert en ondersteunt bedrijven met oplossingen en mogelijkheden voor de invulling van die verantwoordelijkheid.[31]

2.3.2 Kandidaatsdienstverlening

WerkBedrijf gaat uit van wat kandidaten wel kunnen bij de toeleiding naar de arbeidsmarkt. WerkBedrijf onderscheidt in de kandidaatsdienstverlening vier groepen kandidaten op basis van hun afstand tot de arbeidsmarkt. De dienstverlening van WerkBedrijf is (gedeeltelijk) afhankelijk van het type kandidaat.

1. Werkfit: mensen die, met een beetje ondersteuning, regulier werk kunnen vinden.
2. Tijdelijke ondersteuning: mensen die zich kunnen ontwikkelen naar regulier werk met de juiste (tijdelijke) ondersteuning/interventies.
3. Structurele ondersteuning: mensen die structureel ondersteuning nodig hebben.
4. Zeer intensieve begeleiding: mensen die structureel zeer intensieve begeleiding nodig hebben om op de arbeidsmarkt actief te kunnen zijn.[32]

2.3.3 Verbindingsfunctie

Uiteindelijk draait het om de match tussen vraag en aanbod: weten werkgever en kandidaat elkaar te vinden? Het is de taak van WerkBedrijf om hen bij elkaar te brengen. De verbindingsfunctie is in feite de essentie van WerkBedrijf. De verbindingsfunctie komt pas tot uiting wanneer zowel kandidaat als werkgever bekend zijn bij WerkBedrijf. Aan de ene kant moet de vraag van de werkgever goed in beeld zijn en aan de andere kant moeten de

[30] Sterke Werkwoorden, p.11.

[31] Sterke Werkwoorden, p.9.

[32] Sterke Werkwoorden, p.18.

vaardigheden en competenties van de kandidaat in kaart zijn gebracht. Het is aan WerkBedrijf om werkgevers en kandidaten direct met elkaar in contact te brengen.

Om daadwerkelijk tot een match te komen kan WerkBedrijf instrumenten inzetten. De inzet van passende en aantrekkelijke arrangementen draagt bij aan het verbinden van kandidaten en bedrijven.[33] Een duurzame match vraagt meer dan alleen het in contact brengen van werkgever en kandidaat. De verbindingsfunctie bestaat uit:

- Goede voorbereiding van kandidaat en werkgever, zodat beide vooraf weten wat er wordt verwacht;
- Bemiddeling van kandidaten;
- Ontwikkeling van kandidaten op de werkplek of ter voorbereiding op een werkplek, zowel op het gebied van vakvaardigheden als werknemersvaardigheden;
- Begeleiding op het werk, hetzij tijdelijk hetzij structureel. Jobcoaching draagt bij aan het voorkomen van uitval, het ontzorgt de ondernemer en verhoogt de motivatie van de kandidaat;
- Keuze voor en advisering over type contract aan de werkgever;
- Monitoring en nazorg, om de duurzaamheid van de match te bestendigen.[34]

2.3.4 Samenwerking

Om tot goede bedrijfsdienstverlening en kandidaatsdienstverlening te komen, resulterend in een duurzame match tussen vraag en aanbod, is samenwerking nodig met andere partijen. Natuurlijk is de samenwerking met werkgevers van belang. Daarnaast zoekt WerkBedrijf samenwerking met onder andere kennisinstellingen, met zorgaanbieders en sociaal wijkteams, en met UWV.

Om de kans op plaatsingen van kandidaten te vergroten is tevens samenwerking gezocht met andere partijen die bijdragen aan het vinden van betaald werk. Voorbeelden daarvan zijn uitzendbureaus, het Bureau Zelfstandigen en particuliere organisaties die een rol spelen in de bemiddeling van kandidaten. Ook met UWV is de samenwerking aangehaald, die eveneens een rol heeft in de arbeidsbemiddeling en zodoende beschikt over een netwerk van werkgevers.

De samenwerking met onderwijsinstellingen dient drie doelen. Ten eerste dragen onderwijsinstellingen bij aan het ontwikkelen van kandidaten, zodat zij beter zijn toegerust voor de arbeidsmarkt. Ten tweede hebben onderwijsinstellingen een belangrijke rol in het voorkomen van schooluitval en het waar nodig terugleiden naar onderwijs van jongeren die zijn uitgevallen. Ten derde doet WerkBedrijf een beroep op onderwijsinstellingen om prioriteit te geven aan een goede aansluiting van het geboden onderwijs op de vraag van de arbeidsmarkt.

Daarnaast werkt WerkBedrijf samen met partijen op het brede terrein van zorg en activering. Een deel van de kandidaten van WerkBedrijf heeft langdurige zorg nodig en woont bijvoorbeeld in een zorginstelling. Voor andere kandidaten geldt zij soms een extra steuntje in de rug kunnen

[33] Sterke Werkwoorden, p.20.

[34] Sterke Werkwoorden, p.20-21; Meer dan werk, p.10.

gebruiken op het gebied van zorg en ondersteuning, bijvoorbeeld van het sociaal wijkteam of van de vrijwilligerscentrale. Zodoende heeft samenwerking met zorgpartijen ten eerste tot doel om kandidaten te identificeren. Ten tweede kunnen partijen op het gebied van zorg en ondersteuning bijdragen aan het ontwikkelen van kandidaten ter voorbereiding op werk. Ten derde hebben zorgpartijen een rol in het begeleiden van kandidaten op het werk of op andere leefgebieden, zodat zij op het werk kunnen functioneren. Te denken valt aan schuldhulpverlening of het inzetten van een Wmo-voorziening.

2.3.5 Financiële middelen

De zeven samenwerkende gemeenten leveren een financiële bijdrage aan WerkBedrijf. Voor de bekostiging van de sociale werkvoorziening wordt voor elke SW-medewerker een kostprijs per SE[35] bepaald. De bijdrage van elke gemeente is gebaseerd op basis van het aantal SE deelnemers in die gemeente.[36] Voor Mook en Middelaar geldt de bijdrage SW niet.

Voor onderdeel Werk is de totale bijdrage van gemeenten opgebouwd uit een aantal componenten, namelijk het participatiebudget (p-budget, inclusief de integratieuitkering Nieuw Begeleiding en Nieuw Wajong), een deel van het Wmo-budget voor arbeidsmatige dagbesteding (AD), loonkostensubsidies voor de uitvoering van beschut werk (BW), loonkostensubsidies voor banenafspraak-kandidaten (regulier) en eventueel extra budget dat gemeenten inzetten bovenop het participatiebudget (meerwerk).[37]

In de afgelopen jaren is de begroting van WerkBedrijf afgenomen van 81 miljoen in 2016 naar 75 miljoen in 2020. Het meeste geld (circa 60%) wordt ingezet voor de sociale werkvoorziening. De kosten hangen vooral samen met de salariskosten van (gemiddeld in 2020) 1.557 SW-medewerkers. Het overige gaat naar onderdeel Werk en wordt ingezet voor onder andere voorzieningen (zoals ontwikkeltrajecten, arbeidsmatige dagbesteding, jobcoaching en loonkostensubsidies), banenarrangementen kansberoepen, oude en nieuwe lokale afspraken met gemeenten, huisvesting en personeel (uitvoering).

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de financiële resultaten die het WerkBedrijf in de afgelopen jaren heeft geboekt.

Tabel 2.1 Financiële resultaten WerkBedrijf (incl. SW)

Jaar	Totale baten	Totale lasten	Resultaat
2016	€ 81.038.000	€ 80.890.000	€ 148.000
2017	€ 78.484.000	€ 78.294.000	€ 190.000
2018	€ 78.386.000	€ 78.883.000	- € 496.000
2019	€ 78.635.000	€ 78.563.000	€ 72.000
2020	€ 75.175.000	€ 72.849.000	€ 2.326.000

[35] 1 SE staat gelijk aan 1 FTE in de SW-sector.

[36] Jaarstukken 2017, p.37.

[37] Begroting 2016-2020.

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, is in de meeste jaren een positief resultaat geboekt. Voor het jaar 2018 hebben de gemeenten een aanvullende declaratie ontvangen. Dit vanwege meer uitgaven aan loonkostensubsidie dan eerder geraamd en een declaratie inzake verhoging van het participatiebudget. De aanvullende declaratie kwam daarnaast voort uit een overschrijding aan loonkostensubsidies en meer uitgaven aan arbeidsmatige dagbesteding.[38] Het jaar 2020 was, gezien de coronacrisis, een bijzonder jaar. WerkBedrijf, zowel het onderdeel Werk als de Sociale Werkvoorziening, laat een flink positief resultaat zien, onder andere doordat extra toegekende middelen niet zijn ingezet. Vanwege de coronacrisis zijn er minder trajecten ingezet, resulterend in een onderbesteding van instrumentgelden. Ook is minder personeel ingehuurd in de uitvoering en ondersteuning.[39]

De programmalasten voor het onderdeel WERK bestaan uit onder andere de loonkostensubsidie, arbeidsmatige dagbesteding, de inzet van instrumenten en algemene uitvoeringslasten. Een overzicht van baten en lasten voor het onderdeel WERK is opgenomen in tabel 2.2.

Tabel 2.2 Overzicht van baten en lasten voor de Participatiewet/WERK (x € 1.000)

	Baten	Programmalasten	Overhead
2016	€ 19.984	€ 19.959	.
2017	€ 20.475	€ 16.779	€ 3.697
2018	€ 23.187	€ 19.334	€ 3.852
2019	€ 23.606	€ 18.840	€ 4.766
2020	€ 21.432	€ 17.363	€ 4.068

De SW-voorziening wordt apart bekostigd. Gemeenten dragen naar rato bij aan de Sociale Werkvoorziening, gebaseerd op het aantal SW-medewerkers (naar SE). Gemeenten krijgen een vergoeding van het Rijk voor SW-medewerkers (rijksbijdrage) en daarnaast leveren gemeenten een aanvullende bijdrage. Sinds 2015 stromen er geen nieuwe mensen meer in de sociale werkvoorziening. Dit is terug te zien in de begroting: in de afgelopen jaren zijn zowel de baten als de programmalasten afgenomen. De SW laat in alle jaren een voordelig resultaat zien. Daar zijn verschillende verklaringen voor, waaronder lagere overheadkosten en een stijging van de toegevoegde waarde per SE[40]. Voor de SW gold dat de personele lasten moesten worden afgebouwd als gevolg van de aflopende inkomsten uit de Sociale Werkvoorziening.[41]

Wel heeft WerkBedrijf te maken gehad met financiële tegenvallers op de SW. Zo is gesignaleerd dat de arbeidsproductiviteit bij sommige medewerkers af is genomen, het ziekteverzuim lag in 2019 relatief hoog met een omzetdaling tot gevolg en in 2018 was sprake van minder

[38] Jaarrekening 2018, p.70.

[39] Jaarrekening 2020, p.43.

[40] Equivalent van FTE in de Sociale Werkvoorziening.

[41] Jaarrekening 2018, p.68.

declarabele uren. In tabel 2.3 is een overzicht opgenomen van baten en lasten voor de Sociale Werkvoorziening.

Tabel 2.3 Overzicht van baten en lasten voor de Sociale Werkvoorziening (x € 1.000)

	Baten	Programmalasten	Overhead
2016	€ 61.054	€ 60.931	.
2017	€ 57.087	€ 53.212	€ 3.874
2018	€ 54.683	€ 51.340	€ 3.343
2019	€ 53.937	€ 50.998	€ 2.939
2020	€ 50.430	€ 47.328	€ 3.102

2.3.6 Overeenkomsten met gemeenten

WerkBedrijf maakt onderscheid tussen de basisdienstverlening, maatwerk en meerwerk. Zoals eerder in dit hoofdstuk aan bod is gekomen, nemen alle gemeenten de basisdienstverlening af en maken zij aanvullende afspraken over de invulling van maatwerk en eventueel meerwerk. De basisdienstverlening en maatwerk worden door gemeenten bekostigd vanuit het participatiebudget, meerwerk financieren gemeenten uit extra middelen die zij willen inzetten. De verhouding tussen de basisdienstverlening en maatwerk is in de loop der jaren veranderd. Het aandeel maatwerk is toegenomen, waardoor gemeenten meer en beter lokale accenten kunnen leggen in de dienstverlening van WerkBedrijf. Er is sprake van een gestage terugloop van de afname van meerwerk. In 2020 heeft alleen de gemeente Nijmegen meerwerk afgenomen. Een deel van het meerwerkbudget werd door het WerkBedrijf ingezet voor personeelskosten en zodoende heeft de afname van het budget consequenties voor het aantal formatieplaatsen gehad.[42]

Uit een analyse van het afgenomen maat- en meerwerk blijkt dat gemeenten hun eigen accenten leggen (zie bijlage 1). We zien dat gemeenten inzetten op diverse doelgroepen. Zo zijn er projecten voor 50-plussers gestart, voor migranten (arbeids- en asiel) en voor jongeren. Enkele projecten waren gericht op specifieke sectoren waarin meer kans is op werk, zoals de zorg. Ook zijn er projecten gestart in een aantal gemeenten die meer gericht zijn op werkgevers, met name op het vergroten van de bekendheid van WerkBedrijf bij werkgevers en het aangaan van nieuwe samenwerkingen.

Voor een aantal kleinere gemeenten is lokale zichtbaarheid en nabijheid van belang: zij zetten in op dienstverlening van WerkBedrijf op een locatie binnen de eigen gemeente, bijvoorbeeld door een consulent een aantal dagen in de gemeente te hebben, of door het organiseren van inloopdagen bij de bibliotheek. Ook is in een aantal gemeente ingezet op samenwerking met lokale ondernemers en aansluiting bij de sociale wijkteams.

[42] Jaarstukken 2018, p.26.

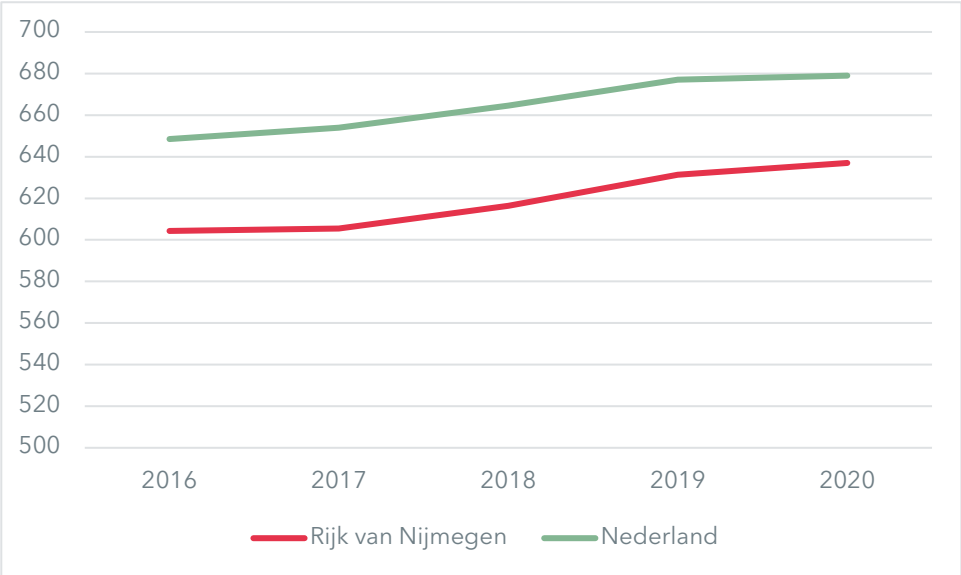
2.4 Ontwikkelingen in de context

In de omgeving van WerkBedrijf hebben zich ontwikkelingen voorgedaan die van invloed zijn geweest op WerkBedrijf. We gaan in deze paragraaf beknopt in op enkele van de belangrijkste ontwikkelingen in de context.

2.4.1 Regionale arbeidsmarkt en economie

WerkBedrijf ging in 2015 van start in een periode van economisch herstel na de economische crisis die duurde van 2008 tot 2013. In de jaren die volgden was het landelijke beeld er duidelijk één van economisch herstel. Het aantal banen nam toe en het werkloosheidspercentage nam af. In de regio Rijk van Nijmegen was eveneens sprake van een positieve ontwikkeling, maar de economische groei is minder sterk dan landelijk. Uit onderstaande grafiek blijkt dat de ontwikkeling van het aantal banen in de regio onder het landelijke gemiddelde ligt, hoewel sprake is van een positieve trend.[43]

Figuur 2.1 Aantal banen per 1.000 inwoners tussen 15-74 jaar

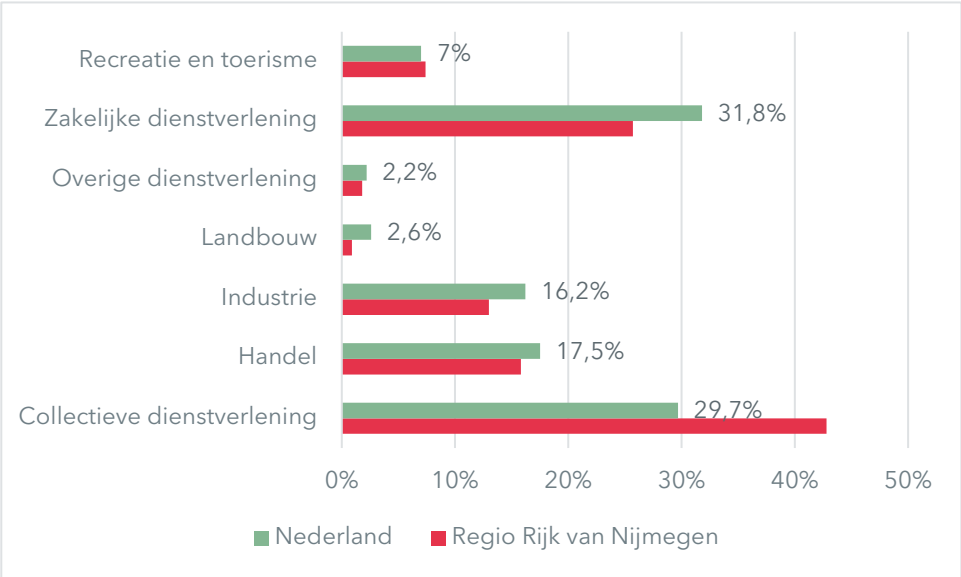

Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research

De groei van werkgelegenheid op landelijk niveau is toe te schrijven aan een aantal sectoren, namelijk communicatie, industrie, bouw en handel. Deze sectoren zijn minder vertegenwoordigd in de regio Rijk van Nijmegen dan landelijk. Sectoren die sterk aanwezig zijn in de regio zijn overheid, zorg & welzijn en onderwijs. Deze sectoren profiteren niet direct van economische ontwikkelingen en daar is dan ook een minder sterke banengroei zichtbaar.

[43] Jaarverslagen 2016-2019.

Figuur 2.2 Werkgelegenheid naar sector in 2020

Bron: LISA

Er is sprake van een mismatch tussen vraag en aanbod in de regio Rijk van Nijmegen. Daarom heeft WerkBedrijf er met name vanaf 2018 op ingezet om vraag en aanbod beter op elkaar te laten aansluiten. Samen met ondernemers in kansrijke sectoren zijn projecten opgezet voor werkzoekenden om zich vakinhoudelijk en qua werknemersvaardigheden te ontwikkelen.[44] De RTA is onder andere opgericht om een verbetering in aansluiting van vraag en aanbod te realiseren.

2.4.2 Complexere problematiek kandidaten

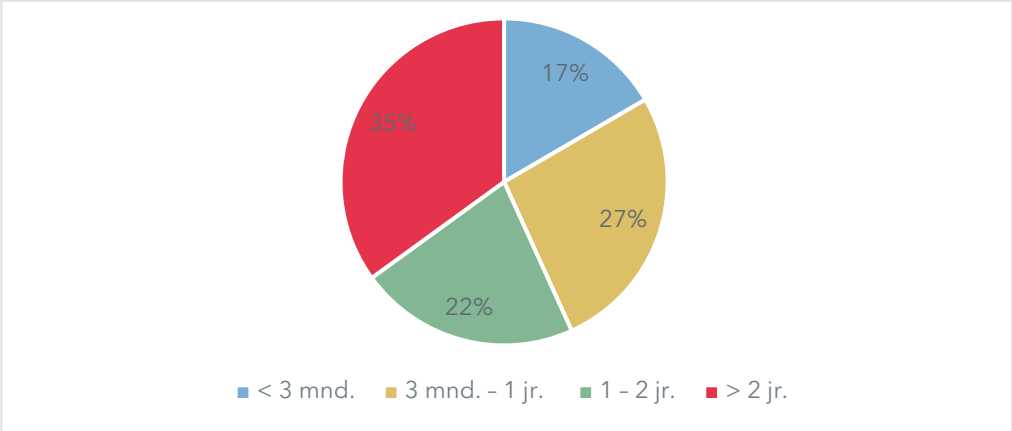
Al in 2015 constateerde WerkBedrijf in de jaarstukken dat de populatie in de bijstand 'zwaarder' wordt. Dat komt enerzijds doordat gemeenten sinds de invoering van de Participatiewet verantwoordelijk zijn geworden voor mensen met een arbeidsbeperking. Ook speelt de grote instroom van statushouders uit Syrië en Eritrea vanaf 2015 een rol. Anderzijds is de uitstroom van de meest kansrijke kandidaten toegenomen als gevolg van de gunstige conjunctuur in de periode 2015 t/m begin 2020, waardoor met name moeilijker bemiddelbare kandidaten bij WerkBedrijf terechtkomen of blijven. Meer kandidaten hebben hierdoor langere en intensievere ondersteuning nodig, signaleert WerkBedrijf.

In 2020 heeft WerkBedrijf een evaluatie uitgevoerd van de intake en diagnose. Het evaluatierapport gaat ook in op de duur van de dienstverlening voor kandidaten (zie figuur 2.3). Het blijkt dat de grootste groep kandidaten in het bestand (35%) meer dan twee jaar dienstverlening ontvangt. Van deze groep van 1.500 kandidaten hebben er 900 geen indicatie voor een arbeidsbeperking. Bij deze groep wordt de standaard dienstverleningstermijn van

[44] WerkBedrijf, Jaarverslag 2018.

twee jaar overschreden. Uit het rapport blijkt dat het om kandidaten gaat met fysieke beperkingen, mentale belemmeringen, een verborgen agenda en/of motivatieproblemen.

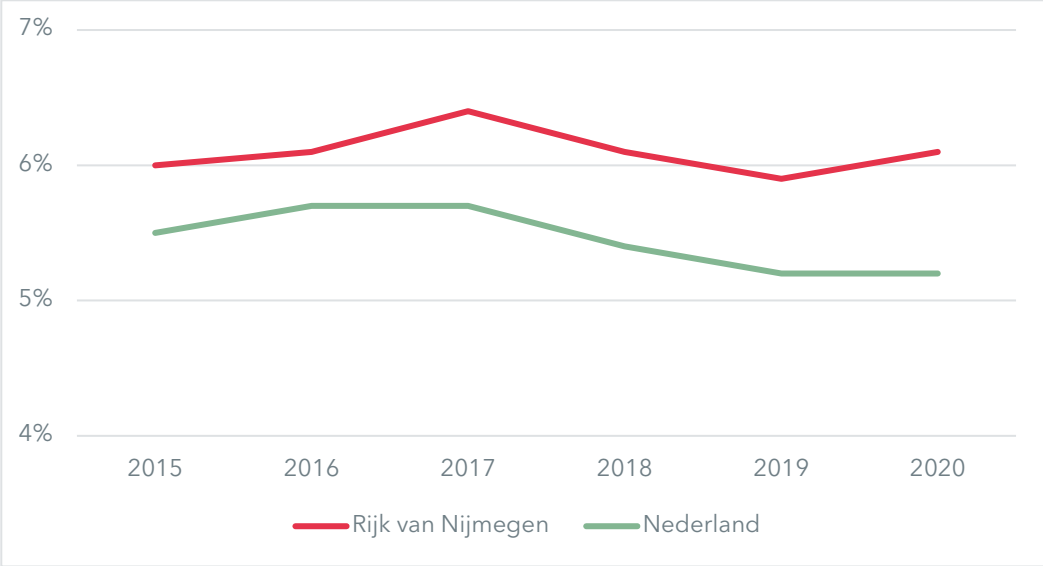
Figuur 2.3 Trajectduur van kandidaten in 2020

Bron: WerkBedrijf, rapportage evaluatie intake en diagnose (2020)

De regio Rijk van Nijmegen kent relatief veel mensen met een bijstandsuitkering: het landelijk gemiddelde ligt onder het aantal bijstandsgerechtigden in de regio. Wel volgt het percentage bijstandsgerechtigden in de regio globaal de landelijke trend bij de toe- en afname van bijstandsgerechtigden.

Figuur 2.4 Percentage inwoners met een bijstandsuitkering

Bron: CBS - Participatiewet

2.4.3 Coronacrisis

De coronacrisis was een van de belangrijkste ontwikkelingen in de context van WerkBedrijf in 2020 en 2021. De beperkingen van de coronamaatregelen hebben volgens WerkBedrijf veel impact gehad op alle facetten van de bedrijfsvoering. De gevolgen waren merkbaar in de dienstverlening aan zowel kandidaten als werkgevers. Werknemers in bepaalde sectoren kwamen plotseling thuis te zitten, zeker die werknemers met tijdelijke contracten. Zo meldden zich in de eerste coronagolf relatief veel jongeren die een nulurencontract hadden en die opeens zonder werk zaten. Voor kandidaten van WerkBedrijf gold dat zij niet bemiddeld konden worden naar werk in bepaalde sectoren, omdat de werkgelegenheid plotseling sterk was gedaald. Sectoren die sterk geraakt zijn, zijn bijvoorbeeld de horeca en de detailhandel. En ook in het groen en de schoonmaak liepen werkkansen terug. Dit zijn sectoren waar WerkBedrijf normaal gesproken relatief veel kandidaten kan plaatsen. Van invloed op de kandidaatsdienstverlening was ook dat er niet of nauwelijks face-to-face contact met kandidaten kon plaatsvinden. WerkBedrijf heeft op de coronabeperkingen ingespeeld door meer online diensten voor kandidaten aan te bieden en door vaker te bemiddelen naar sectoren waar nog wel vraag was. WerkBedrijf kon ondernemers helpen bij hun vraag naar toezichthouders (bijvoorbeeld voor winkels) en verkeersregelaars (bij teststraten). In de zorgsector is sprake van een tekort aan arbeidskrachten, maar er is vooral vraag naar gediplomeerd personeel. Daar speelde WerkBedrijf op in met opleidingstrajecten in de zorg.

Ook binnen de SW was de impact van corona groot. Een deel van de SW-medewerkers kon tijdens de eerste coronagolf tijdelijk niet werken omdat de opdrachtgever minder werk had of geen coronaproof werkplek kon bieden. Thuiszitten had veel impact op SW-medewerkers. De structuur viel weg en eenzaamheid en sociaal isolement lagen op de loer. WerkBedrijf heeft er daarom voor gekomen om redelijk snel (tijdens de eerste coronagolf) SW-medewerkers weer (in kleine groepen) te laten werken. Daarnaast huurt WerkBedrijf sinds medio 2020 een extra locatie. Op die manier probeert WerkBedrijf iedereen, met inachtneming van de RIVM-maatregelen, weer te laten werken.

Voor veel ondernemers was 2020 een pittig jaar. Sommige ondernemers zagen zich geconfronteerd met gedwongen sluitingen, maar voor alle ondernemers gold dat zij aanpassingen in het werk moesten doen. Ondernemers bleken (veel) voorzichtiger te zijn in het aannemen van personeel door de ervaren onzekerheid. Het detacheren van kandidaten is een manier om risico's weg te nemen voor ondernemers.

WerkBedrijf verwacht een na-ijleffect van de coronacrisis. Het is nodig om in te spelen op de risico's die ondernemers ervaren in het aannemen van personeel. Daarom heeft WerkBedrijf besloten mogelijkheden voor (groeps-) detacheringen verder te ontwikkelen. En voor kwetsbare kandidaten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt geldt dat zij moeten concurreren met werkzoekenden die recent hun baan hebben verloren. Er is dus meer, andere en mogelijk blijvende ondersteuning nodig voor kwetsbare kandidaten om duurzame arbeidsparticipatie te realiseren. Ook verwacht WerkBedrijf dat er een groep zelfstandigen is die actief was in een sector die (te) langzaam herstelt. Zij zullen zich moeten heroriënteren op de arbeidsmarkt.

2.5 Opvattingen over beleidskaders, taken en middelen

Bij WerkBedrijf Rijk van Nijmegen zijn veel verschillende partijen betrokken. Zij hebben allemaal een andere rol en positie, en vanuit die hoedanigheid soms ook een ander perspectief op WerkBedrijf. In deze paragraaf brengen we de ervaringen met en opvattingen over de positionering, taken en middelen van WerkBedrijf in beeld.

2.5.1 Spanningsveld tussen regionaal en lokaal

Geïnterviewde betrokkenen, zowel van gemeenten als van WerkBedrijf, zijn het erover eens dat de regionale schaal waarop WerkBedrijf opereert voordelen biedt. We komen hierop in het volgende hoofdstuk uitgebreider terug, als we de opvattingen over de uitvoering van taken bespreken.

Uit de interviews komt duidelijk naar voren dat sprake is van een spanningsveld met lokale belangen en het lokale perspectief. WerkBedrijf is een uitvoeringsorganisatie, maar de individuele gemeenten blijven verantwoordelijk voor de dienstverlening aan hun eigen burgers. Wethouders leggen zodoende verantwoording af aan hun gemeenteraden over de resultaten voor hun eigen burgers. We signaleren dat hier sprake is van een soms lastige spagaat: het gaat voor de zeven gemeenten uiteindelijk niet zozeer om de regionale prestaties, maar om de lokale prestaties. Het regionale niveau waarop het WerkBedrijf acteert vraagt om een regionaal perspectief, met een goede afweging van de verschillende belangen. Het is echter het lokale belang, de lokale prestaties en het lokale perspectief wat voor gemeenten onder aan de streep prevaleert. De ene gemeente heeft hierbij meer oog voor het regionale perspectief dan de andere gemeente.

"Je ontkomt er niet aan: bestuurders kijken naar 'what's in it for me'. Dat geeft altijd discussie. Het uitgangspunt dat we alles samen doen is dan heel ver weg."

In de interviews met betrokkenen komt naar voren dat het tijd heeft gekost om tot een goede rol- en taakverdeling te komen tussen gemeenten en WerkBedrijf. En hoewel die verdeling inmiddels uitgekristalliseerd is, doen zich nog steeds sturingsvraagstukken voor. Er gaat veel geld naar WerkBedrijf en er ligt een grote beslissingsbevoegdheid, maar gemeenten hebben naar hun gevoel weinig sturingsmogelijkheden. Dat schuurt. Daar komt bij dat de ene gemeente sterker een verlies van autonomie voelt dan de andere. Het is in die context dat we de behoefte van gemeenten aan controle moeten zien. Gemeenten willen meer grip krijgen op de dienstverlening en dat komt tot uiting in onder andere verzoeken tot meer inzicht in de dienstverlening en overleg over individuele klanten. De behoefte aan sturing en controle wordt door WerkBedrijf soms ervaren als een gebrek aan vertrouwen.

Uit de interviews blijkt dat gemeenten verschillen in hun houding ten opzichte van WerkBedrijf. Er is sprake van verschillen in politieke kleur en zodoende ook in hun visie op de bedrijfs- en

kandidaatsdienstverlening. Een andere verklaring voor de verschillen in houding tussen gemeenten is mogelijk te vinden in de omvang van gemeenten: er zijn gemeenten die voldoende groot zijn om dienstverlening zelf aan te bieden. En hoewel er een functionerend model is gevonden om de dienstverlening op punten aan te passen aan lokale wensen, zijn niet alle lokale wensen uit te voeren door een regionale organisatie als WerkBedrijf. We signaleren dat sprake is van uiteenlopende wensen ten aanzien van de inzet op verschillende doelgroepen, waarbij de ene gemeente om specifieke aandacht voor bijvoorbeeld jongeren vraagt, terwijl de andere gemeente meer inzet op 50-plussers wil zien. Daarnaast blijkt dat gemeenten verschillend aankijken tegen onder andere de inzet van instrumenten, het toekennen van voorzieningen aan kandidaten en het opleggen van maatregelen. Dit maakt het voor WerkBedrijf niet goed mogelijk om één duidelijke, regionale, lijn te hanteren. Kortom, de verschillende gemeenten hebben allemaal een eigen visie en een eigen afwegingskader en dat is niet gemakkelijk te verenigen met één gezamenlijke uitvoeringsorganisatie.

Uit de interviews komt duidelijk naar voren dat het spanningsveld tussen regionale en lokale belangen een risico vormt voor WerkBedrijf. Aan de ene kant is er vertrouwen dat iedereen inziet dat het regionale niveau het geëigende niveau is om vraag en aanbod bij elkaar te brengen. Aan de andere kant wordt gesignaleerd dat sprake is van afkalvend draagvlak en de roep om het zelf te doen in enkele gemeenten dominanter wordt. Daarbij speelt mee dat de bestuurders die ooit besloten hebben tot oprichting van WerkBedrijf, en die zich daar dus aan verbonden hadden, niet meer in functie zijn. En nieuwe bestuurders maken andere afwegingen en keuzes.

2.5.2 Budgettaire middelen en de inzet daarvan

De spanningen tussen het regionale en lokale perspectief die in de vorige paragraaf aan de orde zijn gekomen, hebben tevens een financiële component in zich. Gemeenten maken het volledige participatiebudget over aan WerkBedrijf. Het gaat voor gemeenten om veel geld. Zij moeten daar verantwoording over afleggen op lokaal niveau. Het is vanuit dat perspectief dat sommige gemeenten zich afvragen of de middelen die zij investeren in WerkBedrijf in verhouding staan tot de opbrengsten. Die opbrengsten zien zij primair als lokale uitstroom uit de uitkering. Er zijn enkele gemeenten die constateren dat er weinig van “hun” kandidaten zijn bemiddeld, terwijl de kosten hoog zijn.

Uit het onderzoek blijkt dat er gemeenten zijn die ruimer in hun financiële middelen zitten en gemeenten die te maken hebben met budgettaire krapte of zelfs forse tekorten. Wanneer sprake is van financiële tekorten, neemt de druk op het WerkBedrijf om lokale resultaten te boeken toe.

Aangezien gemeenten hun volledige participatiebudget overmaken naar WerkBedrijf, is er bij gemeenten zelf weinig ruimte voor dienstverlening aan kandidaten. Uit de interviews komt naar voren dat daar bij een aantal gemeenten wel behoefte aan is. De oorzaak daarvan is gelegen in het feit dat WerkBedrijf een deel van de aangeleverde kandidaten niet kan bemiddelen naar werk en deze kandidaten terug meldt aan gemeenten. Dat betekent dat er een groep bijstandsgerechtigden is die geen dienstverlening krijgt, omdat het gemeenten ontbreekt aan de middelen. We gaan hier in paragraaf 2.5.3 nader op in.

"Vorig jaar zijn er uit mijn gemeente heel weinig mensen door WerkBedrijf naar werk toegeleid. Als je dan kijkt naar welk bedrag is overgemaakt naar WerkBedrijf, dan kun je vragen stellen bij je Return on Investment."

In 2020 heeft WerkBedrijf veel financiële middelen overgehouden. De oorzaak hiervan is gelegen in de coronacrisis: er zijn extra middelen door het Rijk toegekend, terwijl er minder of andere dienstverlening kon plaatsvinden. Dat overschot is overgeheveld naar 2021. Uit de interviews komt naar voren dat een aantal betrokkenen vanuit gemeenten zich afvragen of de middelen niet anders besteed hadden kunnen worden. Bovendien is het voor sommige gemeenten moeilijk uit te leggen dat ze met financiële tekorten te maken hebben, terwijl WerkBedrijf er met hun financiële middelen niet in slaagt die uit te geven. Het is voor deze gemeenten zodoende moeilijk om verantwoording af te leggen aan de gemeenteraad. Daar komt bij dat WerkBedrijf in de beleving van een aantal gemeenten laat was met het afleggen van verantwoording over het budgettaire overschot.

2.5.3 Doelgroep van de kandidaatsdienstverlening: wie wel en wie niet?

WerkBedrijf richt zich in zijn dienstverlening op kandidaten die bemiddelbaar zijn. Er is zodoende een groep kandidaten die niet in bemiddeling wordt genomen of na verloop van tijd wordt terug gemeld aan gemeenten. Het is aan de individuele gemeenten om eventueel dienstverlening aan deze kandidaten aan te bieden. Uit de interviews blijkt dat voor gemeenten niet altijd duidelijk is waarom kandidaten worden terug gemeld. Daarbij speelt mee dat er gemeenten zijn die aangeven dat een meerderheid van hun bijstandsgerechtigden niet in bemiddeling is genomen door WerkBedrijf. Daarover is bij een aantal betrokkenen onvrede, aangezien er evenmin financiële middelen zijn in deze gemeenten om die groep kandidaten dienstverlening aan te bieden: de gemeenten maken het volledige participatiebudget over aan WerkBedrijf. We signaleren dat een discussie plaatsvindt over de doelgroep van WerkBedrijf, waarbij het specifiek gaat om de vraag of WerkBedrijf ook dienstverlening moet bieden aan kandidaten die (nog) niet bemiddelbaar zijn. Er zijn ook gemeenten die er op aan lijken te sturen een deel van het participatiebudget niet over te maken naar WerkBedrijf, zodat zij zelf dienstverlening kunnen bieden aan deze kandidaten.

Zodoende signaleren we ook ten aanzien van de keuzes in de kandidaatsdienstverlening dat sprake is van een spanningsveld. Aan de ene kant vragen gemeenten om meer aandacht voor moeilijke bemiddelbare kandidaten, die minder kans hebben op uitstroom naar betaald werk. Aan de andere kant sturen gemeenten sterk op de prestaties van WerkBedrijf in termen van uitstroom. Zoals in paragraaf 2.5.2 aan bod is gekomen vinden gemeenten hun lokale uitstroomcijfers van groot belang als maatstaf voor de kwaliteit van de dienstverlening van WerkBedrijf. Deze twee overwegingen zijn moeilijk met elkaar te verenigen. Uit de interviews

komt naar voren dat de prikkel om snel kandidaten aan het werk te helpen als groot wordt ervaren.

Werkgevers hebben veel vraag naar arbeidskrachten. WerkBedrijf en gemeenten zijn het er over eens dat de huidige arbeidsmarkt kansen biedt voor de doelgroep. Daarom wordt het door alle betrokkenen als een goed moment ervaren om met de moeilijker bemiddelbare kandidaten aan de slag te gaan. Wel wijzen enkele betrokkenen van WerkBedrijf erop dat het simpele feit dat er vacatures zijn nog niet betekent dat de doelgroep dan ook goed bemiddeld kan worden. Er ligt volgens een aantal betrokkenen een taak voor WerkBedrijf om zowel aan werkgevers als aan gemeenten beter uit te leggen wie hun kandidaten zijn en met welke beperkingen zij te maken hebben.

2.5.4 Bedrijfsdienstverlening versus kandidaatsdienstverlening

In de visie van WerkBedrijf staat de bedrijfsdienstverlening centraal. Dat is een bewuste keuze geweest bij de start van WerkBedrijf. Er was in de beleving van betrokkenen een omslag in de focus nodig, die meer gericht was op de ondernemer en minder volledig gericht was op de kandidaat. Achter de schermen wordt erkend dat beide partijen nodig zijn, maar het is de overtuiging van WerkBedrijf dat uitsluitend een kandidaatsbenadering te beperkt is. Daarom is door WerkBedrijf sterk ingezet op goede dienstverlening aan werkgevers.

We concluderen hieruit dat de dienstverlening vanuit WerkBedrijf in de praktijk gericht is op beide partijen, zowel op de kandidaat als op de ondernemer. WerkBedrijf presenteert zich echter als gericht op ondernemers. Uit de interviews met vertegenwoordigers van gemeenten blijkt dat gemeenten ook het gevoel hebben dat WerkBedrijf zich sterk richt op ondernemers. Een aantal gemeenten vraagt meer aandacht in de strategie en werkwijze van WerkBedrijf voor de kandidaat. Niet duidelijk is of er daadwerkelijk (te) veel aandacht is voor de bedrijfsdienstverlening, of dat de marketing van WerkBedrijf dusdanig effectief is gebleken dat gemeenten denken dat het uitsluitend om de ondernemer gaat in de dienstverlening. Ten aanzien hiervan signaleren we twee zaken. Aan de ene kant blijkt uit interviews met consulenten van WerkBedrijf dat zij zich veel meer op kandidaten dan op ondernemers richten. Zij geven aan het moeilijk te vinden werkgevers te werven voor wie zij geen (passende) kandidaten hebben, dus dat ze bij een kandidaat een werkgever zoeken en niet andersom. Een samenwerkingspartner geeft aan dat consulenten de kandidaat centraal stellen en zij veel oog en aandacht hebben voor zorgvragen. Aan de andere kant richt WerkBedrijf zich volgens betrokkenen op relatief makkelijk bemiddelbare kandidaten, en blijven de kandidaten met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt meer buiten beeld. Gemeenten denken zelf kandidaten met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt wél op te kunnen en willen pakken.

2.5.5 Marktbewerking

WerkBedrijf opereert op regionale schaal. Door als één WerkBedrijf naar buiten te treden is duidelijker waar ondernemers en kandidaten terecht kunnen, was het idee. Breed wordt erkend dat het werkveld hierdoor inderdaad minder verkokerd is, omdat niet langer elke gemeente zelf kandidaten en werkgevers met elkaar probeert te matchen. Aan de andere kant stellen we vast dat UWV niet is opgenomen in WerkBedrijf. UWV bemiddelt zodoende binnen dezelfde regio

een andere groep kandidaten richting dezelfde werkgevers in de regio. Om die reden is nog altijd geen sprake van één duidelijk loket voor bemiddeling van mensen met een uitkering in de regio. Dit speelt mogelijk werkgevers en kandidaten parten, maar hier is geen onderzoek naar gedaan. Hoewel sprake is van samenwerking tussen UWV en WerkBedrijf zien sommige betrokkenen reden om meer als één organisatie naar buiten te treden; wat niet wil zeggen dat beide organisaties moeten integreren.

Meerdere betrokkenen signaleren dat er sprake is van een mismatch op de arbeidsmarkt. Enerzijds zijn er mensen werkloos die wel graag willen en kunnen werken. Anderzijds hebben werkgevers veel vacatures open staan. Het blijkt in de praktijk moeilijk om deze mismatch tussen vraag en aanbod te overbruggen. Vanuit deze achtergrond denken enkele betrokkenen dat er een andere rol voor WerkBedrijf weggelegd kan zijn. Zo stelt een bestuurder dat WerkBedrijf zich meer als arbeidsbemiddelingsbedrijf zou kunnen profileren. Nu bemiddelt het WerkBedrijf uitsluitend kandidaten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, maar die taak zou verbreed kunnen worden naar de bemiddeling van mensen zonder uitkering die wel langs de kant staan. Ook suggereren enkele betrokkenen dat WerkBedrijf zich meer zou kunnen richten op de ontwikkeling en opleiding van kandidaten om de mismatch op de arbeidsmarkt aan te pakken. Dit raakt zodoende ook aan de onderwijssector. Een strategie gericht op ontwikkeling en omscholing biedt mogelijk kansen voor meer plaatsingen in tekortsectoren. Verder zijn er betrokkenen die aangeven dat een goede bedrijfsdienstverlening en een betere aansluiting van vraag en aanbod gerealiseerd kan worden door het vestigingsklimaat voor werkgevers onder de loep te nemen. WerkBedrijf zou, in samenwerking met andere partijen in de regio, kunnen proberen specifieke werkgevers die aansluiten bij het profiel van de eigen kandidaten naar de regio te trekken.

2.6 Deelconclusie

WerkBedrijf is een samenwerkingsverband van zeven gemeenten die de uitvoering van de Participatiewet, Sociale Werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding voor rekening neemt. Er is één re-integratieverordening en zodoende is het instrumentarium in de zeven gemeenten gelijk. WerkBedrijf heeft als ambitie om tot een inclusieve arbeidsmarkt te komen, waaraan iedereen, ook mensen met een arbeidsbeperking, duurzaam kunnen deelnemen. Het uitgangspunt in de dienstverlening is dat iedereen van waarde is. De focus ligt op wat mensen wel kunnen.

Ondernemers zijn nodig om kandidaten kansen op werk te bieden. Daarom stelt WerkBedrijf de bedrijfsdienstverlening centraal: ondernemers zijn de klanten. De komst van WerkBedrijf heeft er niet toe geleid dat er één duidelijk loket voor werkgevers en werkzoekenden is. UWV heeft namelijk een vergelijkbare functie in de arbeidsmarktbemiddeling van werkzoekenden: UWV richt zich voor andere doelgroepen op dezelfde werkgevers in de regio. UWV en WerkBedrijf werken in de uitvoering wel samen.

In de omgeving van WerkBedrijf hebben zich in de jaren 2015 tot 2021 een aantal relevante ontwikkelingen voorgedaan. De economische ontwikkeling was in de jaren na de start van WerkBedrijf gunstig, wat zich uitte in een groeiend aantal banen in de arbeidsmarktregio en een

dalende bijstandsafhankelijkheid van de bevolking, al bleef de regio wel achter bij de landelijke ontwikkeling. De kandidaten die WerkBedrijf bedient hebben in de afgelopen jaren vaker te maken met een arbeidsbeperking, motivatieproblemen of complexe problematiek. Meer kandidaten hebben hierdoor langere en intensievere ondersteuning nodig. De coronacrisis in 2020 heeft veel impact gehad op alle facetten van de bedrijfsvoering. Kandidaten, SW-medewerkers en medewerkers van WerkBedrijf kwamen tijdelijk thuis te zitten. Ondernemers bleken voorzichtiger te zijn in het aannemen van personeel door de ervaren onzekerheid.

Bij gemeenten is sprake van verschillende wensen en behoeften. Dat heeft geleid tot een verschuiving naar meer maatwerkdienstverlening, waardoor gemeenten individuele afspraken over de dienstverlening kunnen maken. Dit is een manier om tegemoet te komen aan lokale wensen en belangen, maar hiermee zijn niet alle lokale wensen te ondervangen. De verschillen tussen gemeenten qua wensen, politieke kleur, visie en afwegingskader maken het soms lastig om tot een duidelijke regionale lijn te komen. Dat maakt het lastig voor WerkBedrijf om de taken efficiënt uit te voeren. Het besef is aanwezig bij gemeenten dat de regionale schaal waarop WerkBedrijf opereert voordelen biedt, maar in de praktijk overheerst het lokale perspectief voor gemeenten. Uiteindelijk blijven gemeenten verantwoordelijk voor de dienstverlening aan hun eigen burgers en zij moeten daarover verantwoording afleggen. Ook financiële overwegingen doen ertoe: gemeenten dragen hun participatiebudget over aan WerkBedrijf en zij willen daar primair op lokaal niveau de resultaten van zien. Dit geldt zeker voor die gemeenten die te maken hebben met een krappe begroting. We signaleren zodoende dat sprake is van een wezenlijk spanningsveld tussen het regionale en lokale perspectief. Dit komt tot uiting in de behoefte aan controle op de uitvoering die diverse gemeenten aan de dag leggen. Het draagvlak voor WerkBedrijf lijkt in een aantal gemeenten te verminderen.

Het vraagt inspanningen van alle betrokkenen om het spanningsveld tussen het regionale en lokale perspectief te overbruggen. Enerzijds vraagt WerkBedrijf de lokale politiek om de uitvoering meer los te laten. Anderzijds kan het gevoel van eigenaarschap bij gemeenten ten opzichte van WerkBedrijf verbeterd worden. Dit vraagt transparantie en een heldere verantwoording met sturingsmogelijkheden voor gemeenten.

Uitvoering taken

In dit hoofdstuk evalueren wij de wijze waarop WerkBedrijf zijn diensten heeft uitgevoerd en wat ondernemers, kandidaten en gemeenten daarvan vinden. Daarbij kijken we eerst naar de werkwijze (3.1), uitgesplitst naar kandidaatsdienstverlening), bedrijfsdienstverlening, sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding. Vervolgens brengen we in kaart hoe de werkwijze en dienstverlening in de afgelopen jaren zijn veranderd. Daarna beschrijven we de ervaringen met en opvattingen over de dienstverlening (3.3). We sluiten het hoofdstuk af met een tussenconclusie (3.4).

3.1 Werkwijze in de praktijk

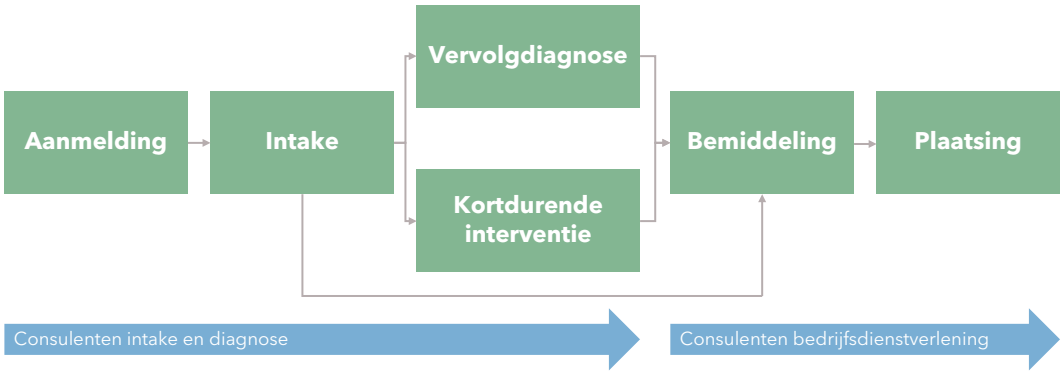
3.1.1 Kandidaatsdienstverlening

Voor de dienstverlening voor kandidaten heeft WerkBedrijf een interne WerkWijzer opgesteld.[45] De WerkWijzer beschrijft het dienstverleningsproces, de activiteiten en de taken van de verschillende functionarissen van WerkBedrijf. Het dienstverleningsproces voor kandidaten is opgedeeld in een aantal fases. Figuur 3.1 toont het dienstverleningsproces in hoofdlijnen vanuit

[45] WerkWijzer WerkBedrijf Rijk van Nijmegen.

het perspectief van de kandidaat. Onder de figuur lichten we de kernelementen van de dienstverlening toe.

Figuur 3.1 Dienstverleningsproces voor kandidaten

Bron: WerkWijzer WerkBedrijf Rijk van Nijmegen

- **Aanmelding en intake**. Kandidaten melden zichzelf aan of worden door gemeenten, scholen, sociale wijkteams en andere instanties aangemeld voor de dienstverlening van WerkBedrijf. Eerst worden kandidaten uitgenodigd voor een startbijeenkomst, waarin ze te horen krijgen wat WerkBedrijf is, wat hun rechten en plichten zijn en wat van hen wordt verwacht. Vervolgens heeft een kandidaat één of meer gesprekken met een consulent intake en diagnose over waar de kandidaat staat, wat hij wil bereiken, wat hem daarin belemmerd en wat juist kan helpen. Dit resulteert in een bemiddelingsprofiel. Daarin wordt een uitspraak gedaan over de inzetbaarheid en de meest passende werkvorm en werksoort, dat is de indeling in sectoren die WerkBedrijf hanteert. Ook komen aan de orde: werknemersvaardigheden, gezondheid in relatie tot werk; motivatie; vakvaardigheden, sollicitatievaardigheden; beschikbaarheid/ flexibiliteit/ randvoorwaarden.
- **Vervolgdiagnose en kortdurende interventies**. Om een nauwkeuriger beeld te krijgen van de kandidaat wordt soms een vervolgdiagnose gesteld. Daarbij kan de consulent intake en diagnose drie typen instrumenten inzetten:
    a. Een praktijkdiagnose, waarbij kandidaten gedurende 14 weken verschillende soorten (eenvoudige) werkzaamheden verrichten om de werkmogelijkheden, begeleidingsbehoefte, benodigde werkplekaanpassingen en werknemersvaardigheden in kaart te brengen.
    b. Een onderzoek door een specialist zoals een arbeidspsycholoog, een arbeidsdeskundige of een arbo-arts.
    c. Een digitaal diagnose-instrument dat bijvoorbeeld talenten en de mate van redzaamheid van de kandidaat in kaart brengt. Beschikbare instrumenten zijn onder meer de NOA Talentenscan en (in het verleden) de ABC-meting.

  Ook worden in deze fase regelmatig kortdurende interventies ingezet om de kandidaat voor te bereiden op bemiddeling naar werk. Het gaat daarbij om workshops en trainingen gericht op onder meer empowerment, sollicitatietraining, beroepsoriëntatie en op trainingen voor specifieke doelgroepen zoals jongeren, statushouders, hoger opgeleiden en kandidaten met een arbeidsbeperking.

- **Bemiddeling naar werk**. Zodra helder is wat de kandidaat kan en welk werk bij hem of haar past, wordt de kandidaat overgedragen aan een nieuwe consulent, de consulent bedrijfsdienstverlening.[46] Deze consulent helpt en ondersteunt de kandidaat met het vinden van een passende baan. De consulent begeleidt kandidaten en heeft daarnaast contacten met ondernemers in een bepaalde werksoort. Afhankelijk van het bemiddelingsprofiel is de begeleiding in deze fase meer of minder intensief. In deze fase kunnen kandidaten de volgende instrumenten en trajecten aangeboden krijgen:
    a. (Groeps)activiteiten gericht op matchen op werk, zoals vacatures voorleggen en bespreken, speeddates en andere activiteiten met ondernemers, specifieke workshops en het uitvoeren van opdrachten die de consulent heeft meegegeven.
    b. Ontwikkeltrajecten. Hierin ontwikkelen kandidaten die nog onvoldoende werknemersvaardigheden hebben hun werknemersvaardigheden bij veelal sociale organisaties die een passende plek, werkomgeving en begeleiding kunnen bieden. Gedurende het ontwikkeltraject werkt de kandidaat met behoud van uitkering.
    c. Vakgerichte scholing, zoals een VCA-certificaat.
- **Plaatsing en ondersteuning.** In de laatste fase gaat de kandidaat aan het werk. Sommige kandidaten, zoals die met een indicatie banenafspraak, blijven daarbij begeleiding en ondersteuning van WerkBedrijf ontvangen. Denk hierbij aan de inzet van een jobcoach. Wanneer plaatsing niet lukt, meldt WerkBedrijf kandidaten terug bij de gemeente. De volgende vormen van dienstverband zijn mogelijk:
    a. Regulier in dienst.
    b. Detachering van kandidaten bij een werkgever (individueel of in groepen).
    c. Werken met behoud van uitkering in de vorm van een proefplaatsing (maximaal 3 maanden), leerwerkplek (maximaal 6 maanden) of ontwikkeltraject (maximaal 12 maanden).

Voor jongeren en statushouders wijkt de praktijk op een aantal punten af. De belangrijkste verschillende voor jongeren zijn[47]:

- **Aanmelding en intake**. Jongeren kunnen zichzelf aanmelden, kunnen door de gemeente aangemeld worden of zijn soms al in beeld via het netwerk dat WerkBedrijf heeft met scholen. Denk aan jongeren vanuit het praktijkonderwijs of speciaal onderwijs en aan voortijdig schoolverlaters. Voor jongeren geldt bovendien na de intake een wettelijke zoekperiode van vier weken waarin de jongere zelf op zoek gaat naar werk of opleiding. Een consulent van WerkBedrijf ondersteunt de jongeren tijdens deze periode. De inzet is dat zij voor het einde van de zoekperiode werk hebben gevonden of weer naar school zijn en dat de uitkering niet nodig is.
- **Vervolgdiagnose en kortdurende interventies** Bij het stellen van een vervolgdiagnose zijn specifieke instrumenten gericht op jongeren beschikbaar, zoals de talentenexpeditie. Ook is er in deze fase bij jongeren regelmatig contact met het netwerk rondom jongeren vanuit onderwijs, bureau Leerplicht, sociale (wijk)teams en MEE.
- **Bemiddeling naar werk of school**. Bij jongeren kan bemiddeling zowel gericht zijn op werk of als terugkeer naar school.

---

[46] Er is ook een senior consulent bedrijfsdienstverlening. Deze heeft als extra taken het aangaan van nieuwe relaties met bedrijven die nog niet bekend zijn bij WerkBedrijf of het UWV en is leidinggevende van geplaatste (SW-)medewerkers in geval van groepsdetachering.

[47] Dienstenboek Meer dan werk.

De dienstverlening voor statushouders wijkt op de volgende punten af[48]:

- **Aanmelding en intake**. Statushouders worden door gemeenten bij WerkBedrijf aangemeld. Statushouders beginnen met een digitaal assessment in de eigen taal. Zo ontstaat een beeld van opleiding, werkervaring, niveau Nederlands en Engels, competenties en gezondheid. De uitkomsten gebruikt de gespecialiseerde consulent bij het intakegesprek.
- **Bemiddeling naar werk of school**. Net als bij jongeren kunnen ook statushouders zowel naar werk als naar school geleid worden. Bij bemiddeling naar werk kan de consulent specifieke instrumenten inzetten, zoals:
    - Taalstage. Deze stage is gericht op het verbeteren van de Nederlandse taal. Daarnaast is een tweede doelstelling het opdoen van ervaring in een Nederlandse werkomgeving en het verbeteren van de werknemersvaardigheden. De productie die de stagiair levert is ondergeschikt.
    - Oriëntatietraject. Doel van de inzet van een oriëntatietraject is dat de kandidaat bezig is met een zinvolle dagbesteding (eventueel naast zijn inburgeringstraject), zijn Nederlandse taalvaardigheid verbetert en zijn werknemersvaardigheden verbetert. Aan het einde van het traject weet de statushouder welke arbeidsrichting het beste aansluit bij zijn interesses en kansen op de huidige arbeidsmarkt en hij weet of hij nog een (BOL)opleiding kan volgen in Nederland en zo ja welke.
    - Leerwerkplek, waar statushouders werken en leren combineren. Zo volgen ze een opleiding én oefenen ze in een werksituatie verder met de Nederlandse taal.

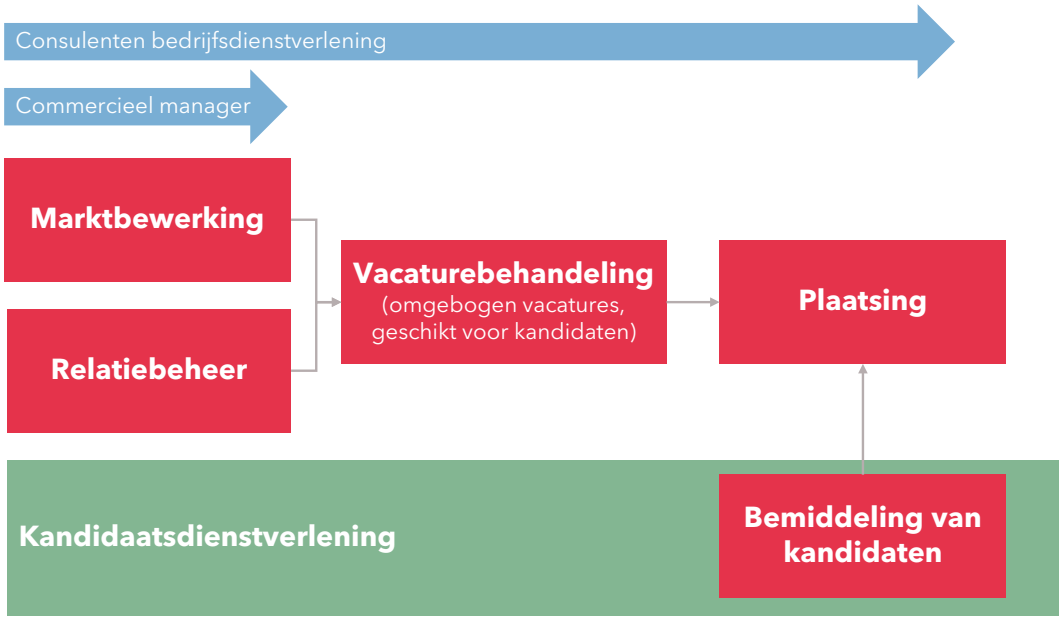
3.1.2 Bedrijfsdienstverlening

Net als voor de kandidaatsdienstverlening bevat de interne WerkWijzer van WerkBedrijf ook een procesbeschrijving van de bedrijfsdienstverlening.[49] Het dienstverleningsproces voor ondernemers is opgedeeld in een aantal activiteiten. Figuur 3.2 toont het dienstverleningsproces in hoofdlijnen. Daarin is ook de relatie met de kandidaatsdienstverlening weergegeven. Onder de figuur lichten we de kernelementen van de dienstverlening toe.

[48] Dienstenboek Meer dan werk.

[49] WerkWijzer WerkBedrijf Rijk van Nijmegen.

Figuur 3.2 Bedrijfsdienstverlening in hoofdlijnen

Bron: WerkWijzer WerkBedrijf Rijk van Nijmegen

- **Marktbewerking**. Marktbewerking is het planmatig benaderen van ondernemers in de regio, met als doel het generen van aanvragen voor werk voor kandidaten. WerkBedrijf streeft daarbij na om bij de ondernemer langs te gaan. Verantwoordelijk hiervoor zijn enerzijds de commercieel managers, die zich richten op ondernemers met meer dan 50 werknemers, en anderzijds de consulenten bedrijfsdienstverlening, die zich richten op ondernemers met minder dan 50 werknemers. WerkBedrijf stemt de marktbenadering af met adviseurs van UWV WERKbedrijf en met accountmanagers van de gemeentelijke afdelingen Economische Zaken. Bij de marktbewerking maakt WerkBedrijf onderscheid tussen 'koude acquisitie' bij ondernemers die nog niet bekend zijn of al langer dan een jaar geen zaken doen met WerkBedrijf, en 'warme acquisitie' bij bekende ondernemers. Tijdens het benaderen van ondernemers proberen de consulenten bedrijfsdienstverlening kennis op te doen van de strategie en werkprocessen van het bedrijf, zodat ze in staat zijn een samenwerkingsrelatie op te bouwen en mogelijkheden te vinden voor geschikt werk voor kandidaten. Daarbij worden de zeven werksoorten in het achterhoofd gehouden die WerkBedrijf onderscheidt: grijs en groen; zakelijke dienstverlening; schoonmaak; productie, magazijn en logistiek; horeca, zorg en verkoop; bouw, ict, toezicht en techniek.
- **Vacaturebehandeling**. Wanneer er geschikt werk is gevonden bij een ondernemer, leidt dit tot een vacature. Vaak gaat het daarbij om een 'omgebogen' vacature die aansluit bij het profiel van kandidaten van WerkBedrijf. De consulent bedrijfsdienstverlening zoekt vervolgens kandidaten in het totale bestand van WerkBedrijf en matcht op basis van de informatie uit het bemiddelingsprofiel (zie 3.1.1.). Bij het matchen dient de consulent rekening te houden met de behoeften van ondernemer (vraaggericht) en met de mogelijkheden van de kandidaat (aanbodgericht). De consulent heeft altijd telefonisch of persoonlijk contact met de kandidaat over de vacature, bereidt de kandidaat voor op de kennismaking met de ondernemer, en gaat desgewenst mee naar het eerste gesprek.
- **Plaatsing**. Na de keuze voor de best passende kandidaat worden de contractuele aspecten verder afgestemd met de ondernemer en kandidaat. Het betreft aspecten als duur plaatsing of dienstverband, noodzakelijke werkplekaanpassingen, tariefstelling (bij SW), inzet van subsidies of andere producten afhankelijk van de behoeften, productiviteit van de kandidaat,

de noodzakelijke aanpassingen en de mogelijke regelingen binnen wet- en regelgeving. Tijdens en na de plaatsing kan de ondernemer gebruik maken van diverse voorzieningen, zoals een Harrie-training[50], een jobcoach, een werkgeversbonus, loonkostensubsidie, scholingsbudget.

- **Relatiebeheer**. WerkBedrijf streeft een goede klantrelatie na. De ambitie is ondernemers en kandidaten goed te kennen en een vertrouwensband met beide partijen te hebben. Een goede relatie stelt WerkBedrijf in staat tot succesvolle en nieuwe plaatsingen. Relatiebeheer is een taak voor de commercieel managers en de consulenten bedrijfsdienstverlening. Het doel is minimaal twee keer per jaar contact met een relatie te hebben, waarvan minimaal een keer een persoonlijk bezoek aan de ondernemer betreft.

Box: Samenwerking met UWV WERKBedrijf

WerkBedrijf Rijk van Nijmegen en UWV WERKBedrijf treden als aparte organisaties naar buiten. Ondernemers kunnen met beide organisaties te maken hebben, maar krijgen wel de mogelijkheid om één contactpersoon namens beide organisaties te hebben. Samenwerking vindt vooral plaats bij de benadering van grote ondernemers waar veel potentiële vacatures zijn, bij het vinden van geschikte kandidaten voor vacatures waarbij UWV geen kandidaten heeft, en op projecten die bijvoorbeeld gericht zijn op schaarsteberoepen.

3.1.3 Sociale werkvoorziening

Voor de sociale werkvoorziening is geen dienstverleningsproces uitgeschreven. Bij de start van WerkBedrijf is het voormalige SW-bedrijf Breed in zijn geheel ondergebracht bij WerkBedrijf en zijn de taken van Breed overgenomen. Na de start van WerkBedrijf zijn diverse organisatorische veranderingen doorgevoerd (zie paragraaf 3.2.2).

In de sociale werkvoorziening kan onderscheid gemaakt worden tussen vijf werkvormen voor SW-medewerkers[51]:

- **Beschut werk**. Dit is werk binnen de muren van WerkBedrijf, gericht op de ontwikkeling, re-integratie en opvang van SW-medewerkers met veel begeleidingsbehoefte en een lage loonwaarde. Sinds 2020 is het aantal SW-medewerkers dat beschut werkt sterk verminderd en zijn bijna alle SW-medewerkers gedetacheerd.
- **Werken op locatie**. Dit is een vorm van aanneming van productie of diensten door WerkBedrijf. De SW-medewerker is in dienst bij WerkBedrijf en werkt ook onder het gezag en verantwoordelijkheid van WerkBedrijf, waar nodig met een werkcoach van WerkBedrijf op de werkvloer van de werkgever/ inlener. De werkzaamheden vinden wel plaats buiten de muren van WerkBedrijf bij de werkgever/opdrachtgever op locatie.
- **Groepsdetacheringen**. Hierbij is een groep SW-medewerkers in dienst bij WerkBedrijf maar werkt onder het gezag van een reguliere werkgever, waar nodig met een werkcoach van WerkBedrijf op de werkvloer van de werkgever/ inlener. WerkBedrijf brengt een uurtarief in rekening bij de werkgever/inlener.

[50] De Harrie Helpt-training is een tweedaagse training waarin de deelnemer opgeleid wordt tot de ideale collega van iemand met een arbeidsbeperking

[51] Discussiememo Beschut werken, 10 november 2015.

- **Individuele detacheringen**. Bij een individuele detachering is de SW-medewerker is in dienst bij WerkBedrijf, maar werkt onder het gezag van een reguliere werkgever. WerkBedrijf brengt een uurtarief in rekening bij de werkgever/inlener.
- **Begeleid werken**. Dit is de hoogst haalbare werkvorm voor SW-medewerkers. De persoon is in dienst van een reguliere werkgever. De werkgever ontvangt een loonkostensubsidie van WerkBedrijf ter compensatie van verminderde arbeidsproductiviteit.

Bij de aansturing en begeleiding van SW-medewerkers zijn twee functionarissen betrokken[52]:

- **Werkcoach**. De werkcoach begeleidt SW-medewerkers die beschut werken of werken op locatie.
- **Senior consulent bedrijfsdienstverlening**. Dit is de leidinggevende van SW-medewerkers die als groep gedetacheerd zijn.

3.1.4 Arbeidsmatige dagbesteding (Op Weg Naar Werk)

Gemeenten hevelen een deel van het Wmo-budget over voor de arbeidsmatige dagbesteding. Hiervan koopt WerkBedrijf plekken in, plaatst de kandidaten en monitort de ontwikkeling. Het gaat daarbij om een brede groep mensen met een arbeidsbeperking, niet alleen mensen met een uitkering uit hoofde van de Participatiewet. Feitelijk voert WerkBedrijf de regie over de arbeidsmatige dagbesteding, die sinds 2020 Op Weg Naar Werk heet, omdat WerkBedrijf contracten afsluit met samenwerkingspartners en die het grootste deel van de uitvoering van de arbeidsmatige dagbesteding op zich nemen.[53] Samenwerkingspartners zijn organisaties die gespecialiseerd zijn in het ondersteunen, behandelen en begeleiden van mensen met een beperking, met complexe problematiek of een grote begeleidingsbehoefte.

De arbeidsmatige dagbesteding vervult bij WerkBedrijf een functie in de ontwikkeling van kandidaten met arbeidsvermogen maar waarvoor betaald werk (nog) niet haalbaar is. Deze kandidaten hebben intensieve ondersteuning nodig op de werkplek en gaan aan de slag op een plek binnen de arbeidsmatige dagbesteding. Daar ligt de focus op het ontwikkelen van zelfredzaamheid en loonwaarde. Arbeidsmatige dagbesteding kan een opstap zijn naar (regulier) werk voor mensen met een arbeidsbeperking.

3.1.5 Organisatie en professional

Voor WerkBedrijf staat de bedrijfsdienstverlening centraal. Daarom is bij de inrichting van de organisatie geprobeerd zoveel mogelijk aan te sluiten bij hoe bedrijven werken. WerkBedrijf is ingericht in werkteams. Deze werkteams zijn integraal verantwoordelijk voor het hele werkproces, van acquisitie van vacatures tot de plaatsing van kandidaten. Er zijn werkteams die zich richten op branches en sectoren. Tot medio 2021 waren er daarnaast werkteams die zich richten op specifieke doelgroepen. Voorbeelden daarvan zijn het Team Jongeren en Team Ontwikkeling SW. Alle werkteams hebben dezelfde functiegroepen in het team, namelijk teammanager, consulenten bedrijfsdienstverlening, consulenten intake en diagnose, jobcoaches en werkcoaches.[54] Om de kwaliteiten van consulenten beter tot hun recht te laten komen, is recent meer ingezet op samenwerking onderling (integraler werken) en kennis en

[52] Daadwerkelijk in bedrijf. Het integratie- en inrichtingsplan voor het gemeentelijk WerkBedrijf.

[53] Daadwerkelijk in bedrijf. Het integratie- en inrichtingsplan voor het gemeentelijk WerkBedrijf.

[54] Daadwerkelijk in bedrijf, p.17; Integraal werken, p.4-5.

ervaring beter te verspreiden over meer medewerkers.[55] Sinds september 2021 werkt WerkBedrijf met nieuwe integrale werkteams. De gespecialiseerde teams gericht op Statushouders en Jongeren zijn opgegaan in deze integrale werkteams.

Het is de overtuiging van WerkBedrijf dat een professional die met passie werkt, resultaat boekt. Daartoe heeft WerkBedrijf ingezet op het vergroten van professionaliteit, biedt ze ruimte voor ontwikkeling en initiatief en is WerkBedrijf een veilige leeromgeving waarin zelfreflectie en werken aan verbetering erbij horen.[56] Van medewerkers wordt verwacht dat zij extern georiënteerd en ondernemend te werk gaan.[57] Ze moeten voldoende kennis hebben van wet- en regelgeving en van de dienstverlening, bijvoorbeeld om de juiste instrumenten aan te kunnen bieden. Consulenten moeten ook weten naar welke partijen zij eventueel kunnen doorverwijzen. En van consulenten wordt verwacht dat zij oplossingsgericht te werk gaan, om de personeelsvraag van de ondernemer te kunnen invullen.[58]

Bij de start van het WerkBedrijf in 2015 bedroeg de totale formatie inclusief het voormalige Breed 229,1 FTE. Daarvan werkte 143,35 FTE in het primaire proces.[59].

3.2 Ontwikkelingen in de dienstverlening

Sinds de start van WerkBedrijf in 2015 is de dienstverlening op onderdelen aangepast. Ook heeft WerkBedrijf de nodige onderzoeken en evaluaties uitgevoerd. In deze paragraaf beschrijven we de ontwikkelingen en veranderingen in de jaren 2016 tot en met 2020[60] en de resultaten van onderzoek en evaluaties. Doel is niet een uitputtend overzicht te geven, maar de meest markante ontwikkelingen en veranderingen aan te stippen. Daarbij maken we onderscheid tussen arbeidsbemiddeling (3.2.1), sociale werkvoorziening (3.2.2), arbeidsmatige dagbesteding (3.2.3) en samenwerking (3.2.4). We baseren ons voornamelijk op basis van schriftelijke bronnen aangeleverd door WerkBedrijf.

3.2.1 Arbeidsbemiddeling

Dienstenaanbod en evaluatie van onderdelen daarvan door WerkBedrijf

Sinds de oprichting van WerkBedrijf is het dienstverleningsproces voor kandidaten en ondernemers zo goed als ongewijzigd gebleven. Het aanbod aan instrumenten voor kandidaten is **in beperkte mate aangepast of uitgebreid**. Zo zijn meer en andere diagnose-instrumenten beschikbaar gekomen, waaronder invoering van instrumenten om laaggeletterdheid bij kandidaten beter te herkennen.[61] Sinds 2019 voert WerkBedrijf jobcoaching en

[55] Integraal werken 2021, p.3.
[56] Meer dan werk, p.22.
[57] Daadwerkelijk in bedrijf, p.16.
[58] Integraal werken 2021, p.2.
[59] Daadwerkelijk in bedrijf, p.26.
[60] In enkele gevallen benoemen we ook ontwikkelingen voor het jaar 2021 die hun oorsprong vinden in de jaren daarvoor.
[61] Jaarstukken 2020.

loonwaardemetingen zelf uit.[62] Het aantal jobcoaches is sindsdien ook uitgebreid. Sinds 2019 kunnen kandidaten ook modules uit een training volgen in plaats van een volledige reeks.[63]

In 2017 en 2020 heeft WerkBedrijf onderzoek en evaluaties uitgevoerd naar (onderdelen van) de dienstverlening op het vlak van arbeidsbemiddeling. Het gaat om een 'data-science' onderzoek (2017),[64] een evaluatie van de intake- en diagnosefase (2020)[65] en een evaluatie van het instrument 'ontwikkeltrajecten' (2020).[66]

In het voorjaar van 2017 heeft WerkBedrijf een **data-science onderzoek** laten uitvoeren. Aanleiding hiervoor was de opdracht van de Bestuurscommissie WerkBedrijf om eens in de twee jaar een onderzoek te laten uitvoeren naar de effectiviteit van de re-integratie instrumenten en dienstverlening. Tijdens het onderzoek bleek dat de beschikbare data niet toereikend waren om conclusies te kunnen trekken over de effectiviteit van de inzet van instrument. Het ontbreekt in de data aan relevante 'zachte kenmerken' zoals motivatie en zelfbeeld, en het aantal waarnemingen (3.250 in de onderzochte periode) is te klein om significante verschillen te kunnen detecteren. Wel heeft WerkBedrijf op basis van het onderzoek het beleid ten aanzien van parttime werk veranderd. Uit het onderzoek blijkt namelijk dat kandidaten die de afgelopen zes maanden parttime hebben gewerkt, een beduidend grotere uitstroomkans hebben dan mensen die niet parttime hebben gewerkt. WerkBedrijf ziet parttime werk als een opstap naar volledige uitstroom uit de uitkering. In de gewijzigde re-integratieverordening stimuleert WerkBedrijf dat kandidaten parttime aan de slag gaan. De inzet van tijdelijke loonkostensubsidie en de werkgeversbonus zijn niet meer gekoppeld aan volledige uitstroom uit de uitkering.

Uit de **evaluatie van de intake- en diagnosefase** blijkt dat deze fase grotendeels effectief is. De consulenten intake en diagnose vervullen de gewenste rol van poortwachter. Wel worden enkele knel- en verbeterpunten benoemd.

- Circa 10% van de kandidaten ontvangt na één jaar nog altijd begeleiding van een consulent intake en diagnose en is dus niet voorgedragen voor bemiddeling naar werk. Op basis hiervan stelt WerkBedrijf voor om het kandidatenbestand op te schonen.
- Ook constateert WerkBedrijf dat bij circa 25% van voor bemiddeling overgedragen kandidaten het bemiddelingsprofiel niet is ingevuld. De overdracht van kandidaten van de consulent intake en diagnose naar de consulent bedrijfsdienstverlening kan verder worden geoptimaliseerd volgens het rapport.
- Er is behoefte aan een Arboarts + die een uitspraak doet over het onderscheid tussen niet kunnen en willen, en het herstel van een kandidaat koppelt aan een tijdspad met concrete aanbevelingen.
- Er is behoefte aan uitbreiding van het werkaanbod van de praktijkdiagnose. Dat is gelegen in de aard en het (te lage) niveau van de werkzaamheden die kandidaten binnen de praktijkdiagnose uitvoeren.
- Er wordt niet optimaal gebruik gemaakt van het digitaal diagnose-instrument NOA Talentenscan en er is behoefte aan een diagnose-instrument dat inzicht geeft waar de kandidaat

[62] Jaarstukken 2019.

[63] Jaarstukken 2019.

[64] Resultaten onderzoek data science. Effectiviteit van inzet instrumenten WerkBedrijf.

[65] Rapportage evaluatie intake en diagnose.

[66] Evaluatie en advies ontwikkeltrajecten, 26 november 2020.

op de participatieladder staat, de mate van zelfredzaamheid, of iemand toe is aan een traject en de motivatie van de kandidaat.
- Verder is er behoefte aan een 'voorportaal' tijdens de intake- en diagnosefase waarin niet-werkfitte kandidaten een verkorte praktijkdiagnose doorlopen.
- Ten slotte bevat het evaluatierapport de aanbeveling een persoonlijk budget voor maatwerkvoorzieningen voor zorgjongeren in de intake- en diagnosefase te introduceren.

Eind 2020 heeft WerkBedrijf de **ontwikkeltrajecten geëvalueerd**. Binnen ontwikkeltrajecten ontwikkelen kandidaten die nog onvoldoende werknemersvaardigheden hebben hun werknemersvaardigheden bij veelal sociale organisaties die een passende plek, werkomgeving en begeleiding kunnen bieden. Doel van de evaluatie was om tot een advies te komen hoe WerkBedrijf met deze voorziening in de toekomst verder moet gaan. De conclusie is dat WerkBedrijf een voorziening zoals ontwikkeltrajecten nodig heeft in de dienstverlening met het doel kandidaten te ontwikkelen en begeleiden op een passende werkplek. De ontwikkeltrajecten zijn geschikt voor kandidaten die te zwak zijn voor een leerwerkplek, maar te sterk voor arbeidsmatige dagbesteding. WerkBedrijf ziet dat dit instrument sinds 2017 minder wordt ingezet en dat de transfer van ontwikkeltraject naar werk of een andere voorziening bij een ondernemer lastig is. Er is vanuit meerdere perspectieven behoefte aan trajecten gericht op het werkfit maken van kandidaten. Deze trajecten dienen naadloos aan te sluiten op regulier werk of leerwerkplekken enerzijds, en arbeidsmatige dagbesteding anderzijds.

Afstemming met gemeenten

In 2017 is WerkBedrijf gestart met het verbeteren van de afstemming met de afdelingen Inkomen van de gemeenten.[67] Aandachtspunten zijn de **aansluiting van de werkprocessen** en gezamenlijk nadrukkelijker **sturen op naleving van de re-integratieplicht**. WerkBedrijf signaleert daarbij dat de naleving van de re-integratieplicht in de eerste jaren relatief weinig aandacht had. Sinds eind 2017 werkt WerkBedrijf ook intensiever samen met de sociale wijkteams en regieteams in de regio.[68] Een aantal consulenten van WerkBedrijf zijn vaste contactpersonen voor deze teams. De contactpersonen geven advies over de werkmogelijkheden binnen een zorgtraject.

In 2019 heeft WerkBedrijf opdracht gegeven tot het onderzoek 'Succesfactoren in de arbeidsbemiddeling'.[69] Aanleiding was het gegeven dat in iedere gemeente de uitstroom in 2017 is toegenomen ten opzichte van de uitstroom 2014, maar dat deze toename in Wijchen relatief laag was (13%) en in Berg en Dal relatief hoog (53%). In het onderzoek zijn zes succesfactoren aan het licht gekomen. Die factoren verklaren niet alleen het verschil tussen Berg en Dal en Wijchen, maar verklaren mogelijk ook het succes van arbeidsbemiddeling voor WerkBedrijf als geheel. Dit zijn de succesfactoren:

1. Een eerste succesfactor betreft de samenwerking en het onderlinge contact tussen consulenten van WerkBedrijf en de gemeente. Volgens de respondenten in beide gemeenten is samenwerking en onderling contact een belangrijk factor voor succesvol werken en een hogere uitstroom.

---

[67] Ontwerpbegroting 2018-2021 en bijstelling 2017.

[68] Idem.

[69] UMP Research (2019). SUCCESFACTOREN in de arbeidsbemiddeling. Een onderzoek naar de uitvoeringspraktijk door WerkBedrijf en de gemeenten Wijchen en Berg en Dal.

2. De aanpak vormt een tweede succesfactor. Een succesvolle aanpak bestaat uit lokale loket-tenwaar kandidaten zonder afspraak kunnen binnenlopen, een persoonsgerichte en flexibele aanpak, groepsbijeenkomsten, een 'warme' overdracht en extra uren voor consulenten van WerkBedrijf voor overleg met klantmanagers/consulenten inkomen en intake.
3. De derde succesfactor is de werkhouding van de consulent intake en de bedrijfsdienstverleners van WerkBedrijf. Succesvolle professionals zijn getraind in gesprekstechnieken het inschatten van kandidaten, mensgericht, enthousiast, netwerker, flexibel in aanpak, ondernemend en naar buiten gericht, bekend met de lokale situatie.
4. Een vierde belangrijke succesfactor is de aanwezigheid en het proactieve optreden van de consulenten participatie in Berg en Dal, waardoor zorgkandidaten goed worden begeleid en geactiveerd voordat ze worden aangemeld bij WerkBedrijf.
5. De vijfde factor is de framing van kandidaten, waarbij de gemeente Berg en Dal meer van de positieve bereidheid en bemiddelbaarheid van kandidaten uit gaat dan de gemeente Wijchen.
6. Als zesde succesfactor zijn gemeentelijke regelingen en projecten van invloed. We zagen in hoofdstuk 2 dat de projecten die gemeenten samen met WerkBedrijf uitvoeren sterk verschillen.

Projecten met een regionale uitstraling

WerkBedrijf heeft in de jaren 2016 tot 2021 in samenwerking met gemeenten regelmatig projecten geïnitieerd gericht op een specifieke doelgroep en/of sector of met een specifiek doel. Hieronder staan de projecten met regionale uitstraling:

- **Kansberoepenprojecten**. De gemeente Nijmegen financierde in de periode medio 2017 tot medio 2019 kansberoepenprojecten.[70] Dit zijn projecten waarin WerkBedrijf samen met ondernemers en onderwijsinstellingen opleidingstrajecten opzet om kandidaten te scholen in functies waar vraag naar is. Met ondernemers maakt WerkBedrijf afspraken zodat kandidaten na hun leertraject betaald aan het werk kunnen. Ook kandidaten uit andere regiogemeenten namen deel aan deze projecten. Voorbeelden van kansberoepenprojecten zijn: Talent in het groen, Talent in de keuken en Verzorgende 3 IG
- **100-banenplan.** Eind 2020 is WerkBedrijf gestart met het 100-banenplan.[71] Daarmee biedt WerkBedrijf 100 kandidaten uit de Participatiewet via een detacheringsconstructie een baan aan bij BlueView. BlueView is een commercieel bedrijf dat sinds 2020 de productieverantwoordelijkheid heeft overgenomen van de sociale werkvoorziening van Rijk van Nijmegen (zie verder paragraaf 3.2.2). Het 100-banenplan dient verschillende doelen. Het type werk sluit aan bij de kwaliteiten van de kandidaten. Kandidaten worden begeleid op de werkplek en als het contract afloopt worden zij verlengd (via detachering), rechtstreeks in dienst genomen of bemiddeld naar een volgende baan. Met deze constructie behoudt WerkBedrijf ook industrieel werk in de regio dat aansluit op competenties van kandidaten.
- **Project Doe je mee**. WerkBedrijf werkt samen met de gemeenten Beuningen, Druten, Mook en Middelaar en Nijmegen aan een meerjarig project tot en met 2024 om hun aanvullende re-integratiemiddelen vanaf 2021 in te zetten bij WerkBedrijf.[72] De overige gemeenten hebben gekozen voor versterking van de eigen dienstverlening aan hun bijstandsgerechtigden. De centrale vraag is hoe WerkBedrijf en de gemeenten een impuls kunnen ge-

[70] Jaarstukken 2019.

[71] Jaarstukken 2020.

[72] Begroting 2022 – 2025 en bijstelling 2021.

ven aan brede dienstverlening voor bijstandsgerechtigden in de regio. De kern is dat WerkBedrijf met meer bijstandsgerechtigden in persoonlijk contact komt en beter behoeften van mensen kan detecteren op de leefgebieden werk, participatie, activering, financiële situatie en gezondheid. En op basis hiervan een passend vervolg aan (reguliere) dienstverlening kan bieden.

Tevredenheidsonderzoek onder kandidaten

WerkBedrijf laat met enige regelmaat onderzoek onder kandidaten uitvoeren. Zo vindt er doorlopend tevredenheidsonderzoek plaats. Ook heeft WerkBedrijf opdracht gegeven tot het onderzoek 'De rode draad in de kandidaat'.[73] De tevredenheid van kandidaten wordt door WerkBedrijf gezien als een kritieke succes factor (KSF). Uit de tevredenheidsonderzoeken blijkt dat kandidaten relatief tevreden zijn over de dienstverlening op het vlak van arbeidsbemiddeling.

In het meeste recente tevredenheidsonderzoek geven kandidaten WerkBedrijf gemiddeld het cijfer 7,5.[74] Kandidaten zijn met name **tevreden over de consulent**. Die krijgt gemiddeld het cijfer 8. Van de fases scoren de intake (7,5) en bemiddeling (7,7) het hoogst en de diagnose (6,7) en interventie (7,2) het laagst. Het relatief lage cijfer voor diagnose hangt mogelijk samen met de omstandigheden waarin deze fase wordt ingezet. De diagnose is nodig voor kandidaten waarvan de bemiddelbaarheid niet snel ingeschat kan worden. Deze kandidaten worden dus nog niet bemiddeld naar werk en blijven daardoor wat langer in traject.

Het meest positief zijn kandidaten over de vriendelijkheid van de consulent, de ervaren veiligheid in het intakegesprek, de mate waarin het intakegesprek stimulerend was, het feit dat kandidaten zich bij bemiddeling klaar voelen voor de vervolgstap en de geboden ondersteuning. De meeste kandidaten vinden de frequentie van de gesprekken bij intake en bemiddeling precies goed (73-75%). 13-16% zou vaker een gesprek willen hebben. Minder positief volgens kandidaten zijn de informatie over rechten en plichten, de duidelijkheid van de afspraken, de NOA talentenscan (voor diegene die deze hebben ingevuld) en de mogelijkheden voor de toekomst. Ook worden de ontwikkeltrajecten en leerwerktrajecten minder positief beoordeeld dan de andere trajecten die kandidaten volgen.

Kijkend naar de verbetersuggesties volgens kandidaten, dan blijkt dat zij behoefte hebben aan **meer persoonlijk contact** met consulenten, **meer aandacht voor de beleving** van de kandidaat en voor de wensen van de kandidaat. Ook blijkt dat **hoog opgeleide kandidaten meer begeleiding en passende hulp** wensen. De huidige voorzieningen zijn naar hun mening te veel gericht op laagopgeleiden en mensen met een beperking. Kennelijk voorziet de 'Denktank', dat is een door WerkBedrijf gefaciliteerde praatgroep voor kandidaten met een hbo/wo-opleiding[75], onvoldoende in de behoeftes van deze groep.

Het onderzoek 'De rode draad in de kandidaat' laat op basis van interviews met kandidaten zien dat kandidaten het gevoel hebben dat ze serieus genomen worden en dat er voor hen de tijd wordt genomen. De begeleiding die wordt geboden door WerkBedrijf wordt als prettig ervaren. De kritische kanttekeningen die in het onderzoeksrapport worden geplaatst, komen overeen met die uit het doorlopend tevredenheidsonderzoek. De dienstverlening kan meer gericht

[73] Mulkom, S. van (2021). De Rode Draad in Kandidaat. Nog niet gepubliceerd.

[74] De tevredenheidsonderzoeken zijn na inlog online beschikbaar voor medewerkers van WerkBedrijf.

[75] Dienstenboek Meer dan werk, p. 14.

worden op **wat iemand *wil*** en niet alleen wat iemand kan. Kandidaten kregen het gevoel dat de focus werd gelegd op een zo hoog mogelijk uitstroom. Daarbij werden wel eens de voorkeuren van kandidaten vergeten.

Verbetering bejegening kandidaten

Uit de jaarstukken van WerkBedrijf blijkt dat WerkBedrijf de feedback van kandidaten heeft aangegrepen om de **bejegening te verbeteren**. De Kandidatenraad van WerkBedrijf bevestigt dit. De toonzetting en begrijpelijkheid van de brieven die WerkBedrijf stuurt is in 2018 aangepast na feedback van de Kandidatenraad.[76] De oorspronkelijke toon werd door sommige kandidaten als dreigend ervaren. Aangezien kandidaten zich in een afhankelijke positie bevinden én relatief vaak laaggeletterd zijn, is er behoefte aan eenvoudig en enthousiasmerend taalgebruik.

Ook bevat de brief nu duidelijkere informatie over wat WerkBedrijf is en wat er gaat gebeuren, omdat bleek dat voor kandidaten niet duidelijk is wat de rol van WerkBedrijf is ten opzichte van die van de gemeente of UWV WERKbedrijf. Op basis van feedback uit het tevredenheidsonderzoek over de eerste kennismaking met WerkBedrijf zijn in 2018 aanpassingen in de groepsbijeenkomsten gedaan.

Klachtenafhandeling

We zien dat WerkBedrijf jaarlijks **relatief weinig klachten** over de dienstverlening ontvangt (tussen 3 en 11 per jaar; zie tabel 3.1).[77] Klachten gaan onder meer over het niet-nakomen van afspraken door WerkBedrijf, het gevoel dat er onvoldoende hulp werd geboden of dat er onvoldoende inlevingsvermogen werd getoond, het gebrek aan coördinatie van processen, onjuist verstrekte informatie of het zoekraken van een e-mail. De ontvangen klachten zijn bijna allemaal minnelijk door WerkBedrijf afgehandeld binnen de geldende wettelijke termijn.

Tabel 3.1 Aantal klachten ontvangen en behandeld

2015	2016	2017	2018	2019	2020
10	11	6	8	8	3

Bron: Jaarverslag klachtafhandeling WerkBedrijf (meerdere jaren)

Tevredenheidsonderzoek onder ondernemers

WerkBedrijf laat met enige regelmaat onderzoek onder ondernemers uitvoeren.[78] De tevredenheid van ondernemers wordt door WerkBedrijf gezien als een kritieke succes factor (KSF). Het meest recente klanttevredenheidsonderzoek dat WerkBedrijf in 2021 bij ondernemers heeft verricht, laat zien dat deze groep over het algemeen (zeer) **tevreden is met de dienstverlening**. In het klanttevredenheidsonderzoek geven ondernemers de dienstverlening een 7,8, de bereikbaarheid een 7,9 en de contactpersoon een 8,3.

Uit het klanttevredenheidsonderzoek blijkt tevens dat ondernemers vinden dat de consulent goed uitleg geeft over de ondersteuning die WerkBedrijf kan bieden en over wet- en

[76] Jaarstukken 2019.

[77] Jaarverslag klachtafhandeling Werkbedrijf 2019; Jaarverslag klachtafhandeling Werkbedrijf 2020.

[78] Ook hiervan zijn de resultaten na inlog online beschikbaar voor WerkBedrijf.

regelgeving. De kennis van consulent over branchespecifieke ontwikkelingen vinden ondernemers wat beperkt. Sommige ondernemers die wij hebben gesproken krijgen de indruk dat de werkdruk onder consulenten de afgelopen maanden hoog is. Ze merken ook dat meer zaken schriftelijk worden afgedaan. Regelmatig persoonlijk contact – in de vorm van een face-to-face gesprek op het bedrijf – wordt zeer op prijs gesteld.

Ondernemers die klant zijn bij WerkBedrijf zeggen ook dat ze weten waar WerkBedrijf voor staat en dat WerkBedrijf over het algemeen duidelijke en volledige informatie verschaft. Het beeld van WerkBedrijf is dat van een organisatie die afspraken nakomt, deskundig, adviserend en gericht op samenwerking is.

3.2.2 Sociale werkvoorziening

Masterplan Beschut en evaluatie daarvan

Sinds de oprichting van WerkBedrijf heeft de focus gelegen op de beweging 'van binnen naar buiten', dat wil zeggen mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt zo regulier mogelijk aan het werk helpen bij reguliere ondernemers. Daarbij bouwde WerkBedrijf voort op de plannen die al in gang waren gezet door voorloper Breed. Voor de groep SW-medewerkers waarbij regulier werk bij reguliere ondernemers niet haalbaar is, garandeert WerkBedrijf een 'beschutte' werkplek met goede werkomstandigheden. De aandacht voor de beweging 'van binnen naar buiten' in de jaren voor en vlak na oprichting van WerkBedrijf, heeft er volgens WerkBedrijf toe geleid dat minder aandacht is uitgegaan naar de aansturing van de SW-medewerkers op beschutte werkplekken.[79] De volgende knelpunten werden in 2016 door WerkBedrijf geconstateerd:

- SW-medewerkers ontvingen niet genoeg en onvoldoende passende begeleiding.
- De fysieke omstandigheden van het gebouw aan de Boekweitweg schoten tekort. Knelpunten betroffen het binnenklimaat, de indeling van werkruimtes en het verouderde meubilair.
- Door onvoorspelbaarheid in personele capaciteit en productiematerialen was het lastig om een continu werkaanbod aan te bieden. Daardoor konden SW-medewerkers soms een aantal uur of dagdeel geen werkzaamheden verrichten.
- De gesplitste aansturing van mens en productie was niet efficiënt voor de productieplanning en leidde tot onduidelijkheid onder professionals en SW-medewerkers over rol-en taakafbakening.
- De werkcultuur was 'top-down' en mensen spraken elkaar weinig aan op elkaars gedrag, regels of verantwoordelijkheden.

Deze knelpunten hebben, in combinatie met de overgang van SW-medewerkers van Breed naar WerkBedrijf, geleid tot ontevredenheid en onrust bij een deel van de medewerkers en een stijging van het ziekteverzuim en de leegloop.[80] Tegen deze achtergrond heeft WerkBedrijf in 2017 het Masterplan Beschut opgesteld. Doel was het **verbeteren van de werkomstandigheden, werkaanbod, cultuur en begeleiding van SW-medewerkers en het**

[79] Toekomst Beschut Werk, 8 februari 2016.

[80] Tijdelijk geen werk dat aangeboden kan worden aan SW-medewerkers.

verlagen van het ziekteverzuim.[81] Het plan moest leiden tot een prettige, rustige en stabiele werkomgeving met een passend werkaanbod en de juiste begeleiding voor SW-medewerkers.

Uit de evaluatie die WerkBedrijf in 2019 uitvoerde, blijkt dat de werkomstandigheden zijn verbeterd door de verbouwing van de Boekweitweg. De werkplek sloot beter aan bij het type werk en de beperking van de SW-medewerker. Ook SW-medewerkers zijn volgens WerkBedrijf tevreden(er) over hun werkplek. De evaluatie laat verder zien dat het werkaanbod is verbeterd. Voor medewerkers op de beschutte afdeling is er een continu werkaanbod omdat het logistieke proces is geoptimaliseerd en WerkBedrijf afspraken heeft gemaakt met (grote) opdrachtgevers. Het is WerkBedrijf naar eigen zeggen minder goed gelukt om medewerkers afwisselend werk aan te bieden. Afwisselend werk is voor iedereen iets anders en tegelijkertijd moet het wel werk zijn dat door een grotere groep SW-medewerkers verricht kan worden, vermeld WerkBedrijf in de evaluatie. Voorts blijkt dat het combineren van de productie- en leidinggevende taken in de functie van werkcoach efficiënt is. Tegelijk is er volgens WerkBedrijf nog ruimte voor verbetering, met name in de aansturing door voorlieden. Ten slotte zijn medewerkers in de SW gecoacht op het nemen van eigen verantwoordelijkheid, samenwerken en leren van elkaar. Volgens WerkBedrijf heeft dit geleid tot verbeteringen, maar is de cultuur en manier van werken niet geheel veranderd.

Aanpak ziekteverzuim en onderzoek naar ziekteverzuim

Sinds 2017 heeft WerkBedrijf een aantal veranderingen doorgevoerd om het **relatief hoge ziekteverzuim te verminderen**. Op de eerste plaats moest het Masterplan Beschut resulteren in daling van het ziekteverzuim. Naast het Masterplan zijn ook specifieke acties uitgevoerd om het verzuim te doen dalen. Zo moesten de teammanagers in de SW in 2016 plannen van aanpak opstellen om het verzuim binnen hun team te verlagen.[82] Ook volgden diverse functionarissen in dat jaar workshops in het kader van deskundigheidsbevordering op het vlak van verzuim. In 2018 is een extra functionaris aangesteld, de coach Arbeid en Gezondheid om de bestaande functionarissen (bedrijfsarts en arboarts) te ondersteunen.[83] WerkBedrijf constateert in de hierboven genoemde evaluatie uit 2019 van het Masterplan Beschut dat SW-medewerkers zeggen dat ze de verzuimregels kennen en dat er meer aandacht is voor verzuim. In hoofdstuk 4 gaan we dieper in op de prestaties van WerkBedrijf waaronder het verloop van het ziekteverzuim.

Beweging naar buiten: samenwerking BlueView

De eerder genoemde ambitie van WerkBedrijf om meer SW-medewerkers 'naar buiten' te detacheren bij een ondernemer, resulteerde in 2018 in **samenwerking met BlueView**.[84] BlueView is een onderneming en verzorgt productie- en montagewerk voor kleine en grote (inter)nationale opdrachtgevers. In oktober 2018 opende BlueView een nieuwe vestiging in het pand van WerkBedrijf: BlueView Noviomagum. In 2019 startte 30 SW-medewerkers via een groepsdetachering bij BlueView Noviomagum. Deze SW-medewerkers werken dus nog op een vertrouwde locatie onder aansturing van een ondernemer en dus 'buiten de muren van WerkBedrijf'.

---

[81] Samenvatting Evaluatie Masterplan Beschut.

[82] MGR Regio Rijk van Nijmegen. Derde kwartaalrapportage 2016.

[83] Jaarstukken 2018.

[84] Al sinds 2012 werd er samengewerkt met BlueView, maar niet op locatie van WerkBedrijf.

In 2020 constateerde WerkBedrijf dat de beweging naar buiten ook een keerzijde heeft: de productiefaciliteit op de Boekweitweg wordt kwetsbaarder, zowel in financieel opzicht als wat betreft personeel. De deskundigheid voor wat betreft het runnen van een productiefaciliteit wordt steeds fragieler en het aantal SW-medewerkers werkzaam in de productiefaciliteit (350 fte) neemt af, waardoor voordelen van schaalgrootte verdwijnen. Tegen deze achtergrond is de samenwerking met BlueView in 2020 uitgebreid. Een belangrijke overweging was ook dat door de samenwerking meer gevarieerd werk geboden zou kunnen worden aan SW-medewerkers. BlueView heeft de 'resterende' 350 fte werkzaam op de Boekweitweg ingeleend en de productieverantwoordelijkheid overgenomen. WerkBedrijf blijft verantwoordelijk voor de begeleiding en ontwikkeling van de SW-medewerkers. De samenwerking heeft een scope van vijf jaar. Hoe SW-medewerkers denken over de samenwerking met BlueView is niet ter sprake gekomen in onze gesprekken.

Tevredenheidsonderzoek onder SW-medewerkers

Ook onder SW-medewerkers vindt met enige regelmaattevredenheidsonderzoek plaats. In 2017, nog voor de veranderingen in het kader van het Masterplan Beschut, vulde ongeveer de helft van de medewerkers het tevredenheidsonderzoek in.[85] Voor het werken bij WerkBedrijf geven zij gemiddeld een 6,4. De meerderheid vindt dat de leiding prettig met hen omgaat. SW-medewerkers willen zich graag ontwikkelen. Maar er zijn ook aandachtspunten: frequenter werkoverleg, meer aandacht voor de persoon en meer duidelijkheid over de toekomst. In 2019 is opnieuw een medewerkerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd.[86] WerkBedrijf kreeg hierin een gemiddeld rapportcijfer van een 6,7. De **tevredenheid is dus licht gestegen**.

3.2.3 Arbeidsmatige dagbesteding

In de eerste jaren na de start van WerkBedrijf bleef de aanlevering van kandidaten voor arbeidsmatige dagbesteding achter bij het beschikbare budget.[87] Vanaf 2016 heeft WerkBedrijf daarom ingezet op het **vergroten van de bekendheid** van deze voorziening, zowel intern als extern.[88] Zo zijn klantmanagers van gemeenten, professionals uit zorg- en welzijnsorganisaties en consulenten van WerkBedrijf op structurele basis geïnformeerd over de mogelijkheden. Om het aantal dienstverbanden in de arbeidsmatige dagbesteding te vergroten, heeft WerkBedrijf sinds 2017 in de aanbesteding van arbeidsmatige dagbesteding een **sociale return verplichting** opgenomen.[89] Partijen aan wie de opdracht gegund wordt, zijn sindsdien verplicht beschutte werkplekken te realiseren.

In 2019 is de **dienstverlening vernieuwd** en heet arbeidsmatige dagbesteding Op Weg Naar Werk.[90] Het traject is sinds dat jaar meer gericht op ontwikkeling en een opstart voor een vervolgstap richting werk. De financiering is daarmee veranderd naar trajectfinanciering in plaats van vergoedingen per dag en verantwoording vindt plaats op basis van resultaat.

---

[85] Jaarstukken 2017.
[86] Jaarstukken 2019.
[87] Jaarstukken 2016.
[88] Jaarstukken 2017.
[89] Jaarstukken 2017.
[90] Jaarstukken 2019.

In dat jaar is WerkBedrijf ook gestart met het **verbeteren van de aansluiting** tussen WerkBedrijf en aanbieders, sociale teams en maatschappelijke instellingen.[91] WerkBedrijf werkt toe aan een gezamenlijke intake voor ontwikkelingsgerichte- en arbeidsmatige dagbesteding ('lokale toegangspoorten'), aan een gezamenlijke aanpak van WerkBedrijf en maatschappelijke instellingen, sociale teams en onderwijs en inrichting van een Werkplaats gericht op kwetsbare jongeren (met onder andere onderwijs, gemeenten, HAN), om kennis op te bouwen en te delen.

In 2020 moest een aantal aanbieders van arbeidsmatige dagbesteding door corona **hun locatie (tijdelijk) sluiten**.[92] De coronacrisis had ook gevolgen voor de ondersteuning van kandidaten. Een groot deel van hen zat, met name tijdens de eerste golf, noodgedwongen thuis en kon niet terecht op de werkplek. Met ondersteuning vanuit WerkBedrijf slaagden de aanbieders erin om de dienstverlening aan de kandidaten zoveel mogelijk (thuis of op de werkplek) voort te zetten.

3.3 Ervaringen met en opvattingen over dienstverlening

In deze paragraaf beschrijven we de ervaringen met, en opvattingen over de werkwijze en dienstverlening van WerkBedrijf. Dat doen we vanuit het perspectief van respectievelijk kandidaten, ondernemers, gemeenten en aanbieders van arbeidsmatige dagbesteding. Ook geven we de reflecties van WerkBedrijf over de eigen dienstverlening weer. We starten met een algemeen beeld.

3.3.1 WerkBedrijf is een volwassen organisatie geworden

De meeste geïnterviewde betrokkenen, binnen en buiten het WerkBedrijf, geven aan dat WerkBedrijf een **volwassen organisatie** is geworden. WerkBedrijf is een op zichzelf staande, functionerende organisatie geworden. En dat wordt door een aantal betrokkenen als een hele prestatie benoemd. WerkBedrijf wordt getypeerd als een volwaardig bedrijf, dat een belangrijke positie heeft verkregen in de regio en in de markt.

Er is over het algemeen waardering voor de structuur die in vijf jaar tijd is neergezet. Die wordt ervaren als functioneel. Door werknemers wordt benoemd dat er eenheid binnen de organisatie is ontstaan, waarbij de verschillende achtergronden van werknemers, afkomstig uit zeven verschillende gemeenten, op de werkvloer geen rol meer spelen. De professionaliteit van de werknemers en van de organisatie als geheel heeft zich ontwikkeld.

In de loop der jaren heeft zich duidelijk uitgekristalliseerd wat WerkBedrijf doet en wat gemeenten doen. Die taken en rollen zijn nu (over het algemeen) helder, maar dat heeft wel tijd en ook spanningen gekost.

3.3.2 Kandidaten en SW-medewerkers

Uit onze gesprekken met (vertegenwoordigers van) kandidaten, blijkt dat kandidaten over het algemeen **tevreden zijn met de dienstverlening**, maar ook vinden dat er duidelijke verbeterpunten mogelijk zijn.

---

[91] Ontwerpbegroting 2018-2021 en bijstelling 2017.

[92] Jaarstukken 2020.

Op de eerste plaats hebben sommige kandidaten behoefte aan **meer persoonlijke aandacht**. Verblijf in de uitkering is voor veel kandidaten een vernederende ervaring die veel impact heeft op het geloof in eigen kunnen. Hoewel de huidige contacten met de consulenten van WerkBedrijf over het algemeen worden gewaardeerd, vinden deze contacten niet vaak *face-to-face* plaats en zijn de contactmomenten niet voor alle kandidaten voldoende lang of frequent. De aandacht van de consulent gaat bovendien vooral uit naar werk en minder naar de persoonlijke omstandigheden en beleving van de kandidaat. Persoonlijke aandacht en intensieve persoonlijke begeleiding door één '*dedicated*' professional kan kandidaten met een negatief zelfbeeld, stress of problemen in de privésfeer helpen om het (zelf)vertrouwen terug te winnen en stapjes in de richting van participatie en betaald werk te zetten.[93]

Op de tweede plaats willen sommige kandidaten dat er **meer geluisterd wordt naar hun wensen**. De focus in de dienstverlening van WerkBedrijf ligt op wat kandidaten kunnen en op de mogelijkheden op de arbeidsmarkt en minder op wat mensen *willen*. Meer aandacht voor de wensen van de kandidaat kan ook het geloof in eigen kunnen versterken. Sommige geïnterviewde kandidaten kregen het gevoel dat de focus door de consulent werd gelegd op een zo hoog mogelijk uitstroom. Daarbij werden wel eens de voorkeuren van kandidaten vergeten. Dat kan tot gevolg hebben dat kandidaten na verloop van tijd weer uitvallen. Overigens ontstaat uit de gesprekken die wij met alle betrokken hebben gevoerd niet het beeld dat WerkBedrijf altijd voor de snelle plaatsing gaat. Consulenten lijken wel degelijk mensgericht te zijn en aandacht te hebben voor duurzame plaatsing. In de beleving van sommige kandidaten mag het accent daarbij dus meer komen te liggen op de wensen van de kandidaat.

Op de derde plaats hebben sommige kandidaten **behoefte aan nazorg**. Uit het tevredenheidsonderzoek onder kandidaten blijkt dat ongeveer twee derde van de kandidaten naar eigen zeggen na plaatsing geen contact meer heeft met de consulent. Kandidaten die aan het werk zijn zouden graag contact met WerkBedrijf willen blijven houden. De Kandidatenraad merkt op dat "mensen van het werkbedrijf" nauwelijks kijken op de werkvloer bij kandidaten. WerkBedrijf heeft weliswaar beschikking over jobcoaches, maar deze kunnen en hoeven niet bij iedere kandidaat ingezet te worden.

In de afgelopen jaren heeft WerkBedrijf gezien dat kandidaten moeilijker bemiddelbaar zijn geworden omdat ze te maken hebben met complexe problematiek. Kandidaten hebben bijvoorbeeld beperkte werknemersvaardigheden, spreken slecht Nederlands, hebben geen goed beroepsbeeld, hebben gedragsproblemen of zijn op bepaalde leefgebieden beperkt redzaam. Vaak is sprake van een combinatie van voorgaande belemmeringen, terwijl kandidaten nog wel voldoende loonwaarde hebben om in aanmerking te komen voor bemiddeling naar werk.

De huidige voorzieningen van WerkBedrijf voorzien nog onvoldoende in **begeleiding op andere leefgebieden dan werk**. Dit knelpunt in de dienstverlening wordt door onze gesprekspartners gesignaleerd, maar ook door WerkBedrijf in de evaluatie van de ontwikkeltrajecten. Er is in de kandidaatsdienstverlening van WerkBedrijf dus behoefte aan een stelselmatige inbedding van trajecten gericht op zorg, ondersteuning, gedrag en persoonlijke effectiviteit, al dan niet verzorgd door samenwerkingspartners van WerkBedrijf.

---

[93] Zie ook: Ruig, L. de (2021). 'Persoonlijke begeleiding in de Participatiewet: drie veelbelovende gemeentelijke pilots'. In: Tijdschrift voor Arbeidsvraagstukken 37.3 (2021) 296-309.

Uit de gesprekken met kandidaten blijkt dat het grote aantal instrumenten en voorzieningen voor kandidaten wordt gewaardeerd. Het grote dienstenaanbod maakt het ook mogelijk voor kandidaten om een traject op maat te volgen. Hiermee sluit de kandidaatsdienstverlening aan bij de visie die is neergelegd in Sterke Werkwoorden. Tegelijkertijd ontbreekt in de ogen van onze gesprekspartners **de samenhang in het instrumentarium**. De interne WerkWijzer van WerkBedrijf beschrijft met name de processtappen vanuit het perspectief van de kandidaat en de consulent, maar koppelt dit niet aan de precieze mogelijkheden van de kandidaat. Er is behoefte aan een duidelijk en samenhangend overzicht van instrumenten en voorzieningen die bijvoorbeeld zijn opgedeeld in 'routes' voor kandidaten met een bepaald bemiddelingsprofiel.

Uit de gesprekken die wij hebben gevoerd met (vertegenwoordigers van) SW'ers concluderen we dat een groep SW-medewerkers **weinig perspectief heeft en zich niet gezien en gehoord voelt**. Het gaat bijvoorbeeld om medewerkers die door hun beperking weinig kansen of mogelijkheden hebben, om medewerkers die zich door een vermeende "angstcultuur" niet durven uit te spreken tegen hun werkbegeleider over knelpunten in de organisatie, of om medewerkers die teleurgesteld zijn omdat er door de rechtsvoorgangers van WerkBedrijf mondelinge beloftes zijn gedaan over doorgroeimogelijkheden zonder dat in de personeelsdossiers te verwerken. Het is niet mogelijk om deze signalen, die afkomstig zijn van enkele gesprekspartners, te kwantificeren.

3.3.3 Ondernemers

Uit de gesprekken die wij hebben gevoerd met ondernemers blijkt dat ondernemers **tevreden zijn over de dienstverlening**. De ondernemers die wij hebben gesproken, vinden het prettig dat zij een vast contactpersoon hebben, en vinden deze contactpersoon deskundig, flexibel, meedenkend en goed bereikbaar. De woorden "warm contact" en "fijne samenwerkingspartner" vallen regelmatig in de gesprekken met ondernemers. *"Als het niet goed dreigt te gaan, hebben we heel intensief contact"*, zegt een ondernemer.

Hoewel de meeste ondernemers tevreden zijn over de dienstverlening, vinden (sommige) ondernemers dat WerkBedrijf **niet altijd (tijdig) passende kandidaten** aandraagt. Ook zouden ondernemers **vooraf meer informatie over kandidaten** willen hebben. Volgens een ondernemer levert WerkBedrijf soms kandidaten aan die niet reageren op telefoontjes en mailtjes. Een andere ondernemer vindt dat sommige kandidaten geen goed zelfbeeld hebben en te snel verwachten meer taken te krijgen en meer uren te werken. Sommige ondernemers die wij hebben gesproken, merken dat het aantal geschikte kandidaten opdroogt; hun vacatures staan lang open. Meerdere ondernemers wensen vooraf meer informatie over de achtergrond en mogelijke beperkingen van kandidaten. Vaak komen die pas op een later moment boven water, wat volgens ondernemers veel onrust en gedoe kan geven.

Wanneer kandidaten geplaatst zijn, dan verwachten ondernemers wat **vaker een driegesprek** tussen de kandidaat, consulent (of jobcoach) en de ondernemer. Sommige ondernemers merken dat de motivatie en betrokkenheid van sommige kandidaten na plaatsing kan verminderen. Kandidaten melden zich bijvoorbeeld vaak ziek, kunnen minder uren werken dan afgesproken, of komen (andere) verplichtingen niet na. Ondernemers denken dat een langere nazorgperiode vanuit WerkBedrijf na plaatsing van een kandidaat dit soort knelpunten kan verminderen.

Kennelijk wordt het voor WerkBedrijf vanwege de in hoofdstuk 2 gesignaleerde veranderingen in het kandidatenbestand moeilijker om tijdig passende kandidaten aan te leveren.

De ondernemers die wij hebben gesproken vinden dat WerkBedrijf **veel en bruikbare voorzieningen** voor ondernemers heeft. Een ondernemer heeft de HARRIE training gevolgd en is daar erg tevreden over. Een andere ondernemer vertelt dat hij onder de indruk is van het trainingsaanbod. Meerdere ondernemers vinden het voorzieningenaanbod echter **niet overzichtelijk**. Zo heeft WerkBedrijf een Productenboek dat ondernemers naar eigen zeggen pas relatief laat tijdens de contacten te zien krijgen. Het Productenboek zou ook op de website van WerkBedrijf beschikbaar gesteld moeten worden, zo stellen enkele ondernemers. Daarnaast vinden meerdere ondernemers de voorlichting over het voorzieningenaanbod voor buitenstaanders niet altijd helder. Een ondernemer wenst "extra voorlichtingsmateriaal in 'Jip- en Janneketaal' over de diverse subsidiemogelijkheden en bijbehorende afkortingen".

3.3.4 Gemeenten

De vertegenwoordigers van gemeenten die wij hebben gesproken, hebben over het algemeen **waardering voor de manier waarop WerkBedrijf zijn taken uitvoert**. WerkBedrijf heeft volgens gemeenten een groot regionaal netwerk van ondernemers en samenwerkingspartners opgebouwd. WerkBedrijf is ook ondernemersgericht waar gemeenten geneigd kunnen zijn om vooral vanuit de inwoner te redeneren. De vertegenwoordigers van gemeenten die wij hebben gesproken, realiseren zich dat ondernemers nodig zijn om kandidaten te kunnen plaatsen en dat ondernemers ook tevreden gehouden moeten worden. Daarnaast is als voordeel benoemd dat WerkBedrijf er, vanwege de schaal, in is geslaagd een professionele organisatie op te bouwen waar veel deskundigheid zit. Professionals kunnen zich goed ontwikkelen en zich toeleggen op hun kerntaak, namelijk bemiddelen van vraag en aanbod. Gemeenten geven aan profijt te hebben van die deskundigheid en professionaliteit. WerkBedrijf beschikt daarbij over specialistische functies waarover kleine gemeenten niet over kunnen beschikken, zoals consulenten bedrijfsdienstverlening met sectorale kennis, jobcoaches, arbeidsdeskundigen en arbo- en bedrijfsartsen. Vertegenwoordigers van gemeenten zijn ook positief over de verbeteringen in de SW, in het bijzonder over de samenwerking met BlueView, en over specifieke projecten, zoals het 100-banenplan.

Er zijn gemeenten die zich afvragen of **moeilijk bemiddelbare kandidaten wel voldoende dienstverlening krijgen**. Zij hebben het beeld dat WerkBedrijf zich uitsluitend op de makkelijk bemiddelbare kandidaten richt. Er is behoefte bij een aantal gemeenten om meer in te zetten op innovatie in de dienstverlening, zodat er voor diverse doelgroepen een passend aanbod van dienstverlening is. Aan de andere kant zijn er ook betrokkenen van gemeenten die zeggen dat WerkBedrijf wel degelijk moeilijk bemiddelbare kandidaten actief dienstverlening aanbiedt. Met de start van project Doe je mee is de afspraak dat WerkBedrijf zich meer richt op de bijstandsgerechtigden die langdurig in de uitkering zitten en die minder goed in beeld zijn.

Wat betreft de uitvoeringspraktijk is er met name **kritiek van gemeenten op de samenwerking op kandidaatsniveau**. Soms moet een consulent van WerkBedrijf met een professional van een gemeente samenwerken rond een specifieke kandidaat. Dat gebeurt bijvoorbeeld bij aanmelding van een nieuwe kandidaat, bij inzet van voorzieningen zoals schuldhulpverlening of terugmelding van een kandidaat aan de inkomensconsulent van de gemeente vanwege het niet-plaatsbaar zijn van de kandidaat of bij zogeheten maatregelwaardig gedrag. De gemeentelijke

uitvoerders die wij hierover hebben gesproken vinden dat de samenwerking met WerkBedrijf rond kandidaten niet altijd optimaal verloopt.

Een knelpunt is de soms gebrekkige informatieoverdracht. Inkomensconsulenten hebben vaak behoefte aan informatie over het voortraject bij WerkBedrijf. Het systeem EVA dat WerkBedrijf hanteert is daarbij onvoldoende gebruiksvriendelijk en bevat niet altijd de gewenste informatie. Het gevolg is dat kandidaten soms hun verhaal meerdere malen moeten vertellen. Persoonlijk contact tussen consulenten van gemeenten en WerkBedrijf vindt niet altijd plaats, of inkomensconsulenten weten niet wie de consulent is van de kandidaat. Ook zeggen inkomensconsulenten dat de werkwijze van consulenten bij terugmeldingen van kandidaten verschilt. Deze knelpunten en ervaringen hebben tot gevolg dat de samenwerking door gemeentelijke professionals als 'moeizaam' wordt gekenmerkt.

3.3.5 Aanbieders arbeidsmatige dagbesteding

De aanbieders van arbeidsmatige dagbesteding zijn tevreden over de samenwerking met WerkBedrijf. Die samenwerking heeft zich wel moeten ontwikkelen. Bij de start van WerkBedrijf was veel onduidelijk: wat verstaan we onder arbeidsmatige dagbesteding? Wat verwachten we van begeleiders? In de eerste jaren hebben aanbieders en WerkBedrijf samen veel moeten uitvinden. Daardoor voelen aanbieders zich **erg betrokken bij de keuzes die WerkBedrijf maakt**. Er zijn (inmiddels) 'korte lijntjes' en aanbieders hebben regelmatig overleg met WerkBedrijf.

Bij de aanbesteding van Op Weg Naar Werk en bij de financiële verantwoording achteraf komt volgens aanbieders **veel administratie** kijken. Eén aanbieder die wij hebben gesproken vond de aanbesteding niet professional. Een aantal geïnterviewde aanbieders zeggen dat ze veel contracten voor verschillende doelgroepen hebben waaraan weer verschillende regels en tarieven zijn gekoppeld. Dat komt mede doordat WerkBedrijf ook voor andere doelgroepen dan de geïndiceerde Wmo-doelgroep arbeidsmatige dagbesteding wil aanbieden. Dat leidt volgens aanbieders tot een enorme bureaucratie. Aanbieders zouden liever zien dat de beschikbare werkplekken het uitgangspunt (van verantwoording en financiering) zijn in plaats van de verschillende doelgroepen.

Aanbieders zien de **afbakening** van arbeidsmatige dagbesteding en de **aansluiting** van deze voorziening op andere voorzieningen binnen arbeidsbemiddeling als een belangrijk vraagstuk voor de toekomst. Enerzijds vragen aanbieders zich af of de populatie die geen ontwikkeling doormaakt wel binnen Op Weg Naar Werk past. Anderzijds signaleren aanbieders dat de populatie die wel een ontwikkeling doormaakt, moeilijk vanuit de Wmo-gefinanciering voorzieningen is door te geleiden naar voorzieningen die vanuit de Participatiewet gefinancierd worden.

3.3.6 WerkBedrijf

De geïnterviewde medewerkers van WerkBedrijf vinden dat er een sterke organisatie staat met **een eigen identiteit**. Bij de start van WerkBedrijf moest eenheid gesmeed worden uit de fusie van zeven gemeentelijke afdelingen werk en een grote SW-organisatie. Die fusie is volgens de geïnterviewde medewerkers geslaagd. Inmiddels is er één organisatiecultuur, verbinden medewerkers zich aan WerkBedrijf en zijn de 'eilandjes' uit de startfase van WerkBedrijf verdwenen. De missie van WerkBedrijf ('iedereen is van waarde') is volgens de geïnterviewde

medewerkers ook 'geland' in de organisatie. Consulent zijn oprecht betrokken bij de doelgroep en hebben een mensgerichte blik volgens de geïnterviewden.

De geïnterviewde medewerkers zijn ook van mening dat er echt een **regionale aanpak** is ontwikkeld voor kandidaten en ondernemers met een goede balans tussen die twee. Arbeidsbemiddeling vraagt om kennis van en focus op beide groepen. Medewerkers van WerkBedrijf vinden dat de organisatie flexibel is en meebeweegt met de wensen van werkzoekenden en ondernemers. Ook vinden ze dat WerkBedrijf een positie heeft verworven onder ondernemers in de markt van arbeidsbemiddeling.

Kenmerkend voor WerkBedrijf is volgens de geïnterviewden ook **doelgerichtheid**. Medewerkers kijken naar eigen zeggen naar de mogelijkheden, naar wat wel kan en doen over het algemeen wat is afgesproken met de kandidaat en ondernemer. De organisatie is volgende de geïnterviewden medewerkers dan ook daadkrachtig en veranderingsgezind. De geïnterviewde medewerkers die voorheen bij een gemeente hebben gewerkt, vinden dat gemeenten niet dezelfde mate van doelgerichtheid hebben. Ze ervaarden meer politieke inmenging in de uitvoering en meer gerichtheid op wetten en regels in plaats van op het uiteindelijke doel.

Medewerkers van WerkBedrijf benoemen enkele **verbeterpunten in de uitvoering** van de taken op het vlak van arbeidsbemiddeling. Ondanks de doelgerichtheid gaat soms snelheid verloren. Bijvoorbeeld als een werkgever een acute personeelsbehoefte heeft en WerkBedrijf veel tijd nodig heeft om een geschikte kandidaat te vinden. En net als ondernemers, zeggen ook medewerkers van WerkBedrijf dat kandidaten niet altijd goed zijn voorbereid op de plaatsing. Zowel kandidaten als ondernemers zouden meer moeten worden 'meegenomen' in het plaatsingsproces. Wat verwacht de ondernemer van de kandidaat? Wat moet de kandidaat vooraf weten over de werkplek? Hoe kan de functie aangepast worden zodat een betere match mogelijk wordt? Het komt volgens de geïnterviewde medewerkers dus neer op beter verwachtingenmanagement bij ondernemers en betere informatievoorziening rond de plaatsing aan ondernemers en kandidaten. Medewerkers van WerkBedrijf zien net als gemeenten ook dat de samenwerking in de uitvoering voor verbetering vatbaar is. Een laatste verbeterpunt betreft de nazorg aan kandidaten. WerkBedrijf heeft niet bij alle kandidaten goed in beeld welke begeleiding zij op de werkvloer ontvangen, hoe duurzaam plaatsingen zijn en wat er gebeurt als een kandidaat uitvalt. De focus van de nazorg ligt op kandidaten met een arbeidsbeperking die vaak ook een jobcoach hebben. Medewerkers van WerkBedrijf suggereren om een visie en aanpak rond duurzame inzetbaarheid van kandidaten te ontwikkelen.

Een deel van de medewerkers van WerkBedrijf staat **kritisch tegenover de integrale werkteams** die per september 2021 zijn gestart. Ze vragen zich af of deze teams een verbetering vormen. De teams zijn volgens hen ingedeeld op basis van de te behalen SW-omzet, niet op basis van een mix van deskundigheid. De vrees bestaat dat de specifieke deskundigheid gericht op jongeren en statushouders verloren gaat.

3.4 Deelconclusie

WerkBedrijf heeft na de start dienstverlening ingericht voor arbeidsbemiddeling en arbeidsmatige dagbesteding. WerkBedrijf kon in de eerste jaren voortbouwen op de sociale werkvoorziening die al aanwezig was bij voorloper Breed. In de eerste jaren na oprichting heeft

WerkBedrijf – een fusie van acht organisaties – geïnvesteerd in het creëren van eenheid door het formuleren van een gedeelde missie, het werken aan een gedeelde organisatiecultuur en het inrichten van een duidelijke organisatiestructuur. Hierdoor staat er inmiddels een adequaat functionerende organisatie met een regionale aanpak voor kandidaten, werkgevers, sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding. WerkBedrijf is er in het bijzonder in geslaagd een groot netwerk van ondernemers op te zetten waar zij kandidaten kunnen plaatsen. Dat brengt zodoende meer kansen voor kandidaten met zich mee. Er is veel professionaliteit en deskundigheid opgebouwd binnen de organisatie en daar hebben gemeenten profijt van.

De aangeboden dienstverlening en werkwijze van WerkBedrijf sluiten goed aan bij de visie die is neergelegd in Sterke Werkwoorden. WerkBedrijf voert arbeidsbemiddeling uit met als doel zoveel mogelijk uitstroom van kandidaten naar regulier werk. WerkBedrijf heeft in de praktijk oog voor zowel de vraag van de ondernemer als de mogelijkheden van de kandidaat. In de ervaringen en opvattingen van stakeholders horen wij impliciet de kernwaarde terug dat 'iedereen van waarde is'. Ook ligt het accent in de dienstverlening op wat mensen *wel* kunnen, conform de kernwaarde uit Sterke Werkwoorden.

WerkBedrijf is op veel punten ook een wendbare organisatie gebleken. We zien dat met name in de SW, waar bij de start van WerkBedrijf de al aanwezige knelpunten rond ziekteverzuim, arbeidsomstandigheden, werkaanbod, begeleiding en cultuur zijn aangepakt. Ook de samenwerking met BlueView laat zien dat WerkBedrijf adequaat blijft inspelen op kansen en bedreigingen in de SW. De arbeidsmatige dagbesteding heeft in de loop der jaren steeds meer vorm gekregen, waarbij de nu resterende uitdaging is hoe deze voorziening zo soepel mogelijk kan aansluiten op de arbeidsbemiddeling.

Ook op het gebied van arbeidsbemiddeling zien we dat WerkBedrijf veranderingen heeft doorgevoerd, al zijn die beperkter dan bij de andere taken. WerkBedrijf heeft onderzoek verricht naar de arbeidsbemiddeling en de uitkomsten aangegrepen om knelpunten op te lossen of dienstverlening te verbeteren. Ook heeft WerkBedrijf feedback van kandidaten aangegrepen om de bejegening en communicatie te verbeteren. We merken op dat de door WerkBedrijf zelf uitgevoerde evaluaties nog enkele grote uitdagingen bevatten die voor zover wij weten, nog niet zijn opgepakt.

Bij een relatief grote groep moeilijk bemiddelbare kandidaten wordt de standaard dienstverleningstermijn van twee jaar overschreden. Dit roept vragen op: heeft WerkBedrijf voldoende geschikte voorzieningen voor deze moeilijk bemiddelbare groep? Vindt er voldoende contact plaats tussen deze kandidaten en hun consulenten? Horen deze kandidaten thuis bij WerkBedrijf of bij de gemeenten? Daarnaast zijn de voorzieningen in de dienstverlening voor het werkfit maken en ontwikkelen van kandidaten niet toereikend (meer), en sluiten ze onvoldoende aan op overige voorzieningen zoals bemiddeling naar regulier werk, leerwerkplekken en arbeidsmatige dagbesteding. Dit raakt aan de fundamentele vraag: is WerkBedrijf (nog steeds) een arbeidsbemiddelingsbedrijf of (ook) een mensontwikkelbedrijf? Feit is dat WerkBedrijf ervoor heeft gekozen een bemiddelingsbedrijf te zijn, maar steeds meer kandidaten in het bestand heeft die meer thuishoren in een ontwikkelbedrijf.

De stakeholders – kandidaten, ondernemers en gemeenten – zijn over het algemeen behoorlijk tevreden met de dienstverlening van WerkBedrijf en de wijze waarop WerkBedrijf zijn taken uitvoert. WerkBedrijf wordt gezien als een deskundige, doelgerichte organisatie met een groot netwerk en een sterke bedrijfsdienstverlening. Er is vanuit ondernemers en kandidaten veel

waardering voor de consulenten, die gezien worden als vriendelijk, flexibel, deskundig en meedenkend. Maar er zijn volgens stakeholders ook duidelijke verbeterpunten. Die komen neer op een (verdere) investering in de samenwerking met gemeenten rond individuele kandidaten, meer persoonlijke aandacht voor (de beleving en wensen van) kandidaten, beter verwachtingenmanagement rond het matchen van kandidaten en ondernemers, meer nazorg en duidelijke, eenvoudige informatie voor ondernemers en kandidaten over de voorzieningen van WerkBedrijf.

.

Prestaties van WerkBedrijf

In dit hoofdstuk evalueren we de prestaties van WerkBedrijf. Eerst kijken we naar de prestatie-indicatoren en verantwoording daarover (4.1). Vervolgens beschrijven we de resultaten per taakgebied: arbeidsbemiddeling, sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding (4.2). We baseren ons daarbij op de verantwoordingsgegevens van WerkBedrijf. Aansluitend gaan we in op de doelmatigheid van de prestaties (4.3). Daarna geven we de opvattingen van stakeholders over de prestaties weer (4.4). We sluiten het hoofdstuk af met een tussenconclusie (4.5).

4.1 Prestatie-indicatoren en verantwoording door WerkBedrijf

WerkBedrijf rapporteert jaarlijks in de jaarstukken over de prestaties op het vlak van arbeidsbemiddeling, sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding. In deze paragraaf beschrijven we de prestatie-indicatoren en doelstellingen die WerkBedrijf hanteert en de opvattingen van de door ons geïnterviewde stakeholders over de verantwoording door WerkBedrijf. We sluiten af met onze beoordeling over de toereikendheid van de prestatie-indicatoren.

4.1.1 Arbeidsbemiddeling

De verantwoording in de jaarstukken is in de onderzoeksperiode regelmatig gewijzigd. Dan gaat het zowel om de indicatoren waarmee de inhoudelijke voortgang en prestaties worden

bijgehouden als om de doelstellingen die op die indicatoren zijn geformuleerd. In tabel 4.1 presenteren we de indicatoren waarover WerkBedrijf in de jaren 2016 tot en met 2020 heeft gerapporteerd. Een rood gekleurd vakje betekent dat over die indicator in het betreffende jaar is gerapporteerd. Een getal tussen haakjes verwijst naar de doelstelling die dat jaar gold of het aantal dat begroot is voor dat jaar. Over vier indicatoren is alle jaren consequent gerapporteerd: het aantal unieke relaties met ondernemers; het aantal kandidaten dat werkt met behoud van uitkering; het aantal plaatsingen op parttime werk; de uitstroom uit de bijstand naar werk.

Tabel 4.1 Indicatoren die gebruikt zijn bij jaarlijkse verantwoording rond arbeidsbemiddeling (tussen haakjes doelstellingen/begrote aantallen)

	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal kandidaten in dienstverlening	(4.000)			(4.300)	
Aantal aanmeldingen van kandidaten	(3.600)				
Aantal terugmeldingen van kandidaten					
Aantal unieke relaties met ondernemers					
Aantal kandidaten dat werkt met behoud met behoud van uitkering	(1.400)				
Plaatsingen op werk (fulltime)		(1.850)			
Plaatsingen op parttime werk			(900)	(1.078)	(900)
Plaatsingen van jongeren op werk				(450)	(450)
Plaatsingen van 55-plussers op werk					
Plaatsingen van mensen met arbeidsbeperking op werk				(150)	
Plaatsingen van statushouder op werk					
Aantal kandidaten met arbeidsbeperking aan het werk (geweest)					(400)
Uitstroom uit bijstand naar werk	(1.100)	(1.100)	(1.100)	(1.100)	(1.100)
Uitstroom jongeren naar onderwijs					

Bron: Begrotingen en Jaarstukken WerkBedrijf (meerdere jaren)

Sinds 2020 is de verantwoording geharmoniseerd en is een nieuw Informatieprotocol opgesteld.[94] Doel hiervan is om alle aangeboden informatie te stroomlijnen en aan te haken bij de gemeentelijke planning- en controlcylus. In het huidige Informatieprotocol wordt onderscheid gemaakt tussen kritieke prestatie-indicatoren (KPI's) en kritieke succesfactoren (KSF's). Op deze KPI's zit ook een doelstelling die jaarlijks wordt vastgesteld en vastgelegd in de begroting van WerkBedrijf. Naast de generieke KPI's kunnen in de dienstverleningsovereenkomst tussen de deelnemende gemeente en WerkBedrijf aanvullende KPI's worden vastgelegd. Het valt ons op dat er in het Informatieprotocol geen indicatoren voor Op Weg Naar Werk zijn benoemd, terwijl er wel indicatoren en doelen in de begrotingen en jaarstukken staan vermeld.

[94] Informatieprotocol 2020. MGR Rijk van Nijmegen.

Box: KPI's en KSF's genoemd in Informatieprotocol 2020

Kritieke prestatie-indicatoren:

- *Het aantal kandidaten dat volledig is uitgestroomd naar werk op basis van de bijstandscijfers van gemeenten.*
- *Het aantal plaatsingen op betaald werk (parttime en fulltime, met daarbij een onderscheid naar aangewezen prioritaire doelgroepen).*
- *Resultaten SW-voorziening: verdeling van de werkvormen; ziekteverzuim; toegevoegde waarde per fte*

Kritieke succesfactoren:

- *De tevredenheid van kandidaten, SW-medewerkers en ondernemers over (de dienstverlening van) WerkBedrijf*
- *Het aantal kandidaten in een actief arbeidsbemiddelingsproces*
- *Het aantal plaatsingen op werk met behoud van uitkering (ontwikkeltraject, leerwerkplek, Op weg naar werk)*
- *Het aantal kandidaten dat is uitgestroomd naar onderwijs (m.n. jongeren en statushouders)*
- *Duur van de dienstverlening (o.a. indicatie van intensiteit van de begeleiding)*
- *Het aantal unieke relaties met ondernemers.*

De vertegenwoordigers van gemeenten die wij hebben gesproken, vinden de verantwoording van WerkBedrijf over het algemeen adequaat, vooral sinds WerkBedrijf de verantwoording en vormgeving in de jaarstukken vanaf 2018 heeft geüniformeerd en verbeterd. Wethouders zijn van mening dat zij zich met de aard van de verantwoordingsinformatie ook goed kunnen verantwoorden aan de gemeenteraden. Bij gemeenten bestaat wel de neiging om vooral naar de verantwoording op gemeenteniveau te kijken en minder dan de overkoepelende prestaties van WerkBedrijf, zoals we ook in hoofdstuk 2 bespraken.

Hoewel gemeenten de verantwoording adequaat vinden, zijn er ook aanvullende wensen bij de verantwoording. Die komen er op neer dan de verantwoording zowel kwantitatief als kwalitatief diepgravender mag worden. Hoe duurzaam is de uitstroom? Welke verhalen hoor je van kandidaten? Welke tussenstapjes zetten kandidaten op weg naar werk? Daarbij maken sommige gemeenten wel de kanttekening dat extra verantwoording wel doelmatig moet zijn en niet gepaard moet gaan met een forse stijging van de administratieve lasten voor WerkBedrijf en/of gemeenten. In de interviews met vertegenwoordigers zijn de volgende concrete suggesties gegeven:

- WerkBedrijf zou meer informatie kunnen verstrekken over de duurzaamheid van uitstroom.
- WerkBedrijf zou kunnen laten zien in welke gemeente kandidaten worden geplaatst, zodat discussies niet alleen gaan over de *uitstroom* per gemeente.
- WerkBedrijf zou zich ook kwalitatief kunnen verantwoorden en de verhalen van kandidaten kunnen ophalen over de kwaliteit van de plaatsing en de betekenis van de dienstverlening van WerkBedrijf voor de kandidaat.
- WerkBedrijf zou de verhouding tussen wel/niet aangemelde kandidaten vanuit gemeenten kunnen weergeven.

- WerkBedrijf zou ook doelstellingen kunnen formuleren op het vlak van participatie (tussenstappen in de richting van werk) en zich daarover kunnen verantwoorden.
- WerkBedrijf zou duidelijker kunnen maken in hoeverre uitstroom van kandidaten uit de uitkering daadwerkelijk is toe te rekenen aan de dienstverlening van WerkBedrijf en niet aan andere oorzaken.
- WerkBedrijf zou gemeenten toegang moeten verschaffen

4.1.2 Sociale werkvoorziening

WerkBedrijf rapporteert jaarlijks in de jaarstukken ook over de prestaties voor de sociale werkvoorziening. De indicatoren zijn in de jaren 2016 tot en met 2020 niet veranderd, de doelstellingen in beperkte mate. Tabel 4.2 geeft de indicatoren weer waarover WerkBedrijf rapporteert en de doelstellingen indien die geformuleerd zijn.

Tabel 4.2 Indicatoren die gebruikt zijn bij jaarlijkse verantwoording over de sociale werkvoorziening (tussen haakjes doelstellingen/begrote aantallen)

	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal SW-medewerkers in dienst	.	.	.	.	.
Toegevoegde waarde per fte SW	.	(€ 7.100)	(€ 7.587)	(€ 7.761)	(€ 7.918)
Ziekteverzuim in de SW	(12,5%)	(15%)	(15%)	(15%)	(15%)
Percentage gedetacheerde SW'ers	.	.	.	.	.

Bron: Begrotingen en Jaarstukken WerkBedrijf (meerdere jaren)

Onze gesprekspartners bij gemeenten hebben geen opvattingen over de verantwoording rond de SW. Alleen vanuit de Kandidatenraad is opgemerkt dat WerkBedrijf (te) veel stuurt op 'harde' kwantitatieve indicatoren die te weinig zeggen over de daadwerkelijke ervaringen van mensen. Gezien de aard van de SW – mensen ontwikkelen – zou de verantwoording ook meer daarop gericht moeten zijn.

4.1.3 Arbeidsmatige dagbesteding

Ook over de prestaties op het vlak van arbeidsmatige dagbesteding rapporteert WerkBedrijf in de jaarstukken. Er is één indicator: het aantal kandidaten dat actief is (geweest) binnen Op Weg Naar Werk. De doelstelling voor deze indicator is in 2017 en 2019 verhoogd naar 400 respectievelijk 475 kandidaten. Tabel 4.3 geeft de indicator weer waarover WerkBedrijf rapporteert en de doelstellingen die geformuleerd zijn.

Tabel 4.3 Indicatoren die gebruikt zijn bij jaarlijkse verantwoording over arbeidsmatige dagbesteding (tussen haakjes doelstellingen/begrote aantallen)

	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal kandidaten actief (geweest)	300	400	400	475	475

Bron: Begrotingen en Jaarstukken WerkBedrijf (meerdere jaren)

Onze gesprekspartners hebben geen opvattingen over de verantwoording en indicatoren voor de prestaties op het vlak van arbeidsmatige dagbesteding.

4.1.4 Toereikendheid prestatie-indicatoren

Wij signaleren dat de cijfers die WerkBedrijf heeft over prestaties – en die zijn aangeleverd ten behoeve van deze evaluatie – beperkingen hebben. Hierdoor zijn ze niet toereikend om een compleet inzicht te verkrijgen in de effectiviteit van de dienstverlening, in langetermijntrends en in de prestaties van de arbeidsmarktregio Rijk van Nijmegen in vergelijkend perspectief. Specifiek signaleren wij de volgende beperkingen:

- De registratiesystemen van WerkBedrijf zijn niet ontwikkeld met het oog op onderzoek of benchmarking, maar met het oog op (financiële) verantwoording en management van werkprocessen. WerkBedrijf Rijk van Nijmegen is hierin niet uniek. Ook vergelijkbare organisaties uit andere arbeidsmarktregio's hanteren hetzelfde soort prestatie-indicatoren en baseren zich op dezelfde soort gegevens, zoals we in het volgende hoofdstuk zullen zien.
- In 2019 is door WerkBedrijf een ander registratiesysteem ingevoerd (EVA). We zullen verderop zien dat dit heeft geresulteerd in trendbreuken.
- Cijfers over uitstroom uit de bijstand naar werk worden aangedragen door gemeenten aan WerkBedrijf. Deze indicator zegt niet per se iets over de prestaties van WerkBedrijf, omdat uitstroom uit de bijstand naar werk ook door andere factoren veroorzaakt kan zijn.
- De beschikbare data van gemeenten en WerkBedrijf bevatten geen informatie over de bemiddelbaarheid van kandidaten (zoals motivatie, zelfredzaamheid) en over de ingezette voorzieningen. Dit zijn relevante factoren bij het interpreteren van de effecten van WerkBedrijf.
- Relevante indicatoren zoals de duur van de dienstverlening, de duurzaamheid van uitstroom, herinstroom of parttime uitstroom uit de uitkering worden niet (systematisch) geregistreerd of zijn niet gemakkelijk aan te leveren.
- De regio Rijk van Nijmegen neemt niet deel aan de Divosa Benchmark Werk & Inkomen. Sommige vergelijkbare werkbedrijven doen dit wel. Cijfers over (her)instroom, uitstroom(bestemmingen) en de samenstelling van het bijstandsbestand zijn daardoor niet te vergelijken met andere arbeidsmarktregio's.
- De gegevens die vanuit de regio Rijk van Nijmegen worden aangeleverd aan CBS ten behoeve van de Statistiek Re-integratie Gemeenten komen niet overeen met de gegevens over inzet van voorzieningen bij WerkBedrijf.

4.2 Resultaten per taakgebied

In deze paragraaf beschrijven we de resultaten per taakgebied: arbeidsbemiddeling, sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding.

4.2.1 Arbeidsbemiddeling

Hieronder bespreken we de realisaties op de prestatie-indicatoren waarover voor meer jaren informatie beschikbaar is. We baseren ons hierbij op door WerkBedrijf aangeleverde gegevens over:

1. Het aantal kandidaten in de dienstverlening.

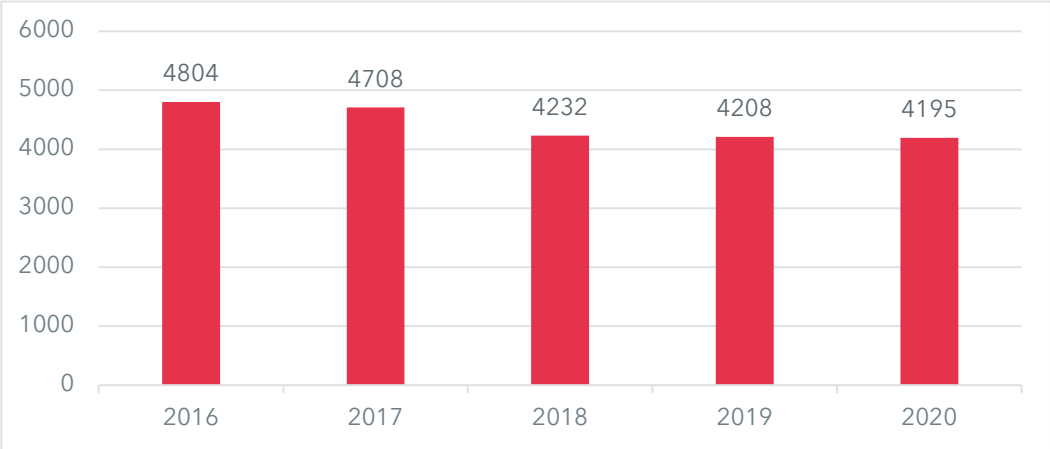
2. Het aantal unieke relaties met ondernemers.
3. Het aantal kandidaten dat werkt met behoud van uitkering.
4. Het aantal verstrekte loonkostensubsidies en de gemiddelde loonwaarde.
5. Het aantal plaatsingen op werk, uitgesplitst naar prioritaire doelgroepen.
6. Het aantal kandidaten dat de uitkering is uitgestroomd naar werk.
7. Het aantal kandidaten dat is uitgestroomd naar onderwijs.
8. Het aantal terugmeldingen van kandidaten.

In tegenstelling tot wat genoemd staat in het Informatieprotocol 2020, beschikt WerkBedrijf niet over gegevens over de duur van de dienstverlening.

Ad 1) Aantal kandidaten in de dienstverlening

Bij de start van WerkBedrijf is afgesproken ongeveer 4.000 kandidaten dienstverlening aan te bieden. In 2018 is in de begroting het aantal van 4.300 genoemd. Dit zijn geen 'harde' doelstellingen, maar geschatte aantallen die gebruikt worden voor de begroting. Tussen 2016 en 2021 heeft WerkBedrijf jaarlijks ongeveer 4.200 tot 4.800 kandidaten in de dienstverlening (figuur 4.1). In de regio Rijk van Nijmegen waren volgens CBS in die periode ongeveer 9.600 tot ruim 10.000 personen die een bijstandsuitkering ontvingen. WerkBedrijf heeft dus ongeveer 40 procent van het aantal bijstandsontvangers in de regio Rijk van Nijmegen in de dienstverlening. Het aantal mensen in de dienstverlening is de afgelopen jaren iets afgenomen.

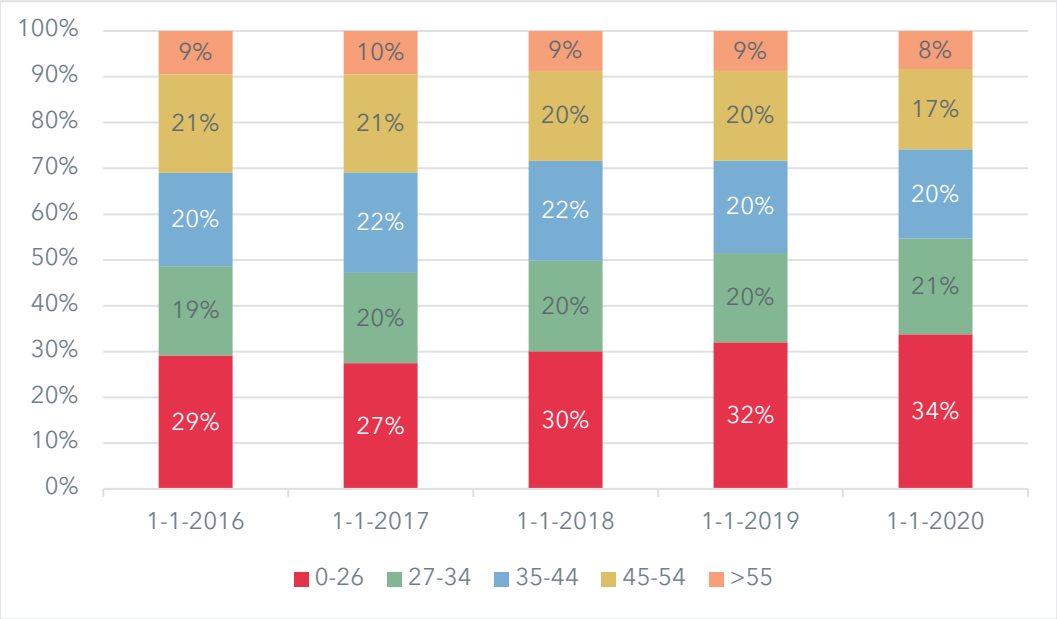
Figuur 4.1 Aantal kandidaten in dienstverlening WerkBedrijf Rijk van Nijmegen

Bron: GWS, EVA

Wanneer we kijken naar de samenstelling van het kandidatenbestand, dan zien we dat de grootste groep uit jongeren tot 27 jaar bestaat. Daarna volgt de leeftijdsgroep 35 tot 44 jaar. WerkBedrijf bedient in de afgelopen jaren een toenemend aantal jongeren tot 27 jaar (zie figuur 4.2). Het aandeel kandidaten met een leeftijd van 45 jaar of ouder neemt iets af. De leeftijdsgroep van 27 tot 45 jaar blijft ongeveer gelijk.

Figuur 4.2 Percentage kandidaten in de dienstverlening uitgesplitst naar leeftijdsgroep

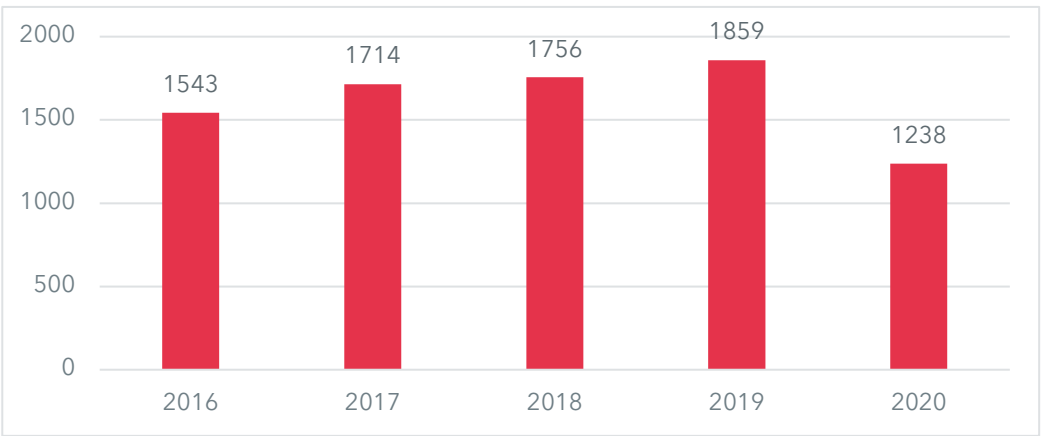

Bron: GWS, EVA

Ad 2) Aantal unieke relaties met ondernemers

Het aantal unieke relaties met ondernemers is in de jaren 2016 tot en met 2019 toegenomen van ruim 1.500 naar ruim 1.800. In 2020 telt WerkBedrijf 1.238 unieke relaties met ondernemers. In dit jaar is WerkBedrijf kritischer gaan kijken wat als unieke relatie telt: alleen ondernemers waar in het afgelopen jaar een kandidaat is geplaatst, tellen als unieke relatie.

Figuur 4.2 Aantal unieke relaties met ondernemers

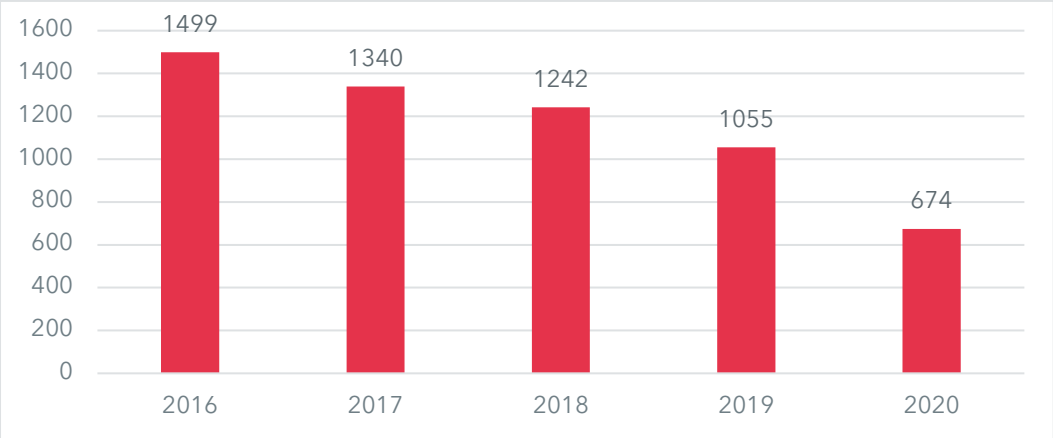
Bron: Jaarstukken

Ad 3) Aantal kandidaten dat werkt met behoud van uitkering

Voor kandidaten bij wie de stap naar een reguliere werkplek te groot is, biedt WerkBedrijf werken met behoud van uitkering aan. Voorbeelden zijn: proefplaatsingen, leerwerkplekken, ontwikkeltrajecten, taalstages en oriëntatietrajecten. Het aantal kandidaten dat werkt met behoud van uitkering is de afgelopen jaren gehalveerd: van bijna 1.500 in 2016 naar bijna 700

in 2020. Daarvoor zijn vier verklaringen. Op de eerste plaats speelt de eerder genoemde invoering van het registratiesysteem EVA een rol. Dit veroorzaakt vanaf 2019 een trendbreuk. Op de tweede plaats spelen de coronabeperkingen in 2020 een rol. Op de derde plaats speelt een structurele ontwikkeling mee: meer kandidaten (met arbeidsbeperking) gaan met loonkostensubsidie aan de slag. Op de vierde plaats blijkt dat de consulenten de ontwikkeltrajecten – een van de vormen van werken met behoud van uitkering – minder vaak inzetten (zie hoofdstuk 3).

Figuur 4.3 Aantal kandidaten dat werkt met behoud van uitkering

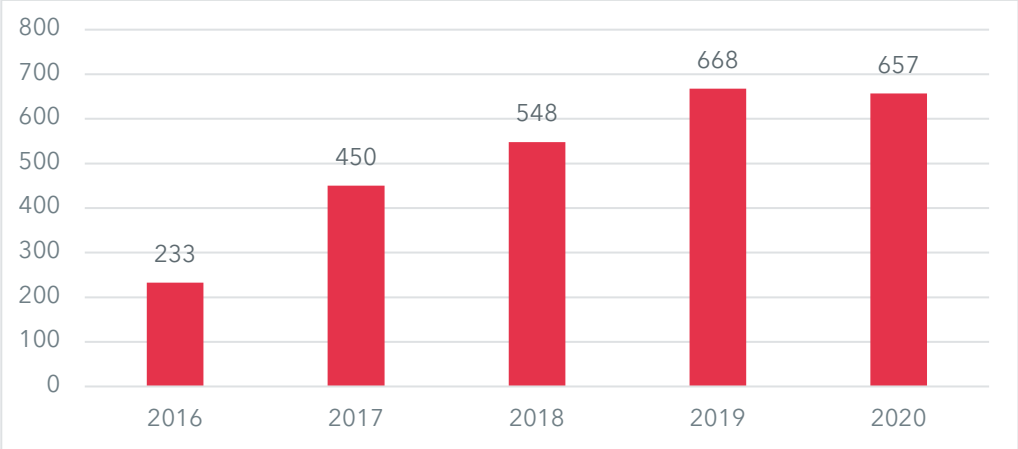

Bron: GWS, EVA

Ad 4) Het aantal verstrekte loonkostensubsidies en de gemiddelde loonwaarde

Werken met behulp van het instrument loonkostensubsidie fungeert bij WerkBedrijf steeds meer als substituut voor werken met behoud van uitkering, met name voor kandidaten met een arbeidsbeperking. Bij loonkostensubsidie is geen sprake van werken met behoud van de volledige uitkering, maar ontvangt de kandidaat loon van de werkgever en wordt de werkgever door WerkBedrijf gecompenseerd voor de verminderde arbeidsproductiviteit van de kandidaat. Het aantal verstrekte loonkostensubsidies nam toe van 233 in 2016 naar 657 in 2020. Loonkostensubsidies worden gemeten per verstrekking, niet per persoon.

Figuur 4.4 Aantal verstrekte loonkostensubsidies

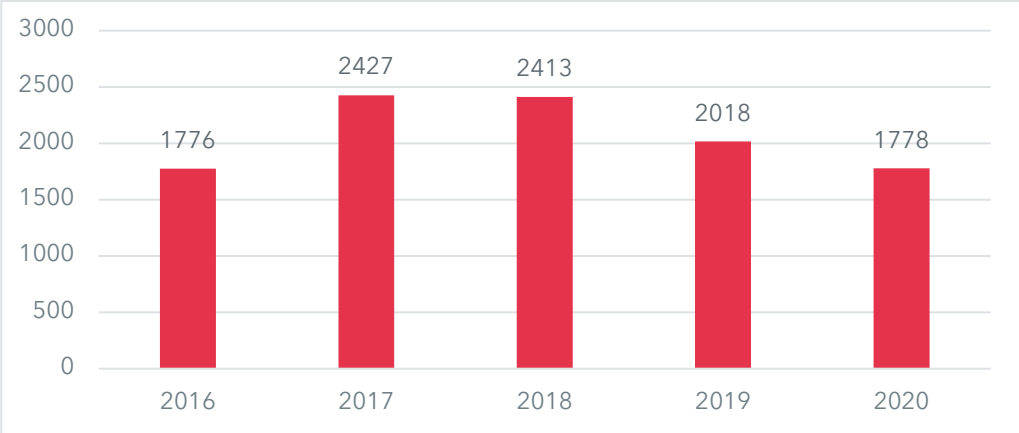
Bron: GWS, EVA

De loonwaarde van kandidaten is in de jaren 2019 en 2020 geregistreerd. De loonwaarde is de economische waarde van de arbeidsprestaties van een kandidaat afgezet tegen een normfunctie, uitgedrukt in een percentage. In 2019 bedroeg de gemiddelde loonwaarde 59%, in 2020 56%.

Ad 5) Het aantal plaatsingen op werk

Het aantal plaatsingen van kandidaten met een bijstandsuitkering op werk is een belangrijke prestatie-indicator. Van 2016 tot en met 2018 stijgt het aantal plaatsingen op werk. In 2017 is het toenmalige doel van 1.850 plaatsingen ruimschoots behaald. In 2019 en 2020 ligt het aantal plaatsingen ten opzichte van het 'piekjaar' 2017 circa 15-25% lager. De afname in 2019 wordt mogelijk (deels) verklaard door gebruik van een ander registratiesysteem, terwijl de afname in 2020 waarschijnlijk verklaard wordt door de coronabeperkingen.

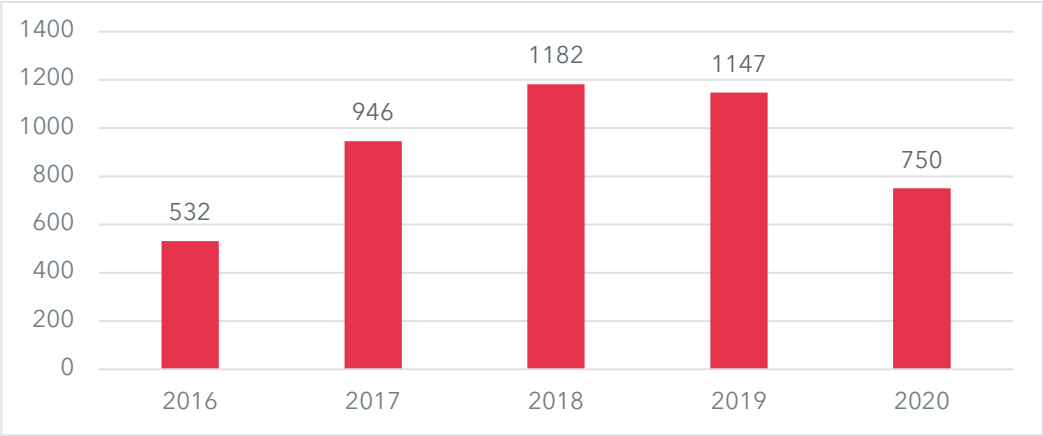
Figuur 4.5 Aantal plaatsingen op werk (fulltime en parttime)

Bron: GWS, EVA

In figuur 4.6 is te zien dat het aantal plaatsingen op een parttime baan toeneemt, met uitzondering van het coronajaar 2020. De doelen van respectievelijk 900 en 1.078 worden in 2018 en 2019 behaald. Het doel van 900 plaatsingen in 2020 is niet behaald. De groei van het aantal plaatsingen op parttime werk tot 2020 komt enerzijds doordat het aanbod parttime werk groeit, anderzijds doordat parttime werk voor sommige kandidaten – zoals kandidaten met een arbeidsbeperking – het hoogst haalbare is.

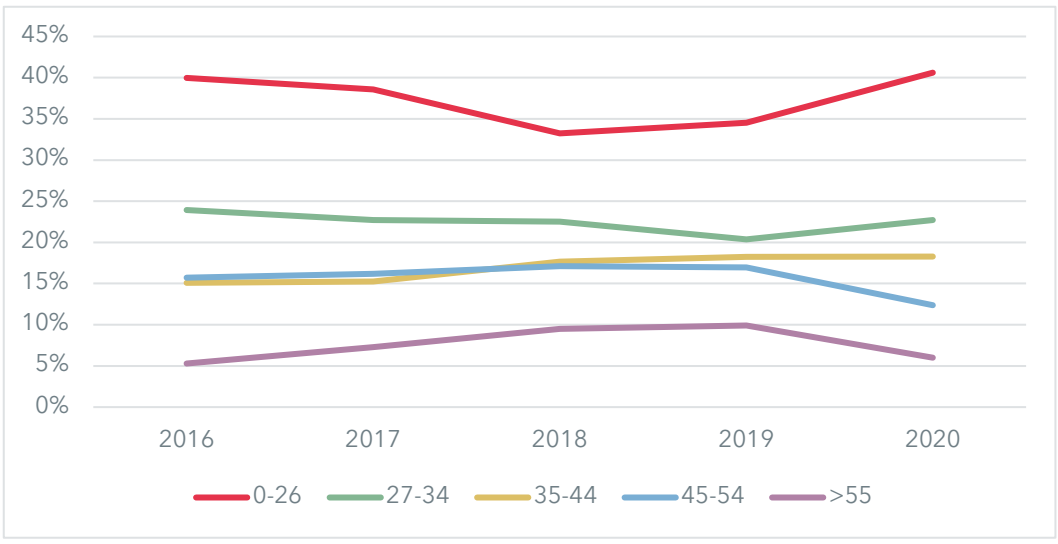
Figuur 4.6 Aantal plaatsingen op parttime werk

Bron: GWS, EVA

De meerderheid van de plaatsingen op werk betreft jongeren tot 27 jaar. Van alle plaatsingen op werk is de kandidaat in 33% van de gevallen (in 2018) tot 41% van de gevallen (in 2020) jonger dan 27 jaar. Hoe ouder de kandidaat, hoe kleiner het aandeel in het aantal plaatsingen op werk (zie figuur 4.7). Ook valt op dat in het coronajaar 2020 het aandeel plaatsingen op werk bij de jongere leeftijdsgroepen (< 27 jaar en 27-34 jaar) is toegenomen, terwijl het aandeel plaatsingen op werk van oudere leeftijdsgroepen (45-54 jaar en 55-plussers) is afgenomen. Dat duidt erop dat relatief gemakkelijk bemiddelbare kandidaten in het coronajaar vaker aan werk zijn geholpen dan moeilijker bemiddelbare kandidaten.

Figuur 4.7 Percentage plaatsingen op werk naar leeftijdsgroep

Bron: GWS, EVA

WerkBedrijf heeft vier prioritaire doelgroepen: jongeren tot 27 jaar; 55-plussers; statushouders en mensen met een arbeidsbeperking. Wanneer we kijken naar de ontwikkelingen in plaatsingen op werk per prioritaire doelgroep, dan zien we dat WerkBedrijf jaarlijks zo'n 1.200-1.300 jongeren plaatst, zo'n 300-400 55-plussers, zo'n 300-500 statushouders en circa 800 mensen met een arbeidsbeperking. Door de wijziging van het registratiesysteem in 2019 en het

coronajaar 2020 is het niet gemakkelijk duidelijke trends te signaleren. De meest duidelijke ontwikkelingen lijken het fors stijgend aantal plaatsingen op werk van statushouders en het licht dalend aantal plaatsingen op werk van 55-plussers. Dat laatste komt overeen met wat in de voorgaande paragraaf signaleerden.

Tabel 4.2 *Aantal plaatsingen op werk per prioritaire doelgroep (NB een kandidaat kan onder meerdere doelgroepen vallen)*

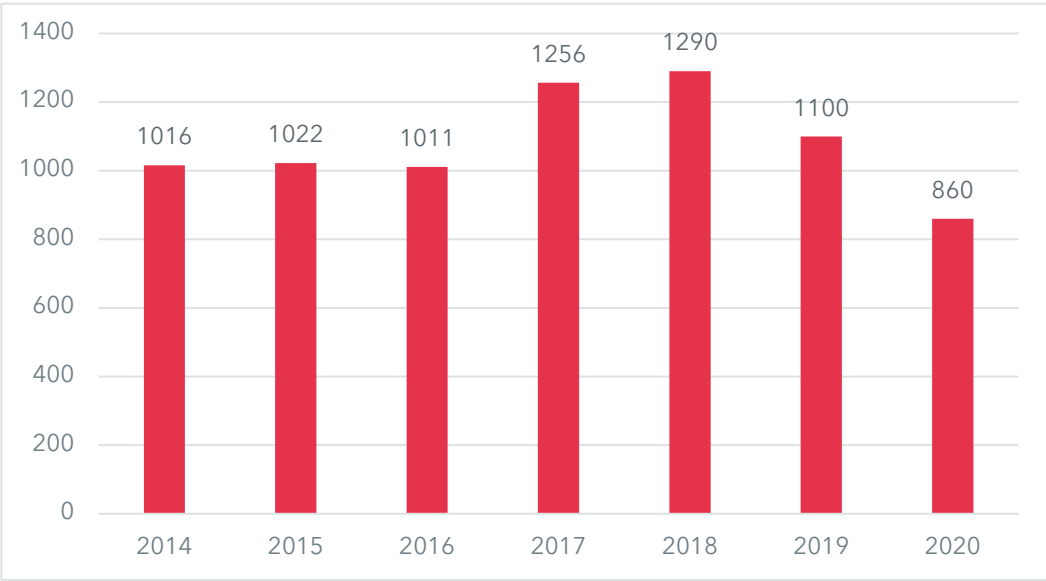
	2016	2017	2018	2019	2020
Jongeren (<27 jaar)	1325	1214	1185	1270	1335
55-plussers	438	416	340	339	324
Statushouders	261	337	416	502	496
Arbeidsbeperkten	.	.	.	771	809

Bron: GWS, EVA

Ad 6) Het aantal kandidaten dat de uitkering is uitgestroomd naar werk

Het aantal kandidaten dat de bijstandsuitkering uitstroomt naar werk is de belangrijkste prestatie-indicator op het gebied van arbeidsbemiddeling. De gegevens worden aangeleverd door gemeenten, omdat deze indicator gebaseerd wordt op de door gemeenten geregistreerde uitkeringsgegevens. Er is daardoor geen sprake van trendbreuken als gevolg van invoering van een ander registratiesysteem. De doelstelling is in de jaren 2016-2020 ongewijzigd gebleven en gesteld op 1.100. We zien dat de uitstroom in de jaren tot 2017 ongeveer rond de 1.000 lag. In 2017, 2018 en 2019 is de uitstroom gestegen en is de doelstelling behaald. In 2020 is deze doelstelling niet behaald. De belangrijkste oorzaak in 2020 zijn de coronabeperkingen.

Figuur 4.8 *Aantal kandidaten dat de uitkering is uitgestroomd naar werk*

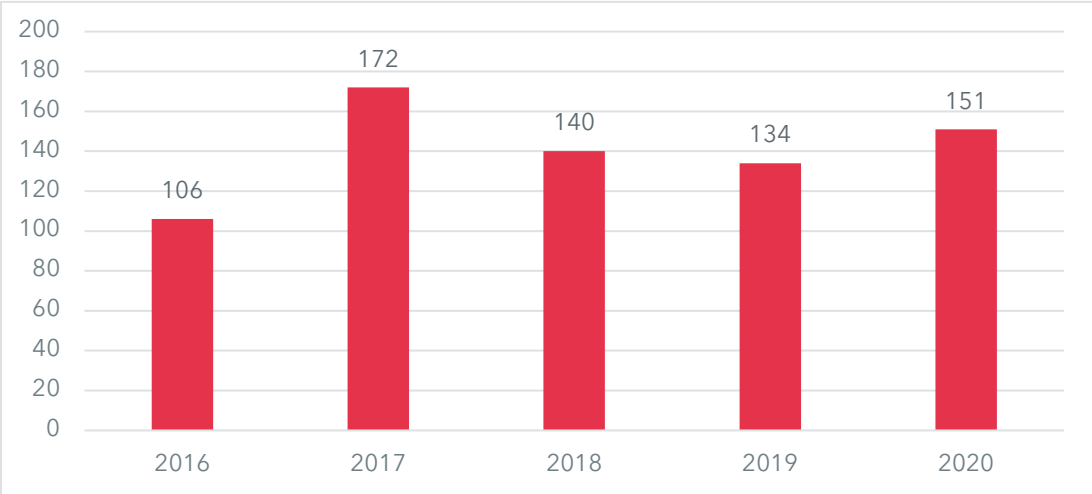

Bron: Gemeenten (via WerkBedrijf)

Ad 7) Het aantal kandidaten dat is uitgestroomd naar onderwijs

Het aantal kandidaten dat de bijstandsuitkering uitstroomt naar onderwijs is vooral voor jongeren tot 27 jaar een relevante indicator, omdat toe- of terugleiding naar een opleiding een taak voor WerkBedrijf is, en starten met een voltijdsstudie recht geeft op studiefinanciering en daarmee leidt tot uitstroom uit de uitkering. Ook deze indicator wordt aangeleverd door gemeenten en is niet beïnvloed geweest door invoering van een ander registratiesysteem. De uitstroom naar onderwijs varieert nogal per jaar. De uitstroom ligt in de jaren na 2016 hoger dan in 2016. Er zijn geen doelstellingen geformuleerd en daardoor ook geen duidelijke conclusies te verbinden aan deze indicator.

Figuur 4.10 Aantal kandidaten dat de uitkering is uitgestroomd naar onderwijs

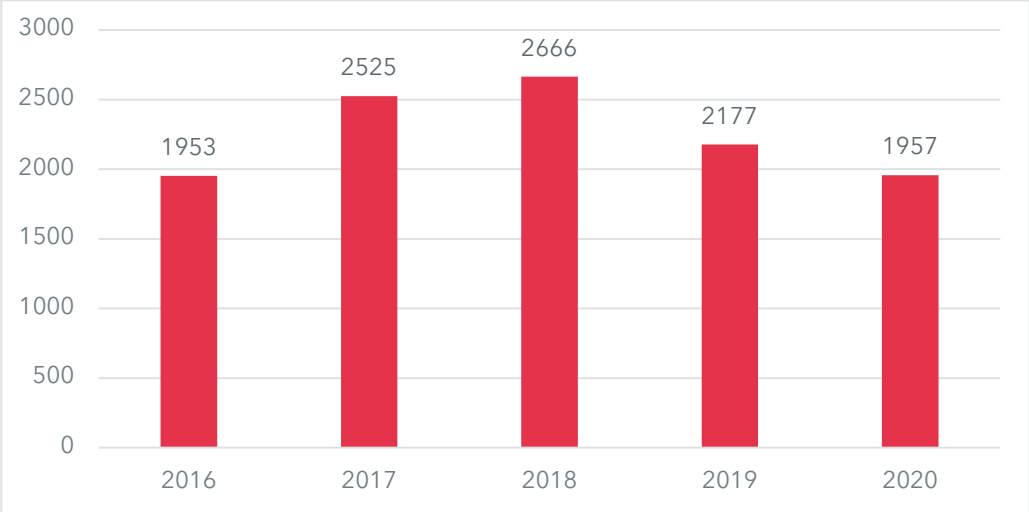

Bron: Gemeenten (via WerkBedrijf)

Ad 8) Het aantal terugmeldingen van kandidaten

Wanneer kandidaten twee jaar of langer dienstverlening hebben ontvangen zonder resultaat, of wanneer kandidaten door WerkBedrijf niet bemiddelbaar worden geacht, dan meldt WerkBedrijf kandidaten terug bij de gemeenten. De gegevens hierover komen vanaf 2019 uit een ander registratiesysteem, wat kan leiden tot een trendbreuk. Het aantal terugmeldingen liep in 2016 tot 2019 op van bijna 2.000 tot ruim 2.600. In 2020 lag het aantal terugmeldingen beduidend lager dan in 2019.

Figuur 4.11 Aantal terugmeldingen van kandidaten

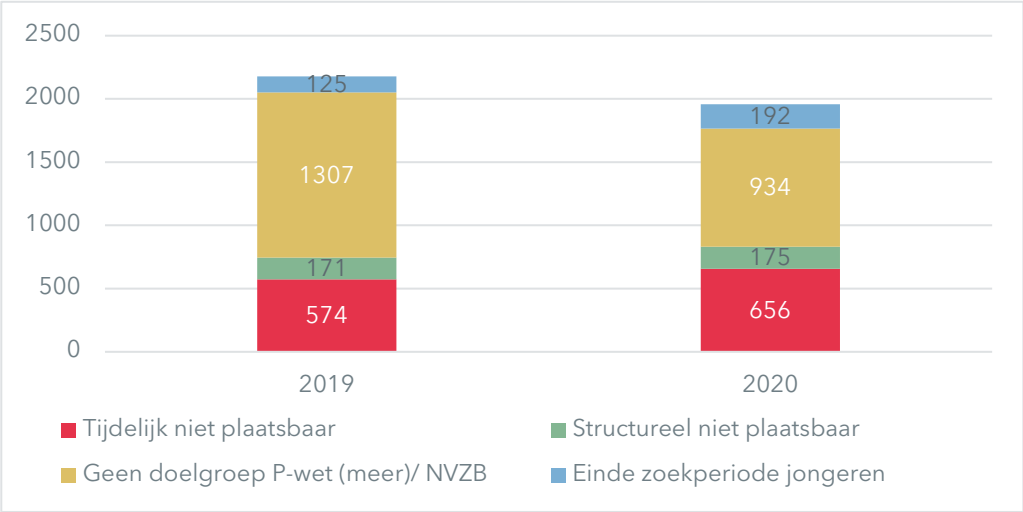
Bron: GWS, EVA

Voor de jaren 2019 en 2020 is ook informatie beschikbaar over de redenen van terugmelding. Daarbij worden de volgende redenen onderscheiden:

- Kandidaat is tijdelijk niet plaatsbaar.
- Kandidaat is structureel niet plaatsbaar.
- Kandidaat is geen doelgroep voor de Participatiewet (meer) of niet verschenen zonder bericht.
- Einde van de zoekperiode van vier weken voor jongeren tot 27 jaar die een bijstandsuitkering aanvragen.

De meest voorkomende reden voor terugmelding is 'kandidaat is geen doelgroep voor de Participatiewet (meer) of niet verschenen zonder bericht'. In 2020 kwam dit minder vaak voor dan in 2019. Iets minder vaak komt de reden voor dat kandidaten tijdelijk niet plaatsbaar zijn. Deze reden is in 2020 vaker genoemd dan in 2019.

Figuur 4.12 Redenen voor terugmelding van kandidaten

Bron: EVA

4.2.2 Ontwikkelingen arbeidsbemiddeling per gemeente

In bijlage 2 hebben we de resultaten per gemeente samengevat in indexcijfers, waarbij het jaar 2016 geldt als 100, behalve bij uitstroom uit de uitkering naar werk (2014 = 100). De ontwikkelingen per gemeente zijn echter niet zondermeer met elkaar te vergelijken om de volgende redenen:

1. WerkBedrijf heeft één kandidatenbestand en werkt niet met specifieke doelstellingen per gemeente. Een uitzondering hierop zijn projecten en aanvalsplannen die WerkBedrijf samen met gemeenten initieert, die zich vaak richten op een bepaalde groep kandidaten en die soms wel een gemeentelijke doelstelling hebben.
2. De ontwikkelingen per gemeente worden mede beïnvloed door verschillen in bijstandspopulatie, zoals het aandeel jongeren tot 27 jaar en het aandeel gemakkelijk te bemiddelen kandidaten. Wij beschikken niet over bestanden met de kenmerken van de bijstandspopulatie per gemeente.
3. In kleine gemeenten met een kleine bijstandspopulatie zijn ontwikkelingen in bijvoorbeeld plaatsingen op werk sterker afhankelijk van toeval dan in grote gemeenten met een grote bijstandspopulatie. Ontwikkelingen fluctueren in kleine gemeenten sterker per jaar.
4. De gegevens van WerkBedrijf over de jaren 2019 en 2020 – met uitzondering van uitkeringsgegevens – komen uit een ander systeem, wat kan leiden tot vertekeningen.

De onderstaande bevindingen moeten gelezen worden met de bovenstaande kanttekeningen in het achterhoofd.

Volume uitkeringsbestand neemt af behalve in Druten

In alle gemeenten, op Druten na, is het volume van het uitkeringsbestand in de jaren na 2016 afgenomen. De afname is het sterkst in Heumen en Mook en Middelaar. In Nijmegen en Wijchen is het uitkeringsbestand in 2020 met minder dan vijf procent gedaald ten opzichte van 2016.

Instroom kandidaten in dienstverlening WerkBedrijf neemt af, behalve in Nijmegen en Wijchen

In de meeste gemeenten is de instroom van kandidaten in de dienstverlening van WerkBedrijf afgenomen. De afname is het sterkst in Druten, Heumen en Mook en Middelaar. In 2020 was de instroom vanuit deze gemeenten meer dan 25 procent lager dan in 2016. Ook vanuit Beuningen en Berg en Dal is de instroom afgenomen, maar iets minder sterk. Nijmegen en Wijchen zijn een uitzondering op deze trend. Vanuit Nijmegen nam de instroom in de dienstverlening juist meer dan 25 procent toe in 2020 ten opzichte van 2016. Ook in Wijchen is er sprake van een stijging, maar die is met 8 procent in 2020 ten opzichte van 2016 minder sterk dan in Nijmegen.

Aantal kandidaten in dienstverlening WerkBedrijf neemt in alle gemeenten af

De daling dan wel stijging van de instroom in de dienstverlening van WerkBedrijf per gemeente tekent zich niet zo sterk af in het totaal aantal kandidaten dat dienstverlening van WerkBedrijf ontvangt. WerkBedrijf heeft vanuit alle gemeenten in 2019 en 2020 minder kandidaten in de dienstverlening. De afname is het sterkst bij de gemeenten Wijchen (-27 procent in 2020 ten opzichte van 2016), Druten (-24 procent) en Beuningen (-21 procent). Vanuit Nijmegen zijn in 2016 bijna evenveel kandidaten in de dienstverlening als in 2020 (-3 procent).

Aantal terugmeldingen van kandidaten naar gemeenten neemt toe in Nijmegen en Wijchen en af in andere gemeenten

Het aantal terugmeldingen van kandidaten per gemeente laat een vergelijkbaar beeld zien als de instroom van kandidaten in de dienstverlening. Bij de gemeenten met een relatief hoge instroom van kandidaten in 2020 ten opzichte van 2016, dus Nijmegen en Wijchen, ligt ook het aantal terugmeldingen relatief hoog. In Nijmegen ligt het aantal terugmeldingen in de jaren na 2016 22 tot 51 procent hoger. In Wijchen ligt het 25 tot 57 procent hoger. Het aantal terugmeldingen van kandidaten uit Heumen lag tot 2020 hoger dan in 2016, maar is in 2020 juist fors gedaald. De sterkste daling van het aantal terugmeldingen is te zien in Mook en Middelaar (-41 procent in 2020 ten opzichte van 2016), Beuningen (-37 procent) en Heumen (-21 procent).

Aantal kandidaten dat werkt met behoud van uitkering neemt in alle gemeenten af

Eerder zagen we dat het aantal kandidaten dat werkt met behoud van uitkering daalt. Deze ontwikkeling speelt in alle gemeenten, waarbij de daling in Mook en Middelaar (-85% in 2020 ten opzichte van 2016), Wijchen (-63 procent) en Druten (-71 procent) het sterkst is. In Nijmegen is de daling van het aantal kandidaten dat werkt met behoud van uitkering minder fors dan in de andere gemeenten (-44 procent in 2020 en -17 procent in 2019).

Aantal plaatsingen op werk neemt tot 2018 overal toe en daalt daarna in alle gemeenten behalve Nijmegen en Heumen

Het aantal plaatsingen op werk nam in alle gemeenten tot en met 2018 toe. Vanaf 2019 ontstaat een gemengder beeld. Kandidaten uit Nijmegen (+33 procent in 2020 ten opzichte van 2016) en Heumen (+9 procent in 2020 ten opzichte van 2016) worden vaker geplaatst op werk. Kandidaten vanuit Berg en Dal, Beuningen en Mook en Middelaar worden in 2019 en 2020 minder vaak geplaatst op werk dan de jaren daarvoor. De daling is het sterkste in Beuningen (-43 procent in 2020 ten opzichte van 2016).

Uitstroom uit de uitkering nam in de meeste gemeenten tot 2020 toe

De ontwikkeling in de uitstroom uit de uitkering verschilt aanzienlijk binnen en tussen gemeenten. In alle gemeenten lag de uitstroom in de jaren 2015 tot en met 2020 meerdere jaren hoger dan het referentiejaar 2014. In sommige gemeenten, zoals Berg en Dal, Druten en Heumen, lag de uitstroom enkele jaren zelfs twee keer zo hoog dan in 2014. Vooral in Heumen nam de uitstroom sterk toe. In 2020 ligt de uitstroom in de meeste gemeenten lager dan in 2014, met uitzondering van Berg en Dal en Heumen. De daling in 2020 ten opzichte van 2014 is het sterkste in Beuningen (-28 procent) en Druten (-59 procent).

4.2.3 Sociale Werkvoorziening

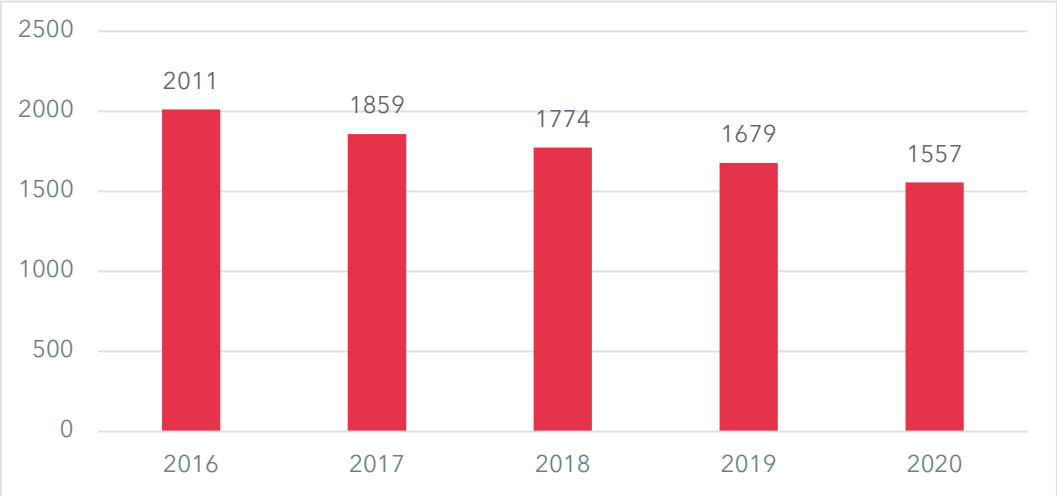
Voor de sociale werkvoorziening heeft WerkBedrijf drie hoofddoelen geformuleerd:

1. het verhogen van de toegevoegde waarde per fte SW
2. het verlagen van het ziekteverzuim
3. het detacheren van zoveel mogelijk medewerkers.

Daarnaast beschikken we via de jaarstukken over gegevens over het aantal SW-medewerkers.

Het aantal SW-medewerkers daalt (zie figuur 4.13), gemiddeld met 6% per jaar. Dat is het gevolg van het 'afsluiten' van nieuwe instroom in de WSW en uitstroom van SW-medewerkers vanwege het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd of ziekte/arbeidsongeschiktheid. In 2020 lag het aantal SW-medewerkers 23% lager dan in 2016.

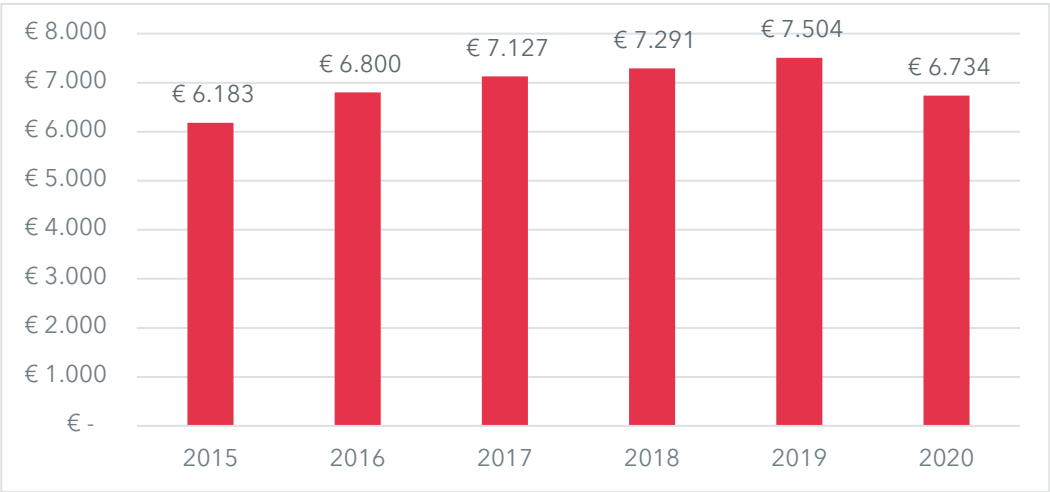
Figuur 4.13 Aantal SW-medewerkers in dienst bij WerkBedrijf

Bron: Compas

De toegevoegde waarde per fte in de SW is in de jaren tot 2020 gestaag toegenomen (zie figuur 4.14). In het coronajaar 2020 lag de toegevoegde waarde fors lager omdat veel SW-medewerkers gedurende een aantal maanden niet of minder aan het werk waren. Wanneer we de gerealiseerde toegevoegde waarde vergelijken met de doelstellingen zoals beschreven in tabel 4.2, dan zien we dat het doel alleen in het jaar 2017 is behaald. In de overige jaren lag de gerealiseerde toegevoegde waarde 4 procent tot 15 procent lager dan de doelstelling.

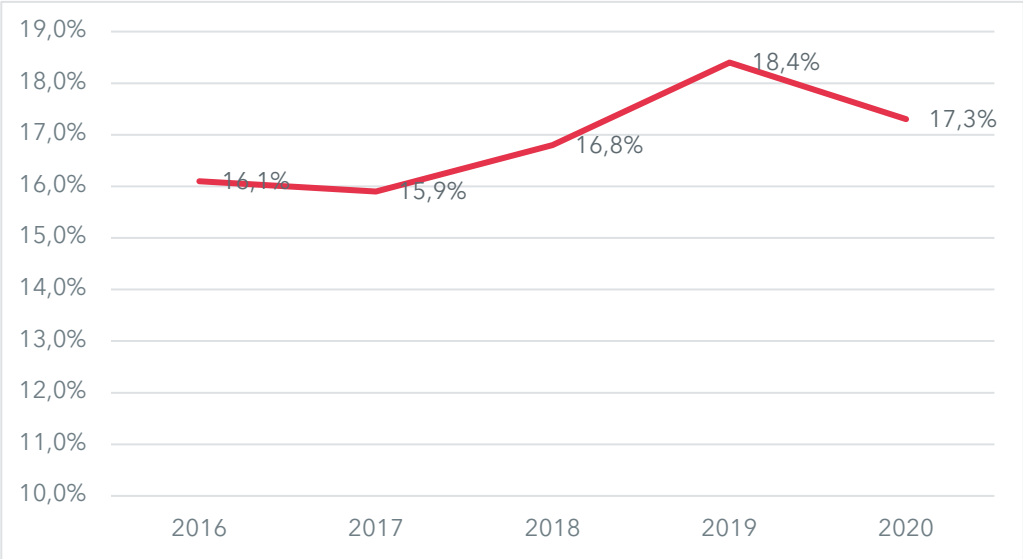
Figuur 4.14 Gerealiseerde toegevoegde waarde per fte SW

Bron: Compas

Het ziekteverzuim is structureel hoger dan WerkBedrijf wenst. De doelstelling van 12,5% (in 2016) en 15% (in de overige jaren) is in geen enkel jaar behaald. Figuur 4.15 geeft de ontwikkeling van het ziekteverzuim bij WerkBedrijf weer. Te zien is dat het verzuim bij WerkBedrijf toeneemt. In 2020 lag het verzuim bij WerkBedrijf lager.

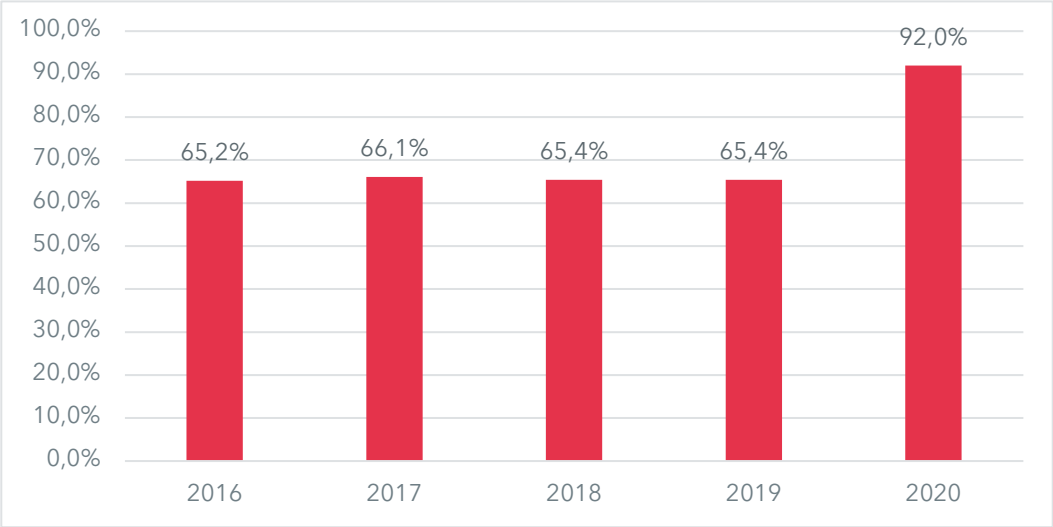
Figuur 4.15 Ziekteverzuim in de SW bij WerkBedrijf

Bron: Compas

Ten slotte presenteert figuur 4.16 het percentage SW'ers dat 'buiten de muren' van WerkBedrijf werkt. Dit percentage lag van 2016 tot 2020 rond de 65 procent en is in 2020 toegenomen naar 92 procent. Oorzaak is de in hoofdstuk 3 beschreven komst van BlueView. WerkBedrijf heeft geen doelstellingen verbonden aan deze indicator. We kunnen concluderen dat de ambitie 'zoveel mogelijk' SW'ers te detacheren bereikt is.

Figuur 4.16 Percentage SW'ers dat buiten de muren van WerkBedrijf werkt

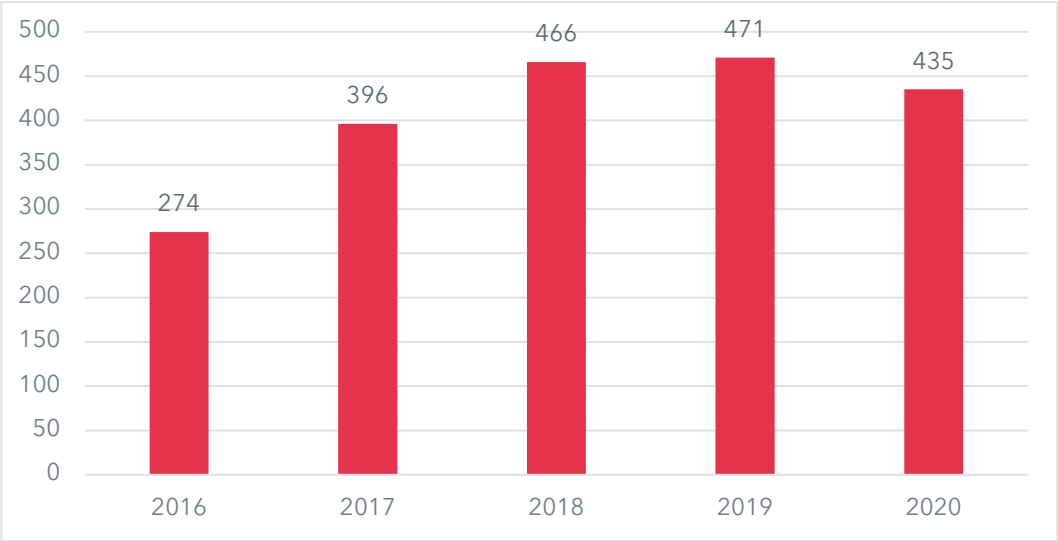

Bron: Jaarstukken (meerdere jaren)

4.2.4 Arbeidsmatige dagbesteding (Op Weg Naar Werk)

Het doel voor arbeidsmatige dagbesteding is het aantal kandidaten dat actief is (geweest) binnen Op Weg Naar Werk te verhogen. Het aantal kandidaten dat actief is (geweest) binnen Op Weg Naar Werk is tussen 2016 en 2020 toegenomen (zie figuur 4.17). In het coronajaar 2020 lag het wat lager dan in 2019. Dit is volgens WerkBedrijf (mede) het gevolg van het sneller administratief afsluiten van trajecten wanneer een aanbieder geen tijdige aanvraag doet voor een herindicatie. Kijkend naar de doelstelling, dan zien we dat deze in 2018 volledig is behaald en in de andere jaren bijna is behaald. Het aantal kandidaten binnen Op Weg Naar Werk ligt in die jaren iets lager dan de doelstelling.

Figuur 4.17 Aantal kandidaten actief (geweest) binnen Op Weg Naar Werk

Bron: Jaarstukken en EVA

De toename van kandidaten in Op Weg Naar Werk verklaart WerkBedrijf door de groeiende bekendheid bij de toeleidende organisaties over de mogelijkheden. Toeleidende organisaties zijn bijvoorbeeld sociale wijkteams, jeugdhulpverlening en afdelingen Inkomen van de deelnemende gemeenten. Tegelijk vindt WerkBedrijf dat de aanlevering van kandidaten achterblijft ten opzichte van het beschikbare budget.

4.2.5 Afsluitend: doelbereik

Ter afsluiting vatten we samen op welke prestatie-indicatoren WerkBedrijf de doelen al dan niet behaald heeft. We kijken daarbij naar de kritieke prestatie-indicatoren waarop een doelstelling is geformuleerd. Wanneer de realisatie slechts een paar procenten lager ligt dan de doelstelling, beschouwen we de doelstelling als behaald. Tabel 4.3 bevat het overzicht.

Tabel 4.3 Doelbereik kritieke prestatie-indicatoren 2016 t/m 2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal plaatsingen op fulltime/parttime werk	.	✓	✓	✓	✗
Uitstroom uit bijstand naar werk	✗	✓	✓	✓	✗
Toegevoegde waarde SW per fte	✗	✓	✗	✗	✗
Verzuimpercentage SW	✗	✗	✗	✗	✗
Aantal kandidaten Op Weg Naar Werk	✗	✗	✓	✓	✗

4.3 Doelmatigheid

Onder doelmatigheid verstaan wij in deze evaluatie de kwalitatieve verhouding tussen de ingezette middelen en de behaalde resultaten.

De ingezette middelen zijn in de jaren 2015 t/m 2020 iets afgenomen, zoals we zagen in hoofdstuk 2. WerkBedrijf kreeg bij de oprichting een bezuinigingstaakstelling van € 750.000 per jaar. Die taakstelling heeft WerkBedrijf ingevuld door te bezuinigen op overhead. Ook is budget verschoven naar de primaire dienstverlening. Binnen de sociale werkvoorziening probeert WerkBedrijf een zo laag mogelijke kostprijs voor gemeenten te realiseren. Daarom is er gestuurd op een zo hoog mogelijke omzet. Volgens de geïnterviewden bij WerkBedrijf zijn de huidige middelen toereikend om de taken te vervullen.

Wanneer we kijken naar de prestaties, dan zien we dat deze ondanks de bezuinigingen meestal niet zijn afgenomen en op punten zijn toegenomen. De uitstroom uit de bijstand naar werk bijvoorbeeld lag in 2017 t/m 2019 hoger dan in de jaren daarvoor. Met minder middelen worden dus dezelfde of iets betere prestaties behaald. Dat wijst op een doelmatige inzet van middelen. Het coronajaar 2020 vormt hierop een uitzondering. In dat jaar zijn de prestaties fors gedaald, maar heeft WerkBedrijf ook relatief veel budget overgehouden. Dat budget is doorgeschoven naar 2021 en wordt aangewend om een grote groep bijstandsgerechtigden te spreken en te screenen op bemiddelbaarheid naar werk. Daarmee sluit WerkBedrijf aan bij de behoefte van een aantal gemeenten in de regio.

Bovenstaande bevindingen over de doelmatigheid nemen niet weg dat WerkBedrijf in de perceptie van sommige gemeenten onvoldoende doelmatig opereert. Zoals in hoofdstuk 2 beschreven kijken gemeenten daarbij vooral naar de verhouding tussen het participatiebudget dat jaarlijks wordt overgemaakt en de lokale uitstroom. Omdat WerkBedrijf werkt met één regionaal budget en één regionale set prestatie-indicatoren, kan op regionaal niveau doelmatig gewerkt worden, terwijl de doelmatigheid voor een individuele gemeente tekortschiet. Een factor van betekenis daarbij is ook het aandeel werkfitte klanten in de bijstand. Gemeenten met een klein aantal klanten dat loonvormend is en aangemeld kan worden bij WerkBedrijf, maken een relatief groot deel van hun participatiebudget over en ervaren de dienstverlening van WerkBedrijf dus eerder als niet doelmatig.

4.4 Opvattingen over de prestaties

In deze paragraaf beschrijven we de opvattingen over de prestaties op het gebied van arbeidsbemiddeling en de verantwoording daarover door WerkBedrijf. Het gaat om de opvattingen van (medewerkers van) gemeenten, omdat gemeenten meer zicht hebben op, en een duidelijkere mening hebben over de prestaties van WerkBedrijf dan ondernemers en kandidaten.

4.4.1 Arbeidsbemiddeling

De vertegenwoordigers van gemeenten die wij hebben gesproken, zijn van mening dat WerkBedrijf de doelen over het algemeen behaald. De uitstroom naar werk is volgens de meeste gemeenten hoger dan in de jaren voor oprichting van WerkBedrijf. In de praktijk is uitstroom ook de belangrijkste indicator waar gemeenten naar kijken. Gemeenten missen – zoals in paragraaf 4.1 beschreven – informatie over de kwaliteit van de uitstroom. Zitten kandidaten op hun plek? Vallen ze niet weer terug in de uitkering? Daarnaast hebben sommige vertegenwoordigers van gemeenten de indruk dat de naamsbekendheid van WerkBedrijf – buiten de groep van vaste relaties – beperkt is. Door het ontbreken van prestatie-indicatoren valt deze observatie niet te staven.

Enkele vertegenwoordigers van gemeenten die zich bezighouden met inkomen en/of participatie vinden dat WerkBedrijf relatief veel kandidaten terugmeldt bij de gemeente. De indruk bestaat dat WerkBedrijf zich soms onvoldoende inspant voor moeilijk bemiddelbare kandidaten en te snel kiest voor terugmelding bij de gemeente. Gemeenten geven voorbeelden van kandidaten die na terugmelding bij de gemeente daarna op eigen kracht werk hebben gevonden. Wij beschikken niet over gegevens waarmee is na te gaan of dit incidenteel of structureel gebeurt. Uit de beschikbare gegevens blijkt wel dat het aantal terugmeldingen in 2020 en 2019 lager lag dan in de jaren daarvoor en dat het aantal terugmeldingen in alle gemeenten – op Nijmegen en Wijchen na – is gedaald.

4.4.2 Sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding

Wij hebben in onze gesprekken met vertegenwoordigers van gemeenten weinig uitgesproken opvattingen gehoord over de prestaties op het gebied van de sociale werkvoorziening en geen opvattingen over arbeidsmatige dagbesteding. Het al dan niet behalen van doelstellingen rond de toegevoegde waarde en het ziekteverzuim is niet genoemd door gesprekspartners. Het beeld bij onze gesprekspartners is dat de SW het 'goed doet', dat de samenwerking met

BlueView een succes is en een verbetering ten opzichte van de oude situatie. Wij krijgen de indruk dat de sociale werkvoorziening gezien wordt als *going concern* en daardoor niet in het middelpunt van de belangstelling staat.

4.5 Deelconclusie

Het algemene beeld dat uit de prestaties naar voren komt, is dat de meeste indicatoren vanaf de oprichting van WerkBedrijf tot 2020 een positieve, stijgende lijn laten zien. WerkBedrijf heeft in deze periode een groeiend aantal unieke relaties met ondernemers; plaatste meer mensen op (parttime) werk, vooral jongeren tot 27 jaar en statushouders; registreerde een stijging van de uitstroom uit de bijstand naar werk; realiseerde een aanzienlijke toename van de toegevoegde waarde per fte SW; liet meer SW'ers buiten de muren van WerkBedrijf werken en zag een forse groei in het aantal kandidaten dat actief was binnen Op Weg Naar Werk.

Een uitzondering op deze positieve tendensen is het aantal kandidaten dat werkt met behoud van uitkering, dat fors afnam. Wel vond er substitutie plaats tussen deze voorziening en loonkostensubsidie. Het ziekteverzuim in de SW is net als bij de start van WerkBedrijf nog steeds een zorgenkindje. De trend vertoont een stijgende lijn in plaats van de gewenste dalende lijn.

Ondanks de meestal positieve trend in de prestaties, behaalt WerkBedrijf niet alle doelen. We zien met name dat de doelrealisatie bij de sociale werkvoorziening achterblijft. Wat betreft arbeidsbemiddeling zijn de doelen in de jaren 2017 tot en met 2019 behaald, terwijl de jaren 2016 en 2020 achterblijven qua doelrealisatie. Een verklaring voor deze achterblijvende doelrealisatie moet op de eerste plaats gezocht worden in 'zwaardere problematiek' van kandidaten. Het aandeel kandidaten met een hoge uitkeringsduur en oudere SW-medewerkers neemt toe, terwijl werkgevers op de arbeidsmarkt eerder hogere dan lagere eisen aan werknemers stellen. Daarnaast wordt de doelrealisatie ook beïnvloed door incidentele factoren. Het coronajaar 2020 is daarvan het meest in het oog springende voorbeeld. De invoering van een ander registratiesysteem (EVA) leidt tot een trendbreuk in de cijfers over prestaties vanaf 2019.

WerkBedrijf rapporteert jaarlijks in de jaarstukken over de prestaties op het vlak van arbeidsbemiddeling, sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding. Vanaf 2020 is de verantwoording geharmoniseerd en wordt onderscheid gemaakt tussen een vaste set kritieke prestatie-indicatoren en een set kritieke succesfactoren. Op de kritieke prestatie-indicatoren zit ook een doelstelling die jaarlijks wordt vastgesteld en vastgelegd in de begroting van WerkBedrijf.

De vertegenwoordigers van gemeenten die wij hebben gesproken, vinden de verantwoording van WerkBedrijf over het algemeen adequaat, maar hebben ook aanvullende wensen bij de verantwoording. Die komen er op neer dan de verantwoording zowel kwantitatief als kwalitatief diepgravender mag worden. Daarbij maken sommige gemeenten wel de kanttekening dat extra verantwoording wel doelmatig moet zijn en niet gepaard moet gaan met een forse stijging van de administratieve lasten voor WerkBedrijf en/of gemeenten. Wat betreft verantwoording over SW is vanuit de Kandidatenraad opgemerkt dat WerkBedrijf (te) veel stuurt op 'harde' kwantitatieve indicatoren die te weinig zeggen over de daadwerkelijke ervaringen van mensen.

Vergelijking met andere arbeids-marktregio's

In dit hoofdstuk vergelijken we de regio Rijk van Nijmegen met andere arbeidsmarktregio's. Op basis van deze vergelijking kunnen we de prestaties van het WerkBedrijf beter duiden: hoe verhouden de behaalde resultaten en effecten zich ten opzichte van die van andere arbeidsmarktregio's?

5.1 Taken van het regionale werkbedrijf

Het fenomeen "WerkBedrijf" is niet nieuw en ook niet uniek. In alle 35 arbeidsmarktregio's is een werkbedrijf opgericht. De opdracht van de wetgever was dat gemeenten, UWV, andere publieke partijen en werkgevers- en werknemersorganisaties hierin samenwerken. In veel arbeidsmarktregio's is het werkbedrijf uitsluitend een bestuurlijk samenwerkingsverband. WerkBedrijf Rijk van Nijmegen wijkt daarvan af, omdat ten eerste uitsluitend gemeenten hierin vertegenwoordigd zijn[95] en ten tweede sprake is van een uitvoeringsorganisatie voor arbeidsbemiddeling, sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding. Er zijn maar weinig regio's waarin de dienstverlening op deze terreinen door één organisatie uitgevoerd wordt op één fysieke locatie, zoals bij WerkBedrijf.

[95] Hoewel samenwerkingspartners zijn aangehaakt, maken zij geen onderdeel uit van het WerkBedrijf.

In de meeste arbeidsmarktregio's zijn verschillende uitvoeringsorganisaties actief. De uitvoering van arbeidsbemiddeling, sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding verschilt fors tussen arbeidsmarktregio's. Vaak is er een splitsing tussen:

- De dienstverlening voor werkgevers. Dit wordt in veel arbeidsmarktregio's uitgevoerd door gemeenten samen met UWV in een Werkgeverservicepunt.
- De inkomensverstrekking en dienstverlening voor kandidaten. Dit wordt in veel regio's uitgevoerd door individuele gemeenten of door regionale/intergemeentelijke sociale diensten.
- De sociale werkvoorziening. Dit wordt in veel arbeidsmarktregio's uitgevoerd door één of meer SW-bedrijven.
- De arbeidsmatige dagbesteding. Dit wordt in veel gemeenten uitgevoerd door gespecialiseerde organisaties in opdracht van individuele gemeenten.

Naast Rijk van Nijmegen heeft alleen de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel (met werkbedrijf Senzer) een volledig geïntegreerde structuur voor arbeidsbemiddeling, sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding. In Helmond-De Peel verzorgt Senzer ook de inkomensverstrekking in het kader van de Participatiewet. Daarnaast zijn er een paar arbeidsmarktregio's met een gedeeltelijk geïntegreerde structuur of sterke regionale samenwerking op deelgebieden. Een eerste voorbeeld is de arbeidsmarktregio Rivierenland. Hier voert Werkzaak Rivierenland voor de gemeenten uit de regio de arbeidsbemiddeling, sociale werkvoorziening en inkomensverstrekking uit, maar niet de arbeidsmatige dagbesteding. Een ander voorbeeld is de arbeidsmarktregio Gorinchem, waar Avres namens drie gemeenten de Participatiewet, de WSW en Wet gemeentelijke schuldhulpverlening uitvoert. Een laatste voorbeeld is de arbeidsmarktregio Drechtsteden, waar de gemeenten intensief samenwerken, maar de dienstverlening op het vlak van arbeidsbemiddeling, sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding door drie verschillende uitvoeringsorganisaties wordt uitgevoerd.

In onderstaande tabel geven we de structuur weer in vier arbeidsmarktregio's waarin net als in Rijk van Nijmegen relatief intensief wordt samengewerkt op het vlak van arbeidsbemiddeling en/of sociale werkvoorziening en/of arbeidsmatige dagbesteding en/of inkomensverstrekking.

Tabel 5.2 Uitvoeringsorganisaties in vijf arbeidsmarktregio's

	Rijk van Nijmegen	Helmond-De Peel	Rivierenland	Drechtsteden	Gorinchem
Arbeidsbemiddeling / diensten werkgevers	WerkBedrijf RvN	Senzer	Werkzaak Rivierenland	Baanbrekend Drechtsteden	Avres
Arbeidsbemiddeling / diensten kandidaten	WerkBedrijf RvN	Senzer	Werkzaak Rivierenland	Sociale dienst Drechtsteden	Avres
Sociale Werkvoorziening	WerkBedrijf RvN	Senzer	Werkzaak Rivierenland	Drechtwerk	Avres
Arbeidsmatige dagbesteding	WerkBedrijf RvN	Senzer	Gemeenten	Drechtwerk	Gemeenten
Inkomensverstrekking	Gemeenten	Senzer	Werkzaak Rivierenland	Sociale dienst Drechtsteden	Avres

5.2 Sturing en verantwoording

In deze paragraaf vergelijken we de wijze van sturing en verantwoording binnen WerkBedrijf Rijk van Nijmegen met drie redelijk vergelijkbare uitvoeringsorganisaties: Senzer in Helmond-De Peel, Werkzaak Rivierenland in Rivierenland en Avres in Gorinchem. Deze drie uitvoeringsorganisaties betreffen net als WerkBedrijf allemaal gemeenschappelijke regelingen met een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur en een jaarlijkse verantwoordingscyclus met een begroting en een jaarrekening. Het re-integratiebeleid wordt door de gemeenten uit de regio's opgesteld. In drie van de vier arbeidsmarktregio's is de re-integratieverordening regionaal.

In Rijk van Nijmegen en Helmond-De Peel wordt het werkbedrijf ook gebruikt als platform voor regionale afstemming en overleg over onder meer het regionale arbeidsmarktbeleid. In Rivierenland en Gorinchem is er een (extern) werkbedrijf in de vorm van een bestuurlijk samenwerkingsverband voor arbeidsmarktbeleid waarin naast de regiogemeenten ook werkgevers- en werknemersorganisaties, UWV en onderwijsinstellingen participeren.

Tabel 5.2 Sturing en verantwoording uitvoeringsorganisatie (werkbedrijf) in vier arbeidsmarktregio's

	Rijk van Nijmegen	Helmond-De Peel	Rivierenland	Gorinchem
Platform voor arbeidsmarktbeleid	Via WerkBedrijf (Regionale Tafel Arbeidsmarkt)	Via Senzer	Extern: Regionaal Werkbedrijf & Platform Onderwijs Arbeidsmarkt Rivierenland (RW POA)	Extern: Regionaal Werkbedrijf Alblasserwaard-Vijfheerenlanden
Structuur	Gemeenschappelijke regeling	Gemeenschappelijke regeling	Gemeenschappelijke regeling	Gemeenschappelijke regeling
Re-integratiebeleid	Gemeenten	Gemeenten	Gemeenten	Gemeenten
Re-integratieverordening	Regionaal	Regionaal	Gemeenten	Regionaal
Bestuur	Algemeen Bestuur Dagelijks Bestuur	Algemeen Bestuur Dagelijks Bestuur	Algemeen Bestuur Dagelijks Bestuur	Algemeen Bestuur Dagelijks Bestuur
Verantwoording	Begroting en jaarstukken	Begroting en jaarrekening	Begroting en jaarrekening	Jaarplan en jaarverslag

De vier arbeidsmarktregio's hanteren prestatie-indicatoren voor arbeidsbemiddeling en sociale werkvoorziening. Deze zijn te kenschetsen als *throughput*- en *output*-indicatoren. Throughput heeft betrekking op het uitvoeringsproces, zoals het aantal kandidaten dat wordt begeleid of in een bepaalde SW-werkvorm werkt. Output heeft betrekking op de directe prestaties van de organisatie, zoals plaatsing op werk. Alle regio's waarmee we vergelijken hebben een regionale prestatie-indicator voor uitstroom uit de uitkering naar werk en voor de verdeling van SW-

medewerkers over de werkvormen. De overige prestatie-indicatoren verschillen enigszins tussen de vier arbeidsmarktregio's. Rijk van Nijmegen heeft als enige arbeidsmarktregio een prestatie-indicator voor het ziekteverzuim binnen de SW, voor plaatsingen op werk (ongeacht uitstroom uit de uitkering) en voor relaties met ondernemers. Verder valt op dat de arbeidsmarktregio Gorinchem als enige een prestatie-indicator heeft voor binnengekomen verzoeken van gemeenten op het gebied van Social Return. Een interessant voorbeeld is ook de indicatoren herinstroom binnen 12 maanden in Helmond-De Peel.

Geen van de vier arbeidsmarktregio's heeft targets geformuleerd op het niveau van *outcome*, zoals kwaliteit van leven of duurzaamheid van werk. De prestatie-indicatoren betreffen in hoofdzaak gegevens die gemakkelijk te registreren zijn en die uit de standaard registratiesystemen te halen zijn. We zijn onder de drie arbeidsmarktregio's waarmee we vergelijken geen *best practice* tegengekomen die inzicht biedt in de effectiviteit van de dienstverlening of de kwaliteit van de uitstroom.

Tabel 5.3 *Prestatie-indicatoren op het gebied van arbeidsbemiddeling en sociale werkvoorziening*

Rijk van Nijmegen	Helmond-De Peel	Rivierenland	Gorinchem
KPI's: • Uitstroom uit de uitkering naar werk • Aantal plaatsingen op betaald werk • Verdeling werkvormen SW • Ziekteverzuim SW • Toegevoegde waarde per fte SW KSF's: • Tevredenheid kandidaten, SW'ers en ondernemers • Aantal kandidaten in actief arbeidsbemiddelingsproces • Aantal plaatsingen op werk met behoud van uitkering • Uitstroom naar onderwijs • Aantal unieke relaties met ondernemers	• Herinstroom binnen 12 maanden • Aantal gestarte parttime dienstverbanden • Beëindiging uitkering door werk of studie • Gemiddeld aantal leerwerkplekken • Aantal fte per doelgroep leerwerkbedrijf (beschut, gedetacheerd, etc.) • Loonwaarde dienstverband regulier • Werknemerstevredenheid leerwerkbedrijf • Omvang netto toegevoegde waarde per fte	• Aantal detacheringen • Aantal groepsplaatsingen • Aantal plaatsingen met loonkostensubsidie • Duurzame uitstroom (volledige uitstroom)	• Uitstroom uit de uitkering richting werk naar leeftijd en duur • Ontwikkeling SW-bestand (o.a. aantal detacheringen) • Aantal mensen dat begeleid wordt in het kader van de baanafspraak • Binnengekomen verzoeken van gemeenten op het gebied van Social Return • Ontwikkeling uitkeringsbestand (duur/leeftijd) • Redenen in/uitstroom • Percentage statushouders en parttime werkenden

Bron: Informatieprotocol MGR Rijk van Nijmegen, Jaarrekening 2020 Senzer, Jaarrekening 2020 Werkzaak Rivierenland, Jaarverslag 2020 Avres.

5.3 Ontwikkelingen in de doelgroep

5.3.1 Bemiddelbaarheid

Zoals in hoofdstuk 2 aan bod is gekomen, leeft bij betrokkenen van het WerkBedrijf de opvatting dat de kandidaten in de loop der jaren moeilijker bemiddelbaar zijn geworden. Er is niet onderzocht of dit daadwerkelijk het geval is in de regio of op landelijk niveau. Wel is het een geluid dat in andere onderzoeken en andere regio's eveneens naar voren wordt gebracht. Zo blijkt uit onderzoek van CentERdata dat de doelgroep van gemeenten divers is, zowel in de mate waarin zij bemiddelbaar zijn als hun beschikbaarheid voor werk. Uit een inschatting van hun klantenbestand blijkt dat gemeenten 36,3% van hun klanten als wél beschikbaar voor werk inschat, maar niet bemiddelbaar. Gemeenten verwoorden in dat onderzoek het gevoel dat er sprake is van een toename van de groep die moeilijk bemiddelbaar is: "er is een stijging zichtbaar (nu 38%) van de groep met het moeilijkst bemiddelbare profiel. Dit hangt niet samen met de wet, maar met het feit dat de sterke kandidaten inmiddels werk hebben en dat wie nu niet zelf werk kan vinden in meer of mindere mate andere belemmeringen heeft."[96]

In een aantal arbeidsmarktregio's wordt deze trend benoemd in de jaarstukken. Senzer (Helmond-De Peel) schrijft in de jaarrekening van 2019 dat de dalende lijn in de uitstroomcijfers te maken heeft met een steeds moeilijker te bemiddelen doelgroep.[97] En ook Werkzaak Rivierenland constateert dat sprake is van een teruglopend aantal werkzoekenden en een steeds moeilijker te bemiddelen doelgroep.[98] WerkSaam West-Friesland signaleerde in 2019 dat huidige cliënten vaak te maken hebben met complexe problematiek. Schulden, armoede, verslaving, lichamelijke en veelal psychische beperkingen maken de stap naar werk, volgens WerkSaam West-Friesland, steeds moeilijker.[99] Verder weten we op basis van eerder onderzoek dat meer dan de helft (60%) van doelgroep die vergelijkbaar is met de voormalige groep mensen met een bijstandsuitkering naar eigen inschatting niet in staat is te werken. De helft van hen verwacht in de toekomst te kunnen werken, de andere helft denkt nooit meer te kunnen werken.[100] Of de doelgroep daadwerkelijk moeilijker bemiddelbaar is geworden weten we niet. Het zou plausibel kunnen zijn, aangezien er mede onder druk van de beperkt beschikbare financiële middelen, vooral lijkt te zijn ingezet op de bemiddeling van kandidaten die relatief dichtbij de arbeidsmarkt staan.

5.3.2 Aandeel jongeren in de uitstroom

Zoals in hoofdstuk 4 naar voren is gekomen is het aandeel jongeren dat uitstroomt naar betaald werk in de regio Rijk van Nijmegen relatief groot. Dit komt overeen met het landelijke beeld. Het aandeel werkenden met een Participatiewet-uitkering is het hoogst in de leeftijdsgroep tot 20 jaar (54% in 2019) en het laagst bij de oudste leeftijdsgroep (38% in 2019). Het aandeel werkende mensen met een Participatiewet-uitkering in het doelgroepregister stijgt vooral bij de oudere leeftijdsgroepen en bij de groep tussen de 20 en 25 jaar. De ontwikkeling van het aandeel werkende mensen met een Participatiewet-uitkering in het doelgroepregister wordt vooral bepaald door de jongeren (onder 25 jaar). Zij zijn de grootste groep en hebben het

[96] Centerdata, Ervaringen gemeenten met Participatiewet, 3e meting, p.29-30

[97] Senzer, Jaarrekening 2019, p.24

[98] Werkzaak Rivierenland, Jaarrekening 2019, p.7.

[99] Begroting WerkSaam West-Friesland 2019

[100] SCP, eindevaluatie Participatiewet, p.53

hoogste aandeel werkenden.[101] Verder blijkt uit eerder onderzoek dat de onderzochte gemeenten vooral inzetten op de bemiddeling naar werk van jongeren afkomstig uit het voortgezet speciaal onderwijs (vso) en praktijkonderwijs (pro).[102] Sinds de invoering van de Participatiewet is vaker sprake van tijdelijke contracten. Van de jongeren die in een bepaald jaar in het doelgroepregister zijn ingestroomd en in dat jaar een baan heeft gevonden, heeft 13% een vast contract.[103]

5.4 Prestaties

In deze paragraaf vergelijken we de prestaties van WerkBedrijf met die van vergelijkbare organisaties in andere regio's of met landelijke cijfers. Zoals in hoofdstuk 1 en hoofdstuk 4 is toegelicht zijn er relatief weinig vergelijkbare gegevens door verschillen in definities en registraties. De volgende prestatie-indicatoren zijn wel beschikbaar:

- Arbeidsbemiddeling:
    - Uitstroom uit de uitkering (landelijk gemiddelde).
    - Aantal kandidaten dat uitstroomt uit de uitkering naar werk (arbeidsmarktregio's Rijk van Nijmegen, Drechtsteden, Gorinchem en Rivierenland).
    - Percentage werkzame personen uit de doelgroep Banenafspraak (arbeidsmarktregio's Rijk van Nijmegen, Helmond-De Peel, Rivierenland, Gorinchem en Drechtsteden).
    - Gemiddelde loonwaarde van kandidaten met loonkostensubsidie (Rijk van Nijmegen en landelijke gemiddelde).
- Sociale Werkvoorziening
    - Percentage ziekteverzuim SW (Rijk van Nijmegen en landelijk gemiddelde).
    - Verdeling over de werkvormen (Rijk van Nijmegen en landelijk gemiddelde).

5.4.1 Arbeidsbemiddeling

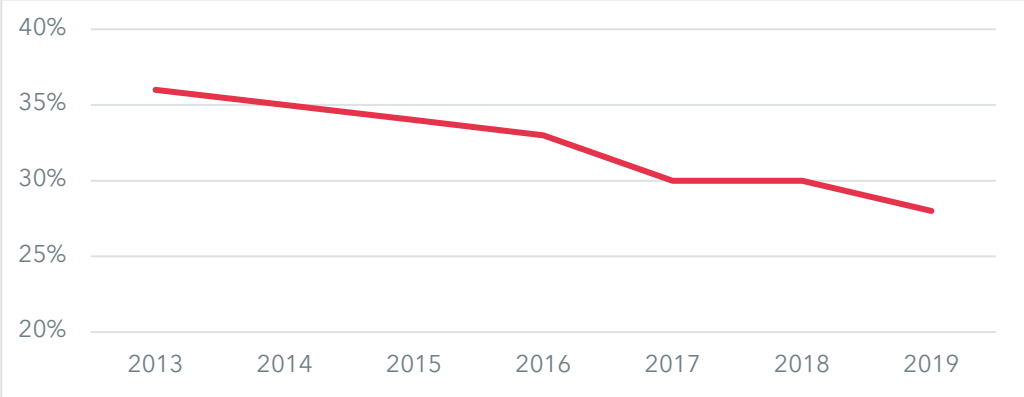
Een eerste indicator die een beeld geeft van ontwikkelingen, is het landelijke uitstroompercentage waarover Divosa in de jaarlijkse Benchmark Werk & Inkomen rapporteert. Het uitstroompercentage is het aandeel gestopte bijstandsuitkeringen in een bepaald jaar ten opzichte van het totale bestand van het eind van het voorgaande jaar. Het gaat hierbij om alle vormen van uitstroom, niet alleen om uitstroom naar werk. Figuur 5.1 laat de landelijke ontwikkeling van het uitstroompercentage zien.

[101] UWV, Monitor arbeidsparticipatie arbeidsbeperkten 2020, p.63

[102] SEO en De Beleidsonderzoekers (2019) Jonggehandicapten onder de Participatiewet, p.i-iiii

[103] SCP, eindevaluatie Participatiewet, p.120-121

Figuur 5.1 Landelijke ontwikkeling uitstroompercentage 2013 t/m 2019

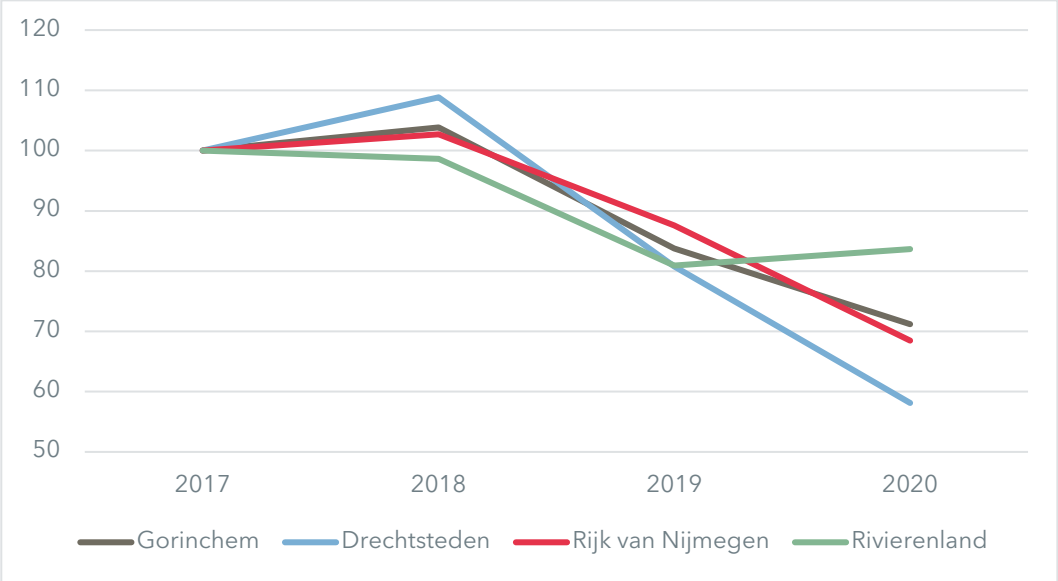

Bron: Divosa Benchmark Werk & Inkomen (meerdere jaren)

Te zien is dat de uitstroom uit de bijstand van 2013 tot en met 2019 afneemt van 36% naar 28%. Het uitstroompercentage daalt volgens Divosa omdat er steeds minder mensen in de bijstand zitten die makkelijk aan werk te helpen zijn. De instroom van mensen die kunnen werken is immers ook beperkt.

De arbeidsmarktregio's Rijk van Nijmegen, Rivierenland, Drechtsteden en Gorinchem vermelden in hun jaarverslagen hoeveel kandidaten jaarlijks de uitkering uitstromen *naar werk*. In figuur 5.2 zetten we de ontwikkeling in uitstroom naar werk per arbeidsmarktregio over de jaren 2017 t/m 2020 op een rij. Dat doen we in indexcijfers waarbij het jaar 2017 100 is. Hierdoor zijn de arbeidsmarktregio's – waarvan de omvang van de uitstroom en het kandidatenbestand sterk verschilt – beter vergelijkbaar. Of de definitie van de indicator uitstroom uit de uitkering naar werk in de vier arbeidsmarktregio's precies gelijk is, weten we niet. Door indexcijfers te gebruiken krijgen we een beeld van ontwikkelingen en doen eventuele verschillen in registratie en definitie er minder toe. In bijlage 3 staan de brongegevens voor figuur 5.2.

Figuur 5.2 Indexcijfer uitstroom uit de uitkering in vier arbeidsmarktregio's (2017=100)

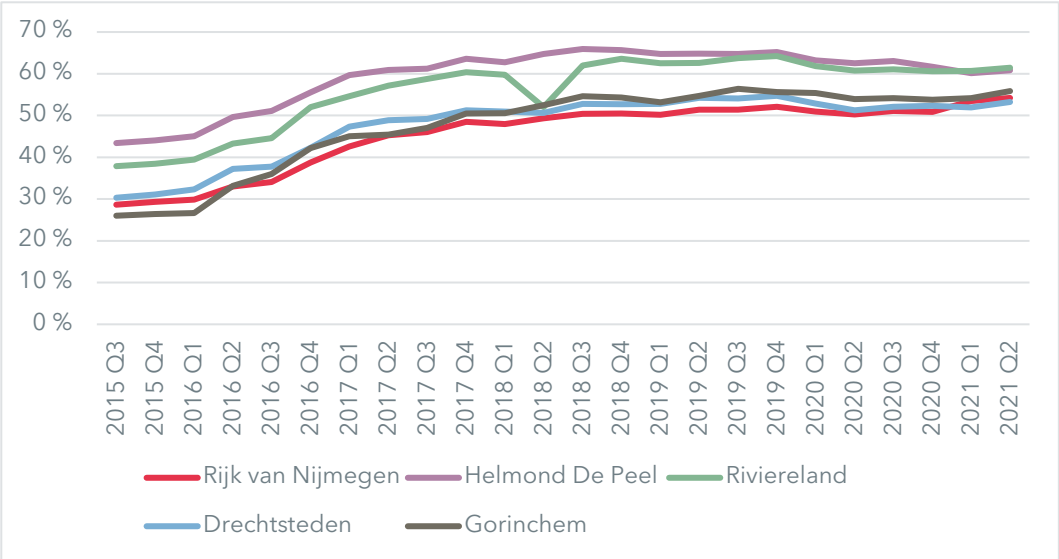

Bron: Jaarstukken Avres, MGR Rijk van Nijmegen, Werkzaak Rivierenland, Sociale Dienst Drechtsteden (meerdere jaren)

De vier arbeidsmarktregio's laten een redelijk vergelijkbare ontwikkeling zien. In de jaren 2017 en 2018 lag de uitstroom fors hoger dan in 2019 en 2020. Er lijkt sprake te zijn van een structurele trend van een afnemende uitstroom uit de uitkering naar werk. Alleen in de arbeidsmarktregio Rivierenland is de negatieve trend wat minder sterk en was er in 2020 zelfs iets meer uitstroom uit de uitkering naar werk dan in 2019.

UWV registreert per kwartaal welk aandeel van de doelgroep Banenafspraak werkzaam is. In figuur 5.3 vergelijken we de ontwikkeling vanaf 2015 voor de arbeidsmarktregio's Rijk van Nijmegen, Helmond-De Peel, Rivierenland, Drechtsteden en Gorinchem.

Figuur 5.3 Percentage werkzame personen uit doelgroep Banenafspraak

Bron: https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/dashboards/banenafspraak

De ontwikkeling van het percentage werkzame personen uit de doelgroep Banenafspraak laat in alle vergeleken arbeidsmarktregio's een positieve ontwikkeling zien. Het percentage neemt toe van gemiddeld 33% in het derde kwartaal van 2015 naar gemiddeld 57% in het tweede kwartaal van 2021. Het aandeel werkzame personen uit de doelgroep Banenafspraak ligt in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel en Rivierenland het hoogst. De relatieve groei over de periode Q3 2015 t/m Q2 2021 is in de regio's Rijk van Nijmegen (+26%) en Gorinchem (+30%) het grootst.

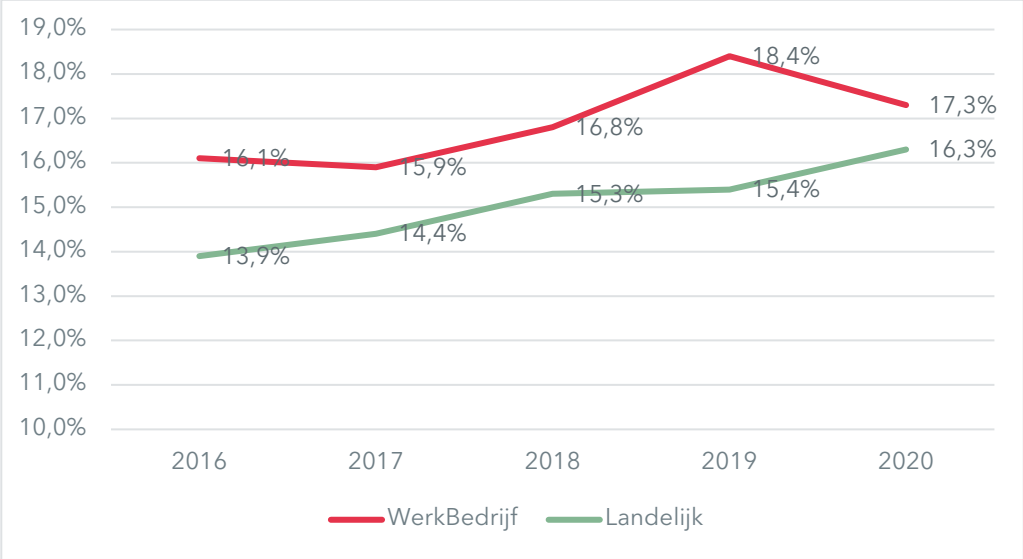
Bij kandidaten die werken met een loonkostensubsidie wordt de loonwaarde gemeten. We zagen in hoofdstuk 4 dat de gemiddelde loonwaarde in Rijk van Nijmegen in 2019 59% bedroeg en in 2020 56%. Dat is boven het landelijk gemiddelde van 50% in 2019 en 51% in 2020 volgens de Divosa Benchmark Werk en Inkomen. Dat betekent dat Rijk van Nijmegen minder budget kwijt is aan loonkostensubsidie.

5.4.2 Sociale werkvoorziening

Cedris, de brancheorganisatie voor SW-bedrijven houdt in de jaarlijkse sectorinformatierapporten bij wat het ziekteverzuim is bij Wsw-medewerkers. Dit landelijk

gemiddelde is ook voor WerkBedrijf een belangrijke maatstaf, omdat de doelstelling is onder het landelijk gemiddelde te blijven.

Figuur 5.4 Ziekteverzuim in de SW bij WerkBedrijf en het landelijk gemiddelde

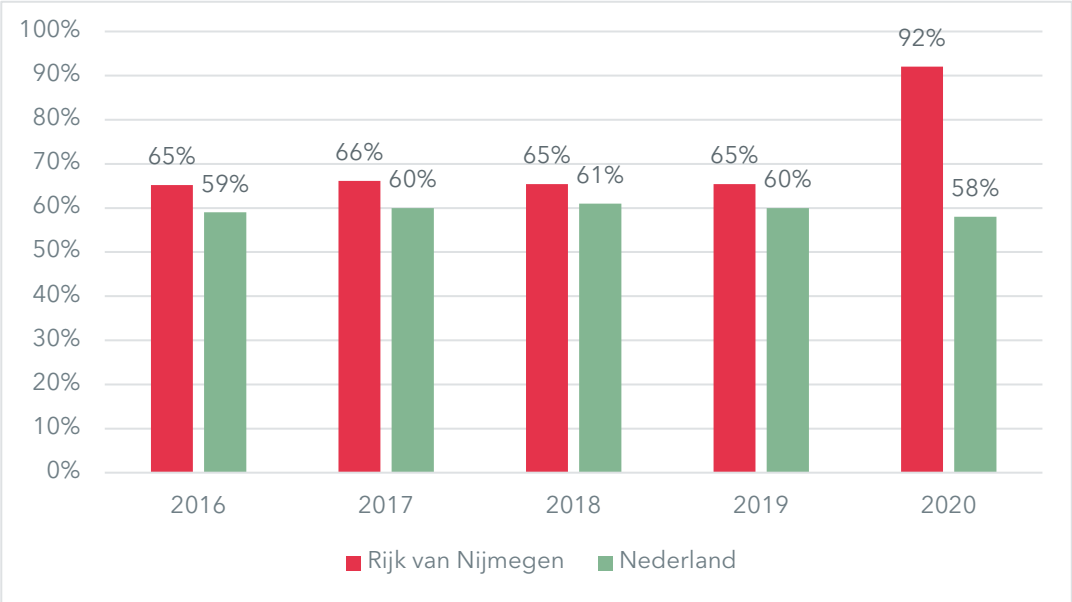

Bron: Cedris Sectorinformatie (meerdere jaren), Compas (meerdere jaren)

Uit de sectorinformatie van Cedris blijkt dat het gemiddelde ziekteverzuim in de SW sinds 2016 toeneemt. Lag het verzuimpercentage in 2016 nog op bijna 14%, in 2020 is dat gestegen naar 16,3%. Het verzuimpercentage is bij WerkBedrijf structureel hoger. In 2020 lagen het verzuimpercentage bij WerkBedrijf dichter bij het landelijk gemiddelde.

Ten slotte kijken we naar de verdeling van Wsw-medewerkers over de werkladder. Daarbij maken we onderscheid tussen het totaal beschut werk (binnen) en het totaal aan werk buiten de muren van de SW (begeleid werken, groeps- en individuele detacheringen, werken op locatie). In de sectorinformatie van Cedris wordt jaarlijks vermeld welk percentage van de Wsw-medewerkers buiten de muren van de SW werkt.

Figuur 5.5 Percentage SW-medewerkers buiten de muren van de SW

Bron: Cedris Sectorinformatie (meerdere jaren), Jaarstukken WerkBedrijf (meerdere jaren)

Het percentage SW-medewerkers dat buiten de muren van de SW werkt, ligt in Rijk van Nijmegen structureel hoger dan het landelijk gemiddelde. Als gevolg van de groepsdetachering bij BlueView in 2020 is het percentage 'buiten' in Rijk van Nijmegen zeer sterk gestegen.

5.5 Deelconclusie

Waar in veel arbeidsmarktregio's gekozen is voor een lichte organisatie voor het werkbedrijf in de vorm van een bestuurlijk platform of samenwerkingsverband, is in het Rijk van Nijmegen een uitvoerende organisatie neergezet met een breed regionaal takenpakket. WerkBedrijf Rijk van Nijmegen is niet alleen een samenwerking tussen de zeven gemeenten op het gebied van arbeidsbemiddeling en arbeidsmatige dagbesteding, maar ook een integratie met het voormalige SW-bedrijf Breed. De regio heeft als geheel één re-integratieverordening en één set prestatie-indicatoren voor de hele regio. We stellen vast dat WerkBedrijf daarmee een betrekkelijk unieke organisatie in Nederland is. Van de 35 arbeidsmarktregio's zijn er naast Rijk van Nijmegen nog drie arbeidsmarktregio's met een dergelijke sterk geïntegreerde regionaal structuur: Helmond-De Peel, Rivierenland en Gorinchem. De takenpakketten van deze regionale werkbedrijven verschillen enigszins (wel/niet inkomensverstrekking, wel/niet arbeidsmatige dagbesteding, wel/niet schuldhulpverlening). Geen van de vier arbeidsmarktregio's heeft targets geformuleerd op het niveau van *outcome*, zoals kwaliteit van leven of duurzaamheid van werk. De prestatie-indicatoren hebben vooral betrekking op output zoals uitstroom uit de uitkering en throughput, zoals het aantal kandidaten dat wordt begeleid.

Niet alleen in de arbeidsmarktregio Rijk van Nijmegen, maar ook landelijk en in andere regio's wordt gesignaleerd dat kandidaten in de loop der jaren moeilijker bemiddelbaar zijn geworden. En net als in Rijk van Nijmegen is ook landelijk het aandeel jongeren in de uitstroom relatief hoog. De ontwikkelingen op een aantal prestatie-indicatoren komen in de regio Rijk van Nijmegen redelijk overeen met die in vergelijkbare arbeidsmarktregio's en met landelijke trends. We zien dat de uitstroom uit de uitkering naar werk in zowel Rijk van Nijmegen als

Helmond-De Peel, Rivierenland en Gorinchem afneemt van 2017 tot en met 2020. Het percentage werkenden uit de doelgroep Banenafspraak neemt van 2015 tot en met 2020 juist in alle regio's toe. De relatieve stijging is in Nijmegen nog wat sterker dan in de andere regio's. Verder zien we dat het ziekteverzuim in de SW in Rijk van Nijmegen boven het landelijk gemiddelde ligt, maar de opwaartse trend ook in het landelijk gemiddelde zichtbaar is. Ten slotte ligt het percentage SW-medewerkers dat buiten de muren van de SW werkt in Rijk van Nijmegen structureel hoger dan het landelijk gemiddelde. We concluderen hiermee dat de prestaties van Rijk van Nijmegen over het algemeen vergelijkbaar zijn met het landelijke beeld en met de prestaties van vergelijkbare arbeidsmarktregio's.

Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk beantwoorden we de centrale vragen van de evaluatie en geven we mogelijkheden voor verbeteringen.

6.1 Conclusies

WerkBedrijf is een wendbare uitvoeringsorganisatie met een herkenbare visie

De doelen en uitgangspunten van WerkBedrijf zijn door de zeven gemeenten in 2013 neergelegd in het visiedocument 'Sterke werkwoorden'. Als we kijken naar de aangeboden dienstverlening en de werkwijze van WerkBedrijf in de praktijk, dan concluderen we dat die goed aansluiten bij de visie uit Sterke werkwoorden. WerkBedrijf voert arbeidsbemiddeling uit met als doel zoveel mogelijk uitstroom van kandidaten naar regulier werk. Ondernemers zijn in de praktijk de klant, dus WerkBedrijf zet de bedrijfsdienstverlening conform de visie centraal. WerkBedrijf heeft in de uitvoering oog voor zowel de vraag van de ondernemer als de mogelijkheden van de kandidaat. In de ervaringen van stakeholders met de dienstverlening horen wij impliciet terug dat de kernwaarde 'iedereen is van waarde' bij WerkBedrijf op de voorgrond staat. Ook ligt het accent in de dienstverlening op wat mensen *wel* kunnen, conform de kernwaarde uit Sterke werkwoorden.

WerkBedrijf is in de uitvoering een wendbare organisatie gebleken. Zo heeft WerkBedrijf onderzoek verricht en de uitkomsten aangegrepen om knelpunten op te lossen of dienstverlening te verbeteren. Ook wordt feedback van stakeholders over het algemeen serieus genomen en benut om verbeteringen door te voeren. WerkBedrijf speelt adequaat in op de

kansen en bedreigingen die zich met name voordoen in de sociale werkvoorziening. De samenwerking met BlueView is hierbij het meest in het oog springende voorbeeld.

Ondernemers en gemeenten hebben over het algemeen waardering voor de organisatie en dienstverlening; deel kandidaten wil andere focus

Gemeenten vinden dat er een herkenbare, solide en deskundige organisatie staat. WerkBedrijf is niet gericht op regels en is in de uitvoering vrij van politieke druk, zodat de focus op de kandidaat en de ondernemer kan liggen. WerkBedrijf is er volgens gemeenten vooral in geslaagd een groot netwerk van ondernemers op te zetten en te onderhouden waar zij kandidaten kunnen plaatsen. Dat brengt meer kansen voor kandidaten met zich mee. Een duidelijk knelpunt is de soms gebrekkige samenwerking tussen gemeenten en WerkBedrijf rond individuele kandidaten. We concluderen dat gemeenten waardering hebben voor de wijze waarop WerkBedrijf zijn taken uitvoert, maar een stuk kritischer zijn over de samenwerking met WerkBedrijf op kandidaatsniveau.

Ondernemers zijn over het algemeen tevreden met de dienstverlening en de consulenten van WerkBedrijf. WerkBedrijf heeft ook veel en bruikbare voorzieningen voor ondernemers. Een knelpunt is de mismatch die soms optreedt tussen de verwachtingen van ondernemers en het aanbod van kandidaten. Sommige ondernemers verwachten dat WerkBedrijf gemakkelijk inzetbare mensen kan leveren en ook na de match een structurele rol bij de begeleiding van kandidaten met motivatieproblemen kan blijven spelen. We stellen vast dat WerkBedrijf de verwachtingen van ondernemers over het algemeen waarmaakt, maar ondernemers nog beter kan voorbereiden op de komst van kandidaten met complexe problematiek en de rol van WerkBedrijf daarbij.

Kandidaten ten slotte zijn over het algemeen redelijk tevreden over de dienstverlening van WerkBedrijf. Ze vinden de consulenten van WerkBedrijf vriendelijk, hebben het gevoel dat ze serieus genomen worden en ervaren de begeleiding door WerkBedrijf als prettig. De dienstverlening biedt veel mogelijkheden en de mens staat centraal. De dienstverlening sluit minder goed aan bij de groeiende groep kandidaten met zwaardere problematiek en op de behoeften van hoger opgeleide kandidaten. Een deel van de kandidaten heeft behoefte aan meer persoonlijke aandacht en nazorg, focus op de wat de kandidaat wil in plaats van kan, en begeleiding op andere leefgebieden dan werk.

De prestaties van WerkBedrijf vertonen een stijgende lijn, maar niet alle doelen worden behaald

De prestaties en het doelbereik van WerkBedrijf laten een gemêleerd beeld zien. We stellen vast dat WerkBedrijf in de periode van 2015 tot en met 2020 op de meeste indicatoren steeds betere realisaties laat zien, behalve in coronajaar 2020. WerkBedrijf heeft tot 2020 steeds meer unieke relaties met ondernemers; plaatste meer mensen op (parttime) werk, vooral jongeren tot 27 jaar en statushouders; registreerde een stijging van de uitstroom uit de bijstand naar werk; realiseerde een aanzienlijke toename van de toegevoegde waarde per fte SW; liet meer SW'ers buiten de muren van WerkBedrijf werken en zag een forse groei in het aantal kandidaten dat actief was binnen Op Weg Naar Werk. Op sommige indicatoren is het beeld minder positief. Het aantal kandidaten dat werkt met behoud van uitkering nam fors af en het ziekteverzuim in de SW is net als bij de start van WerkBedrijf nog steeds hoger dan het landelijk gemiddelde.

We constateren tevens dat WerkBedrijf niet alle doelen behaald. De doelrealisatie bij de sociale werkvoorziening blijft achter. Wat betreft arbeidsbemiddeling zijn de doelen in de jaren 2017 tot

en met 2019 behaald, terwijl de jaren 2016 en 2020 achterblijven qua doelrealisatie. Het niet behalen van doelen heeft mogelijk te maken met de toename van het aandeel kandidaten met een hoge uitkeringsduur en oudere SW-medewerkers.

WerkBedrijf is een redelijk unieke organisatie die in hoofdlijnen hetzelfde presteert als vergelijkbare organisaties

Waar in veel arbeidsmarktregio's gekozen is voor een lichte organisatie voor het werkbedrijf in de vorm van een bestuurlijk platform of samenwerkingsverband, is in het Rijk van Nijmegen een uitvoerende organisatie neergezet met een breed regionaal takenpakket. WerkBedrijf Rijk van Nijmegen is niet alleen een samenwerking tussen de zeven gemeenten op het gebied van arbeidsbemiddeling en arbeidsmatige dagbesteding, maar ook een integratie met het voormalige SW-bedrijf Breed. De regio heeft als geheel één re-integratieverordening en één set prestatie-indicatoren voor de hele regio. We stellen vast dat WerkBedrijf daarmee een betrekkelijk unieke organisatie in Nederland is. Van de 35 arbeidsmarktregio's zijn er naast Rijk van Nijmegen drie arbeidsmarktregio's met een dergelijke sterk geïntegreerde regionale uitvoeringsstructuur: Helmond-De Peel, Rivierenland en Gorinchem.

Niet alleen in de arbeidsmarktregio Rijk van Nijmegen, maar ook landelijk en in andere regio's wordt gesignaleerd dat kandidaten in de loop der jaren moeilijker bemiddelbaar zijn geworden. En net als in Rijk van Nijmegen is ook landelijk het aandeel jongeren in de uitstroom relatief hoog. De ontwikkelingen op een aantal prestatie-indicatoren komen in de regio Rijk van Nijmegen redelijk overeen met die in vergelijkbare arbeidsmarktregio's en met landelijke trends. We zien dat de uitstroom uit de uitkering naar werk in zowel Rijk van Nijmegen als Helmond-De Peel, Rivierenland en Gorinchem afneemt na 2018, waarbij het coronajaar 2020 in alle regio's een dieptepunt vormt. Het percentage werkenden uit de doelgroep Banenafspraak neemt van 2015 tot en met 2020 juist in alle regio's toe. De relatieve stijging is in Nijmegen nog wat sterker dan in de andere regio's. Verder zien we dat het ziekteverzuim in de SW in Rijk van Nijmegen boven het landelijk gemiddelde ligt, maar de opwaartse trend ook in het landelijk gemiddelde zichtbaar is. Ten slotte ligt het percentage SW-medewerkers dat buiten de muren van de SW werkt in Rijk van Nijmegen structureel hoger dan het landelijk gemiddelde. We concluderen hiermee dat de prestaties van Rijk van Nijmegen over het algemeen vergelijkbaar zijn met het landelijke beeld en met de prestaties van vergelijkbare arbeidsmarktregio's.

De verantwoording door Werkbedrijf is voor verbetering vatbaar

WerkBedrijf rapporteert jaarlijks in de jaarstukken over de prestaties op het vlak van arbeidsbemiddeling, sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding. De vertegenwoordigers van gemeenten die wij hebben gesproken, vinden de verantwoording van WerkBedrijf over het algemeen adequaat, maar zouden willen dat de verantwoording zowel kwantitatief als kwalitatief diepgravender wordt en antwoord geeft op vragen als: Hoe duurzaam is de uitstroom? Welke verhalen hoor je van kandidaten? Welke tussenstapjes zetten kandidaten op weg naar werk? Daarbij maken sommige gemeenten de kanttekening dat extra verantwoording wel doelmatig moet zijn en niet gepaard moet gaan met een forse stijging van de administratieve lasten voor WerkBedrijf en/of gemeenten. Vanuit de Kandidatenraad is opgemerkt dat WerkBedrijf (te) veel stuurt op 'harde' kwantitatieve indicatoren die te weinig zeggen over de daadwerkelijke ervaringen van mensen. Gezien de aard van de SW – mensen ontwikkelen – zou de verantwoording ook meer daarop gericht moeten zijn.

Wij signaleren dat de cijfers die WerkBedrijf heeft over prestaties – en die zijn aangeleverd ten behoeve van deze evaluatie – beperkingen hebben. Hierdoor zijn ze niet toereikend om een

compleet inzicht te verkrijgen in de kwaliteit en effectiviteit van de dienstverlening, in langetermijntrends en in de prestaties van de arbeidsmarktregio Rijk van Nijmegen in vergelijkend perspectief. WerkBedrijf is daarin niet uniek. Geen van de vier organisaties in andere arbeidsmarktregio's waarmee we WerkBedrijf hebben vergeleken, heeft targets geformuleerd op het niveau van *outcome*, zoals kwaliteit van leven of duurzaamheid van werk. De prestatie-indicatoren betreffen in hoofdzaak gegevens die gemakkelijk te registreren zijn en die gemakkelijk uit bestaande registratiesystemen te halen zijn. De prestatie-indicatoren van arbeidsmarktregio's hebben vooral betrekking op output zoals uitstroom uit de uitkering en *throughput*, zoals het aantal kandidaten dat wordt begeleid. We zijn onder de drie arbeidsmarktregio's waarmee we vergelijken geen *best practice* tegengekomen die inzicht biedt in de effectiviteit van de dienstverlening of de kwaliteit van de uitstroom.

Lokale sturing op uitstroom kan het draagvlak voor regionale samenwerking ondergraven

Bij de oprichting van WerkBedrijf was er bij lokale bestuurders een groot draagvlak voor regionale samenwerking. Wij constateren dat gemeenten nog steeds voordelen zien in de aanwezigheid van een regionaal opererend werkbedrijf, maar dat het lokale perspectief de afgelopen jaren meer is gaan prevaleren. Dat is te zien aan de toenemende behoefte van gemeenten aan lokaal maatwerk, aan de neiging van gemeenten om de opbrengsten van WerkBedrijf af te meten aan de lokale uitstroom uit de uitkering, en aan de sterker wordende roep in enkele gemeenten om de re-integratie misschien maar weer zelf te gaan doen.

Deze tendens lijkt niet zozeer ingegeven door de prestaties van WerkBedrijf – die immers niet verslechterd zijn – maar door de 'natuurlijke' neiging van gemeenten om financiële afwegingen en lokale belangen mee te wegen. De gemeenten in de regio verschillen aanzienlijk qua wensen, politieke kleur, visie en afwegingskader. Gemeenten dragen hun participatiebudget over aan WerkBedrijf en verwachten daar primair op lokaal niveau de resultaten van te zien. Dit geldt zeker voor die gemeenten die te maken hebben met een krappe begroting. Ook speelt mee dat gemeenten verantwoordelijk blijven voor de dienstverlening aan hun eigen burgers en wethouders daarover lokaal verantwoording moeten afleggen.

Het regionale niveau waarop WerkBedrijf acteert vraagt echter om een regionaal perspectief, met een goede afweging van de verschillende belangen. De toenemende wens tot lokaal maatwerk maakt het soms lastig om tot een duidelijke regionale lijn te komen en taken efficiënt uit te voeren. Bovendien signaleren wij een spanning tussen de wijze waarop gemeenten sturen op de prestaties van WerkBedrijf in termen van uitstroom aan de ene kant en aan de andere kant de vraag van gemeenten om meer aandacht voor moeilijke bemiddelbare kandidaten die minder kans hebben op uitstroom naar betaald werk. De gemeentelijke sturing en het gemeentelijke beleid zijn in de uitvoeringspraktijk van WerkBedrijf niet altijd goed verenigbaar.

6.2 Aanbevelingen

Hieronder formuleren we enkele aanbevelingen voor de gemeenten in de arbeidsmarktregio Rijk van Nijmegen. Die hebben we opgedeeld in: opdracht en financiering; beleidsvisie op WerkBedrijf; sturing en verantwoording. Per (set) aanbevelingen geven we een onderbouwing.

6.2.1 Opdracht en financiering

- Waak voor de uitholling van WerkBedrijf en voorkom a) terugkerende discussies over lokale prestaties en *return on investment*, b) toenemende inzet van maatwerk en c) eventuele overheveling van taken naar gemeenten.
- Geef WerkBedrijf een meerjarige opdracht en meerjarige middelen om de taken adequaat uit te kunnen blijven voeren.

We concludeerden dat WerkBedrijf functioneert conform de doelen en uitgangspunten die de zeven gemeenten in 2013 hebben neergelegd in Sterk Werkwoorden. Er staat een wendbare uitvoeringsorganisatie die tamelijk uniek is in Nederland en vergelijkbare prestaties laat zien als vooruitstrevende uitvoeringsorganisaties in andere arbeidsmarktregio's. Hoewel stakeholders diverse verbetermogelijkheden zien, lijkt er geen grond te zijn voor een fundamentele heroverweging van de opdracht van gemeenten aan, en financiering van WerkBedrijf.

Het is met het oog op de continuïteit van de dienstverlening en de regionale samenwerking belangrijk als gemeenten zich blijvend verbinden aan de regionale samenwerking binnen WerkBedrijf. Daarbij horen een meerjarige opdracht en meerjarige financiële middelen. Een zekere politieke 'rust' is nodig voor een uitvoeringsorganisatie om efficiënt te kunnen blijven opereren. Toenemende inzet van maatwerk kan resulteren in versnipperde dienstverlening en de regionale prestaties negatief beïnvloeden. WerkBedrijf heeft bovendien in de uitvoering voldoende massa nodig om adequaat te kunnen blijven functioneren.

Het is van belang dat gemeenten met elkaar en met de uitvoeringsorganisatie het goede gesprek voeren over gezamenlijke doelen en uitgangspunten en improductieve discussies over lokale cijfers zoveel mogelijk proberen te vermijden. Het is met name van belang daarbij het centrale principe achter de bekostiging (opnieuw) met elkaar vast te stellen: WerkBedrijf is een zelfstandige entiteit waaraan de gemeenten hun middelen overdragen en die daarmee regionale doelen behaalt. Het alternatief - gemeenten betalen voor de dienstverlening die WerkBedrijf biedt en mogen eisen stellen aan de lokale prestaties – lijkt ons geen passend principe voor een regionaal opererende organisatie als WerkBedrijf. Gebruik van de diensten van WerkBedrijf op een soort transactiebasis zou leiden tot onwerkbare prikkels in de uitvoering en daarmee tot inefficiënties. Een voorbeeld: Moet de consulent kandidaat A loslaten omdat kandidaat B uit een gemeente komt waar de targets nog niet zijn behaald?

6.2.2 Beleidsvisie op WerkBedrijf

- Maak een heldere politieke keuze voor de beleidsvisie op WerkBedrijf: als een bemiddelingsbedrijf gericht op uitstroom of (vooral) als een mensontwikkelbedrijf gericht op participatie en ontwikkeling van mensen?
- Overweeg een beleidsvisie waarin participatie en ontwikkeling van mensen meer centraal komen te staan, maar vergeet daarbij niet dat ondernemers nodig zijn om werk te vinden.
- Leg meer nadruk op persoonlijke aandacht voor de wensen en beleving van kandidaten.
- Positioneer WerkBedrijf nadrukkelijker als strategische arbeidsmarktspeler binnen de 'triple helix' van overheid, ondernemers en onderwijs.

Politieke keuze voor beleidsvisie op WerkBedrijf

In de huidige beleidsvisie is WerkBedrijf een arbeidsbemiddelingsbedrijf. Dat was in 2013 een voor de hand liggende keuze. Betrokken wilden geen "typische sociale dienst" bouwen, maar

één regionaal aanspreekpunt voor ondernemers dat kandidaten aan ondernemers verbindt.[104] Gemeenten bleven verantwoordelijk voor de inkomensvoorziening en ondersteuning van mensen in de niet-loonvormende keten. Inmiddels heeft WerkBedrijf een groeiende groep kandidaten met een arbeidsbeperking of met een lange uitkeringsduur, waardoor snelle plaatsing vaker niet haalbaar is en volledige uitstroom uit de uitkering ook niet altijd tot de mogelijkheden behoort. Deze groep kandidaten verblijft permanent of langer dan de afgesproken termijn van twee jaar in de dienstverlening van WerkBedrijf. De beschikbare voorzieningen van WerkBedrijf sluiten echter niet altijd goed aan op de behoeften en mogelijkheden van deze groep. Vanuit gemeenten is de roep te horen om meer aandacht van WerkBedrijf voor moeilijk bemiddelbare kandidaten die minder kans hebben op uitstroom naar betaald werk.

Deze ontwikkelingen leiden tot een fundamentele vraag over de visie op de rol van WerkBedrijf: Sluit de visie van bemiddelingsbedrijf nog aan op de huidige kandidaten in de Participatiewet, of past het profiel van 'mensontwikkelbedrijf'[105] inmiddels beter? Wij signaleren dat diverse gemeenten en werkbedrijven in andere arbeidsmarktregio's het accent verleggen van bemiddeling en uitstroom naar ontwikkeling en participatie van bijstandsgerechtigden. In de dienstverlening ligt de nadruk op het werkfit maken van mensen in relatief langdurige ontwikkeltrajecten (die ook meer dan twee jaar kunnen duren). Integrale dienstverlening staat daarbij centraal. De begeleiding heeft dan (ook) betrekking op problemen zoals schulden, verslaving of een onstabiele thuissituatie en in de trajecten gaat het om de ontwikkeling van werknemersvaardigheden en het opdoen van werkervaring. Bemiddeling naar regulier werk en (volledige) uitstroom uit de uitkering zijn geen hoofddoel van deze trajecten, maar kunnen op de langere termijn wel tot de mogelijkheden behoren.

Het is van belang dat betrokkenen een antwoord proberen te formuleren op de vraag of een bemiddelingsbedrijf of een ontwikkelbedrijf beter past bij WerkBedrijf, rekening houdend met de dilemma's die spelen. Want een transitie naar een ontwikkelbedrijf heeft consequenties op een aantal gebieden:

- Voor de taakverdeling tussen WerkBedrijf en gemeenten. Een transitie naar mensontwikkelbedrijf vraagt om de ontwikkeling van een samenhangend begeleidingsaanbod op andere leefgebieden dan werk. Wat betekent dit voor de taakverdeling tussen WerkBedrijf (loonvormende keten, begeleiding naar werk) en gemeenten (niet-loonvormende keten, begeleiding op andere leefgebieden dan werk)?
- Voor het draagvlak onder gemeenten. Gemeenten verschillen van politieke kleur. Sommige gemeenten leggen meer focus op (snelle) uitstroom en naleving van de plichten van kandidaten, andere gemeenten leggen meer nadruk op maatschappelijke participatie. Kunnen alle gemeenten meegaan in een transitie van WerkBedrijf naar mensontwikkelbedrijf?
- Voor de dienstverlening aan ondernemers. Door ondernemers als klant te zien en de bedrijfsdienstverlening centraal te stellen, ontstaan kansen op werk voor kandidaten, is de huidige visie op arbeidsbemiddeling. Daarbij speelt mee dat een positieve ervaring van een ondernemer met een makkelijk bemiddelbare kandidaat draagvlak kan scheppen bij de ondernemer voor plaatsing van een kandidaat die meer begeleiding nodig heeft. Hoe is bij

[104] Raadsvoorstel werkbedrijf, 26 november 2013.

[105] Deze term is gebaseerd op het Mens Ontwikkel Bedrijf van de gemeente Landgraaf. Dat biedt ontwikkeltrajecten en ontwikkelplekken voor bijstandsgerechtigden.

een transitie naar een mensontwikkelbedrijf te voorkomen dat de ondernemer en de makkelijk bemiddelbare kandidaat uit het oog worden verloren?
- In tijden van laagconjunctuur en een ruime arbeidsmarkt. WerkBedrijf zal in tijden van laagconjunctuur opnieuw te maken krijgen met relatief makkelijk bemiddelbare kandidaten. De voorzieningen voor arbeidsbemiddeling en snelle plaatsing op regulier werk zouden dus niet moeten verdwijnen.

Project Doe je mee kan gezien worden als een pilot waarin op kleine schaal wordt geëxperimenteerd met het vinden van antwoorden op deze vragen. De resultaten en conclusies uit dit project kunnen aangegrepen worden om strategische keuzes te maken voor de toekomst van WerkBedrijf.

Persoonlijke aandacht voor wensen en beleving kandidaten

Bij een nieuw beleidsvisie op WerkBedrijf is een andere benadering van kandidaten essentieel. WerkBedrijf heeft in de uitvoering oog voor de kandidaat en is over het algemeen mensgericht. In de persoonlijke contacten met kandidaten is de benadering enthousiasmerend en ligt de nadruk op wat mensen kunnen. Verblijf in de uitkering is voor veel kandidaten echter een vernederende ervaring die veel impact heeft op het geloof in eigen kunnen. Uit onderzoek blijkt dat persoonlijke aandacht en intensieve persoonlijke begeleiding door één 'dedicated' professional kandidaten met een negatief zelfbeeld, stress of problemen in de privésfeer kan helpen om het (zelf)vertrouwen terug te winnen en stapjes in de richting van participatie en betaald werk te zetten. Meer aandacht voor de wensen van de kandidaat kan ook het geloof in eigen kunnen versterken. Ten slotte zou WerkBedrijf meer nazorg kunnen bieden aan kandidaten die daaraan behoefte hebben. Daarbij valt te denken aan driegesprekken tussen de consulent, werkgever en kandidaat.

Strategische arbeidsmarktspeler

De huidige krapte op de arbeidsmarkt biedt kansen voor een ambitieuzere invulling van het regionale arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid. WerkBedrijf kan daarbij sterker gepositioneerd worden als intermediair tussen overheden, ondernemers en onderwijs ('de drie O's') waaronder UWV en het regionale mobiliteitsteam (RMT). Een ambitieuzere invulling van het regionale arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid houdt in dat beleid en uitvoering op het vlak van economie, arbeidsmarkt en arbeidsbemiddeling meer met elkaar verbonden worden. Daarbij krijgt WerkBedrijf de bredere opdracht om samen met de drie O's mismatches op de regionale arbeidsmarkt het hoofd te bieden en transities op de arbeidsmarkt – van werk naar werk, van school naar werk, van uitkering naar werk en van uitkering naar school – zo soepel mogelijk te laten verlopen. Dit kan ook een nieuwe impuls geven aan het lokale draagvlak voor regionale samenwerking. Daarbij moet rekening gehouden worden met een aantal belemmerende factoren. De financiering en prikkels tussen en binnen de drie O's (denk vooral aan UWV en gemeenten) verschillen sterk. Ook ligt handelingsverlegenheid op de loer. Het is daarom van belang klein te beginnen. Van belang is bij de uitvoering van die projecten ook na te gaan hoe samenwerking en werkwijzen structureel zijn te borgen.

6.2.3 Sturing en verantwoording

- Formuleer als gemeenten gezamenlijke indicatoren die goed weergeven wat gemeenten van WerkBedrijf verwachten.

- Zoek naar indicatoren en vormen van verantwoording die – aansluitend bij de visie op WerkBedrijf – meer inzicht geven in de ontwikkeling van kandidaten en de kwaliteit van de uitstroom.
- Participeer in benchmarks zodat regionale vergelijking mogelijk is.

Moeilijk bemiddelbare kandidaten hebben minder kans op uitstroom naar betaald werk. Sturing door gemeenten op volledige uitstroom uit de uitkering verhoudt zich niet goed tot een complexer kandidatenbestand. Het is daarom vang belang dat gemeenten – zeker bij een nieuwe beleidsvisie –prestatie-indicatoren herformuleren. Die moeten goed uitdrukken wat gemeenten verwachten van WerkBedrijf en wat ze echt belangrijk vinden. Gegeven de wensen die gemeenten in de evaluatie hebben geuit, zouden prestatie-indicatoren meer inzicht moeten geven in de ontwikkeling van kandidaten en de kwaliteit van de uitstroom. Hieronder noemen wij mogelijke nieuwe indicatoren.

- Herinstroom in de uitkering binnen 12 maanden na uitstroom naar werk. Deze indicator geeft een beeld van de duurzaamheid van uitstroom. Uitval van mensen uit het arbeidsproces leidt tot herinstroom. Gemeenten kunnen door middel van bestandskoppeling inzicht verkrijgen in de herinstroom.
- Parttime uitstroom uit de uitkering. Sommige kandidaten stromen de uitkering gedeeltelijk uit omdat hun loon, bijvoorbeeld door deeltijdwerk, onder de bijstandsnorm blijft. Voor sommige kandidaten is dit het hoogst haalbare, en voor gemeenten betekent dit een besparing op de uitkeringslasten. Wanneer gemeenten registreren bij hoeveel bijstandsgerechtigden de uitkering door bijverdiensten lager ligt, is inzicht te verkrijgen in parttime uitstroom.
- Duur van de dienstverlening. Met deze indicator is te monitoren hoeveel kandidaten langdurige ondersteuning nodig hebben. Het geeft gemeenten ook inzicht hoeveel kandidaten in de toekomst mogelijk terug gemeld gaan worden omdat ze de maximale ondersteuningsduur dreigen te bereiken. WerkBedrijf registreert de duur van de dienstverlening, maar rapporteert hier nog niet over.
- Ontwikkeling van kandidaten. Hiervoor zouden één of meerdere nieuwe indicatoren opgesteld moeten worden. Bij ontwikkeling valt te denken aan vergroting van zelfredzaamheid (bijvoorbeeld gemeten met de Zelfredzaamheidsmatrix), groei in werknemersvaardigheden, toename van motivatie of stappen op de Participatieladder die kandidaten zetten. Van belang is dat er gekozen wordt voor een betekenisvolle indicator die structureel geregistreerd wordt en niet te veel belasting voor de uitvoering oplevert.
- Kwaliteit van de baan. Hierbij gaat het om aspecten als de contractvorm (tijdelijk, vast), de omvang van het contract in aantal uren en de ervaren tevredenheid van de kandidaat-werknemer. Dat laatste zou vastgesteld kunnen worden door middel van een soort alumni-onderzoek onder uitgestroomde kandidaten. De contractvorm en omvang van het contract zijn ook indirect vast te stellen via onderzoek met gebruik van CBS-microdata.

Het is ook aan te bevelen om als regio deel te nemen aan een benchmark zoals de Divosa-benchmark Werk & Inkomen. Daarmee kan Rijk van Nijmegen op regelmatige basis vaststellen hoe de prestaties zich verhouden tot andere arbeidsmarktregio's. Denk aan cijfers over (her)instroom, uitstroom(bestemmingen) en de samenstelling van het bijstandsbestand.

Bijlage 1: Maat- en meerwerkafspraken

In onderstaande tabellen zijn per gemeente de afspraken opgenomen die zij hebben gemaakt met het WerkBedrijf over maat- en meerwerk.

Tabel B1 Berg en Dal

Jaar	Maat- en meerwerk
2016	• Berg en Dal Werkt!: intensieve bemiddeling van kandidaten uit Millingen aan de Rijn, Leuth en Kekerdom. Kandidaten worden in beeld gehouden zo lang dat nodig is.
2017	• Berg en Dal Werkt!: uitbreiding naar andere dorpen. • Ontwikkeltrajecten: met 3 ondernemers zijn afspraken gemaakt over ontwikkeltrajecten.
2018	• Berg en Dal Werkt! • Ontwikkeltrajecten bij 3 ondernemers.
2019	• Berg en Dal Werkt!
2020	• Basis dichtbij: dienstverlening op locatie in Berg en Dal. • Berg en Dal Werkt! • Directieve benadering (niet uitgevoerd vanwege coronamaatregelen): intensieve gespreksvoering, focus op werksoort o.b.v. mogelijkheden arbeidsmarkt en opleggen van maatregelen bij no show of weigering. • Samenwerking Sociaal Team: advies over werkmogelijkheden binnen een zorgtraject van het Sociaal Team. • Intensivering bedrijfsdienstverlening: benaderen ondernemers met werkkansen voor kandidaten, maar waarmee nog geen samenwerking bestaat.

Tabel B2 Beuningen

Jaar	Maat- en meerwerk
2016	• Doelgroep 50+: screening van extra kandidaten. • Beuningen Werkt!: vrijwillige inloopdagen voor kandidaten op locatie in Beuningen en aansluiting van consulent bij de Walk en Talk sessies voor werkzoekenden in de bibliotheek. • P-INK: doel is urenuitbreiding realiseren, zodat kandidaten met inkomen uit een parttime baan volledig uit de uitkering stromen. • Beuningen Actief: extra stimulans en ondersteuning om deel te nemen aan de samenleving voor mensen met weinig perspectief op betaald werk.

Jaar	Maat- en meerwerk
2017	• Beuningen Actief.
2018	• Beuningen Actief. • Basis dichtbij: op locatie in Beuningen voor intakegesprekken, vragen van kandidaten en afstemming met de afdeling Inkomen. • Taalmeter: signaleren en bespreekbaar maken van laaggeletterdheid.
2019	• Beuningen Actief. • Basis dichtbij. • Taalmeter.
2020	• Basis Dichtbij. • Beuningen Actief. • Taalmeter.

Tabel B3 Druten

Jaar	Maat- en meerwerk
2016	• Advertentiecampagne: presentatie van kandidaten door middel van advertentie in het lokale weekblad. • Oriënteren op werk in Nederland: training over solliciteren en werk voor arbeids- en asielmigranten. • Zwerfafvalteam: werving van statushouders voor het zwerfafvalteam en begeleiding, ter voorbereiding op een betaalde baan. • Zorgbrigade: voorbereiding op instroom in zorgopleiding bij het ROC.
2017	• Zwerfafvalteam. • Oriënteren op werk in Nederland. • Advertentiecampagne (per 3e kwartaal gestopt).
2018	• Zwerfafvalteam (opgeheven in 2018 vanwege aantrekkende baankansen in de sector). • Basis dichtbij: op locatie in Druten voor intakegesprekken, vragen van kandidaten en afstemming met de afdeling Inkomen.
2019	• Wijkgericht beheer: onder begeleiding aan het werk in wijkbeheer; in feite een verbreding van het zwerfafvalteam. • Basis dichtbij.
2020	• Basis dichtbij. • Wijkgericht beheer. • Intensivering bedrijfsdienstverlening: benaderen ondernemers met werkkansen voor kandidaten, maar waarmee nog geen samenwerking bestaat.

Tabel B4 *Heumen*

Jaar	Maat- en meerwerk
2016	• Overdracht van extra kandidaten aan het WerkBedrijf.
2017	• Werkpunt Heumen-Mook: kandidaten zochten onder begeleiding coaches maximaal 12 weken actief naar werk. Empowerment en eigen verantwoordelijkheid is het uitgangspunt. • Gemeentewerf: begeleiding en coaching van werkzoekenden die met behoud van uitkering op de gemeentewerf werken. Doel is uitstroom naar betaald werk.
2018	• Basis dichtbij: consulent van WerkBedrijf op locatie in Heumen.
2019	• Basis dichtbij. • Zorgjongeren: begeleiding van jongeren op meerdere leefgebieden.
2020	• Basis dichtbij. • Zorgjongeren. • Doorontwikkeling samenwerking: verbeteren van de aansluiting tussen participatiecoaches en klantmanagers (gemeente) en consulenten WerkBerdijf zodat bijstandsgerechtigden op het juiste moment een passend traject ingaan. • Intensivering bedrijfsdienstverlening: benaderen ondernemers met werkkansen voor kandidaten, maar waarmee nog geen samenwerking bestaat.

Tabel B5 *Mook en Middelaar*

Jaar	Maat- en meerwerk
2016	• P-INK: doel is urenuitbreiding realiseren, zodat kandidaten met inkomen uit een parttime baan volledig uit de uitkering stromen. • Netwerkbijeenkomst ondernemers: WerkBedrijf is lid geworden van de Ondernemers Vereniging Mook en maakt afspraken met lokale ondernemers.
2017	• P-INK: vanwege gebrek aan kandidaten gestopt lopend 2017. • Werkpunt Heumen-Mook: kandidaten zochten onder begeleiding coaches maximaal 12 weken actief naar werk. Empowerment en eigen verantwoordelijkheid is het uitgangspunt. • Statushouders: traject voor statushouders.
2018	• Statushouders • Basis dichtbij: lokale dienstverlening aan ondernemers en uitwisseling tussen WerkBedrijf en gemeente op locatie.
2019	• Basis dichtbij. • Project horeca en leisure: ondernemers bezocht over het vervullen van hun personeelsvraag. • Zorgjongeren: begeleiding van jongeren op meerdere leefgebieden.

Jaar	Maat- en meerwerk
2020	• Basis dichtbij. • Zorgjongeren.

Tabel B6 Nijmegen

Jaar	Maat- en meerwerk
2016	• Ontwikkeltrajecten voor kandidaten bij ondernemers. • Wijkgericht werken: samenwerking tussen het WerkBedrijf en de sociale wijkteams intensiveren en zo meer gebruik te maken van elkaars kennis en expertise. • Zorgjongeren: 3 consulenten begeleiden jongeren met problemen op meerdere leefgebieden. • Extra inzet van tijdelijke loonkostensubsidie.
2017	• Ontwikkeltrajecten. • Wijkgericht werken. • Zorgjongeren. Extra afspraken over basisdienstverlening: • Project kansberoepen: extra uitstroom realiseren door focus op sectoren waar veel vraag naar personeel is. • IPS-trajecten voor kandidaten met een ernstig psychiatrische aandoening. • Beperken doorstroom WW naar bijstand: samenwerking met UWV om instroom te beperken.
2018	• Ontwikkeltrajecten. • Wijkgericht werken. • Zorgjongeren. De extra afspraken over basisdienstverlening zijn voortgezet.
2019	• Ontwikkeltrajecten. • Wijkgericht werken. • Zorgjongeren. De extra afspraken over basisdienstverlening zijn voortgezet.
2020	• Aanvullende aanpak: intensief en doelgericht traject voor kandidaten met motivatieproblemen. • Gezamenlijke intake: WerkBedrijf en afdeling Inkomen voeren gezamenlijk intakegesprekken met kandidaten die al langer in de bijstand zitten. • De Versnelling: 10-weekse workshop waarbij kandidaten intensief gecoacht worden op een traject naar betaald werk. • Jongeren: driegesprekken van WerkBedrijf en de gemeente met jongeren. • Zorgjongeren. • Wijkgericht werken.

Tabel B7 Wijchen

Jaar	Maat- en meerwerk
2016	• Extra kandidaten overgedragen aan WerkBedrijf. • Ontwikkeltrajecten voor kandidaten bij ondernemers. • Werkacademie: een programma van 8 weken voor kandidaten die nieuw instromen. Onder begeleiding van coaches gaan kandidaten op zoek naar een baan en in groepsbijeenkomsten worden inspanningen besproken.
2017	• Werkacademie. • Ontwikkeltrajecten. • Vacaturemarkt: trainingen en workshops over solliciteren en kennismaken met werkgevers. • Wijkgericht werken: intensivering samenwerking tussen WerkBedrijf en de sociale wijkteams, waarbij een consulent van WerkBedrijf 2 dagdelen aanwezig is op locatie.
2018	• Lokaal scharnierpunt ketens: consulent van het WerkBedrijf op locatie in Wijchen. Dit wordt omgebouwd tot een plek voor ontmoeting en activiteiten met als doel werkzoekenden stappen naar werk te laten zetten. • Ontwikkeltrajecten. • Vacaturemarkt. • Wijkgericht werken.
2019	• Basis dichtbij: ter voortzetting van het scharnierpunt. Lokale dienstverlening aan ondernemers en uitwisseling tussen WerkBedrijf en gemeente op locatie. • Wijkgericht werken. • Intensivering lokale bedrijfsdienstverlening: meer kansen bij Wijchense ondernemers benutten door het vergroten van de zichtbaarheid en bekendheid van WerkBedrijf. • Pilot directieve kandidaatsbenadering: intensieve gespreksvoering, focus op werksoort o.b.v. mogelijkheden arbeidsmarkt en opleggen van maatregelen bij no show of weigering.
2020	• Basis dichtbij. • Directieve kandidaatsbenadering. • Lokale leerwerkplek carrousel: 5 lokale werkgevers stellen leerwerkplekken beschikbaar aan maximaal 10 kandidaten die achtereenvolgens bij de verschillende werkgevers aan de slag gaan. • Zorgjongeren: consulenten begeleiden jongeren met problemen op meerdere leefgebieden.

Bijlage 2: Prestaties per gemeente

Arbeidsbemiddeling

In deze bijlagen beschrijven we de prestaties per gemeente en voor de regio als geheel. Dat doen we in de vorm van indexcijfers om (de ontwikkelingen tussen) gemeenten beter vergelijkbaar te maken. De hoeveelheid kandidaten, plaatsingen en uitstroom varieert immers sterk tussen gemeenten vanwege verschillen in de omvang van de bijstandspopulatie.

Tabel B1 *Index volume uitkeringsbestand per gemeente op 31-12 van het betreffende jaar (2016=100)*

Jaar	Totaal	Berg en Dal	Beuningen	Druten	Heumen	Mook en Middelaar	Nijmegen	Wijchen
2020	95	91	95	102	79	77	96	96
2019	91	88	91	89	76	84	92	94
2018	94	87	90	98	82	91	95	96
2017	98	95	102	103	89	95	99	99
2016	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel B2 *Index instroom van kandidaten in dienstverlening WerkBedrijf per gemeente (2016 =100)*

Jaar	Totaal	Berg en Dal	Beuningen	Druten	Heumen	Mook en Middelaar	Nijmegen	Wijchen
2020	105	82	75	58	64	73	132	108
2019	102	85	82	69	94	65	123	110
2018	90	82	69	64	87	55	104	96
2017	100	106	87	96	103	108	103	106
2016	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel B3 *Index aantal kandidaten in dienstverlening WerkBedrijf per gemeente (2016=100)*

Jaar	Totaal	Berg en Dal	Beuningen	Druten	Heumen	Mook en Middelaar	Nijmegen	Wijchen
2020	87	83	79	76	92	89	97	73
2019	88	86	79	83	97	80	97	71
2018	88	83	79	93	100	93	95	82
2017	98	100	91	102	119	98	101	95
2016	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel B4 *Index aantal terugmeldingen van kandidaten per gemeente (2016=100)*

Jaar	Totaal	Berg en Dal	Beuningen	Druten	Heumen	Mook en Middelaar	Nijmegen	Wijchen
2020	100	84	63	84	79	59	122	125
2019	111	79	69	72	110	72	137	145
2018	137	133	90	97	186	66	151	157
2017	129	122	104	131	133	117	132	151
2016	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel B5 *Index aantal kandidaten dat werkt met behoud van uitkering per gemeente (2016=100)*

Jaar	Totaal	Berg en Dal	Beuningen	Druten	Heumen	Mook en Middelaar	Nijmegen	Wijchen
2020	45	33	33	29	43	15	56	27
2019	70	46	67	48	76	62	83	59
2018	83	63	82	73	100	123	93	68
2017	89	78	99	74	126	185	93	86
2016	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel B6 *Index aantal plaatsingen op werk per gemeente (2016=100)*

Jaar	Totaal	Berg en Dal	Beuningen	Druten	Heumen	Mook en Middelaar	Nijmegen	Wijchen
2020	100	73	57	61	109	67	133	82
2019	114	84	91	145	144	67	136	131
2018	136	122	109	132	195	200	157	138
2017	137	116	123	120	153	178	149	141
2016	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel B7 *Index aantal kandidaten dat de uitkering is uitgestroomd naar werk per gemeente (Let op, 2014=100)*

Jaar	Totaal	Berg en Dal	Beuningen	Druten	Heumen	Mook en Middelaar	Nijmegen	Wijchen
2020	85	108	72	41	135	82	84	82
2019	108	141	97	218	206	100	97	148
2018	127	212	110	241	224	112	117	127
2017	124	215	128	188	194	147	113	116
2016	100	179	73	171	59	129	92	114
2015	101	100	115	165	182	94	98	86
2014	100	100	100	100	100	100	100	100

Sociale werkvoorziening

Tabel B8 Index aantal SW-medewerkers per gemeente (2016=100)

Jaar	Totaal	Berg en Dal	Beuningen	Druten	Heumen	Nijmegen	Wijchen
2020	77	78	79	78	75	81	74
2019	83	86	86	89	81	86	84
2018	88	90	91	95	85	90	90
2017	92	96	99	96	88	94	95
2016	100	100	100	100	100	100	100

Op Weg Naar Werk (arbeidsmatige dagbesteding)

Tabel B9 Index aantal kandidaten Op Weg Naar Werk per gemeente (2016=100)

Jaar	Totaal	Berg en Dal	Beuningen	Druten	Heumen	Nijmegen	Wijchen
2020	159	165	133	233	71	183	188
2019	172	191	142	256	118	150	199
2018	170	204	150	211	159	167	188
2017	145	139	142	211	159	117	152
2016	100	100	100	100	100	100	100

Bijlage 3: Uitstroom andere arbeidsmarktregio's

De onderstaande tabel geeft op basis van de jaarverslagen weer hoeveel personen in het betreffende jaar de uitkering zijn uitgestroomd naar betaald werk. Ook geven we de indexcijfers weer (2017=100).

Tabel B10 *Uitstroom uit de uitkering naar betaald werk in aantal personen en indexcijfers (2017=100) in vier arbeidsmarktregio's*

		Rijk van Nijmegen	Gorinchem	Rivierenland	Drechtsteden
2020	Index	68	71	84	58
	Aantal personen	860	173	307	694
2019	Index	88	84	81	81
	Aantal personen	1100	196	297	886
2018	Index	103	104	99	109
	Aantal personen	1290	243	362	1194
2017	Index	100	100	100	100
	Aantal personen	1256	234	367	1097

Bron: Jaarstukken MGR Rijk van Nijmegen, Avres, Werkzaak Rivierenland, Sociale Dienst Drechtsteden (meerdere jaren)

De Beleidsonderzoekers

Schipholweg 103
2316 XC Leiden

071 566 59 47
info@beleidsonderzoekers.nl

debeleidsonderzoekers

Samen aan het werk voor ondernemers en kandidaten

Samenvatting evaluatie WerkBedrijf Rijk van Nijmegen

7 DECEMBER 2021

Projectnummer P0216

Onderzoek in opdracht van Modulair Gemeenschappelijk Regeling Rijk van Nijmegen

Auteurs: Lennart de Ruig, Marjolein Sax en Noortje Hippert

© 07 December 2021 | De Beleidsonderzoekers | www.beleidsonderzoekers.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt via druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming.

Samenvatting

Dit rapport bevat de resultaten van de evaluatie van de module WerkBedrijf van de modulair gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen. Het rapport geeft inzicht in de mate waarin de doelen in de afgelopen vijf jaar zijn gerealiseerd en bevat aanbevelingen voor de toekomst.

Inleiding

De zeven gemeenten uit de arbeidsmarktregio Rijk van Nijmegen - Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen hebben een modulaire gemeenschappelijke regeling (MGR) voor arbeidsbemiddeling en ICT. De module 'WerkBedrijf Rijk van Nijmegen' bestaat formeel sinds 1 januari 2015. Vanaf hier spreken we vanwege de leesbaarheid over 'WerkBedrijf'. WerkBedrijf voert de arbeidsbemiddeling in het kader van de Participatiewet uit, evenals de regie over de arbeidsmatige dagbesteding. Sinds 1 januari 2016 voert WerkBedrijf ook de Wet sociale werkvoorziening uit.

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen heeft op 16 juni 2020 een motie aangenomen waarin het college wordt opgeroepen "een onafhankelijk onderzoek uit te laten voeren naar de wijze waarop WerkBedrijf uitvoering heeft gegeven aan zijn taken". De overige deelnemende gemeenten verenigd in het algemeen bestuur van de MGR hebben deze oproep overgenomen.

Gemeenten hebben bij de start van WerkBedrijf per 1 januari 2015 een aantal doelen beoogd, zoals omschreven in het visiedocument 'Sterke werkwoorden'. De centrale vraagstelling voor het evaluatieonderzoek zoals geformuleerd door het dagelijks bestuur van de MGR is:

- In hoeverre zijn deze doelen in de afgelopen vijf jaar gerealiseerd vanuit het perspectief van ondernemers, kandidaten en gemeenten?
- Welke conclusies kunnen getrokken worden uit de door WerkBedrijf behaalde resultaten ten opzichte van vergelijkbare organisaties in andere arbeidsmarktregio's?
- Welke aanbevelingen naar de toekomst kunnen worden geformuleerd op grond van de resultaten en ervaringen in de afgelopen vijf jaar?

In de evaluatie richten wij ons op de primaire taken van WerkBedrijf op het gebied van arbeidsbemiddeling, arbeidsmatige dagbesteding en sociale werkvoorziening in de periode 2016 tot en met 2020. Het evaluatieonderzoek is gebaseerd op een documentenstudie, een analyse van cijfermatige ontwikkelingen bij WerkBedrijf en vergelijkbare organisaties en (groeps)interviews met in totaal circa 61 stakeholders en medewerkers van WerkBedrijf.

Uitvoering taken en ervaringen van stakeholders

WerkBedrijf is een wendbare uitvoeringsorganisatie met een herkenbare visie

WerkBedrijf heeft na de start dienstverlening ingericht voor arbeidsbemiddeling en arbeidsmatige dagbesteding. WerkBedrijf kon in de eerste jaren voortbouwen op de sociale werkvoorziening die al aanwezig was bij voorloper Breed. In de eerste jaren na oprichting heeft WerkBedrijf – een fusie van acht organisaties – geïnvesteerd in het creëren van eenheid door het formuleren van een gedeelde missie, het werken aan een gedeelde organisatiecultuur en het inrichten van een duidelijke organisatiestructuur. Hierdoor staat er inmiddels een adequaat functionerende organisatie met een regionale aanpak voor kandidaten, werkgevers, sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding. WerkBedrijf is er in het bijzonder in geslaagd een groot netwerk van ondernemers op te zetten waar zij kandidaten kan plaatsen. Dat brengt zodoende meer kansen voor kandidaten met zich mee. Er is veel professionaliteit en deskundigheid opgebouwd binnen de organisatie en daar hebben gemeenten naar eigen zeggen profijt van.

De aangeboden dienstverlening en werkwijze van WerkBedrijf sluiten goed aan bij de visie die is neergelegd in het document Sterke Werkwoorden in 2013. WerkBedrijf voert arbeidsbemiddeling uit met als doel zoveel mogelijk uitstroom van kandidaten naar regulier werk. WerkBedrijf heeft in de praktijk oog voor zowel de vraag van de ondernemer als de mogelijkheden van de kandidaat. In de ervaringen en opvattingen van stakeholders horen wij impliciet de kernwaarde terug dat 'iedereen van waarde is'. Ook ligt het accent in de dienstverlening op wat mensen *wel* kunnen, conform de kernwaarde uit Sterke Werkwoorden.

WerkBedrijf is op veel punten ook een wendbare organisatie gebleken. We zien dat met name in de SW, waar bij de start van WerkBedrijf de al aanwezige knelpunten rond ziekteverzuim, arbeidsomstandigheden, werkaanbod, begeleiding en cultuur zijn aangepakt. Ook de samenwerking met BlueView laat zien dat WerkBedrijf adequaat blijft inspelen op kansen en bedreigingen in de SW. De arbeidsmatige dagbesteding heeft in de loop der jaren steeds meer vorm gekregen, waarbij de nu resterende uitdaging is hoe deze voorziening zo soepel mogelijk kan aansluiten op de arbeidsbemiddeling.

Ook op het gebied van arbeidsbemiddeling zien we dat WerkBedrijf veranderingen heeft doorgevoerd, al zijn die beperkter dan bij de andere taken. WerkBedrijf heeft onderzoek verricht naar de arbeidsbemiddeling en de uitkomsten aangegrepen om knelpunten op te lossen of dienstverlening te verbeteren. Ook heeft WerkBedrijf feedback van kandidaten aangegrepen om de bejegening en communicatie te verbeteren. We merken op dat de door WerkBedrijf zelf uitgevoerde evaluaties nog enkele grote uitdagingen bevatten die voor zover wij weten, nog niet zijn opgepakt.

Ondernemers en gemeenten hebben over het algemeen waardering voor de organisatie en dienstverlening; deel kandidaten wil andere focus

Gemeenten vinden dat er een herkenbare, solide en deskundige organisatie staat. WerkBedrijf is niet gericht op regels en is in de uitvoering betrekkelijk vrij van politieke druk, zodat de focus op de kandidaat en de ondernemer kan liggen. WerkBedrijf is er volgens gemeenten vooral in geslaagd een groot netwerk van ondernemers op te zetten en te onderhouden waar zij kandidaten kan plaatsen. Dat brengt meer kansen voor kandidaten met zich mee. Een duidelijk knelpunt is volgens gemeenten de soms gebrekkige samenwerking tussen gemeenten en WerkBedrijf rond individuele kandidaten. We concluderen dat gemeenten waardering hebben voor de wijze waarop WerkBedrijf zijn taken uitvoert, maar een stuk kritischer zijn over de samenwerking met WerkBedrijf op kandidaatsniveau.

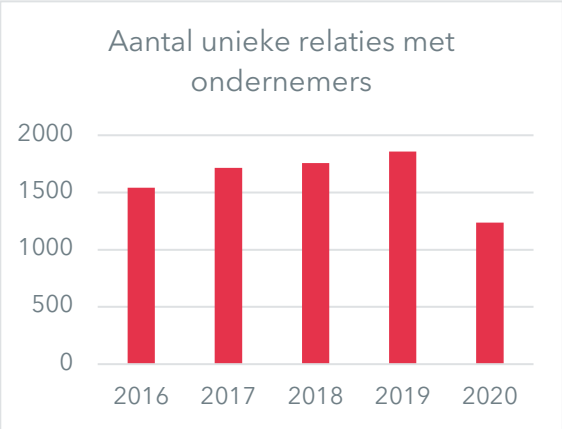
Ondernemers zijn over het algemeen tevreden met de dienstverlening en de consulenten van WerkBedrijf. WerkBedrijf heeft ook veel en bruikbare voorzieningen voor ondernemers. Een knelpunt is de mismatch die soms optreedt tussen de verwachtingen van ondernemers en het aanbod van kandidaten. Sommige ondernemers verwachten dat WerkBedrijf gemakkelijk inzetbare mensen kan leveren en ook na de match een structurele rol bij de begeleiding van kandidaten met motivatieproblemen kan blijven spelen. We stellen vast dat WerkBedrijf de verwachtingen van ondernemers over het algemeen waarmaakt, maar ondernemers nog beter kan voorbereiden op de komst van kandidaten met complexe problematiek en de rol van WerkBedrijf daarbij.

Kandidaten ten slotte zijn over het algemeen redelijk tevreden over de dienstverlening van WerkBedrijf. Ze vinden de consulenten van WerkBedrijf vriendelijk, hebben het gevoel dat ze serieus genomen worden en ervaren de begeleiding door WerkBedrijf als prettig. De dienstverlening biedt veel mogelijkheden en de mens staat centraal. De dienstverlening sluit minder goed aan bij de groeiende groep kandidaten met zwaardere problematiek en op de behoeften van hoger opgeleide kandidaten. Een deel van de kandidaten heeft behoefte aan meer persoonlijke aandacht en nazorg, focus op de wat de kandidaat wil in plaats van kan, en begeleiding op andere leefgebieden dan werk.

Prestaties, sturing en verantwoording

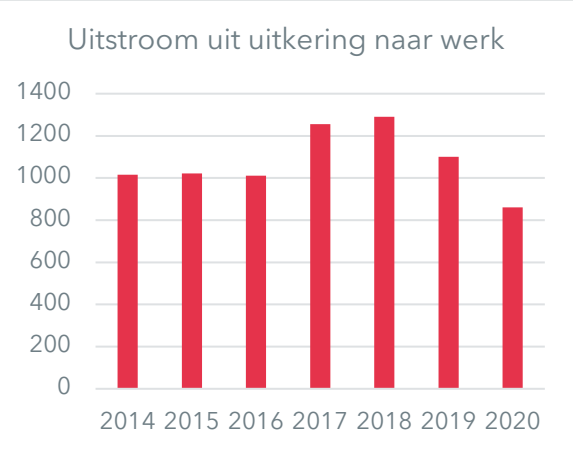
De prestaties van WerkBedrijf vertonen een stijgende lijn, maar niet alle doelen worden behaald

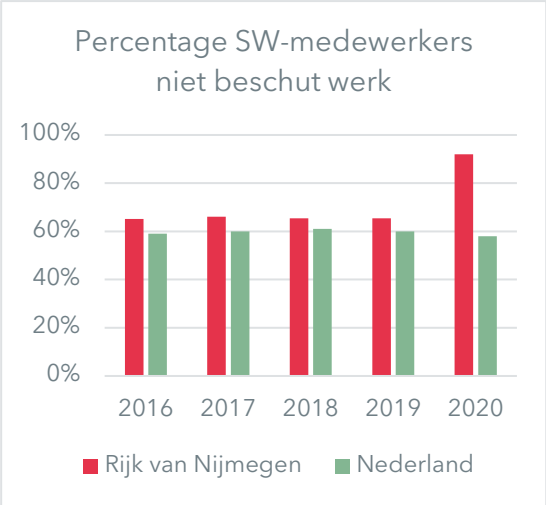
De prestaties en het doelbereik van WerkBedrijf laten een gemêleerd beeld zien. We stellen vast dat WerkBedrijf in de periode van 2015 tot en met 2020 op de meeste indicatoren steeds betere realisaties laat zien, behalve in coronajaar 2020. WerkBedrijf heeft tot 2020 steeds meer unieke relaties met ondernemers; plaatste meer mensen op (parttime) werk, vooral jongeren tot 27 jaar en statushouders; verstrekte meer loonkostensubsidies; registreerde tot 2019 een stijging van de uitstroom uit de bijstand naar werk; realiseerde een aanzienlijke toename van de toegevoegde waarde per fte SW; liet meer SW'ers buiten de muren van WerkBedrijf werken en zag een forse groei in het aantal kandidaten dat actief was binnen Op Weg Naar Werk. Op sommige indicatoren is het beeld minder positief. Het aantal kandidaten dat werkt met behoud van uitkering nam fors af en het ziekteverzuim in de SW is net als bij de start van WerkBedrijf nog steeds hoger dan het landelijk gemiddelde.

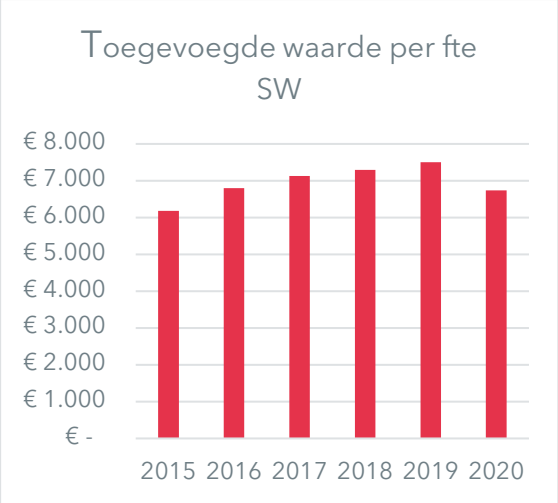

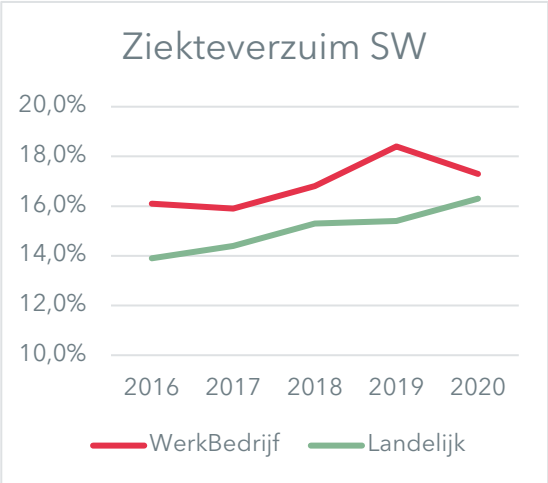

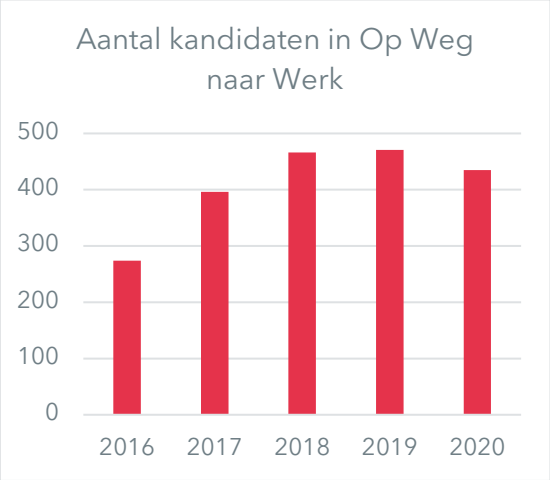

Percentage SW-medewerkers niet beschut werk
100%
80%
60%
40%
20%
0%
2016
2017
2018
2019
2020
Rijk van Nijmegen
Nederland

Toegevoegde waarde per fte SW
€ 8.000
€ 7.000
€ 6.000
€ 5.000
€ 4.000
€ 3.000
€ 2.000
€ 1.000
€ -
2015
2016
2017
2018
2019
2020

Ziekteverzuim SW
20,0%
18,0%
16,0%
14,0%
12,0%
10,0%
2016
2017
2018
2019
2020
WerkBedrijf
Landelijk

Aantal kandidaten in Op Weg naar Werk
500
400
300
200
100
0
2016
2017
2018
2019
2020

We constateren tevens dat WerkBedrijf niet alle doelen behaald. De doelrealisatie bij de sociale werkvoorziening blijft achter. Wat betreft arbeidsbemiddeling zijn de doelen in de jaren 2017 tot en met 2019 behaald, terwijl de jaren 2016 en 2020 achterblijven qua doelrealisatie. Het niet behalen van doelen heeft mogelijk te maken met de toename van het aandeel kandidaten met een hoge uitkeringsduur en oudere SW-medewerkers. Dat zien we ook in andere arbeidsmarktregio's.

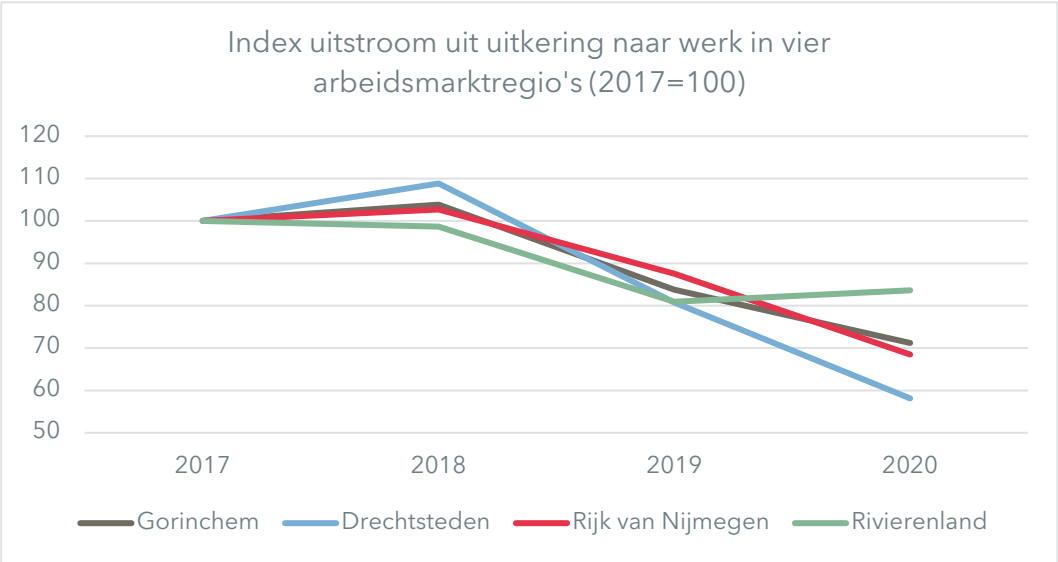
Tabel S1 Doelbereik kritieke prestatie-indicatoren 2016 t/m 2020

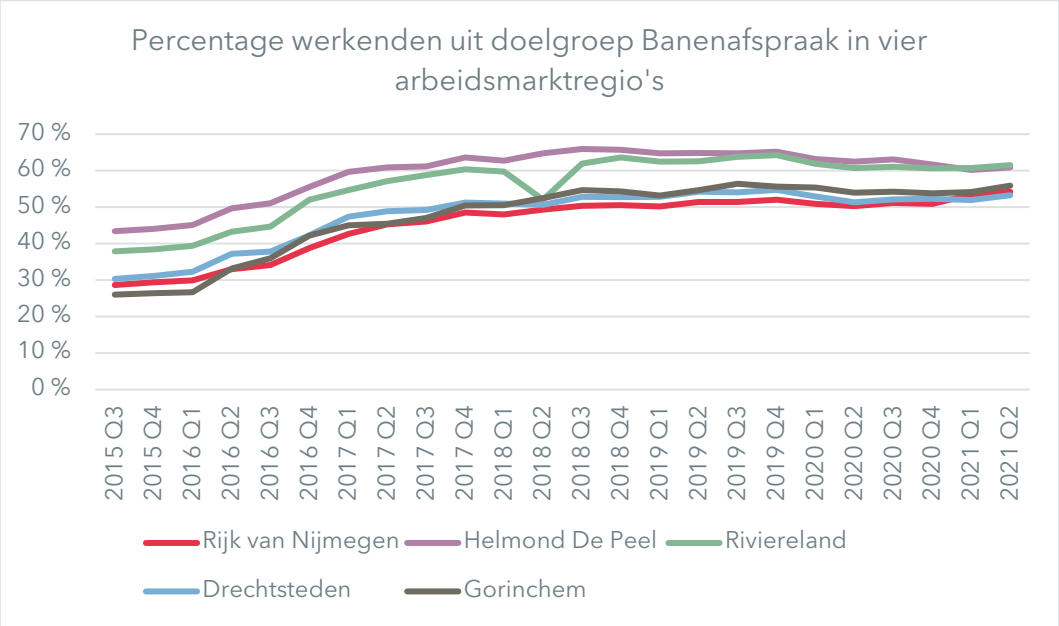
	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal plaatsingen op fulltime/parttime werk	.	✓	✓	✓	✗
Uitstroom uit bijstand naar werk	✗	✓	✓	✓	✗
Toegevoegde waarde SW per fte	✗	✓	✗	✗	✗
Verzuimpercentage SW	✗	✗	✗	✗	✗
Aantal kandidaten Op Weg Naar Werk	✗	✗	✓	✓	✗

WerkBedrijf is een unieke organisatie die in hoofdlijnen hetzelfde presteert als andere werkbedrijven

Waar in veel arbeidsmarktregio's gekozen is voor een lichte organisatie voor het werkbedrijf in de vorm van een bestuurlijk platform of samenwerkingsverband, is in het Rijk van Nijmegen een uitvoerende organisatie neergezet met een breed regionaal takenpakket. WerkBedrijf Rijk van Nijmegen is niet alleen een samenwerking tussen de zeven gemeenten op het gebied van arbeidsbemiddeling en arbeidsmatige dagbesteding, maar ook een integratie met het voormalige SW-bedrijf Breed. De regio heeft als geheel één re-integratieverordening en één set prestatie-indicatoren. We stellen vast dat WerkBedrijf daarmee een betrekkelijk unieke organisatie in Nederland is. Van de 35 arbeidsmarktregio's zijn er naast Rijk van Nijmegen drie arbeidsmarktregio's met een redelijk vergelijkbare, sterk geïntegreerde regionale uitvoeringsstructuur: Helmond-De Peel, Rivierenland en Gorinchem.

Niet alleen in de arbeidsmarktregio Rijk van Nijmegen, maar ook landelijk en in andere regio's wordt gesignaleerd dat kandidaten in de loop der jaren moeilijker bemiddelbaar zijn geworden. En net als in Rijk van Nijmegen is ook landelijk het aandeel jongeren in de uitstroom relatief hoog. De ontwikkelingen op een aantal prestatie-indicatoren komen in de regio Rijk van Nijmegen redelijk overeen met die in vergelijkbare arbeidsmarktregio's en met landelijke trends. We zien dat de uitstroom uit de uitkering naar werk in zowel Rijk van Nijmegen als Helmond-De Peel, Rivierenland en Gorinchem afneemt na 2018, waarbij het coronajaar 2020 in alle regio's een dieptepunt vormt. Het percentage werkenden uit de doelgroep Banenafspraak neemt van 2015 tot en met 2020 juist in alle regio's toe. De relatieve stijging is in Nijmegen nog wat sterker dan in de andere regio's. We concluderen hiermee dat de prestaties van Rijk van Nijmegen over het algemeen vergelijkbaar zijn met het landelijke beeld en met de prestaties van andere arbeidsmarktregio's.

De verantwoording door Werkbedrijf is voor verbetering vatbaar

WerkBedrijf rapporteert jaarlijks in de jaarstukken over de prestaties op het vlak van arbeidsbemiddeling, sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding. De vertegenwoordigers van gemeenten die wij hebben gesproken, vinden de verantwoording van WerkBedrijf over het algemeen adequaat, maar zouden willen dat de verantwoording zowel kwantitatief als kwalitatief diepgravender wordt en antwoord geeft op vragen als: Hoe duurzaam is de uitstroom? Welke verhalen hoor je van kandidaten? Welke tussenstapjes zetten kandidaten op weg naar werk? Daarbij maken sommige gemeenten de kanttekening dat extra verantwoording wel doelmatig moet zijn en niet gepaard moet gaan met een forse stijging van de administratieve lasten voor WerkBedrijf en/of gemeenten. Vanuit de Kandidatenraad is opgemerkt dat WerkBedrijf (te) veel stuurt op 'harde' kwantitatieve indicatoren die te weinig zeggen over de daadwerkelijke ervaringen van mensen. Gezien de aard van de SW – mensen ontwikkelen – zou de verantwoording ook meer daarop gericht moeten zijn.

Wij signaleren dat de cijfers die WerkBedrijf heeft over prestaties – en die zijn aangeleverd ten behoeve van deze evaluatie – beperkingen hebben. Hierdoor zijn ze niet toereikend om een compleet inzicht te verkrijgen in de kwaliteit en effectiviteit van de dienstverlening, in langetermijntrends en in de prestaties van de arbeidsmarktregio Rijk van Nijmegen in vergelijkend perspectief. WerkBedrijf is daarin niet uniek. Geen van de vier organisaties in andere arbeidsmarktregio's waarmee we WerkBedrijf hebben vergeleken, heeft targets geformuleerd op het niveau van *outcome*, zoals kwaliteit van leven van kandidaten of duurzaamheid van werk. De prestatie-indicatoren betreffen in hoofdzaak gegevens die gemakkelijk te registreren zijn en die gemakkelijk uit bestaande registratiesystemen te halen zijn. De prestatie-indicatoren van arbeidsmarktregio's hebben vooral betrekking op *output* zoals uitstroom uit de uitkering en *throughput*, zoals het aantal kandidaten dat wordt begeleid. We zijn onder de drie arbeidsmarktregio's waarmee we vergelijken geen *best practice* tegengekomen die inzicht biedt in de effectiviteit van de dienstverlening of de kwaliteit van de uitstroom.

Lokale sturing op uitstroom kan het draagvlak voor regionale samenwerking ondergraven

Bij de oprichting van WerkBedrijf was er bij lokale bestuurders een groot draagvlak voor regionale samenwerking. Wij constateren dat gemeenten nog steeds voordelen zien in de aanwezigheid van een regionaal opererend werkbedrijf, maar dat het lokale perspectief de afgelopen jaren meer is gaan prevaleren. Dat is te zien aan de toenemende behoefte van gemeenten aan lokaal maatwerk, aan de neiging van gemeenten om de opbrengsten van WerkBedrijf af te meten aan de lokale uitstroom uit de uitkering, en aan de sterker wordende roep in enkele gemeenten om de re-integratie misschien maar weer zelf te gaan doen.

Deze tendens lijkt niet zozeer ingegeven door de prestaties van WerkBedrijf – die immers niet verslechterd zijn op coronajaar 2020 na – maar door de 'natuurlijke' neiging van gemeenten om financiële afwegingen en lokale belangen mee te wegen. De gemeenten in de regio verschillen aanzienlijk qua wensen, politieke kleur, visie en afwegingskader. Gemeenten dragen hun participatiebudget over aan WerkBedrijf en verwachten daar primair op lokaal niveau de resultaten van te zien. Dit geldt zeker voor die gemeenten die te maken hebben met een krappe begroting. Ook speelt mee dat gemeenten verantwoordelijk blijven voor de dienstverlening aan hun eigen burgers en wethouders daarover lokaal verantwoording moeten afleggen.

Het regionale niveau waarop WerkBedrijf acteert vraagt echter om een regionaal perspectief, met een goede afweging van de verschillende belangen. De toenemende wens tot lokaal maatwerk maakt het soms lastig om tot een duidelijke regionale lijn te komen en taken efficiënt uit te voeren. Bovendien signaleren wij een spanning tussen de wijze waarop gemeenten sturen op de prestaties van WerkBedrijf in termen van uitstroom aan de ene kant en aan de andere kant de vraag van gemeenten om meer aandacht voor moeilijke bemiddelbare kandidaten die minder kans hebben op uitstroom naar betaald werk.

Aanbevelingen

Op basis van onze conclusies en de suggesties van stakeholders formuleren we de volgende aanbevelingen:

- Waak voor de uitholling van WerkBedrijf en voorkom a) terugkerende discussies over lokale prestaties en *return on investment*, b) toenemende inzet van maatwerk en c) eventuele overheveling van taken naar gemeenten.
- Geef WerkBedrijf een meerjarige opdracht en meerjarige middelen om de taken adequaat uit te kunnen blijven voeren.
- Maak een heldere politieke keuze voor de beleidsvisie op WerkBedrijf: als een bemiddelingsbedrijf gericht op uitstroom of (vooral) als een mensontwikkelbedrijf gericht op participatie en ontwikkeling van mensen.
- Overweeg een beleidsvisie waarin participatie en ontwikkeling van mensen meer centraal komen te staan, maar vergeet daarbij niet dat ondernemers nodig zijn om werk te vinden.
- Leg meer nadruk op persoonlijke aandacht voor de wensen en beleving van kandidaten.
- Positioneer WerkBedrijf nadrukkelijker als strategische arbeidsmarktspeler binnen de 'triple helix' van overheid, ondernemers en onderwijs.

- Formuleer als gemeenten gezamenlijke indicatoren die goed weergeven wat gemeenten van WerkBedrijf verwachten.
- Zoek naar indicatoren en vormen van verantwoording die – aansluitend bij de visie op WerkBedrijf – meer inzicht geven in de ontwikkeling van kandidaten en de kwaliteit van de uitstroom.
- Participeer in benchmarks zodat een zuivere regionale vergelijking mogelijk is.

De Beleidsonderzoekers

Schipholweg 103
2316 XC Leiden

071 566 59 47
info@beleidsonderzoekers.nl

adviesraad
SOCIAAL DOMEIN
MOOK & MIDDELAAR

Aan het College van B en W
Gemeente Mook en Middelaar
t.a.v. dhr. W. Donders

Betreft: advies Evaluatie Werkbedrijf Rijk van Nijmegen

1 februari 2022

Geacht college,

De Adviesraad Sociaal Domein heeft op 10 januari het Evaluatierapport, de Samenvatting en de aanbiedingsbrief ontvangen betreffende de evaluatie van de Regionale Werkbedrijf Rijk van Nijmegen. De ASD is gevraagd te reageren op deze evaluatie. Graag brengen we een advies uit over de gepresenteerde stukken.

Algemene opmerkingen.
Onze indruk is dat de evaluatie uitvoerig en zorgvuldig is uitgevoerd. Niet alleen worden cijfers en trends uit de data van het Regionale Werkbedrijf zelf gepresenteerd en voorzien van een analyse. Daarnaast is ook een benchmark gedaan met de andere arbeidsmarktregio's en meer specifiek met de drie vergelijkbaar werkende werkbedrijven.
In dit licht delen wij de conclusie om voor de komende periode indicatoren te bepalen om het functioneren van de organisatie anders, beter, te kunnen monitoren.

Functioneren WerkBedrijf.
Het is goed om te lezen dat het Regionaal Werkbedrijf een adequaat functionerende organisatie is waarbinnen gewerkt wordt aan professionaliteit en aan de relatie met ondernemers (netwerk). Het accent van de begeleiding ligt op de mogelijkheden van kandidaten en hun match met de arbeidsplaats, en de arbeidsmatige dagbesteding heeft meer vorm gekregen. Dit zijn goede ontwikkelingen die ook behouden dienen te blijven.

Begeleiding kandidaten.
Wij hechten, vanuit onze aard als adviesraad, vanzelfsprekend sterk aan hoe de kandidaten zelf het Regionaal Werkbedrijf ervaren. We zijn dan ook kritischer als het gaat om de evaluatiepunten die gaan over de begeleiding van de kandidaten.
De ASD ziet een traject naar betekenisvolle (betaalde) arbeid voor de doelgroepen van het WerkBedrijf als een doorlopende lijn voor de betrokkene. Veelal zal er sprake moeten zijn van een combinatie van bemiddeling en coaching of scholing enerzijds, en van de inzet van zorg of welzijn anderzijds. Zeker in de fase na een succesvolle match en start dient er, wat ons betreft, nog oog te zijn voor de geplaatste kandidaat. In feite zou de kandidaat zelf de belangrijkste stem moeten hebben in het afsluiten van het traject waarin coaching, begeleiding, matching en nazorg verweven zijn.

Adviesraad Sociaal Domein
Postbus 200
6585 ZK MOOK
E asdmookenmiddelaar@gmail.com.
I www.mookenmiddelaar.nl

In het contact tussen coach/begeleider en kandidaat is communicatie hét instrument. De mate van succesvol begeleiden naar werk wordt mede bepaald door de wijze waarop de begeleider/coach in de communicatie weet aan te sluiten bij de kandidaat. In alle vormen van communicatie dient wat ons betreft veel aandacht te zijn voor het begripsniveau van de kandidaat.

Overige conclusies en aanbevelingen.
De ASD vindt, de rapportage lezende, de conclusies en gegeven aanbevelingen herkenbaar. Het effect van het eerste coronajaar 2020 op de cijfers wordt uitgelegd, er wordt aandacht gevraagd voor de relatie met en de verwachtingen van ondernemers.
Ten aanzien van de conclusies en aanbevelingen over de verantwoording van de Regionaal Werkbedrijf onderstrepen we in ieder geval de genoemde punten:

- Geef in de verantwoording aandacht aan 'de zachte kant' naast de cijfers: juist voor dienstverlening aan deze doelgroep zijn de verhalen van de mensen enorm belangrijk om inzicht te krijgen in het functioneren van de organisatie.
- Er dient meer focus gelegd te worden op het (blijvende) effect van de begeleiding en match. Hierbij is niet alleen terugval in een uitkering een indicator maar ook of ex-kandidaten zich blijvend weten te redden in de complexe samenleving.

Met vriendelijke groeten,

Namens de leden van de adviesraad,

F.S.M. Dracht

Adviesraad Sociaal Domein
Postbus 200
6585 ZK MOOK
E asdmookenmiddelaar@gmail.com.
I www.mookenmiddelaar.nl

Gemeente Mook en Middelaar

Postadres: Postbus 200, 6585 ZK MOOK
Bezoekadres: Raadhuisplein 6 Mook
Telefoon: (024) 696 91 11
Fax: (024) 696 19 39
E-mail: gemeente@mookenmiddelaar.nl
Internet: www.mookenmiddelaar.nl

Dagelijks bestuur van de Modulaire
Gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen
Postbus 38165
6503 AD NIJMEGEN

Uw kenmerk:
Uw brief van: 21 december 2021
Ons kenmerk: CM21.3744
Inlichtingen: W. Donders
Telefoon: 06 50007336
Afdeling: Samenleving
Datum: 11 maart 2022
Onderwerp: Evaluatie WerkBedrijf

Geachte leden van het dagelijks bestuur,

Wij ontvingen uw brief en het rapport inzake de Evaluatie WerkBedrijf.
Met deze brief maken wij, mede namens de gemeenteraad, onze zienswijze kenbaar.

Algemene tevredenheid
Wij zijn over het algemeen tevreden over het werk en de prestaties van WerkBedrijf. Wij zouden WerkBedrijf willen complimenteren met de behaalde resultaten in de afgelopen jaren en wij zien voortzetting van de samenwerking in de MGR en met WerkBedrijf met vertrouwen tegemoet. Mooi om te lezen dat WerkBedrijf een betrekkelijk unieke organisatie is en ook vaak als voorbeeld voor andere regio's wordt gezien.

Conclusies
1. WerkBedrijf is een wendbare uitvoeringsorganisatie met een herkenbare visie
Wij herkennen deze conclusie en spreken onze waardering uit voor de professionaliteit en deskundigheid van de medewerkers van WerkBedrijf. Het is wel zaak om die te behouden dat vraagt om een investering in de mensen van WerkBedrijf.
Goed om te lezen dat de onderzoeker ziet dat we vinden dat 'iedereen van waarde is' en het accent ligt op wat kandidaten wel kunnen. Uitstekende uitgangspunten die we moeten handhaven.
WerkBedrijf moet de grote uitdagingen die zijn voortgekomen uit de zelf uitgevoerde evaluaties nog wel oppakken.

2. Ondernemers en gemeenten hebben over het algemeen waardering voor de organisatie en dienstverlening; deel kandidaten wil andere focus.
Goed om te constateren dat WerkBedrijf een groot netwerk van ondernemers heeft opgebouwd. Wij vinden het belangrijk om dit te behouden en waar mogelijk uit te bouwen.
De gebrekkige samenwerking met onze consulenten inkomen herkennen wij niet. Wij menen dat de samenwerking goed verloopt, dat deze doeltreffend is en als prettig wordt ervaren. Men kan elkaar goed vinden en de lijntjes zijn kort.
Werken aan de mismatch tussen verwachting van werkgevers en het aanbod van WerkBedrijf is een aandachtspunt. Daar moet WerkBedrijf bij ieder contact met een ondernemer extra aandacht aan geven.
Kandidaten hebben en steeds grotere afstand tot de arbeidsmarkt en steeds vaker is er sprake van meervoudige problematiek. Daarnaast sluit de dienstverlening niet goed aan bij de behoeften van

hoogopgeleiden. Wij menen dat de dienstverlening van WerkBedrijf daar meer / beter op aan moet gaan sluiten en we ontwikkelen graag samen met de andere gemeenten in het Rijk van Nijmegen daarvoor een toekomstvisie.

3. De prestaties van WerkBedrijf vertonen een stijgende lijn, maar niet alle doelen worden behaald.
Wij zien geen aanleiding over deze conclusie iets in deze zienswijze op te nemen.

4. WerkBedrijf is een unieke organisatie die in hoofdlijnen hetzelfde presteert als andere werkbedrijven.
Wij zijn tevreden over de keuze die we in het Rijk van Nijmegen hebben gemaakt om intensief samen te gaan werken en WerkBedrijf te vormen. Wij zijn er van overtuigd dat dat ten goede komt aan kandidaten, ondernemers en gemeenten.
Goed om te zien dat de prestaties van WerkBedrijf vergelijkbaar zijn met soortgelijke organisaties in het land. Wij menen dat WerkBedrijf er goed aan zou doen contacten met deze organisaties te leggen of aan te halen, niet alleen voor benchmarking, maar vooral om van elkaar te leren en effectieve methoden / werkwijze uit te wisselen.

5. De verantwoording door WerkBedrijf is voor verbetering vatbaar.
Wij herkennen deze conclusie maar ten dele. Wij menen dat de informatie die nu conform het informatieprotocol aan gemeenten wordt verstrekt, toereikend is voor de gemeenteraden. Deze informatie is wat ons betreft voldoende gedetailleerd en per gemeente uitgesplitst. Dit volstaat naar onze mening voor onze raad om de controlerende en toezichthoudende taak uit te voeren. Een enkele uitbreiding lijkt ons wel zinvol, namelijk de duurzaamheid van de uitstroom. Dit vraagt echter wel extra inspanning en dat moet opwegen tegen het resultaat. Wellicht dat een steekproefsgewijze meting kan volstaan. Wij zien mogelijkheden om op uitvoerend niveau meer of andere informatie uit te wisselen. Het project Doe je mee? kan goed benut worden om daarmee aan de slag te gaan.

6. Lokale sturing op uitstroom kan het draagvlak voor regionale samenwerking ondergraven.
Wij onderschrijven deze conclusie. Wij hebben als kleine gemeente juist een belang bij regionale samenwerking en een regionaal opererende organisatie zoals WerkBedrijf. Wij menen dat we dit standpunt zowel bestuurlijk als ambtelijk uitdragen en dat ook tonen door onze inbreng in bestuurlijke en ambtelijke gremia. Ook wij zien uiteraard graag goede resultaten voor onze eigen gemeente. Maar wij vinden het belang van regionale prestaties zeer groot want daar profiteren wij als kleine gemeente van.
Wij hebben geen toenemende wens tot meer lokale uitvoering of projecten omdat dit gezien ons geringe bestand niet effectief is. Wij zijn voorstander van een beperkt aanbod van (3-4) projecten waar alle kandidaten in de regio aan deel kunnen nemen. Verder vinden wij het belangrijk dat WerkBedrijf kan experimenten om zo nieuwe methoden te ontwikkelen, of de huidige werkwijze te verbeteren. Wat ons betreft dus geen uitbreiding van lokale uitvoering of projecten. Enkele goede regionale projecten bv voor een bepaalde branche of doelgroep volstaan wat ons betreft.

Wij herkennen de spanning tussen de wens tot uitstroom aan de ene kant en meer aandacht voor onze kandidaten aan de andere kant. Onze cliënten hebben echter bijna allemaal en grote afstand tot de arbeidsmarkt. Als wij daar geen extra aandacht aan besteden, dan zijn deze mensen tot aan hun pensioen aangewezen op een uitkering met weinig kans op participatie of werk en dat vinden wij ongewenst. Omdat het arbeidsverleden ook invloed heeft op het leven na pensionering kan dit ook dan nog negatief doorwerken, wij willen dat voorkomen. Meer aandacht voor deze kandidaten vinden wij daarom noodzakelijk en we zijn bereid te accepteren dat dit meer tijd per kandidaat zal kosten. We hopen dat het project Doe je mee ? zal helpen om een beter beeld te krijgen van de noodzakelijk inspanning die dit gaat vergen.

Aanbevelingen
1. Waak voor de uitholling van WerkBedrijf en voorkom a) terugkerende discussies over lokale prestaties en return on investment, b) toenemende inzet van maatwerk en c) eventuele overheveling van taken naar gemeenten.

Wij onderschrijven deze aanbeveling en wij hebben in de contacten met andere gemeenten het belang van regionale samenwerking steeds uitgedragen en we zullen dat ook blijven doen. We zijn van mening dat uitholling volledig haaks staat op de gedachte van regionale samenwerking. Wij zien het nut van meer lokale uitvoering of projecten voor onze gemeente niet en we zullen dat propageren Wij zijn geen voorstander van overheveling van taken van WerkBedrijf naar onze gemeente. We zien eerder mogelijkheden om participatietaken over te hevelen naar WerkBedrijf.

2. Geef WerkBedrijf een meerjarige opdracht en meerjarige middelen om de taken adequaat uit te kunnen blijven voeren.
Bij het wegvallen van een veelheid aan lokale vormen van dienstverlening is het sluiten van een dienstverleningsovereenkomst (DVO) niet meer ieder jaar nodig. Wij zijn er voorstander van om een DVO voor minimaal 2 jaar met WerkBedrijf af te sluiten.

3. Maak een heldere politieke keuze voor de beleidsvisie op WerkBedrijf: als een bemiddelingsbedrijf gericht op uitstroom of (vooral) als een mensontwikkelbedrijf gericht op participatie en ontwikkeling van mensen.
4. Overweeg een beleidsvisie waarin participatie en ontwikkeling van mensen meer centraal komen te staan, maar vergeet daarbij niet dat ondernemers nodig zijn om werk te vinden.
Wij menen dat het noodzakelijk is dat WerkBedrijf meer gaat doen aan mensontwikkeling. We accepteren daarbij dat de uitstroom naar werk mogelijk zal dalen en dat er minder kandidaten in portefeuille zullen zijn. Daarbij heeft plaatsing bij een reguliere werkgever wel de absolute voorkeur, dus WerkBedrijf moet het netwerk van ondernemers aanhouden en waar mogelijk uitbreiden.

5. Leg meer nadruk op persoonlijke aandacht voor de wensen en beleving van kandidaten.
Wij menen dat WerkBedrijf voldoende deskundigheid in huis heeft om te bepalen hoe dit te verbeteren.

6. Positioneer WerkBedrijf nadrukkelijker als strategische arbeidsmarktspeler binnen de 'triple helix' van overheid, ondernemers en onderwijs.
Wij ondersteunen deze aanbeveling en wij zullen deze in de diverse bestuurlijke en ambtelijk gremia uitdragen.

7. Formuleer als gemeenten gezamenlijke indicatoren die goed weergeven wat gemeenten van WerkBedrijf verwachten.
Ook deze aanbeveling ondersteunen wij. Indicatoren zoals de duur van de dienstverlening, de duurzaamheid van uitstroom of her-instroom worden niet (systematisch) geregistreerd of zijn niet gemakkelijk aan te leveren. Extra informatie genereren vraagt echter extra inspanning en dat moet opwegen tegen het resultaat. Er zijn duidelijke verschillen tussen de verwachtingen van de deelnemende gemeenten en het zou goed zijn om dit beter op elkaar af te stemmen om zo te komen tot eenduidige indicatoren.

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De secretaris,
drs. W. Mariman

De burgemeester,
mr. drs. W. Gradisen

Raadsvoorstel

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer	CM22.0527
Onderwerp	**Investering speeltoestellen met Natuurlijk Spelen en Bewegen Mook**
Datum raadsvergadering	**10 maart 2022**
Raadscommissie	Samenleving
Datum raadscommissie	22 februari 2022
Programma	Cultuur en recreatie
Portefeuillehouder	G. Wienhoven

Investering speeltoestellen met Natuurlijk Spelen en Bewegen Mook

Inleiding

De werkgroep 'Natuurlijk Spelen en Bewegen Mook' heeft een (burger)initiatief voor het creëren van drie nieuwe speeltuinen in Mook. De locaties zijn: Pr. Bernhardstraat, De Mortel en Cuijksesteeg. Het idee is dat de gemeente als grondeigenaar de nieuwe speeltoestellen koopt en eigenaar blijft van de grond en van de speeltoestellen. De stichting draagt voor 100% bij aan de investering, zodat het de gemeente per saldo niets kost. Het onderhoud komt voor de komende vijf jaar voor rekening van de leverancier.

Voorstel

1. Een krediet te voteren van € 100k voor de aanschaf van de speeltoestellen;
2. De werkelijke uitgaven te beperken tot maximaal het bedrag van de bijdrage van derden.

Beoogd effect

Met het besluit kan er voortgang worden geboekt bij het uitvoeren van het initiatief van de werkgroep. De mogelijkheid van spelen en het creëren van ontmoetingsplekken hebben duidelijk een maatschappelijke waarde. Goed voor de ontwikkeling van kinderen, zowel fysiek als geestelijk. Ook voor de sociale contacten van ouders en begeleiders van de kinderen. Tenslotte, een ontmoetingsplek kan bevorderlijk zijn voor de cohesie in een wijk of dorp.

Argumenten

1.1 Krediet voteren

Het voteren van een krediet is een bevoegdheid van de raad. Door het krediet te voteren, is het mogelijk dat er diverse speeltoestellen aangeschaft kunnen worden om zo drie nieuwe speeltuinen te creëren.

1.2 *Bijdrage van derden*

De stichting draagt voor 100% bij in de investeringsuitgave. Hierdoor kost het de gemeente per saldo niets.

2.1 *Beperken uitgaven*

De stichting heeft op dit moment € 60k bij elkaar verzameld. De doelstelling is om € 100k te verzamelen. De gemeente geeft niet meer uit dan de stichting kan bijdragen. Hierdoor is de maximale werkelijke investering gelijk aan de bijdrage van derden.

Kanttekeningen

De kosten van onderhoud komt de eerste vijf jaar voor rekening van de leverancier van de speeltoestellen. Het onderhoud na deze periode, zal worden opgenomen in het totale beheerplan van de gemeentelijke speeltuinen.

Duurzaamheid

De speeltoestellen zijn vandaalbestendig van duurzame materialen en kunnen jaren mee. Het onderhoud is de eerste vijf jaar voor de leverancier.

Participatie

De gemeente werkt samen met de werkgroep ‘Natuurlijk Spelen en Bewegen Mook’. Het is een mooie kans om samen te werken in het realiseren van drie nieuwe speeltuinen. Hier werkt de gemeente dan ook graag aan mee met het oog op het creëren van mogelijkheden tot spelen en ontmoetingsplekken.

Financiën

De investering in de nieuwe speeltoestellen wordt volledig vergoed door middel van een bijdrage van de stichting. De afschrijvingskosten zijn hierdoor nihil. De maximale werkelijke uitgave is hierdoor gelijk aan de bijdrage van de stichting. Een eventueel restant krediet komt na twee jaar automatisch (administratief) te vervallen. Dit heeft verder geen financiële consequenties.

Communicatie

De werkgroep wordt geïnformeerd over uw besluit. Bij instemming kan het initiatief voortgang boeken.

Uitvoering

Na besluitvorming worden, in overleg met de werkgroep, op korte termijn de speeltoestellen aangeschaft en geïnstalleerd op de daarvoor beoogde locaties. Te starten met de locatie De Mortel.

Bijlage(n)

Mook, 15 februari 2022

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
drs. W. Mariman

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Raadsbesluit

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer CM22.0527
Onderwerp **Investering speeltoestellen met Natuurlijk Spelen en Bewegen Mook**

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 15 februari 2022

Gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 22 februari 2022

Besluit:

1. Een krediet te voteren van € 100k voor de aanschaf van speeltoestellen;
2. De werkelijke uitgaven te beperken tot maximaal het bedrag van de bijdrage van derden.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 10 maart 2022

De raad voornoemd,

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter
mr. drs. W. Gradisen

Raadsvoorstel

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer	
Onderwerp	**Vaststellen Transitievisie Warmte**
Datum raadsvergadering	**10 maart 2022**
Raadscommissie	Samenleving
Datum raadscommissie	22 februari 2022
Portefeuillehouder	P. Baneke

Vaststellen Transitievisie Warmte

Inleiding

De gevolgen van klimaatverandering zijn steeds zichtbaarder. Perioden van droogte en extreme hitte worden afgewisseld met wateroverlast. Dat is in Nederland terug te zien door de hitterecords die keer op keer worden verbroken. Net als de hevige stortbuien en stormen die steeds vaker over ons land trekken. Een recent voorbeeld zijn de overstromingen in Limburg.

Om grote problemen te voorkomen moet de temperatuurstijging worden beperkt. In 2015 heeft een groot aantal landen in Parijs het Klimaatakkoord ondertekend. In dit akkoord is afgesproken dat de aarde maximaal twee graden Celsius warmer mag worden ten opzichte van 1990. Daarvoor moet de uitstoot van broeikasgassen worden teruggedrongen. Om dit doel te bereiken heeft Nederland in 2019 een Nationaal Klimaatakkoord uitgebracht. Daarin staat dat voor 2030 de uitstoot van broeikasgassen met 49% procent verminderd moet zijn ten opzichte van 1990. Dat moet zelfs met 95% worden verminderd in 2050. Het verwarmen van de gebouwde omgeving heeft een relatief grote bijdrage in de huidige uitstoot, namelijk 13% van de uitstoot in Nederland.

Om minder broeikasgassen uit te stoten moeten de inwoners overstappen naar een duurzame manier van verwarmen en koken. Momenteel worden de meeste huizen in Nederland nog verwarmd door middel van aardgas. De overstap op aardgasvrije warmtechnieken is een grote en complexe opgave. In het Nationaal Klimaatakkoord is afgesproken dat gemeenten de regie hebben om deze opgave uit te voeren. Uiterlijk eind 2021 moeten alle gemeenten in Nederland een transitievisie warmte hebben opgesteld. Wij hebben als gemeenten Mook en Middelaar, Gennep en Bergen de handen ineengeslagen en deze transitievisie warmte opgesteld. Waar dit van belang is, is de lokale situatie van de afzonderlijke gemeenten beschreven. Voor u ligt een realistische en gedragen visie die uitgaat van een geleidelijke afbouw van de gemeentelijke afhankelijkheid van aardgas.

Op 21 december jl. bent u tijdens een raadsinformatiebijeenkomst geïnformeerd over de Transitievisie Warmte. Deze visie beschrijft in grote lijnen wat wij, met de kennis van nu, de meest realistische route achten voor het aardgasvrij maken van onze gemeente. We schetsen een beeld van de belangrijkste stappen die de komende jaren gezet moeten worden, maar blikken ook vooruit naar 2050, wanneer de gehele gemeente conform de afspraken uit het Klimaatakkoord aardgasvrij moet zijn.

Voor de komende jaren zal het zwaartepunt van de warmtetransitie op energiebesparing komen te liggen; verder in de toekomst zal de aandacht komen te verschuiven naar aardgasvrije warmtetechnieken.

Voorstel

1. De Transitievisie Warmte van de gemeenten Mook en Middelaar, Gennep en Bergen vast te stellen

Raadsvoorstel

Beoogd effect Richting geven aan de overgang van aardgas naar duurzame warmtevoorziening.

Raadsvoorstel

Argumenten

1.1 Invulling geven aan wettelijke verplichting

Met het opstellen van deze Transitievisie Warmte voldoen we aan het in het Klimaatakkoord afgesproken doel om in 2021 een Transitievisie Warmte op te stellen.

1.2 De Transitievisie Warmte zet een volgende stap in onze duurzame ambitie

De gemeente Mook en Middelaar heeft zich in haar Energievisie het doel gesteld om in 2030 een energieneutrale gemeente te zijn. Naast het duurzaam opwekken van elektriciteit gaat dat natuurlijk ook over de warmtevraag. Op de lange termijn zal de hele gemeente Mook en Middelaar aardgasvrij worden. In deze Transitievisie Warmte komen de eerste stappen aan bod.

1.3 We maken nog geen keuzes die niet terug te draaien zijn

De Transitievisie Warmte zet voor de komende jaren vooral in op het isoleren van gebouwen. Welke alternatieve warmtetechniek er ook gebruikt zal worden, door te isoleren neemt de warmtevraag af. Daarnaast kijken we of er ingezet kan gaan worden op hybride warmtepompen. Die werken deels nog op aardgas.
Door deze keuzes te maken voor de komende jaren, zorgen we voor een veel kleinere vraag naar warmte en blijft het mogelijk om op een later moment volledig over te schakelen naar alternatieve warmtetechnieken.
Over vijf jaar zal de Transitievisie Warmte een update krijgen. Nieuwe technieken kunnen dan ineens veel realistischer zijn, of juist al afgeschoten zijn. Op dit moment maken we geen keuzes die deze nieuwe technieken in de weg staan.

1.4 Er zijn veel partijen betrokken bij het opstellen van de Transitievisie Warmte

De Transitievisie Warmte is niet alleen samen met de gemeenten Bergen en Gennep opgesteld, maar ook met de input van veel organisaties uit de drie gemeenten. Ook de georganiseerde bewonersgroepen zijn betrokken geweest.

1.5 De inspraakreacties leiden niet tot aanpassing van de Transitievisie Warmte

In een aantal ronden hebben organisaties en bewoners mee kunnen praten en hun mening kunnen geven. De visie is eerder dan ook op enkele punten aangepast. Op basis van de laatste ronde zijn er geen redenen om de visie nog verder aan te passen

Kanttekeningen

1.1 De visie voorziet nog niet in concrete uitvoering

De Transitievisie Warmte geeft een beeld over de mogelijkheden van alternatieve warmtebronnen en eerste acties die in gang gezet moeten worden. Daarmee is er nog geen concreet uitvoeringsplan. Dat zal na opstelling van de visie opgesteld worden. Tevens is er nog geen financiering voor een concrete uitvoering.

1.2 De visie geeft nog geen eindbeeld

De Transitievisie Warmte geeft niet aan welke wijk er op welke manier aangesloten moet worden op een alternatieve warmtebron. Er is wel gekeken naar de mogelijkheden die er nu zijn. Maar er is ook nog veel onbekend over nieuwe technieken. Daarom worden er met de acties voor komende jaren nog geen nieuwe technieken uitgesloten.

Raadsvoorstel

Gezien de woningtypologieën en het ontbreken van grote bronnen, is het wel aannemelijk dat er geen grootschalige warmtenetten aangelegd zullen worden.

Duurzaamheid

Het vaststellen van de Transitievisie Warmte zorgt ervoor dat er een nieuwe stap in de richting van aardgasloos gemaakt kan worden. Door de komende jaren in te zetten op isolatie, zal er al veel gas en CO2 bespaard worden. Dat draagt bij aan de ambitie om in 2030 energieneutraal te zijn.

Participatie

Bij de totstandkoming van dit document is er met verschillende belangrijke partners gesproken, zoals de netbeheerder en de woningcorporaties. Daarnaast zijn er sessies met verschillende groepen van georganiseerde bewoners gehouden, zoals dorps- en wijkraden, het Energiecafé en de energiecoöperatie.
Met de ter inzagelegging bestond ook de mogelijkheid voor inwoners om te reageren op de visie. Ter ondersteuning daarvan is er ook een webinar georganiseerd.

Bij de uiteindelijke concrete projecten om gebouwen aardgasvrij te maken (tot voor kort de wijkuitvoeringsplannen, dat hoeft nu niet meer wijkgericht te zijn), zullen uiteraard opnieuw participatieprocessen opgezet worden.

Financiën

Het vaststellen van de visie op zich heeft geen financiële consequenties. De kosten voor het inschakelen van een adviesbureau (€33.117,60) zijn gedekt uit de warmte-specifieke uitkering van het Rijk. Voor de verdere uitvoering van de visie is echter nog geen financiering. Daarvoor zullen we ook afhankelijk zijn van het Rijk.

Communicatie

Over de besluitvorming van de Transitievisie Warmte zal via de gebruikelijk kanalen gecommuniceerd worden. Voor het nog op te stellen uitvoeringsplan zal ook een apart communicatieplan gemaakt worden.

Uitvoering

Na vaststelling van de visie zal er een uitvoeringsplan opgesteld moeten worden.

Bijlage(n)

1. Transitievisie Warmte Mook en Middelaar, Gennep en Bergen
2. Inspraaknota (alleen in te zien voor raadsleden)
3. Overzicht reacties (alleen in te zien voor raadsleden)

Kon document Raadsbesluit Vaststellen Transitievisie Warmte niet opnemen in de bundel

Raadsvoorstel

4. Raadsbesluit Transitievisie Warmte Mook en Middelaar, Gennep en Bergen

Mook, 8 februari 2022

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
W. Mariman

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Kon document TVW Mook en Middelaar Bergen en Gennep niet opnemen in de bundel

Kon document Inspraaknota TVW (geanonimiseerd) niet opnemen in de bundel

Gemeente Mook en Middelaar

Beantwoording vragen Transitievisie Warmte

Van de fracties NatuurlijkGroen en CDA zijn aanvullende vragen ontvangen over de Transitievisie Warmte. De vragen en antwoorden worden met de hele gemeenteraad gedeeld.

NatuurlijkGroen

1. ‘Tot 2030 wordt ingezet op isoleren’: Is het College het met ons eens dat uitsluitend inzetten op isolatie volstrekt onvoldoende is om de doelstellingen in onze energievisie voor 2030 te bereiken?
   In de Energievisie wordt gesproken over de ambitie om het energieverbruik in 2030 met 30% te verlagen ten opzichte van 2015. In de tussenstand die u op zeer korte termijn per raadsmemo ontvangt, is te lezen dat het gasverbruik per woning in 2020 al met 17% is gedaald ten opzichte van 2016. Het elektriciteitsverbruik is in die periode met 7% afgenomen. Met de inzet op isolatie kan het gasverbruik tot 75% afnemen[1]. In de praktijk zal dat getal wat lager zijn, maar met isoleren kunnen we zeker het doel van 30% besparing realiseren op het gebied van warmte.

2. In de energietransitie zijn gas en elektriciteit communicerende vaten. Los van isoleren leidt verminderen van het gasverbruik tot een hoger elektriciteitsverbruik. Deze transitievisie Warmte heeft dan ook niet alleen betrekking op warmte, maar op de totale energietransitie. Deelt het College deze mening?
   Deels. Het klopt dat deze zaken met elkaar te maken hebben. De transitievisie warmte heeft echter alleen betrekking op het aardgasvrij maken van de gemeente en de mogelijkheden die we daartoe hebben. De eventuele toename van elektriciteitsgebruik, zal bij de uitwerkingsplannen verder naar voren komen.

3. Wat gaan betrokken gemeenten doen om inwoners en bedrijven te stimuleren en ondersteunen om nu al stappen te nemen op het gebied van elektrisch verwarmen en koken?
   Daartoe worden eerst de uitvoeringsplannen opgesteld. De visie is een eerste aanzet naar de mogelijkheden.

4. ‘Bij de Mookerplas … *zouden* de mogelijkheden voor een warmtenet verder onderzocht kunnen worden’:

a) Hoe en wanneer gaat het College dit onderzoeken?
   Een dergelijk onderzoek zal extern belegd moeten worden. Wanneer dat kan is afhankelijk van de beschikbare budgetten en eventuele externe financiering van het Rijk.

b) Op welke termijn hebben we hierover uitsluitsel?
   Daar kunnen we pas iets over zeggen als het Rijk heeft aangekondigd wanneer zij met budgetten voor energietransitie over de brug komen.

5. U constateert: ‘Bij beëindiging van de levensduur van de CV-ketel kiest het overgrote deel van de woningeigenaren er nu nog voor om een nieuwe CV-ketel aan te schaffen’.

a) Deelt het College onze mening dat dit een gemiste kans is?
   Dat is inderdaad jammer. Daarom geeft de TVW ook aan dat een hybride warmtepomp een goede tussenoplossing is. Vooral omdat een volledige overstap naar aardgasloos nog niet voor iedereen te financieren is. De combinatie van isoleren en een (hybride) warmtepomp zet al grote stappen naar het bereiken van onze doelen.

b) Zo ja, want gaat het College doen om inwoners bedrijven en instellingen nu al te helpen om de overstap te maken naar elektrisch verwarmen?
   Daartoe worden eerst de uitvoeringsplannen opgesteld. De visie is een eerste aanzet naar de mogelijkheden.

[1] Isoleren en besparen: energierekening omlaag | Milieu Centraal

CDA

1. Isoleren is de komende jaren het hoofdaandachtspunt in de Transitievisie Warmte : vele huizen hebben al oudere isolatie. Bij de kosten van het isoleren horen dan vaak ook extra kosten voor het verwijderen van de oude isolatie. En ook de afweging van de rentabiliteit van vervanging. Kan daar ook aandacht aan worden gegeven?
   Ja, dat kan. Bij elk isolatieadvies zal een totaalafweging op maat gemaakt moeten worden, dus naast de milieuwinst, zal ook de totale investering geanalyseerd worden.

2. Isoleren kent ook een totale kosten baten analyse en die is per huis/situatie verschillend. Kan er op individueel niveau geadviseerd worden?
   Dat is exact de bedoeling van het idee van het ontzorgingsprogramma. In de uitvoeringsplannen kijken we momenteel naar de mogelijkheid om zo'n ontzorgingsprogramma op te zetten. In een dergelijk programma, ontzorgen we inwoners van a tot z. Dat begint met het onderzoeken wat de woning nodig heeft, tot aan het contracteren van een leverancier. Of we dit ook volledig kunnen waarmaken, is afhankelijk van de Rijksbijdrage.

3. Elk isolatiebedrijf vindt zijn eigen product maatgevend en kent vaak ook geen andere isolatiemaatregelen. Kunt U zorgen dat deze tekortkoming doorkomt bij onze burger?
   Dit hoort thuis bij de uitwerking. Uiteraard willen we dat elke inwoner een zo goed mogelijk geïsoleerd huis heeft voor de beste prijs. Momenteel zijn we nog niet met bedrijven in overleg.

4. Kan er gezorgd worden dat een energiescan per huis gemaakt wordt voor het isoleren en kort daarna? Dat voorkomt slecht werk door de aannemer.
   Dit hoort thuis bij de uitwerking. Uiteraard willen we dat elke inwoner een zo goed mogelijk geïsoleerd huis heeft voor de beste prijs. Hoe dat precies zal verlopen wordt nog uitgewerkt. Een extra energiescan brengt ook extra kosten met zich mee die gedekt zullen moeten worden.

5. Kan er in het onderdeel transitievisie Warmte een bijvoorbeeld vijfjaarlijkse Warmtevisie APK komen voor de huizen?
   Het is ons niet geheel duidelijk in welk onderdeel van de TVW dat dan zal moeten. De TVW zelf krijgt elke vijf jaar een update. Om alle huizen in de gemeente elke vijf jaar door te lichten is momenteel een onrealistisch streven.

6. Kan bij de gehele Transitievisie Warmte gebruik worden gemaakt van de kennis van Destion? Zij weten hoe je grootschalig omgaat met isolatie en warmte opwekking.
   Destion is betrokken geweest bij het opstellen van de TVW. In de uitvoering maken we uiteraard gebruik van de kennis die al aanwezig is.

Raadsvoorstel

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer	**cm21.3316**
Onderwerp	**Vaststellingsovereenkomst lening en bijdrage onderhoud Eendracht/stichting de Maasvallei**
Datum raadsvergadering	**10 maart 2022**
Raadscommissie	Samenleving
Datum raadscommissie	22 februari 2022
Programma	Paragraaf Financiering
Portefeuillehouder	G. Wienhoven

Vaststellingsovereenkomst lening en bijdrage onderhoud Eendracht/stichting de Maasvallei

Inleiding

Op 8 april 2010 heeft uw raad besloten om de sportvelden te privatiseren en het reguliere onderhoud van de sportvelden over te dragen aan de beheerstichting; 'Stichting De Maasvallei' (hierna: de stichting). Conform de afspraken die toen zijn gemaakt tussen de gemeente en de stichting ontvangt deze jaarlijks een bedrag van €40k voor de jaren 2010 tot en met 2019. In 2019 is de vaststellingsovereenkomst ten einde gekomen.
Om een gat in het reguliere onderhoud te voorkomen voor het seizoen 2020/2021, is met spoed een bedrag van €20k overgemaakt naar de stichting. De overige €20k wordt verrekend met de achterstallige huur over de afgelopen 3 jaar.
Om nieuwe afspraken te maken voor de komende tien jaar, is ambtelijk overlegd met de stichting en Eendracht '30'. Hetgeen besproken en afgesproken is treft u aan in de concept-vaststellingsovereenkomst die als bijlage te vinden is bij dit voorstel.

Voorstel

1- De concept-vaststellingsovereenkomst ter kennisgeving aan te nemen.
2- Geen wensen of bedenkingen kenbaar te maken inzake het verstrekken van een renteloze lening van €300k.

Beoogd effect

Het aangaan van deze vaststellingsovereenkomst werkt twee richtingen, te weten;

1- De bijdrage van de gemeente voor het onderhoud van de grasvelden voort te zetten de komende 10 jaar.
2- Het vervangen van het kunstgrasveld mogelijk te maken.

Argumenten

1.1. Privatisering

Bij het aangaan van de privatiseringsovereenkomst in 2010 is afgesproken dat de gemeente zou bijdragen aan de jaarlijkse kosten voor het onderhoud van de grasvelden over een periode van 10 jaar. Na deze tien jaar zou de bijdrage geëvalueerd worden. Gezien de toen voorgelegde stukken aan het college en uw raad bedroegen de onderhoudskosten in 2010 €80k per jaar, de bijdrage van de gemeente was €40k.

1.2. Bijdrage onderhoudskosten en lening

De stichting heeft aangegeven dat door inflatie de onderhoudskosten zijn gestegen. Dat betekent dat de gemeentelijke bijdrage ook hoger kan uitvallen. Om de huidige bijdrage niet te verhogen en gezien het andere verzoek van de stichting inhoudende het verstrekken van een lening t.b.v. het vervangen van het kunstgrasveld, is gekozen voor het verstrekken van een renteloze lening (zie 2.1 e.v.).

1.3. Bijdrage onderhoudskosten 2020/2021

Aangezien de overeenkomst die in 2010 gesloten was met de stichting ten einde is gekomen in 2019, dreigde een gat in het reguliere onderhoud te ontstaan. Om een gat in het reguliere onderhoud te voorkomen voor het seizoen 2020/2021, is met spoed een bedrag van €20k overgemaakt naar de stichting. De overige €20k is verrekend met de achterstallige huur over de afgelopen drie jaar.

2.1. Lening vervangen kunstgrasveld.

Het verstrekken van een lening is een bevoegdheid van het college conform artikel 7 van de ‘Financiële verordening Mook en Middelaar 2019’ (hierna: de financiële verordening). Indien de te verstrekken lening groter dan- of gelijk is aan 100k, wordt vooraf de raad geïnformeerd over het voornemen van het college en wordt de raad in de gelegenheid gesteld zijn wensen en bedenkingen kenbaar te maken aan het college.

2.2. Publiek belang

In artikel 13 lid 2 van de Financiële verordening staat het volgende:

“*Bij het verstrekken van leningen of garanties door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden worden ten minste de geraamde integrale kosten in rekening gebracht. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het college vooraf een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de lening of de garantie wordt gemotiveerd*”.

De activiteiten van Stichting Sportpark De Maasvallei vinden onder andere plaats in de branche ‘Organiseren van sportevenementen’. Deze branche heeft als hoofdcategorie in de SBI-onderverdeling die de KVK aanhoudt: 'Cultuur, sport en recreatie' en is in dit geval verder onderverdeeld bij: 'Sport en recreatie', subcategorie 'Sport'.

De vereniging R.K.S.V. Eendracht ’30 (hierna: Eendracht 30) telt momenteel meer dan 700 leden en is nog steeds groeiende. Jaarlijks bezoeken ongeveer 60.000 mensen het sportpark waaronder leden, trainers, begeleiders, vrijwilligers, supporters en bezoekende clubs. Dit zijn er ongeveer 1.600 per week. Ook maakt het Kandinsky Molenhoek gebruik van de sportvelden voor hun sportactiviteiten. Binnen de vereniging zijn wekelijks tientallen vrijwilligers actief om dit alles in goede banen te leiden.

Het voorgaande brengt met zich mee dat de vereniging Eendracht 30 een belangrijke rol speelt in de maatschappij zowel voor het welzijn van het individu als de samenleving waar mensen (jong en oud) aan sportactiviteiten kunnen meedoen.

2.3. Type infill en afweging

Ondanks dat door onderzoek is aangetoond dat de huidige rubber infill niet schadelijk is voor de gezondheid is er toch een duidelijke maatschappelijke weerstand tegen. Uit dit oogpunt en ook om milieutechnische redenen heeft de stichting ervoor gekozen een andere infill toe te gaan passen ondanks de forse prijsverhoging die dit met zich meebrengt. In de optiek van de stichting wegen de

gezondheid, veiligheid en maatschappelijke belangen zwaarder. Er is daarom gekozen voor GREENFIELDS SLIDE MAX PRO kunstgras met het infill materiaal PRO GRAN van SCS sport (zie bijlagen voor meer technische details).

3.1. Verbod op staatssteun

Om het verbod op staatssteun niet te overtreden, is getoetst aan artikel 55 van de Algemene Groepsvrijstellingsverordening van de Europese Commissie (AGVV) nr. 651/2014.
In dit artikel zijn de sportinfrastructuur en de multifunctionele sportinfrastructuur vrijgesteld van het verbod op staatssteun indien wordt voldaan aan een aantal voorwaarden. Deze voorwaarden zijn samengevat als volgt:

- Sportinfrastructuur of multifunctionele recreatieve infrastructuur moet recreatieve faciliteiten omvatten met multifunctioneel karakter die culturele en recreatieve diensten bieden.
- Deze sportinfrastructuur moet jaarlijks tenminste 20% bezet zijn.
- Toegankelijk voor meerdere gebruikers en er geen sprake mag zijn van discriminatie op welke grond ook.
- Nog een extra voorwaarde voor profclubs welke hier niet van toepassing is.

Gezien het voorgaande en gezien de motivering van dit voorstel kan geconcludeerd worden dat het verbod op de staatssteun niet geschonden wordt door het verstrekken van deze lening en de bijdrage voor onderhoudskosten.

Kanttekeningen

1- De privatisering die is aangegaan in 2010 heeft in feite een besparing opgeleverd voor de gemeente als volgt: 10 jaar x €40k = €400k. De privatisering heeft dus aanzienlijk voordeel opgeleverd voor de gemeente.

2- Aan de andere kant kan gezegd worden dat de stichting het beheer van het sportpark in eigen handen heeft genomen. Dit houdt in dat de stichting de mate en intensiteit van het onderhoud bepaalt om het onderhoud naar eigen inzicht en conform de op die sector geldende voorschriften te verrichten.

3- Het huidige kunstgrasveld is na 12 jaar aan vervanging toe en zal komend seizoen dan ook niet meer door de keuring komen, wat betekent dat het kunstgrasveld buitengebruik zal worden gesteld als het kunstgrasveld niet vervangen wordt.

4- De KNVB hanteert de zogeheten gebruikersnorm ‘ondergrens’ om veilig te kunnen voetballen. Deze norm bestaat sinds 1 juli 2010. De norm stelt eisen rond de stroefheid (van invloed op de kniebelasting), ‘schokabsorptie’ (enkelbelasting en lage rug), balstuit (hardheid van het veld), de balrol (snelheid van het veld) et cetera. Het aan te leggen kunstgrasveld voldoet ruimschoots aan deze norm (zie voor uitgebreide toelichting www.knvb.nl)

Duurzaamheid

In de bijlagen bij dit voorstel vindt uw raad technische toelichting over het type kunstgras en het type infill.

Participatie

Er vonden ambtelijk meerdere overleggen plaats met Eendracht 30 en de stichting. Het bestuur van zowel Eendracht 30 als de stichting is ook gewezen op het inspraakrecht tijdens de commissie- en raadsvergadering. Het bestuur van Eendracht 30 en de stichting zijn beide akkoord met de inhoud van de concept-vaststellingovereenkomst.

Financiën

Het onderhoudsbudget van 40k per jaar is reeds structureel opgenomen in de Programmabegroting 2022. Het verstrekken van de lening van €300k betreft een vordering op de stichting. Deze lening wordt opgenomen op de balans en wordt in tien jaar afgelost in jaarlijkse gelijke termijnen van €30k. Indien nodig kunnen deze verrekend worden met het onderhoudsbudget. Er wordt geen rente in rekening gebracht.

Communicatie

De betrokken partijen worden op de hoogte gesteld van het besluit van uw raad.

Uitvoering

De directe betrokkenen worden op de hoogte gesteld van het besluit van uw raad en wordt de vaststellingsovereenkomst — wanneer uw raad geen wensen en bedenkingen kenbaar heeft gemaakt — aangegaan met de stichting c.q. Eendracht ‘30’.

Bijlage(n)

- Concept-vaststellingsovereenkomst.
- Offerte vervangen kunstgrasveld.
- Type kunstgras.
- Type infill.
- Getekende kostenraming onderhoud grasvelden.
- Raadsbesluit vaststellingsovereenkomst lening en bijdrage onderhoud.

Mook, 8 februari 2022

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
drs. W. Mariman

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Raadsbesluit

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer **cm21.3316**
Onderwerp **Vaststellingsovereenkomst vervangen kunstgrasveld en bijdrage onderhoud sportpark de Maasvallei**

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 8 februari 2022

Gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 22 februari 2022

Besluit:

1- De concept-vaststellingsovereenkomst ter kennisgeving aan te nemen.
2- Geen wensen of bedenkingen kenbaar te maken inzake het verstrekken van een renteloze lening van €300k.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 10 maart 2022

De raad voornoemd,

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter
mr. drs. W. Gradisen

Vaststellingsovereenkomst

Gemeente Mook en Middelaar

De ondergetekenden,

I de gemeente Mook en Middelaar, te dezen ingevolge het bepaalde in artikel 171 Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar burgemeester de heer mr. drs. W. Gradisen, ter uitvoering van het collegebesluit d.d. ……., nummer: ……

hierna te noemen “de gemeente”,

en

II Stichting sportpark de Maasvallei hierna te noemen “de Stichting”

en

III RKSV Eendracht ’30 hierna te noemen ‘Eendracht ‘30’

de ondergetekenden II en III hierna tezamen te noemen: “de Gebruikers”.

de ondergetekenden (I, II en III) als hierboven vermeld hierna tezamen te noemen “de Partijen”,

Considerans

In aanmerking nemende dat:

1. Op het perceel gemeente Mook en Middelaar, sectie A, nummer 6879 en 6878 Eendracht ’30 is gevestigd.
2. Het gebouw op het perceel gemeente Mook en Middelaar, sectie A, nummer 6879 in eigendom is van de gemeente.
3. De velden op het perceel gemeente Mook en Middelaar, sectie A, nummer 6878 in eigendom zijn van de gemeente en de Stichting een recht van opstal heeft.
4. Op 19 april 2011 een huurovereenkomst is gesloten tussen de gemeente en de Stichting met betrekking tot het clubgebouw met kantine, bestuurskamer en kleedruimten, gelegen aan Bovensteweg 61 in Mook, kadastraal bekend als een gedeelte van het perceel MOO00 A 6552 voor 10 jaar met stilzwijgende verlenging voor een periode van steeds 1 jaar. De huur € 7.535,- bedraagt en wordt niet jaarlijks geïndexeerd.
5. In 2015 de opstallen van het perceel sectie A, nummer 6879 zijn meegenomen in de Meerjarige Onderhoudsplanning (verder: MJOP) van de gemeente;
6. Het kunstgrasveld met rubber infill de afgelopen jaren onder de aandacht is geweest vanwege mogelijke milieurisico’s.
7. Stichting als opstalhouder rekening dient te houden met de ontwikkelingen op het gebied van kunstgrasvelden met bijbehorende infill met bijbehorende toenemende kosten.
8. De gebruikers willen wederom een lening afsluiten voor de vervanging van het kunstgrasveld en daarnaast vervolgafspraken maken over de continuering van het onderhoud van de velden in eigen beheer.
9. De gemeente bereid is een renteloze lening te verstrekken met een aflossingstermijn van 10 jaar in 10 gelijke delen. De hoogte van de lening wordt nader bepaald aan de hand van een nog door de Gebruikers aan te vragen offerte.
10. De onder 9 bedoelde renteloze lening wordt bedongen onder voorbehoud van goedkeuring van de gemeenteraad.
11. Hetgeen eerder afgesproken tussen Partijen inzake de jaarlijkse onderhoudsbijdrage van de gemeente van €40.000,- voor het beheer van de sportvelden overeind blijft en wordt doorgezet

de komende 10 jaar. Dit bedrag wordt tevens niet geïndexeerd.

Doel van de overeenkomst

Partijen komen overeen dat:

De gemeente ondersteuning aanbiedt in het vervangen van het huidige kunstgrasveld door een renteloze lening te verstrekken zoals bedoeld in artikel 3 van deze overeenkomst en dat de Stichting voor eigen rekening en risico het beheer en onderhoud aan de velden uitvoert.

Bepalingen en bedingen

Artikel 1 Considerans

1. De considerans maakt onderdeel uit van deze overeenkomst.

Artikel 2 Beheer

1. De stichting beheert de sportvelden en legt hiervoor jaarlijks een begroting en verantwoording af aan de gemeente.
2. De gemeente compenseert een deel van de onderhoudskosten, welk in ieder geval €40.000 bedraagt dat wordt betaald in juni van het lopende jaar.
3. De Partijen treden gezamenlijk in overleg wanneer een van de Partijen hierom vraagt of wanneer de noodzaak ertoe noopt.

Artikel 3 Lening

1. De gemeente verstrekt aan de Stichting een renteloze lening voor het vervangen van het kunstgrasveld.
2. De hoogte van de lening wordt bepaald aan de hand van een nog aan te vragen offerte door Gebruikers.
3. De onder lid 1 van dit artikel bedoelde lening is renteloos.
4. De lening wordt in 10 gelijke jaarlijkse termijnen afgelost.

Artikel 4 Hoofdelijk aansprakelijkheid

1. Indien onderhavige overeenkomst bestaat tussen de gemeente en meer dan één rechtspersoon en/of natuurlijk persoon, is eenieder hoofdelijk aansprakelijk voor de nakoming van de verplichtingen die uit onderhavige overeenkomst voortvloeien.
2. De uit onderhavige overeenkomst voorde Partijen jegens elkaar voortvloeiende verbintenissen zijn ondeelbaar.

Artikel 5 Slotbepalingen

1. Deze overeenkomst is niet overdraagbaar aan derden, behoudens overdracht onder algemene titel, in welk laatste geval de bepalingen uit deze overeenkomst onverkort worden opgelegd aan de rechtsopvolger(s) door middel van een kettingbeding als genoemd in artikel 6:252 BW. In geval van niet-nakoming van de in dit lid genoemde verplichting geldt een direct (zonder gerechtelijke tussenkomst) opeisbare boete van € 15.000,-.
2. Partijen verklaren, na uitvoering van deze overeenkomst, geen enkele aanspraak uit hoofde van hetgeen in de considerans en doelstelling omschreven is, jegens elkaar meer te vorderen te hebben.
3. Partijen verbinden zich, in geval van tekortkoming in de nakoming van deze overeenkomst,

deze noch geheel noch gedeeltelijk te zullen ontbinden; nakoming, al dan niet met schadevergoeding, zal steeds gevorderd kunnen worden.

4. Op deze overeenkomst is het Nederlands recht van toepassing.

Bijlagen

1. Bijlage 1: situatietekening velden.

Ondertekening

Aldus in tweevoud overeengekomen en ondertekend d.d. ……..... te ……...….

Stichting de Maasvallei	De gemeente, namens deze de burgemeester,
…….	…….
De Voorzitter de heer C.A.M. Eltink	de heer mr. drs. W. Gradisen
…….	
De Secretaris de heer A.J.H. Roeloffs	
RKSV Eendracht ‘30’	
…….	
De Secretaris de heer B. Velthuis	

Bijlage: Situatietekening velden

722016 OFFERTE RENOVATIE KUNSTGRAS VOETBAL EENDRACHT' 30 MOOK

Offertenummer: 722016 Mook Eendracht' 30
Datum: 30 december 2021
Status: Definitief

Klantgegevens:

Stichting Sportpark De Maasvallei
t.a.v. heer A.(Adri) Cocu

Gegevens uitvoerend bedrijf:

CSC Sport
Marconiweg 31
3899 BR Zeewolde
Postbus 1277
3890 BB Zeewolde

Tel: 036-54 89 320
E-mail: info@cscsport.nl
Website: www.cscsport.nl
KvK-nummer 32153346

Gestandsdoeningtermijn offerte: 15 dagen

In verband met sterk fluctuerende prijzen van grondstoffen en/of toeleveranciers kan de gestandsdoeningtermijn maximaal op 15 dagen gesteld worden. CSC Sport behoudt het recht om nadien de offerte aan te passen met de dan geldende prijzen en tarieven.

Prijs excl. BTW	: EUR 299.500,00
BTW 21%	: EUR 62.895,00
Prijs incl. BTW	: EUR 362.395,00

Betalingstermijn in overleg conform UAV 2012

Betalingstermijn 30 dagen.

_____
(datum + handtekening)

Voor akkoord klant

30 december 2021
(datum + handtekening)

Voor akkoord CSC Sport

CSCsport
C.S.C. Ceelen Sport Constructies B.V.
Tel: +31 (0)36 -54 89 320
www.cscsport.nl

BESTEKS POST-NUMMER	OMSCHRIJVING	EEN-HEID	HOEVEELHEID RESULTAATS VERPLICHTING		PRIJS PER EENHEID IN EURO	TOTAAL BEDRAG IN EURO
0	**VERVANGEN TOPLAAG KUNSTGRASVELD EENDRACHT' 30**					
1	**VOORBEREIDENDE WERKZAAMHEDEN**					
101010	Voorzieningen bereikbaarheid					606,00
101020	Opnemen, opslaan en herplaatsten doelen	st	2,00	V	125,00	250,00
101030	Inrichten en opruimen werkdepot	EUR	250,00	N	1,00	250,00
101040	Opnemen, opslaan en herplaatsen reclameborden	EUR	100,00	N	1,00	100,00
101050	Opnemen, opslaan en herplaatsen hekwerk	EUR	100,00	N	1,00	100,00
101060	Opnemen, opslaan en herplaatsen gaashekwerk	EUR	150,00	N	1,00	150,00
101070	Opnemen. opslaan en herplaatsen hoekvlaggen	EUR	75,00	N	1,00	75,00
2	**VERWIJDEREN BESTAANDE TOPLAAG KUNSTGRAS**					
201010	Verwijderen en afvoeren kunstgras naar verwerker	m2	7.776,00	V	3,65	28.382,40
3	**KANTPLANKEN**					
301010	Leveren en aanbrengen kantplanken	m1	360,00	V	32,00	11.520,00
4	**AANBRENGEN NIEUWE TOPLAAG**					
401010	Leveren en aanbrengen nieuwe sportconstructie	m2	7.776,00	V	29,02	225.659,52
401011	Profileren sporttechnische laag	m2	7.776,00	I		
401012	Leveren en aanbrengen toplaag Slide Max Pro TPE-b	m2	7.776,00	I		
401013	Leveren en aanbrengen instructiebordjes	st	1,00	I		
5	**BEHEER EN ONDERHOUD**					
501010	Inspecteren kunstgrasveld	keer	5,00	V	50,00	250,00
501020	Opstellen onderhoudsschema/advies kunstgrasveld	EUR	50,00	N	1,00	50,00
501030	Uitvoeren jaarlijks onderhoud	keer	5,00	V	1.550,00	7.750,00
6	**ALGEMENE WERKZAAMHEDEN**					
601010	Aanleveren opleverdossier	EUR	100,00	N	1,00	100,00
601020	Leveren en aanbrengen schoonloop mat	st	1,00	V	150,00	150,00
	SUBTOTAAL					**275.392,92**

BESTEKS POST-NUMMER	OMSCHRIJVING	EEN-HEID	HOEVEELHEID RESULTAATS VERPLICHTING		PRIJS PER EENHEID IN EURO	TOTAAL BEDRAG IN EURO
	TRANSPORT SUBTOTAAL					**275.392,92**
9	**STAARTPOSTEN**					
929990	Uitvoeringskosten	EUR	2.753,93	N	1,00	2.753,93
939990	Algemene kosten	EUR	13.769,65	N	1,00	13.769,65
949990	Winst en risico	EUR	2.583,50	N	1,00	2.583,50
95	**STELPOSTEN**					
951010	Stelpost onvoorzien (na nota uitgevraagd)	EUR	5.000,00	V	1,00	5.000,00
	TOTAAL					**299.500,00**

CSCsport
C.S.C. Ceelen Sport Constructies B.V.
Tel: +31 (0)36 -54 89 320
www.cscsport.nl

Kostenraming onderhoud sportpark de Maasvallei.

Uitgangspunten voor deze kostenraming op hoofdlijnen zijn de kosten die jaarlijks worden gemaakt door de aannemers voor het natuurgrasonderhoud, de beregeningsinstallatie en kunstgras onderhoud.

De kosten voor bestrijding van ongedierte, verhardingen, hekwerken, hagen en groensingels op basis van ervaringscijfers onderhoudskosten openbare ruimtes.

Het totaal aan kosten in deze begroting zijn de kosten die de gemeente jaarlijks zou moeten maken indien het werk zou worden uitgevoerd door de eigen dienst en/of aannemers.

Alle bedragen in deze kostenbegroting zijn excl. BTW

Bemesten van de velden 4x/jaar	300 are	€ 2961,-
Verticuteren wiedeggen, scalperen, vegen, bladruimen	300 are	€ 11860,-
Diepverluchten	300 are	€ 8080,-
Dressen / bezanden	300 are	€ 2315,-
Egaliseren uitvullen mn. doelgebieden	4 velden	€ 1365,-
In en doorzaaien jaarlijks	300 are	€ 1905,-
Rollen velden 3x / jaar	300 are	€ 1765,-
Onkruidbestrijding 3x / jaar i.v.m. verbod op chemische middelen	300 are	€ 6000,-
Fieldtopmaker behandeling selectief gem. 85 are/jaar		€ 1976,-
Maaien velden 45x/jaar	300 are	€ 5650,-
Doorspuiten drainage	1980 m	€ 1250,-
Stortkosten groenafval	40 ton	€ 1800,-
Onderhoud beregeningsinstallatie incl. vervangen ca. 15 sproeikoppen / jaar	PM	€ 2800,-
Onderhoud kunstgras incl. keuren en reinigen en aanvullen infill	jaarlijks	€ 4500,-
Onderhoud bomen, hagen in de randzones incl. stortkosten		€ 3970,-
Bestrijding ongedierte, (eiken proc.rups en Engerlingen)		€ 4000,-
Onderhoud hekwerken / afrasteringen buitengrenzen agv vernielingen		€ 2410,-
Onderhoud div. bestratingen rondom velden en clubhuis		€ 2000,-
Subtotaal		**€ 66607,-**
Overheadkosten aannemer AKW 12%		€ 7993,-
Totaalkosten aannemer		**€ 74600,-**
Toe te rekenen kosten voor voorbereiding en toezicht 14% van 74600,-		€ 10444,-
De totale kosten van het onderhoud voor het buitenterrein zijn dan.		**€85044,-**

A. Roeloffs, secretaris stichting Sportpark "De Maasvallei"

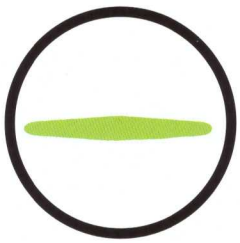
VOETBAL

CSCsport

GREENFIELDS
SLIDE MAX PRO

GREENFIELDS SLIDE MAX PRO (VOORHEEN SLIDE MAX XQ) HEEFT ZICH IN DE MARKT RUIMSCHOOTS BEWEZEN OP VELE REFERENTIEVELDEN. VOORAL DE GERINGE SLIJTAGE VAN DE VEZEL EN DE BLIJVEND GOEDE SPORTTECHNISCHE EIGENSCHAPPEN WORDEN HOOG GEWAARDEERD. SLIDE MAX PRO BIEDT TEVENS VEEL MOGELIJKHEDEN VOOR MULTIFUNCTIONELE TOEPASSINGEN.

EXTRA LANGE
GEBRUIKSPERIODE

Het vezelpolymeer is gebaseerd op de XQ™-technologie van TenCate Grass. De combinatie van deze XQ™-technologie en de diamantvormige vezel zorgt voor de zeer geringe slijtage en daarmee de extra lange gebruiksperiode. Slide Max Pro maakt wedstrijd/trainingsgebruik in combinatie met intensief multifunctioneel gebruik mogelijk.

BEWEZEN KWALITEIT

De combinatie bewezen kwaliteit, gegarandeerde gebruiksperiode en multi-functionele inzetbaarheid resulteert voor ons in de laagste kosten per bespelingsuur.

HOGE VEERKRACHT

HOOG SPELERSCOMFORT EN VEILIGHEID

ZEER DUURZAAM EN SLIJTVAST

Bezoekadres: CSC Sport Zeewolde • Marconiweg 31 3899 BR Zeewolde • T: 036 54 89 320 **Online:** info@cscsport.nl

CSCsport

KOSTENBESPAREND
SAMENWERKEN VAN
START TOT FINISH

ADVIES & ONDERSTEUNING
BIJ HET ONTWERP VAN
UW SPORTVLOER

HOGE KWALITEIT INSTALLATIE
VAN UW SPORTVLOER DOOR
ONS TOEGEWIJDE TEAM

ONDERHOUD
IS ESSENTIEEL VOOR
UW SPORTVLOER

GREENFIELDS
SLIDE MAX PRO

Certificering	:	Quality en Quality Pro, FIFA* en FIFA**
Gebruik	:	Voetbal
Producent	:	GreenFields (FIFA Preferred Producer)
Vezel		
Poolhoogte	:	Leverbaar in 40 tot 65 mm
Type	:	100% gevormde monofilament vezel van UV stabiel polyethyleen, diamantvormige vezel
Kleur	:	Duotone (Field Green en Olive Green)
Dtex	:	13.200
Garendikte	:	365 micron (poolherstellend)
Aantal steken	:	Leverbaar in 140/m^1 tot 165/m^1
Aantal filamenten	:	12 per steek
Poolgewicht	:	30 gr/m^2/mm (op basis van 120.000 filamenten)
Rijafstand	:	5/8" (16 mm)
Backing		
Tuftdoek	:	TenCate Thiobac, dubbel polypropyleen, gewicht 265 gr/m^2
Coating	:	Latex 1.000 gr/m^2 (alternatieven beschikbaar)
Invulling		
Instrooizand	:	Rondkorrelig, vuurgedroogd en meervoudig gewassen zandfractie 0,5 - 2,0 mm
Instrooigranulaat	:	SBR, KURK, TPE, EPDM of PE
Vrije vezelhoogte	:	Advies 20 mm na installatie
Shockpad	:	Indien van toepassing alternatieven beschikbaar. Advies polyolefine foam met gesloten celstructuur.
Varianten	:	Diverse varianten in vezellengte, samenstelling (geweven, dubbeltuft en getuft) en eventueel shockpad of E-layer.
Onderbouw	:	Bedrijfsgebonden constructie van CSC, bestaande uit M3C- of M3D-zand plus een sporttechnische funderingslaag, bestaande uit granulight of lava. Er zijn diverse varianten onderbouw beschikbaar.

Bezoekadres: CSC Sport Zeewolde • Marconiweg 31 3899 BR Zeewolde • T: 036 54 89 320 **Online:** info@cscsport.nl

PRO-GRAN
INFILL MATERIAAL

CSCsport

INFILL

PRO-GRAN
INFILL MATERIAAL

PRO-GRAN INFILL VERZORGT OPTIMAAL PRESTERENDE KUNSTGRASVELDEN MET 100% BESCHERMING VAN DE GEZONDHEID EN VEILIGHEID VAN DE SPELERS EN HET MILIEU. DE POLYMERE INFILL IS ZO OPGEBOUWD DAT ER GEEN PAK'S OF ZWARE METALEN VRIJKOMEN. PRO-GRAN IS UITERMATE BESTENDIG TEGEN SLIJTAGE EN UV (LISPORT XL) EN GEEFT GEEN REUK OF SPLASH WAARDOOR OOK VERSPREIDING VAN MICROPLASTICS GEREDUCEERD WORDT. PRO-GRAN GEEFT OPTIMALE SPORTTECHNISCHE EIGENSCHAPPEN VOOR EEN LANGE GEBRUIKCYCLES (MINIMAAL 12 JAAR).

KWALITEIT
GEGARANDEERD

PRODUCT DATA AND PERFORMANCE

Product classification	:	Polymeric Performance Infill
Available colours	:	Green & Brown
Particle shape (EN 14955)	:	A2 en B2
Particle size grading (BS EN 933-1)	:	0.8mm - 2.5mm
Bulk density (BS EN 1097-3)	:	0.51 (g/cm^3)
Finest content (BS EN 933-1)	:	<1%
Heat category	:	3
UVA 9600 kJ (EN 14836)	:	PASS
UVB 4896 kJ (EN 14836)	:	PASS
Extended wear test (BS EN 15330-1)	:	PASS

100% VEILIG & RECYCLEBAAR

PRO-gran houdt de vezels overeind, waardoor deze tot wel 12 jaar lang in optimale en consistente condities verblijft. De infill compacteert nagenoeg niet, zorgt ervoor dat het veld niet glad wordt en zorgt voor een uitstekende afvoer van water, waardoor ook geen problemen met vorst.

De PRO-gran korrels zijn voorzien van een polyurethaancoating; een ondoordringbare barrière tussen het rubber, de spelers en de omgeving.Deze barrière is 100% effectief bij bescherming tegen het uitlogen van PAK's en zware metalen. Het is zelfs zo veilig dat het de veiligheidsnormen die door de EU aan consumentenartikelen zijn opgelegd overtreft!

De unieke coating van PRO-gran gaat de gehele levensduur van een sportveld mee. Daarna kan de infill worden verwijderd, opnieuw gecoat en weer opnieuw ingezet worden als infill. Dit maakt PRO-gran ook nog eens 100% recyclebaar.

TOXICOLOGY AND ENVIRONMENT

NF P90-112	:	PASS
DIN 18035-7	:	PASS
REACH 1272/2013	:	PASS and ARTICLE
Dutch soil quality decree	:	PASS

CSCsport

SPORTTECHNISCH
Natuurlijke eigenschappen voor balstuit, balrol en stabiliteit.

SPEELCOMFORT
Optimaal speelcomfort door lage oppervlakte, temperatuur, geringe splash, optimale waterdoorlatendheid en geen geur.

UV STABIEL
PRO-gran in de kleuren groen en bruin voldoet aan de UV eisen voor FIFA Quality en is uitgebreid getest conform Lisport XL standaards.

REDUCTIE HUIDBESCHADIGING
25% vermindering van huidletsels bij sliding met PRO-gran. Testrapport van Labosport is beschikbaar.

GEEN VERVUILING DOOR SCHADELIJKE STOFFEN
PRO-gran is veilig voor de spelers en het milieu. PRO-gran is uitvoerig getest door SGS Intron en conform Reach (consumentennorm) getest.

TOEKOMSTBESTENDIG
PRO-gran voldoet aan de stringente Europese toxologische standaard voor A.A. P.A.T.L.

GEZONDHEID
PRO-gran voldoet aan de speelgoednorm hoogste standaard voor infill materiaal.

GEGRARANDEERD TOPKWALITEIT VOOR EEN LEVENSCYCLUS
PRO-gran blijft volledig in conditie, breekt niet af en presteert minimaal 12 jaar optimaal (Lisport XL 15.000 cycli)

KWALITEIT VERZEKERD
Elke partij PRO-gran is getest op de genormeerde standaarden inclusief granulaire samenstelling, milieutesten en slijtagetesten.

VISUEEL
Beschikbaar in groen en bruin. Gecombineerd met reukloos materiaal een ideale combinatie voor een probleemloos veld.

RECYCLEBAAR
Kan worden gerecycled en hergebruikt en biedt daardoor een uitstekende prijskwaliteitsverhouding.

CSC sport

KUNSTGRAS SPECIALISTEN

KOSTENBESPAREND
SAMENWERKEN VAN
START TOT FINISH

ADVIES & ONDERSTEUNING
BIJ HET ONTWERP VAN
UW SPORTVLOER

HOGE KWALITEIT INSTALLATIE
VAN UW SPORTVLOER DOOR
ONS TOEGEWIJDE TEAM

ONDERHOUD
IS ESSENTIEEL VOOR
UW SPORTVLOER

Bezoekadres: CSC Sport Zeewolde • Marconiweg 31 3899 BR Zeewolde • T: 036 54 89 320
CSC Sport Den Bosch • De Grote Beer 49 5215 MR Den Bosch • T: 073 69 10 816

Online: info@cscsport.nl
cscsport.nl

Raadsvoorstel

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer	
Onderwerp	**Instellen commissie onderzoek geloofsbrieven gemeenteraadsverkiezingen 2022**
Datum raadsvergadering	**10 maart 2022**
Raadscommissie	Agendacommissie
Datum raadscommissie	14 februari 2022
Programma	Algemeen Bestuur
Portefeuillehouder	mr. drs. W. Gradisen

Instellen commissie onderzoek geloofsbrieven gemeenteraadsverkiezingen 2022

Inleiding

Op (14, 15 en) 16 maart 2022 zijn de gemeenteraadsverkiezingen. Er moet een commissie worden ingesteld die onderzoek doet naar de ingekomen geloofsbrieven van de leden van de nieuwe gemeenteraad en naar de rechtmatigheid van het verloop van de verkiezingen.

Voorstel

1. Een commissie in te stellen, die de geloofsbrieven van de raadsleden, die op 16 maart 2022 worden gekozen en zijn benoemd, en de rechtmatigheid van de verkiezingen onderzoekt,
2. De volgende raadsleden te benoemen tot lid van deze commissie:
   - de heer Van den Honert
   - de heer Van Santwijk
   - mevrouw Van den Bergh-Visser

Beoogd effect

Instellen van een commissie onderzoek geloofsbrieven in verband met onderzoek geloofsbrieven en rechtmatigheid gemeenteraadsverkiezingen 2022.

Argumenten

Instellen commissie onderzoek geloofsbrieven
Op grond van artikel V4 Kieswet en artikel 7 van het Reglement van Orde gemeenteraad en raadscommissies gemeente Mook en Middelaar 2017 stelt de raad bij elke benoeming van nieuwe leden van de raad een commissie in bestaande uit drie leden van de raad. De commissie onderzoekt de geloofsbrieven, de daarop betrekking hebbende stukken van nieuw benoemde leden en de processen-verbaal van de stembureaus.

In 2018 is ervoor gekozen om hiervoor raadsleden te benoemen die (hoogstwaarschijnlijk) niet meer terugkeerden in de raad; dit om te voorkomen dat een raadslid zijn eigen geloofsbrieven moest onderzoeken. Deze lijn volgend, kan, gelet op de kandidatenlijsten, met zekerheid worden gezegd dat de heer van den Honert (DGP) en de heer Van Santwijk (NatuurlijkGroen) niet terugkeren in de raad. Voorgesteld wordt hen zitting te laten nemen in de commissie geloofsbrieven. Een derde persoon voordragen voor deze commissie op basis van een eventuele kans dat na de verkiezingsuitslag iemand niet terugkeert is onwenselijk. Aangezien de commissie geloofsbrieven uit drie personen bestaat, wordt daarom voorgesteld als derde lid van de commissie te benoemen mevrouw Van den Bergh-Visser(VVD).

Onderzoek geloofsbrieven
De gemeenteraad besluit of de benoemden kunnen worden toegelaten als lid van de gemeenteraad. Van alle 13 nieuw benoemde raadsleden, ook degenen die in de huidige raadsperiode al raadslid zijn, worden de geloofsbrieven onderzocht.
Voor het lidmaatschap van de gemeenteraad is vereist dat de benoemde kandidaat:

- inwoner van de gemeente Mook en Middelaar is;
- de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt;
- niet is uitgesloten van het kiesrecht;
- een benoemde kandidaat die geen onderdaan van de Europese Unie is, moet ten minste 5 jaar legaal in Nederland wonen voordat zij raadslid kunnen worden;
- geen met het raadslidmaatschap onverenigbare betrekking vervult.

De commissie brengt na haar onderzoek van de geloofsbrieven, schriftelijk verslag uit aan de raad en doet daarbij een voorstel voor een besluit. In het verslag wordt ook melding gemaakt van een minderheidsstandpunt.

De gemeenteraad in oude samenstelling beslist op 29 maart 2022 of de benoemden kunnen worden toegelaten als lid van de gemeenteraad. De nieuwe raadsleden worden geïnstalleerd op woensdag 30 maart 2022.

Rechtmatigheid van de verkiezingen
De raad moet na de verkiezingen ook een oordeel geven over de rechtmatigheid en het verloop van de verkiezingen en de vaststelling van de uitslag op basis van het proces verbaal van het centraal stembureau. De organisatie en het verloop van de verkiezingen moeten op wettige wijze gebeuren. Dat oordeel geeft de raad op basis van het proces verbaal van het centraal stembureau. De commissie adviseert de raad hierover. Wanneer de verkiezingen op een juiste en wettige manier hebben plaatsgevonden zal het advies zijn dat er geen aanleiding bestaat om over te gaan tot het hertellen van de stemmen.

Kanttekeningen

nvt

Raadsvoorstel

Duurzaamheid

nvt

Participatie

nvt

Financiën

nvt

Communicatie

-nvt.

Uitvoering

-24 maart 2022 onderzoek geloofsbrieven en rechtmatigheid verkiezingen door commissie
-29 maart 2022 raad besluit over toelating nieuwe raadsleden en rechtmatigheid verkiezingen
-30 maart 2022 installatie nieuwe raad; nieuwe raadsleden leggen eed/belofte af

Bijlage(n)

-

Mook, 8 maart 2022

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Raadsbesluit

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer
Onderwerp **Instellen commissie onderzoek geloofsbrieven gemeenteraadsverkiezingen 2022**

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van de griffier en de voorzitter d.d. 8 maart 2022

Besluit:

1. Een commissie in te stellen, die de geloofsbrieven van de raadsleden, die op 16 maart 2022 worden gekozen en zijn benoemd, en de rechtmatigheid van de verkiezingen onderzoekt,
2. De volgende raadsleden te benoemen tot lid van deze commissie:
   - de heer Van den Honert
   - de heer Van Santwijk
   - mevrouw Van den Bergh-Visser

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 10 maart 2022

De raad voornoemd,

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter
mr. drs. W. Gradisen

Raadsbesluit

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer **CM22.0824**
Onderwerp **Budget opvang vluchtelingen Oekraïne**

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 8 maart 2022

Besluit:

1. Een eenmalig budget van € 50.000 beschikbaar te stellen voor het realiseren van locaties en opvang van Oekraïense vluchtelingen.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 10 maart 2022

De raad voornoemd,

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter
mr. drs. W. Gradisen

Raadsvoorstel

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer	**CM22.0824**
Onderwerp	**Budget opvang vluchtelingen Oekraïne**
Datum raadsvergadering	**10 maart 2022**
Raadscommissie	N.v.t.
Datum raadscommissie	N.v.t.
Programma	Openbare orde en veiligheid
Portefeuillehouder	mr. drs. W. Gradisen

Budget opvang vluchtelingen Oekraïne

Inleiding

Als gevolg van de Russische aanval in Oekraïne zoeken grote groepen inwoners een veilig heenkomen in Europese landen. Nederland is één van de landen die in aanmerking komt om in de regio de Oekraïners opvang te bieden. Inmiddels hebben diverse gemeenten hiervoor al voorzieningen in voorbereiding of in een enkel geval reeds gerealiseerd. De 25 veiligheidsregio's – derhalve de gemeenten – dienen zich maximaal in te spannen om locaties voor korte of langere termijn beschikbaar te stellen en zo mogelijk opvang te regelen. Op dit moment is de opdracht om binnen enkele weken een opvang te regelen van 2.000 vluchtelingen per veiligheidsregio.

Voorstel

1. Een eenmalig werkbudget van € 50.000 beschikbaar te stellen voor het eventueel realiseren van locaties en opvang van Oekraïense vluchtelingen.

Beoogd effect

Het bieden van een veilige en menswaardige opvang aan oorlogsvluchtelingen.

Argumenten

Gelet op het snel groeiende aantal vluchtelingen uit Oekraïne is het zaak om een acuut dreigende humanitaire ramp in Europa het hoofd te bieden. In Nederland zijn het de gemeenten die daar als overheid voor verantwoordelijk zijn. De veiligheidsregio's hebben gemeenten gevraagd om geschikte locaties aan te leveren. Vervolgens is het aan de gemeenten om de opvang te organiseren. De verantwoordelijkheid voor de locaties en de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne is dus niet neergelegd bij het COA (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers), maar bij de Veiligheidsregio's, d.w.z. de gemeenten.

In dat kader verwachten we dat onze gemeente op korte termijn noodzakelijke uitgaven van uiteenlopende aard moet doen. Het bestemmingsdoel kan variëren van werkzaamheden t.b.v. geschikt maken/aanpassing van locaties voor tijdelijke huisvesting, aanschaf/huur van materialen en voorzieningen, energielasten en inzet van externe partijen voor anderszins noodzakelijke diensten.

Kanttekeningen

n.v.t.

Duurzaamheid

n.v.t.

Participatie

n.v.t

Financiën

Voorshands kunnen we niet overzien in welke omvang de gemeente hulp aan vluchtelingen kan en moet bieden. De begroting 2022 kent geen ruimte toe aan het college om buiten de bekende kaders middelen voor opvang van vluchtelingen te besteden. Daarom wordt de raad een indicatief eenmalig budget gevraagd van € 50.000. De dekking van dit bedrag komt ten laste van het exploitatiesaldo 2022 en wordt ingebracht bij de Zomerrapportage 2022.

Bijlage(n)

Mook, 8 maart 2022

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
drs. W. Mariman

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen